

Plats och tid: Stora Studion, Funkishuset, 2022-04-11, 08:15

Distansdeltagande

Sammanträdet kommer genomföras med endast fysisk närvaro.

- Upprop
- Val av protokollsjusterare

Sammanträdet inleds med följande föredragningar

Carina Magnusson, personalchef kl. 08:15

- Lönerrevision 2022 - Engångsbelopp vård och omsorg

Michaela Thomsson, mark- och exploateringsingenjör kl. 08:30

- Försäljningsuppdrag - del av Valdemarsvik 7:1
- Försäljningsuppdrag - del av Valdemarsvik 4:3

Sven Stengard, ekonomichef kl. 08:50

- Månadsuppföljning
- Årsredovisning 2021
- Internkontroll 2021

Mikael Jonsson, teknisk chef kl. 09:15

- Omdisponering investeringsbudget
- Åtgärd kulvert Funkishuset

Caroline Starkås, arbetsledare medborgarservice kl. 09:30

- Stöd till övriga föreningar 2022

Emelie Nisu, folkhälsoutvecklare kl. 10:00

- Strategi för suicidprevention

Karl Öhlander, kommundirektör

- Evenemangsstöd 2022
- Swedish League 2023
- Hyresvärdsupphandling av ishallen
- Kommundirektörens information (information kommunstyrelsen)

Nr	Dnr	Ärende	Anmärkning
1	VAL.2022.6	Valärende - Fyllnadsval av ersättare i kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskott efter Per-Ola Birgersson (M)	
2	KS-SA.2022.43	Tilldelningsbeslut för hyresvärdsupphandling av ishallen	omedelbar justering
3	KS-SA.2021.110	Lönerrevision 2022 - Engångsbelopp vård och omsorg	
4	KS-SA.2022.38	Månadsuppföljningar 2022	
5	KS-SA.2022.31	Årsredovisning 2021	

6	KS-SA.2022.32	Internkontroll 2021, Redovisning	
7	KS-SA.2021.53	Omdisponering investeringsbudget 2022	
8	KS-TEK.2021.91	Fortsatt utredning gällande sträckning av kulvert 2022	
9	KS-SO.2019.88	Riktlinjer för äldreomsorg	
10	KS-SO.2022.12	Arbetsplan 2022 sektor Stöd och Omsorg	
11	KS-SA.2021.44	Stöd till övriga föreningar 2022	
12	KS-KcS.2022.21	Strategi för suicidprevention	
13	KS-KcS.2022.19	Försäljningsuppdrag - del av Valdemarsvik 7:1	
14	KS-KcS.2021.47	Försäljningsuppdrag - delar av Valdemarsvik 4:3	underlag kompletteras
15	KS-KcS.2022.17	Evenemangsstöd 2022	
16	KS-KcS.2022.16	Swedish League 2023	
17	KS-SA.2022.24	Sammanträdestider 2023	
18	KS-SA.2022.11	Motion - Tillgänglighet till Funkishuset	
19	Nämnd.2022.5	Anmälan till kommunstyrelsen	
20	Nämnd.2022.4	Information kommunstyrelsen	
21	Nämnd.2022.8	Frågor	

Lars Beckman
Ordförande

Fredrik Sivula
Sekreterare

(1)

VAL.2022.6

**Valärende - Fyllnadsval av ersättare i kommunstyrelsens
stöd- och omsorgsutskott efter Per-Ola Birgersson (M)**

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx
Akten

Justerare

.....

.....

Till Kommunstyrelsen i Valdemarsviks kommun.

Gusum 2022-03-18

Jag avsäger mig härmed min plats som ersättare i Kommunstyrelsen och tillika ersättare i Stöd och Omsorgsutskottet.

Med vänlig hälsning

Per-Ola Birgersson

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad
Tobias Svanberg
Ekonomi- och upphandlingshandläggare
Tel: 0123-191 00
E-post: tobias.svanberg@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Hyresvärdsupphandling av ishallen

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

1. Tilldelning av vinnande anbudsgivare i upphandling rubricerad UH 2021/15 Hyresvärdsupphandling av ishall.
2. Kommunstyrelsen beslutar att uppdra Kommundirektör att skriva kontrakt med XXföretagetXX i enlighet med gällande upphandlingsdokument och bilagor.

Sammanfattning

Efter beslut från kommunfullmäktige 2022-02-15 KF§34 genomförde förvaltningen på uppdrag av kommunstyrelsen en hyresvärdsupphandling av ishall. I färdigställandet av upphandlingsdokumentet har förvaltningen nyttjat konsultstöd från Svefa för framställandet av avtalsbilagor och jurister från Kahn Pedersen för upphandlingstekniskt konsultation.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Under flera år har frågan gällande kostnader för drift och underhåll av Ishallen i Valdemarsvik diskuterats. Efter utredning och beslut i kommunstyrelsen under 2019, 2020 och 2021 har förslag till upphandlingsmodell för nyttjande av ishallen tagits fram.

Tidigare förslag till beslut om försäljning av ishallen återremitterades av kommunfullmäktige den 28 juni 2021. Återremissen innehöll ett antal punkter som behövde utredas närmare. Efter utredning och genomlysning av det tidigare förslaget till försäljningsmodell föreslår förvaltningen nu att transaktionen istället annonseras som en upphandling i enlighet med Lagen om offentlig upphandling (LOU).

Nuvarande förslag innebär att en upphandling sker där anbud lämnas i form av den hyressumma kommunen ska betala anbudsgivaren för att denna garanterar istid för kommunens bruk. De krav som ställs på anbudsgivaren i förfrågningsunderlaget utgörs då av de avtal som reglerar transaktionen.

Upphandlingens genomförande

Efter utredning och genomlysning av det tidigare förslaget till försäljningsmodell beslutades det att transaktionen skulle genomföras som en upphandling i enlighet med Lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU).

Det innebär att ett anbud lämnas i form av den hyressumma kommunen ska betala anbudsgivaren för att denna garanterar istid för kommunens bruk. De krav som ställs på anbudsgivaren i förfrågningsunderlaget utgörs då av de avtal som reglerar transaktionen.

Upphandlingen genomfördes genom öppet förfarande och publicerades offentligt 2022-02-16 via Tendsign i Opic och TED-databaserna. Anbudsgivare fick möjlighet att skicka in frågor via Tendsign t om 2022-03-21 samt genomföra visning av objektet på plats med kommunens ombud under veckorna 8-12, 2022.

Tidsplan för upphandling

Publiceringsdag 2022-02-16
Sista dag för frågor 2022-03-21
Sista anbudsdag 2022-04-05
Anbudsöppning 2022-04-06
Anbudsutvärdering 2022-04-07
Tilldelningsbeslut 2022-04-11

Anbudsöppning skedde 2022-04-06 i Kommunhuset Strömsvik

X antal anbud har inkommit och upphandlingen går in i kvalificeringsfasen och där det kontrolleras om det finns anledning att utesluta någon av anbudsgivarna från upphandlingen. Prövningen görs mot bakgrund av de så kallade uteslutningsgrunderna i LOU. Vid kvalificeringen kontrolleras att de krav som ställts på anbudsgivarens lämplighet och kapacitet för att kunna genomföra uppdraget uppfylls. Här genomförs även en kontroll av att anbudet uppfyller de formella kraven d.v.s. om de innehåller alla uppgifter som efterfrågas.

x antal anbud har klarat kvalificeringsfasen och går vidare för utvärdering. Som grund för tilldelning av kontrakt har kommunen valt att använda lägsta pris enligt LOU 16 kap 1§. Anbudssumman som ska utvärderas hämtas från punkt 4.5 i upphandlingsdokumentet där anbudsgivare ska lämna anbud på hyresavgiften för första kontraktsåret.

Efter utvärdering har XXföretagetXX inkommit med det mest ekonomiskt fördelaktiga anbudet och ska därför tilldelas uppdraget. Anbudssumman är på XXXXXX kronor

Avtalskonstruktionen påminner om den som låg till grund för det tidigare försäljningsförslaget. Förvaltningen har däremot omarbetat delar i avtalen

och är nu tydlig avsändare av de avtalsdelar som föreslås i nuvarande modell.

Fastighetsöverlåtelseavtalet är huvudavtalet mellan parterna i denna upphandling om istid och till detta kopplat försäljning av ishallen och tillhörande mark. Här framgår flera viktiga villkor för affären, bland annat ansvarsfördelning, omfattning av åtaganden, garantier med mera. Fastighetsöverlåtelseavtalet är villkorat av bland annat detaljplaneändring och fastighetsbildning.

Av vikt för kommunen har varit att kunna nyttja is-pist och övriga utrymmen i ishallen under vintersäsongen under flera år, såväl innan som efter genomförd försäljning av ishallen och tillhörande mark, vilket regleras i hyresavtalen Bilaga Avtal 1 och 3.

Mellan avtalsskrivning och formellt tillträde som fastighetsägare har anbudsgivare och tillika köparen av ishallen och tillhörande mark att förvalta och underhålla ishallen och marken enligt hyresavtal Bilaga Avtal 2. Bilaga Avtal 1 och 2 kallas nedan för interimsavtal.

Fastighetsöverlåtelseavtal

Förslaget innebär att ishallen försäljs för 1 kr. Köpeskillingen är satt mot bakgrund av att det föreligger byggnadsskyldighet genom köpet, alltså att köparen behöver investera i en ny köldanläggning tillhörig ishallen. Om köparen inte genomför investeringen inom tre år efter tillträde till fastigheten, där ishallen är belägen, har kommunen rätt till vite på 3 miljoner kronor. Fastighetsöverlåtelseavtalet innehåller villkor om bland annat detaljplaneändring och fastighetsreglering.

Fastighetsöverlåtelseavtalet innebär också att köparen tar över lös egendom i och kring ishallen i enlighet Bilaga 2B i avtalet.

Dessutom innehåller fastighetsöverlåtelseavtalet delar om hur tillträdet ska gå till och i vilket skick byggnaden och markområdet ska överlämnas. Kommunen åtar sig här att utföra en del reparationer, åtgärder i utemiljön och bortforsling. Dessa åtgärder ska vara färdiga vid tillträdet.

Avtal om nyttjande av ishallen efter försäljning

Efter det att villkoren i fastighetsöverlåtelseavtalet uppfyllts och att tillträde skett i enlighet med avtalet börjar hyresavtal Bilaga Avtal 3 mellan köparen och kommunen att gälla.

Avtalet omfattar 10 år och om det inte sägs upp nio månader efter avtalsperiodens slut förlängs det automatiskt med fem år. Beloppet i detta avtal är det som utvärderas i upphandlingen och är därför beroende av det anbud som lämnas. Uppräkning sker automatiskt med 2 procent/år.

WIF kommer hyra direkt av köparen. Kommunen har rätt att i andra hand hyra ut tider i lokalen endast till förskolor, skolor samt nyttja den för allmänhetens åkning.

Avtalet innehåller också skrivningar kring hur kommunen får nyttja ishallen. Det anges att kommunen kan nyttja hallen under perioden den 1 september och den 31 mars varje år. Nyttjandet av isen i lokalen får ske under de timmar per vecka som överenskoms i samråd mellan hyresvärden och hyrestagaren och som fördelar sig på ett sätt som motsvarar en veckoplan. I avtalsförslaget regleras detta till 17 timmar per vecka. Ändringar i veckoplanen ska meddelas hyresgästen senast under fredag nio dagar innan schemat blir aktuellt. Hyresgästen ska också ha tillgång till lokalen andra tider och då nyttja övriga delar av lokalen

Interimshyresavtal

I avvaktan på att tillträde kan ske enligt fastighetsöverlåtelseavtalet finns villkorat i samma avtal att köparen ska hyra ishallen med intilliggande ytor enligt hyreskontrakt kallat Bilaga Avtal 2. Den dag tillträde sker enligt köpeavtalet eller den dag detta upphör att gälla på grund av att tillträde inte går att genomföra ska interimshyresavtalet upphöra att gälla. Inget besittningsskydd skall föreligga för upplåtelsen. I det fall fastighetsöverlåtelseavtalet av någon anledning ej är genomförbart i alla delar har kommunen rätt att säga upp avtalet.

Avtalet innebär att köparen hyr ishallen av kommunen för 1 kr/år fram till tillträdet. Köparen som hyresgäst ska betala kommunens kostnader för el, uppvärmning, VA etc.

Kommunen ska se till att ishallen är i full drift senast vid avtalets början inkluderande att det per den dagen är en komplett spolad is i hallen som är i skick för att bedriva träning och matchspel på.

Interimshyresavtal i andra hand

Fastighetsöverlåtelseavtalet villkorar att köparen och kommunen under perioden mellan avtalsskrivning och tillträde tecknas ett så kallat andrahandskontrakt mellan köparen och kommunen där köparen är hyresvärd, se Bilaga Avtal 1. Avtalet bygger på att kommunen hyr ishallen med liknande villkor som i Bilaga Avtal 3 som kommer gälla efter tillträdet. Inget besittningsskydd ska föreligga för upplåtelsen. I det fall fastighetsöverlåtelseavtalet av någon anledning ej är genomförbart i alla delar har kommunen rätt att säga upp avtalet.

Arrendeavtal

För att underlätta den kommande fastighetsbildningen och undvika en detaljplaneprocess föreslår förvaltningen att det tecknas ett arrendeavtal mellan kommunen och köparen. Köparen arrenderar då parkeringsplatsen framför ishallen som i detaljplanen anges som allmän platsmark. I och med att kommunen står kvar som fastighetsägare av denna behöver detaljplanen inte förändras.

I arrendeavtalet anges att marken ska användas som parkering. Avtalet reglerar vidare att arrendatorn svarar för och bekostar drift inklusive skötsel samt förebyggande och felavhjälpande underhåll rörande arrendestället. Driften inkluderar även renhållning på och invid arrendestället samt

väghållning inklusive snöröjning av in- och utfart fram till allmän gata.
Kommunen som fastighetsägare måste också godkänna om arrendatorn vill
göra förändringar på fastigheten.

Beslutsunderlag

Förfrågningsunderlag hyresvärdsupphandling av ishall

Beslutet skickas till

Akten
Kommundirektör
Ekonomichef
Ekonomi- och upphandlingshandläggare

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Tobias Svanberg

Upphandlande organisation

Valdemarsviks kommun
Tobias Svanberg

Upphandling

Hyresvärdsupphandling av ishall
UH 2021/15
Utkast
Sista anbudsdag: 2022-03-04 23:59

Symbolförklaring

Texten ingår i annonsen	Texten ingår i kvalificeringen
Texten kommer att ingå i avtalet	Texten kommer att publiceras i avtalskatalogen
Texten/frågan innehåller krav som måste uppfyllas	Texten/frågan innehåller ESPD-krav
Frågan är viktad och ingår i utvärderingen	Frågan är viktad och ingår i utvärderingen
Frågan ställs endast upplysningsvis	Frågan besvaras av upphandlaren
Frågan är markerad för särskild uppföljning	

1. Generella föreskrifter

1.1 Inledning

Anbudsgivare (även kallad leverantör) inbjuds till anbudsgivning i enlighet med detta upphandlingsdokument.

1.2 Objekt och omfattning

Upphandlingen avser hyresvärdsupphandling av ishall i Valdemarsviks kommun diarienummer KS-KCS.2020.55

Om Valdemarsvik

Valdemarsvik är en skärgårdskommun i södra Östergötland belägen utmed E22. Vi är en kommun som växer och har idag cirka 7 800 invånare. Vi har den lilla kommunens alla fördelar, med närheten till varandra och korta beslutsvägar. Vi har dessutom en enastående natur med skogen och havet. Det händer mycket i Valdemarsviks kommun och inom vår kommunala organisation med cirka 700 medarbetare.

Preliminär tidplan

Kommunen har som ambition att teckna avtal med vinnande anbudsgivare kring 2022-04-04. Detta är en uppskattning och kan komma att ändras i händelse av exempelvis domstolsprocesser. De datum och tidpunkter som anges i de bifogade avtalen ska därför ses som en indikation och/eller kommunens bästa möjliga uppskattning. Exakta datum kommer att anges i samband med avtalstecknande.

1.3 Mål

Målet med upphandlingen är att teckna avtal med en (1) leverantör för efterfrågade tjänster.

1.4 Kontraktshandling

Civilrättslig bindning uppstår först när avtal undertecknats av båda parter. Först när detta skett är upphandlingen att betrakta som avslutad.

Anbudsgivare förbinder sig att under anbudets giltighetstid på begäran av den upphandlande myndigheten underteckna avtalet i enlighet med lämnat anbud.

Avtal tecknas tidigast dagen efter att avtalsspärren har gått ut. Avtalsmarkerade avsnitt i upphandlingsdokumenten är att betrakta som ett utkast till avtalsdokument. Smärre ändringar kan komma att göras i samband med avtalstecknande.

Planerad start för kontrakt är 2022-04-04.

Kontraktstarten gäller med förbehåll för överprövning och andra förhållanden som kan påverka att upphandlingsprocessen försenas eller avbryts.

1.5 Förkortningar & begreppsförklaringar

Förkortningar

LOU	Lag (2016:1145) om offentlig upphandling
OSL	Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)

Begrepp

Upphandlingsdokument - detta dokument och samtliga övriga dokument som används för att beskriva eller fastställa innehållet i upphandlingen. Till detta räknas även eventuellt tillkommande information under anbudstiden.

1.6 Visning på plats

Visning av fastigheten

Anbudsgivare har rätt att begära visning på plats tillsammans med Kommunens ombud. Visning äger i så fall rum under kontorstid under veckorna 4-7, 2022. Den anbudsgivare som är intresserad av en visning ska kontakta Kommunens ombud enligt nedan kontaktuppgifter.

Renoveringsbehov

Ishallen är i behov av upprustning, särskilt utbyte av befintligt köldaggregat. Fastighetens skick är därför av avgörande betydelse för anbudsgivarens prissättning. Av denna anledning vill Kommunen särskilt uppmana samtliga intresserade anbudsgivare att begära visning av fastigheten.

Information enligt 4 kap. 8 § första stycket LOU

Kommunen har tidigare fört diskussioner med en potentiell köpare av fastigheten/hyresvärd för ishallen. Denna intressent har då tagit del av dels ishallens skick i samband med visning av ishallen, dels kommunens historiska driftkostnader för ishallen (se bilaga Redovisning av kommunens driftkostnader för ishallen under 2017-2020). Även av denna anledning vill Kommunen uppmana samtliga intresserade anbudsgivare att begära visning av fastigheten. I övrigt har intressenten fått del av de uppgifter som framgår av upphandlingsdokumenten.

För att ytterligare säkerställa att samtliga potentiella anbudsgivare kan konkurrera på lika villkor, har kommunen även valt att tillämpa en längre anbudstid än den minsta tillåtna enligt LOU.

Dokumentation och kommunikation

I den mån det uppkommer frågor, eller Kommunens ombud annars lämnar kompletterande upplysningar som inte framgår av upphandlingsdokumenten, kommer dessa upplysningar att dokumenteras enligt 12 kap. 5 § LOU och så snart som möjligt kommuniceras till samtliga anbudsgivare genom frågor och svar i upphandlingen enligt 12 kap. 11 § LOU.

Ombud

Titel: Teknisk chef

Namn: Mikael Jonsson

E-post: mikael.jonsson@valdemarsvik.se

1.7 Informationskälla

Annonser och samtliga upphandlingsdokument som hör till upphandlingen inklusive tillkommande information under anbudstiden har publicerats via [TendSign/Opic](#) och [speglas](#) även via Valdemarsviks kommuns hemsida.

Beställaren ansvarar endast för den information som tillgängliggjorts elektroniskt via dessa platser och uppmanar intressenter att endast ta del av den information som beställaren publicerat så som förklarats ovan. I de fall som så kräver, publiceras även informationen i Tenders Electronic Daily, [TED](#).

1.8 Upphandlingsförfarande

Upphandlingen genomförs med Öppet förfarande, enligt LOU.

1.9 Anbudsöppning

Anbudsöppning kommer att ske snarast efter anbudstidens utgång, med närvaro av minst två personer.

1.10 Upphandlande myndighet

Valdemarsviks kommun (212000-0431) är upphandlande myndighet och genomför upphandlingen för egen räkning.

Ovan nämnd organisation benämns även som "kommunen" eller "beställaren".

1.11 Begränsad kontroll

Beställaren förbehåller sig rätten att tillämpa så kallad omvänd utvärdering, eller begränsad kontroll.

1.12 Avbrytande av upphandling

Beställaren förbehåller sig rätten att avbryta eller reducera upphandlingen om omständigheter inträffar som väsentligen påverkar eller förändrar förutsättningarna för upphandlingens fullföljande, exempelvis affärsstrategiska eller politiska beslut fattade av kommunen, bristande måluppfyllelse, att upphandlingsdokumentet är behäftat med fel eller att inkomna anbud inte uppfyller ställda krav. Detsamma gäller om samtliga inkomna anbud överstiger kommunens budget och/eller vad kommunen prognostiserat vara en skälig hyresnivå. Som ett alternativ till avbrytande förbehåller vi oss rätten att övergå till ett förhandlat förfarande utan föregående annonsering.

Om upphandlingen avbryts kommer samtliga registrerade intressenter underrättas om detta. Ingen ersättning utgår till leverantör.

1.13 Tilldelningsbeslut

Information om tilldelningsbeslut skickas till anbudsgivarkontots mejladress. När tilldelningsbeslutet skickats inträffar avtalsspärr, som innebär att avtal ej får tecknas förrän avtalsspärren löpt ut, vilket sker efter 10 dagar utöver dagen då tilldelningsbeslutet skickas.

1.14 Offentlighet & sekretess

Uppgifter i ett upphandlingsärende omfattas av sekretess enligt OSL till dess upphandlingen offentliggjorts, beslut fattats eller upphandlingen på annat sätt avslutats. Därefter blir anbud och övriga dokument i regel offentliga. Undantag kan göras i två (2) fall: om det kan antas att det allmänna lider skada om uppgifterna röjs, eller om det av särskild anledning kan antas att enskild som trätt i affärsförbindelse med beställaren lider skada om uppgift om affärs- eller driftsförhållanden röjs. För det fall skäl finns att sekretessbelägga kontraktsvillkor så gäller den sekretessen enligt 19

kap. § 3 OSL i maximalt två (2) år varefter kontraktsvillkoren blir offentliga. Den anbudsgivare som önskar att anbud eller del av anbud ska beläggas med sekretess ska motivera skälen till detta. Därefter gör upphandlande myndighet en självständig prövning i det fall uppgifterna begärs ut.

Avlämnade personuppgifter (namn, adress, direkttelefonnummer, CV och andra uppgifter i anbudet som är direkt eller indirekt hänförliga till någon fysisk person) utgör personuppgifter enligt tillämplig lagstiftning om hantering av personuppgifter. Upphandlande myndighet är personuppgiftsansvarig för behandlingen av sådana personuppgifter. Upphandlande myndighet kommer enbart att behandla uppgivna personuppgifter för att kunna pröva, administrera och arkivera anbud samt förvalta kontraktet. Personuppgifterna kommer att behandlas av upphandlande myndighet och eventuellt anlitate underleverantörer som upphandlande myndighet anlitar. Arkivering och gallring av personuppgifter kommer att göras i enlighet med tillämplig lagstiftning, bland annat LOU, Offentlighets- och sekretesslag (2009:400) samt Arkivlag (1990:782). Handlingar som omfattar personuppgifter kan komma att begäras ut av extern part enligt offentlighetsprincipen. Vid sådan begäran kommer upphandlande myndighet att göra en sekretessprövning enligt gällande lagstiftning innan handlingarna lämnas ut. Upphandlande myndighet hänvisar till systemleverantören (Merzell Commerce AB) vid frågor rörande hantering av personuppgifter, som lämnas vid anbudsgivningen, men som upphandlande myndighet ej kan gallra/radera.

Ange om delar av anbudet ska omfattas av sekretess. Ange om "Ja", detaljerat vilka uppgifter i anbudet som avses samt vilken skada leverantören skulle lida om uppgifterna lämnades ut.

UH 2021/15 H...

Ja/Nej

Leverantörskommentar till å ten

2. Krav på anbudet

2.1 Systemsupport

Vid systemfrågor eller behov av operativ systemsupport, kontaktas TendSignsupport via e-post till: tendsignsupport@visma.com.
Anbudsgivare uppmanas att ta del av manualer och andra hjälpfunktioner via www.tendsign.com.

2.2 Frågor & Svar

Funktionen för frågor & svar i TendSign ska användas för kommunikation under anbudstiden. Kommunikation via annan väg besvaras ej.
Funktionen för frågor & svar, finns till höger på sidan efter att man navigerat via vänstermenyns val till "Anbudets startsida".

Det är viktigt att eventuella frågor eller önskan om förtydliganden, ställs så tidigt som möjligt under anbudstiden.
Tänk på, att i frågetexten inte ange information som kan uppenbart kan röja er som anbudsgivare.

Sista dag att ställa frågor är 2022-02-21. Svar lämnas löpande, dock senast sex dagar innan sista anbudsdag.

2.3 Elektronisk upphandling

Upphandlingen genomförs helt elektroniskt via upphandlingssystemet TendSign vilket bland annat betyder att all kommunikation avseende upphandlingen endast sker via TendSign.

Behörig företrädare ska registrera sig i TendSign för att skapa ett individuellt anbudsgivarkonto för att kunna läsa upphandlingsdokument samt skapa och skicka anbud via TendSign. Med behörig företrädare menas en person med sådan behörighet (t.ex. officiell firmatecknare) eller ställning (t.ex. ställningsfullmakt) som ger personen rätt att företräda leverantörsorganisationens rättigheter och skyldigheter av nu aktuellt slag. Personen är således ansvarig för anbudet.

Följande är mycket viktigt:

- Anbudet ska vara registrerat på, och skickas från, det organisationsnummer som det anbudsgivande företaget innehar.
- Anbudsgivande organisation ska vara samma företag som tecknar eventuellt avtal.
- Anbudsgivarkontot ska ha korrekt information om anbudsgivande företags och anbudsgivande individs adress, mobiltelefon, e-postadress, webbadress till företagets eventuella webbhandel.
- Kontouppgifter ska hållas uppdaterade framledes.

För företag under bildande (som ej har organisationsnummer) erhålls inloggning till TendSign genom att kontakta TendSignsupport.

Försäkras att anbudet lämnas av behörig och ansvarig anbudslämnare?

Ja/Nej. Ja krävs

UH 2021/15 H...

2.4 Anbudsinlämning

Anbud ska endast lämnas elektroniskt via TendSign, av behörig företrädare för anbudsgivaren som genom ingivandet accepterar samtliga anförda krav och förutsättningar samt bekräftar och försäkras att uppgifterna i anbudet är sanningensliga och korrekta i förhållande till upphandlingsdokumenten inklusive eventuella kompletteringar.
Anbud skickas vid anbudsprocessens steg "Anbud" > "Skicka anbud". Säkerställ att samtliga frågor är besvarade och att samtliga krav uppfylls samt att anbudet skickas komplett innan anbudstiden går

ut.

När anbudet skickats finns möjlighet att återta det genom knappen "Återta anbud". Därefter kan anbudet redigeras precis som innan det skickades. Observera att man i dessa fall måste skicka anbudet på nytt innan anbudstiden går ut!

2.5 Anbudets form och innehåll

Leverantör uppmanas att svara direkt i formulär på därför avsedd plats såsom svarsalternativen anges.

Alla eventuellt bifogade filer ska vara läsbara i Microsoft Office (från och med 2016) alternativt Adobe Acrobat Reader och får inte överstiga 50 MB (megabyte) per styck.

Observera vikten av att avge tydliga, kompletta och utförliga svar. Anbud som inte uppfyller samtliga krav eller innehåller ofullständiga uppgifter riskerar att förkastas.

Samtliga frågor/begäran om uppgifter i det elektroniska anbudsformuläret måste vara hanterade för att anbud ska kunna skickas.

Detta syftar till att betrygga anbudsgivningen så att man inte skickar in ett anbud som ej är komplett avseende frågor som erbjuder varierande svarsalternativ.

2.6 Tidsfrister för anbud

Sista anbudsdag

Anbud ska lämnas senast den 2022-03-04 23:59.

Anbudens giltighetstid

Anbudsgivaren är bunden till sitt anbud till och med 2022-08-04. Anbudens giltighetstid kan komma att förlängas på kommunens begäran.

2.7 Språk

Anbudsspråk och eventuell korrespondens samt eventuell förhandling ska föras på svenska under hela upphandlingsprocessen och avtalsperioden.

Enstaka ord och vedertagna ord och uttryck på annat språk accepteras, undantaget nedanstående uppgifter som endast får vara på svenska eller engelska:

- Certifikat
- Intyg från myndighet
- Åtaganden/samarbetsavtal eller motsvarande dokument från eventuella underleverantörer
- Standardbroschyrer
- Vedertagna facktermer och dylikt

Undantagsord på annat språk än svenska ska kostnadsfritt översättas inom fem (5) arbetsdagar om beställaren begär det.

2.8 Alternativa utföranden eller parallella anbud

I anbudsgivningen får inget så kallat sidoanbud (reservationer) eller alternativt anbud förekomma. Parallella anbud accepteras ej i denna upphandling.

Om leverantören lämnar förbehåll eller reserverar sig mot villkor i upphandlingsdokumentet kan anbudet komma att förkastas.

2.9 Helt eller delat anbud?

Med tanke på upphandlingsföremålets art och karaktär bedömer beställaren det som nödvändigt att en leverantör har huvudansvaret för uppdragets fullgörande. Anbud ska således lämnas på uppdraget i sin helhet.

2.10 Ersättning för upprättande av anbud

Ersättning för anbudsgivning medges inte.

2.11 Förtydliganden och kompletteringar av anbud

Uppenbara felskrivningar, felräkningar eller något annat uppenbart fel i anbudet får rättas om beställaren begär detta.

Beställaren kan begära att anbudet förtydligas om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

3. Krav på leverantören

3.1 Uteslutningsgrunder

Anbudsgivare kommer att uteslutas från deltagande i upphandlingen om någon av de situationer som anges i 13 kap. 1-2 §, LOU föreligger.

Anbudsgivare kan komma att uteslutas från deltagande i upphandlingen om den ej uppfyller kraven enligt LOU 13 kap. 3 §. [Länk till lagtexten](#).

Detta gäller leverantörer/underleverantörer i alla kontrollerbara led. Bestyrkande dokumentation kan komma att begäras.

Försäkrar anbudsgivaren att skäl för uteslutning enligt ovanstående lagrum saknas?

UH 2021/15 H...

Ja/Nej. Ja krävs

3.2 ESPD

Europeiska enhetliga upphandlingsdokumentet (ESPD) accepteras som ett preliminärt bevis för att krav är uppfyllda. Det är alltså en möjlighet men inte en skyldighet för leverantörer att fylla i och ge in detta dokument tillsammans med sitt anbud. Om en leverantör åberopar kapaciteten hos andra aktörer i upphandlingen ska leverantören ge in separata ESPD för var och en av dessa aktörer. Leverantör som väljer att ge in ESPD ska då istället snarast, och senast inom en (1) vecka, från Beställarens begäran inkomma med angivna bevis enligt myndighetens instruktion.

3.3 Behörighet att utöva yrkesverksamhet

Leverantören ska vara registrerad i aktiebolags- eller handels- eller föreningsregister eller motsvarande register som, som förs i det land där anbudsgivarens verksamhet är etablerad. Exempelvis Bolagsverket i Sverige.

Tillstånd, certifieringar eller auktorisationer som krävs för utförande av efterfrågad yrkesverksamhet ska i förekommande fall innehas av anbudsgivaren själv och kunna uppvisas på begäran.

Tillstånd

Anbudsgivaren ska inneha och ska på begäran uppvisa giltigt tillstånd som i förekommande fall krävs för att att bedriva aktuell verksamhet.

Är leverantören behörig att utöva yrkesverksamhet?

UH 2021/15 H...

Ja/Nej. Ja krävs

3.4 Krav på skatt- och avgiftsskyldigheter m.m.

Leverantören ska uppfylla i Sverige, eller i hemlandet, lagenligt ställda krav avseende registrerings-, skatte- och avgiftsskyldigheter, enligt LOU. Detta kontrolleras av beställaren via systemet Inyett.

Leverantören ska inneha F-skattsedel (eller Fa) och vara registrerad som arbetsgivare om leverantören har anställda samt vara registrerad för mervärdesskatt i Sverige eller hemlandet, om inte företaget är mervärdesskattebefriat.

Kontroll av svenska leverantörer (samt eventuella underleverantörer) kommer att ske via systemet Inyett. Svensk leverantör behöver således **inte** bifoga bevisning.

Utländsk anbudsgivare ska på beställarens begäran lämna in relevanta intyg. Intygen ska ha utfärdats av behörig myndighet i det berörda landet och visa att det inte finns några omständigheter som enligt denna punkt utgör skäl för att utesluta eller diskvalificera leverantören.

En sådan handling ska lämnas in som ett kompletterande dokument översatt till svenska. Skulder

som beställaren anser försumbara kommer inte att leda till uteslutning.

Bedöms anbudsgivaren uppfylla krav på skatt- och avgiftsskyldigheter?

UH 2021/15 H...

Ja/Nej. Ja krävs

3.5 Ekonomisk ställning

Leverantörens finansiella och ekonomiska ställning ska vara tillräcklig för att säkerställa en rimlig sannolikhet för uppdragets fullgörande. Anbudsgivare ska på begäran skicka in bevis på detta genom en bankgaranti på två och halv (2,5) miljoner SEK.

Bekräftar leverantören att den uppfyller krav för ekonomisk ställning?

UH 2021/15 H...

Ja/Nej. Ja krävs

3.6 Åberopande av annans kapacitet

Om leverantören avser att använda sig av annans kapacitet för att uppfylla kvalificeringskraven avseende ekonomisk och finansiell ställning eller teknisk och yrkesmässig kapacitet ska detta redovisas i kommentarsfältet nedan med uppgifter enligt följande punktlista, till företag vars kapacitet åberopas:

- företagsnamn
- organisationsnummer
- tydligt angivande av vad åtagandet avser

Om leverantören åberopar annans tekniska eller ekonomiska kapacitet ska leverantören styrka att leverantören har faktisk möjlighet att utnyttja denna kapacitet under den period som omfattas av kontraktet. Detta styrks genom att på begäran uppvisa ett giltigt samarbetsavtal/åtagande.

Avser leverantören använda sig av annans kapacitet? Om "Ja"; lämna begärda uppgifter i kommentarsfältet.

UH 2021/15 H...

Ja/Nej

Leverantörskommentar till å ten

4. Kravspecifikation

4.1 Process för kvalificering och utvärdering

Prövningen sker i följande steg:

Steg 1 Uteslutning och kvalificering av anbudsgivare och anbud

Under uteslutningsprövningen kontrolleras om det finns anledning att utesluta någon av anbudsgivarna från upphandlingen. Prövningen görs mot bakgrund av de så kallade uteslutningsgrunderna i LOU. Vid kvalificeringen kontrolleras att de krav som ställts på anbudsgivarens lämplighet och kapacitet för att kunna genomföra uppdraget uppfylls. Här genomförs även en kontroll av att anbudet uppfyller de formella kraven d.v.s. om de innehåller alla uppgifter som efterfrågas.

Steg 2 Anbudsutvärdering

Endast de som klarat tidigare steg av kvalificeringsprövningen kommer att beaktas vid utvärderingen.

Grund för tilldelning av kontrakt är lägsta pris.

4.2 Kontaktuppgifter

Leverantör ska lämna namn, telefonnummer och e-postadress på kontaktperson under avtalstiden.

a. Namn på kontaktperson

Fritext

UH 2021/15 H...

b. Telefonnummer till kontaktperson

Fritext

UH 2021/15 H...

c. E-postadress till kontaktperson

Fritext

UH 2021/15 H...

4.3 Antidiskriminering

Leverantören förbinder sig att under kontraktstiden följa alla svenska lagar mot diskriminering och kränkande behandling som gäller för denne.

Leverantören ska på begäran av beställaren inkomma med dokumentation under kontraktstiden som redovisar att kravet uppfylls.

Accepteras krav enligt avsnittet Antidiskriminering?

Ja/Nej. Ja krävs

UH 2021/15 H...

4.4 Fastighetsöverlåtelsen och tillhörande hyres- och arrendeavtal

4.4.1 Övergripande beskrivning av transaktionen

Den ishall som är belägen på fastigheten Valdemarsvik 4:4 är i behov av upprustning, särskilt vad avser nytt köldaggregat. Kommunen har bedömt att det inte är lämpligt att kommunen genomför upprustningen och att kommunen fortsatt ansvarar för driften av ishallen. Kommunen har samtidigt ett intresse av, och ansvar för, att ishallen rustas upp och fortsatt är i drift, så att både skolor och allmänhet tillförsäkras möjligheten att använda en välfungerande ishall.

Kommunens har därför beslutat att genomföra denna hyresvärdsupphandling med avsikten att överlåta fastigheten till vinnande anbudsgivare. Anbudsgivaren kommer i sin tur att åta sig att hyra ut ishallen till kommunen (för skolors och allmänhetens åkning) i den omfattning som framgår av upphandlingsdokumenten.

När tilldelningsbeslutet meddelats vunnit laga kraft, kommer kommunen och vinnande anbudsgivare teckna samtliga avtal som ingår i denna upphandling. Tillträdet till fastigheten sker dock vid ett senare tillfälle. Innan anbudsgivaren tillträder fastigheten kommer kommunen att hyra ut ishallen till anbudsgivaren, som i sin tur ska förvalta ishallen. När tillträde ägt rum kommer kommunen ha rätt att nyttja ishallen i viss omfattning. Anbudsgivaren kommer i sin tur arrendera den parkering som ligger i anslutning till ishallen. Senast tre år efter tillträdet ska anbudsgivaren ha installerat det nya köldaggregatet.

4.4.2 Fastighetsöverlåtelseavtal

Marköverlåtelse av Valdemarsvik 4:4 sker enligt bilaga Fastighetöverlåtelseavtal 2021XXXX.

**Godkänner anbudsgivaren villkoren i bilaga
Fastighetöverlåtelseavtal 2021XXXX?**

Ja/Nej. Ja krävs

UH 2021/15 H...

4.4.3 Hyresavtal

4.4.3.1 Avtal 1 - Hyresavtal Ishallen till och med Tillträdesdagen

Hyreskontraktet avser hyra av tider i ishallen för Valdemarsviks kommuns behov att erbjuda förskolor och skolor möjlighet att nyttja ishallen samt allmänheten möjlighet att nyttja ishallen under allmänhetens åkning. För en fullständig beskrivning av omfattning, villkor och förutsättningar, se bilaga Avtal 1 – Hyresavtal Ishallen till och med Tillträdesdagen.

**Godkänner anbudsgivaren villkoren i Avtal 1 – Hyresavtal Ishallen till
och med Tillträdesdagen?**

Ja/Nej. Ja krävs

UH 2021/15 H...

4.4.3.2 Hyresavtal Anläggningen till och med Tillträdesdagen

Detta hyreskontrakt avser hyra av ishallen med intilliggande markområde och parkering inom fastigheten Valdemarsvik 4:4 inom Valdemarsviks kommun. För en fullständig beskrivning av omfattning, villkor och förutsättningar, se bilaga Avtal 2 – Hyresavtal Anläggningen till och med Tillträdesdagen.

**Godkänner anbudsgivaren villkoren i bilaga Avtal 2 – Hyresavtal
Anläggningen till och med Tillträdesdagen?**

Ja/Nej. Ja krävs

UH 2021/15 H...

4.4.3.3 Avtal 3 - Hyresavtal Ishallen från och med Tillträdesdagen

Hyreskontraktet avser hyra av tider i ishallen för Valdemarsviks kommuns behov att erbjuda förskolor och skolor möjlighet att nyttja ishallen samt allmänheten möjlighet att nyttja ishallen under allmänhetens åkning. För en fullständig beskrivning av omfattning, villkor och förutsättningar, se bilaga Avtal 3- Hyresavtal Ishallen från och med Tillträdesdagen.

Godkänner anbudsgivaren villkoren i bilaga Avtal 3- Hyresavtal Ishallen från och med Tillträdesdagen?

UH 2021/15 H...

Ja/Nej. Ja krävs

4.4.4 Arrende parkering

Arrendet omfattar ett markområde om ca 2 100 m² inom fastigheten Valdemarsvik 4:4 i Valdemarsviks kommun enligt bilaga Arrende parkering ishallen 2021XXXX

Godkänner anbudsgivaren villkoren i bilaga bilaga Arrende parkering ishallen 2021XXXX?

UH 2021/15 H...

Ja/Nej. Ja krävs

4.4.5 Övriga bilagor

- ishall ritning
- ishall ritning 2
- ishall takplan
- besiktningsprotokoll Hockeyförbundet 2021-10-07
- redovisning av kommunens driftkostnader för ishallen under 2017-2020

4.5 Anbudspris

Kommunen har valt att sätta köpeskillingen för fastigheten till 1 krona. Köpeskillingen har satts med hänsyn tagen till att vinnande anbudsgivare har en skyldighet att investera i ett nytt köldaggregat i ishallen. Det innebär att kommunen utformat denna upphandling med förväntningen att kostnaden för köldaggregatet ska vara inräknad i anbudsgivarens offererade hyresavgift. Till förtydligande anges att detsamma gäller för alla andra kostnader som anbudsgivaren, enligt avtalsdokumenten, inte har rätt att ta ut av kommunen.

Detta innebär att anbudsgivarnas anbudspris enbart består av den offererade hyresavgiften för det första året, vilket kommunen bedömt vara det mest effektiva sättet att skapa transparens i utvärderingen och bästa möjliga jämförbarhet mellan anbuderna.

Anbudsgivare ska sammanfattningsvis lämna pris på den årliga hyresavgiften som Valdemarsviks kommun ska betala under hyresavtalets första år, se i bilaga Avtal 1 – Hyresavtal Ishallen till och med Tillträdesdagen. Denna hyresavgift kommer även gälla för bilaga Avtal 3 – Hyresavtal Ishallen från och med Tillträdesdagen. Pris ska anges i enlighet i SEK. Pris ska anges exklusive moms.

Här anger anbudsgivaren sitt anbudspris i form av offererad hyra till kommunen. Hyran kan anges antingen per månad eller per år, så länge det tydligt framgår vilket som angetts. Om månatlig hyra anges, kommer denna att multipliceras med tolv vid beräkning av årshyran.

UH 2021/15 H...

Prisfält

5. European Single Procurement Document (ESPD)

Del I: Information om upphandlingsförfarandet och den upphandlande myndigheten eller enheten

Del II: Information om den ekonomiska aktören

Del III: Skäl för uteslutning

A: Skäl som rör fällande dom i brottmål

I artikel 57.1 i direktiv 2014/24/EU anges följande skäl för uteslutning:

Deltagande i en kriminell organisation

Har den ekonomiska aktören själv eller en person som är medlem i dess förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan eller som har befogenhet att företräda, fatta beslut i eller kontrollera dessa, fällts för deltagande i någon kriminell organisation genom en lagakraftvunnen dom som meddelades för högst fem år sedan eller i vilken en tidsfrist fastställts som fortfarande gäller? Enligt definitionen i artikel 2 i rådets rambeslut 2008/841/RIF av den 24 oktober 2008 om kampen mot organiserad brottslighet (EUT L 300, 11.11.2008, s. 42).

a. Ditt svar?

Ja/Nej. Nej krävs

Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

a. Datum för meddelande av dom

Fritext

European Sing...

b. Skäl

Fritext

European Sing...

c. Vem har dömts?

Fritext

European Sing...

d. I den mån som det fastslås direkt i domen: uteslutningsperiodens längd

Fritext

European Sing...

e. Har du vidtagit åtgärder för att visa din tillförlitlighet ("självsanering")?

Ja/Nej

European Sing... ESPD **Beskriv åtgärderna**

Fritext

European Sing... ESPD **a. Webbadress**

Fritext

European Sing... ESPD **b. Kod**

Fritext

European Sing... ESPD **c. Utfärdare**

Fritext

European Sing... ESPD **Korruption**

Har den ekonomiska aktören själv eller en person som är medlem i dess förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan eller som har befogenhet att företräda, fatta beslut i eller kontrollera dessa, fällits för korruption genom en lagakraftvunnen dom som meddelades för högst fem år sedan eller i vilken en tidsfrist fastställts som fortfarande gäller? Enligt definitionen i artikel 3 i konventionen om kamp mot korruption som tjänstemän i Europeiska gemenskaperna eller Europeiska unionens medlemsstater är delaktiga i (EUT C 195, 25.6.1997, s. 1) respektive artikel 2.1 i rådets rambeslut 2003/568/RIF av den 22 juli 2003 om kampen mot korruption inom den privata sektorn (EUT L 192, 31.7.2003, s. 54). Detta skäl för uteslutning omfattar även korruption enligt definition i den nationella lagstiftningen för den upphandlande myndigheten (den upphandlande enheten) eller den ekonomiska aktören.

a. Ditt svar?

Ja/Nej. Nej krävs

 Leverantörskommentar till å tenEuropean Sing... ESPD **b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?**

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing... ESPD **a. Datum för meddelande av dom**

Fritext

European Sing... ESPD **b. Skäl**

Fritext

European Sing... ESPD **c. Vem har dömts?**

Fritext

European Sing... ESPD

**d. den mån som det fastslås direkt i domen:
uteslutningsperiodens längd**

Fritext

European Sing...

**e. Har du vidtagit åtgärder för att visa din tillförlitlighet
("självsanering")?**

Ja/Nej

European Sing...

Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

a. Webbadress

Fritext

European Sing...

b. Kod

Fritext

European Sing...

c. Utfärdare

Fritext

European Sing...

Bedrägeri

Har den ekonomiska aktören själv eller en person som är medlem i dess förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan eller som har befogenhet att företräda, fatta beslut i eller kontrollera dessa, fällts för bedrägeri genom en lagakraftvunnen dom som meddelades för högst fem år sedan eller i vilken en tidsfrist fastställts som fortfarande gäller? Enligt innebörden i artikel 1 i konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (EGT C 316, 27.11.1995, s. 48).

a. Ditt svar?

Ja/Nej. Nej krävs

 Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

**b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för
myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?**

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

a. Datum för meddelande av dom

Fritext

European Sing...

b. Skäl

Fritext

European Sing...

c. Vem har dömts?

Fritext

European Sing... ESPD **d. I den mån som det fastslås direkt i domen: uteslutningsperiodens längd**

Fritext

European Sing... ESPD **e. Har du vidtagit åtgärder för att visa din tillförlitlighet ("självsanering")?**

Ja/Nej

European Sing... ESPD **Beskriv åtgärderna**

Fritext

European Sing... ESPD **a. Webbadress**

Fritext

European Sing... ESPD **b. Kod**

Fritext

European Sing... ESPD **c. Utfärdare**

Fritext

European Sing... ESPD **Terrorbrott eller brott med anknytning till terroristverksamhet**ESPD

Har den ekonomiska aktören själv eller en person som är medlem i dess förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan eller som har befogenhet att företräda, fatta beslut i eller kontrollera dessa, fällts för terrorbrott eller brott med anknytning till terroristverksamhet genom en lagakraftvunnen dom som meddelades för högst fem år sedan eller i vilken en tidsfrist fastställts som fortfarande gäller? Enligt definitionen i artiklarna 1 och 3 i rådets rambeslut av den 13 juni 2002 om bekämpande av terrorism (EGT L 164, 22.6.2002, s. 3). Denna grund för uteslutning omfattar även anstiftan av eller medhjälp till eller försök att begå brott i den mening som avses i artikel 4 i det rambeslutet.

a. Ditt svar?

Ja/Nej. Nej krävs

 Leverantörskommentar till å tenEuropean Sing... ESPD **b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?**

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing... ESPD **a. Datum för meddelande av dom**

Fritext

European Sing... ESPD

b. Skäl

Fritext

European Sing... **c. Vem har dömts?**

Fritext

European Sing... **d. I den mån som det fastslås direkt i domen:
uteslutningsperiodens längd**

Fritext

European Sing... **e. Har du vidtagit åtgärder för att visa din tillförlitlighet
("självsanering")?**

Ja/Nej

European Sing... **Beskriv åtgärderna**

Fritext

European Sing... **a. Webbadress**

Fritext

European Sing... **b. Kod**

Fritext

European Sing... **c. Utfärdare**

Fritext

European Sing... **Barnarbete och andra former av människohandel**

Har den ekonomiska aktören själv eller en person som är medlem i dess förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan eller som har befogenhet att företräda, fatta beslut i eller kontrollera dessa, fällts för barnarbete eller andra former av människohandel genom en lagakraftvunnen dom som meddelades för högst fem år sedan eller i vilken en tidsfrist fastställts som fortfarande gäller? Enligt definitionen i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU av den 5 april 2011 om förebyggande och bekämpande av människohandel, om skydd av dess offer och om ersättande av rådets rambeslut 2002/629/RIF (EUT L 101, 15.4.2011, s. 1).

a. Ditt svar?

Ja/Nej. Nej krävs

 Leverantörskommentar till å tenEuropean Sing... **b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för
myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?**

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

a. Datum för meddelande av dom

Fritext

European Sing... **b. Skäl**

Fritext

European Sing... **c. Vem har dömts?**

Fritext

European Sing... **d. I den mån som det fastslås direkt i domen: uteslutningsperiodens längd**

Fritext

European Sing... **e. Har du vidtagit åtgärder för att visa din tillförlitlighet ("självsanering")?**

Ja/Nej

European Sing... **Beskriv åtgärderna**

Fritext

European Sing... **a. Webbadress**

Fritext

European Sing... **b. Kod**

Fritext

European Sing... **c. Utfärdare**

Fritext

European Sing... **Penningtvätt eller finansiering av terrorism**

Har den ekonomiska aktören själv eller en person som är medlem i dess förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan eller som har befogenhet att företräda, fatta beslut i eller kontrollera dessa, fällts för penningtvätt eller finansiering av terrorism genom en lagakraftvunnen dom som meddelades för högst fem år sedan eller i vilken en tidsfrist fastställts som fortfarande gäller? Enligt definitionen i artikel 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG av den 26 oktober 2005 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism (EUT L 309, 25.11.2005, s. 15).

a. Ditt svar?

Ja/Nej. Nej krävs

 Leverantörskommentar till å tenEuropean Sing...

b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

a. Datum för meddelande av dom

Fritext

European Sing...

b. Skäl

Fritext

European Sing...

c. Vem har dömts?

Fritext

European Sing...

d. I den mån som det fastslås direkt i domen: uteslutningsperiodens längd

Fritext

European Sing...

e. Har du vidtagit åtgärder för att visa din tillförlitlighet ("självsanering")?

Ja/Nej

European Sing...

Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

a. Webbadress

Fritext

European Sing...

b. Kod

Fritext

European Sing...

c. Utfärdare

Fritext

European Sing...

B: Skäl som rör åsidosättande av skyldigheter att betala skatter eller sociala avgifter

I artikel 57.2 i direktiv 2014/24/EU anges följande skäl för uteslutning:

Betalning av skatter

Har den ekonomiske aktören åsidosatt sina skyldigheter i fråga om betalning av skatter, i det land där denne är etablerad eller i den upphandlande myndighetens eller enhetens medlemsstat om det är ett annat land än etableringslandet?

a. Ditt svar?

Ja/Nej. Nej krävs

 Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

ESPD

b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

ESPD

a. Berörd medlemsstat eller berört land

Fritext

European Sing...

ESPD

b. Berört belopp

Fritext

European Sing...

ESPD

c. Har detta åsidosättande av skyldigheter fastställts på annat sätt än genom en dom eller ett administrativt beslut?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

ESPD

a. Om detta åsidosättande av skyldigheter fastställts genom en dom eller ett administrativt beslut, var detta beslut slutligt och bindande?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

ESPD

b. Ange vilket datum den fällande domen meddelades eller beslutet fattades

Fritext

European Sing...

ESPD

c. I händelse av fällande dom, och i den mån det fastställts i domen, uteslutningsperiodens längd

Fritext

European Sing...

ESPD

d. Beskriv vilket sätt som användes

Fritext

European Sing...

ESPD

e. Har den ekonomiska aktören uppfyllt sina skyldigheter genom att betala eller ingå en bindande överenskommelse i syfte att betala skatter eller sociala avgifter som förfallit till betalning, inklusive, i förekommande fall, upplupen ränta eller böter?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

ESPD

Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing... ESPD ⓘ

a. Webbadress

Fritext

European Sing... ESPD ⓘ

b. Kod

Fritext

European Sing... ESPD ⓘ

c. Utfärdare

Fritext

European Sing... ESPD ⓘ

Betalning av sociala avgifter

ESPD ⓘ

Har den ekonomiske aktören åsidosatt sina skyldigheter i fråga om betalning av sociala avgifter, i det land där denne är etablerad eller i den upphandlande myndighetens eller enhetens medlemsstat om det är ett annat land än etableringslandet?

a. Ditt svar?

Ja/Nej. Nej krävs

Leverantörskommentar till å ten

European Sing... ESPD ⓘ

b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing... ESPD ⓘ

a. Berörd medlemsstat eller berört land

Fritext

European Sing... ESPD ⓘ

b. Berört belopp

Fritext

European Sing... ESPD ⓘ

c. Har detta åsidosättande av skyldigheter fastställts på annat sätt än genom en dom eller ett administrativt beslut?

Ja/Nej. Nej önskas

Leverantörskommentar till å ten

European Sing... ESPD ⓘ

a. Om detta åsidosättande av skyldigheter fastställts genom en dom eller ett administrativt beslut, var detta beslut slutligt och bindande?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing... ESPD ⓘ

b. Ange vilket datum den fällande domen meddelades eller beslutet fattades

Fritext

European Sing...

c. I händelse av fällande dom, och i den mån det fastställts i domen, uteslutningsperiodens längd

Fritext

European Sing...

d. Beskriv vilket sätt som användes

Fritext

European Sing...

e. Har den ekonomiska aktören uppfyllt sina skyldigheter genom att betala eller ingå en bindande överenskommelse i syfte att betala skatter eller sociala avgifter som förfallit till betalning, inklusive, i förekommande fall, upplupen ränta eller böter?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

a. Webbadress

Fritext

European Sing...

b. Kod

Fritext

European Sing...

c. Utfärdare

Fritext

European Sing...

C: Skäl som rör insolvens, intressekonflikter eller allvarliga fel i yrkesutövningen

I artikel 57.4 i direktiv 2014/24/EU anges följande skäl för uteslutning:

Åsidosättande av skyldigheter enligt miljölagstiftning

Har den ekonomiska aktören, såvitt denne känner till, åsidosatt sina skyldigheter enligt miljölagstiftningen? Enligt vad som avses vad gäller syftet med denna upphandling i nationell lagstiftning, i meddelandet, i upphandlingsdokumenten eller i artikel 18.2 i direktiv 2014/24/EU.

Ditt svar?

Ja/Nej. Nej krävs

 Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

a. Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

b. Har du vidtagit åtgärder för att visa din tillförlitlighet ("självsanering")?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

Åsidosättande av skyldigheter enligt sociallagstiftning

Har den ekonomiska aktören, såvitt denne känner till, åsidosatt sina skyldigheter enligt sociallagstiftningen? Enligt vad som avses vad gäller syftet med denna upphandling i nationell lagstiftning, i meddelandet, i upphandlingsdokumenten eller i artikel 18.2 i direktiv 2014/24/EU.

Ditt svar?

Ja/Nej. Nej krävs

Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

a. Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

b. Har du vidtagit åtgärder för att visa din tillförlitlighet ("självsanering")?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

Åsidosättande av skyldigheter inom arbetsrätt

Har den ekonomiska aktören, såvitt denne känner till, åsidosatt sina skyldigheter enligt arbetsrätten? Enligt vad som avses vad gäller syftet med denna upphandling i nationell lagstiftning, i meddelandet, i upphandlingsdokumenten eller i artikel 18.2 i direktiv 2014/24/EU.

Ditt svar?

Ja/Nej. Nej krävs

Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

a. Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

b. Har du vidtagit åtgärder för att visa din tillförlitlighet ("självsanering")?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing... ESPD

Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing... ESPD

Konkurs

Har den ekonomiska aktören gått i konkurs?

a. Ditt svar?

Ja/Nej. Nej krävs

 Leverantörskommentar till å ten

European Sing... ESPD

b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing... ESPD

a. Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing... ESPD

b. Ange skälen till att avtalet kan fullgöras trots dessa omständigheter. Denna information behöver inte lämnas om uteslutning av ekonomiska aktörer i denna situation är obligatorisk enligt tillämplig nationell lagstiftning utan någon möjlighet till undantag även om den ekonomiska aktören ändå kan fullgöra avtalet.

Fritext

European Sing... ESPD

a. Webbadress

Fritext

European Sing... ESPD

b. Kod

Fritext

European Sing... ESPD

c. Utfärdare

Fritext

European Sing... ESPD

Insolvens

Är den ekonomiska aktören föremål för insolvens- eller likvidationsförfarande?

a. Ditt svar?

Ja/Nej. Nej krävs

 Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

ESPD

b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

ESPD

a. Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

ESPD

b. Ange skälen till att avtalet kan fullgöras trots dessa omständigheter. Denna information behöver inte lämnas om uteslutning av ekonomiska aktörer i denna situation är obligatorisk enligt tillämplig nationell lagstiftning utan någon möjlighet till undantag även om den ekonomiska aktören ändå kan fullgöra avtalet.

Fritext

European Sing...

ESPD

a. Webbadress

Fritext

European Sing...

ESPD

b. Kod

Fritext

European Sing...

ESPD

c. Utfärdare

Fritext

European Sing...

ESPD

Ackordsuppgörelse med borgenärer

ESPD

Har den ekonomiska aktören ingått ackordsuppgörelse med borgenärer?

a. Ditt svar?

Ja/Nej. Nej krävs

 Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

ESPD

b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

ESPD

a. Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

ESPD

b. Ange skälen till att avtalet kan fullgöras trots dessa omständigheter. Denna information behöver inte lämnas om uteslutning av ekonomiska aktörer i denna situation är obligatorisk enligt tillämplig nationell lagstiftning utan någon möjlighet till undantag även om den ekonomiska aktören ändå kan fullgöra avtalet.

European Sing...

ESPD

Fritext

a. Webbadress

European Sing...

ESPD

Fritext

b. Kod

European Sing...

ESPD

Fritext

c. Utfärdare

European Sing...

ESPD

Fritext

Situation som enligt nationell lagstiftning motsvarar konkurs

ESPD

Befinner sig den ekonomiska aktören i en situation motsvarande konkurs till följd av ett liknande förfarande enligt nationella lagar och förordningar?

a. Ditt svar?

Ja/Nej. Nej krävs

Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

ESPD

b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

ESPD

a. Beskriv åtgärderna

European Sing...

ESPD

Fritext

b. Ange skälen till att avtalet kan fullgöras trots dessa omständigheter. Denna information behöver inte lämnas om uteslutning av ekonomiska aktörer i denna situation är obligatorisk enligt tillämplig nationell lagstiftning utan någon möjlighet till undantag även om den ekonomiska aktören ändå kan fullgöra avtalet.

European Sing...

ESPD

Fritext

a. Webbadress

European Sing...

ESPD

Fritext

b. Kod

Fritext

European Sing...

ESPD

c. Utfärdare

Fritext

European Sing...

ESPD

Tvångsförvaltning

Är den ekonomiska aktörens tillgångar föremål för tvångsförvaltning?

a. Ditt svar?

Ja/Nej. Nej krävs

Leverantörskommentar till åten

European Sing...

ESPD

b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

ESPD

a. Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

ESPD

b. Ange skälen till att avtalet kan fullgöras trots dessa omständigheter. Denna information behöver inte lämnas om uteslutning av ekonomiska aktörer i denna situation är obligatorisk enligt tillämplig nationell lagstiftning utan någon möjlighet till undantag även om den ekonomiska aktören ändå kan fullgöra avtalet.

Fritext

European Sing...

ESPD

a. Webbadress

Fritext

European Sing...

ESPD

b. Kod

Fritext

European Sing...

ESPD

c. Utfärdare

Fritext

European Sing...

ESPD

Avbruten näringsverksamhet

Har den ekonomiska aktören avbrutit sin näringsverksamhet?

a. Ditt svar?

Ja/Nej. Nej krävs

 Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

ESPD

b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

ESPD

a. Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

ESPD

b. Ange skälen till att avtalet kan fullgöras trots dessa omständigheter. Denna information behöver inte lämnas om uteslutning av ekonomiska aktörer i denna situation är obligatorisk enligt tillämplig nationell lagstiftning utan någon möjlighet till undantag även om den ekonomiska aktören ändå kan fullgöra avtalet.

Fritext

European Sing...

ESPD

a. Webbadress

Fritext

European Sing...

ESPD

b. Kod

Fritext

European Sing...

ESPD

c. Utfärdare

Fritext

European Sing...

ESPD

Avtal med andra ekonomiska aktörer med syfte att snedvrیدا konkurrensen

ESPD

Har den ekonomiska aktören ingått överenskommelser med andra ekonomiska aktörer som syftar till att snedvrیدا konkurrensen?

Ditt svar?

Ja/Nej. Nej krävs

 Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

ESPD

a. Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

ESPD

b. Har du vidtagit åtgärder för att visa din tillförlitlighet ("självsanering")?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

ESPD

Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

ESPD

Allvarliga fel i yrkesutövningen

Har den ekonomiska aktören gjort sig skyldig till allvarliga fel i yrkesutövningen? Se, där så är tillämpligt, definitioner i nationell lagstiftning, meddelandet eller upphandlingsdokumenten.

Ditt svar?

Ja/Nej. Nej krävs

Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

ESPD

a. Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

ESPD

b. Har du vidtagit åtgärder för att visa din tillförlitlighet ("självsanering")?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

ESPD

Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

ESPD

Intressekonflikt på grund av deltagande i upphandlingsförfarandet

Har den ekonomiska aktören kännedom om någon intressekonflikt, enligt vad som anges i nationell lagstiftning, meddelandet eller upphandlingsdokumenten, till följd av sitt deltagande i upphandlingsförfarandet?

Ditt svar?

Ja/Nej. Nej krävs

Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

ESPD

Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

ESPD

Direkt eller indirekt deltagande i förberedelserna av detta upphandlingsförfarande

Har den ekonomiska aktören eller ett företag med anknytning till denne bistått den upphandlande myndigheten eller enheten med rådgivning eller på annat sätt varit inblandad i förberedelserna av upphandlingsförfarandet?

Ditt svar?

Ja/Nej. Nej krävs

 Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

ESPD

Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

ESPD

Förtida uppsägning, skadestånd eller andra jämförbara sanktioner

ESPD

Har den ekonomiska aktören varit med om att ett tidigare offentligt kontrakt, ett tidigare kontrakt med en upphandlande enhet eller ett tidigare koncessionskontrakt sagts upp i förtid, eller att skadestånd eller jämförbara sanktioner krävts i samband med detta tidigare avtal?

Ditt svar?

Ja/Nej. Nej krävs

 Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

ESPD

a. Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

ESPD

b. Har du vidtagit åtgärder för att visa din tillförlitlighet ("självsanering")?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

ESPD

Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

ESPD

Oriktiga uppgifter, undanhållande av information, avsaknad av nödvändiga dokument och tillägnande av konfidentiell information i detta förfarande

ESPD

Har den ekonomiska aktören befunnit sig i någon av följande situationer:

- Denne har i allvarlig omfattning lämnat oriktiga uppgifter för kontroll av skäl för uteslutning eller urvalskriterier,
- har undanhållit sådan information,
- kan inte utan dröjsmål lämna de styrkande handlingar som den upphandlande myndigheten eller enheten kräver, och
- otillbörliga försök görs att påverka den upphandlande myndighetens eller enhetens beslutsprocess för att tillägna sig konfidentiell information som kan ge aktören otillbörliga fördelar i upphandlingsförfarandet eller så att av oaktksamhet vilseledande uppgifter lämnas som kan ha en väsentlig inverkan på beslut om uteslutning, urval eller tilldelning?

Ditt svar?

Ja/Nej. Nej krävs

 Leverantörskommentar tillgåten

European Sing...

ESPD

D: Nationella uteslutningsgrunder

Är något av de nationella skälen för uteslutning, som specificerats i meddelandet eller i något av upphandlingsdokumenten, tillämpliga?

Nationella uteslutningsgrunder

ESPD

Andra skäl för uteslutning som kan förekomma enligt nationell lagstiftning i den upphandlande myndighetens eller enhetens medlemsstat. Är något av de nationella skälen för uteslutning, som specificerats i meddelandet eller i något av upphandlingsdokumenten, tillämpliga?

a. Ditt svar?

Ja/Nej. Nej krävs

 Leverantörskommentar tillgåten

European Sing...

ESPD

b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

ESPD

a. Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

ESPD

b. Har du vidtagit åtgärder för att visa din tillförlitlighet ("självsanering")?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

ESPD

Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

ESPD

a. Webbadress

Fritext

European Sing...

ESPD

b. Kod

Fritext

European Sing...

ESPD

c. Utfärdare

Fritext

European Sing...

ESPD

Del IV: Urvalskriterier

α: Allmän information för alla urvalskriterer

Beträffande urvalskriterierna intygar den ekonomiska aktören följande:

Den ekonomiska aktören uppfyller alla urvalskriterierna

Alla nödvändiga urvalskriterier som anges i meddelandet eller i upphandlingsdokumenten som meddelandet hänvisar till är uppfyllda.

Ditt svar?

Ja/Nej. Ja önskas

Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

A: Lämplighet

I artikel 58.2 i direktiv 2014/24/EU anges följande urvalskriterier:

Inskrivning i yrkesregister

Den ekonomiska aktören är inskriven i yrkesregister som förs i den medlemsstat där aktören är etablerad enligt vad som anges i bilaga XI till direktiv 2014/24/EU. Ekonomiska aktörer från vissa medlemsstater kan behöva uppfylla andra krav som anges i den bilagan.

a. Ditt svar?

Ja/Nej. Ja önskas

Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

a. Webbadress

Fritext

European Sing...

b. Kod

Fritext

European Sing...

c. Utfärdare

Fritext

European Sing...

Inskrivning i handelsregister

Den ekonomiska aktören är inskriven i handelsregister som förs i den medlemsstat där aktören är etablerad enligt vad som anges i bilaga XI till direktiv 2014/24/EU. Ekonomiska aktörer från vissa medlemsstater kan behöva uppfylla andra krav som anges i den bilagan.

a. Ditt svar?Ja/Nej. **Ja** önskas Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

ESPD

b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?Ja/Nej. **Nej** önskas

European Sing...

ESPD

a. Webbadress

Fritext

European Sing...

ESPD

b. Kod

Fritext

European Sing...

ESPD

c. Utfärdare

Fritext

European Sing...

ESPD

För tjänsteavtal: krav på särskilt tillstånd

ESPD

Krävs särskilt tillstånd för att kunna tillhandahålla tjänsten i fråga i den ekonomiska aktörens etableringsland?

a. Ditt svar?Ja/Nej. **Ja** önskas Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

ESPD

b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?Ja/Nej. **Nej** önskas

European Sing...

ESPD

Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

ESPD

a. Webbadress

Fritext

European Sing...

ESPD

b. Kod

Fritext

European Sing...

ESPD

c. Utfärdare

Fritext

European Sing...

ESPD

För tjänsteavtal: krav på medlemskap i viss organisation

ESPD

Krävs medlemskap i en särskild organisation för att kunna tillhandahålla tjänsten i fråga i den ekonomiska aktörens etableringsland?

a. Ditt svar?

Ja/Nej. Ja önskas

 Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

ESPD

b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

ESPD

Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

ESPD

a. Webbadress

Fritext

European Sing...

ESPD

b. Kod

Fritext

European Sing...

ESPD

c. Utfärdare

Fritext

European Sing...

ESPD

B: Ekonomisk och finansiell ställning

I artikel 58.3 i direktiv 2014/24/EU anges följande urvalskriterier:

Total årlig omsättning

Den ekonomiska aktörens totala årliga omsättning för det antal räkenskapsår som krävs i meddelandet eller i upphandlingsdokumenten är följande:

Genomsnittlig årlig omsättning

Den ekonomiska aktörens genomsnittliga årliga omsättning för det antal år som krävs i meddelandet eller i upphandlingsdokumenten är följande:

Specifik årlig omsättning

Den ekonomiska aktörens specifika årliga omsättning på verksamhetsområdet som omfattas av kontraktet och som specificeras i meddelandet eller i upphandlingsdokumenten för det antal räkenskapsår som krävs är följande:

Specifik genomsnittlig omsättning

Den ekonomiska aktörens specifika genomsnittliga årliga omsättning på verksamhetsområdet som omfattas av kontraktet för det antal räkenskapsår som krävs i meddelandet eller i upphandlingsdokumenten är följande:

Start av den ekonomiska aktörens verksamhet

Om det inte finns uppgifter om (allmän eller specifik) omsättning för hela den period som krävs, ange datum då den ekonomiska aktören inrättade eller startade sin verksamhet:

Ekonomiska nyckeltal

Beträffande de ekonomiska nyckeltal (t.ex. kvoten mellan tillgångar och skulder) som specificeras i meddelandet eller i upphandlingsdokumenten, intygar den ekonomiska aktören att det faktiska värdet för de kvoter som krävs är följande:

Ansvarsförsäkring för verksamheten

Det försäkrade beloppet i den ekonomiska aktörens ansvarsförsäkring för verksamheten är följande:

Andra ekonomiska eller finansiella krav

Beträffande andra eventuella ekonomiska eller finansiella krav som specificerats i meddelandet eller i upphandlingsdokumenten, intygar den ekonomiska aktören följande:

C: Teknisk och yrkesmässig kapacitet

I artikel 58.4 i direktiv 2014/24/EU anges följande urvalskriterier:

För byggentreprenadkontrakt: utförande av byggentreprenadarbeten av angiven typ

Endast för offentliga byggentreprenadkontrakt: Under referensperioden har den ekonomiska aktören utfört följande typer av byggentreprenadarbeten: Upphandlande myndigheter kan kräva upp till fem år och godta erfarenheter äldre än fem år.

För varukontrakt: utförande av leveranser av angiven typ

Endast för offentliga varukontrakt: Under referensperioden har den ekonomiska aktören utfört följande typer av leveranser: Upphandlande myndigheter kan kräva upp till tre år och godta erfarenheter äldre än tre år.

För tjänsteavtal: utförande av tjänster av angiven typ

Endast för offentliga tjänsteavtal: Under referensperioden har den ekonomiska aktören utfört följande typer av tjänster: Upphandlande myndigheter kan kräva upp till tre år och godta erfarenheter äldre än tre år.

Tekniker och tekniska organ för kvalitetskontroll

Den ekonomiska aktören förfogar över följande tekniker eller tekniska organ, i synnerhet sådana som ansvarar för kvalitetskontroll: För tekniker eller tekniska organ som inte direkt tillhör den ekonomiska aktörens företag men vars kapacitet den ekonomiska aktören åberopar enligt del II, avsnitt C, måste separata formulär för det europeiska enhetliga upphandlingsdokumentet fyllas i.

För byggentreprenadkontrakt: tekniker och tekniska organ för att utföra arbetet

Beträffande byggentreprenadavtal har den ekonomiska aktören tillgång till följande tekniker eller tekniska organ för att utföra arbetet:

Teknisk utrustning och tekniska åtgärder för att säkra kvalitet

Den ekonomiska aktören använder följande tekniska utrustning och tekniska metoder för att säkra

kvaliteten, och dess undersöknings- och forskningsresurser är följande:

Undersöknings- och forskningsresurser

Den ekonomiska aktören använder följande undersöknings- och forskningsresurser:

Hantering av leveranskedjan

Den ekonomiska aktören kommer att kunna tillämpa följande system för hantering av leveranskedjan och spårningssystem vid fullgörandet av avtalet:

Tillåtelse till kontroller

För komplexa varor eller tjänster som ska levereras eller, i undantagsfall, för varor eller tjänster som är avsedda för ett särskilt ändamål: Kommer den ekonomiska aktören att tillåta kontroller av sin produktionskapacitet eller tekniska kapacitet och, vid behov, av sina tillgängliga undersöknings- och forskningsresurser och av dess metoder för kvalitetskontroll? Kontrollen ska göras av den upphandlande myndigheten eller på dennas vägnar av ett behörigt offentligt organ i det land där leverantören eller tjänsteleverantören är etablerad.

Tillåter du kontroller?

Ja/Nej. Ja önskas

Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

Utbildnings- och yrkeskvalifikationer

Följande utbildnings- och yrkeskvalifikationer innehas av tjänsteleverantören eller entreprenören själv och/eller (beroende på kraven i meddelandet eller i upphandlingsdokumenten) ledande personer i företaget:

Miljöskyddsåtgärder

Den ekonomiska aktören kommer att kunna tillämpa följande miljöskyddsåtgärder vid fullgörandet av avtalet:

Antal personer i ledningsfunktion

Antal personer ledningsfunktion hos den ekonomiska aktören under de senaste tre åren var följande:

Antal anställda i medeltal per år:

Antal anställda i medeltal och personer i ledningsfunktion hos den ekonomiska aktören under de senaste tre åren var följande:

Verktyg, maskiner och teknisk utrustning

Den ekonomiska aktören kommer att förfoga över följande verktyg, maskiner och tekniska utrustning för att fullgöra avtalet:

Underleverantörers andel

Den ekonomiska aktören kommer eventuellt att lägga ut följande andel (dvs. procentandel) på underleverantörer: Observera att om den ekonomiska aktören har beslutat att lägga ut en del av kontraktet på underleverantör och förlitar sig på deras kapacitet för att genomföra denna del ska ett separat enhetligt upphandlingsdokument fyllas i för sådana underleverantörer; se del II, avsnitt C ovan.

För varukontrakt: prover, beskrivningar eller fotografier utan äkthetsintyg

ESPD

För offentliga varukontrakt: Den ekonomiska aktören kommer att leverera prover, beskrivningar eller fotografier av de varor som ska levereras, som inte behöver åtföljas av äkthetsintyg.

a. Ditt svar?

Ja/Nej. Ja önskas

 Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

ESPD

b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

ESPD

a. Webbadress

Fritext

European Sing...

ESPD

b. Kod

Fritext

European Sing...

ESPD

c. Utfärdare

Fritext

European Sing...

ESPD

För varukontrakt: prover, beskrivningar eller fotografier med äkthetsintyg

ESPD

För offentliga varukontrakt: Den ekonomiska aktören kommer att leverera prover, beskrivningar eller fotografier av de varor som ska levereras och kommer att tillhandahålla äkthetsintyg där så är tillämpligt.

a. Ditt svar?

Ja/Nej. Ja önskas

 Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

ESPD

b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

ESPD

a. Webbadress

Fritext

European Sing...

ESPD

b. Kod

Fritext

European Sing...

ESPD

c. Utfärdare

Fritext

European Sing...

ESPD

För varukontrakt: intyg från institutioner för kvalitetskontroll

ESPD

Kan den ekonomiska aktören uppvisa intyg som utfärdats av officiella institutioner för kvalitetskontroll eller av enheter med erkänd kompetens som intygar att varor som är klart identifierade genom referenser överensstämmer med de tekniska specifikationer eller standarder som föreskrivs i meddelandet eller i upphandlingsdokumenten?

a. Ditt svar?

Ja/Nej. Ja önskas

Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

ESPD

b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

ESPD

Om inte, förklara varför och ange vilka andra bevis som kan tillhandahållas:

Fritext

European Sing...

ESPD

a. Webbadress

Fritext

European Sing...

ESPD

b. Kod

Fritext

European Sing...

ESPD

c. Utfärdare

Fritext

European Sing...

ESPD

D: System för kvalitetssäkring och miljöstandarder

I artikel 62.2 i direktiv 2014/24/EU anges följande urvalskriterier:

Intyg från oberoende organ om kvalitetssäkringsstandarder

ESPD

Kommer den ekonomiska aktören att kunna uppvisa intyg som utfärdats av oberoende organ som intygar att den ekonomiska aktören uppfyller vissa kvalitetssäkringsstandarder, däribland tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning?

a. Ditt svar?

Ja/Nej. Ja önskas

Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

ESPD

b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

ESPD

Om inte, förklara varför och ange vilka andra bevis som kan tillhandahållas i fråga om kvalitetssäkringssystemet

Fritext

European Sing...

ESPD

a. Webbadress

Fritext

European Sing...

ESPD

b. Kod

Fritext

European Sing...

ESPD

c. Utfärdare

Fritext

European Sing...

ESPD

Intyg från oberoende organ om miljöledningssystem eller miljöledningsstandarder

ESPD

Kommer den ekonomiska aktören att kunna uppvisa intyg som utfärdats av oberoende organ som intygar att den ekonomiska aktören uppfyller vissa miljöledningssystem eller miljöledningsstandarder?

a. Ditt svar?

Ja/Nej. Ja önskas

Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

ESPD

b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?

Ja/Nej. Nej önskas

European Sing...

ESPD

Om inte, förklara varför och ange vilka andra bevis som kan tillhandahållas i fråga om miljöledningssystem eller miljöledningsstandarder:

Fritext

European Sing...

ESPD

a. Webbadress

Fritext

European Sing...

ESPD

b. Kod

Fritext

European Sing...

ESPD

c. Utfärdare

Fritext

European Sing...

ESPD

Avsluta**Del V: Minskning av antalet kvalificerade anbudsgivare**

Den ekonomiska aktören intygar följande:

Den ekonomiska aktören uppfyller de objektiva och icke-diskriminerande kriterier och regler som har fastställts för att begränsa antalet kandidater på följande sätt: Om vissa intyg eller andra styrkande handlingar krävs, ange för vart och ett om den ekonomiska aktören har dessa handlingar:

ESPD

Om vissa av dessa intyg eller styrkande handlingar finns tillgängliga elektroniskt, ange var för vart och ett:

a. Ditt svar?Ja/Nej. **Ja** önskas

Leverantörskommentar till å ten

European Sing...

ESPD

b. Finns denna information tillgänglig kostnadsfritt för myndigheterna i en EU-medlemsstats databas?Ja/Nej. **Nej** önskas

European Sing...

ESPD

Beskriv åtgärderna

Fritext

European Sing...

ESPD

a. Webbadress

Fritext

European Sing...

ESPD

b. Kod

Fritext

European Sing...

ESPD

c. Utfärdare

Fritext

European Sing...

ESPD

Del VI: Försäkran**Försäkran**

Undertecknad intygar att den information som lämnats i delarna II-V ovan är riktig och korrekt och att den lämnas med full kännedom om följderna av att i allvarlig omfattning ha lämnat oriktiga uppgifter.

Undertecknad intygar att denne på begäran och utan dröjsmål kan lämna de intyg och andra

styrkande handlingar som det hänvisas till, utom i följande fall:

a) Om den upphandlande myndigheten eller enheten har möjlighet att avgiftsfritt inhämta styrkande handlingar direkt via en nationell databas i någon medlemsstat (under förutsättning att den ekonomiska aktören har lämnat de uppgifter (webbadress, utfärdande myndighet eller organ, exakt hänvisning till dokumentationen) som behövs för att den upphandlande myndigheten eller enheten ska kunna göra detta. I förekommande fall ska detta åtföljas av ett samtycke till sådan åtkomst), eller

b) Om den upphandlande myndigheten eller enheten senast den 18 oktober 2018 (beroende på införlivandet i nationell lagstiftning av artikel 59.5 andra stycket i direktiv 2014/24/EU) redan inhämtat den relevanta dokumentationen.

Undertecknad samtycker till att [ange den upphandlande myndighet eller enhet som anges i del I, avsnitt A] får tillgång till handlingar som styrker den information som har lämnats i [ange del/avsnitt/punkt(-er) som berörs] i detta europeiska enhetliga upphandlingsdokument för ändamålet [ange upphandlingsförfarandet: (sammanfattande beskrivning, en hänvisning till dess publikationsreferens i Europeiska unionens officiella tidning, referensnummer)].

Datum, ort och, om så krävs, underskrift(er):

KF §34

KS-KcS.2020.55

Hyresvärdsupphandling av ishall

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att genomföra upphandling av nyttjande av Valdemarsviks ishall i enlighet med förvaltningens förslag.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att fatta de beslut som kan komma att erfordras för att slutföra försäljningsuppdraget från 2019.

Reservation

Per Hollertz (M), Anna Nilsson (M), Göran Hargestam (SD), Anders Sjölander (M), Eva Larsson (SD), Anders Bockgård (LpO), Marianne Svensson (KD), Carina Thuresson (M), Kurt Olsson (SD), Yvonne Janhäger (M), Liubov Parfiienko (SD), Hans F Andersson (M), Hans A Andersson (LpO) och Bernt Janhäger (M) reserverar sig mot kommunfullmäktiges beslut med följande motivering:

"Vi yrkar på avslag på föreliggande förslag på hyresvärdsupphandling av ishallen.

Vårt förslag är att kommunen behåller ishallen och gör de efterfrågade utredningarna för ett alternativ med ishallen fortsatt i kommunal ägo.

Vi har tidigare återremitterat ärendet med ett uppdrag att utreda detta alternativ.

De styrande har inte visat någon vilja att utreda detta, utan har i stället bara utlyst ett extra kommunfullmäktigesammanträde inom en vecka för att genomdriva sitt upplägg med en hyresvärdsupphandling.

Förslaget om hyresvärdsupphandling är komplicerat och svårt att överblicka. Vilka de slutliga ekonomiska konsekvenserna blir för kommunens räkning går inte att utläsa av förslaget.

Det är otydligt vad det är som upphandlas. Det efterfrågas ett antal timmar istid. Det nämns 17 timmar i underlaget, men de styrande menade att detta skulle kunna diskuteras senare. Vilket behov av istid kommunen har är inte utrett trots tidigare uppdrag om detta.

KF §34

KS-KcS.2020.55

Det är osäkert hur detta komplicerade upplägg där kommunen skänker bort ishallen förhåller sig till kommunallagen, LOU, Lagen om offentlig upphandling. Det finns en betydande risk i detta.

Även i denna affär använder sig kommunen av metoden att först försälja en fastighet och sedan i efterhand göra nödvändiga detaljplaneändringar och avstyckningar. I detta finns det en stor risk vilket har visat sig i flera fastighetsaffärer i närtid.

Valdemarsviks kommun borde ha lärt sig av tidigare misslyckade fastighetsförsäljningar."

Jonas Andersson (V) reserverar sig mot kommunfullmäktiges beslut med följande motivering:

"Vänsterpartiet reserverar sig till förmån för Per Hollertz (M) yrkande om avslag på kommunstyrelsens förslag samt hans 3 följande tilläggsyrkande."

Yrkanden

Lars Beckman (S) med instämmande från Erland Olauson (S), Jenny Elander Ek (C), Anders Carlsson (C) och Nhela Ali (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Per Hollertz (M) med instämmande från Anders Bockgård (LpO), Anna Nilsson (M), Göran Hargestam (SD), Marianne Svensson (KD), Hans A Andersson (LpO), Jonas Andersson (V) och Hans F Andersson (M) yrkar att kommunfullmäktige beslutar:

- att avslå föreliggande förslag på hyresvärdsupphandling av ishall
- att kommunen behåller ishallen
- att kommunstyrelsen tillsätter en snabbtredning av åtgärder som möjliggör en fortsatt kommunal drift
- kommunfullmäktiges beslut om försäljning av ishallen upphävs.

Beslutsgång

Kommunfullmäktige godkänner att Lars Beckman (S) med fleras yrkande om bifall till kommunstyrelsens förslag och Per Hollertz (M) med fleras yrkande ställs under proposition. Efter ställda propositioner finner ordföranden att kommunfullmäktige beslutar enligt Lars Beckmans (S) med fleras yrkande om bifall.

Justerare

.....

.....

.....

KF §34

KS-KcS.2020.55

Omröstning begärs.

Omröstning

Kommunfullmäktige godkänner följande voteringsproposition:

Ja-röst för Lars Beckman (S) med fleras yrkande om bifall till kommunstyrelsens förslag.

Nej-röst för Per Hollertz (M) med fleras yrkande.

Omröstningsresultat

18 ja-röster: Örjan Carlsson (S), Jenny Elander Ek (C), Nhela Ali (S), Erland Olauson (S), Anders Carlsson (C), Ulla Wallering Fall (S), Magnus Loftén (NB), Jan Karlsson (S), Charlotte Kettle (S), Göran Karlsson (C), Lars Beckman (S), Malin Andersson (S), Rosa Jonsson (C), Mikael Jonsson (S), Tord Andersson (NB), Maud Carlsson (C), Torvald Karlsson (C), Marie Lindh Eriksson (C)

15 nej-röster: Anna Nilsson (M), Göran Hargestam (SD), Anders Sjölander (M), Eva Larsson (SD), Per Hollertz (M), Anders Bockgård (LpO), Jonas Andersson (V), Marianne Svensson (KD), Carina Thureson (M), Kurt Olsson (SD), Yvonne Janhäger (M), Liubov Parfiienko (SD), Hans F Andersson (M), Hans A Andersson (LpO), Bernt Janhäger (M)

Kommunfullmäktige beslutar alltså enligt Lars Beckman (S) med fleras yrkande om bifall till kommunstyrelsens förslag.

Sammanfattning

Under flera år har frågan gällande kostnader för drift och underhåll av Ishallen i Valdemarsvik diskuterats. Efter utredning och beslut i kommunstyrelsen under 2019, 2020 och 2021 har förslag till upphandlingsmodell för nyttjande av ishallen tagits fram.

Tidigare förslag till beslut om försäljning av ishallen återremitterades av kommunfullmäktige den 28 juni 2021. Återremissen innehöll ett antal punkter som behövde utredas närmare. Efter utredning och genomlysning av det tidigare förslaget till försäljningsmodell föreslår förvaltningen nu att transaktionen istället annonseras som en upphandling i enlighet med Lagen om offentlig upphandling (LOU).

Justerare

.....

.....

.....

KF §34

KS-KcS.2020.55

Nuvarande förslag innebär att en upphandling sker där anbud lämnas i form av den hyressumma kommunen ska betala anbudsgivaren för att denna garanterar istid för kommunens bruk. De krav som ställs på anbudsgivaren i förfrågningsunderlaget utgörs då av de avtal som reglerar transaktionen.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Under flera år har frågan gällande kostnader för drift och underhåll av Ishallen i Valdemarsvik diskuterats. Efter beslut i kommunstyrelsen i oktober 2019 inleddes därför ett utredningsarbete gällande framtida drift och ägande. Syftet var att optimera hallens användning och reducera kostnader genom utomkommunal regi. Utredningen presenterades på kommunstyrelsens sammanträde i december 2019 och beslut fattades då om att inleda ett försäljningsförfarande och mäklare anlätades.

Mäklaruppdraget slutade med att en anbudsgivare stod kvar som intressent. Samtidigt hölls under våren 2020 ett antal möten med WIF, för att i möjligaste mån tillgodose klubbens intresse av att fortsätta nyttja hallen i den nye ägares regi.

En utredning av planmässiga förutsättningar gjordes parallellt. Detaljplan över området där ishallen ligger anger industri och park, men bygglov för hallen är givet. En försäljning kräver avstyckning och inför det även en detaljplaneändring. Försäljningen bedömdes därför behöva göras i två steg: i första steget skrivs köpekontrakt, parallellt med detta handläggs detaljplaneprocess och avstyckning. I andra steget, när dessa processer är slutförda, sker formell äganderättsövergång.

Den 17 augusti 2020 fattade kommunstyrelsen beslut om att godkänna en avsiktsförklaring där det angavs att parterna under hösten 2020 skulle ingå ett avtal om överlåtelse av Ishallen. I avsiktsförklaringen framgick det också att det i samband med köpeavtalet skulle tecknas ett långsiktigt hyreskontrakt om 15 år med kommunen som hyresgäst och köparen som hyresvärd.

Förslag till beslut om köpeavtal och hyresavtal förelåg för beslut i oktober 2020, men återremitterades för vidare utredning och dialog med köparen.

Justerare

.....

.....

.....

KF §34

KS-KcS.2020.55

Vidare utredning och dialog

Ett inledande möte för vidare dialog skedde mellan köparen och kommundirektören under december 2020. Mötet syftade till att stämma av köparens vilja att fullfölja köpet och även för att stämma av olika vägar framåt. Det överenskoms då att köparen skulle återkomma i januari 2021 med förslag på hur köpet kunde tas vidare.

Under januari klargjordes från kommunens sida att försäljning av ishallen var den väg som stämmer överens med tidigare fattade beslut. Köparen begärde då att få tid att utreda förutsättningarna för detta och därefter vidtog en period av kommunicering av faktaunderlag rörande kostnader för drift och underhåll och andra förutsättningar för att driva ishallen i extern regi.

Under början av april 2021 återkom köparen med förslag på nytt upplägg rörande köpeavtal och hyresavtal. Detta upplägg låg sedan till grund för förslag till beslut och upplägg av affären. Ärende innehållande detta upplägg förelades kommunstyrelsen och kommunfullmäktige under maj – juni 2021.

Återremiss

Förslaget till beslut om försäljning av ishallen återremitterades av kommunfullmäktige den 28 juni 2021. Återremissen innehöll ett antal punkter som behövde utredas närmare. Det handlade bland annat om de delar där det tidigare förslaget ansågs kunna bryta mot EU:s statsstödsregler, kommunallagens regler om stöd till enskild näringsidkare och om transaktionen var upphandlingspliktig.

Efter genomlysningen har även en process med omarbetning av de avtal som låg med som bilagor i det tidigare förslaget påbörjats.

Kommunens kostnader för drift och ägande

Kostnaderna har varierat från år till år och gör att en sammanställning av kostnader behöver ses över en längre tid.

För att göra en bedömning av kostnaderna för kommunen har därför en uppskattning gjorts utifrån de kostnader kommunen haft 2017 – 2020. 2020 har en lägre kostnadsvolym som till stor del beror på särskilda förutsättningar detta år och eftersläpning av kostnader och intäkter. För att nå en snittkostnad för jämförelse bör därför 2020 räknas bort när årlig snittkostnad beräknas.

Justerare

.....

.....

.....

KF §34

KS-KcS.2020.55

tkr	2017	2018	2019	2020
Kostnad	1 926,2	1 937,1	1 938,4	1 573,8
Intäkt	- 337,1	- 336,2	- 233,7	- 260
Nettokostnad	1 589,1	1 600,9	1 704,7	1 313,8

Investeringsbehov

Det kylaggregat som finns vid sidan av ishallen är i behov av renovering eller utbyte. Köparen har i samband med sin undersökning inför det senaste förslaget inhämtat kostnadsuppskattningar för renovering eller nyinvestering. Förvaltningen bedömer att dessa uppskattningar är relevanta.

Kostnad för renovering av aggregatet uppgår till mellan 2,5 – 3,5 mnkr. Nyinvestering uppgår till mellan 6 – 7 mnkr. Ingen av dessa uppskattningar innehåller andra nyinvesteringar. Utöver dessa finns behov av ny avfuktare inne i ishallen. Kostnad för nyinstallation av avfuktare uppskattas till 800 tkr.

Förvaltningens förslag

Efter utredning och genomlysning av det tidigare förslaget till försäljningsmodell föreslår förvaltningen nu att transaktionen istället annonseras som en upphandling i enlighet med Lagen om offentlig upphandling (LOU).

Förslaget innebär att en upphandling sker där anbud lämnas i form av den hyressumma kommunen ska betala anbudsgivaren för att denna garanterar istid för kommunens bruk. De krav som ställs på anbudsgivaren i förfrågningsunderlaget utgörs då av de avtal som reglerar transaktionen.

Under upphandlingen kontrolleras om det finns anledning att utesluta någon av anbudsgivarna från upphandlingen. Prövningen görs mot bakgrund av de så kallade uteslutningsgrunderna i LOU. Vid kvalificeringen kontrolleras att de krav som ställts på anbudsgivarens lämplighet och kapacitet för att kunna genomföra uppdraget uppfylls. Här genomförs även en kontroll av att anbudet uppfyller de formella kraven d.v.s. om de innehåller alla uppgifter som efterfrågas.

Avtalskonstruktionen påminner om den som låg till grund för det tidigare försäljningsförslaget. Förvaltningen har däremot omarbetat delar i avtalen

---

Justerare

.....

.....

.....

KF §34

KS-KcS.2020.55

och är nu tydlig avsändare av de avtalsdelar som föreslås i nuvarande modell.

Marköverlåtelseavtal

Förslaget innebär att ishallen överläts för 1 kr. För att möta det investeringsbehov som finns i ishallen innehåller avtalet bland annat krav på investering i kylanläggningen. Kravet innebär byte av kylaggregatet inom 12 – 24 månader.

Avtalet innebär också att köparen tar över lös egendom i och kring ishallen i enlighet med en lista i avtalet.

Under tiden från avtalsdagen till tillträdesdagen ska köparen hyra ishallen och markområdet av kommunen. Särskilt hyresavtal ska tecknas om detta.

Dessutom innehåller avtalet delar om hur tillträdet ska gå till och i vilket skick byggnaden och markområdet ska överlämnas. Kommunen åtar sig här att utföra en del reparationer, åtgärder i utemiljön och bortforsling. Dessa åtgärder ska vara färdiga vid tillträdet.

Avtal om nyttjande av ishallen

Efter det att villkoren i marköverlåtelseavtalet uppfyllts och att tillträde skett i enlighet med avtalet börjar ett avtal mellan köparen och kommunen att gälla.

Avtalet omfattar 10 år och om det inte sägs upp nio månader efter avtalsperiodens slut förlängs det automatiskt med fem år. Beloppet i detta avtal är det som utvärderas i upphandlingen och är därför beroende av det anbud som lämnas. Uppräkning sker automatiskt med 2 %/år.

WIF kommer hyra direkt av köparen. Kommunen har rätt att i andra hand hyra ut tider i lokalen endast till förskolor, skolor samt nyttja den för allmänhetens åkning.

Avtalet innehåller också skrivningar kring hur kommunen får nyttja ishallen. Det anges att kommunen kan nyttja hallen under perioden den 1 september och den 31 mars varje år. Nyttjandet av isen i lokalen får ske under de timmar per vecka som beslutas av hyresvärden och som fördelar sig på ett sätt som motsvarar en veckoplan. Ändringar i veckoplanen ska meddelas hyresgästen senast under veckan före ändringen.

Justerare

.....

.....

.....

KF §34

KS-KcS.2020.55

Interimshyresavtal

I avvaktan på att tillträde kan ske enligt köpeavtalet föreslås att köparen ska hyra ishallen med intilliggande ytor enligt ett interimshyreskontrakt. Den dag tillträde sker enligt köpeavtalet eller den dag detta upphör att gälla på grund av att tillträde inte går att genomföra ska interimshyresavtalet upphöra att gälla.

Avtalet innebär att köparen hyr ishallen av kommunen för 1 kr/år fram till tillträdet. Köparen som hyresgäst ska betala kommunens kostnader för el, uppvärmning, VA etc.

Kommunen ska se till att ishallen är i full drift senast vid avtalets början inkluderande att det per den dagen är en komplett spolad is i hallen som är i skick för att bedriva träning och matchspel på.

Interimshyresavtal i andra hand

Under den tid köparen hyr ishallen från kommunen föreslås att det tecknas ett andrahandskontrakt mellan köparen och kommunen där köparen är hyresvärd. Avtalet bygger på att kommunen hyr ishallen med liknande villkor som i det hyresavtal som kommer gälla efter tillträdet.

Arrendeavtal

För att underlätta den kommande fastighetsbildningen och undvika en detaljplaneprocess föreslår förvaltningen att det tecknas ett arrendeavtal mellan kommunen och köparen. Köparen arrenderar då parkeringsplatsen framför ishallen som i detaljplanen anges som allmän platsmark. I och med att kommunen står kvar som fastighetsägare av denna behöver detaljplanen inte förändras.

I arrendeavtalet anges att marken ska användas som parkering. Avtalet reglerar vidare att arrendatorn svarar för och bekostar drift inklusive skötsel samt förebyggande och felavhjälpande underhåll rörande arrendestället. Driften inkluderar även renhållning på och invid arrendestället samt väghållning inklusive snöröjning av in- och utfart fram till allmän gata.

Kommunen som fastighetsägare måste också godkänna om arrendatorn vill göra förändringar på fastigheten.

Ekonomiska konsekvenser

Överlåtelsen av ishallen föreslås ske i två steg. Först en period med ett interimshyresavtal och därefter tillträde för anbudsgivaren med det mest

---

Justerare

.....

.....

.....

KF §34

KS-KcS.2020.55

fördelaktiga anbudet och därefter ett hyresavtal mellan denne och kommunen. Vid en anbudssumma om 750 tkr per år skulle en samlad besparing för kommunen för hela hyresperioden blir ca 9 mnkr.

tkr	Interimsperioden	Efter tillträde
Kommunens kostnad	750	750
Intäkter	50	50
Nettokostnad	700	700
Besparing nuläge*	900	900

*) Jämfört med avrundad snittnettokostnad 2017 – 2019

Investeringsmoms och nedskrivning av värde

De investeringar kommunen lagt ned i ishallen sedan tidigare och som fortfarande omfattas av avskrivningar innebär kommunen vid en överlåtelse av ishallen kommer att belastas med kostnader för så kallad investeringsmoms. Dessa har beräknats till ca 350 tkr och kommer vid överlåtelse att belasta kommunen som en engångskostnad.

Ishallen har idag ett bokfört värde om ca 5 mnkr. Vid överlåtelse av hallen behöver detta värde kostnadsföras och innebär då en engångskostnad för kommunen om motsvarande belopp.

Justerare

.....

.....

.....

KF §34

KS-KcS.2020.55

Beslutsunderlag

Protokoll KS 2022-02-14 § 29

Protokoll KF 2022-02-07 § 11

Protokoll KS 2022-01-17 § 7

Protokoll KSAU 2021-12-08 § 105

Protokoll KS 2021-12-06 § 166

Tjänsteskrivelse från kommundirektör 2022-02-10

Kravspecifikation

Krav på leverantören

Hyseskontrakt nr 1

Hyseskontrakt nr 2

Hyseskontrakt nr 3

Avtal om lägenhetsarrende

Fastighetsöverlåtelseavtal

PM från advokatfirman Kahn Pedersen

Skrivelse angående kostnader för ishallen 2022-01-10 inkl. Bilagor

-----

Beslutet skickas till

Kommundirektören

Tekniska chefen

Ekonomichefen

Ekonomi- och upphandlingshandläggaren

Akten

Justerare

.....

.....

.....

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 36

KS-SA.2021.110

Lönerevision 2022 - Engångsbelopp vård och omsorg

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen beslutar att avsätta 184 506 kr från kommunstyrelsens oförutsedda för att uppmärksamma vårdbiträden, undersköterskor, personliga assistenter, stödpedagoger och äldrepedagoger samt sjuksköterskor inom vård och omsorg med ett engångsbelopp motsvarande 2000 kr per heltids- och tillsvidareanställd medarbetare.

Ärendebeskrivning

Under två senaste åren med pandemi har det varit mycket ansträngt inom vård och omsorg. Personalen har haft en tuff arbetsmiljö med skyddsutrustning för att undvika smitta, har varit väldigt lojal och arbetat mycket övertid och ställt upp i ur och skur för att klara verksamheten.

Detta har varit som mest ansträngande i yrkesgrupperna undersköterska, vårdbiträde, vårdare, skötare, personliga assistenter, stödpedagoger och äldrepedagoger samt sjuksköterskor. Vi vill uppmärksamma detta med en symbolisk summa om 2000 kr som engångsbelopp i relation till sysselsättningsgrad för tillsvidareanställd personal inom vård och omsorg.

Kostnad

Kostnaden för engångsbelopp motsvarande 2000 kr per heltidsanställda personer blir 506 000 kr + po. Finansieringen av detta föreslås genom att tillföra 184 506 kr från kommunstyrelsens oförutsedda budgetpost och resterande kostnad tas från ordinarie löneökningstrymme.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-03-04

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Akten

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad
Carina Magnusson
Personalchef
Tel: 0123-191 59
E-post: carina.magnusson@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Lönerevision 2022

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar att avsätta 184 506 kr från kommunstyrelsens oförutsedda för att uppmärksamma vårdbiträden, undersköterskor, personliga assistenter, stödpedagoger och äldrepedagoger samt sjuksköterskor inom vård och omsorg med ett engångsbelopp motsvarande 2000 kr per heltids- och tillsvidareanställd medarbetare.

Ärendebeskrivning

Under två senaste åren med pandemi har det varit mycket ansträngt inom vård och omsorg. Personalen har haft en tuff arbetsmiljö med skyddsutrustning för att undvika smitta, har varit väldigt lojal och arbetat mycket övertid och ställt upp i ur och skur för att klara verksamheten.

Detta har varit som mest ansträngande i yrkesgrupperna undersköterska, vårdbiträde, vårdare, skötare, personliga assistenter, stödpedagoger och äldrepedagoger samt sjuksköterskor. Vi vill uppmärksamma detta med en symbolisk summa om 2000 kr som engångsbelopp i relation till sysselsättningsgrad för tillsvidareanställd personal inom vård och omsorg.

Kostnad

Kostnaden för engångsbelopp motsvarande 2000 kr per heltidsanställda personer blir 506 000 kr + po. Finansieringen av detta föreslås genom att tillföra 184 506 kr från kommunstyrelsens oförutsedda budgetpost och resterande kostnad tas från ordinarie löneökningstrymme.

Beslutet skickas till

Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Carina Magnusson
Personalchef

(4)

KS-SA.2022.38 042

Månadsuppföljningar 2022

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx
Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad
Sven Stengard
Ekonomichef
Tel: 0123-191 24
E-post: sven.stengard@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Månadsuppföljningar 2022, Februari

Förslag till beslut i Kommunstyrelsen

Månadsuppföljningen per den 28/2 2022 godkänns.

Sammanfattning

Årets första prognos visar på ett mindre totalt budgetöverskott för kommunen. Resultatet prognostiseras till +12,2 mnkr jämfört med budgeterat +10,2 mnkr. Detta beror på ett underskott i verksamheterna med -8,6 mnkr och ett överskott på finansieringen med +10,6 mnkr. Verksamheternas underskott är helt kopplat till sektor Service och samhällsbyggnad där avvikelserna framförallt återfinns inom verksamheterna gata och fastighet.

Prognos driftbudget, Mnkr

Tkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Verksamheterna	-494,3	-502,9	-8,6
Finansiering	504,5	515,1	+10,6
Summa (årets resultat)	10,2	12,2	+2,2

Prognos investeringsbudget, tkr

Tkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Investeringar	82,0	64,0	+18,0

Investeringsbudgeten innehåller två större projekt, Ringgråden och Vattenverk. Båda projekten är försenade jämfört med antaganden i budgeten och ett överskott på ca +18,0 mnkr kan prognostiseras.

Ärendebeskrivning

Mnkr, netto	Budget	Utfall 28/2	Prognos avvikelse
Service och samhällsbyggnad	70,2	21,2	-8,6
Stöd och omsorg	226,9	32,0	0,0
Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur	184,7	26,4	0,0
Räddningstjänst Östra Götaland	7,4	1,6	0,0
Politisk organisation	5,1	0,9	0,0
Summa verksamheterna	494,3	82,1	-8,6

Service och samhällsbyggnad

Prognosen pekar mot ett kraftigt underskott. Detta är kopplat till verksamheterna gata och fastighet. Även renhållningsverksamheten signalerar ett mindre underskott. Av gatuavdelningens underskott avser ca -1,1 mnkr ishallen. Resterande underskott beror på för hög kostnadsvolym jämfört med budget. På fastighetskontoret beror underskottet på Ringgården och Strömsvik samt övriga outhyrda lokaler. Kostnaderna för vattenskanan i Vammarskolan är inte färdigutredda.

Stöd och omsorg

Sektorn prognostiserar ett noll resultat, d.v.s. ingen avvikelse mot budget. Äldreomsorgen beräknar ett underskott på -1,0 mnkr medan Stöd vid funktionsnedsättning beräknar ett lika stort överskott. Äldreomsorgens avvikelse beror på ökade timlöner och sjuklönekostnader då det varit en hög arbetsbelastning med dels hög sjukfrånvaro samt tyngre ärende.

Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur

Ingen total avvikelse redovisas efter årets första två månader. Däremot prognostiserar gymnasieskolan ett underskott på närmare -3,0 mnkr kopplat till boende- och assistanskostnader på RH-gymnasiet. Detta underskott möts av ett lika stort planerat överskott på ledning och administration.

Övrigt

Inga övriga avvikelser finns att rapportera.

Finansiering

Enligt senaste prognos har den ekonomiska återhämtningen i samhället gått fortare än vad som antogs när budgeten lades. Detta har lett till ökat skatteunderlag. Finansieringen prognostiserar ett överskott med 10,6 mnkr. Det något bättre resultatet i prognosen och den lägre investeringstakten gör att årets nyupplåningsbehov förskjuts framåt i tiden. Nyupplåningsbehovet i budgeten uppgår till 50,0 mnkr. Prognosen är i dagsläget 25,0 mnkr.

Rullande månadsuppföljning

Då bokslutsarbetet för 2021 fortfarande pågår under februari blir den rullande månadsuppföljningen till vissa delar svårtolkat. Däremot kan det konstateras att personalkostnaderna nu ligger på samma nivå som förra tolv månadersperioden. För någon månad sedan var dessa kostnader betydligt lägre för den senast redovisade perioden jämfört med den tidigare. Detta betyder att minskningen avstannat.

Sammanfattning och slutsatser

Uppföljningen per den sista februari 2022 indikerar att åtgärder behöver vidtas för verksamheterna gata och fastighet för att nå en budget i balans. Avvikelserna finns även i 2021 års bokslut. Därutöver är det positiva signaler från verksamheterna och finansiering så här långt.

I slutet av februari förstärktes den finansiella oron och Ryssland påbörjade ett krig i Europa. Detta kommer att leda till konsekvenser för kommunen men de är svåröverblickbara för tillfället. Det som redan nu kan ses är en flyktingvåg och ökade priser inom många varugrupper, I prognosen är inget av detta medräknat.

Beslutet skickas till

<Här skrivs till vilka som det slutliga beslutet ska skickas>
Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Sven Stengard
Ekonomichef

Rullande månadsuppföljning, februari 2022

Kod	Tkr	Mars 21 - Feb 22	Mars 20 - Feb 21	Diff
30	FÖRSÄLJNINGSENTÄKTER	-17 959	-17 388	571
31	TAXOR O AVGIFTER	-46 783	-52 880	-6 097
34	HYROR OCH ARRENDEN	-27 219	-35 213	-7 994
35	BIDRAG	-71 310	-75 252	-3 943
36	FÖRS AV VERKSAMH O ENTREP	-23 893	-22 755	1 138
38	FSG ANL.T-G. DIV PER.KTO	-450	-309	142
39	ÖVRIGA INTÄKTER	-625	-425	200
40	INKÖP ANLTILLG, FIN. OMS.	865	3 608	2 743
41	INKÖP ANL. O UNDERH.MAT.	-15	4 782	4 797
43	OMKÖP AV EL, VA O GAS....	46	7	-39
45	BIDRAG-TRANSFERERING	9 987	10 401	415
46	KÖP AV HUVUDVERKSAMHET	117 828	113 532	-4 296
50	LÖNER ARBETAD TID	222 680	218 041	-4 639
51	LÖNER EJ ARB TID	39 443	41 192	1 749
53	ANDRA ERSÄTTNINGAR	186	717	531
55	KOSTNADERSÄTTNINGAR	1 995	1 425	-570
56	SOC AVG ENL LAG-AVTAL	82 365	84 366	2 001
57	PENSIONS KOSTNADER	16 931	17 347	415
60	LOKAL-MARKHYROR,FASTIGHS	28 861	36 518	7 657
61	FAST.KOSTN. O FAST.ENTREP	11 122	13 858	2 736
62	BRÄNSLE,ENERGI O VATTEN	16 169	14 240	-1 929
63	HYRA/LEASING ANL.TILLG.	5 171	6 306	1 135
64	FÖRBRUKNINGSSINV O MATER	18 825	19 378	553
65	KONTORSMAT O TRYCKS	1 071	480	-591
66	REP UNDERHÅLL MASKIN INVE	4 511	4 444	-67
68	TELE- DATAKOM POSTBEFORDI	2 431	2 873	442
69	KOSTN.FÖR TRANSPORTMEDEL	4 217	4 690	474
70	TRANSPORTER O RESOR	14 509	15 863	1 353
71	REPRESENTATION	342	286	-56
72	ANNONSER, REKLAM, INFORM	555	1 155	600
73	FÖRSÄKR.PREM.O RISKKOSTN.	4 265	4 334	69
74	ÖVRIGA FRÄMMANDE TJÄNSTE	43 645	41 984	-1 661
75	TILLF. INHYRD PERSONAL	6 018	6 469	452
76	DIVERSE KOSTNADER	3 394	2 392	-1 001
78	REALISATIONSFÖRL./PER.KTO	1	228	227
79	AVSKRIVNINGAR	19 616	23 204	3 588
82	BIDR.UTJ.SYSTEM/G.STATSB.	-5 573	0	5 573
84	FINANSIELLA INTÄKTER	-11	0	11
85	FINANSIELLA KOSTNADER	180	176	-4
Totaler		483 391	490 075	6 684
Intäkter		-188 238	-204 221	-15 983
Personalkostnader		363 601	363 088	-513

(5)

KS-SA.2022.31 042

Årsredovisning 2021

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx
Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 34

KS-SA.2022.31 042

Årsredovisning 2021

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Årsredovisning för 2021 avseende Valdemarsviks kommun och koncernen godkänns och fastställs.

Ärendebeskrivning

Årsredovisningen är kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige över det gångna året.

Valdemarsviks kommuns årsredovisning innehåller en uppföljning av inriktningsmål och resultatmål, en ekonomisk redovisning och en personalredovisning samt verksamhetsberättelser från respektive sektor. Det ingår även en sammanställd redovisning där kommunens bolag är medräknade samt en särredovisning för VA-verksamheten.

Det ekonomiska resultatet för året är positivt (+26,6 mnkr) och så är även balanskravsresultatet (+23,6 mnkr). Detta inklusive en jämförelsestörande post på 15,0 mnkr som avser kommunens egna insats i saneringsprojektet.

Kommunen klarar sina mål för god ekonomisk hushållning. Soliditeten ökar kraftigt. Dels på grund av resultatet men även för att tvisten kopplad till saneringsprojektet är avslutad vilket innebär att balansomslutningen minskar med 70,4 mnkr.

Måluppfyllelsen är i övrigt god. En stor del av målen och åtaganden är uppfyllda. Pandemin som kom i början på 2020 förändrade förutsättningarna för flertalet verksamheter i kommunen och påverkade även 2021 märkbart. Det är den enskilt största och helt dominerande förklaringen till att flera resultatmål inte uppnåtts.

Justerare

.....

.....

KSAU § 34

KS-SA.2022.31 042

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-03-04
Årsredovisning 2021

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad
Sven Stengard
Ekonomichef
Tel: 0123-191 24
E-post: sven.stengard@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Årsredovisning 2021

Förslag till beslut i Kommunfullmäktige

Årsredovisning för 2021 avseende Valdemarsviks kommun och koncernen godkänns och fastställs.

Ärendebeskrivning

Årsredovisningen är kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige över det gångna året.

Valdemarsviks kommuns årsredovisning innehåller en uppföljning av inriktningsmål och resultatmål, en ekonomisk redovisning och en personalredovisning samt verksamhetsberättelser från respektive sektor. Det ingår även en sammanställd redovisning där kommunens bolag är medräknade samt en särredovisning för VA-verksamheten.

Det ekonomiska resultatet för året är positivt (+26,6 mnkr) och så är även balanskravsresultatet (+23,6 mnkr). Detta inklusive en jämförelsestörande post på 15,0 mnkr som avser kommunens egna insats i saneringsprojekten.

Kommunen klarar sina mål för god ekonomisk hushållning. Soliditeten ökar kraftigt. Dels på grund av resultatet men även för att tvisten kopplad till saneringsprojektet är avslutad vilket innebär att balansomslutningen minskar med 70,4 mnkr.

Måluppfyllelsen är i övrigt god. En stor del av målen och åtaganden är uppfyllda. Pandemin som kom i början på 2020 förändrade förutsättningarna för flertalet verksamheter i kommunen och påverkade även 2021 märkbart. Det är den enskilt största och helt dominerande förklaringen till att flera resultatmål inte uppnåtts.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Sven Stengard

Ekonomichef

Årsredovisning 2021

Version KSAU

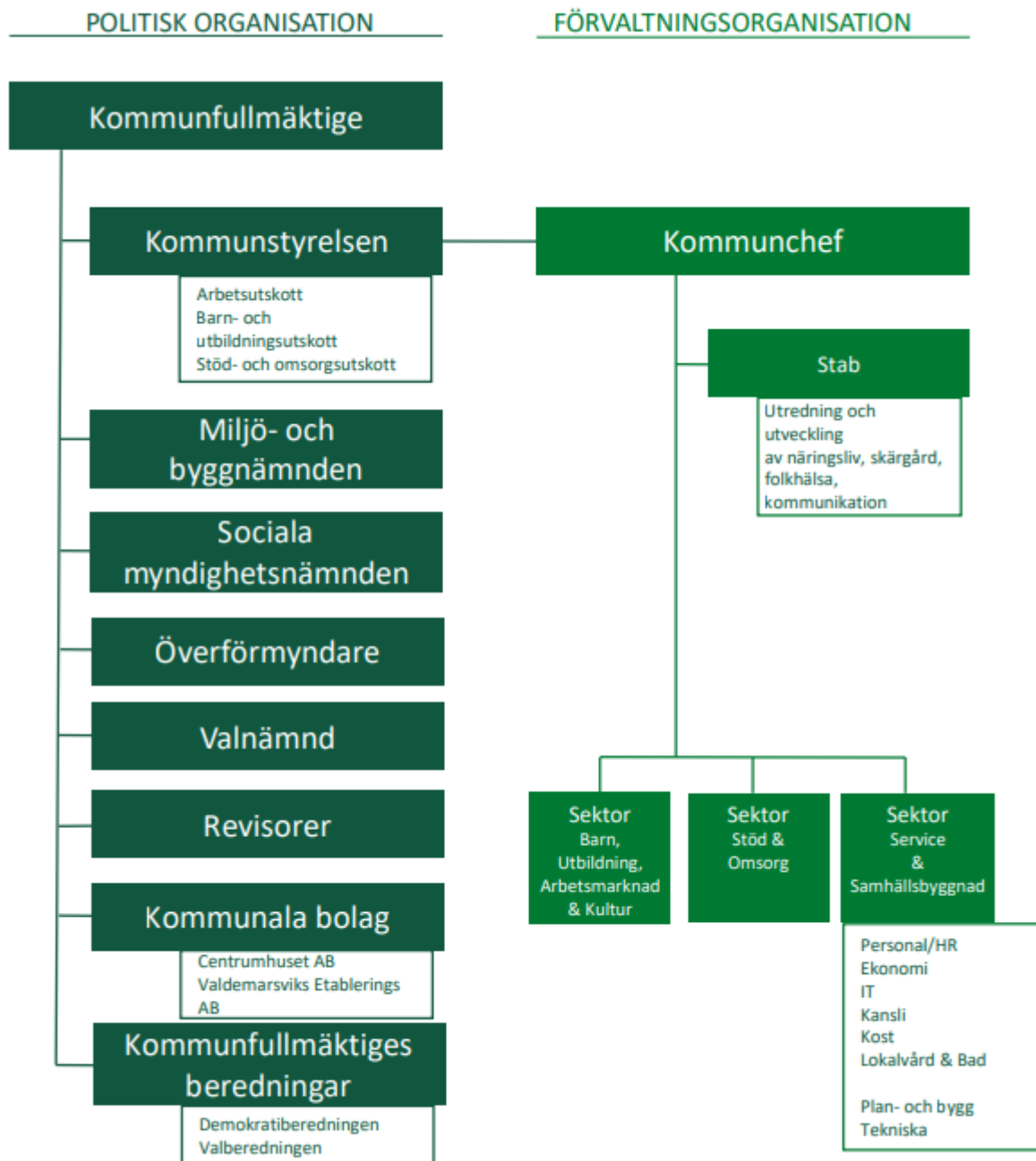

Innehållsförteckning

1 Valdemarsviks kommun.....	3
1.1 Valdemarsviks kommuns organisation 2021.....	3
1.2 Kommunstyrelsens ordförande har ordet.....	4
1.3 Förvaltningsberättelse	4
1.4 Räkenskaper	30
1.5 Sektorsvis redovisning	45
1.6 Revisionsberättelse	51

1 Valdemarsviks kommun

1.1 Valdemarsviks kommuns organisation 2021

1.2 Kommunstyrelsens ordförande har ordet

1.3 Förvaltningsberättelse

1.3.1 Årets som gått

Enligt den kommunala redovisningslagen ska årsredovisningen innehålla en förvaltningsberättelse. Den redovisar en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet. Här tas viktiga händelser upp som inte redovisas i resultat- eller balansräkning men som är viktiga för bedömningen av kommunens ekonomi och förväntade utveckling.

Även 2021 blev ett år präglad av utmaningar kopplat till den pågående pandemin. Belastningen på delar av kommunens verksamheter har varit hög och flera planerade åtgärder och aktiviteter har inte kunnat genomföras eller försenats. Situationen var besvärlig under våren, men förbättrades under sommar och tidig höst för att åter ta fart under slutet av året. Vård- och omsorgsverksamhet för äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning är de verksamheter som påverkas mest. Regelbunden kontakt med smittskydd, regionen och övriga kommuner i länet har skett för att hela tiden hålla verksamheterna uppdaterade på aktuell situation samt arbete med försiktighetsprinciper.

Statliga stödåtgärder har underlättat finansieringen men flertalet verksamheter inom kommunen visar också ett positivt resultat kopplat till de senaste årens effektiviseringsarbete.

Under året minskade befolkningen i Valdemarsvik med 77 personer och antalet invånare var den 31/12 2021 7 660 personer. Befolkningsminskningen innebär en stor utmaning för kommunen och prognosen för kommande år pekar på en fortsatt minskning. Det finns däremot tecken på ökad efterfrågan vad gäller småhus och tomter i kommunen. Samtliga lediga tomter kommunen haft annonserade för försäljning har sålts under året och det finns idag en efterfrågan utöver kommunens eget utbud av tomter. En nyckelfråga för kommunens framtida utveckling är därför att möta den ökande efterfrågan med etablering och exploatering i attraktiva områden. Denna del är viktig att ta med i den kommande planeringsstrategin och i och med denna översynen av översiktsplanen.

Det har under året varit en tydlig ökning även vad gäller förfrågningar om förvärv av kommunal mark och fastigheter. En tydlig följd av detta är att behovet av en tydlig strategi vad gäller mark- och fastighetsförsäljningar behöver tas fram. Denna process är påbörjad och kommer slutföras under början av 2022. En långsiktig strategi vad gäller kommunen markinnehav behöver också tas fram.

Samverkan med medborgare, näringsliv och föreningslivet har varit i extra fokus under året. En handlingsplan kopplat till näringslivsutveckling har tagits fram, ett föreningsråd har startats och dialogformer med medborgare ska utvecklas.

Undervisningsresultat för grundskolan visar på flera positiva resultat jämfört med föregående år. Skolinspektionens elev- och vårdnadshavarenkät pekar bland annat på att elever i årskurs 5 och 9 samt föräldrar är i stort nöjda med den verksamhet som bedrivs. Särskilt positivt är resultat för årskurs 9 flickor och elever i årskurs. 5 i Gusum och Ringarum. Meritvärdet ökat i både åk. 6 och 9.

Förskolans vårdnadshavarenkät och pedagogenkät har överlag positiva resultat.. Grunden till detta är ett medvetet och systematiskt genomfört arbete kring exempelvis värdegrund, likvärdighet, flerspråkighet och barns lust att lära.

Arbetet med nära vård-reformen har varit i fokus under året. Det lokala arbetet har bedrivits enligt lokal handlingsplan. 2021 beviljades Valdemarsviks kommun stimulansmedel som har gått till bland annat kompetensutveckling, digitala satsningar för utveckling av nya arbetssätt och kompetensförsörjning kopplat till Nära vård inom kommunal verksamhet men också i samverkan med vårdcentralen. Detta för att skapa och utveckla samsyn och samverkan mellan kommunal och regional verksamhet. Ett gemensamt arbete har även gjorts för att uppdatera gemensamt avtal och

överenskommelser.

1.3.1.1 Samlad bedömning av verksamheten, God ekonomisk hushållning

Även 2021 har präglats av pandemin och kommunens verksamhet har påverkats i flera avseenden. Finansiellt har det varit ett mycket gott år men högt positivt resultat och rejält stigande soliditet. Orsakerna till detta går att finna i dels det stora besparingsarbete som organisationen arbetat med under några års tid och dels de kraftigt ökade skatteintäkterna som beror på den ekonomiska återhämtningen efter pandemins första år.

Det är i stor del till kontexten av effekterna av pandemin som måluppfyllelsen bör utvärderas. När ambitionsnivån sattes var detta inte i det sammanhanget att det överordnade målet för kommunen under i stort sett hela året skulle bli att klara av pandemin på bästa sätt i all verksamhet.

Med ovanstående beaktande har kommunen en god måluppfyllelse där verksamheterna till mycket stor del klarat sina uppdrag. Härav kan god ekonomisk hushållning bedömas ha uppnåtts både ur ett verksamhets- och ett finansiellt perspektiv.

1.3.2 Måluppfyllelse

Kommunfullmäktige har utifrån Visionens "Valdemarsvik 2025 i balans med naturen" och dess sex målområden antagit åtta inriktningsmål för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv, samt mål ur det finansiella perspektivet. Därutöver har kommunstyrelsen antagit ett antal resultatmål.

1.3.2.1 Inriktningsmål: Den resurseffektiva kommunen

Valdemarsviks kommun har under året stärkt sin finansiella ställning. Både resultat- och balansräkningen indikerar en kraftig förbättring jämfört med föregående år. De finansiella målen har till fullo uppnåtts. Däremot finns det förseningar i bland annat ombyggnaden av Ringgården som gjort att kommunen dels fått ett stort överskott på investeringsbudgeten men även att de trettio renoverade lägenheterna blir fördröjda. Utredningen kring folkets hus framtid har även denna försenats och något ställningstagande har inte skett under året.

1.3.2.1.1 Resultatmål: Kommunens ska uppnå budgeterat överskott för koncernen

 Grön

Analys

Målet uppnått, se vidare under avsnittet ekonomi

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
 Ekonomiuppföljning		
Analys Resultatet uppgår till +26,6 mnkr mot budgeterat 15,0 mnkr. I detta resultat inkluderas en jämförelsestörande post på 15,0 mnkr som ej avser årets verksamhet. Exklusive denna post uppgår resultatet till 41,6 mnkr.		
 Driftsbudgetens utfall och prognos för året redovisas i månadsrapporter.		
Analys Redovisning har skett enligt plan		
 Investeringsbudgetens utfall och prognos redovisas vid tertialuppföljning		

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
Analys Redovisning har skett enligt plan		
■ Soliditeten ska vara oförändrad		
Analys Soliditeten har ökat.		

1.3.2.1.2 *Resultatmål: Kommunen ska finansieras minst 50% av de aktuella investeringarna utan att låna*

● Grön

Analys

Målet uppnått, se vidare under avsnittet ekonomisk översikt.

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
■ En strategisk lokal-och fastighetsarbete är en viktig bidragande del för att effektivt utnyttjande av kommunens resurser.		
Lokaleffektivisering och bättre utnyttjande av kommunens lokaler. Innefattar även långsiktiga beslut kopplat till kommande behov. Konkret under 2021 behöver utnyttjandet av vissa lokaler särskilt utredas, det rör bland annat Folkets Hus.		
Analys Målet ej uppnått. avseende Folkets hus.		
■ Kommunen ska finansiera minst 50% av de aktuella investeringarna utan att låna		
Analys Målet uppnått		

1.3.2.2 *Inriktningsmål: Den klimatsmarta och miljökloka kommunen*

Ett arbete har påbörjats för att studera möjligheten av att starta upp en återvinningsverksamhet med återbruk av ting och sortering av material. Arena arbetsmarknad står för utfarandet. En översyn av kommunens totala bilpark har också påbörjats där förslag utifrån kommunens miljömål kommer att utarbetas.

Gatu & fastighetskontoret har sedan 2017 ett eget verksamhetsanpassat miljöledningssystem. sedan 2017 har målen varit att:

- Minskad energiförbrukning
- Minska miljöpåverkan från transporter
- Minska miljöpåverkan från fordonstvätt
- Minska antalet kemikalier
- Fortlöpande kompetenshöjning för medarbetare (årlig utbildning..)

Gatu & Fastighetskontoret arbetar löpande med energisparåtgärder, och på nybyggnationer räknas alltid solcellslösningar in. Sunda hus, byggvarubedömning eller liknande system vid nybyggnation.

Det finns tre stycken elfordon, och alla dieseldrivna fordon och maskiner körs på HVO-bränsle från växt och djurfetter.

Kemikalieförrådet hos den tekniska verksamheten har minskat från ca: 270 produkter år 2016, ner till nuvarande ca: 100 kvarstående produkter. Just nu jobbar man med att även byta vissa produkter mot mer miljövänliga.

Flera verksamheter inom stöd och omsorg har cyklar och elcyklar som alternativ. Två nya bilar inom hemtjänsten är hybrider (el + bensin). Därtill har det under hela säsongen funnits gångschema.

1.3.2.2.1 Resultatmål: Den kommunala organisationens klimatavtryck ska minska

◆ Gul

Analys

I delar av organisationen har miljöutredningar genomförts. Syftet är att identifiera de områden där den kommunala verksamheten har störst miljöpåverkan.

I samband med upphandlingar ställs miljökrav på leverantörer kommunen upphandlar.

Digitala möten har utvecklats under pandemin i stora delar av organisationen. Genom dessa möten sparas både energi och tid. En effektiv planering har minskat resandet. Cyklar, elcyklar och gång används alltmer vid transporter.

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
 Ökad återvinning av avfall		 Uppnått
Analys Utsortering av hushållsavfall till optisk sortering har ökat med 7%, varav utsorterat matavfall har ökat med cirka 7,4%		
 Ökat återbruk av avfall		 Ej uppnått
Analys Återbruket har inte kommit igång under 2021.		
 Kommunens fordonspark ses över		 Uppnått
Genomgång och beskrivning av befintliga fordon, beskriv miljöpåverkande förändringar		
Analys Ett arbete att se över kommunens fordonspark har påbörjats. Arbetet syftar även till att se över möjligheterna att införa en bilpool. VA-enhetens fordonspark ska implementeras i gatu- och fastighetskontorets miljöledningssystem, vilket innebär att fordon ska köras på HvO eller el.		
 Kommunens transporter kopplat till leveranser ses över.		 Uppnått
Beskriv hur transporterna görs miljöeffektivt.		
Analys I samband med upphandlingar ställs miljökrav kopplat till transporter.		
 Energiförbrukning redovisas	5 619 333 kwh	5 705 014 kwh
Analys Energiförbrukningen har varit något högre än målvärdet.		

1.3.2.2.2 Resultatmål: Det icke återvinningsbara avfallet från kommunen ska minska

● Grön

Analys

Utsortering av matavfall genom optisk sortering har ökat med ca 30%.

1.3.2.3 Inriktningssmål: Den öppna kommunen

Pandemin har inskränkt på den fysiska öppenheten, medan digitala former har utvecklats. Ett exempel är Föräldrawebben där invånare via chatforum får direkt och anonymt stöd. Kommunpodden har blivit ett populärt inslag.

Utvecklingen av e-tjänster pågår ständigt och ett antal e-tjänster finns i dag för invånarna att nyttja. Valdemarsviks kommun har idag nio tjänster och av dessa har en tjänst tillkommit.

Planen för 2022 är att fyra ytterligare tjänster ska lanseras i Valdemarsvik. Arbete pågår också inom Cesam Öst med gemensam utveckling av tjänster.

1.3.2.3.1 Resultatmål: Kommunen har en hög servicegrad och stor tillgänglighet för medborgare och företagare och bidrar därmed till ett attraktivt företagsklimat.

■ Röd

Analys

Den mätning som genomförts under 2021 är Svenskt Näringslivs näringslivsranking. Kommunen tappar ett antal placeringar i denna ranking och befinner sig idag bland de kommuner med lägst resultat i denna undersökning.

Under 2022 kommer en så kallade NKI-undersökning att genomföras. Denna kommer fånga upp hur de som haft kontakt med kommunen i enskilda ärenden uppfattar service och bemötande. Resultatet av denna kommer ge en bättre bild av kommunens servicenivå.

Företagsbesök och andra fysiska aktiviteter har begränsats kraftigt på grund av pandemin.

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
■ SCB's medborgarenkät genomförs under 2021.		
Genomförs under 2021, därefter görs regelbundna uppföljningar via egna enkäter.		
Analys		
Undersökningen är inte genomförd		
■ Egna enkäter hos näringslivet.		
Kommunen ska uppfattas som en positiv part att kontakta och samarbeta med- Tillgängligheten till kommunala tjänster och tjänstepersoner ska öka, tillgänglighet och servicenivån ska öka.		
Analys		
Ingen systematiserad undersökning är genomförd under 2021. I samband med företagsbesök har synpunkter kring kommunens service till näringslivet inhämtats.		
■ Egen medborgarenkät.		
Tillgänglighet till kommunala tjänster och till kommunens tjänstepersoner ska öka.		
Analys		
Ingen egen medborgarenkät har genomförts.		

1.3.2.3.2 Resultatmål: Fler medborgare ska känna att de får tillräcklig information om den kommunala verksamheten och känna delaktighet i processer.

◆ Gul

Analys

Under året har kommunens webbplats setts över och en lansering av ny webbplats skedde under slutet av året. Ett syfte med förändringen var att öka tillgängligheten till webbplatsen.

Under året har även nya former för kommunikation introducerats, t ex har en kommunpodd lanserats.

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
 Medborgarundersökning		 Ej uppnått
SCB's medborgarenkät genomförs 2021, prognos lämnas i T1 bland annat baserat på bedömningar av inkomna klagomål och synpunkter.		
Analys Undersökningen är inte genomförd under 2021		
 Telefoni och e-postundersökning		
Analys Under 2021 har inte undersökningen genomförts. Verksamheten deltog inte i undersökningen då bemanningsläget var ansträngt samtidigt som växelsystemet uppdaterades till ny version. Under hösten har även ett övertagande av växelfunktion för Räddningstjänsten Östra Götaland skett.		

1.3.2.4 Inriktningsmål: Den hälsosamma kommunen

Flera medarbetare nyttjar kommunens friskvårspeng. Psykosociala skyddsronder för att säkerställa trivsel och hälsa genomförs. Inom hälso- och sjukvårdsenheten har samtliga medarbetare deltagit i en hälsotävling som syftar till att öka vardagsmotion.

1.3.2.4.1 *Resultatmål: Äldre som får insatser ska känna trygghet och att de har möjlighet till både verksamhet och bostäder som motsvarar behoven.*

 Grön

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
 Äldre som får insatser ska kännas trygghet	60%	89%
Årlig uppföljning		
 Äldres möjlighet till verksamhet som motsvarar behoven.		71%
Analys Rubrik "Verksamhet" finns inte i Kolada. Resultatet hämtat från "Sociala aktiviteter" på vård och omsorgsboende där resultatet ligger i det övre spannet av de nationella resultatet (riksgenomsnitt 61%)		
 Äldres möjlighet till bostäder som motsvarar behoven.		93%
Analys Resultatet är hämtat från "plats på (önskat) vård och omsorgsboende"		

1.3.2.4.2 *Resultatmål: Behov av insatser från socialtjänsten ska minska genom att öka de förebyggande insatserna för barn och ungdomar.*

Analys

Verksamheten har bland annat arbetat för att sprida kunskap i kommun om serviceingång till stöd i föräldraskap. Webbtjänst föräldraskapsstöd lanserats i syfte att öka förebyggande arbete och skapa tidiga ingångar till stöd.

Antal placeringar följs kontinuerligt. Det förebyggande arbetet måste följas över tid.

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
 Statistik på antalet barn och ungdomar samt deras insatser (placeringar). Prognos i tertialrapport samt årsredovisning från Kolada.	25 antal	30 antal
Prognos för måluppfyllelsen ska lämnas i tertialrapport samt delårsbokslutet.		

1.3.2.4.3 Resultatmål: Folkhälsa, arbete ska ske inom ramen för sedan tidigare prioriterade områden i folkhälsostategin

 Grön

Analys

Under 2021 antog Kommunstyrelsen "Strategi för preventiva insatser för barn och unga". En handlingsplan med aktiviteter togs även fram, på uppdrag av kommunens styrgrupp för folkhälsoarbetet. Under året lanserades Föräldrawebben samt en modell för tematiska digitala föräldramöten. I samverkan mellan skola och socialtjänst infördes en ny modell för att stötta familjer med barn som har hög skolfrånvaro. Inom ramen för friluftspjektet "Luften är fri" har friluftaktiviteter genomförts såväl inom som utanför kommunens verksamheter. Året har även innehållit flera kunskapsseminarier kring föräldrastöd, måluppfyllelse i skolan samt meningsfull fritid där både politiker och medarbetare deltagit. Kommunens lokala Folkhälsostategi följs upp samt revideras under 2022.

1.3.2.5 Inriktningsmål: Den lärande kommunen

Förskolan har överlag positiva resultat visar vårdnadshavarenkät och pedagogenkät. Grunden till detta är ett medvetet och systematiskt genomfört arbete kring exempelvis värdegrund, likvärdighet, flerspråkighet och barns lust att lära, vilket haft effekt.

Undervisningsresultat för grundskolan visar på flera positiva resultat jämfört med föregående år. Skolinspektionens elev- och vårdnadshavarenkät pekar på att elever i åk 5 och 9 samt föräldrar är i stort nöjda med den verksamhet som bedrivs. Särskilt positivt är resultat för åk 9 flickor och elever i åk. 5 i Gusum och Ringarum. Meritvärdet ökat i både åk. 6 och 9. Andelen ej behöriga till gymnasiestudier ligger på oförändrad nivå.

1.3.2.5.1 Resultatmål: Samtliga elever ska vara behöriga till gymnasieskolan efter avslutad grundskola

 Gul

Analys

Årskurs 9 inklusive Reachelever, som gick ut grundskolan vårterminen 2021, har höjt värdet *Andel elever med godkänt betyg i alla ämnen i %* från föregående årskull med 7,4 procent från 55,1 procent till 62,5 procent. Trots ett mer positivt resultat är värdet lågt.

Även nästkommande årskurs 9 som avslutar grundskolan 2022 förutspås har låg andel godkänt betyg i alla ämnen i %. Insatser görs under hela vårterminen 2022 för att höja värdet.

Resultat åk 9 2020/2021

Årskurs 9 - Valdemarsvik	2019	2020	2021
Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%)	59,3	55,1	62,5
Elever i åk 9 som är behöriga till ekonomi-, humanistiska och samhällsvetenskapsprogrammen, kommunala skolor, andel (%)	74,6	71,9	73,9
Elever i åk 9 som är behöriga till estetiska programmet, kommunala skolor, andel (%)	76,3	77,5	83,0
Elever i åk 9 som är behöriga till naturvetenskaps- och teknikprogrammen, kommunala skolor, andel (%)	69,5	70,8	76,1
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	81,4	82,0	87,5
Elever i åk. 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen)	200,6	199,4	206,9

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
■ Andel elever som är godkända på nationella prov i årskurs 6.		
Andel elever som når godkänd nivå på nationella prov i matematik, engelska, svenska. Prognos före måluppfyllelse ska lämnas i T1 samt delårsrapport.		
Analys Nationella prov har man fått bestämma på skolorna för att använda som ett stöd i betygsättningen men inget som har rapporterats till skolverket.		
◆ Meritvärde årskurs 9.		
Prognos före måluppfyllelse ska lämnas i T1 samt delårsrapport.		
Analys År summan av dina 17 bästa betyg från grundskolan, och därmed kan man få max 340 (Mtv). Valdemarsviks grundskola har resultatet höjts från 2020 då var meritvärdet 199.		
■ Andel elever som uppnått behörighetskraven till samtliga nationella gymnasieprogram.		
Ange andel behöriga till samtliga nationella gymnasieprogram. Prognos före måluppfyllelse ska lämnas i T1 samt delårsrapport.		
■ Andel elever med godkända betyg i alla ämnen i årskurs 6		
En del av uppföljningen läsårsvis som ingår i det systematiska kvalitetsarbetet		

1.3.2.5.2 Resultatmål: Den öppna arbetslösheten i kommunen ska minska

● Grön

Analys

Antalet öppet arbetslösa vid halvårsskiftet 2021 var 109 personer. Vid årsskiftet var det 96 personer. Det är en minskning sedan årsskiftet 2020/2021 på 26,2%.

Statistik arbetslöshet i kommunen

Arbetslöshet i procent	December 2020	December 2021	Jmf 2020-2021
Arbetslösa totalt 16-64 år	8,5%	7,0%	1,5%

Arbetslöshet i procent	December 2020	December 2021	Jmf 2020-2021
Utrikesfödda	30,7%	23,6%	7,1%
Arbetslöshet 18-24 år	11,1%	8,7%	2,4%

Statistik visar en försiktig positiv utveckling för den totala gruppen arbetslösa. Det är fortsatt svårt för gruppen utrikesfödda att ta sig in på arbetsmarknaden. Detsamma gäller för gruppen långtidsarbetslösa. Det går idag inte att säkert påvisa vilka insatser inom Arena arbetsmarknad som fått effekt på arbetslöshetsstatistiken. För målgruppen inom arbetsmarknadsenheten handlar det om stegförflyttning det vill säga att komma närmre arbetsmarknaden och insatserna får därför inte direkt genomslag i statistik.

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
 Statistik från Arbetsförmedlingen, antal öppet arbetslösa.	108 st	96 st
Mäts per tertial Prognos före måluppfyllelse ska lämnas i T1 samt delårsrapport.		

1.3.2.6 Inriktningsmål: Den moderna kommunen

1.3.2.6.1 Resultatmål: Valdemarsviks kommun ska präglas av ett gott och hållbart ledarskap.

 Grön

Analys

Arbetsmiljö

Systemet KIA (kommunalt informationssystem om arbetsmiljö) har införts och chefer med skyddsombud har utbildats i systemet och hur arbetsmiljöhändelser utreds. Syftet är att utveckla, förbättra det systematiska arbetsmiljöarbetet och kunna följa upp på ett effektivt sätt.

Lönebildning

Lönepolitiken fortsätter att utvecklas, alla medarbetare har nu från 2021 individuell lön utifrån prestation och bidrag till måluppfyllelse. Arbetet fortgår med att analysera befintliga lönestrukturer i syfte att öka lönespridning som en del av den strategiska kompetensförsörjningen.

Kompetensbaserad rekrytering

För att stärka cheferna i rekryteringsprocessen har utbildning genomförts under en heldag i kompetensbaserad rekrytering.

Arbetsrätt

Cheferna har genomgått en två dagars utbildning praktisk arbetsrätt för att få en gemensam kunskap kring gällande lagar och avtal.

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
 Medarbetarenkät HME 2021.		

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
Analys		
<p>En förstärkt HME-enkät genomfördes under hösten och det sammanvägda indexet är 76,43 i 2021 års mätning. Resultatet var något bättre än det sammanvägda resultatet från 2020 (76) Enkäten redovisas i främst tre områden; motivation, ledarskap och styrning och ett sammanvägt index beräknas på de tre delindexen. Resultatet av enkäten kommer att presenteras och analyseras på alla enheter och handlingsplan för förbättringar eller bibehållande av ett bra resultat ska tas fram och redovisas inom samverkanssystemet. Enkäten som genomfördes var förstärkt med frågor om organisatorisk och social arbetsmiljö där resultatet visar på, även detta år, på en hög arbetsbelastning. Att medarbetarna upplever hög arbetsbelastning är förståeligt med anledning av perioder med hög frånvaro och svårigheter med bemanning som gjort att flera under perioder fått arbeta väldigt mycket. Resultatets jämförelse med föregående år visar att där det genomförts organisationsförändringar är resultatet något lägre.</p>		

1.3.2.6.2 *Resultatmål: Valdemarsviks kommun ska vara en arbetsgivare som våra medarbetare kan rekommendera till andra.*

 Grön

Analys

Arbetsmiljö

Utveckling av det systematiska arbetsmiljöarbetet genom att säkerställa den systematiska processen med hjälp av it-systemet (K)IA som ägs och drivs av AFA. Uppstartprocess är planerat till hösten 2021 med utbildning av chefer och skyddsombud under oktober månad. Systemet möjliggör även statistik, analyser och uppföljning samt rapportering. Utbildningen kommer att omfatta inte bara själva systemet utan också bygga förståelse för varför och hur man arbetar med arbetsmiljöhändelser.

Lönebildning

Lönepolitiken fortsätter att utvecklas, alla medarbetare har nu från 2021 individuell lön utifrån prestation och bidrag till måluppfyllelse. Arbetet fortgår med att analysera befintliga lönestrukturer i syfte att öka lönespridning som en del av den strategiska kompetensförsörjningen. Lönerrevisionen har genomförts individuellt efter kända kriterier för alla medarbetare.

Uppföljning

Verksamheterna arbetade under året med att ta fram handlingsplaner i dialog med medarbetarna utifrån resultatet från medarbetarundersökningen som genomfördes under 2020. Uppföljning skedde genom ny medarbetarundersökning under november. Det sammanvägda indexet är 76,43 i 2021 års mätning. Resultatet var något bättre än det sammanvägda resultatet från 2020 (76) Enkäten redovisas i främst tre områden; motivation, ledarskap och styrning och ett sammanvägt index beräknas på de tre delindexen.

Vägen till målet

Pandemin har inneburit hård press för många medarbetare och chefer under en lång period. Alla har fått hjälpas åt för att lösa bemanning och klara verksamheternas uppdrag och det har till viss del varit på bekostnad av utvecklingen. När vi nu blickar framåt behöver vi kartlägga vilka framtida utmaningar och behov som finns och bygga ledarskapet på ett tillitsbaserat ledarskap med ett salutogent förhållningssätt.

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
 Valdemarsviks kommun ska vara en arbetsgivare som våra medarbetare kan rekommendera till andra. HME 2021		 Uppnått
Analys		
<p>Enkätresultatet visar på att 79,4% skulle rekommendera kommunen som arbetsgivare till en vän, vikt är en ökning i jämförelse med föregående år.</p>		
 Nyckeltal personalområdet		

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
Analys		
Valdemarsviks kommun		
Nyckeltal personalområdet	2021	2020
Antal tillsvidareanställda	591	588
Medelålder	49 år	49 år
Antal tillsvidareanställda som arbetar heltid	73%	71%
Medelsysselsättningsgrad	93,61%	93,45%
Frisknärvaro	44,33%	42,93%
Långtidsjukfrånvaro	24,67%	23,36%
Sjukfrånvaro total	6,79%	7,14%
Medellön kvinnor	31 340	30 746
Medellön män	34 302	33 895
Personalomsättning	10%	14%

1.3.2.6.3 Resultatmål: Osakliga löneskillnader, beroende på kön, ska inte existera.

I lönekartläggningen uppmärksammas en grupp vars lön i jämförelse med en mansdominerad grupp inte helt går att förklara utifrån sakliga löneskillnader. Enligt lag har arbetsgivaren tre år på sig att komma till rätta med eventuella osakligheter. Den uppmärksammade skillnaden kommer att korrigeras i samband med kommande löneöversyn.

Redovisning av prioriterade uppdrag

I 2021 års budget gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen ett antal prioriterade uppdrag vilka redovisas nedan. Uppdragen har också redovisats löpande under året.

Offensiv markpolitik och aktiv detaljplanering

Efterfrågan på tomter för småhus är hög, och försäljningen av villatomter har ökat markant under pandemin. För att kunna möta efterfrågan måste nya tomter för småhusbebyggelse tas fram, och Ringarum har sedan tidigare utpekats som en prioriterad ort för detta, i om det geografiska läget nära E22 och Norrköping. I och med genomförandet av förbifart Söderköping kommer pendlingstiden till Ringarum bli ännu kortare.

Detaljplaner som möjliggör detta ska prioriteras.

Försäljningar av mark som kommunen inte ser som strategiskt viktig har genomförts, liksom att förvärv av mark som är strategisk fördelaktig har inletts- för att inbringa ekonomiska medel samt möjliggöra en framtida utveckling av attraktiva tomter.

Digitalisering i kommunens verksamheter samt arbetet med utbyggnad av fiber intensifieras.

Utvecklingen av e-tjänster pågår ständigt och ett antal e-tjänster finns i dag för invånarna att nyttja. Valdemarsviks kommun har idag nio tjänster och av dessa har en tjänst tillkommit under 2021.

Planen för 2022 är att fyra ytterligare tjänster ska lanseras i Valdemarsvik. Arbete pågår också inom Cesam Öst med gemensam utveckling av tjänster.

Under året har bredbandsstöd beviljats för en aktör rörande utbyggnad av fibernätet i kommunens södra delar. Ytterligare medel kommer att finnas att söka under 2022 och kommunen kommer fortsätta arbeta för att stödja privata aktörer att söka medel.

Genom nära samverkan med centrala digitaliseringsfunktioner kommer utvecklingen av e-hälsa att fortgå. Satsningar som stärker medborgarens trygghet i kontakt med kommunen, den enskildes självständighet/trygghet i utförandet av insatser och satsningar på effektivare arbetssätt.

Kommunens ska erbjuda vuxenutbildning och arbetsmarknadsåtgärder som på sikt leder till egen försörjning.

Arbetsmarknadsenheten

Under 2021 har vi inte lyckats ge praktikplats i den omfattning som det funnits behov då det var svårt att hitta praktikplatser på Corona. Vi har erbjudit feriejobb till fler under året. Enheten har under 2021 inte kunnat ta emot lika många deltagare på grund av risken för smittspridning. Här ser vi en ljusning.

Enheten fungerar bra och utför en rad arbeten åt kommunen såsom matkörning, skogslag, fikabeställningar m.m. Vi har under 2021 arbetat med att ta fram två mountainbike banor ute på Grännäs. Vi startade ett EU-projekt som riktar sig till de som är längst från arbetsmarknaden "Grön rehab", där kommer vi utveckla Möjligheternas trädgård ytterligare samt djurskötsel på en gård i närheten.

Vi har människor på kö in och vi ser att de fortsatt är remitterade från KAA (kommunala aktivitetsansvaret) eller försörjningsstöd och inte Arbetsförmedlingen. Utmaningen med detta är att dessa individer kräver mer insatser och som gör att det tar längre tid att få ut dem i arbete.

Vi har under slutet av 2020 börjat ta oss an ett bredare arbetsmarknadsuppdrag och har skrivit nytt samverkansavtal med Arbetsförmedlingen.

Arbetsmarknadsenhet/Plattform	
Totalt	26
Inom Försteg	7

Vuxenutbildning och SFI

Vuxenutbildningen finns lokalt och nära befolkningen. Arbetet med att utveckla lärcentrum fortskrider i syfte att öppna upp och bli mer publika och tillgängliga för invånarna.

Det finns ett komplett vuxenutbildningspaket på plats via samverkan regionalt. Det finns även yrkesutbildningar inom vård och omsorg, barnskötare, löne- och ekonomiassistent. Studierna sker på distans med möjlighet till språkstöd och stöttning på plats i Arena Arbetsmarknads lokaler.

Av stor vikt är att matcha arbetsmarknadens behov av kompetens med de önskemål som gruppen arbetslösa har. I det ligger en viktig uppgift i vägledning till arbete eller vidare studier av Studie- och yrkesvägledning. Ett avtal är tecknat med Arbetsförmedlingen kring finansiering av funktionen utbildningskoordinator. Arbetsförmedlingen bidrar med 50% av lönekostnaden fram till augusti 2022.

Under 2021 har inflödet till SFI minskat betydligt i omfång. Söderköpings kommun är utförare för vår kommun. Samverkan fungerar väl.

Vuxenutbildning	Antal
SFI	27
VUX Grundskola	34
VUX Gymnasieskola	26
VUX Yrkesskola	29
VUX Särskola	10

Integration

Under året har två projekt utifrån statsbidrag utlysta av Länsstyrelsen varit igång för att underlätta etablering och migration för nyanlända. Båda projekten har i syfte att öka deltagarnas möjligheter att närma sig arbetsmarknaden. Projekt förberedande körkort är slutfört medan projekt socialt företagande fortsatt pågår.

Integration	Totalt
Förberedande körkort	20
Socialt företagande/starta-eget	9

Gymnasiestudier

Valdemarsviks kommun har ingen egen gymnasieskola. Eleverna studerar främst i Norrköpings och Söderköpings kommuner men också i andra kommuner. Hemkommen följer upp gymnasieelevernas resultat. Samverkan kring gymnasiestudier sker inom regionala nätverk bland annat kring resultat och kvalitet, dimensionering av gymnasieplatser, förlängda studier och hantering av busskort. Regional samverkan är av stor vikt.

Gymnasium	Totalt
Gymnasium och gymnasiesärskola	243
Kommunalt aktivitetsansvar	31

Stärka kommunens chefer genom kompetensutveckling

Under maj månad genomfördes utbildning i kompetensbaserad rekrytering till samtliga chefer och under september genomfördes en utbildning i arbetsrätt.

Kompetensförsörjning/Rekrytering

En av de viktigaste uppgifterna för en ledare är att säkerställa kompetensförsörjningen i sin verksamhet. En stor del av kompetensförsörjningen består av rekrytering. Cheferna har genom Omställningsfondens hjälp fått utbildning i kompetensbaserad rekrytering.

En viktig parameter för att klara framtida kompetensförsörjning är att öka andelen heltidsarbetande medarbetare. Andelen heltidsarbetare har från 71% 2020 ökat till 73% 2021.

Medelsysselsättningsgraden för anställda har ökat något från 93,45% 2020 till 93,61% 2021.

Handledning

Handledning i ledarskapet, i medarbetarskapet och i självledarskapet har erbjudits till cheferna, utifrån ett individuellt behov, för att stärka och ge möjlighet till lärande och reflektion i den ledande rollen

Utveckla tillgänglighet, service, information till och dialog med kommunens medborgare och näringsliv.

Samverkan med medborgare, näringsliv och föreningslivet har varit i extra fokus under året. En handlingsplan kopplat till näringslivsutveckling har tagits fram, ett föreningsråd har startats och dialogformer med medborgare ska utvecklas.

Vi fortsätter arbeta för att göra det enklare för invånare att snabbt hitta svar på sina frågor som rör sektor Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur på valdemarsvik.se. Blanketter och ansökningar ska gå att fylla i digitalt och under hösten 2021 kommer man kunna signeras visa blanketter med bank-ID. På valdemarsvik.se bygger vi upp lättare *Frågor och svar* delar och arbetar för att Klagomålsrutiner ska vara lättillgänglig för alla.

Kultur och bibliotek har två olika sociala media konton på Instagram och Facebook där man informerar om innehåll och evenemang som sker i respektive verksamheterna.

InfoMentor har blivit en framgångsfaktor på förskolan som anslöt till plattformen under hösten 2020. Användandet hos vårdnadshavarna är hög både för förskola och grundskola. InfoMentor är vår digitala kommunikationsväg gällande allt som rör barn och elevens vistelse och utveckling på förskola och skola.

Söderköpings IT- och digitaliseringsenhet har skapat ett nätverk för Valdemarsviks sektorer för att diskutera IT-lösningar och behov. I detta forum kan vi se att vi nu tagit stora kliv framåt i vår digitaliseringsresa för att uppnå de mål vi satt upp, mer delaktigt och tillgängligt lärande för våra elever men också mer transparens mot våra vårdnadshavare och invånare.

Samarbetet med regionen och kommunens interna samverkan förstärkas

En struktur har skapats för samverkan mellan sektor BUAK och socialtjänsten. Verksamhetschef för elevhälsan möter företrädare från socialtjänsten för regelbundna avstämningar av ärenden utan att bryta sekretessen. Vi deltar aktivt i preventionsarbetet tillsammans med stöd och omsorg.

Arena arbetsmarknad och Socialtjänst ska samarbeta utifrån verksamhetsplanens arbetslöshetsmål och dess gemensamma målgrupp. Plan är lagd under senare delen av året och ska iscensättas vid årsskiftet. Även ur ett kompetensförsörjningsperspektiv förstärks samverkan mellan sektorerna.

Utifrån handlingsplan för att främja folkhälsan i Valdemarsviks kommun finns samverkan mellan Sektor barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur med Sektor stöd och omsorg. Vi har en styrgrupp som består av kommunchef, sektorschefer och folkhälsoutvecklare. Vi har en preventionsgrupp med representation på enhetschefsnivå för att operativt omsätta handlingsplanen.

Kommunsamverkan inom utbildning med Söderköpings kommun har påbörjats och vi har regelbundna möten på skolchefsnivå. Samverkan sker även inom området digitalisering med gemensamma upphandlingar och kunskapsutbyten. Söderköping och Valdemarsviks kommun samarbetar även inom elevhälsan och särskolan.

Regional/extern samverkan sker genom flera nätverk inom Arena arbetsmarknads verksamhetsområden:

- Samordningsförbundet, Östergötland kommuner
- Region Östergötland kring samordning av samhällsorientering för nyanlända
- Länsstyrelsen Integrationsråd och beredningsgrupp
- Regionala chefsnätverk för vuxenutbildning
- Regionala gymnasiechefsnätverk
- Ostkantsmöten för kommunerna i östra Östergötland

Externt förstärktes under senare delen av året även samverkan med näringslivet utifrån ett kompetensförsörjnings- och arbetslöshetsperspektiv. Samverkan utifrån dessa perspektiv gäller även med Arbetsförmedling och Försäkringskassa.

Det finns en grupp som består av representanter från kommunerna och regionen som arbetar med kvalitetsfrågor inom området demens. Hemgångsteamet som startar till hösten kommer att ha nära samarbete med Äldrevårdsmottagningen. Fortsätta arbetet med Nära vård och vårdsamverkan tillsammans med vårdcentralen i Valdemarsvik.

Ekonomisk översikt

1.3.2.7 Den ekonomiska utvecklingen

Även 2021 präglades till stor del av den pågående pandemin. Men året har i mångt och mycket präglats av ekonomisk återhämtning med stark BNP tillväxt och stigande inflation i västvärlden. I slutet av året låg industriproduktionen åter på samma nivå som före krisen. Den nya omikronvarianten av coronaviruset medförde en ny våg med kraftigt ökad smittspridning under slutet av 2021 och början av 2022. De restriktioner som återinfördes har sannolikt haft en dämpande effekt på ekonomin.

Uppgången i den svenska ekonomin var stark under året och tillväxten drogs upp av en stark hushållskonsumtion. Den kraftiga ökningen av energipriserna drev upp inflationen. Inflationstakten var i december 4,1%, den högsta som uppmäts sedan 1993. De preliminära siffrorna visar på en tillväxt i Sverige på 5,2% för helåret 2021.

Det lägre demografiska trycket, den expansiva finanspolitiken och den konjunkturella återhämtningen leder till relativt goda ekonomiska förutsättningar för Sveriges kommuner. Det sammantagna resultatet för både 2021 och 2022 förväntas bli rejält positiva. Därefter faller resultaten när de pandemirelaterade bidragen inte finns kvar.

I Ekonomirapporten för oktober pekar Sveriges Kommuner och Regioner bland annat ut tre viktiga områden där staten tillsammans med kommuner och regioner kan genomföra stora satsningar för att klara kommande års utmaningar. Det är satsningar på att klimatanpassa samhället och vidta åtgärder för att minska klimatpåverkan. Det handlar också om att ställa om välfärden med hjälp av modern teknik och genomföra insatser för att öka sysselsättningen i grupper som står långt från arbetsmarknaden och som annars riskerar att hamna i långvarig arbetslöshet.

För Valdemarsviks kommun blev resultatet mycket gott, +26,6 mnkr och i detta inkluderas en jämförelsestörande post på 15,0 mnkr som avser kommunens egen insats i det fleråriga saneringsprojektet.

I Sverige ökad befolkningen med 73 031 invånare under året till totalt 10 452 326. För Valdemarsviks kommun rådde en omvänd situation med minskande befolkning. Vid årsskiftet hade kommunen 7 660 invånare vilket är 77 invånare färre än vid samma tidpunkt förra året.

1.3.2.8 Årets resultat

Resultaträkningen visar som helhet ett resultat på +26,6 mnkr för 2021 (+16,7 för 2020). I resultatet för 2021 ingår en jämförelsestörande post på 15,0 mnkr.

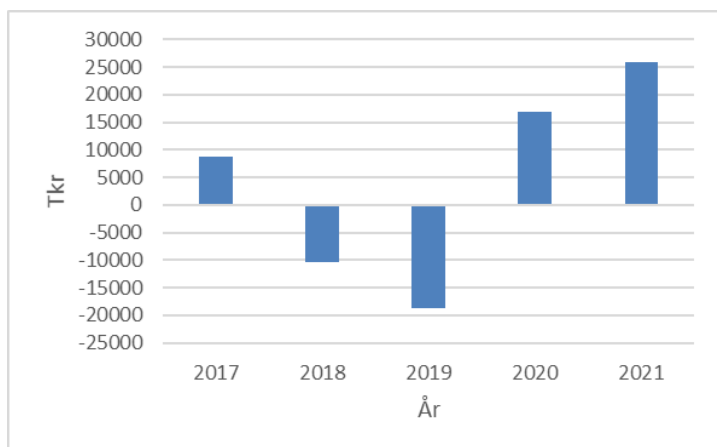

Diagram: Årets resultat

För koncernen där bolagen CVAB och VETAB inkluderas blev resultatet -16,3 mnkr för 2020 (-19,4 för 2019)

Mnkr	2021	2020	Skillnad	Budget	Budget
				2021	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	135,9	148,0	-12,1	140,0	-4,1
Verksamhetens kostnader	-630,6	-627,3	-3,3	-620,0	-10,6
Netto	-494,7	-479,3	-15,4	-480,0	-14,7
Avskrivningar	-18,6	-18,1	-0,5	-19,0	0,4
Verksamhetens netto	-513,3	-497,4	-15,9	-499,0	-14,3
Skatteintäkter	350,0	333,5	16,5	337,6	12,4
Generella statsbidrag och utjämnning	190,8	181,4	9,4	178,5	12,3
Fiansiella intäkter	0,5	0,8	-0,3	0,5	0,0
Finansiella kostnader	-1,4	-1,6	0,2	-2,6	1,2
Årets resultat	26,6	16,7	9,9	15,0	11,6

Jämförelse mellan resultaträkning 2021 och 2020 samt 2021 års budget..

1.3.2.9 Balanskravsutredning och resultatutjämningsreserv

Balanskravsutredning

Balanskravet innebär att intäkterna ska överstiga kostnaderna, såväl i budget som i årsredovisning. Uppkommer ändå ett negativt resultat ska detta återställas inom tre år.

Balanskravsutredning (mnkr)

Tabell

Balanskravsutredning, Mnkr	
Årets resultat enligt resultaträkning	26,6

Balanskravsutredning, Mnkr	
Justering för reavinst	-1,7
Avsättning till resultatutjämningsreserv	-1,3
Årets balanskravsresultat	23,6

Något negativt balanskrav från tidigare år finns inte att täcka. Årets balanskravsresultat uppgår till 23,6 mnkr.

Resultatutjämningsreserv

Enligt lagstiftning finns möjlighet att avsätta medel till en resultatutjämningsreserv som får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. För Valdemarsviks del rör det sig om resultat överstigande två procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Maxtaket för reserven är 5% av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Den ingående resultatutjämningsreserven uppgår till 25,7 mnkr.

För år 2021 uppgår maxtaket till 27,0 mnkr, Resultatet uppgår till 26,6 mnkr och två procent av skatteintäkter och generella statsbidrag är 10,8 mnkr. Detta innebär att en avsättning kan göras upp till årets maxtak. Denna avsättning blir då 1,3 mnkr.

1.3.2.10 Nettokostnader och skatteintäkter

En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns balans mellan löpande intäkter och kostnader. Verksamhetens nettokostnader bör därför inte öka i snabbare takt än skatteintäkter och statsbidrag.

Utvecklingen av nettokostnader och skatteintäkter inklusive generella statsbidrag 2017 - 2021 och exklusive jämförelsestörande poster.

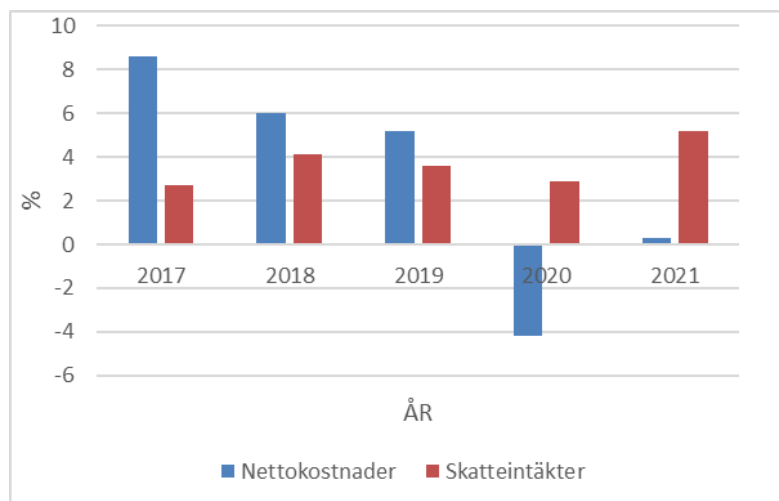

Diagram: utvecklingen av nettokostnader och skatteintäkter inklusive generella statsbidrag exklusive jämförelsestörande poster.

Diagrammet ovan visar utvecklingen år från år. För år 2017 ökade nettokostnaderna betydligt mer än skatteintäkterna och de generella statsbidragen. Detta var planerat då det stora resultatet 2016 medgav att 2017 års budget hade ett lågt resultat. År 2018 visar att nettokostnadsutvecklingen varit för stor i förhållande till skatteintäktsutvecklingen och detsamma gäller 2019. Under 2020 minskade nettokostnaderna relativt kraftigt samtidigt som de generella statsbidragen ökade kraftigare än vad skatteunderlaget minskade. Detta gjorde att skatteintäkter och generella

statsbidrag ökade. Under 2021 var nettokostnadernas ökning exklusive jämförelsestörande poster nästan obefintliga. Skatteintäkterna ökade rejält då återhämtningen efter pandemin tagit fart.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkterna

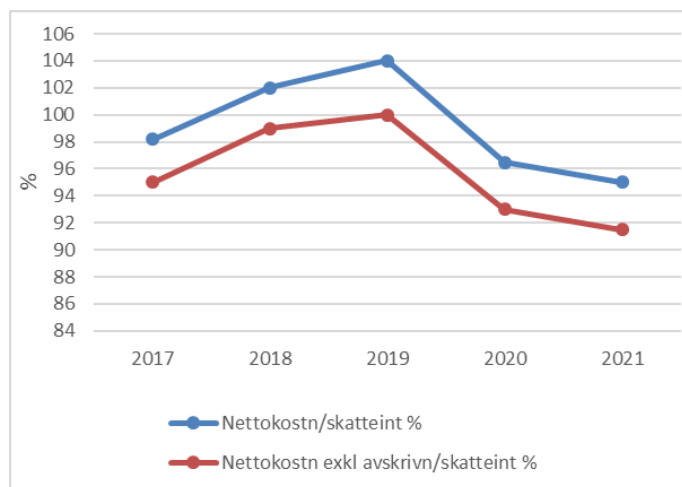

Diagram: Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag

Ovanstående diagram visar nettokostnadernas andel av skatteintäkterna och generella statsbidrag. Diagrammet beskriver hur stor del av skatteintäkterna som åtgår till den löpande verksamheten. Resterande upp till 100% kan kommunen använda till finansiering eller till finansiellt sparande. Diagrammet visar nettokostnadsandelen inklusive avskrivningar och i andra linjen exklusive avskrivningar.

År 2018 användes 102 % av skatteintäkterna för att täcka verksamhetskostnaderna. Exklusive avskrivningar användes 99 %, För år 2019 användes 104 % av skatteintäkterna för att täcka verksamhetskostnaderna. Exklusive avskrivningarna användes 100 %. Under 2020 räckte det med 93% av skatteintäkterna för att täcka den löpande verksamheten och 96,5% inklusive avskrivningar. För år 2021 är siffrorna ännu starkare då 91,5% av skatteintäkterna och de generella statsbidragen täcker de löpande nettokostnaderna exklusive avskrivningar. Inklusive desamma uppgår siffran till 95%.

1.3.2.11 Ekonomisk ställning

Kommunens egna kapital uppgår den sista december 2021 till 209,5 mnkr (183,0 mnkr) vilket innebär en soliditet om 35,4% (29,4%)

Soliditeten är ett mått på kommunens ekonomiska styrka på lång sikt. Den visar hur stor del av de totala tillgångarna som kommunen äger, dvs det egna kapitalet i förhållande till tillgångarna. De faktorer som påverkar soliditeten är resultatutvecklingen samt tillgångarnas och skuldernas förändring.

Under 2019 minskade soliditeten med 3,7 %-enheter. Detta berodde främst på det negativa resultatet men även på att balansomslutningen ökade.

Trots det mycket goda resultatet 2020 ökade inte soliditeten utan var kvar på en oförändrad nivå. Detta beror på att balansomslutningen ökade mycket kraftigt till följd av framförallt stora investeringar på tillgångssidan och en stor upplåning på skuldsidan.

Under 2021 stärktes soliditeten kraftigt. Dels beroende på det goda resultatet men även beroende på minskad balansomslutning. Den senare beror på att de långvariga saneringsprojekten nu avslutats. Balansomslutningen minskade med 32,5 mnkr. Där effektern av saneringsprojekten uppgick till 70,4 mnkr.

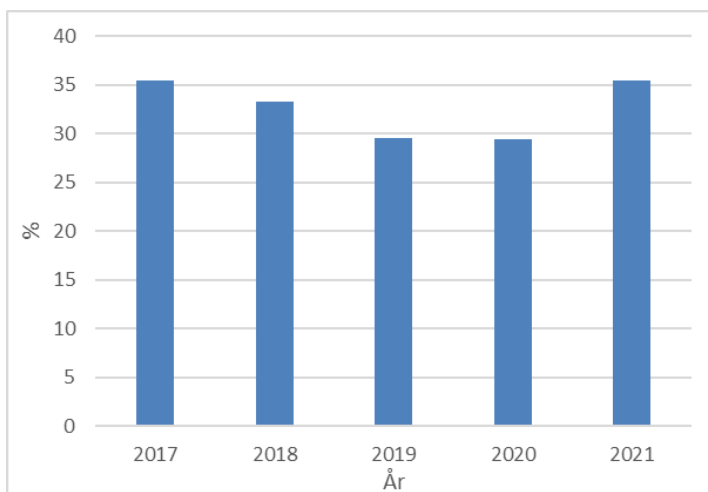

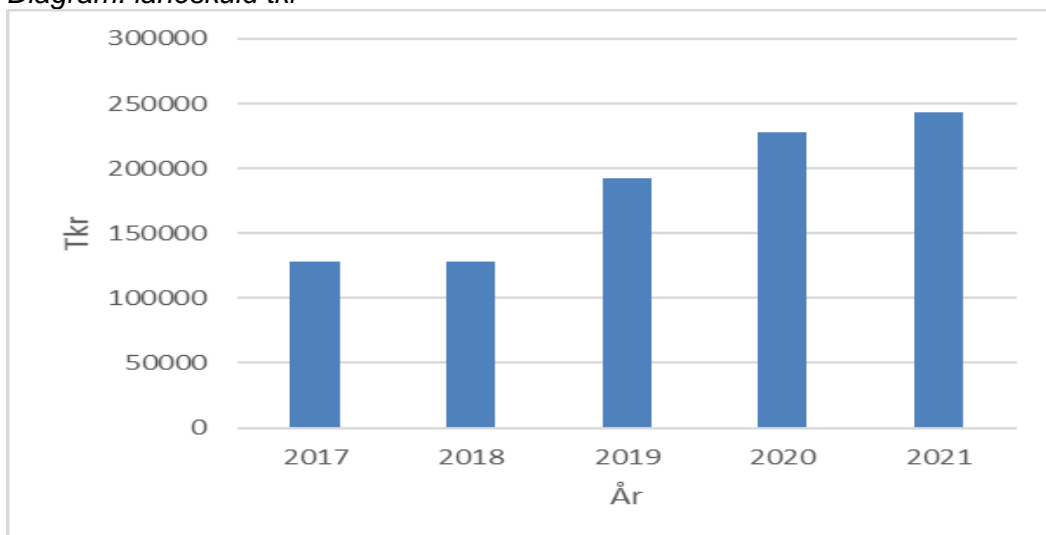
Diagram: Soliditet 2017-2021

Med kommunens samtliga pensionsförpliktelser inräknade, alltså även de som enligt lag redovisas som ansvarsförbindelse inom linje, är kommunens soliditet 8,1% (3,2 %).

1.3.2.12 Finansiering

Under året har två lån om totalt 35,0 mnkr omsatts. Nyupplåningen har uppgått till 15 mnkr och avser till största delen finansiering av investeringar. Detta innebär att låneskulden har ökat under året från 227,8 mnkr till 242,8 mnkr. Samtliga lån finns hos Kommuninvest. Den genomsnittliga kapitalbindningen uppgår till 2,65 år (2,98) och räntebindningen till 1,72 år (2,06). Den genomsnittliga räntan uppgår till 0,40% (0,56). Under 2022 kommer två lån på sammanlagt 34,5 mnkr att omsättas.

Diagram: låneskuld tkr

Långfristig upplåning hos Kommuninvest

Lån	Belopp mnkr	Ränta %
108766	20,0	0,37

Lån	Belopp mnkr	Ränta %
112715	50,0	0,43
125249	20,0	0,43
103057	14,5	0,48
114929	10,0	0,01
122153	15,0	0,22
11860	15,0	0,52
133673	20,0	0,29
133430	15,0	0,51
129973	16,3	STIBOR 3 M +0,22
88296	12,0	STIBOR 3 M +0,54
128417	20,0	STIBOR 3 M +0,24
139059	15,0	STIBOR 3 M +0,15

Kommunen hanterar de kommunala bolagens låneskulder genom att ta upp lån i eget namn och vidareutlåna till bolagen. I låneskulden ingår förmedlade till till Centrumhuset AB och VETAB motsvarande långfristiga fordringar på bolagen med 38,9 mnkr.

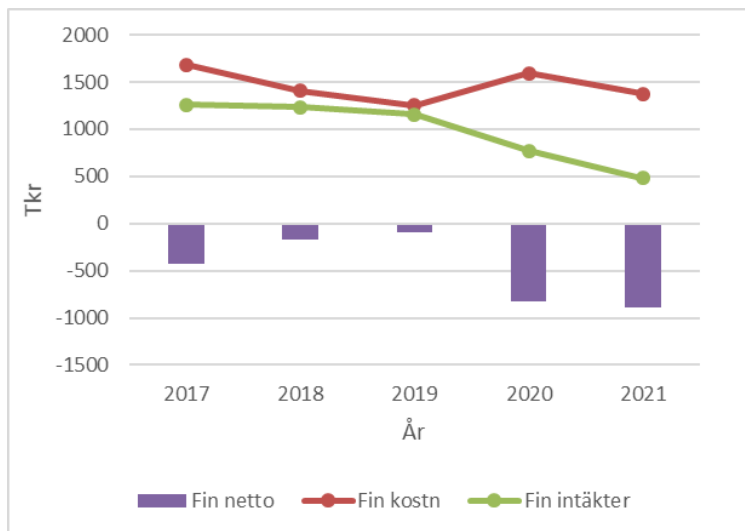

Diagram: Finansiella intäkter och kostnader

De finansiella kostnaderna består av räntor på låneskulden 1,1 mnkr, ränta på pensionsavsättning 0,2 mnkr och övriga bankkostnader mm 0,1 mnkr,

De finansiella intäkterna består av räntor på lån till koncernföretagen 0,2 mnkr, räntor från Kommuninvest 0,2 mnkr och övriga finansiella intäkter såsom utdelningar och ränta på bankkonton 0,1 mnkr.

1.3.2.13 Pensionsförvaltning

Kommunen har ingen egen pensionsmedelsförvaltning. Kommunfullmäktige har beslutat att

kommunen ska hantera och tillskapa medel för pensionsreserver i egen balansräkning, där det är ekonomiskt möjligt. Under 2011 avsattes 4,0 mnkr som en del i eget kapital varav 2,8 mnkr senare har disponerats. I början av 2019 beslutade kommunfullmäktige om en ny pensionspolicy och i samband med detta beslutades även att kommunen ska försäkra upparbetad och nyintjänad förmånsbestämd ålderspension. Detta beslut verkställdes under 2019. Merparten av pensionsavsättningarna i balansräkningen försäkrades då. Kvarvarande ca 10 mnkr utgörs av pensioner till ett antal individer och pensionsförmåner som inte omfattas av försäkringen. Merparten kopplat till PA-KL och äldre avtal.

Nedanstående tabell avser pensioner inklusive löneskatt.

Pensionsförpliktelser, mnkr	2019	2020	2021
Avsättning för pensioner	10,6	10,4	10,8
Ansvarsförbindelser	168,4	163,4	161,1
Total pensionsförpliktelse i balansräkning	179,0	173,8	171,9
Pensionsförpliktelse i försäkring	21,9	21,9	24,6
Summa pensionsförpliktelser	200,9	195,7	196,5
Förvaltade pensionsmedels marknadsvärde, försäkringskapital.	27,9	29,5	31,8
Pensionsreserv (del av eget kapital)	1,2	1,2	1,2
Återlånade medel	173,0	165,2	164,7
Konsolideringsgrad	14 %	15 %	16 %

1.3.2.14 Budgetavvikelser

Mnkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse
Barn, Utbildning och Arbetsmarknad	178,8	181,0	-2,2
Stöd och Omsorg	227,0	219,8	7,2
Samhällsbyggnad och Kultur	37,1	50,2	-13,1
Service och Administration	30,8	29,6	1,2
Räddningstjänsten	7,3	7,1	0,2
Politisk organisation	2,9	3,0	-0,1
Överförmyndare	1,7	1,3	0,4
Revisorerna	0,7	0,7	0,0
Summa	486,3	492,7	-6,4

1.3.2.15 Investeringar

Årets nettoinvesteringar exklusive miljöprojekten var budgeterade till 80,6 mnkr. Utfallet blev 36,0 mnkr. Den stora avvikelser är kopplad till Ringårdens ombyggnad där årets budget uppgick till 40,0 mnkr men bara 0,5 mnkr av det budgeterade anslaget kom att utnyttjas. Årets andra stora projekt, den nya förskolan i Loviseberg färdigställdes. Budgeten låg på 17,2 mnkr och utfallet stannade på 16,7 mnkr.

1.3.2.16 Fem år i sammandrag

Den kommunala skattesatsen har under alla de fem redovisade åren varit oförändrad 22:48. Den senaste höjningen genomfördes 2016 med 50 öre.

Reslutat (mnkr)	2017	2018	2019	2020	2021
Årets resultat	8,7	-10,2	-18,7	16,7	26,6
Balanskravsresultat	8,6	-11,9	-19,1	14,0	23,6
Budgetavvikelse totalt	+6,3	-18,3	-31,9	+8,4	+11,5
Budgetavvikelse förvaltning/ sektorerna	-0,4	-14,4	-28,2	-13,3	-6,4
Finansnetto	-0,4	0,0	-0,1	-0,8	-0,9
Nettoinvesteringar	37,1	26,5	25,4	61,4	36,0
Låneskuld	127,8	127,8	192,8	227,8	242,8

Nyckeltal (procent)	2017	2018	2019	2020	2021
Verksamhetens nettokostnader/ skatteintäkter och statsbidrag	98	102	104	96	95
Balanslikviditet	90	88	95	92	108
Soliditet	35	33	29	29	35

Invånarantal	2017	2018	2019	2020	2021
Befolkning 31/12	7 920	7 956	7 873	7 737	7 660
Flyttningsnetto	+133	+70	-41	-95	-38
Födelsenetto	-22	-34	-43	-41	-39

1.3.2.17 *Koncernen Valdemarsviks kommun*

I koncernen Valdemarsviks kommun ingår förutom modern kommunen de båda aktiebolagen Centrumhuset i Valdemarsvik AB (CVAB) och Valdemarsvik Etablerings AB (VETAB). Båda bolagen är fastighetsbolag utan egen anställd personal. CVAB äger och förvaltar Sjöhuset och Funkishuset. VETAB äger och förvaltar kommunhuset Strömsvik. Endast CVAB har externa hyresgäster.

VETAB redovisar ett nollresultat och har per 20211231 en balansomslutning på 8,3 Mkr.

CVAB redovisar en förlust på 0,4 Mkr och har per 20211231 en balansomslutning på 38,2 Mkr. Orsaken till förlusten är den låga uthyrningsgraden i Sjöhuset. Det ska genomföras en miljöteknisk undersökning av fastigheten för att klargöra utvecklingsmöjligheter inför kommande nyförsäljning.

1.3.2.18 *Finansiella mål för god ekonomisk hushållning*

Under inriktningsmålet "Den resurseffektiva kommunen" uttrycks de finansiella målen för god ekonomisk hushållning i kommunstyrelsens verksamhetsplan.

- Kommunen ska uppnå budgeterat överskott för koncernen.
- Kommunen ska finansiera minst 50% av de aktuella investeringarna utan att låna.

Tidigare har även målet om ett överskott på 1,5% av kommunens intäkter i form av skatter och generella statsbidrag uttryckts samt mål om oförändrad soliditet och skattesats.

Resultatet var budgeterat till +15 mnkr och i bokslutet redovisas ett resultat på +26,6 mnkr. I relation till skatteintäkterna och de generella statsbidragen uppgår det till 2,9% respektive 4,8%.

Investeringarna uppgick till totalt 36,0 mnkr och nyupplåningen till 15,0 mnkr. Då har även den jämförelsestörande kostnaden som avser kommunens egen insats i saneringsprojekten på 15,0 mnkr finansierats utanför budget.

Soliditeten har ökat från 29,4 % till 35,4 % under året. Utifrån ett finansiellt perspektiv har således kommunen stärkt sin ställning.

1.3.3 Personalredovisning

1.3.3.1 Kommunens personal

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen är en stor utmaning. Arbetet med "Heltid som norm" fortgår och vi ökar sakta andelen som arbetar heltid för 2021 var det 73% som var heltidsanställda i jämförelse med 2020 då det var 71%. Medelsysselsättningsgraden har ökat något från 93,45 under 2020 till 93,61% under 2021.

Precis som 2020 så har den rådande pandemin medfört att utvecklingsarbetet kring hållbart ledarskap och medarbetarskap fått stå tillbaka något för att istället ha fokus på riskbedömningar och bemanningsfrågor.

För att stärka cheferna i deras ledarskap har under året utbildning genomförts i kompetensbaserad rekrytering och i arbetsrätt. Satsningen har gjorts möjlig genom finansiering via Omställningsfonden. Stöd till verksamheterna och utbildning till chefer och skyddsombud samt information till alla anställda har påbörjats i och med införandet av KIA (informationssystem om arbetsmiljö). Syftet är att utveckla, förbättra det systematiska arbetsmiljöarbetet och kunna följa upp på ett effektivt sätt.

Lönekartläggning

Arbetsvärdering och lönekartläggning utifrån Diskrimineringslagen har genomförts och det finns behov av fortsatt långsiktig lönepolitik med utveckling av befintlig lönestruktur. Resultatet av lönekartläggningen visar inte på någon diskriminering utifrån genus.

Årets lönekartläggning har genererat följande nyckeltal

	Antal	Andel
Antal medarbetare	596	-
Antal kvinnor	486	81,50%
Antal män	110	18,50%
Grupper av lika arbete	63	
Grupper som enbart består av ett kön	31	49,00%
Grupper av lika arbete att analysera	32	50,80%
Grupper där män tjänar mer än kvinnor	19	30,20%
Grupper där kvinnor tjänar mer än män	12	19,00%
Lönekvot (kvinnors medianlön/mäns medianlön)		89%

	Antal	Andel
Antal kvinnodominerade arbeten (kvinnor > 60 %)	44	69,80%

Analysmetod för grupper av lika arbete

Inom organisationen tillämpas individuell lönesättning, vilket innebär att så länge löneskillnaden är sakligt motiverad kan och bör det finnas löneskillnader. För att säkerställa att det inte finns osakliga löneskillnader granskas medarbetare vars löner avviker från lönestrukturen för att säkerställa att avvikelserna beror på anledningar som kan härledas till lönepolicy och praxis som i denna kartläggning identifierats vara utan anmärkning.

Resultat för analys av lika arbete

Målet med analys av medarbetare med lika arbete är att identifiera utvecklingsområden för att få mer jämställda löner. De löneskillnader som finns mellan kvinnor och män analyseras för att säkerställa att de inte har samband med medarbetarens kön.

Om det i ett arbete identifierats löneskillnader mellan kvinnor och män har berörda medarbetares chefer tillfrågats för att utreda bakgrunden till de specifika lönenivåerna.

Grupper som enbart består av ett kön har inte analyserats inom ramen för lika arbete.

Vanligaste förklaringarna inom lika arbete

Förklaring	Antal	Andel
Erfarenhet	7	11,10%
Heterogen grupp	20	31,70%

Valdemarsviks kommun har haft en lönemodell som styrts av central lönebildning med endast erfarenhet som skiljt lönen åt för medarbetarna främst inom Kommunals avtalsområde. 2021 var första året som individuell lönesättning genomförts för alla medarbetare. Det innebär att det är relativt små lönespridningar inom flera yrkesgrupper. Marknaden har en tydlig påverkan av lönebildningen främst bland specialist- och strategiska samt chefstjänster. Kommunens geografiska läge utgör både en möjlighet men också en svårighet att rekrytera kvalificerad personal. Kommunen upplevs ibland utgöra en "plantskola" för kvalificerad nyutbildad personal som efter en tid är svåra att behålla, vilket påverkar lönesättningen.

Lönerevision

Lönerevision för året landade på 3,39% och blev klar med ny lön i april månad. Lönerevision genomfördes individuellt i dialog mellan chef och medarbetare för första gången för alla medarbetare.

Kommunals avtalsområde omfattade lönerevision både för 2020 och 2021.

Uppdaterad policy

Policy mot kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier med tillhörande rutin är antaget under året och implementering pågår.

Tillsvidare anställda	Kvinnor 2020	Kvinnor 2021	Män 2020	Män 2021
Avdelning Service och Administration	46		6	
Sektor Barn Utbildning Arbetsmarknad och Kultur	149	148	35	36

Tillsvidare anställda	Kvinnor 2020	Kvinnor 2021	Män 2020	Män 2021
Sektor Samhällsbyggnad och Kultur	9		23	
Sektor Service och Samhällsbyggnad		49		28
Sektor Stöd och Omsorg	277	281	32	38
Stab Sektorchefer Chefer SA	7	7	3	3
Kommundirektör	1	0	1	1
Totalt	488	485	100	106

Antal tillsvidare anställda 2020 588, 2021 591.

På grund av omorganisation finns inga jämförbara siffror för Sektor Service och Samhällsbyggnad 2020.

Sjukfrånvaro i procent av all arbetad tid januari-december per sektor	Totalt	>59 dagar	Totalt	>59 dagar
	2020	2020	2021	2021
Avdelning Service och Administration	3,54	14,72		
Sektor Barn Utbildning Arbetsmarknad och Kultur	7,53	26,83	6,88	23,07
Sektor Samhällsbyggnad och Kultur	3,88	39,05		
Sektor Service och Samhällsbyggnad			4,87	30,24
Sektor Stöd och Omsorg	8,20	20,78	7,55	24,83
Stab Sektorchefer Chefer SA	1,01	0,00	0,46	0,00
Totalt	7,14	23,36	6,79	24,67

Jämfört med 2020 har den totala sjukfrånvaron minskat men långtidsjukfrånvaron har ökat.

Sjukfrånvaro i procent av all arbetad tid januari-december	2020	2021
Total sjukfrånvaro	7,14	6,79
Kvinnor	7,82	7,36
Män	4,79	4,91
Varav långtidsjukfrånvaro (>59) dagar	23,32	24,67
Kvinnor	25,01	27,78
Män	13,71	9,22
Åldersindelad totalt		
29 år och yngre	6,36	7,05
30-49 år	7,34	6,35
50 år och äldre	7,13	7,06
Varav långtidsjukfrånvaro (>59) dagar		
29 år och yngre	12,16	18,79
30-49 år	19,77	19,69
50 år och äldre	27,36	29,07

Den totala sjukfrånvaron har ökat inom gruppen 29 år och yngre, minskat i övriga åldersgrupper, långtidssjukfrånvaro har ökat inom gruppen 29 år och yngre samt inom gruppen 50 år och äldre, minskat inom gruppen 30-49 år. Sjukfrånvaron är fortsatt hög på grund av rådande pandemi.

1.3.3.2 Arbetsmiljö och hälsa

Arbetsmiljö

Systemet KIA (kommunalt informationssystem om arbetsmiljö) har införts och chefer med skyddsombud har utbildats i systemet och hur arbetsmiljöhändelser utreds. Systemet kommer att fortsätta att utvecklas. Från november 2021 har 87 händelser registrerats fördelat på 23 riskobservationer, 29 tillbud, 25 olycksfall, 4 färdolycksfall, 3 arbetssjukdom och 3 kränkningar.

Under 2021 (från november) har det rapporterats 25 olycksfall i KIA (innan systemet infördes rapporterades dessutom 11 olycksfall) totalt 36 olycksfall under året.

Under 2021 har totalt även 5 färdolycksfall rapporterats samt 7 arbetssjukdom och 5 anmälda kränkningar.

16 av olycksfallen är hot/våld och 20 har gett någon form av kroppsskada. 2 av arbetssjukdomarna är relaterade till Covid-19 och 5 psykisk ohälsa.

HME (hållbart medarbetarengagemang)

En förstärkt HME-enkät genomfördes under hösten och det sammanvägda indexet är 76,43 i 2021 års mätning. Resultatet var något bättre än det sammanvägda resultatet från 2020 (76) Enkäten redovisas i främst tre områden; motivation, ledarskap och styrning och ett sammanvägt index beräknas på de tre delindexen.

Resultatet av enkäten kommer att presenteras och analyseras på alla enheter och handlingsplan för förbättringar eller bibehållande av ett bra resultat ska tas fram och redovisas inom samverkanssystemet.

Enkäten som genomfördes var förstärkt med frågor om organisatorisk och social arbetsmiljö där resultatet visar på, även detta år, på en hög arbetsbelastning. Att medarbetarna upplever hög arbetsbelastning är förståeligt med anledning av perioder med hög frånvaro och svårigheter med bemanning som gjort att flera under perioder fått arbeta väldigt mycket. Resultatets jämförelse med föregående år visar att där det genomförts organisationsförändringar är resultatet något lägre.

Enkätresultatet visar på att 79,4% skulle rekommendera kommunen som arbetsgivare till en vän, vilket är en ökning i jämförelse med föregående år.

Svarfrekvensen var 2021 71,7% i jämförelse med 64% 2020.

Obligatorisk redovisning av sjukfrånvaro

Procent	2 020	2 021
Total sjukfrånvaro	7,14	6,79
Varav långtidssjukfrånvaro (>59 dagar)	23,32	24,67
Total sjukfrånvaro kön		
Kvinnor	7,82	7,36
Män	4,79	4,91
Total sjukfrånvaro åldersindelad		
29 år eller yngre	6,36	7,05
30 - 49 år	7,34	6,35
50 år eller äldre	7,13	7,06

1.4 Räkenskaper

1.4.1 Resultaträkning

RESULTATRÄKNING		Kommunen		Sammanställd	
		2021	2020	2021	2020
(belopp i mnkr)					
Verksamhetens intäkter	not 1	135,9	148,0	136,8	148,9
Verksamhetens kostnader	not 2	-630,6	-627,3	-629,6	-626,3
Avskrivningar	not 2	-18,6	-18,1	-20,7	-20,1
Verksamhetens nettokostnader		-513,3	-497,4	-513,5	-497,5
Skatteintäkter	not 3	350,0	333,5	350,0	333,5
Skatteutjämning	not 4	164,8	158,9	164,8	158,9
Fastighetsavgift	not 4	26,0	22,5	26,0	22,5
Summa skatteintäkter och bidrag		540,8	514,9	540,8	514,9
Finansiella intäkter	not 5	0,5	0,8	0,2	0,5
Finansiella kostnader	not 6	-1,4	-1,6	-1,4	-1,6

RESULTATRÄKNING		Kommunen		Sammanställd	
Summa finansnetto		-0,9	-0,8	-1,2	-1,1
Resultat före extraordinära poster		26,6	16,7	26,1	16,3
Extraordinära intäkter		0	0	0	0
Extraordinära kostnader		0	0	0	0
Skatt på årets resultat		0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	not 7	26,6	16,7	26,1	16,3

1.4.2 Kassaflödesrapport

KASSAFLÖDESRAPPORT		Kommunen		Sammanställd	
		2021	2020	2021	2020
(belopp i mnkr)					
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		26,6	16,7	26,1	16,3
Justering för ej likviditetspåverkande poster				0,9	4,0
- Av- / Nedskrivningar		18,8	19,3	20,9	21,3
- Avsättningar pensioner		0,4	-0,2	0,4	-0,2
- Övriga ej likviditetspåverkande poster		0,2	-0,1	0,2	-0,1
Justering för rörelsekapitalförändring	not 8	-9,5	-3,0	-11,4	-7
Kassaflöde från löpande verksamhet		36,5	32,7	37,1	34,3
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i materiella anläggningstillg	not 9	-35,1	-64,0	-35,5	-66,8
Försäljning av materiella anläggningstillg		0	0	0	0
Investering i finansiella anläggningstillg		0	2,0	0	2,0
Försäljning av finansiella anläggningstillg		0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamhet		-35,1	-62,0	-35,5	-64,8
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Ökning av långfristiga fordringar		0	-2,2	0	0
Minskning av långfristiga fordringar		0	0	0	0
Nyupptagna lån		15	35	15	35
Amortering av skuld					
Ökning övriga långfristiga skulder					
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		15	32,8	15	35
Årets kassaflöde		16,4	3,5	16,6	4,5
Likvida medel vid årets början		38,9	35,4	41,0	36,5
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS SLUT		55,3	38,9	57,6	41,0

1.4.3 Balansräkning

BALANSRÄKNING					
		Kommunen		Sammanställd	
(belopp i mnkr)	31-dec	2021	2020	2021	2020
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar	not 10				
Mark, byggnader, tekniska anläggning		381,2	354,7	417,3	392,6
Maskiner och inventarier		21,2	19,8	22,8	21,6
Pågående nyanläggningar		5,9	17,4	6,2	17,4
Finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Långfristiga fordringar	not 11	38,9	38,9	0	0
Värdepapper och andelar	not 12	8,7	8,7	7,7	7,7
Uppskjuten skattefordran		0,0	0,0	0,1	0,0
Summa anläggningstillgångar		455,9	439,5	454,1	439,4
Omsättningstillgångar					
Förråd		0,3	0,3	0,3	0,3
Exploateringsfastigheter	not 13	0,1	0,2	0,1	0,2
Kortfristiga fordringar	not 14	78,4	143,6	74,8	138,6
Kassa och bank		55,3	38,9	57,6	41,0
Summa omsättningstillgångar		134,1	183,0	132,8	180,1
SUMMA TILLGÅNGAR		590,0	622,5	586,9	619,5
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR					
OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital	not 15	209,6	183,0	210,6	183,6
därav årets resultat		26,6	16,7	26,1	16,3
Summa eget kapital		209,6	183,0	210,6	183,6
Avsättningar	not 16				
Avsättningar pensioner		10,8	10,4	10,8	10,4
Summa avsättningar		10,8	10,4	10,8	10,4
Skulder					
Långfristiga skulder	not 17	245,7	230,4	245,7	230,4
Kortfristiga skulder	not 18	123,9	198,7	119,8	195,1

BALANSRÄKNING					
Summa skulder		369,6	429,1	365,5	425,5
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR					
OCH SKULDER		590,0	622,5	586,9	619,5
Ansvars- och borgensförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte upptagits					
bland avsättningar och skulder	not 19	161,1	162,8	161,1	162,8
Borgensåtaganden	not 20	0,1	0,1	0,1	0,1

1.4.4 Noter och redovisningsprinciper

NOTER (Tkr)	Kommunen		Sammanställd	
	2021	2020	2021	2020
Not 1 Verksamhetens intäkter				
Intäkter enligt driftsredovisningen	135,9	148,0	136,8	148,9
Eliminiering interna mellanhavanden				
Summa verksamhetens intäkter	135,9	148,0	136,8	148,9
Not 2 Verksamhetens kostnader				
Kostnader enligt driftsredovisningen	-630,6	-627,3	-629,6	-626,4
Avskrivningar	-18,6	-18,1	-20,7	-20,1
Nedskrivningar				
Interna kostnader				
<i>-Därav jämförelsestörande post</i>	<i>-15,0</i>		<i>-15,0</i>	
Summa verksamhetens kostnader	-649,2	-645,4	-650,3	-646,4
Not 3 Skatteintäkter				
Preliminära skatteintäkter	339,9	341,1	339,9	341,1
Preliminär slutavräkning 2021	8,8	0,0	8,8	0,0
Slutavräkning 2019	0,0	-2,0	0,0	-2,0
Slutavräkning 2020	1,3	-5,6	1,3	-5,6
Summa skatteintäkter	350,0	333,5	350,0	333,5
Not 4 Skatteutjämning				
Inkomstutjämning	107,4	111,9	107,4	111,9
Kostnadsutjämning	10,9	4,3	10,9	4,3
Regleringsbidrag	23,0	8,1	23,0	8,1

NOTER (Tkr)	Kommunen		Sammanställd	
Regleringsavgift	0	0	0	0
Strukturbidrag	0	0	0	0
Utjämningsbidrag LSS	16,2	13,7	16,2	13,7
Fastighetsavgift	25,9	22,5	25,9	22,5
Generella Statsbidrag	7,4	20,9	7,4	20,9
Summa skatteutjämning	190,8	181,4	190,8	181,4
Not 5 Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	0,3	0,5	0,2	0,5
Ränta förlagsbevis Kommuninvest	0	0	0	0
Räntor från koncernföretag	0,2	0,3	0	0
Summa finansiella intäkter	0,5	0,8	0,2	0,5
Not 6 Finansiella kostnader				
Räntor på lån	-1,1	-1,3	-1,1	-1,3
Räntor på pensionsavsättning	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Räntekostnad leverantör och övrig fin kostnad	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Effekt av sänkning diskonteringsräntan RIPS-07	0	0	0	0
Summa finansiella kostnader	-1,4	-1,6	-1,4	-1,6
Not 7 Årets resultat				
Avstämning mot balanskravet:				
Årets resultat	26,6	16,7	26,1	16,3
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-1,3	-2,5		
Justering för reavinster	-1,7	-0,2		
Årets balanskravsresultat	23,6	14,0		
Not 8 Justering för rörelsekapitalets förändr				
Ökning(-)/minskning(+) kortfristiga fordringar	65,2	-11,2	63,8	-11,2
Ökning(+)/minskning(-) kortfristiga skulder	-74,8	8,0	-75,3	4
Ökning(-)/minskning(+) förråd/expl fastigheter	0,1	0,2	0,1	0,2
	-9,5	-3,0	-11,4	-7,0
Not 9 Investering i materiella anläggningstillg				

NOTER (Tkr)	Kommunen		Sammanställd	
Årets utgifter exkl. miljösaneringsprojekt	-35,0	-63,9	-35,4	-66,7
Intäkt/kostnad Toverumstippen	0	0		0
Kostnad Spånskivedeponin	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
	-35,1	-64,0	-35,5	-66,8
Not 10 Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Anskaffningsvärde				
Vid årets början	735,5	686,7	886,1	834,5
Årets investeringar	32,6	45,8	32,6	48,6
Årets försäljningar	-0,3	-0,0	-0,3	-0,0
Utrangeringar/omklassificeringar	-213,3	3,0	-213,3	3,0
Vid årets slut	554,5	735,5	705,1	886,1
Akkumulerade avskrivningar				
Vid årets början	-373,2	-355,9	-443,1	-424,1
Årets avskrivningar	-15,3	-15,1	-17,1	-16,8
Årets försäljningar	0,0	0,0	0	0
Nedskrivningar				
Utrangeringar/omklassificeringar	222,8	-2,2	222,8	-2,2
Vid årets slut	-165,7	-373,2	-237,4	-443,1
Akkumulerade nedskrivningar				
Vid årets början	-7,6	-7,6	-50,4	-47,1
Årets nedskrivningar				-3,3
Årets försäljningar				
Utrangeringar/omklassificeringar	0	0	0	0
Vid årets slut	-7,6	-7,6	-50,4	-50,4
Bokfört restvärde vid årets slut				
Markreserv	23,6	23,6	23,6	23,6
Verksamhetsfastigheter	209,7	185,0	209,7	185,0
Fastigheter affärsverksamhet	84,8	85,1	120,9	122,9
Publika fastigheter	50,3	47,8	50,3	47,8
Fastigheter annan verksamhet	12,8	13,3	12,8	13,3
	381,2	354,7	417,3	392,6

NOTER (Tkr)	Kommunen		Sammanställd	
Inventarier och maskiner				
Anskaffningsvärde				
Vid årets början	94,0	96,8	97,8	100,6
Årets investeringar	4,7	3,0	4,8	3,0
Årets försäljningar	-0,0	0	-0,0	0
Utrangeringar/omklassificeringar	-57,9	-5,8	-58,2	-5,8
Vid årets slut	40,8	94,0	44,4	97,8
Akkumulerade avskrivningar				
Vid årets början	-74,1	-72,8	-76,2	-74,6
Årets avskrivningar	-3,3	-3,0	-3,5	-3,3
Årets försäljningar	0	0	0	0
Nedskrivningar				
Utrangeringar/omklassificeringar	57,8	1,7	58,1	1,7
Vid årets slut	-19,6	-74,1	-21,6	-76,2
Akkumulerade nedskrivningar				
Vid årets början	0,0	0,1	0,0	0,1
Årets nedskrivningar				
Årets försäljningar				
Utrangeringar/omklassificeringar	0	-0,1	0,0	-0,1
Vid årets slut	0	0,0	0,0	0,0
Bokfört restvärde vid årets slut				
Inventarier och maskiner	21,2	19,8	22,8	21,6
Pågående nyanlägg. exkl. miljösaneringsprojekt				
Anskaffningsvärde				
Vid årets början	17,4	0,0	17,4	0
Färdigställt och överfört till annat slag av tillgång	-12,0	0	-12,0	0
Årets investeringar	0,5	17,4	0,8	17,4
Vid årets slut	5,9	17,4	6,2	17,4
Bokfört restvärde pågående nyanlägg årets slut				
Miljösaneringsprojekt Valdemarsviken	-7,1	-6,6	-7,1	-6,6

NOTER (Tkr)	Kommunen		Sammanställd	
Miljösaneringsprojekt Gusums bruksområde	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Skuldbokförda investeringsbidrag	8,6	8,1	8,6	8,1
	0	0	0	0
Not 11 Långfristiga fordringar				
Valdemarsviks Etablerings AB	4,7	4,7	0	0
Centrumhuset AB	34,2	34,2	0	0
Summa långsiktiga fordringar	38,9	38,9	0	0
Not 12 Värdepapper och andelar				
Aktier				
Valdemarsviks Etablerings AB	0,1	0,1	0	0
Centrumhuset AB	0,9	0,9	0	0
Förenade Småkommuners Försäkrings AB	0	0	0	0
Östsvenska Yrkehögskolan	0,05	0,05	0,05	0,05
Räddningstjänsten Östra götaland	0,3	0,3	0,3	0,3
Kommuninvest Ekonomisk Förening				
Andelskapital	0,3	0,3	0,3	0,3
Förlagslån	1,3	1,3	1,3	1,3
Särskild medlemsinsats	5,2	5,2	5,2	5,2
Inera (SKL)	0,05	0,05	0,05	0,05
Kommunassurans Syd	0,5	0,5	0,5	0,5
Övrigt				
Summa värdepapper och andelar	8,7	8,7	7,7	7,7
Andelskapitalet i Kommuninvest ekonomiska förening redovisas efter utgifterna för tillgångens förvärv.				
Det totala insatskapitalet för Valdemarsviks kommun per 2021-12-31 uppgår till 8 179 300 kronor				
Not 13 Exploateringsfastigheter				
Vid årets början	0,2	0,4	0,2	0,4
Utgifter område Fyrtorp				
Utgifter område Borg				
Årets försäljning	-0,1	-0,2	-0,1	-0,2
Reavinst				
Vid årets slut	0,1	0,2	0,1	0,2
Not 14 Kortfristiga fordringar				
Mervärdesskatt	1,8	2,7	1,8	2,7

NOTER (Tkr)	Kommunen		Sammanställd	
Konsumtionsavgifter	1,4	1,5	1,4	1,5
Barn- och äldreomsorgsavgifter	3,2	3,2	3,2	3,2
Övriga fakturafordringar inklusive hyror	2,7	5,0	2,7	4,8
Avräkning Valdemarsviks Etablerings AB	3,4	4,3	0	0
Övriga interimfordringar	34,1	99,6	33,7	98,1
Övriga fordringar	31,8	27,3	32,0	28,3
Summa kortfristiga fordringar	78,4	143,6	74,8	138,6
Not 15 Eget kapital				
Årets resultat	26,7	16,7	26,1	16,3
Resultatutjämningsreserv	27,0	25,7	27,0	25,7
Pensionsreserv	1,3	1,3	1,3	1,3
Övrigt eget kapital	154,6	139,3	156,2	140,3
Summa eget kapital	209,6	183,0	210,6	183,6
Not 16 Avsättningar				
Pensioner	8,7	8,4	8,7	8,4
Löneskatt pensioner	2,1	2,0	2,1	2,0
Summa avsättningar	10,8	10,4	10,8	10,4
Specifikation avsättning pensioner				
Ingående avsättning	10,4	10,6	10,4	10,6
Nyintjänad pension	0,4	0,1	0,1	0,1
Ränte- och basbeloppsuppräknig	0,1	0,3	0,3	0,3
Försäkring	0,0	0,0	0,0	0,0
Nya efterlevandepensioner	0,1	0,1	0,1	0,1
Övrig post	0,5	0,1	0,1	0,1
Årets utbetalningar	-0,7	-0,8	-0,8	-0,8
Utgående avsättning	10,8	10,4	10,8	10,4
Not 17 Långfristiga skulder				
Lån hos Kommuninvest	242,8	227,8	242,8	227,8
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Gatukostnadsersättningar	1,0	1,1	1,0	1,1
Anslutningsavgifter	1,9	1,5	1,9	1,5
Summa långfristiga skulder	245,7	230,4	245,7	230,4

NOTER (Tkr)	Kommunen		Sammanställd	
Not 18 Kortfristiga skulder				
Preliminärskatt och arbetsgivaravgifter	12,9	14,6	12,9	14,6
Pensionsskuld avgiftsbestämd del	10,5	11,5	10,5	11,5
Löneskatt avgiftsbestämd del	5,3	5,5	5,3	5,5
Semesterlöneskuld	22,4	21,4	22,4	21,4
Mervärdesskatt	0,3	0,4	0,3	0,5
Slutavräkningar kommunalskatt	4,3	11,0	4,3	11,0
Övriga leverantörs/interimsskulder	68,2	63,9	64,1	60,2
Skuld saneringsprojekt	0	70,4	0	70,4
Summa kortfristiga skulder	123,9	198,7	119,8	195,1
Not 19 Pensionsförpliktelser				
Pensionsförmåner intjänade före 1998	129,7	131,0	129,7	131,0
Löneskatt	31,4	31,8	31,4	31,8
	161,1	162,8	161,1	162,8
Specifikation pensionsförpliktelser				
Ingående ansvarsförbindelse	162,8	167,4	162,8	167,4
Aktualisering				
Ränteuppräknig	0,8	1,0	0,8	1,0
Förändring av diskonteringsräntan				
Basbeloppsuppräknig	1,5	4,1	1,5	4,1
Övrig post	0,4	0,3	0,4	0,3
Ändrat livslängdsantagande	4,0		4,0	
Årets utbetalningar	-8,2	-10,0	-8,2	-10,0
Intjänad visstidspension förtroendevalda				
Utgående ansvarsförbindelse	161,1	162,8	161,1	162,8
Aktualiseringsgrad	93%	93%	93%	93%
Not 20 Borgensåtaganden				
Kommunalt förlustansvar för egnahem	0,1	0,1	0,1	0,1
Summa borgensåtaganden	0,1	0,1	0,1	0,1

Valdemarsviks kommun har i september 1994 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 kommuner och landsting/regioner som per 2021-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest

ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Valdemarsviks kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2021-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 510 966 139 138 kronor och totala tillgångar till 518 679 716 010 kronor. Valdemarsviks kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 290 039 717 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 293 460 828 kronor.

REDOVISNINGSPRINCIPER

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Undantaget investeringsbidrag som till viss del minskat anskaffningsvärdet och därmed inte redovisats enligt rekommendation RKR 18.1 Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar. Ej utnyttjade investeringsbidrag till miljösaneringsprojekten är skuldbokförda.

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR 4.2.

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Sammanställd redovisning. I den kommunala koncernen ingår två helägda fastighetsbolag, Centrumhuset i Valdemarsvik AB samt Valdemarsviks Etablerings AB. Inga förändringar har skett under året i kommunkoncernens sammansättning.

Långfristiga skulder avser lån som upptagits för att finansiera investeringar. Kommande års amorteringar klassificeras som kortfristiga skulder. Som långfristiga skulder har även upptagits eventuella lån som förfaller under 2019 och som avses konverteras/omsättas.

Pensionsskulden redovisas enligt blandad modell. Det innebär att pensionsförmåner intjänade från och med 1998 redovisas som avsättning och tidigare års intjänade pensioner redovisas som ansvarsförbindelse. Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS07.

Anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärdet (utgiften minus eventuella investeringsbidrag) med avdrag för avskrivningar. Linjär avskrivning tillämpas, dvs. lika stora nominella belopp varje år under den beräknade nyttjandeperioden, mellan 3 och 50 år. Avskrivningen baseras på ursprungligt anskaffningsvärde exklusive eventuellt restvärde och påbörjas när tillgången tas i bruk. Intern ränta har under år 2016 belastat färdigställda anläggningstillgångar med 2,5%.

Fr.o.m. 2014 har övergång till komponentavskrivning enligt RKR 11.4 påbörjats. De två största projekten ombyggnad Vammarskolan och ny förskola i Gusum har aktiverats i de komponenter som bedömts väsentliga. Under 2016 har komponentavskrivning införts i sin helhet.

Omsättningstillgångar: Värdering av omsättningstillgångar har skett i enlighet med kapitel 6 lagen om kommunal redovisning. Påbörjade exploateringsområden redovisas som omsättningstillgång. Omklassificering av markreserv till omsättningstillgång vid exploatering sker då detaljplan fastställts och vunnit laga kraft.

Särskilda noteringar: Valdemarsviks kommuns samtliga leasingavtal gällande inventarier

klassificeras som operationella, med en avtalstid om högst tre år.

BEGREPPSFÖRKLARINGAR

Anläggningstillgångar

Tillgångar som är avsedda att ägas under längre tid.

Avskrivningar

Planmässig nedsättning av anläggningstillgångarnas värde. Avskrivningar är kostnader som har uppkommit genom att inventarier och fastigheter har använts och förslitits under året.

Avsättningar

Skuld som är osäker till belopp eller betalningstidpunkt.

Kortfristiga skulder

Skulder som kan komma att betalas inom ett år från balansräkningens datum.

Likviditet

Betalningsförmåga på kort sikt. Förhållandet mellan lätt realiserbara tillgångar och kortfristiga skulder.

Långfristiga skulder

Skulder som återbetalas på längre tid än ett år.

Nettoinvesteringar

Investeringar efter avdrag för investeringsbidrag.

Nettokostnader

Driftkostnader efter avdrag för driftsbidrag, avgifter och ersättningar. Finansieras med skattemedel.

Omsättningstillgångar

Tillgångar som relativt snabbt kan omsättas till likvida medel.

Rörelsekapital

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka.

Soliditet

Andelen av eget kapital i relation till de totala tillgångarna. Avspeglar kommunens ekonomiska styrka på lång sikt.

1.4.5 Driftredovisning

1.4.6 Investeringsredovisning

Projekt, Mkr	Budget 2021	Utfall 2021	Avvikelse 2021
FÖRSKOLA LOVISEBERG	17,2	16,7	0,5
FASTIGHETSUNDERHÅLL ENLIGT PLAN	4,7	4,5	0,2
TOPPBELÄGGNINGAR ENLIGT PLAN	1,5	1,5	-0,0
RINGGÅRDEN RENOVERING	40,0	0,5	39,5
LEKPLATSER UNDERHÅLL ENLIGT PLAN	0,3	0,2	0,1

Projekt, Mkr	Budget 2021	Utfall 2021	Avvikelse 2021
BRYGGOR OCH KAJER	1,5	1,0	0,5
SIMHALLEN GUSUM	0,3	0,1	0,2
UTRUSTNING GATA OCH FASTIGHET	1,3	1,3	0,0
GEMENSAMMA INVENTARIER	1,4	1,5	-0,1
GEMENSAM IT UTRUSTNING	2,0	0,9	1,1
MINDRE FASTIGHETSPROJEKT	1,9	1,4	0,5
KULVERT FIFALLÅN	0,7	0,3	0,4
UTVECKLING ANLÄGG O GATOR	3,3	2,3	1,0
VÅRDSAMVERKAN	0,0	0,6	-0,6
DETALJPLAN STATIONSHUSET V-VIK	0,0	0,0	-0,0
SPÅNSKIVEDEPONIN	0,0	0,1	-0,1
KÖP SÖRBY 2:39 RINGARUM	BESLUT	0,3	-0,3
SUMMA	76,1	33,2	4,3
AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET			
VATTEN- OCH AVLOPPSANLÄGGNINGAR	4,5	2,9	1,6
SUMMA AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET	4,5	2,9	1,6
RESERV	1,5	0,0	1,5
NETTOINVESTERINGAR	82,1	36,1	46,0
LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR			
UTLÄMNAD LÅN TILL CENTRUMHUSET OCH VETAB	2,0	0,0	2,0
SUMMA ATT FINANSIERA	84,1	36,1	48,0

Projekt Lovisebergs förskola är ett flerårigt projekt som avslutades under år 2021. Den totala projektkostnaden 26,1Mkr med en totalbudget på 25,8 Mkr.

1.4.7 Särredovisning VA-enheten

Enligt vattentjänstlagen ska va-huvudmannen årligen upprätta en separat balans- och resultaträkning för verksamheten. I Valdemarsviks kommun bedrivs VA-verksamheten i förvaltningsform inom sektor samhällsbyggnad & kultur. Verksamheten finansieras via bruks- och anläggningsavgifter.

RESULTATRÄKNING			
(Belopp i mkr)		2021	2020
Verksamhetens intäkter	not 1	18,3	18,3
Verksamhetens kostnader	not 2	-13,8	-13,8
Avskrivningar		-3,7	-3,5
Verksamhetens nettokostnader		0,9	1,0
Finansiella kostnader	not 3	-0,9	-1,0
Resultat efter finansiella poster		0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT		0,0	0,0

RESULTATRÄKNING			
BALANSRÄKNING			
(Belopp i mnkr)	31-dec	2021	2020
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	not 4	72,2	72,9
Summa anläggningstillgångar		72,2	72,9
Omsättningstillgångar			
Förråd		0,3	0,3
Kortfristiga fordringar	not 5	10,2	9,4
Summa omsättningstillgångar		10,5	9,6
SUMMA TILLGÅNGAR		82,7	82,6
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Eget kapital	not 6	4,2	4,2
därav årets resultat		0	0
Summa eget kapital		4,2	4,2
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	not 7	0,2	0,2
Summa avsättningar		0,2	0,2
Skulder			
Långfristiga skulder	not 8	72,2	73,0
Förutbetalda intäkter från anslutningsavgifter	not 9	1,2	1,2
Kortfristiga skulder	not 10	4,8	4,0
Summa skulder		78,3	78,1
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		82,7	82,6
Pensionsförmåner intjänade före 1998		2,5	2,5

BOKSLUTSKOMMENTARER - NOTER			
(Belopp i mnkr)			
Noter till resultaträkningen		2021	2020

BOKSLUTSKOMMENTARER - NOTER			
Not 1 Verksamhetens intäkter			
Brukningssavgifter (externa och interna)		16,9	16,4
Anslutningsavgifter		1,2	1,5
Övriga externa intäkter		0,1	0,5
Övriga interna intäkter		0	0,0
		18,3	18,3
Anslutningsavgifter vilka bedömts uppgå till väsentliga belopp är skuldbokförda som en förutbetalad intäkt och periodiseras linjärt över anläggningarnas respektive nyttjandeperiod, mellan 9 och 50 år.			
Not 2 Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader		-4,8	-4,7
Från kommunen fördelade gemensamma kostn.		-0,1	-0,1
Övriga verksamhetskostnader		-8,8	-8,9
		-13,7	-13,7
Kommunens gemensamma kostnader har fördelats utifrån framtagen fördelningsnyckel.			
Personalrelaterade gemensamma kostnader är beräknade utifrån VA-enhetens andel av kommunens personalbemanning. Övriga gemensamma kostnader är beräknade utifrån VA-enhetens omsättningsandel i förhållande till kommunen, alternativt sektor Samhällsbyggn & Kultur.			
Kostnaden för telefonväxel/reception och sekt Samhällsbyggn/Kulturs ledning/administration, är beräknad enligt schablon. Kostnaden för ekonomi är beräknad efter nedlagd tid.			
Not 3 Finansiella kostnader			
Ränta på långfristiga skulder hos kommunen		-0,9	-1,1
Noter till balansräkningen			
		2021	2020
Not 4 Materiella anläggningstillgångar			
Ackumulerade anskaffn.värden tkr			
Vid årets början		180,0	174,5
Omklassificeringar		0	0
Årets investeringar		2,9	5,7
Vid årets slut		182,9	180,0
Ackumulerade avskrivningar mnkr			
Vid årets början		-107,0	-103,6
Omklassificeringar		0	0

BOKSLUTSKOMMENTARER - NOTER			
Årets avskrivningar		-3,7	-3,5
Vid årets slut		-110,7	-107,0
Not 5 Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		0,7	0,9
Övriga kortfristiga fordringar		9,5	8,5
		10,2	9,4
Not 6 Eget kapital			
Ingående eget kapital		4,2	4,2
Årets resultat		0	0,0
Utgående eget kapital		4,2	4,2
Not 7 Avsättning för pensioner			
Pensioner		0,2	0,2
Löneskatt		0,0	0,0
		0,2	0,2
Not 8 Långfristiga skulder			
Lån från kommunen		72,2	72,9
Not 9 Anslutningsavgifter förutbetalda			
		1,2	1,2
Not 10 Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		0,8	0,6
Semesterlöneskuld		0,2	0,2
Övriga kortfristiga skulder		3,8	3,2
		4,8	4,0

Största pågående projekt har under året varit detaljprojekteringen av det nya vattenverket.

1.5 Sektorsvis redovisning

1.5.1 Viktiga händelser

Samhällsbyggnad

Gatukontoret fick kraftigt ökade kostnader för vinterväghållningen, då stora mängder snö föll under senvintern, som bland annat medförde mycket transportkostnader för bortforsling av snö.

Nya bryggor har upphandlats och placerats på badplatserna på Sandgärdet i Gryt och vid Yxningens camping.

Lilla torget i centrala Valdemarsvik (ICA) har färdigställt.

Planering inför kulvertarbeten pågår och i Augusti påbörjades arbete med byte av en 17 m lång kulvertdel vid Ishallen där det nu är begränsad bärighet.

GK har provat att under våren rena sanden i några av Kommunens lekplatser med gott resultat. Detta istället för att byta sanden.

I Gusums centrum asfalterades det, och kantstenar höjdes och justerades vilket ledde till en uppsnygning i centrala Gusum.

Vammarskolan drabbades under sommaren av skadegörelse i byggnad 3. Vatten stod på i en NO-sal, och detta har runnit i 2 plan. Arbetet tog hela höstterminen 2021.

Fastighetskontoret har fått alla handlingar från Riksbyggen, och man går nu igenom materialet för att se att alla handlingar finns och att allt är klart för en upphandling enligt LOU avseende Ringgården. Upphandlingen kommer att ske under servintern 2022.

Detaljprojekteringen av nytt vattenverk fick en ny vändning under våren då det visade sig att allt blir bra mycket dyrare att bygga samt att markförhållandena vid Birkekärr är dåliga.

Service och administration

Ekonomienheten har haft vissa vakanser under året som påverkat verksamheten. Två nya och uppdaterade policys har tagits fram under året, finanspolicy och krav och kreditpolicy.

Under året har upphandlingsfunktionen genomfört 15 stycken upphandlingar i egen regi.

Vid halvårsskiftet sjuöptes den nya internhyresmodellen.

-Covid hade fortsatt påverkan, främst hela hösten med hög sjukfrånvaro samt svårt med planering av matproduktion. Vissa dagar många elever borta utan information till kök.

Fortsatt effektivisering av personalplanering/scheman resulterar i en minskning av 400 tkr mot föregående år, 160 tkr lägre än budgeterat. Intäkter dock minskat med motsvarande drygt 400 tkr mot budgeterat.

Totalt ger året ett resultat på 254 tkr sämre än budgeterat. En mycket klar förbättring mot föregående år som slutade på 1 745 sämre än budgeterat.

Ny livsmedelsupphandling klar tillsammans med grannkommuner, ny leverantör Martin & Servera Påbörjade upphandlingar mejeri- och grönsaker (tillsammans med grannkommuner)

Transporter av mat Valdemarsviks kommun.

Utveckling har skett av kommunens webbplats och en ny utformning av denna lanserades under slutet av året. En kommunpodd introducerades under året, där syftet var att ge en bild av kommunens olika verksamheter och utmaningar.

Näringslivsarbetet har haft fokus på att förbättra dialog och kontakter med det lokala näringslivet. Näringslivsstrategin har setts över och ett förslag har tagits fram för att förbättra kommunens näringslivsranking. Fokus har också legat på strategiska markförvärv och markförsäljningar.

2021 var även ett nationellt friluftsår, "Luften är Fri". Under året har ett antal särskilda friluftaktiviteter genomförts. Arbetet har även inletts med etablering och utveckling av vandringsleder och MTB-banor.

Folkhälsoarbetet har arbetat i enlighet med gällande mål och strategi. Detta har även inkluderat preventionsarbete där det under året bland annat etablerats en föräldrawebb för att stödja föräldrar

i sin roll.

Säkerhet- och beredskap har under året varit i fokus på grund av arbetet med pandemin. Denna händelse har också gjort att arbetet med krigsplaceringar och annan övergripande beredskap fått stå tillbaka för krishantering i det aktuella läget.

Personalenheten är en del av ledningen i HR-processer som ex. rekryteringar, rehabiliteringar, övertalighetsprocesser, organisations- och personalplanering och lönebildning.

Personalenheten har under året utökats med enheten Kost och Lokalvård. Enheten har uppdaterat policy mot kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier, implementering pågår.

Nytt telefonväxelsystem infördes i april 2021 med fler och bättre funktioner. Verksamheten har utökat sin service med att från september även utgör växel åt Räddningstjänsten Östra Götaland.

I genomsnitt tar vi emot cirka 1740 samtal till växeln per månad varav 240 är till RTÖG.

Det har varit hög arbetsbelastning på grund av den höga frånvaron i verksamheterna.

Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur

Sektorns arbete med att sänka kostnader har fortsatt under 2021 genom uppsägningar av lokaler. Sektorn har en offensiv strategi att söka statliga medel som möjliggör utvecklingsarbete inom sektor samt en högre bemanning på våra enheter.

Pandemin har fortsatt att påverka verksamheterna. Under vissa perioder av året har frånvaron varit hög både bland personal, barn och elever beroende på smittläget. Förskole- och skolverksamheterna har varit öppna under hela 2021. Bibliotek, kultur och badhus har hållit öppet mestadels av tiden även att det funnits restriktioner utifrån lokalstorlek periodvis.

Under natten till den 26 juli upptäcktes en omfattande vattenskada i Vammarskolan. Detta bidrog till förändringar för att kunna bedriva undervisning från läsårstaten 21/22. Ett omfattande renoveringsarbete har genomförts under hösten 2021.

Nybyggnationen av Lovisebergs förskola färdigställdes och inflyttning skedde i augusti med en invigning för barn, pedagoger, politiker och tjänstemän. Förskolan har fyra avdelningar och en förskoleexpedition.

Sektorns framgångsarbete under året är gott. Ledningsgruppens egen förbättringsanalys av 2021 är att vi har förbättrat;

- analys- och kvalitetsarbetet
- samarbetet med politiken
- kommunikationen mellan oss internt men också externt
- samsyn om vad som behöver förbättras och att vi har blivit mer effektiva
- vårt elevhälsoarbete genom EHM (elevhälsomöten)
- vår värdegrund och förhållningssätt inom förskola och skola
- vårt skolutvecklingsarbete genom t.ex. förstelärarnas uppdrag
- ledningsgruppens sammanhållning och utveckling

Analysarbetet tog ett stort kliv under året i och med att alla inom förskolan, skola och fritidshem var delaktiga i arbetet. Vi arbetade utifrån den framtagna analysmodellen och dokumenterade allt via dokument på en hemsida för varje enhet.

Under vårterminen blev vår åtgärdsplan för samarbetet med Skolverket godkänd och våra insatser startade upp omgående. Insatsen *värdegrund och likvärdighet* blev genomförd enligt plan och

slutfördes i december 2021. Insatsen satte fokus på värdegrund och vår förståelsen för skillnader mellan pojkars och flickors resultat och flerspråkiga elevers resultat.

Ledarskapsutbildningens insatsen har skapat en grund för förstelärare att ta steget till mellanledare för att utveckla den pedagogiska undervisningen samtidigt som centrala BUAK, ledningsgrupp och politiker arbetat med att förtydliga och förbättra vår styrkedja inom kommunen.

Inom förskolan har fokus legat på att förbättra det interkulturella förhållningssättet och att arbeta mot att flerspråkighet är en norm. Ett samarbete med Karlstads universitet har utvecklats.

Preventionsarbetet har pågått under ett flertal år och i år sju sattes föräldrawebben som ett stöd för vårdnadshavare. Preventionsarbetet är ett tvärsektorieellt arbete mellan sektor BUAK och sektor SO.

Digitaliseringsarbetet har fortsatt enligt planen och alla elever i åk 4-9 har nu en egen chromebookenhet. Vi har nu mestadels kommunlicenser för våra digitala tjänster med något enstaka undantag.

Rektorsorganisationen gjordes om i januari 2021. Under året har den börjat sätta sig och även elevhälsan har förstärkts med en chef.

Under året har det rekryterats ett flertal nya chefer till sektorn. I februari tillträdde en vikarierande biträdande rektor för förskolan. I oktober fick Arena arbetsmarknad ny verksamhetschef och månaden därpå fick elevhälsan en ny verksamhetschef. Slutligen tillträdde en nyrekryterad rektor till Vammarskolan i december. GIFVA har under hösten bytt namn till Arena arbetsmarknad.

Förutom chefer har två socialpedagoger anställts vilket medför en bättre överblick av våra elevers frånvaro och närvaro.

Stöd och omsorg

Sektor stöd och omsorg har även 2021 präglats mycket av den pandemi som råder. Situationen var besvärlig under våren, men förbättrades under sommar och tidig höst för att åter ta fart under slutet av året. Vård- och omsorgsverksamhet för äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning är de verksamheter som påverkas mest. Regelbunden kontakt med smittskydd, regionen och övriga kommuner i länet har skett för att hela tiden hålla verksamheterna uppdaterade på aktuell situation samt arbete med försiktighetsprinciper.

Äldreomsorg

Verksamheten har varit ansträngd med hög arbetsbelastning samtidigt som det varit vikariebrist. Hemtjänsten har gått över till LMO (Lifecare Mobil Omsorg), ett system som innebär att medarbetare har tillgång till dokumentation och genomförandeplan via mobiltelefon. Vid årets ingång var ett antal brukare och medarbetare smittade/misstänkt smittade och en tillfällig Covidenhet var i drift. Det innebar behov av extra bemanning och medarbetare från daglig verksamhet inom SF stärkte upp på några enheter. Under våren startades utbildningar i BPSD (Beteendemässiga och Psykiska Symptom vid Demens). För att möjliggöra parboende har antal platser på Södergården utökats med en plats. Behovet av korttidsplatser har under perioden varit stort. Antal ärenden i hemtjänst har fortsatt öka, därmed även bemanningsbehovet. Mätningar visar på en fortsatt god personalkontinuitet, med undantag för vissa ärenden med omfattande insatser. Särskilt riktade statsbidrag till äldreomsorgen har under året möjliggjort ökad bemanning samt vissa utbildningsinsatser.

Stöd vid funktionsnedsättning

Daglig verksamhet har med anledning av smittspridning varit stängd vid ett par tillfällen vilket inneburit behov av extra resurser i kommunens boenden. För de enskilda som bor i ordinärt boende har verksamheten varit tillgänglig. Uppföljning av enkäten HME (Hållbart Medarbetarengagemang) har resulterat i framtagna mål i verksamheterna. LSS-verksamheterna har under året utvecklat sitt arbete med målstyrning på enhetsnivå där varje enhet har sina egna mål. Inom boendestöd har antalet uppdrag och omfattning ökat. Utkast till riktlinje för insatser enligt LSS har tagits fram. Överenskommelse om samverkan med FUB har formaliserats.

Individ- och familjeomsorg

Öppenvården har i samverkan med sektor Barn och utbildning skapat och lanserat webbtjänsten Föräldrawebben där medborgare via chattforum får direkt och anonymt stöd. Fastslagna riktlinjer för ekonomiskt bistånd tillämpas nu och arbetet med att ta fram en handbok pågår. Under året har antalet hushåll med ekonomiskt bistånd minskat. I samverkan med närliggande kommuner har ett gemensamt avtal för område VNR (Våld i nära relation) tagits fram. Avtalet avser skyddsplacering i respektive kommun samt vid behov hjälp i enskilda utredningar t ex vid jävsituationer. En ny jourlägenhet finns nu i vår kommun. Arbete under året med fokus att minska kostnader för placeringar har skett. Familjehemsvården har påbörjat ett arbete med tydligare samverkan mellan myndighet och öppenvård.

Hälso- och sjukvård

Hemsjukvårdens sjuksköterskor har vaccinerat de äldre på kommunens boenden samt de inom LSS och ordinärt boende som inte kunnat ta sig till vårdcentralen. Den tillsyn som Arbetsmiljöverket gjorde februari 2020 avslutades under året.

Nära vård

Under våren 2021 deltog 3 personer från Stöd och omsorg i SKRs ledarskapsprogram för Nära vård. Det lokala arbetet har bedrivits enligt lokal handlingsplan. Utöver detta har samverkansmöten genomförts med Vårdcentralen samt möte mellan hemsjukvården och Äldrevårdsmottagningen med syfte att föra dialog om samarbetet kring hemgång och SIP. 2021 beviljades Valdemarsviks kommun stimulansmedel som har gått till bland annat kompetensutveckling, digitala satsningar för utveckling av nya arbetssätt och kompetensförsörjning kopplat till Nära vård inom kommunal verksamhet men också i samverkan med vårdcentralen. Detta för att skapa och utveckla samsyn och samverkan mellan kommunal och regional verksamhet. Ett gemensamt arbete har även gjorts för att uppdatera gemensamt avtal och överenskommelser. Under senare delen av året har uppbyggnaden av ett mer läns-gemensamt nätverk påbörjats. Länets 13 kommuner har med stöd av utvecklingsledare startat upp en samverkansgrupp där Valdemarsviks representeras genom projektledaren. Det har även skapats ett nätverk för kommunikatörer som genom en gemensam kommunikationsplan ska sprida budskapet om nära vård i Östergötland på ett enhetligt sätt. Första steget är att kommunicera ut Nära vård internt.

1.5.2 Ekonomi

	Utfall 2021	Budget 2021	Avvikelse	Utfall 2020
Nettokostnader, Mnkr				
Barn, Utbildning och Arbetsmarknad	181,0	178,8	-2,2	173,0
Stöd och Omsorg	219,8	227,0	+7,2	225,6
Samhällsbyggnad	50,2	37,1	-13,1	48,8
Service och Administration	29,6	30,8	+1,2	35,4
Övrigt	12,2	12,6	+0,4	12,9
Summa	492,8	486,3	-6,5	495,6

Budgetavvikelserna sorterat per sektor ger en bild av att det stora besparingsarbetet har givit effekt på samtliga sektorer utom Samhällsbyggnad.

Barn, Utbildning och Arbetsmarknad

Underskottet uppgår till -2,2 mnkr. Orsakerna återfinns hos två verksamheter grundskola och gymnasieskola. För den förstnämnda verksamheten beror underskottet på för höga personalkostnader orsakade av ett minskande elevunderlag. Gymnasieskolan är den av sektorns verksamheter som har störst underskott. Orsaken till detta är ett par gymnasieplaceringar med

höga kostnader för anpassningar till särskilda behov.

Stöd och omsorg

Sektorn har hela året prognostiserat för ett mindre plusresultat. Att det blev av denna storlek beror på statliga medel, som kommit sent i processen, för Covidkostnader 2020. Sektorn har även under året erhållit statsbidrag för arbeten och förstärkningar inom framför allt äldreomsorgen.

Samhällsbyggnad

Underskottet uppgår till 13,1 mnkr och återfinns inom flera verksamheter. Inom "gata" beror underskottet främst på ökade kostnader för vinterväghållning och dyrare el och värme. Inom "fastighet" finns underskott på Ringgården, kostnader p.g.a. brand och vattenskador samt dyrare el och värme. Därtill finns ett stort underskott på renhållningsverksamheten vilket är åtgärdat genom justerad taxa.

Service och administration

Sektorn uppvisar ett överskott på 1,2 mnkr. Detta har främst uppstått på grund av vakanser i verksamheten men även en momsåterbetalning har bidragit till resultatet.

1.5.3 Framtid

Barn, Utbildning, Arbetsmarknad och Kultur

I augusti 2022 ska en reviderad läroplan från Skolverket implementeras. Rektorer och förstelärare planerar och genomför aktiviteter på enheterna för att säkerställa att alla pedagoger blir förtrogna med den nya läroplanen.

I och med samarbetet med Skolverket kommer insatser till vars syfte är att förbättra elevernas måluppfyllelse, jämna ut skillnader mellan pojkars- och flickors resultat samt höja de flerspråkiga elevernas resultat. Ytterligare positiva effekter av detta är tydligare ledning och styrning samt att styrkedjan förbättras.

Under året kommer fokus ligga på arbetsmiljön på samtliga enheter. Detta eftersom kommunen startat ett samarbete med Linköpings universitet och att medarbetarenkäten påvisar ett behov av åtgärder.

Kompetensförsörjningsplanen skall uppdateras och sektorn fortsätter skapa överblick av anställningar och behörigheter. Ett flertal medarbetare kommer gå i pension vilket medför att vi behöver rekrytera ersättare.

I syfte att öka andelen självförsörjande fokuseras på effektiva insatser i samverkan. Denna samverkan sker dels internt i kommunen och dels med näringsliv, arbetsförmedling och försäkringskassan,

För att minska antal avhopp från gymnasiet, minimera antalet felval samt säkerställa att flera elever fullföljer sina gymnasiestudier inom tre år ska tidiga insatser kring vägledning och motiverande samtal av studie- och yrkesvägledare genomföras.

Stöd och omsorg

Förhoppningarna är stora att 2022 ska bli ett år där pandemin har mindre påverkan på medarbetare och verksamheter. Ett år där återhämtning och kvalitetsarbete är i fokus. Möjligheterna är särskilt goda tack vare de statsbidrag som finns för året. De möjliggör utökad bemanning, utveckling av verksamhet för äldre och kompetenshöjande insatser för medarbetare. Förhoppningen är att under året kunna genomföra en del av de utbildningsinsatser som pandemin har bromsat. Påbörjad chefsutbildning fortsätter under året och så även arbetet med kompetensförsörjningsstrategin.

Fortsatt arbete med digitalisering och e-tjänster för att förbättra och effektivisera vård och omsorg för medborgare och medarbetare.

Äldreomsorg

Inom äldreomsorgen blir det allt vanligare att de enskilda har mer omfattande hjälpbehov samt att behovet av korttidsplatser är stort. Inom hemtjänsten har därmed vissa arbetsgrupper vuxit och för att säkra kvalitet och arbetsmiljö behöver organisationen ses över. Som en konsekvens av kvarboendepincipen är också behovet av dagverksamhet stort. För att mer effektivt nyttja all arbetstid och kunna erbjuda heltidstjänster ska ett ökat samarbete mellan enheterna ske. Nationella statsbidrag möjliggör i år olika kvalitetshöjande aktiviteter inom äldreomsorgen såsom ökad bemanning och utbildningsinsatser. Bidragen möjliggör även aktiviteter för äldre som inte har några insatser idag.

Arbetet med ombyggnation av Ringgården beräknas komma igång under andra halvan av året. Den tillfälliga beredningen arbetar kring hur Vammarhöjdens fortsatta process ska se ut.

Stöd vid funktionsnedsättning

I samband med inventering av framtida behov av LSS-insatser ska också en översyn av befintliga bostäder med särskild service göras. Förutsättningar att öppna ett nytt korttidsboende (LSS) undersöks. Riktlinjer för LSS-insatser ska antas och implementeras under året.

Individ- och familjeomsorg

Socialtjänsten ska arbeta för att bli mer lättillgänglig över hela kommunen. Digitala träffar ska erbjudas som alternativ till fysiska möten. Barnkonsekvensanalys är en del som vi ska arbeta med att ta fram under året. Syftet är att stärka barnperspektiv i utredningar inom område ekonomiskt bistånd. Samverkan mellan ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsenhet ska konkretiseras i syfte att stärka processen för individens väg genom våra verksamheter. Fokus under året inom område biståndshandläggning kommer vara samverkansprocesser mellan interna verksamheter och region i syfte att göra hemgång från slutenvården trygg och säker. Detta ska ske genom införandet av hemgångsteam. Familjehemsvården kommer, med särskilda medel från Socialstyrelsen, arbeta för att stärka familjehem och arbetet kring de placerade barnen.

Hälso- och sjukvård

Vi har tack vare statsbidrag möjlighet till en projektledare på halvtid i Nära vård, som ska fortsätta samverka med vårdcentralen i Valdemarsvik inom området. Kommunen ska i samverkan med regionen och civilsamhället samverka för att tillsammans utveckla nya arbetssätt så att resurserna inom vård och omsorg kan användas bättre och därmed räcka till fler.

Samhällsbyggnad

Planverksamheten går över i en gemensam organisation med Söderköpings kommun den 1 juni 2022. Detta innebär att gata, fastighet, va-verk och avfallsverksamheten organiseras tillsammans med Service och administration. Den nya sektorn Service och samhällsbyggnad har därmed tagit sin form. Förutom de stora byggnadsprojekt i form av äldreboende och vattenverk som kommer att sjösättas under året har verksamheten stora budgetdifferenser att hantera.

Service och administration

År 2022 är det valår och kansliets verksamhet kommer till stor del att fokusera på detta. Inom ekonomi- och personalenheterna fortsätter utvecklingen av organisationens interna arbete. Det handlar bland annat om att effektivisera via rutiner och upphandlingar och utveckla ledar- och medarbetarskapet i organisationen.

Ytterligare satsningar på folkhälsa och friluftsliv kommer att genomföras under året i enlighet med uppdragen i 2022 års budget.

1.6 Revisionsberättelse

(6)

KS-SA.2022.32 042

Internkontroll 2021, Redovisning

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx
Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 35

KS-SA.2022.32 042

Internkontroll 2021, Redovisning

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Redovisningen av internkontrollen 2021 godkänns.

Ärendebeskrivning

Internkontrollarbetet har genomförts under året enligt den kommungemensamma planen som gällde för åren 2021 – 2022 (KS 2021-10-04, § 122)

Internkontrollen är relativt omfattande och bedöms väl uppfylla sitt syfte. Vissa avvikelser har identifierats och dessa ligger till grund för att rutiner och processer har eller kommer att förbättras. Därtill har kontrollen identifierat behov av att uppdatera attestreglementet. Detta kommer att ske under året.

Sektorsspecifika rapporter redovisas på respektive utskott och ingår i sammanfattande form i denna rapport.

Resultatet framgår av bifogad rapport.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-03-04
Internkontrollrapport 2021

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad

Sven Stengard

Ekonomichef

Tel: 0123-191 24

E-post: sven.stengard@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Internkontroll 2021, Redovisning

Förslag till beslut i Kommunstyrelsen

Redovisningen av internkontrollen 2021 godkänns.

Ärendebeskrivning

Internkontrollarbetet har genomförts under året enligt den kommungemensamma planen som gällde för åren 2021 – 2022 (KS 2021-10-04, § 122)

Internkontrollen är relativt omfattande och bedöms väl uppfyllas sitt syfte. Vissa avvikelser har identifierats och dessa ligger till grund för att rutiner och processer har eller kommer att förbättras. Därtill har kontrollen identifierat behov av att uppdatera attestreglementet. Detta kommer att ske under året.

Sektorsspecifika rapporter redovisas på respektive utskott och ingår i sammanfattande form i denna rapport.

Resultatet framgår av bifogad rapport.

Bilaga:

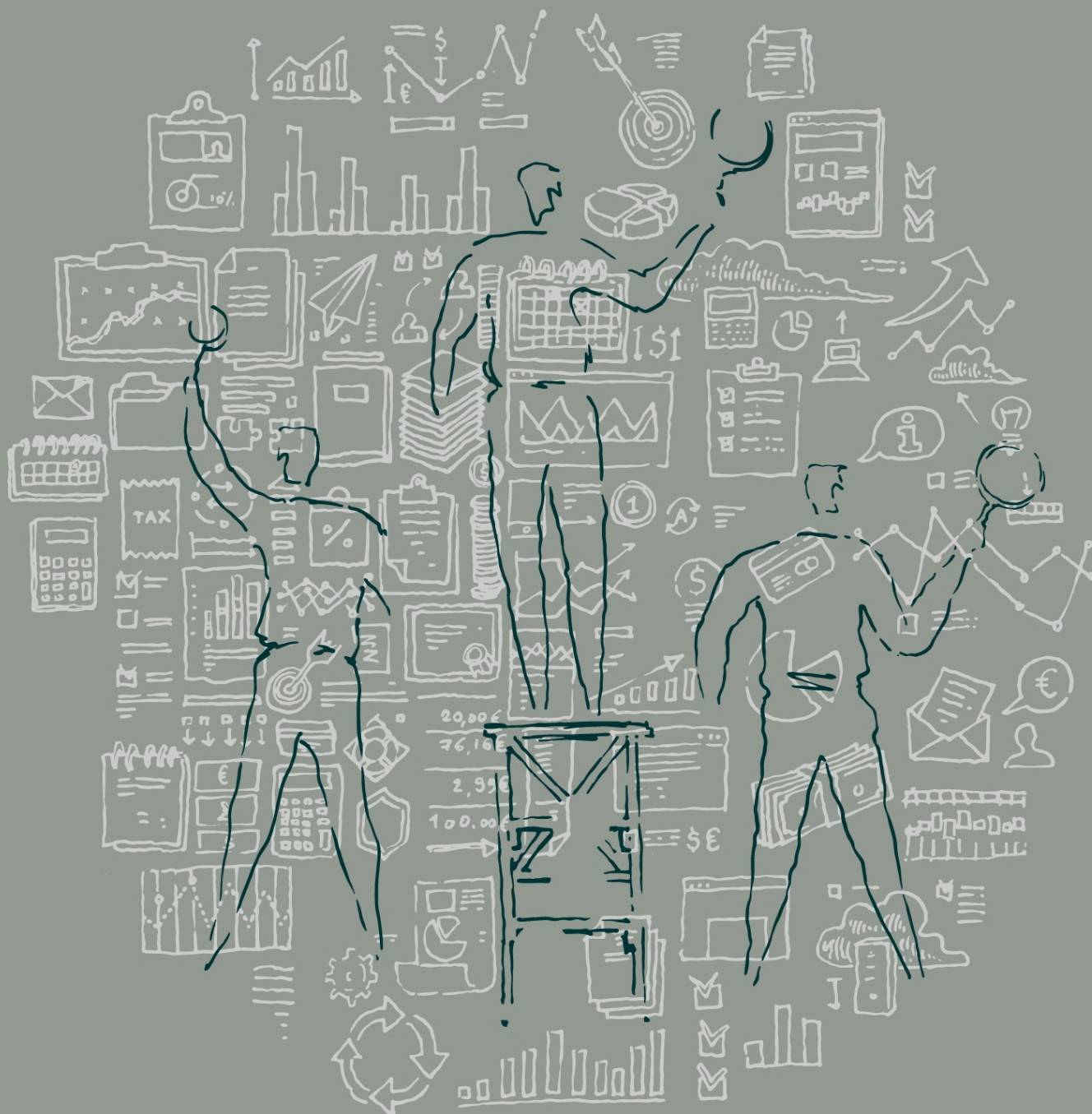
Rapport internkontrollrapport 2021.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Sven Stengard
Ekonomichef

Internkontrollrapport 2021

Valdemarsviks kommun

1 Valdemarsviks kommun

1.1 Internkontroll 2021

Kommunstyrelsen beslutade om internkontrollplanen för åren 2021 - 2022, 2021-10-04 § 122. Planen är således tvåårig och internkontrollpunkterna redovisas dels löpande och dels i samband med delårsbokslut och årsbokslut. Alla punkter i internkontrollplanen är inte avstämnda och kontrollerade under de två månader planen gäller. Internkontrollpunkterna har tagits fram och prioriterats efter utförd väsentlighet- och riskbedömning. Denna redovisas i ärende KS-SA.2021.14

Internkontrollen redovisas dels i en kommungemensam del och dels i två bilagor som avser sektorerna Barn, Utbildning och Arbetsmarknad samt Stöd och omsorg.

Vissa kontrollpunkter kommenteras bara med "uppnått". Detta innebär att kontrollen är genomförd och inga avvikelser funna.

1.2 Resultat

Indikatorer/Mätpunkter	Utfall	Målvärde
<p>— Att handlingsplanen gällande arbetsmiljö inte genomförs och målsättningar inte uppnås</p> <p>Analys Under 2021 har handlingsplanen gällande arbetsmiljö inte genomförts fullt ut. Arbetsmiljöronder och skyddsronder har inte genomförts på alla enheter. Däremot har riskbedömningar gjorts vid förändringar. Målsättningen att implementera KIA , inrapporteringsystem för arbetsmiljön, samt den nya policyn för kränkande särbehandling har inte kunnat genomföras enligt planeringen, detta beror till viss del på pandemin och effekter av den.</p>		
<p>— Att politiskt fattade beslut inte verkställs. (Genomgång av politiska uppdrag 2 gånger per år)</p> <p>Analys En genomgång har gjorts under året av vilka politiska uppdrag som lämnats till förvaltningen. Ambitionen är att kontinuerligt på en förvaltningsövergripande nivå börja följa upp listan med politiska uppdrag som ännu inte verkställts.</p>		
<p>— Att vi bryter mot leverantörs/ramavtal (Årligt stickprov av fakturor.)</p> <p>Analys Tre varugrupper har kontrollerats under 2021: <u>Kontorsmaterial</u> Direktupphandlingar 14% Flera felbokningar gör varugruppen svåranalyserad. Direktupphandlade varor kan minskas genom utbildning och information. <u>Facklitteratur</u> Direktupphandling 37% Direktupphandlingen är hög då varorna inte finns i avtalat sortiment. <u>Arbetskläder</u> Direktupphandling 33% Köp via avtal har ökat sedan förra året men andelen direktupphandlingar är för hög. Personalen på de sektorer som sticker ut kommer att få del av information och utbildning.</p>		
<p>— Att otillåten direktupphandling sker (Årlig genomgång av reskontra)</p> <p>Analys Vid årets genomgång har tre otillåtna direktupphandlingar identifierats. Upphandlingarna har identifierats och åtgärder kommer att vidtas. Därtill finns det ett avtal avseende cirkulationstvätt som är i behov av konkurrensutsättning,</p>		
<p>— Att utbetalningar attesteras av fel person eller att beslutsattest sker gällande egna kostnader. (Årliga och kontinuerliga stickprov av</p>		

<p>fakturor.)</p> <p>Analys <u>Utbetalningar:</u> Stickprov på de tio största transaktionerna visar att fyra utbetalningar endast har en attest.</p> <p>.</p> <p><u>Mottagningsattestering av leverantörsfakturor:</u> Stickprov gjordes på 22 leverantörsfakturor. Resultatet påvisar fyra felaktigt attesterade fakturor. Vissa fakturor mottagnings-attesteras centralt och andra på verksamheterna.</p> <p><u>Att beslutsattest sker gällande "egna" kostnader</u> Leverantörsfakturor år 2021 Urval 1: Kurser, utbildningar, konferenser. De 100 största bokade på konto 76500 – 76999. Fakturabelopp: Över 40.000 kr, kontroll varje faktura. Under 40.000 kr, kontroll var åttonde faktura. Totalt 21 st kontrollerade. Resultat 38% (8 st) har deltagarförteckning och är korrekt beslutsattesterade. 52% (11 st) saknar deltagarförteckning, dvs kan inte bedömas om beslutsattest har skett korrekt. 10% (2 st) har konstaterats vara felaktigt beslutsattesterade. Extern representation, kontroll samtliga 11 fakturor bokade på konto 71010. Resultat 9% (1 st) har deltagarförteckning och är korrekt beslutsattesterad. 82% (9 st) saknar deltagarförteckning, dvs kan inte bedömas om beslutsattest har skett korrekt. 9% (1 st) har konstaterats vara felaktigt beslutsattesterad. Intern representation, samtliga 60 fakturor bokade på konto 71110. Fakturabelopp: Över 2.000 kr, kontroll varje faktura. Under 2.000 kr, kontroll var fjärde faktura. Totalt 22 st kontrollerade. Resultat 36% (8 st) har deltagarförteckning och är korrekt beslutsattesterade. 55% (12 st) saknar deltagarförteckning, dvs kan inte bedömas om beslutsattest har skett korrekt. 9% (2 st) har konstaterats vara felaktigt beslutsattesterade.</p> <p><u>Förslag till åtgärd</u> Information till samtliga medarbetare som är berörda och uppdatera attestreglementet.</p> <p><u>Företagshälsovård.</u> Samtliga 86 fakturor bokade på konto 74710. Fakturabelopp: Över 6.000 kr, kontroll varje faktura. Under 6.000 kr, kontroll var fjärde faktura. Totalt 29 st kontrollerade. Resultat 76% (22 st) är korrekt beslutsattesterade. 24% (7 st) är felaktigt beslutsattesterade.</p> <p><u>Förslag till åtgärd</u> Då kontrollerna för 2020 visade på en stor andel felaktigt beslutsattesterade fakturor gjordes i år kontroll med tätt intervall. Årets resultat är betydligt bättre. Felen återfinns hos ett begränsat antal användare och riktade insatser för göras mot dem. Urval 3: Synundersökning och terminalglasögon enligt avtal med lokal optiker, samtliga 46 fakturor. Kontroll var fjärde faktura. Totalt 11 st kontrollerade. Resultat 100% (11 st) är korrekt beslutsattesterade. Förslag till åtgärd Exemplarisk hantering behöver inte åtgärdas.</p> <p><u>Urval 1-3, sammanfattande förslag till åtgärd</u> En tydlig och bred informationskampanj ska riktas till medarbetare som hanterar leverantörsfakturor. Därtill bör attestreglementet uppdateras.</p> <p>.</p>
<p>■ Att rutiner gällande delegation inte efterlevs. (Årlig genomgång av rutiner/stickprov)</p>
<p>Analys Det har inte genomförts något stickprov under året. Punktinsatser har gjorts för att förbättra kännedomen om rutinen kring anmälan av delegationsbeslut. I dagsläget finns en rutin men den efterlevs i liten utsträckning. Det finns en ambition om att höja kunskapen i organisationen kring frågan om delegation.</p>
<p>■ Att indexuppräknig av avtal sker, att slutdatum bevakas (Stickprov, 10 avtal per år.)</p>
<p>Analys Stickprov har tagits och inga avvikelser har noterats. I den löpande kontrollen under året har ett par leverantörer indexuppräknat utan grund i avtal. Här har rättelse skett.</p>
<p>■ Brister i klagomålshanteringen. (Årlig uppföljning av inkomna klagomål/synpunkter.)</p>
<p>Analys Samtliga inkomna klagomål under 2021 är utredda och återkopplade.</p>
<p>■ Att tankkortet hanteras felaktigt. (Uppföljning av rutiner gällande tankkort och stickprovskontroll av fakturor.)</p>

Analys

Tankkorterna finns hos administratör. Hämtas där och lämnas tillbaka med påskrivet kvitto efter tankning. Avstämning sker därefter mot faktura. Några avvikelser har ej registrerats.

Att utbetalningar görs med fel belopp/ till fel mottagare.**Analys**

Tre stycken felaktiga utbetalningar har registrerats under februari och april 2021. I det första fallet var beloppet för litet och i de två andra fallen avsåg det felaktigt utnyttjade krediter.

Åtgärderna avser ytterligare kontroll innan krediter utnyttjas.

Att återkrav inte genomförts.**Analys**

Kraven skickas till visma en månad efter påminnelsen gått ut, var tredje månad och årsvis görs en åter koll om det finns fakturor med andra villkor för betalningen som ska skickas vidare till visma.

I och med den nya rutinen som vi har gjort så kan detta inte missas.

Inga avvikelser på detta kan se efter denna rutin.

Att kundfakturor inte betalas i tid.**Analys**

Urval har gjorts dels av de 100 största fakturorna under året och dels av samtliga fakturor under maj månad.

Urval 1: De 100 med störst fakturabelopp. Kontroll av samtliga 100 st. Resultat

Betald som senast förfalldatum 67 st Betald inom en vecka efter förfalldatum 24 st Betald senare än en

vecka efter förfalldatum 6 st Betald senare än en månad efter förfalldatum 1 st

Originalfaktura inte nått kunden respektive makulerad faktura 2 st

De totalt 24 kundfakturor som har betalats inom en vecka efter förfalldatum har samtliga registrerats som

betalda innan betalningspåminnelse har nått kunden. Dröjsmålsränta efterdebiteras i de flesta fall fr.o.m första dagen efter förfalldatum. Påminnelseavgift debiteras inte.

Urval 2: Samtliga kundfakturor under maj månad, exklusive makulerade/avskrivna. Totalt 787 st. Kontroll var femte faktura, 153 st, plus samtliga obetalda/ej fullbetalda, 22 st. Resultat

Betald som senast förfalldatum 96 st 63% av kontrollerade 153 st Betald inom en vecka efter förfalldatum 35

st 23% av kontrollerade 153 st Betald senare än en vecka efter förfalldatum 17 st 11% av kontrollerade 153 st

Betald senare än en månad efter förfalldatum 5 st 3% av kontrollerade 153 st

Obetald/ej fullbetald ca åtta månader efter förfalldatum 22 st 3% av samtliga 787 st

De totalt 35 kundfakturor som har betalats inom en vecka efter förfalldatum har samtliga registrerats som

betalda innan betalningspåminnelse har nått kunden. Dröjsmålsränta efterdebiteras i de flesta fall fr.o.m första dagen efter förfalldatum. Påminnelseavgift debiteras inte.

Förslag till åtgärd

Få fler kunder att gå från pappersfaktura till e-faktura eller autogiro. I det nya förslaget till krav- och kreditpolicy föreslås påminnelseavgift införas vilket lär öka betalningsviljan.

Att leverantörsfakturor inte betalas i tid.**Analys**

Kommunen har under året låtit den extern leverantören Refero granska leverantörsbetalningarna med extra fokus på aktiva leverantörer, artikelöversikt och betaltid. Rapporten visar att en stor del av leverantörsbetalningarna sker efter 30 dagar som medför onödiga kostnader i form av ränta- och förseningskostnader. Ekonomienheten kommer att arbeta extra med detta under 2022 genom ökad kunskap och kontroll av att leverantörsbetalningar sker i tid.

Att det blir felaktigheter i löneutbetalningarna. (Löpande stickprov)**Analys**

Under året har alla avvikelser rapporterats, rutinerna ses över för varje avvikelse i syfte att säkerställa att rätt lön utbetalas.

Att rehabiliteringsplan inte tas fram och uppfylls**Analys**

Rehabiliteringsplaner tas fram men dokumentationen behöver förbättras. Ett utbildningstillfälle gällande rehabiliteringsprocessen kommer att genomföras under 2022 för chefer och skyddsombud.

Att styrdokument och rutiner följs. (Uppföljningsrutiner tydliggörs och säkerställs för varje dokument.)

<p>Analys Någon genomgång av styrdokumenterna har inte genomförts under året.</p>
<p>— Att ingångna avtal finns registrerade och underskrivna av behörig person. (Genomgång av avtal.)</p>
<p>Analys Genomgångar pågår av både gällande och avslutade avtal. Brister har registrerats i äldre avtal men inte i senare ingångna avtal.</p>

2 Sektor Barn, Utbildning, Arbetsmarknad och Kultur

2.1 Resultat

Indikatorer/Mätpunkter	Utfall	Målvärde
<p>— Närvaro - Antal elever med frånvaro över 20% under läsåret.</p>		
<p>Analys Antal elever med frånvaro över 20% under läsåret har skett en ändring och mätningen gäller nu för Antal elever med frånvaro över 15% statistiken för dec 21/22 är framtagen för frånvaron HT21 på alla skolor. Totalt är det 28% av alla elever som har en frånvaro över 15% där av blir statistiken lite missvisande och målet kommer till nästa år läggas om så utfallen blir tydligare. Tydligare redovisning hur man i verksamheterna arbetar med frånvaron kommer presenteras då vi under läsåret har två nya socialpedagog som arbetar med att höja närvaron hos elever.</p>		
<p>— Att indexuppräknin av avtal sker, att slutdatum bevakas (Stickprov, 10 avtal per år.)</p>		
<p>Analys Sektorn har ett samarbete med ekonomi som ser till att avtal uppräknas och att slutdatum bevakas.</p>		
<p>— Brister i klagomålshandlingen. (Årlig uppföljning av inkomna klagomål/synpunkter.)</p>		
<p>Analys De klagomål som har inkommit är utredda och återkopplade.</p>		
<p>— Att tankkortet hanteras felaktigt. (Uppföljning av rutiner gällande tankkort och stickprovskontroll av fakturor.)</p>		
<p>Analys Tank-korten i sektorn finns hos administratör. Hämtas där och lämnas tillbaka med påskrivet kvitto efter tankning. Kollas sedan mot faktura så att det inte finns möjlighet att använda dem felaktigt.</p>		
<p>— Att styrdokument och rutiner följs. (Uppföljningsrutiner tydliggörs och säkerställs för varje dokument.)</p>		
<p>Analys Utifrån de kontroller som har gjorts under året så har rutiner och styrdokument följts.</p>		
<p>— Förelägganden av externa myndigheter.</p>	2 st	0 st
<p>Analys Under 2020 inkom en anmälan till Skolinspektionen gällande elev på Ringarum skola. Sektorn har i samarbete med rektor skrivit ett svar. Komplettering krävdes och svaret skickas i maj. Anmälan gällde elevs rätt till särskilt stöd och skolans skyldighet att upprätta åtgärdsprogram och genomföra pedagogisk kartläggning. Ärendet är hanterat och avslutat. Beslut från Skolinspektionen i juni 2021. Under hösten inkom ytterligare ett ärende rörande elev på Ringarums skola. Yttrande skickades in från kommunen och ärendet lades ner.</p>		
<p>— Aktivitetsansvar. Antal ungdomar 16-20 utan sysselsättning.</p>	30 st	40 st
<p>Analys Av dessa 30 är det 6 personer som ej önskar stöd av kommunen. Resterande är i studier i praktik eller arbete.</p>		

— Deltagare AME - Deltagare kommer vidare till arbetsmarknaden.

Analys

	2020	2021
Till studier	13%	15%
Till arbete	10%	15%

— Skolplikt.

Analys

Alla elever som är folkbokförda i Valdemarsviks kommun hade i mars 2021 en skoltillhörighet. Det stora flertalet av eleverna går i kommunens grundskola. Antalet som går i fristående skolor eller i andra kommuner ligger på samma nivå som tidigare år.

— Plan för arbete mot kränkande behandling. Riskvärde 9

Analys

Plan finns på de flesta arbetsplatserna men saknas på några. Finns en grundplan framtagen i kommunen som de kan använda.

— Plats i förskola och pedagogisk omsorg inom 4 månader.

Analys

Vi har kunnat erbjuda plats inom fyra månader för alla som sökt omsorg under 2021.

— Efterfrågan om pedagogisk omsorg på obekväma arbetstider.

Analys

Vi kan erbjuda omsorg på obekväm arbetstid till dem som sökt det. Erbjuder omsorgen för hela kommunen på Lovisebergs förskola. Under hösten har vi inte haft någon efterfrågan på omsorg på obekväm arbetstid.

— Statsbidrag - ansökningar och utbetalningar.

Analys

Vi har sökt och fått de statsbidrag som vi funnit lämpliga. Redovisningarna har blivit godkända och vi har inte behövt betala tillbaka något av de tilldelade pengarna.

— Delegationsordning.

Analys

Sektorn följer och arbetar efter en Delegationsordning som finns på valdemarsvik.se och som är Beslutad av kommunstyrelsen 2017-08-14. En översyn är gjord för delegering från sektorchef och ut. Ska implementeras under 2022

— Tillsyn av fristående förskola.

Analys

Ingen tillsyn av fristående förskolan har gjorts under 2021. Planeras att genomföras under 2022.

— Att ingångna avtal finns registrerade och underskrivna av behörig person. (Genomgång av avtal.)

Analys

Genomgång av pågående avtal och avslutade avtal för en genomlysning pågår och kommer slutföras första Q1 2022.

3 Sektor Stöd och Omsorg

3.1 Resultat

Indikatorer/Mätpunkter	Utfall	Målvärde
------------------------	--------	----------

<ul style="list-style-type: none"> — Äldre som får insatser ska kännas trygghet 89% 60%
<ul style="list-style-type: none"> — Brister i klagomålshandlingen. (Årlig uppföljning av inkomna klagomål/synpunkter.)
<p>Analys De klagomål som har inkommit är utredda, åtgärdade och återkopplade.</p>
<ul style="list-style-type: none"> — Att icke behöriga loggar in i enskilda ärenden, IFO (KS)
<p>Analys Kontroll av loggrapport visar att handläggare inte har arbetat i andra ärenden än sina egna.</p>
<ul style="list-style-type: none"> — Att personal (inklusive vikarier) har felaktig behörighet, utförare (KS)
<p>Analys Kontroll sker normalt via LifeCare, men på grund av systemfel har det ej varit möjligt. Det är felanmält till leverantören.</p>
<ul style="list-style-type: none"> — Att felaktig systembehörighet i förhållande till tjänst ges, HSA/SITHS (KS) Uppnått
<ul style="list-style-type: none"> — Att felaktig ID-handling utfärdas, HSA/SITHS (KS) Uppnått
<ul style="list-style-type: none"> — Brister i följsamhet av riktlinjer och rutiner (egenkontroller) (KS) Uppnått
<p>Analys Formerna för egenkontrollen behöver utvecklas.</p>
<ul style="list-style-type: none"> — Bristande arbetsmiljö (skyddsron) (KS)
<p>Analys De flesta enheter har utfört skyddsron. På grund av vakant tjänst inom äldreomsorgen är inte två skyddsroner fullständiga.</p>
<ul style="list-style-type: none"> — Att icke lämpliga medarbetare anställs i verksamheten (utdrag ur belastningsregister) myndighet och utförare (KS) Uppnått
<p>Analys Utdrag begärs alltid.</p>
<ul style="list-style-type: none"> — Att verksamheter som ska anmälas/registreras till IVO inte sker (KS) Uppnått
<ul style="list-style-type: none"> — Att verksamheterna har bristande kännedom om krisrutiner (KS) Uppnått
<p>Analys Krisanterningspärm finns att tillgå . Hot- och våldrutin är uppdaterad.</p>
<ul style="list-style-type: none"> — Att beredskapspärmen inte hålls uppdaterad (KS) Uppnått
<ul style="list-style-type: none"> — Att utredningar inte avslutas inom lagstadgad tid (barn och unga) (SMN) Uppnått
<p>Analys 1 av fem kontrollerade utredningar är ej avslutad inom fyra månader.</p>
<ul style="list-style-type: none"> — Att utredningar inte avslutas inom rimlig tid (vuxen) (SMN)
<p>Analys Rapporterar utifrån ekonomiskt bistånd. Kontrollen har bara delvis kunnat utföras på grund av tekniska problem.</p>
<ul style="list-style-type: none"> — Att utredningar inte avslutas inom rimlig tid (SF) (SMN) Uppnått
<p>Analys Kontrollerade ärenden avslutades i rimlig tid.</p>
<ul style="list-style-type: none"> — Att utredningar inte avslutas inom rimlig tid (ÄO) (SMN) Uppnått
<p>Analys Av de ärenden som kontrollerades avslutades utredningar i rimlig tid.</p>

— Utredning inom ekonomiskt bistånd avslutas inom 10 arbetsdagar.	
Analys Rapporterar utifrån ekonomiskt bistånd. På grund av tekniska problem har kontrollen endast delvis kunnat utföras.	
— Att risk för jäv uppstår vid handläggning, beslut och genomförande av insatser (SMN)	Uppnått
Analys Rutin finns vid hantering av ärenden i nämnd där jäv förekommer. Vid misstanke om jäv lyfts frågan inom verksamheten och samverkan finns med närliggande kommun för att undvika att utredning sker av oberoende handläggare.	
— Att beslut inte verkställs inom lagstadgad tid (SMN)	
Analys Under 2021 är två beslut ej verkställda inom tid (SÄBO).	
— Bristande kontroll på utvecklingen av antalet placerade, barn/unga (SMN)	Uppnått
Analys Uppföljning sker månadsvis.	
— Bristande kontroll på utvecklingen av antalet placerade, vuxna (SMN)	Uppnått
Analys Uppföljning sker månadsvis.	
— Bristande kontroll på utvecklingen av antalet externa, LSS (SMN)	Uppnått
Analys Följs upp månadsvis.	
— Bristande kontroll på utvecklingen av antalet externa, ÄO (SMN)	Uppnått
Analys Följs upp månadsvis.	
— Att bistånd betalas till fel person, försörjningsring (ekonomiskt bistånd) (SMN)	Uppnått
Analys Utbetalning sker genom inblandning av fler än enbart handläggare.	
— Bristande kontroll på utvecklingen av antal bidragstagare och antal hushåll (ekonomiskt bistånd) (SMN)	Uppnått
Analys Antal hushåll och utbetalningar följs upp månadsvis.	
— Att biståndstagare inte får den ersättning man har rätt till - drabbar enskild (ekonomiskt bistånd) (SMN)	Uppnått
Analys Överklagan sker och informeras via SMN.	
— Att ingångna avtal finns registrerade och underskrivna av behörig person. (Genomgång av avtal.)	Uppnått

(7)

KS-SA.2021.53 041

Omdisponering investeringsbudget 2022

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx
Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 38

KS-SA.2021.53 041

Omdisponering investeringsbudget

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunfullmäktige godkänner omdisponering av medel från post angående kulvert i investeringsbudgeten 2022.

Medel om 3 miljoner kronor omdisponeras från beslutade 5 miljoner kronor till kulvertåtgärder, att användas till förebyggande åtgärd mot översvämning i hamnen i centralorten Valdemarsvik enligt bilaga 2 och 3.

Omdisponerade medel ska tas i beaktande i budgetarbetet inför kulvertåtgärder 2023 – 2025.

Ärendebeskrivning

I mål- och budgetdokumentet 2022 – 2024 finns 5 miljoner kronor avsatt till kulvertåtgärder i Fifallaåns sträckning för år 2022. Gatu- & Fastighetskontoret bedömer att dessa medel ej hinner nyttjas för produktion och åtgärder under 2022, på grund av att det blir mer omfattande och komplicerade utredningar än som tidigare antagits.

Då Valdemarsviks centrum vid ett flertal tillfällen under åren översvämmats på grund av höga vattenstånd har Gatu- & Fastighetskontoret jobbat med åtgärdsförslag mot detta parallellt med kulvertutredningen.

Denna utredning har visat på 2 stycken möjligheter, där åtgärd enligt bilaga 2 och 3 anses vara den mest långsiktiga och fördelaktiga lösningen.

Alternativ för åtgärder

Bilaga 1: Att bygga en mer permanent invallning liknande den akutinvallning som RTÖG tillfälligt byggt upp vid översvämningsrisk. Denna åtgärd kan ses som en budgetvariant, och bidrar inte till försköning av centrum. Här tillkommer också senare reparation av de befintliga sponter som är i dåligt skick. Kostnadsuppskattning: 1500 tkr.

Bilaga 2 och 3: Att renovera och gjuta in befintliga sponter samt gjuta en invallning i befintlig bryggdel ända ned till botten. Detta hindrar då vatten att rinna igenom bryggkonstruktionen, och vidare ut på centralplanen. I förslaget pålas också konstruktionen för bryggdelen, vilket säkrar att befintlig bryggdel inte kollapsar. Kostnadsuppskattning: 3000 tkr.

Justerare

.....

.....

KSAU § 38

KS-SA.2021.53 041

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-03-09

Situationsplan

Bilaga 1: Alternativ 1 för åtgärd mot översvämning i hamnen i centralorten i Valdemarsvik

Bilaga 2: Alternativ 2 för åtgärd mot översvämning i hamnen i centralorten i Valdemarsvik

Bilaga 3: Alternativ 2 för åtgärd mot översvämning i hamnen i centralorten i Valdemarsvik

-----

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad

Mikael Jonsson

Teknisk chef

Tel: 0123-193 10

E-post: mikael.jonsson@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Omdisponering investeringsbudget 2022

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige godkänner omdisponering av medel från post angående kulvert i investeringsbudgeten 2022.

Medel om 3 miljoner kronor omdisponeras från beslutade 5 miljoner kronor till kulvertåtgärder, att användas till förebyggande åtgärd mot översvämning i hamnen i centralorten Valdemarsvik enligt bilaga 2 och 3.

Omdisponerade medel ska tas i beaktande i budgetarbetet inför kulvertåtgärder 2023 – 2025.

Ärendebeskrivning

I mål- och budgetdokumentet 2022 – 2024 finns 5 miljoner kronor avsatt till kulvertåtgärder i Fifallaåns sträckning för år 2022. Gatu- & Fastighetskontoret bedömer att dessa medel ej hinner nyttjas för produktion och åtgärder under 2022, på grund av att det blir mer omfattande och komplicerade utredningar än som tidigare antagits.

Då Valdemarsviks centrum vid ett flertal tillfällen under åren översvämmats på grund av höga vattenstånd har Gatu- & Fastighetskontoret jobbat med åtgärdsförslag mot detta parallellt med kulvertutredningen.

Denna utredning har visat på 2 stycken möjligheter, där åtgärd enligt bilaga 2 och 3 anses vara den mest långsiktiga och fördelaktiga lösningen.

Alternativ för åtgärder

Bilaga 1: Att bygga en mer permanent invallning liknande den akutinvallning som RTÖG tillfälligt byggt upp vid översvämningsrisk. Denna åtgärd kan ses som en budgetvariant, och bidrar inte till försköning av centrum. Här tillkommer också senare reparation av de befintliga sponter som är i dåligt skick. Kostnadsuppskattning: 1500 tkr.

Bilaga 2 och 3: Att renovera och gjuta in befintliga sponter samt gjuta en invallning i befintlig bryggdel ända ned till botten. Detta hindrar då vatten att rinna igenom bryggkonstruktionen, och vidare ut på centralplanen. I förslaget pålas också konstruktionen för bryggdelen, vilket säkrar att befintlig bryggdel inte kollapsar. Kostnadsuppskattning: 3000 tkr.

Beslutsunderlag

Situationsplan

Bilaga 1: Alternativ 1 för åtgärd mot översvämning i hamnen i centralorten i Valdemarsvik

Bilaga 2: Alternativ 2 för åtgärd mot översvämning i hamnen i centralorten i Valdemarsvik

Bilaga 3: Alternativ 2 för åtgärd mot översvämning i hamnen i centralorten i Valdemarsvik

Beslutet skickas till

Tekniska chefen

Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

SITUATIONSPLAN

2022-03-09

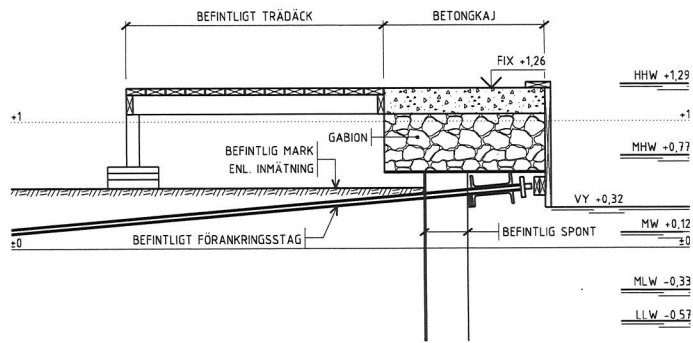
1:581

Fastighetsgränserna är ej juridiskt bindande

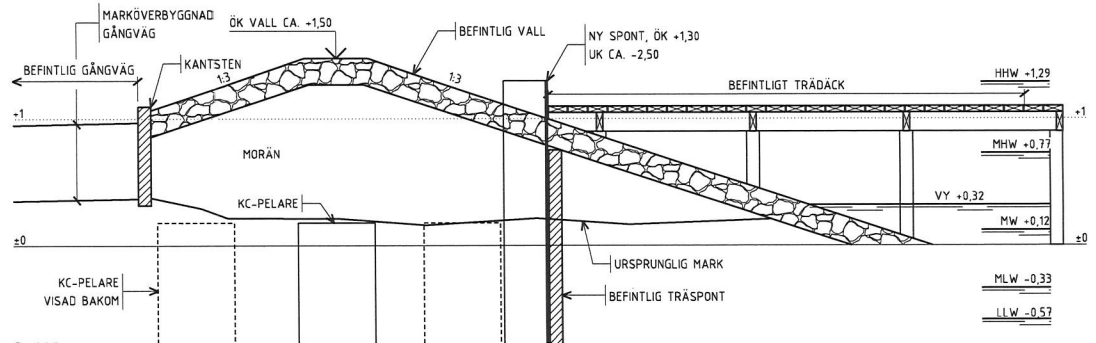

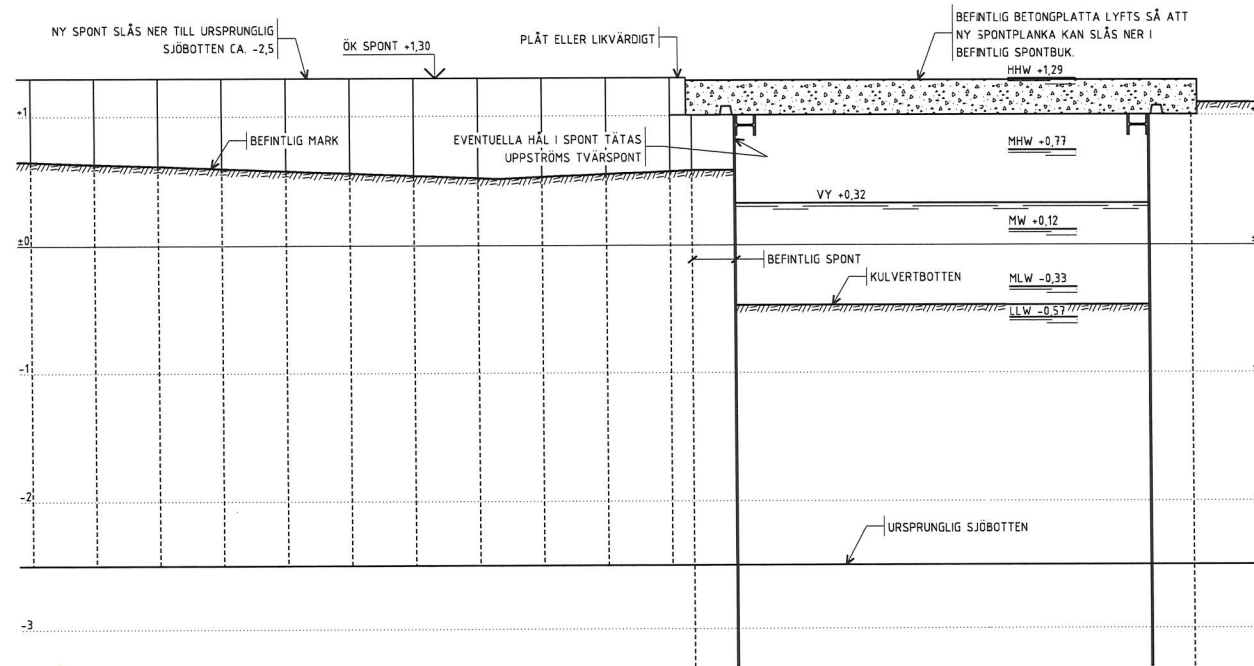
BILAGA 2

A-002 1:20
KOLKAJEN
TVÄRSNITT

C-002 1:20
KOLKAJEN-VALL
TVÄRSNITT

B-002 1:20
KOLPLAN-KULVERT
TVÄRSNITT

FÖRKLARINGAR
VATTENYTAN INMÄTT UNDER PLATS BESÖK
2022-01-20.

HÄNVISNINGAR
K-001 PLAN
ÄLDRE RITNINGAR
4711-126-CENP-UPD-BAT-A HUVUDEL 2:
CENTRALPLAN

2022-02-11

D				
C				
B				
A				
Rev	Revideringsnummer	Datum	Konstr	Det. ut. Gr
KODRENÄTSSYSTEM		AUSGÖRSTED		
SWEREF 99 16 30		RH2000		
STATUS				
PRELIMINÄR HANDLING				

UPPDRAGSBENÄMNING KOLKAJEN/KOLPLAN				
UPPRÄTTAD FÖR VALDEMARSVIKS KOMMUN				
BESTÄLLARENS PROJEKTLEDARE				
DATUM		GRANSKAD AV BESTÄLLAREN		
DATUM		GODKÄND AV BESTÄLLAREN		
KFS ANLÄGGNINGSKONSTRUKTÖRER AB		KFS Anläggningskonstruktörer AB Industrivägen 5, 171 48 Solna Tel 08-470 05 60 Fax 08-470 05 61 www.kfs.se		
UPPDRAGS NR B640	KONSTR. DETALJER / GRANSKAD DDS PP	VALDEMARSVIKS KOMMUN KOLKAJEN/KOLPLAN ÖVERSVÄMNINGSSKYDD TVÄRSNITT		
UPPDRAGSANSVÄRIG PATRIK PÅHLSSON		SKALA 1:20	ALTERN K-002	TELT

Skala 1:1 10mm 0 50 100mm

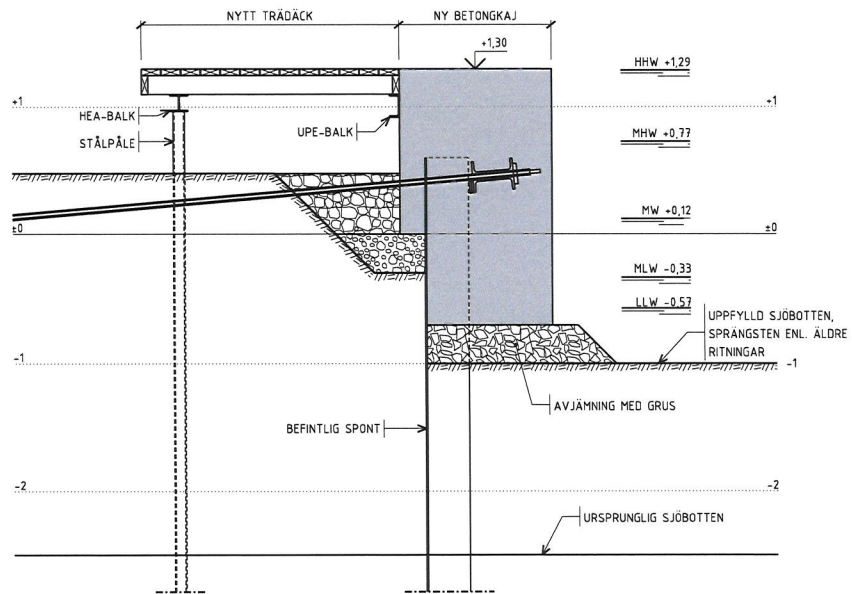
Skala 1:1 1000 mm / m

D:\SKRIFVEN\2022-02-11_KL_0314_01

K:\B640\01_Cad\Bilaga 2.dwg

BILAGA 3.

100mm
50
0

A-003 1:20
KOLKAJEN
TVÄRSNITT

FÖRKLARINGAR
HÄNSYN HAR EJ TAGITS TILL
VATTENSTÄNDSHÖJNINGAR ORSAKAT
AV KLIMATFÖRÄNDRINGAR.

HÄNVISNINGAR
K-001 PLAN
ÄLDRE RITNINGAR

2022-02-16

D				
C				
B				
A				
Rev	Beskrivningen avser		Datum	Konstl. Gr. G.
KODORDNINGSYSTER		I HÖJDSYSTER		
SWEREF 99 16 30		RH2000		
STATUS				
PRELIMINÄR HANDLING				

UPPRAGSBENÄNNING				
KOLKAJEN/KOLPLAN				
UPPRÄTTAD FÖR				
VALDEMARSVIKS KOMMUN				
BESTÄLLARENS PROJEKTLEDARE				
DATUM		GRANSKAD AV BESTÄLLAREN		DATUM
		GRANSKAD AV BESTÄLLAREN		
		KFS AnläggningsKonstruktörer AB Industrivägen 5, 171 48 Solna Tel 08-470 05 60 Fax 08-470 05 61 www.kfs.se		
UPPRAG NR	KONSTR	DETALJGR	GRANSKAD	
B640	DDS			
DATUM	TÄRNINGSLINJE			
	VALDEMARSVIKS KOMMUN PÅGJUTNING SPONTKAJ TVÄRSNITT			
UPPRAGSANSVARE	SKALA	MÄTTSKALA		REK
PATRIK PÅHLSSON	1:20	K-003		

Skala: 1:1

1000 mm / min

KL 18.04.32

UTSÄRIVEN 2022-02-16

W:\BESÖK\UP\Carla\Bilaga\K-003.rvt

Skala 1:1 10mm 0 50 100mm

Ankom: 2022-03-10 Ärende: KS-SA.2021.53 Handling: 403706

(8)

KS-TEK.2021.91

Fortsatt utredning gällande sträckning av kulvert 2022

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx
Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 39

KS-TEK.2021.91

Åtgärd kulvert Funkishuset

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen beslutar att Gatu- och Fastighetskontoret fortsätter att projektera och kalkylera för alternativ 3 och 4 enligt bilagor.

Medel tas från post angående kulvert i 2022 – 2024 års Mål- och budgetdokument.

Ärendebeskrivning

En översiktlig utredning av Fifallaåns sträckning, utlopp och avrinningsområde har genomförts under 2021 och 2022. Avrinningsområdet i Valdemarsviks centrala delar går under våra stora byggnader Funkishuset samt Sjöhuset.

I kulvert under byggnaderna bedöms byggnadskonstruktionens och anläggningens tekniska livslängd vara passerad. Projektgruppen har därför titta på 5 olika förslag på sträckning (se bilagor), där alternativ 3 och 4 anses vara de mest fördelaktiga alternativen att utreda vidare inför eventuell detaljprojektering och kalkylering.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-03-15
PM Åtgärdsförslag – Kulvert Fifallaån, Valdemarsviks kommun
Bilaga 1 Alternativa kulvertdragningar Fifallaån, Valdemarsvik

-----

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad
Mikael Jonsson
Teknisk chef
Tel: 0123-193 10
E-post: mikael.jonsson@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Fortsatt utredning gällande sträckning av kulvert 2022

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar att Gatu & Fastighetskontoret fortsätter att projektera och kalkylera för alternativ 3 och 4 enligt bilagor.

Medel tas från post angående kulvert i 2022 – 2024 års Mål & Budgetdokument.

Ärendebeskrivning

En översiktlig utredning av Fifallaåns sträckning, utlopp och avrinningsområde har genomförts under 2021 och 2022. Avrinningsområdet i Valdemarsviks centrala delar går under våra stora byggnader Funkishuset samt Sjöhuset.

I kulvert under byggnaderna bedöms byggnadskonstruktionens och anläggningens tekniska livslängd vara passerad. Projektgruppen har därför titta på 5 olika förslag på sträckning (se bilagor), där alternativ 3 och 4 anses vara de mest fördelaktiga alternativen att utreda vidare inför eventuell detaljprojektering och kalkylering.

Beslutsunderlag

PM Åtgärdsförslag – Kulvert Fifallaån, Valdemarsviks kommun
Bilaga 1 Alternativa kulvertdragningar Fifallaån, Valdemarsvik

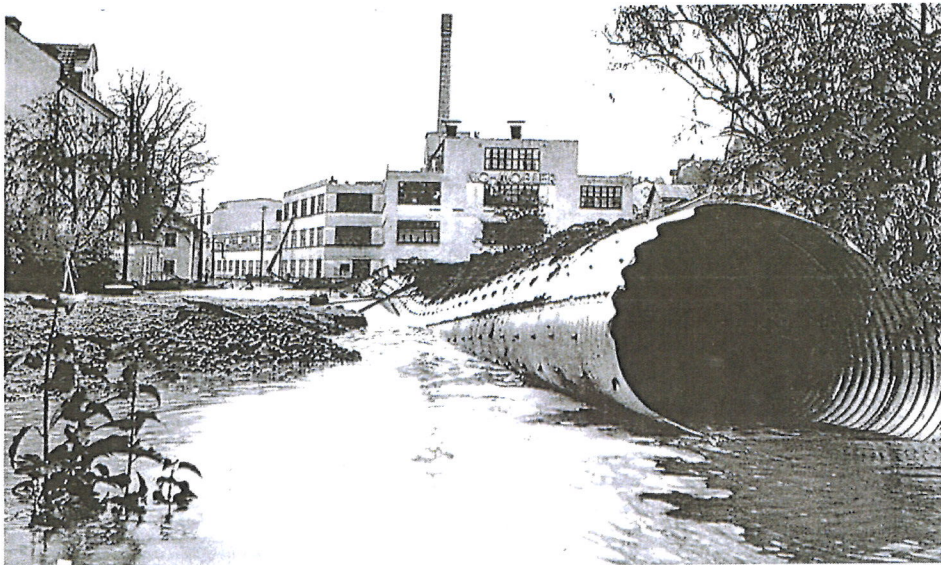
Beslutet skickas till

Tekniska chefen
Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

PM Åtgärdsförslag - Kulvert Fifallaån, Valdemarsviks kommun

Bakgrund och Syfte

Structor har på uppdrag av Valdemarsviks kommun, nedan kallad Kommunen, utfört en översiktlig utredning för Fifallaåns anläggning, bestående av kulverterade delsträckor, genom Valdemarsvik. Fifallaån har sitt avrinningsområde längs aktuell sträcka, genom centrala Valdemarsvik, och har en väsentlig betydelse för ortens dagvattenhantering. Åns kulverterade delsträckors tekniska livslängd bedöms i dag till största delen vara passerad och är således i behov av lämpliga åtgärdsarbeten för säkerställande av dess fortsatta funktion.

Utredningen har utförts av en tillsatt projektgrupp, bestående av sakkunniga från Kommunen och konsulter bestående av projektledare, konstruktörer, miljötekniker, dagvattentekniker, mark- och exploateringsingenjörer och geotekniker. Under utredningen har bl. a platsbesök, studerande av befintligt underlag samt samråd med dykare och tunnelinspektörer utförts.

Syftet med utredningen har varit att granska befintligt underlag, utföra en kompletterande översiktlig helhetsutredning och därefter redovisa lämpliga åtgärdsförslag samt ange rekommendationer för fortsatt projekteringsarbeten för Fifallaåns anläggning i sin helhet. Lämpliga åtgärdsförslag har utvärderats av projektgruppens respektive teknikområde, dvs. de ekonomiska, tekniska och fastighetsrättsliga aspekterna, och redovisas nedan.

Underlag

För aktuell utredning har underlag från bl. a tidigare utförda miljö-, dagvatten-, geoteknik- och konstruktionsutredningar, väderdata från SMHI, ledningsritningar från berörda ledningsägare samt arkivhandlingar från det lokala kommunarkivet. Underlagen är omfattande och beskrivs inte närmare men finns att ta del av på begäran.

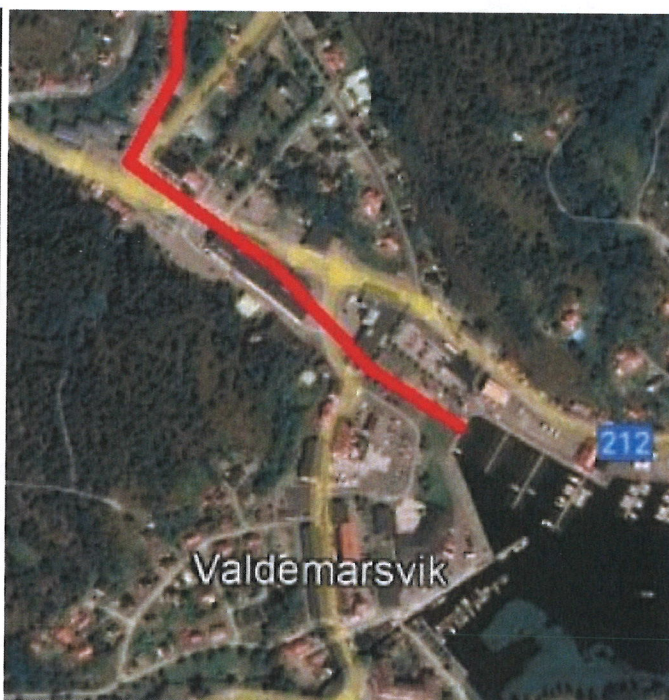
Sammanfattning

Utredning av anläggningens norra delsträckor, dvs. uppströms från kommunhuset Strömsvik vidare till Loviseberg och ishallen pågår i skrivande stund. Dock planeras åtgärder här utföras i ett senare skede och har därför inte vidare inarbetats i aktuell handling. Angående anläggningens övriga delar, dvs. nedströms från kommunhuset Strömsvik/inlopp i Funkishuset och Valdemarsvikens kaj bedömer projektgruppen att anläggningens tekniska livslängd är passerad och behöver åtgärdas omgående, antingen genom renovering eller omläggning i annat läge/dragning.

Projektgruppen har kommit fram till totalt 5 olika åtgärdsförslag på ny dragning och/eller nytt utförande av anläggningen. Aktuell sträcka är mellan Kommunhuset Strömsvik/inlopp i Funkishuset och Valdemarsvikens kaj, se nedan figur 1 för hela anläggningens aktuella dragning samt figur 2 för aktuell delsträcka. Förslagen presenteras i samband med redovisning av identifierade för- och nackdelar från respektive teknikområde, dvs. med avseende på miljö, dagvatten, konstruktion samt MEX/fastighetsrättsligt, i bifogad handling, se Bilaga 1 - Alternativa kulvertdragningar 220222.

Figur 1 – Kulvert Fifallaån

Figur 2 – Aktuell delsträcka

Slutsats

Projektgruppen har utifrån respektive teknikområde granskat och sammanställt sina bedömningar av de 5 olika åtgärdsförslagen. En sammanfattning av detta arbete och tillhörande slutsatser redovisas nedan.

Utredningen visar på att alternativ 1 och 2 bedöms olämpliga avseende långsiktiga permanenta åtgärdsförslag. Alternativ 5 bedöms även vara ett olämpligt åtgärdsförslag, främst med hänsyn till utförandeskedet då detta alternativ erfordrar omfattande omgivnings- och trafikpåverkan och att Kommunen inte har rådighet inom denna sträcka då det är Trafikverkets vägområde. Alternativ 5 har således bedömts vara ett ”reservalternativ”.

Nedan presenteras kort och sammanfattat orsak till bedömningar och slutsatser gällande alternativen 1, 2 och 5.

Alternativ 1 och 2

Dessa alternativ bedöms olämpliga då anläggningens läge är under äldre byggnader med oklar grundläggningsstatus samt med bärande grundkonstruktioner som bedöms vara i behov av omfattande renoveringsbehov. Att utföra ett långsiktigt åtgärdsarbete under dessa byggnader bedöms vara förenligt med stor risk för den nya konstruktionens tekniska livslängd. Ytterliga bedöms dessa alternativ medföra försvårande drift- och skötselarbete pga svåråtkomligheten under byggnaderna.

Alternativ 5

Detta alternativ bedöms medföra omfattande ledningsomläggning samt påverka trafikflödet genom genom Storgatan/Hamngatan (som Kommunen till stor del inte har rådighet över) omfattande under hela utförandet. Eventuellt kan detaljerad ledningsomläggning och etappindelad schaktarbete utföras så begränsat trafikflöde mot skärgården blir möjligt. Detta kommer bl. a erfordra omfattande trafikplanering, utförande av provisorier för tillfällig trafikomläggning och installationer av stödkonstruktioner i mark (mot befintliga byggnader och anläggningar) samt samråd med Trafikverket.

Projektgruppen har därefter gjort bedömningen att de mest fördelaktiga åtgärdsförslagen är **alternativ 3 och 4** vars identifierade för- och nackdelar beskrivs kortfattat och sammanställt nedan.

Alternativ 3

Fördelar:

- Kommunen är markägare för större delen av sträckan
- Sträckan är friliggande från befintligt bebyggda fastigheter
- Dragningen sker i allmän platsmark som kommunen därmed har rådighet över
- Ingen byggnad ovanför vilket gör att driften kan skötas enligt ”normalt” för denna typ av anläggning
- Går att utföra relativt ostört, påverkar inte trafikflödet genom samhället
- Kapaciteten av vattenflöden bedöms kunna ökas

Nackdelar:

- Erfordrar omfattande ledningsomläggning vilket är förenligt med lång entreprenadtid och större kostnader
- Det förekommer förorenad mark inom sträckan som särskilt behöver hanteras vid utförande
- Kräver ytterligare markundersökningar (geo och miljö)
- Det kan bli svårframkomligt vid befintliga byggnadsentréer väster och öster om Garvaregatan samt vid parkeringen väster om Garvaregatan under byggtiden och vid framtida underhåll och reparationer här
- Det kommer erfordras trafikomläggning (LTA) till och från parkering och byggnader längsmed gatan

- Ganska trångt att utföra arbeten på Garvaregatan
- Det kan uppstå dålig lukt vid låga flöden
- Skräp från havet kan driva in i den nya sträckan

Alternativ 4

Fördelar:

Samma som Alternativ 3, men även normal drift och skötsel för öppet dike på del av sträckan, samt följande:

- Positivt ur miljösynpunkt, dvs. estetiskt med trevlig utemiljö samt möjlighet till ökad biologisk mångfald (djur- och växtliv)
- Ytterligare åtkomlighet vid drift och ev. framtida åtgärder.
- Potential för viss sedimentering = bättre vattenkvalitet vid recipient.
- Bedöms få betydligt större kapacitet/större flöden från både uppströms och nedströms (från havet)
- Bedöms generera bäst säkerhet mot klimatförändringar och stigande havsnivå
- Kan eventuellt bli möjligt att beviljas finansiellt stöd från Länsstyrelsen för utförandet

Nackdelar:

Samma som Alternativ 3 men mer kostsamt avseende schakt- och förstärkningsarbeten pga mer omfattande schakt samt följande:

- Större kostnader avseende arkitektur, landskap samt eventuella finplaneringsarbeten med tillhörande anläggningar (broar/bryggor/altandäck etc.) och installationer (belysning etc)
- Då detta alternativ även tar större plats i plan kan det påverka/göra intrång på angränsande fastigheter och infrastruktur
- Säkerheten för gående, småbarn, trafik mm som rör sig i stadsrummet måste beaktas vid utformning av öppna lösningar.

I figur 3 nedan redovisas ungefärlig dragning för åtgärdsförslagen 3 och 4.

Figur 3 – Åtgärdsförslag 3 och 4

Rekommendationer

Projektgruppen rekommenderar att fortsatt projektering av åtgärdsförslag 3 och 4 påbörjas omgående efter erforderliga beslut tagits.

Bilagor

Bilaga 1 - Alternativa kulvertdragningar 220222

Projektgruppen, på uppdrag av Valdemarsviks kommun, den 2022-03-09

Kommunen

Magnus Broström, Drifttekniker vatten och avlopp
Mikael Jonsson, Teknisk chef

Structor Östergötland AB

Peter Öhlin, Projektledare
Christopher Roxström, Projekt- och byggledare mark, geotekniker

Structor Miljö Öst AB

Susanne Karlsson, Miljötekniker
Martin Lyth, Miljötekniker
Daniel Glatz, Hydrogeolog

KFS AnläggningsKonstruktörer AB

Patrik Pålsson, Konstruktör, geotekniker

Svefa

Michaela Thomsson, Mark- och exploateringsingenjör

Bilaga 1

Alternativa kulvertdragningar Fifallaån, Valdemarsvik

Nedan redovisas för- respektive nackdelar med identifierade alternativa sträckningar av kulverten från Funkishuset ner till Valdemarsviken.

Bedömning av mark- och konstruktionsfrågor (Structor Östergötland och KFS) i normal svart text.

Bedömning av miljöfrågor (Structor Miljö Öst) i blå text.

Bedömning av hydrogeologiska frågor (Structor Miljö Öst) i grön text.

Bedömning av MEX-frågor (Svefa) i röd text.

Alternativ 1:

Fördelar:

- Kulvertens läge är klart
- Begränsade utredningsbehov med avseende på förorenad mark – endast klassificering av sediment för hantering och mottagning.
- Befintliga rättigheter (dikesföretag med tillhörande vattendom, avtals- och officialservitut mm) nyttjas – inget nytt avtal bedöms behövas.
- Klart fördelaktigt ur juridisk synvinkel
- Kommunen är huvudman för gata och park på allmän plats i denna dragning.

Nackdelar:

- Fuktbelastning på byggnaden
- Förvaltning med två olika fastighetsägare
- Störningar vid produktion, utrymning av verksamheter
- Återkommande inspektioner krävs
- Påverkan vid framtida renoveringar på byggnaden

- Inloppet vid Funkishuset blir översvämmat vid höga flöden/vattenstånd. (Tveksamt, gällde innan när det fanns ett galler framför inloppet.)
- Åtkomst under annans egendom (byggnader och väg) – Svårt komma åt anläggningen för underhåll och reparation över tid.
- Man missar ett gyllene tillfälle att åstadkomma en förbättring av avrinningsförhållanden i centrala Valdemarsvik.

Övrigt:

- ”Enbart” en anmälan om vattenverksamhet. En anmälan är generellt oftast mindre tids- och kostnadskrävande än en tillståndsprocess. **OBS** – detta gäller om aktuell bottenyta som berörs av åtgärden uppgår till högst 500 kvadratmeter. Om bottenytan i är mer än 500 kvadratmeter krävs tillstånd.
- Rådighet behövs – kommunen måste förfoga över Vattenområdet
- Beakta att befintliga dikesföretag är att betrakta som vattendom, som kan påverkas av ändrade dimensioner på kulvertar mm. Studie av anläggningsbeslut behövs (för Fifallaåns markavvattningsföretag och Storängens dikningsföretag (S_231 dat. 1962 och R_551 dat. 1932))
- Ja, men vi behöver ingen ny dom, vilket bör underlätta processen.

Frågor:

- Eventuella rännalar i Storgatan för att hantera vatten vid översvämning av inloppet
- Ekonomi?
- Renovering omfattas av nya kulvertväggar, bjälklag och pålning
- Ta reda på hur stor bottenytan är som berörs av åtgärden? Om den är mer än 500 kvadratmeter krävs tillstånd i stället för anmälan.
- Flödesväg vid skyfall samt grundvattendränning

Alternativ 2:

Fördelar:

- Kulvertens läge är klart
- Fri konstruktion från huset
- Begränsade utredningsbehov med avseende på förorenad mark – endast klassificering av sediment för hantering och mottagning.
- Befintliga rättigheter (dikesföretag med tillhörande vattendom, avtals- och officialservitut mm) nyttjas – inget nytt avtal bedöms behövas.
- Kommunen är huvudman för gata och park på allmän plats i denna dragning.
- Vattendraget blir tätt mot omgivningen. Det kan inte komma in förorenat grundvatten från den omgivande fyllningen.
- Det finns förutsättningar att minska fuktbelastningen på byggnaden eftersom ledningarna kan utföras tätt.

Nackdelar:

- Komplicerat produktionsmässigt att få in PE-ledningar och sand
- Åtkomlighet vid drift och ev. framtida åtgärder.
- Den befintliga kulverten är dränerande för grundvatten lokalt under byggnaden. Om den nya kulverten blir tät behöver dränering lösas separat.
- Vattendragets totala kapacitet minskar, vilket ökar risken för översvämning.
Problemet kan förebyggas med ökad utjämning i vattendraget uppströms.

Övrigt:

- ”Enbart” en anmälan om vattenverksamhet. En anmälan är generellt oftast mindre tids- och kostnadskrävande än en tillståndsprocess. **OBS** – detta gäller om aktuell bottenyta som berörs av åtgärden uppgår till högst 500 kvadratmeter. Om bottenytan i är mer än 500 kvadratmeter krävs tillstånd.
- Rådighet behövs – kommunen måste förfoga över Vattenområdet
- Påverkan befintliga dikesföretag (och tillhörande vattendomar) bör utredas. Samråd detta med länsstyrelsen i ett tidigt skede – samtidigt som anmälan/tillstånd för vattenverksamhet. Studie av anläggningsbeslut behövs (för Fifallaåns markavvattningsföretag och Storängens dikningsföretag (S_231 dat. 1962 och R_551 dat. 1932))
- Åtkomst under annans egendom (byggnader och väg) – Svårt komma åt anläggningen för underhåll och reparation över tid.
- En hydrologisk modell över Fifallaåns avrinningsområde kan användas till att bedöma sambandet mellan minskad dimensionering på kulverten och behovet av fördröjningsmagasin uppströms (inklusive klimatpåverkan).

Frågor:

- Eventuellt stigarschakt vid inlopp i Funkishuset
- Ekonomi?
- Ta reda på hur stor bottenytan är som berörs av åtgärden? Om den är mer än 500 kvadratmeter krävs tillstånd i stället för anmälan.
- **Beakta att befintliga dikesföretag har en gällande vattendom, som kanske påverkas av ändrade dimensioner på kulvertar mm.**
Ja, men vi behöver, oavsett allt, lyckas räkna hem de vattenflöden som kan bli genom kulverten. Vi behöver ändå kunna argumentera för att påverkan på dikningsföretagets intressen är litet/obetydligt.
- Är det möjligt. Kollas med leverantör, t ex Upponor.
- Detaljerad utredning av dimension
- Vilket flöde skall man dimensionera för, 100 eller 1000 år?

Alternativ 3:

Fördelar:

- Åtkomlighet vid drift och ev. framtida åtgärder. **Kommunen är markägare för större delen av sträckan.**
- **Kommunen är huvudman för gata och park på allmän plats i denna dragning.**
- Kapaciteten kan ökas
- Positivt ur miljösynpunkt, biologisk mångfald etc.
- ? Ok, är det så? Vilken dimension blir det då?
- Friliggande från befintliga fastigheter

Nackdelar:

- Ledningsomläggning av befintliga ledningar
- Förorenad mark (garveri och kemptvätt). Behov av mer omfattande miljöutredningar än i alternativ 1 och 2, bland annat för bedömning av risker (exponering, spridning mm) samt klassificering av schaktmassor. Gäller hela sträckningen utom den del som är befintlig kulvert. Aktuella föroreningar metaller, petroleum, PCB och klorerade alifater.
- Lukt vid låga flöden
- Skräp kan driva in från havet
- **Viss negativ påverkan (framkomlighet) på befintliga byggnadsentréer väster och öster om Garvaregatan samt parkering väster om Garvaregatan under byggtid och framtida underhåll/revisioner av kulvert.**
- **Trafikomläggning (LTA) till/från parkering och byggnader längsmed gatan.**
- **Troligt att enskilda fastigheter påverkas beroende på kuvert/dikets dragning. Nyttjanderätt/servitut behövs om schakt/kulvert behöver läggas på enskild fastighet.**
- **Påverkar befintlig ledningsrätt (0561-00/11.1).**
- **Ganska trångt att komma fram genom Garvaregatan.**

Övrigt:

- Bör räcka med "enbart" med en anmälan om vattenverksamhet. **OBS – detta gäller för omgrävning av vattendrag med en medelvattenföring som uppgår till högst 1 m³/s ". Om medelvattenföring > 1 m³/s så krävs tillstånd. En anmälan är generellt oftast mindre tids- och kostnadskrävande än en tillståndsprocess. Enligt SMHI: data så är MHQ för Fifallaån 0,82 m³/s¹). Detta bör stämmas av med Länsstyrelsen i ett tidigt skede så att de delar bedömningen att det är en anmälningspliktig verksamhet.**
- Rådighet behövs – kommunen måste förfoga över Vattenområdet
Kommunen kan ha rådighet ändå, utan att äga marken, men det bästa är att stå som ägare, eller att ha ett tydligt avtal med markägaren.
- **Påverkan befintliga dikesföretag (och tillhörande vattendomar) bör utredas. Samråd detta med länsstyrelsen i ett tidigt skede –**

samtidigt som anmälan/tillstånd för vattenverksamhet. Studie av anläggningsbeslut behövs (för Fifallaåns markavvattningsföretag och Storängens dikningsföretag (S_231 dat. 1962 och R_551 dat. 1932))

Frågor:

- Ekonomi?
  - Vilka åtgärder (fyllning, sand etc) bör göras i bef. kulvert
  - Rådighet behövs – kommunen måste förfoga över vattenområdet
-

Alternativ 4:

Lika synpunkter som alternativ 3 förutom nedanstående

Fördelar:

- Trevlig utemiljö kan skapas.
- Ytterligare åtkomlighet vid drift och ev. framtida åtgärder.
- Potential för viss sedimentering = bättre vattenkvalitet vid recipient.
- Kommunen markägare – nyttjanderätt går troligen att ordna relativt ”enkelt”. Bra, då är rådighetsfrågan förmodligen enkel.
- Kommunen är huvudman för gata och park på allmän plats i denna dragning.
- En öppen kanal kan göras med ojämförligt störst kapacitet av de föreslagna alternativen.
- Detta alternativ ger bäst säkerhet mot klimatförändringar och stigande havsnivå.
- Detta är det enda alternativet som kan ge en förutsättningar för en ökad biologisk mångfald i vattendraget.

Nackdelar:

- Förorenad mark (garveri och kemtvätt). Behov av mer omfattande miljöutredningar än i alternativ 1 och 2, bland annat för bedömning av risker (exponering, spridning mm) samt klassificering av schaktmassor. Gäller hela sträckningen utom den del som är befintlig kulvert. Aktuella föroreningar metaller, petroleum, PCB och klorerade alifater.
- Troligt att enskilda fastigheter påverkas beroende på kuvert/dikets dragning. Nyttjanderätt/servitut behövs om schakt/kulvert behöver läggas på enskild fastighet.
- Påverkar befintlig ledningsrätt (0561-00/11.1).
- Beroende på placering av öppen kulvert. Viss alternativt påtaglig negativ påverkan (framkomlighet/risk för översvämning mm) på befintliga byggnader och deras entréer väster och öster om Garvaregatan samt parkering väster om Garvaregatan. Detta gäller såväl under byggtid som vid drift och framtida underhåll/repARATIONER av kulvert.

- Påverkar angöring till/från parkering och byggnader längsmed Garvaregatan.
- Säkerheten för gående, småbarn, trafik mm som rör sig i stadsrummet måste beaktas vid utformning av öppna lösningar.
- Dyraste alternativet?

Övrigt

- Bör räkna med "enbart" med en anmälan om vattenverksamhet. **OBS** – detta gäller för omgrävning av vattendrag med en medelvattenföring som uppgår till högst $1 \text{ m}^3/\text{s}$ ". Om medelvattenföring $> 1 \text{ m}^3/\text{s}$ så krävs tillstånd. En anmälan är generellt oftast mindre tids- och kostnadskrävande än en tillståndprocess. Enligt SMHI: data så är MHQ för Fifallaån $0,82 \text{ m}^3/\text{s}^1$). Detta bör stämmas av med Länsstyrelsen i ett tidigt skede så att de delar bedömningen att det är en anmälningspliktig verksamhet.
- Rådighet behövs – kommunen måste förfoga över Vattenområdet.
- Kommunen kan ha rådighet ändå, utan att äga marken, men det bästa är att stå som ägare, eller att ha ett tydligt avtal med markägaren.
- **Om** skapande av ökad biologisk mångfald med den öppna delen (=restaurering av vattenmiljö) eller ökad tillgänglighet till vattnet (= främjande av friluftsliv) kan det kanske finnas bidragsmedel att söka. Idag finns t.ex LONA-bidrag (50 % bidrag och 50 % egen finansiering). I Torshagsån fick t.ex Norrköpings kommun ca 1 Mkr i statliga bidrag för att ta bort kulvert och restaurera en åsträcka. Nytt val 2022 så det är klart osäkert om LONA bidragen kommer finnas 2023
- Beakta även LOVA-bidrag.
- Befintliga nyttjanderätter behöver upphävas/dödas.
- Påverkan befintliga dikesföretag (och tillhörande vattendomar) bör utredas. Samråd detta med länsstyrelsen i ett tidigt skede – samtidigt som anmälan/tillstånd för vattenverksamhet. Befintliga dikesföretag mm behöver troligen omprövas. Studie av anläggningsbeslut behövs (för Fifallaåns markavvattningsföretag och Storängens dikningsföretag (S_231 dat. 1962 och R_551 dat. 1932))
- Hur skall framtida vattenståndshöjningar beaktas. Skapa "höga vallar" nu eller planera för att höja marken i framtiden?

Frågor:

- Ekonomi?
  - Vilka åtgärder (fyllning, sand etc.) bör göras i bef. kulvert
-

Alternativ 5:

Fördelar:

- Kommunen markägare till stor del – nyttjanderätt går troligen att ordna relativt ”enkelt”.
- Kommunen är huvudman för gata och park på delar av sträckan.
- Flera fördelar gemensamt med alt 3,4. Mera lättåtkomligt, vid utförande och underhåll.
- Dimensionering kan göras relativt fritt. Inte så trångt och ont om plats.

Nackdelar:

- Storgatan/Hamngatan har Trafikverket som huvudman (rådighet/medgivande behövs för att få OK med anmälan/tillstånd för vattenverksamhet). Samråda om potential av att samordna avvattnings- och vägvatten?
- Trafikomläggningar (LTA av såväl statlig som kommunal väg)
- Förorenad mark (garveri och kemptvätt, timmerhamn och fyllningsmassor av okänt ursprung). Behov av mer omfattande miljöutredningar än i alternativ 1 och 2, bland annat för bedömning av risker (exponering, spridning mm) samt klassificering av schaktmassor. Troligtvis mindre föroreningsmängder än alternativ 3 och 4. Gäller hela

sträckningen. Aktuella föroreningar metaller, petroleum, PAH och klorerade alifater.

- Troligt att enskilda fastigheter påverkas beroende på kuvert/dikets dragning. Nyttjanderätt/servitut behövs om schakt/kulvert behöver läggas på enskild fastighet.
- Påverkar befintliga (kommunal) busshållplatser (Östgötatrafiken) och parkering söder om Hamngatan
- Eventuellt kan enskild väghållare påverkas av åtgärden (väg: Kyrkobrinken)

Frågor:

- Ekonomi?
- Av de olika alternativ som presenterats är detta eventuellt det billigaste sättet att flytta ut kulverten ur byggnaden.
- Vilka åtgärder (fyllning med sand etc.) bör göras i bef. kulvert

Övrigt

- Bör räkna med "enbart" med en anmälan om vattenverksamhet. **OBS** – detta gäller för omgrävning av vattendrag med en medelvattenföring som uppgår till högst 1 m³/s ". Om medelvattenföring > 1 m³/s så krävs tillstånd. En anmälan är generellt oftast mindre tids- och kostnadskrävande än en tillståndsprocess. Enligt SMHI: data så är MHQ för Fifallaån 0,82 m³/s¹). Detta bör stämmas av med Länsstyrelsen i ett tidigt skede så att de delar bedömningen att det är en anmälningspliktig verksamhet.
  - Rådighet behövs – kommunen måste förfoga över Vattenområdet
  - Befintliga nyttjanderätter för kulvert behöver upphävas/dödas.
  - Påverkan befintliga dikesföretag (och tillhörande vattendomar) bör utredas. Samråd detta med länsstyrelsen i ett tidigt skede – samtidigt som anmälan/tillstånd för vattenverksamhet. Befintliga dikesföretag mm behöver troligen omprövas. Studie av anläggningsbeslut behövs (för Fifallaåns markavvattningsföretag och Storängens dikningsföretag (S_231 dat. 1962 och R_551 dat. 1932))
  - Beakta hur väghållarnas (staten, kommunen och eventuellt enskild vägförenings) dagvatten påverkas av åtgärden – Finns intresse för gemensam lösning vid val av denna dragning?
-

Sammanfattad text för respektive åtgärdsförslags för- och nackdelar (redovisat av Structor Miljö Öst):

”Nu har vi, (Susanne, Daniel och Martin - Structor Miljö Öst), haft en intern diskussion som mynnar ut att vi så långt det är ekonomiskt möjligt så förordas en öppen kulvert (alternativ 4) då det ger möjlighet att hantera en högre kapacitet av vattenflödet och kan utformas för att ge större säkerhet mot klimatförändringar och stigande havsnivåer. Ett öppet vattendrag kan också utformas så att den ger förbättrad livsmiljö för växter och djur samt ökar områdets attraktion för invånarna och besökare i området.

Om detta inte är ekonomiskt möjligt så förordas att befintlig kulverten ersätts med nya ledningar (alternativ 2). Åtminstone i det kortare perspektivet bör det vara ekonomiskt mer fördelaktigt än en öppen kulvert. Möjlighet finns ju också att öppna upp kulverten den sista sträckan ner mot hamnen i detta alternativ.

Oavsett vilket alternativ som väljs, så förordas starkt en hydrologisk utredning/modell så att nuvarande och framtida flöden kan hanteras optimalt utifrån det valda alternativet. Vidare bör antingen det öppna diket (alternativ 3) eller de nya rören i kulvertarna (alternativ 2, 3 och 5) vara utformade (=tätade) så att de förhindrar inträngning och spridning av de föroreningar som finns i marken.”

Sammanfattad text för respektive åtgärdsförslags för- och nackdelar (redovisat av Svefa):

”Utifrån ett fastighetsrättsligt perspektiv kräver samtliga föreslagna ledningsdragningar utom alternativ 1 och 2 upprättande av nya nyttjanderätt för kulverten/diken i nytt läge. Ett nytt läge på kulvert/dike skulle å andra sidan underlätta drift och underhåll av anläggningen då den blir lättare att komma åt rent fysiskt. Ledningens nuvarande läge riskerar att underminera befintliga byggnader (med potentiellt stor materiell och ekonomisk skada som följd) vilket skulle elimineras med en flytt av ledningen.

Rent praktiskt behövs ny ledningsrätt / upplåtelse för ledningens / dikets nya läge. Tidsmässigt är det enklast att få till markåtkomst där kommunen redan idag är fastighetsägare vilket är fallet i alternativ 3-5.

Alternativ 5 bedöms ha stor påverkan på genomfartsvägen Storgatan/Hamngatan där är Trafikverket väghållare. Övriga alternativ påverkar mest kommunen som huvudman och väghållare. Alternativ 5 bör dock inte väljas bort på denna premiss i första hand då det antas vara i Trafikverkets intresse att ordna sitt så kallade vägvatten i denna sträcka, vilket kanske kan samordnas vid en ledningsdragnings i detta läge. Även alternativ 1-4 bedöms påverka trafiken i centrala Valdemarsvik under byggskedet, dock är kommunen väghållare och huvudman för allmän plats som berörs av dessa ledningsdragningar vilket bedöms underlätta handläggning och genomförande entreprenaden.

Närmast recipienten erbjuder ledningsdragnings 3 - 5 möjlighet till att ändra intrycket av tätorten Valdemarsvik öster och söder ifrån. Alternativ 5 kan potentiellt ha en negativ påverkan på lokaltrafiken beroende på hur busshållplatsen närmast vattnet i centrum påverkas av projektet. Genom en öppen lösning (alternativ 3) skapas ett ändrat intryck av stadsrummet. Viktigt att säkerheten beaktas vid utformningen av öppna diken i förhållande till stadsrummet.

Beslutshandlingar för markavvattningsföretagen norr om Loviseberg behöver studeras för att utesluta eventuell påverkan på eventuell vattendom mm kopplad till detta företag. Detta gäller för samtliga ledningsdragningar. Vid kontakt med Länsstyrelsen angående vattenverksamhet behöver frågan om hantering av markavvattningsföretagen lyftas då länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för sådana anläggningar.

I ett senare skede kan det, om kommunen finner det motiverat, finnas skäl att upphäva dikesföretag norr om Loviseberg skolan genom prövning* i Mark- och miljödomstolen. Troligen ej relevant för denna ledningssektion. Prövningsmål i domstol bekostas i sin helhet av sökanden.”

Fotnoter:

- 1) MHQ = medelvärdet av varje års högsta dygnsvattenföring. SMHI:s data bygger på flödesstatistik mellan åren 1981-2010. Så värdet 0,82 m³/s är alltså MHQ för åren 1981-2010. För senare år 2010 och framåt har jag bara hittat ett år med mer än 1 m³/s (år 2013 med ett högsta dygnsvärde på 1,4 m³/s).
- 2) Se karta från sent 1800-tal nedan.

Structor Östergötland AB
Peter Öhlin, Projektledare
Christopher Roxström, Projekt- och bygglidare mark, geotekniker

KFS AnläggningsKonstruktörer AB
Patrik Pålsson, Konstruktör, geotekniker

Structor Miljö Öst AB
Susanne Karlsson, Miljötekniker
Martin Lyth, Miljötekniker
Daniel Glatz, Hydrogeolog

Svefa
Michaela Thomsson, Mark- och exploateringsingenjör

(2)

KS-SO.2019.88

Riktlinjer för äldreomsorg

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx
Akten

Justerare

.....

.....

KS-SOU §10

KS-SO.2019.88

Riktlinjer för äldreomsorg

Kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskotts förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen antar den reviderade versionen "Riktlinjer för handläggning och insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen"

Ärendebeskrivning

Revidering av "Riktlinjer för handläggning och insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen". Aktuella förändringar är markerade med gul färg.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor stöd och omsorg 2022-03-11.
Riktlinjer för handläggning och insatser till äldre personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen. Senast reviderad 2020-01-07.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Sektorchef
Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Stöd och Omsorg KS-SO
Anna-Lena Udenius
Kvalitets- och utvecklingsstrateg
Tel: 0123-191 00
E-post: anna-lena.udenius@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Riktlinjer för äldreomsorg, revidering

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar den reviderade versionen "Riktlinjer för handläggning och insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen"

Ärendebeskrivning

Revidering av "Riktlinjer för handläggning och insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen". Aktuella ändringar är markerade med gul färg.

Beslutet skickas till

sektorchef
akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Marie Schmid
socialchef

Riktlinjer för handläggning och insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen

Antagen av Kommunstyrelsen 2020-01-07

Senast reviderad:

Giltig från och med:

Dokumentansvarig: sektorchef

Innehåll

1 Inledning	4
1.1. Syfte	4
1.2. Målgrupp	4
1.3. värdegrund	4
1.4. Rehabiliterande förhållningssätt	5
1.5. Språk	5
1.6. Företrädare för den enskilde – ombud, god man och förvaltare	6
1.7. Barn	6
1.8. Våld i nära relationer	7
1.9. Förenklat beslutsfattande om hemtjänst till äldre	7
2. Lagstiftning	7
2.1. Socialtjänstlagen	7
2.1.1. Rätt till bistånd	7
2.1.2. Rätten att ta ut avgifter	8
2.1.3. Skyldighet att rapportera missförhållanden (lex Sarah)	8
2.1.4. Rapportering av ej verkställda beslut	8
2.1.5. Ledningssystem för kvalitet	8
2.2. Förvaltningslagen	8
3. Handläggning	9
3.1. Ansökan och utredning	9
3.2. Bedömning	10
3.3. Beslut	10
3.4. Överklagan	11
3.5. Uppdrag till utförare	11
3.6. Uppföljning	12
3.7. Förenklat beslutsfattande	12
3.8. Sommarvistelse	12
4. Dokumentation	13
5. Förebyggande åtgärder	13
5.1. Informationsskyldighet och uppsökande verksamhet	13
5.2. Rehabiliterande förhållningssätt	13
5.3. Stöd till anhöriga	13
6. Att bedöma behov	14
6.1. Skäliga levnadsvillkor	14
6.2. Om behovet kan tillgodoses på annat sätt	14

6.3. Avgränsning till hälso- och sjukvårdsinsatser	15
6.4. Hushållsgemenskap	15
6.5. Husdjur	15
6.6. Ekonomihantering	16
7. Bedömning av vanligt förekommande insatser	16
7.1. Allmänt.....	16
7.2. Hemtjänst	16
7.2.1. Serviceinsatser	17
7.2.2. Omvårdnadsinsatser.....	19
7.3. Dagverksamhet	21
7.4. Avlösning i hemmet.....	22
7.5. Växelvård.....	22
7.7 Korttidsplats.....	22
7.8 Vård- och omsorgsboende	23
7.8.1 Parboende.....	23

1 Inledning

1.1. Syfte

Socialtjänstlagen är en ramlag som ger kommunerna möjlighet att anpassa sina insatser. Rätten till bistånd regleras enligt Socialtjänstlagen 4 kap. 1§:

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt. Den enskilde skall genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet skall utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Riktlinjernas syfte är att vara en vägledning för handläggare i arbetet med en rättssäker och likvärdig utredning samt behovsbedömning. Beslut om insatser ska fattas enligt samma bedömningsgrunder, oavsett vem som fattar beslutet. Riktlinjerna innebär inte någon inskränkning i den enskildes rätt att få en individuell prövning av sin ansökan utan utgår från grundläggande principer i socialtjänstlagen.

Insatserna ska präglas av helhetssyn och kontinuitet samt att den enskildes egna resurser tas tillvara, dvs insatsen ska utformas utifrån ett rehabiliterande förhållningssätt.

Dessa riktlinjer inkluderar inte insatser till personer med behov av stöd från socialpsykiatrin.

1.2. Målgrupp

Riktlinjerna avser insatser till personer som har behov av stöd och omvårdnad i sin dagliga livsföring. Insatser som behövs för att tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå och om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt än genom hjälp från kommunen.

1.3. Värdegrund

Den nationella värdegrunden för äldreomsorgen gäller alla kommuner och verksamheter som utför äldreomsorg enligt socialtjänstlagen. Värdegrunden bygger på att socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. För att uppnå det behöver äldreomsorgen bland annat värna och respektera den enskilda personens rätt till privatliv och kroppslig integritet, självbestämmande, delaktighet och anpassning till den enskilda personen. Äldre personer ska bland annat, så långt det är möjligt, kunna välja när och hur stöd och hjälp ska ges.

Sektor stöd och omsorg i Valdemarsviks kommun har en lokalt formulerad värdegrund som tillsammans med den nationella utgör grunden för den lokala äldreomsorgen.

Figur 1 Bild av kommunens värdegrund

1.4. Rehabiliterande förhållningssätt

Ett rehabiliterande förhållningssätt har sin utgångspunkt i ett salutogent synsätt och innebär att då en person får insatser beviljade ska stödet utformas så att den enskilde kan göra så mycket som möjligt själv. Detta för att bibehålla eller återta den egna förmågan. Personalen finns med som stöd i de dagliga aktiviteterna i det hen inte klarar själv. Vid mycket hjälp kan konsekvensen annars bli att den enskilde blir mer passiv och därmed tappar funktioner och färdigheter som hen faktiskt har.

Ett rehabiliterande förhållningssätt är därmed en central utgångspunkt i såväl bedömning av behov som utformandet av insatserna. Arbetssättet förtydligas också via en nära samverkan med rehabiliteringspersonal som redan vid behovsbedömningen kan bidra i att synliggöra alternativa utförande av sysslor och hjälpbehov.

1.5. Språk

Då en person inte behärskar det svenska språket, har en hörselnedsättning eller en språkstörning/talskada ska myndigheter vid behov anlita tolk. Verksamheten ska förvissa sig om att den enskildes uppgifter och synpunkter kommer fram och att den enskilde kan tillgodogöra sig den information som lämnas. Såvida inte en fullständig förståelig kommunikation kan säkerställas på annat sätt bör auktoriserad tolk anlitas.

1.6. Företrädare för den enskilde – ombud, god man och förvaltare

Äldre personer och personer med funktionsnedsättning kan ibland ha behov av stöd från någon form av legal företrädare. Legal företrädare kan innebära godmanskap eller förvaltarskap enligt föräldrabalken.

En god man samråder med och ger råd och stöd till den enskilde för dennes beslut. En god man arbetar på den enskildes uppdrag och i dennes intresse och har bara rätt att agera med den enskildes samtycke. Om det inte är tillräckligt med en god man, kan tingsrätten besluta om att tillsätta en förvaltare. Förvaltaren har ensam rätt att bestämma och den enskilde saknar då rättskapacitet inom förvaltarens uppdrag. Den enskilde kan dock ha rätt att själv disponera inkomster tex lön, gåva, arv som inte omfattas av förvaltarskapet. Olika uppdrag som god man och förvaltare skiljer sig åt och det specifika uppdraget framgår av tingsrättens eller överförmyndarens beslut.

Som alternativ till ovanstående kan den enskilde ge fullmakt till någon att företräda hen i frågor som rör den enskilde tex bevaka rätt, förvalta egendom och sörja för person. Den enskilde har rätt att anlita ombud vid kontakter med myndigheter. Även anhöriga kan fungera som ombud. Ombud ska ha fullmakt, som kan vara muntlig eller skriftlig. En fullmakt slutar gälla omedelbart om den återkallas av någon av parterna. Anhöriga har ingen laglig rätt att företräda den enskilde om den inte är sökandens formella ombud eller legala företrädare (god man eller förvaltare). Anhöriga kan dock lämna information om den enskildes situation som en del av utredningen samt ta del av annan information som framkommit om den enskilde samtycker till detta.

Enligt 5 kap 3 § socialtjänstförordningen är socialnämnden skyldig att till överförmyndare anmäla behov av om god man eller förvaltare behöver förordnas för någon.

1.7. Barn

Den 1 januari 2020 blev konventionen om barns rättigheter inskriven i svensk lag. Beslutet innebär ett förtydligande av att myndigheter och domstolar ska ta hänsyn till de rättigheter som följer av barnkonventionen. Barnets rättigheter ska uppmärksammas vid alla avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser i mål och ärenden som rör barn. Syftet är att skapa ett mer barnrättsbaserat synsätt i all offentlig verksamhet. Målet för barnrättspolitiken är att barn och unga ska respekteras och ges möjlighet till utveckling, trygghet, delaktighet och inflytande.

Om det finns barn i den enskildes hushåll ska barns rättigheter enligt Barnkonventionen alltid beaktas. Med barn avses alla som är under 18 år. I vissa fall, särskilt om barnen är små, kan det innebära att omfattningen av insatser eller utförandet av insatserna delvis bestäms utifrån beaktande av barnens bästa. Att det finns små barn i hushållet kan t.ex. innebära att det finns särskilda skäl att välja en verkställighetsform som tillgodoser barnets behov av kontinuitet.

1.8. Våld i nära relationer

Individer som utsätts för hot och våld ska särskilt uppmärksammas utifrån de behov som de har. Det är viktigt att dessa frågor tas på största allvar och att alla har kunskap om på vilket sätt de ska arbeta med frågor om utsatthet för våld, hot och annan brottslighet.

1.9. Förenklat beslutsfattande om hemtjänst till äldre

I Valdemarsviks kommun finns möjlighet att få hemtjänstinsatser via förenklat beslutsfattande. Detta finns beskrivet i kommunens "Riktlinje för förenklat beslutsfattande för hemtjänst till äldre".

2. Lagstiftning

Myndighetsutövningen följer de lagar och föreskrifter som finns för området. Aktuell lagstiftning, vars innehåll tolkas med hjälp av förarbeten och praxis, går därför före vad som eventuellt anges i dessa riktlinjer. Att tolka lag är ofta en grannliga uppgift då en individuell bedömning alltid måste göras i ärenden som rör enskilda. Dessa riktlinjer ska ses som ett komplement till gällande lagstiftning, författningar och föreskrifter. Riktlinjerna är normgivande för biståndsbedömningen och bedömningen av insatsernas omfattning och ska inte åsidosättas om inte lag eller föreskrift säger annat.

2.1. Socialtjänstlagen

Socialtjänstlagen reglerar socialtjänstens verksamhet i sin helhet. Enligt socialtjänstlagen har kommunen det yttersta ansvaret för att de som bor och vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver. Socialtjänsten ska verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap. Personer som har behov av stöd och omvårdnad kan ansöka om detta i form av bistånd.

2.1.1. Rätt till bistånd

Vid bedömning om den enskilde har rätt till bistånd enligt socialtjänstlagen används begreppet skälig levnadsnivå och den enskilde har rätt till bistånd om:

- behov föreligger
- behovet inte kan tillgodoses på annat sätt
- biståndet behövs för att tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

2.1.2. Rätten att ta ut avgifter

Kommunen får ta ut avgifter för hemtjänst, dagverksamhet, bostad i vård- och omsorgsboende och för annan liknande social tjänst. Avgifterna får inte överskrida kommunens självkostnader och avgiftens storlek beror på vilka insatser som är beviljade samt vilket avgiftsutrymme den enskilde har. Kommunfullmäktige beslutar om avgiftstaxa som revideras årligen. För mer information om avgifter se dokumentet "Avgifter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen".

2.1.3. Skyldighet att rapportera missförhållanden (lex Sarah)

I socialtjänstlagen finns bestämmelser som innebär att alla medarbetare inom socialtjänsten är skyldiga att rapportera missförhållanden och risker för missförhållanden som de upptäcker i verksamheten (lex Sarah). Ett misstänkt missförhållande eller risk för missförhållande ska rapporteras och utredas enligt rutiner upprättade av kommunen. En utredning ska inriktas på vad som blivit fel, varför det blev fel och vad som kan göras för att förhindra att det händer igen. Ett missförhållande eller risk för missförhållande som är allvarligt anmäls alltid till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) som är tillsynsmyndighet för verksamheter inom socialtjänstområdet.

2.1.4. Rapportering av ej verkställda beslut

Biståndsbeslut som kommunen meddelar ska verkställas inom skälig tid. Kommunen rapporterar kontinuerligt till IVO om ett beslut inte verkställs inom tre månader från det att beslutet är fattat. IVO kan utreda skälen till att kommunen inte har verkställt beslutet. Vad som är skälig tid får bedömas från fall till fall. Om ingen godtagbar anledning finns till att beslutet inte verkställts kan IVO ansöka hos förvaltningsrätten om att kommunen ska åläggas att betala särskild avgift. Den särskilda avgiften fungerar som en sanktion för bristande verkställighet.

2.1.5. Ledningssystem för kvalitet

Den som bedriver verksamhet inom hälso- och sjukvård, socialtjänst och stöd enligt LSS ska ha ett ledningssystem för kvalitet enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Ledningssystemet ska användas för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Med kvalitet avses att en verksamhet uppfyller de krav och mål som gäller enligt lagar och andra föreskrifter för verksamheten samt beslut som har meddelats med stöd av sådana.

2.2. Förvaltningslagen

All handläggning ska utgå från förvaltningslagens bestämmelser. Lagen anger rättigheter och skyldigheter för myndigheten och enskilda. Det är även förvaltningslagen som reglerar

rätten till överklagande av ett beslut. Förvaltningslagen lagstiftar om allmän serviceskyldighet vilket innebär att upplysningar ska lämnas. Handläggaren är också skyldig att ge vägledning, råd och annan hjälp till enskilda i frågor som rör verksamhetsområdet. Varje ärende där någon enskild är part ska handläggas så enkelt, snabbt och effektivt som möjligt utan att säkerheten blir eftersatt.

3. Handläggning

3.1. Ansökan och utredning

När kommunen genom en ansökan eller på annat sätt får kännedom om att en enskild kan vara i behov av insatser enligt socialtjänstlagen ska handläggare skyndsamt inleda en utredning. Det vanligaste är att en utredning inleds genom ansökan från den enskilde själv. I ansökan ska den enskilde ange de behov som hen inte själv kan tillgodose. Biståndshandläggaren ska skyndsamt, inom en vecka, från att ansökan inkommit ta kontakt med den sökande. Vid nyansökan (som inte avser insatser enligt förenklad biståndsbedömning) ska handläggaren göra hembesök hos den enskilde. Vid alla nyansökningar, där det inte är uppenbart obehövt, ska även rehabiliteringspersonal delta, detta för att bidra till att livssituation och behovet av insatser utformas utifrån ett rehabiliterande förhållningssätt.

I de fall som uppgifter inkommer från någon annan än den enskilde själv kan handläggaren ta kontakt med den som uppgifterna berör för att utröna om det finns behov av insatser.

Vid all handläggning ska stor vikt läggas vid den enskildes rätt till delaktighet, inflytande och självbestämmande. Utredningen ska vara tillräckligt omfattande för att ge ett tillfredsställande underlag för beslut, men inte vara mer genomgripande än vad som är nödvändigt för utredningens syfte. Utredning och bedömning ska bygga på en helhetssyn och utföras i dialog med den enskilde och hens närstående.

All handläggning som utgår från individens behov i centrum (IBIC) innebär att beskriva den enskildes behov istället för insatsstyrd handläggning.

IBIC (individens behov i centrum) ger dels stöd för en gemensam syn på hur människan fungerar i det dagliga livet och dels stöd för både handläggare och utförare att beskriva och dokumentera uppgifter om individens resurser, behov, mål och resultat med ett gemensamt språk. För att dokumentera dessa uppgifter används internationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa, ICF.

IBIC ger stöd för att tillsammans med den enskilde formulera nuläge och mål med fokus på de individuella behoven och det som är viktigt för brukaren. Dokumentation enligt IBIC ger underlag för att följa upp behov och resultat över tid, vilket är nödvändigt för att den enskilde, verksamheten som utför stödet och handläggare ska få kännedom om beslutade insatser ger önskat resultat och måluppfyllelse för den enskilde.

3.2. Bedömning

Varje bedömning görs utifrån en individuell prövning. Individuell prövning innebär att en utredning och bedömning av den sociala situationen och behovet av stödinsatser utifrån den enskildes funktionsnedsättning görs. Hänsyn tas till vilket övrigt samhällsstöd som ges samt kravet på skäliga levnadsvillkor. För att utreda behovet kan det vara aktuellt att inhämta underlag i form av läkarintyg, ADL-bedömning (aktiviteter i dagliga livet) eller liknande. Allt underlag till utredningen inhämtas med den enskildes samtycke. Om samtycke till informationsinhämtande inte ges kan det ge en negativ påverkan på möjlighet att göra adekvat bedömning och därmed leda till avslag på ansökan. Alla handlingar från extern part (t ex läkarutlåtande) som den enskilde inte har sett, ska kommuniceras från handläggare till den enskilde. Se vidare i avsnitt Att bedöma behov.

3.3. Beslut

Beslut om insatser fattas utifrån gällande delegationsordning. En enskild som inkommit med en ansökan har alltid rätt att få ett beslut. Beslutet kan innebära att insatser beviljas eller avslås, helt eller delvis. Av beslutet ska det framgå vad den enskilde ansökt om, vilka insatser som beviljats, omfattning, för hur lång tid beslutet gäller samt information om rätten att överklaga. Beslutet ska vara utformat så att den enskilde lätt kan förstå vad det innebär. Avslag ska motiveras. Befogenhet för handläggare att fatta beslut finns reglerat i delegationsordning för sektor stöd och omsorg. Alla beslut ska vara skriftliga och hanteras skyndsamt, handläggningstiden varierar beroende på utredningens omfattning.

Beslut om insatser beviljas generellt tillsvidare. Det kan dock finnas situationer då beslut kan/bör tidsbegränsas. Beslut som gäller tillsvidare ska ange förbehåll om att de kan komma att omprövas om förhållandena som ligger till grund för beslutet väsentligen förändras. Beslutens formulering:

”xx, f. xx ansökan om bistånd enligt 4 kap.1 § socialtjänstlagen i form av XX beviljas.

(vid hjälp i hemmet, specificera)

Beslutet gäller från och med 20XX-00-00 till och med 20XX-00-00

eller

Beslutet gäller från och med 20XX-00-00 och tillsvidare

Beslutet kan komma att prövas på nytt, om de förhållanden som ligger till grund för beslutet väsentligen ändras. Det kan innebära att insatser ökar/minskar eller upphör helt.

Avgift uttages enligt gällande taxa.”

Ett beslut kan innehålla bifall, avslag eller delavslag. Delavslag innebär både bifall och avslag. Innan ett avslagsbeslut fattas ska utredningsmaterialet kommuniceras med den enskilde.

En myndighet kan, under vissa förutsättningar, ändra ett beslut som den anser är felaktigt. Detta regleras i 37 § Förvaltningslagen (2017:900). Ett beslut som är gynnande till sin

karaktär får enligt bestämmelsens andra stycke endast ändras till den enskildes nackdel under vissa förutsättningar. Dessa är om det framgår av beslutet eller de föreskrifter som det har grundats på, att beslutet under vissa förutsättningar får återkallas (ett återkallelseförbehåll), tvingande säkerhetsskäl som kräver att beslutet ändrats omedelbart, eller om felaktigheten beror på att parten har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter. Samtliga beslut ska förses med återkallelseförbehåll, vilket innebär att beslut om insats kan omprövas om situationen väsentligt förändrats.

Hela utredningen skickas till den enskilde vid såväl bifall som avslag. Vid avslag, delavslag eller tidsbegränsad insats ska besvärshänvisning skickas med beslutet. Vid avslag eller delavslag skickas beslut som rekommenderat brev.

3.4. Överklagan

Om den enskilde är missnöjd med ett beslut som kommunen fattat bör hen alltid höra av sig så fort som möjligt. Beslut om bistånd enligt socialtjänstlagen 4 kap 1 § kan överklagas hos förvaltningsrätten. När en överklagan inkommit ska den omgående skickas till aktuell domstol. Om den enskilde önskar ska handläggaren bistå med hjälp till att överklaga. Ett överklagande av ett beslut måste ha inkommit till kommunen inom tre veckor från det att den enskilde tog del av beslutet, annars avvisas överklagandet. Överklagandet ska vara ställt till förvaltningsrätten och bör innehålla en beskrivning av varför den enskilde är missnöjd med beslutet.

Vid avslag eller delavslag på ansökan har den enskilde möjligheten att överklaga beslutet hos Förvaltningsrätten. Besvärshänvisning ska finnas med i alla beslut. När den enskilde överklagar tar myndighetsutövningen ställning till om det finns skäl att ompröva hela eller delar av beslutet utifrån vad som skrivits i överklagan. Om myndighetsutövningen inte ändrar beslutet, så som den enskilde önskat, skickas överklagan vidare till Förvaltningsrätt som prövar beslutet. För ny bedömning förutsätter det att den enskilde inkommit med ny information i samband med överklagan. Den enskilde har rätt att få stöd från handläggare vid överklagan. För prövning i Kammarrätten och Högsta förvaltningsdomstolen krävs prövningstillstånd.

Verkställigheten av ett beslut kan normalt inte överklagas, men i vissa fall kan den enskilde ha rätt att av domstol få prövat om hen uppnår skälig levnadsnivå genom den verkställighet som kommunen erbjuder.

3.5. Uppdrag till utförare

När beslut om insats har fattats ska en beställning formuleras till utföraren med en beskrivning av uppdraget. Omvårdnadsinsatser ska verkställas skyndsamt, dock senast inom tre dygn.

3.6. Uppföljning

För att garantera den enskilde en rättssäker handläggning bör alla beslut regelbundet följas upp. Biståndshandläggare ansvarar för att följa upp hur beviljade insatser utförs, att insatserna tillgodoser den enskildes behov av stöd och hjälp, att verkställigheten sker i enlighet med beslutet och med hänsyn till den enskildes inflytande. Viktiga underlag vid uppföljningen är beslutet samt upprättad genomförandeplan. Beslut om insatser som är tillsvidare följs upp minst en gång per år. Första gången ett beslut verkställs eller vid väsentligt förändrade behov kan anledning finnas att följa upp beslutet tidigare.

3.7. Förenklat beslutsfattande

Då den enskilde ansöker om insats via förenklat beslutsfattande görs bedömningen om hen är 75 år eller äldre samt önskar någon av de insatser som finns i det erbjudandet. Om så är fallet tas beslut om insats efter att handläggaren varit i kontakt med den enskilde. För detta beslut krävs inte hembesök. Handläggaren skickar beslut till den enskilde och beställning till utförare. Den enskilde får sedan kontakta utföraren för att tillsammans med dem planera för insatserna.

Om det vid kontakten visar sig att den enskilde har mer omfattande behov än vad som ryms i erbjudandet om förenklat beslutsfattande ska en sedvanlig utredning erbjudas. Det är då viktigt att informera den enskilde om skillnaden i detta.

3.8. Sommarvistelse

Den enskilde skall alltid garanteras omedelbar hjälp oavsett vilken kommun han eller hon befinner sig i. Bosättningskommunen ansvarar för stöd och hjälpinsatser även när en person tillfälligt vistas i en annan kommun, oavsett vistelsens längd.

Bosättningskommunen ansvarar då för utredning, kostnader, beslut och verkställighet. För att möjliggöra vistelsen för den enskilde kan vistelsekommunen på begäran bistå bosättningskommunen med utredning men också med verkställigheten av beslut om insatser, enligt 2a kap 6§ pkt 2 SoL. Vistelsekommunen kan behöva bistå genom att besöka det ställe som den enskilde kommer att vistas på. I de flesta fall bör det dock röra sig om en mindre behovsutredning, särskilt om vistelsen är återkommande. Den sökande kan behöva helt eller delvis andra insatser i till exempel sommarstugan än i sitt ordinarie boende.

Bosättningskommun ska ersätta vistelsekommun för kostnader med anledning av verkställighet som vistelsekommunen bistått med, när den enskilde som till följd av hög ålder, funktionsnedsättning eller allvarlig sjukdom har behov av insatser för att kunna genomföra en kortare vistelse. Ersättningen betalas enligt bosättningskommunens ersättningsnivå för motsvarande insats, enligt 2a kap 7§ SoL.

4. Dokumentation

Handläggning av ärenden som rör enskilda samt genomförande av beslut om stödinsatser, vård och behandling ska dokumenteras. Dokumentationen ska visa beslut och åtgärder som vidtas i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse.

Vid handläggning och genomförandet av insatser ska socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2014:5) om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS följas. Föreskrifterna innebär att dokumentation ska ske fortlöpande där anges även vad som ska dokumenteras.

De uppgifter som behövs för att insatserna ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt och säkert sätt ska i en beställning lämnas till den utförare som handhar det praktiska genomförandet av insatsen. Om den enskilde motsätter sig att en uppgift lämnas, och ingen annan sekretessbrytande grund för utlämnade av uppgifterna finns, kan information inte lämnas över till utföraren. Det kan t ex vara en information som är viktig för bedömningen av behovet men som inte relevant för utföraren att ta del av.

Då insatsen ska verkställas upprättas en genomförandeplan som syftar till att beskriva hur den enskilde önskar få insatserna utförda. Det är Äldrepedagog som tillsammans med den enskilde och eventuellt närstående som upprättar planen. Genomförandeplanen följs sedan upp och revideras regelbundet.

5. Förebyggande åtgärder

5.1. Informationsskyldighet och uppsökande verksamhet

Kommunen ska genom uppsökande verksamhet upplysa om sin verksamhet och erbjuda grupper och enskilda hjälp (3 kap 4 § SoL). Genom uppsökande verksamhet kan äldre som inte har kontakt med äldreomsorgen få information om dess verksamheter. Alla medborgare som under året fyller 80 år får ett informationsbrev om möjligheter till stöd från kommunen.

5.2. Rehabiliterande förhållningssätt

I syfte att stärka personers behov av stöd och hjälp av mer omfattande karaktär är ett rehabiliterande förhållningssätt värdefullt. Ett rehabiliterande förhållningssätt bygger på ett salutogent synsätt och innebär att insatser/aktiviteter utformas så att den enskilde kan göra så mycket som möjligt själv. Detta för att bibehålla eller återta den egna förmågan och därmed senarelägga behov av mer omfattande insatser som t ex vård- och omsorgsboende.

5.3. Stöd till anhöriga

Anhörig är en person som inom familjen, släkten eller vänkretsen hjälper någon som på grund av sjukdom, ålder eller funktionsnedsättning inte längre klarar av vardagen på egen

hand. Kommunen ska ge stöd och avlastning till dem som vårdar anhöriga/närstående. För anhöriga finns stöd i form av samtal, individuellt eller i grupp.

Stödet ska, så långt det är möjligt, vara individanpassat och utformas i samråd med berörda parter. Handläggaren ska uppmärksamma anhörigas behov av stöd och bistå anhöriga genom att informera om kommunens insatser samt om vilket utbud som kan erbjudas. Se också avsnitt 7.3. – 7.7.

6. Att bedöma behov

En bedömning av den enskildes behov görs av biståndshandläggaren utifrån den enskildes ansökan om hjälp och stöd. Det är med andra ord den enskilde själv som i ansökan (med handläggarens hjälp) ska definiera vilka behov som ska utredas. Behovet av insatser motsvaras av skillnaden mellan det bedömda funktionstillståndet och det avsedda. När behoven strukturerats upp utifrån de livsområden som aktualiserats gör handläggaren en bedömning av om sökandens behov är sådana att han eller hon behöver socialtjänstens hjälp.

Ansökta behov som kan tillgodoses på annat sätt ska leda till beslut om avslag. Även en begränsning i omfattning eller innehåll i förhållande till ansökan innebär att den enskilde har rätt till ett beslut om avslag. Om en ansökan avslås helt eller delvis ska handläggaren i sin bedömning motivera varför avslag meddelats.

Handläggaren ska föreslå insatser som tillgodoser de behov som utredningen synliggjort. Den enskilde har alltid rätt att avböja insatser som han eller hon inte vill ha. Insatser kan inte beviljas mot den enskildes vilja. Handläggaren och den enskilde behöver i dessa fall resonera vidare kring om det finns andra alternativa insatser som lämpligen kan tillgodose behoven. Handläggaren ska dokumentera den enskildes ställningstagande till förslag på insatser.

6.1. Skäliga levnadsvillkor

De insatser som beviljas ska tillförsäkra en skälig levnadsnivå. Begreppet skälig levnadsnivå har ingen exakt definition. Bedömningen av vilka insatser som behövs för att den enskilde ska uppnå skälig levnadsnivå bedöms utifrån den tid och de förhållanden som just då råder, men också utifrån den enskildes egen situation och behov. Detta innebär att skälig levnadsnivå kan innebära olika saker för olika individer vid olika tidpunkter och förhållanden. Vid bedömningen av vad som i det enskilda fallet ska ses som skäligt kan handläggaren vid tveksamhet söka stöd i rättspraxis, dessa riktlinjer samt vid gemensamma ärendedragningar.

6.2. Om behovet kan tillgodoses på annat sätt

Rätt till bistånd inträder först när den enskilde inte själv eller på annat sätt kan få sitt behov tillgodosett. Biståndshandläggaren ska t.ex. informera om frivilligorganisationer som erbjuder ledsagning och social samvaro. Handläggaren ska också informera om eventuella

öppna träffpunkter som finns och om andra möjligheter till social samvaro utifrån den enskildes situation. Den enskilde har ett eget ansvar för sin situation och för sina livsval. Ibland kan det handla om att ansvaret ligger på annan huvudman, på annan person eller på den enskilde själv.

6.3. Avgränsning till hälso- och sjukvårdsinsatser

Åtgärder som endast kan utföras av viss behörig personal eller kräver viss utbildning eller mer omfattande instruktion, är uppgifter som kräver delegering av legitimerad sjuksköterska, arbetsterapeut eller fysioterapeut, och betecknas som hälso- och sjukvård. För att omvårdnadspersonal ska utföra sådana åtgärder krävs en delegering från ansvarig sjuksköterska. Sådana åtgärder är inte omvårdnadsinsatser enligt socialtjänstlagen och omfattas därför inte av biståndsbeslutet.

Om ansvarig inom hälso- och sjukvården bedömer att hälso- och sjukvårdsuppgifter kan utföras som egenvård kan insatser beviljas för egenvård. En förutsättning för att beviljas bistånd är i dessa fall att den enskilde själv klarar av att ta ansvar för uppgiften men behöver praktiskt hjälp. Behovet ska inte kunna tillgodoses på annat sätt.

För att bistånd för egenvårdsåtgärd ska kunna beviljas krävs

- intyg som visar att åtgärden bedömts som egenvård samt att den enskilde själv bedömts kunna ansvara för insatsen

Kontinuerlig samverkan och planering mellan chef, omvårdnadspersonal och hälso- och sjukvårdsprofessioner säkerställer i hög grad en god omvårdnad.

6.4. Hushållsgemenskap

Makar har ett gemensamt ansvar för praktiska sysslor i hemmet enligt 1 kap 2 och 4 §§ äktenskapsbalken. Hemtjänsten ska inte ta över den icke biståndsbehövande makens/makans ansvar för skötseln av det gemensamma hushållet. Mer direkt personliga omvårdnadsbehov anses däremot inte ligga inom detta ansvar. Samma principer som för makar ska tillämpas för sammanboende par samt personer som av annan anledning delar hushåll. Det innebär att om flera personer delar hushåll, förutsätts de bidra efter förmåga till skötseln av hushållet. Om flera personer delar hushåll men behovet av insatser för praktiska sysslor ändå finns, bör samtliga personer i hushållet ansöka om sådant stöd. I dessa fall ska biståndsbeslutet delas mellan personerna i hushållet.

6.5. Husdjur

Socialtjänstlagen innebär endast rätt till bistånd för att den enskilde ska uppnå skälig levnadsnivå. Det innebär att den enskildes livsval i vissa fall inte omfattas av biståndsramen. Endast i mycket sällsynta fall kan husdjur anses nödvändiga för den

enskildes livsföring och därmed berättiga till bistånd. Utgångspunkten för den som bor hemma med husdjur är att ägaren har det fulla ansvaret för sitt husdjur. Det innebär att kommunen inte beviljar hjälp med t.ex. rastning av hundar, utfodring av djur eller liknande åtgärder som syftar till att tillgodose behoven hos husdjuret.

6.6. Ekonomihantering

Den som inte längre själv kan klara av att sköta sin ekonomi rekommenderas att använda autogiro när detta är möjligt. I de fall den enskilde har behov av hjälp vid uttag av kontanter ska hen hänvisas till butik som erbjuder kassaservice, eller bankomat för att själv göra uttag. Om det inte är möjligt för den enskilde att själv klara av sina ekonomiska göromål kan en ställföreträdare med fullmakt eller god man vara den enskilde behjälplig, se avsnitt 1.6 Företrädare för den enskilde – ombud, god man och förvaltare.

7. Bedömning av vanligt förekommande insatser

7.1. Allmänt

När den enskildes behov är utrett ska handläggaren presentera förslag på insatser som kan tillgodose hens behov.

Nedan beskrivs de insatser som är vanligast förekommande. Ibland behövs endast vissa moment i en insats för att tillgodose ett behov, och det är viktigt att tillvarata de förmågor som den enskilde fortfarande har. Vissa behov kan kräva flera olika insatser för att fullt ut tillgodoses. Utifrån nedanstående beskrivning av vad dessa insatser normalt innefattar, och i vissa fall även vad som normalt anses tillgodose en skälig levnadsnivå, bedömer handläggaren vilken eller vilka insatser som kan tillgodose den enskildes individuella behov. Eftersom insatserna ska utformas efter den enskildes behov kan hända att även en insats som inte beskrivs nedan bör beviljas. Om inte annat framgår av delegationsordningen tas sådana beslut av Social myndighetsnämnd.

Med syfte att effektivisera insatser med beaktande av såväl ekonomiska resurser som omtanke om den enskilde och miljön ska insatserna i den mån det är möjligt samordnas hos den enskilde. Det kan t ex innebära att personalen sätter på tvättmaskinen eller förbereder en enklare måltid vid ett besök för morgonhjälp.

7.2. Hemtjänst

Hemtjänst innebär i första hand hjälp i det egna hemmet. Även vissa åtgärder utanför hemmet ingår i begreppet hemtjänst, som t.ex. inköp av varor, ledsagning. Även i en situation där den enskilde saknar egen bostad (t ex bor på vandrarhem) kan hemtjänstinsatser beviljas.

7.2.1. Serviceinsatser

Med serviceinsatser menas insatser av ren servicekaraktär, där insatsen generellt sett inte är att anse som integritetskänslig. Vilka serviceinsatser som bör beviljas beror på den enskildes behov. En insats består av flera delmoment.

Inköp

Inköp kan beviljas för regelbundet återkommande inköp av dagligvaror. Hjälpen med inköp av dagligvaror ska i första hand erbjudas genom internethandel, om inte detta är möjligt ska inköpet ske i närmaste livsmedelsbutik med fullgott sortiment. Inköpet beviljas upp till ett tillfälle per vecka. Insatsen kan även innefatta att planera veckans måltider, att skriva en inköpslista samt att plocka in matvaror i skåp. Om den enskilde ska följa med vid inköpet ska detta framgå av beslutet.

Apoteksärenden

Hjälpen med apoteksärenden beviljas normalt en gång per månad.

Städning

Städning ska, utifrån den enskildes förmåga, alltid ske tillsammans med den enskilde. Städning omfattar upp till två rum och kök för ensamstående och upp till tre rum och kök för makar. Då ingår vanligtvis dammsugning, våttorkning av golv, dammtorkning samt rengöring av kök och badrum.

Det ingår inte i insatsen att klippa gräs eller utföra trädgårdsarbete, snöröjning, fönsterputsning, packning och flyttning, vedhuggning eller städning av balkonger, garderober och köksskåp. Det ingår inte heller flyttstädning.

Den som har en större bostad får själv ombesörja städandet av de extra ytorna, t.ex. genom att köpa tjänsten av annan. Städning beviljas normalt varannan vecka. För att beviljas extra städning krävs särskilda skäl, ibland styrkt av läkarintyg.

Tvätt och klädvård

Tvätt innebär hjälp med tvättning av kläder och sänglinne som normalt beviljas varannan vecka. Insatsen kan även innefatta att boka tvättid och att hänga upp, vika och lägga in den rena tvätten på plats i skåpen. Utgångspunkten är att den enskilde själv ska göra de moment av insatsen som hen klarar av. Insatsen innefattar inte hjälp med tvätt av mattor eller tunga överkast, och inte heller ingår det att få sin tvätt struken eller manglad. **Strykning av enstaka plagg kan ske.**

Bäddning/renbäddning

Den som inte själv kan bädda sin säng kan beviljas daglig hjälp med detta. Renbäddning beviljas normalt varannan vecka. Den som har behov av renbäddning oftare, tex på grund av inkontinens, har rätt att däremellan få sängen renbäddad vid behov. Den som har insatsen renbäddning varannan vecka behöver alltså inte beviljas ytterligare renbäddning för att täcka eventuella tillfälligt uppkomna behov. Ett sådant behov hanteras istället genom biståndshandläggarens individuella bedömning av tidsåtgången för insatsen.

Matdistribution

Insatsen matdistribution innebär att färdiglagad matlåda dagligen levereras hem till den enskilde. Leveransen av matlådan är en hemtjänstinsats, men själva kostnaden för matlådan ingår inte i hemtjänstavgiften. Priset för matlådan är bestämt av kommunfullmäktige och framgår av kommunstyrelsens antagna dokument "Avgifter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen". Insatsen matdistribution syftar till att bidra till att den enskilde med god kost upprätthåller en god hälsa. För att matdistributionen ska ha betydelse för den enskildes hälsa bör behovet uppgå till minst tre matlådor per vecka.

Social samvaro

Insatsen social samvaro är en social aktivitet som ska tillgodose den enskildes behov av social kontakt när inga eller få egna sociala kontakter finns. I bedömningen av om denna insats bör väljas för att tillgodose den enskildes behov ska den enskildes egna kontaktnät alltid vägas in. Utformningen av insatsen ska utgå från vad den enskilde själv vill göra. Det kan röra sig om en kopp kaffe och samtal, att lösa korsord eller läsa högt ur bok/tidning eller att utveckla det sociala nätverket. Den som bor tillsammans med annan eller har god kontakt med anhöriga/vänner bör i normalfallet anses ha fått sitt behov av social samvaro tillgodosett genom dessa kontakter.

Omfattningen av insatsen beror på den enskildes situation och vilka andra sociala aktiviteter som den enskilde beviljats. Den som saknar ett eget socialt nätverk och inte har några andra sociala aktiviteter kan beviljas social samvaro varje vecka, om behovet finns. Den som har beviljats andra insatser som också syftar till att bryta social isolering, t.ex. ledsagning eller dagverksamhet, bör i normalfallet anses ha fått sitt behov tillgodosett genom dessa insatser. Insatsen social samvaro gäller inte personer som lever i hushållsgemenskap.

Promenad

Insatsen utevistelse kan innefatta att hemtjänstpersonal går en promenad tillsammans med den enskilde eller på annat sätt stödjer den enskilde vid vistelse utomhus. Insatsen beviljas den som inte har möjlighet att på egen hand ta sig utanför bostaden. Den som har beviljats andra insatser som också syftar till att den enskilde ska få hjälp att komma ut utanför bostaden, t.ex. att följa med vid matinköp eller ledsagning, bör i normalfallet anses ha fått sitt behov av promenader tillgodosett genom dessa insatser.

Ledsagare

Ledsagare kan beviljas i samband med apoteksärenden, besök hos frisör, fotvård eller liknande. Ledsagare kan beviljas endast om den enskilde inte själv (t.ex. genom färdtjänst eller sjukresor) kan ta sig till och från den tilltänka aktiviteten och det ska särskilt anges i beslutet om den medföljande ska stanna under hela aktiviteten. **Först ska den enskilde själv se över möjligheter att lösa behovet på annat sätt än som insats från kommunen.**

Ledsagare till frisör, fotvård och liknande, i de fall tillgång till detta inte kan fås direkt i hemmet, beviljas i den omfattning behovet är sådant att den enskilde behöver aktiviteten för att uppnå skälig levnadsnivå.

7.2.2. Omvårdnadsinsatser

Med omvårdnadsinsatser avses insatser av mer integritetskänslig karaktär. Det kan röra sig om stöd eller hjälp med hygien och kläder, vid toalettbesök eller matning/stöttning i samband med måltider. Insatserna kan också vara av trygghetsskapande karaktär, t.ex. tillsyn eller möjlighet att genom trygghetslarm kunna påkalla behov av hjälp.

En insats kan bestå av flera delmoment. Biståndshandläggaren beviljar insatser utifrån den enskildes behov och bör i bedömningen utveckla vilka moment som den enskilde behöver stöd eller hjälp med men det är i utformandet av genomförandeplanen som det precisa stödet beskrivs. Omvårdnadsinsatser är särskilt integritetskänsliga och vid utförandet ska utföraren respektera den enskildes önskemål om hur en viss insats ska utföras.

Beredning av måltider

Beredning av måltider kan innefatta uppvärmning, fram- och avdukning, servera, skära, dela och/eller mosa maten. Om den enskilde själv kan tillaga maten men behöver hjälp att diska efteråt beviljas beredning av måltider för momentet diskning. Beredning av måltider avser framför allt tillagning av frukost och mellanmål/kvällsmål.

När det gäller lunch/middagsmål bör den enskilde, om hen inte själv kan tillaga maten, i första hand hänvisas till att köpa matlåda eller färdigrätt. Beredning av måltider kan innefatta uppvärmning av sådan matlåda/färdigrätt, medan leveransen av lådan ingår i insatsen matdistribution. Den tillagningen avser enklare rätter. Enklare tillagningen av varm mat är avsedd att vara ett komplement till matlåda/färdigrätt och kan beviljas vid ett tillfälle per dag. Vid tillagningen kan mat beredas som räcker till mer än en måltid.

Måltidsstöd

Måltidsstöd innebär att den enskilde får stöd i samband med måltiden för att kunna tillgodogöra sig maten på ett bra sätt. Det kan handla om stöd eller hjälp med matning eller att den enskilde får sällskap under hela måltiden eller en stund i början för att stimulera lusten att äta.

På- och avklädning

Insatsen på- och avklädning beviljas när den enskilde behöver hjälp med att klä på eller av sig kläder. Detta kan framförallt vara vid uppstigning och sänggående men kan även vara aktuellt vid andra tillfällen på dygnet utifrån den enskildes behov. Det kan röra sig om hjälp med samtliga kläder eller bara vissa plagg. I de fall stödstrumpor ordinerats av läkare är det en hälso- och sjukvårdsinsats som endast kan beviljas om den är att anse som egenvård (egenvårdsintyg).

Personlig hygien

Insatsen personlig hygien avser stöd eller hjälp med hygien exklusive dusch. Hjälp vid dusch beviljas som en egen insats. Hjälp med personlig hygien kan innebära hjälp med nedre hygien, munvård, rakning, kamning, klippning av fingernaglar, rengöring av glasögon och hjälp med att sätta på och byta batterier i hörapparat. I insatsen kan även ingå enklare rengöring av protes eller hjälpmedel. Skötsel av fötter beviljas inte.

Dusch

Innan insatsen dusch beviljas ska en ADL (aktiviteter i dagliga livet), bedömning göras för att se om och i vilken omfattning den enskilde behöver stöd.

Insatsen innefattar stöd eller hjälp i samband med dusch. I insatsen kan ingå stöd eller hjälp med att tvätta och torka håret samt att torka och vid behov smörja in kroppen.

Toalett

Hjälp med toalett innebär stöd eller hjälp vid toalettbesök, byte av inkontinensskydd och tömning av portabel toalett eller tömning av stomipåse eller uribag/kateterpåse samt personlig hygien i samband med detta. Insatsen kan även innefatta omläggning av stomi, byte av stomipåse och hantering av urinkateter eller uridom i de fall dessa åtgärder bedömts som egenvård (egenvårdsintyg).

Trygghetslarm

Trygghetslarm är en trygghetsskapande insats som kan beviljas den som annars känner sig otrygg i hemmet. Genom att larmet installeras kan den enskilde kalla på hemtjänstutförare vid t.ex. fallsituation. Insatsen beviljas inte till person som inte förstår eller förmår att använda trygghetslarmet. Om den enskildes behov förändras ska insatsen trygghetslarm omprövas. Det kan bero på förändringar i kognitiv förmåga eller att den enskilde behov av att larma är omfattande och att insatsen därmed inte är adekvat. En omprovning görs då för att se om andra insatser kan var aktuella.

Hemtjänsten använder sig av ett elektroniskt låsvred för att öppna den enskildes dörr. Detta för att skapa större trygghet då hemtjänsten inte behöver hantera nycklar i vardagen.

Hemtjänsten behöver dock en vanlig nyckel som säkerhet om låsvredet skulle vara ur funktion. Nycklar förvaras inlåsta på ett tryggt och säkert sätt.

Tillsyn – via telefon, kamera eller besök

Insatsen tillsyn är en trygghetsskapande insats som kan beviljas t.ex. om en person löper risk att falla i hemmet eller av hälsoskäl upplever otrygghet. Insatsen är främst avsedd för den som inte kan använda trygghetslarm. Tillsyn kan ske genom telefonkontakt och trygghetskamera eller besök hos den enskilde. Genom telefonservice eller att trygghetskamera installeras hos den enskilde kan hen få tillsyn utan att hemtjänstpersonalen kommer hem till den enskilde. Tillsyn via trygghetskamera kan ibland upplevas som mindre störande, särskilt under nattetid. På samma sätt kan tillsyn via telefonkontakt många gånger vara tillräcklig.

Som grund för tillsyn ska tekniska lösningar, som telefonservice eller trygghetskamera, alltid prioriteras som insats. Om detta är otillräckligt för den enskildes trygghet och säkerhet kan fysiska besök tillämpas.

Hemtjänst till barnfamilj

Enligt Föräldrabalken har vårdnadshavare ett långtgående ansvar för barnets personliga förhållanden och skall se till att barnets behov blir tillgodosedda och att barnet får den tillsyn som behövs med hänsyn till ålder, utveckling och övriga omständigheter. Hemtjänstinsatser kan därför ges till familjer där förälder, på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning, behöver praktisk hjälp med barnen och/eller med hemmets skötsel. Hemtjänstpersonalen ska dock aldrig överta ansvar för barn.

Tillfälliga insatser av hemtjänst

För den som har hemtjänst kan utökning beviljas, upp till två veckor, för insatser vid tillfällig sjukdom som influensa eller liknande. Enhetschef beslutar om detta.

7.3. Dagverksamhet

Insatsen dagverksamhet kan vara lämplig för personer med demenssjukdom för att stimulera till aktivitet, vilket kan bidra till att behålla befintliga sociala, psykiska och fysiska funktioner och därmed fördröja tidpunkten för inflyttning i vård- och omsorgsboende. Syftet kan även vara att avlösa anhöriga.

För att den enskilde ska beviljas dagverksamhet med inriktning mot demenssjukdomar ska demensdiagnos vara fastställd. I vissa fall kan plats beviljas tillfälligt i avvaktan på utredning och diagnos. Om den enskilde också har beslut om hemtjänst ska den utföras om dagverksamheten är stängd eller om den enskilde inte kan delta i dagverksamheten.

7.4. Avlösning i hemmet

Avlösning i hemmet kan beviljas enskilda som har en anhörig/närstående som vårdar den enskilde i hemmet. Avlösning kan ges upp till 10 timmar per månad och är avgiftsfri.

Avlösning i hemmet ska inte beviljas om brukaren har andra insatser beviljade som innebär att den anhörige har möjlighet att komma ifrån under en skälig sammanhängande tidsperiod.

7.5. Växelvård

Plats för växelvård kan utgöra en viktig tillfällig stödinsats för den enskilde i ordinarie boende och är ett komplement till stöd i hemmet. Växelvård kan vara aktuellt när en närstående vårdar den enskilde och behöver avlastning. Det ska bidra till att den enskilde kan bo kvar hemma i sitt ordinarie boende längre än vad som annars hade varit möjligt. Om behovet av växelvård överstiger två veckor per månad kan det vara lämpligt att handläggaren initierar en diskussion om och informerar om vård- och omsorgsboende.

- Kriteriet för att bevilja växelvård är behov av avlastning för anhöriga.

7.6. Trygghetsplats

Trygghetsplats kan beviljas personer med ett omfattande vård- och omsorgsbehov och som har en sammanboende anhörig i behov av avlastning.

Insatsen beviljas som ett rambeslut med totalt 48 dygn per kalenderår. Beslutet innebär att den enskilde kan, när hen så önskar, vistas på trygghetsplats under maximalt fyra dygn per tillfälle. Plats bokas av den enskilde eller anhörig direkt hos korttidsenheten. Bokning ska ske senast klockan 13.00 närmaste vardag innan personen avser att komma till trygghetsplatsen. Vid ett tillfälle per år får den enskilde boka en period om maximalt 7 dygn i sträck. Den enskilde får ha max två förbokade vistelser åt gången.

Möjligheten till insatsen trygghetsplats kan erbjudas i mån av plats. Beslut om trygghetsplats kan inte kombineras med växelvårdsplats.

7.7 Korttidsplats

Korttidsplats kan innebära en viktig tillfällig stödinsats för den enskilde i ordinarie boende och kan vara ett komplement till stöd i hemmet.

- Vård i livets slutskede sker vanligen i den enskildes hem. Om den enskilde trots omfattande hemtjänst- och hemsjukvårdsinsatser inte känner sig trygg med den vård och omsorg som ges i hemmet kan korttidsplats bli aktuellt i livets slutskede eller

- Den enskilde ska ha ett stort omvårdnadsbehov som inte kan tillgodoses i det ordinära boendet. Det handlar om en helhetsbedömning där det framgår att den enskildes behov av vård och omsorg är så komplext att det tillfälligt inte kan tillgodoses i det ordinära boendet. Detta är undantagsfall, eftersom enskilda individer i regel alltid återhämtar sig bäst i den invanda miljön som finns i det egna hemmet.

7.8 Vård- och omsorgsboende

För att beviljas vård- och omsorgsboende bör den enskilde uppfylla ett eller flera av nedanstående kriterier.

- Den enskildes omvårdnadsbehov är stort över hela dygnet.
- Den enskilde har medicinska behov och stort behov av kontinuerlig närhet till personal.
- Den enskilde har oro orsakad av exempelvis psykisk ohälsa eller demenssjukdom som påverkar förmågan att fungera i ordinärt boende.
- De insatser som krävs för att tillgodose den enskildes behov i ordinärt boende är så kostsamma att behovet bättre och mer kostnadseffektivt tillgodoses i ett vård- och omsorgsboende.

För att få ett boende för personer med demenssjukdom krävs att en utredning gjorts och att demensdiagnos fastställts.

Tiden att verkställa beslutet kan variera, den enskilde ska dock alltid erbjudas en plats på vård- och omsorgsboende så snart det går. Den enskilde kan lämna önskemål om vilket boende som önskas. Önskemål tillgodoses när det är möjligt och det finns även möjlighet att stå kvar som sökande till ett önskat alternativ trots att personen flyttar in i ett erbjudet boende. I vissa fall är möjligheterna att välja boende kraftigt begränsat men i dessa fall förväntas den enskilde flytta in i det boende som erbjuds. När den enskilde får ett skäligt erbjudande om vård- och omsorgsboende och tackar nej görs en uppföljning av beslutet. Beslutet avslutas om behovet inte är aktuellt för stunden och den enskilde får ansöka på nytt när behovet är aktuellt igen. En uppföljning innebär att ta reda på om det finns andra insatser som den enskilde behöver istället.

7.8.1 Parboende

Den som beviljas vård- och omsorgsboende har rätt att, om båda vill det, fortsätta sammanbo med make eller sambo på boendet. Det gäller oavsett om make/maka sambo har behov av vård- och omsorgsboende. När den som innehar beslutet om vård- och omsorgsboende avlider har make/maka/sambo dock ingen rätt att fortsätta bo kvar på boendet, såvida hen inte bedöms vara i behov av sådant boende för egen del. Generellt ska kommunen ytterst tillse att erbjudandet tillgodoser den enskildes behov och tillförsäkrar en skälig levnadsnivå. Arbetsmiljön ska också säkerställas så att den enskildes behov av stöd kan tillgodoses. Det ska finnas plats för personalen att kunna hjälpa den enskilde och det ska finnas plats för hjälpmedel.

(3)

KS-SO.2022.12

Arbetsplan 2022 sektor Stöd och Omsorg

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx
Akten

Justerare

.....

.....

KS-SOU §11

KS-SO.2022.12

Arbetsplan 2022 sektor Stöd och Omsorg

Kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskotts förslag till beslut.

1. Kommunstyrelsen noterar information om arbetsplan för sektor Stöd och Omsorg 2022 och lägger den till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Sektor Stöd och Omsorg ska arbeta fram en arbetsplan utifrån Kommunfullmäktiges beslut 2020-05-25 §51 Styrmodell för Valdemarsviks kommun. Med grund i resultatmål och resultatindikationer sammanställs en arbetsplan för sektorsövergripande mål och indikationer. Kommunstyrelsen delges de sektorsspecifika arbetsplanerna som information. Arbetsplanerna ligger sedan till grund för den styrning och ledning sektorcheferna utövar över verksamheten och omsätts först i respektive enhets lokala arbetsplan för att därefter möta medarbetaren i den individuella utvecklingsplanen.

Arbetsplanen för sektor Stöd och Omsorg beskriver sektorns arbetsområden för 2022 utifrån Mål- och budgetdokument som Kommunfullmäktige antog 2020-11-23 §117.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Stöd och Omsorg 2022-03-14.
Arbetsplan 2022 sektor Stöd och Omsorg 2022-03-14.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Sektorchef
Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad

Monica Magnusson

Kommunsekreterare

Tel: 0123-191 58

E-post: monica.magnusson@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsens stöd- och
omsorgsutskott

Arbetsplan 2022 sektor Stöd och Omsorg

Förslag till beslut i kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskott

1. Kommunstyrelsen noterat information om arbetsplan för sektor Stöd och Omsorg 2022 och lägger den till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Sektor Stöd och Omsorg ska arbeta fram en arbetsplan utifrån kommunfullmäktiges beslut 2020-05-25 §51 Styrmodell för Valdemarsviks kommun. Med grund i resultatmål och resultatindikationer sammanställs en arbetsplan för sektorsövergripande mål och indikationer. Kommunstyrelsen delges de sektorsspecifika arbetsplanerna som information. Arbetsplanerna ligger sedan till grund för den styrning och ledning sektorcheferna utövar över verksamheten och omsätts först i respektive enhets lokala arbetsplan för att därefter möta medarbetaren i den individuella utvecklingsplanen.

Arbetsplanen för sektor Stöd och Omsorg beskriver sektorns arbetsområden för 2022 utifrån Mål- och budgetdokument som Kommunfullmäktige antog 2020-11-23 §117.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Marie Schmid

Socialchef

Monica Magnusson
Kommunsekreterare

Arbetsplan 2022

Sektor stöd och omsorg

Innehållsförteckning

1 Ansvarsområdet omfattar.....	3
2 Vägen mot målen.....	3
Inledning.....	3
2.1 Den resurseffektiva kommunen.....	3
2.2 Den öppna kommunen.....	3
2.3 Den hälsosamma kommunen.....	4
2.4 Den klimatsmarta och miljökloka kommunen.....	4
2.5 Den lärande kommunen.....	5
2.6 Den moderna kommunen.....	5
3. Särskilda uppdrag från kommunstyrelsen.....	5
3.1 Utbyggnad av fiber och digitalisering av verksamheterna.....	5
3.2 Utveckla medarbetarnas förutsättningar genom rätt stöd från centrala funktioner och stärka kommunens medarbetare genom kompetensutveckling inom områden där det behövs.....	5
3.3 Valdemarsviks kommun ska i samverkan med arbetsförmedlingen erbjuda vuxenutbildning och arbetsmarknadsåtgärder som leder till egen försörjning.....	6
3.4 Säkerställa att det finns god och nära vård när invånarna behöver.....	6
3.5 Samarbetet med regionen och kommunens interna samverkan i preventionsarbetet förstärkas så att både barn, ungdomar och äldre får bättre möjlighet till god hälsa och bra levnadsvillkor.....	6
3.6 Arbeta med att utveckla tillgänglighet, service, information till och dialog med kommunens medborgare och näringsliv.....	6
3.7 Initiera och landa i beslut kring särskilda boenden i kommunen.....	6

Arbetsplan sektor stöd och omsorg 2022

1 Ansvarsområdet omfattar:

1. **Äldreomsorg:** vård- och omsorgsboende, korttid, hemtjänst, närståendestöd och dagverksamhet för personer med demenssjukdom.
2. **Stöd vid funktionsnedsättning:** bostad med särskild service, boendestöd, daglig verksamhet, korttidsvistelse, korttidstillsyn, personlig assistans, kontaktperson, ledsagar- och avlösarservice.
3. **Individ och familjeomsorg:** Barn och ungdom, familjerätt, familjehem, vuxen och missbruk, ekonomiskt bistånd, råd och stöd, biståndshandläggning SOL/LSS (Socialtjänstlag och Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade)
4. **Hälso- och sjukvård:** hemsjukvård och rehabilitering i ordinärt boende, hälso- och sjukvård i vård- och omsorgsboende och bostad med särskild service samt dagverksamhet och daglig verksamhet. PAH- uppdrag (primärvårdsansluten hemsjukvård).

2 Vägen mot målen

Inledning

Även under 2021 präglades sektorns arbete oerhört starkt av den rådande pandemin vilket fick konsekvenser i då planerade aktiviteter under året. Detta innebär att en del av dessa återfinns i planeringen för 2022.

2.1 Den resurseffektiva kommunen

Sektorn ska arbeta med de ekonomiska målen - en budget i balans, genom regelbundna möten med sektorsekonom, månadsuppföljningar i Stratsys och ett nytt verktyg som heter Jotibmodellen.

Mål och aktiviteter

- Månadsmöten med ekonom
- Månadsmöten med socialchef
- Implementera Jotibmodellen
- Månadsuppföljningar i Stratsys

2.2 Den öppna kommunen

God tillgänglighet genom enkla kontaktvägar och information för den som behöver stöd och service från sektorn är viktig. Under året ska sektorn fortsatt utveckla information och tillgång till information på kommunens hemsida och andra aktuella medier. Det ska vara lätt att finna information, såväl internt som externt, för att förenkla för medborgare och anställda. Nytt intranät ska införas under året.

Mål och aktiviteter

- Utvecklad och förbättrad information och service på hemsidan, t ex e-tjänster, info på olika språk
- Se över former för information och dialogtillfällen med medborgare
- Sektorn deltar i införandet av nytt intranät

2.3 Den hälsosamma kommunen

Arbetet med värdegrund ska fortgå och tydligare genomsyra hela organisationen. Under året kommer äldreomsorgen ha särskilda aktiviteter som möjliggörs genom de särskilt riktade statliga medel som finns att tillgå.

Inom vård- och omsorgsboendena har nu antalet platser för personer med demenssjukdom ökat vilket innebär att området demens även under året är ett särskilt fokusområde. Hemgångsteamet är under bildande och kommer att starta upp under året.

Sektorn ska via utbildning och nytt system utveckla arbetet med avvikelshantering i syfte att bidra till god kvalitet och resurseffektivisering.

Ny riktlinje/vägledning för LSS-området ska implementeras. För att kunna tillgodose medborgares framtida behov av LSS-insatser ska en översyn av detta göras.

Individ- och familjeomsorgen ska fortsätta utveckla arbetet med att fastställa dokumenterade strukturerna när det gäller preventionsarbete och samverkan såväl internt som med andra aktörer inom och utanför kommunen.

Mål och aktiviteter

- Utbildningsinsats för samtliga medarbetare om värdegrund och rapporteringsskyldighet enligt lex Sarah.
- Särskilda aktiviteter inom äldreomsorgen som möjliggörs via statliga medel
- Upprätta verksamhetsbeskrivningar inom vård- och omsorgsboenden
- Särskild satsning på området demens
- Kontinuerligt värdegrundsarbete när det gäller såväl verksamhet som förhållningssätt
- Upprätta och införa dokumenterade strukturer för samverkan mellan individ- och familjeomsorgen och sektor BUAK
- Handlingsplanen för Preventionsprojektet ska implementeras
- Individ och familjeomsorgen ska fortsatt se över arbetssätt och metoder samt förstärka uppföljningsarbetet.

2.4 Den klimatsmarta och miljökloka kommunen

Flera verksamhetsgrenar inom sektorn innebär bilburna resor, sektorn ska i detta sträva efter ett väl planerat och resurseffektivt miljövänligt bilåkande. Som ett led i detta arbetar verksamheterna med alternativ som cyklar, effektiva gång- och körscheman och när möjlighet ges införskaffas alternativa miljöfordon. Ett annat sätt att begränsa resandet är att där det är möjligt fortsatt genomföra möten och utbildningar digitalt.

Mål och aktiviteter

- Öka andelen alternativa miljöfordon.
- Fortsatt ha en hög andel digitala möten.

2.5 Den lärande kommunen

Sektorns bidrag till att minska arbetslöshet kan ske genom god samverkan mellan Arbetsförmedlingen, arbetsmarknadsenheten och individ- och familjeomsorgen. Sektorns verksamheter tar normalt (begränsat under pandemin) emot elever, praktikanter och feriearbetare, i detta är inspiratörerna viktiga funktioner.

Mål och aktiviteter

- Individ- och familjeomsorgen ska tillämpa de strukturer som behövs för att samverka med Arena arbetsmarknad och Arbetsförmedling
- Sektorns verksamheter ska ta emot elever, praktikanter och feriearbetare

2.6 Den moderna kommunen

- Sektorn ska under året medverka och ta del av den förvaltningsgemensamma satsningen i att stärka cheferna i deras ledarskap. Fortsatt arbete med värdegrund sker i hela sektorn och ett specifikt fokus ska ske i arbetet med att ta fram verksamhetsbeskrivningar för vård- och omsorgsboenden. Tillsammans med HR ska sektorn ta fram en långsiktig kompetensförsörjningsstrategi och en mer kortsiktig plan.

Mål och aktiviteter

- Arbeta med verksamhetsbeskrivningar för vård- och omsorgboende
- Ledarskapsutbildning
- Kompetensförsörjningsstrategi

3 Särskilda uppdrag från Kommunstyrelsen

3.1 Utbyggnad av fiber och digitalisering av verksamheterna.

Fortsatt utveckling tillsammans med centrala digitaliseringsfunktioner. Fortsatt utveckling av e-tjänster för att stärka medborgarens trygghet i kontakt med kommunen. Genom mer digitala lösningar öka den enskildes självständighet/trygghet i utförandet av insatser samt bidra till effektivare arbetssätt.

3.2 Utveckla medarbetarnas förutsättningar genom rätt stöd från centrala funktioner och stärka kommunens medarbetare genom kompetensutveckling inom områden där det behövs.

Under året ska arbetet fortsatt ske med att upprätta en kompetensförsörjningsstrategi för sektorn.

3.3 Valdemarsviks kommun ska i samverkan med Arbetsförmedlingen erbjuda vuxenutbildning och arbetsmarknadsåtgärder som leder till egen försörjning

Individ- och familjeomsorgen ska tillsammans med Arena arbetsmarknad samverka internt för att effektivisera processer som bidrar i detta.

3.4 Säkerställa att det finns god och nära vård när invånarna behöver

Inom sektorn finns för detta en projektledare som kommer att upprätta en plan för arbetet. Fokus under året ska inriktas på intern implementering och fortsatt arbete ihop med Vårdcentralen.

3.5 Samarbetet med regionen och kommunens interna samverkan i preventionsarbetet förstärkas så att både barn, ungdomar och äldre får bättre möjlighet till god hälsa och bra levnadsvillkor

Samverkan med regionen kring preventiva insatser ska stärkas. Arbetet med att utveckla föräldraskapsstöd ska fortsatt ske i en nära dialog med BVC, förskola och skola.

Hälsofrämjande insatser för den äldre befolkningen ska även fortsättningsvis prioriteras, detta möjliggörs särskilt genom de statsbidrag som finns för ändamålet.

3.6 Arbeta med att utveckla tillgänglighet, service, information till och dialog med kommunens medborgare och näringsliv

Sektorn ska under året fortsatt utveckla information och tillgång till information på hemsidan samt utveckla antalet e-tjänster.

3.7 Initiera och landa i beslut kring särskilda boenden i kommunen

Ringgården: upphandling sker under vinter/vår 2022 och därefter startar ombyggnation.

Vammarhöjden: tillfälliga beredningsgruppen förbereder ärendet kring ombyggnation av boendet och därefter går processen vidare för beslut. Beslutet gäller om kommunen ska gå in i ett förprojekteringsarbete ihop med Regionen som äger fastigheten.

Under året ska en process för att se över befintliga bostäder med särskild service enligt LSS påbörjas. Detta ska ske utifrån behovet av tillgänglighet hos nuvarande och potentiella personer med behov av sådant boende i kommunen.

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 41

KS-SA.2021.44 805

Stöd till övriga föreningar 2022

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen beslutar att utbetala stöd för verksamhetsåret 2022 enligt följande:

- 85 000 kr till Gusums Folkets Hus
- 15 000 kr till Bris Region Öst
- 25 000 kr till Gryts Bygdegårdsförening
- 35 000 kr till Östra Ed Tryserym Bygdegårdsförening

Budget för stödet överskrids med 10 000 kr vilket finansieras med medel från KSO oförutsedda.

Jäv

Lars Beckman (S) och Jenny Elander Ek (C) anmäler jäv. Ulla Wallering Fall (S) och Anders Carlsson (C) går in som tjänstgörande ersättare.

Eftersom ordförande Lars Beckman (S) och vice ordförande Jenny Elander Ek (C) anmäler jäv leder Anders Carlsson (C) sammanträdet under denna paragraf.

Yrkanden

Per Hollertz (M) med instämmande från Göran Hargestam (SD) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Ulla Wallering Fall (S) med instämmande från Nhela Ali (S) yrkar att 10 000 kr tas från KSO oförutsedda så att 15 000 kr utbetalas till Bris.

Beslutsgång

Kommunstyrelsens arbetsutskott godkänner att Per Hollertz (M) med fleras yrkande om bifall och Ulla Wallering Fall (S) med fleras yrkande ställs under proposition. Efter ställda propositioner finner ordförande att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt Ulla Wallering Fall (S) med fleras yrkande om att 10 000 kr tas från KSO oförutsedda så att 15 000 kr utbetalas till Bris.

KSAU § 41

KS-SA.2021.44 805

Sammanfattning

Förslag om att omfördela stödet för 2022 så att alla sökande föreningar kan få ta del av stödet då deras behov bedöms likartat. Stödet fördelas enligt bifogad tabell. Sista ansökningsdatum var 2021-09-01.

Ärendebeskrivning

Nedanstående föreningar har inkommit med bidragsansökan för verksamhetsåret 2022. Sista ansökningsdatum flyttades fram till 1 september 2021 på grund av rådande pandemi. Utbetalning sker under 2022. Stödet används till ideella insatser för att möjliggöra tillhandahållande av öppna samlingslokaler för kommunens invånare samt stöd till övriga utomstående föreningar där regelverket för föreningsstöd inte är lämpligt.

För verksamhetsåret 2022 är det 4 sökande föreningar. Förutsättningarna för respektive förening bedöms vara likartade. Budget för driftsbidrag till övriga föreningar uppgår 2022 till 150 tkr.

Förvaltningen föreslår att en omfördelning av budget ska ske, så att alla föreningar som ansökt om medel ska tilldelas bidrag enligt följande: Förslaget innebär att bidragsnivån för Gusums Folkets Hus återigen sänks så att de nu tilldelas 85 000 kr istället för 100 000 kr, även stödet till BRIS Region öst sänkt återigen och de återgår till att få 5 000 kr. Gryts Bygdegårdsföreningen tilldelas 25 000 kr och Östra Ed Tryserum Bygdegårdsförening tilldelas 35 000 kr. Omfördelning av medel kan sen komma att ske även nästkommande år beroende på antal inkomna ansökningar samt behov.

Ärendet återremitterades av KSAU 2021-12-08 § 101 för att tas upp i samband med översynen av föreningsstöden.

Förening	Bidrag 2021	Sökt bidrag 2022	Förslag 2022
Gusums Folkets Hus	100 000 kr	100 000 kr	85 0000 kr
BRIS Region Öst	15 000 kr	15 000 kr	5 000 kr
Gryts Bygdegårdsförening	30 000 kr	Ja	25 000 kr
Östra Ed Tryserum Bygdegårdsförening	Ej sökt	40 000 kr	35 000 kr
Valdemarsviks Ryttarkamrater	8000 kr	Ej sökt	---
Summa:	153 000 kr	185 000 kr	150 000 kr

Justerare

.....

.....

KSAU § 41

KS-SA.2021.44 805

Beslutsunderlag

Protokoll KSAU 2021-12-08 § 101

Tjänsteskrivelse från avdelning Service och Administration 2021-10-20

Ansökan Gusum Folkets Hus

Ansökan BRIS Region Öst

Ansökan Gryts Bygdegårdsförening

Ansökan Östra Ed Tryserum Bygdegårdsförening

Ansökan Valdemarsviks Ryttarkamrater

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 101

KS-SA.2021.44 805

Stöd till övriga föreningar 2022

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Ärendet återremitteras för ytterligare beredning för att tas upp i samband med översynen av föreningsbidragen.

Jäv

Lars Beckman (S) och Jenny Elander Ek (C) anmäler jäv. Ulla Wallering Fall (S) och Ander Carlsson (C) går in som tjänstgörande ersättare.

Eftersom ordförande Lars Beckman (S) och vice ordförande Jenny Elander Ek (C) anmäler jäv leder Per Hollertz (M) sammanträdet under denna paragraf.

Yrkanden

Per Hollertz (M) yrkar att ärendet återremitteras för ytterligare beredning för att tas upp i samband med översynen av föreningsbidragen.

Beslutsgång

Ordförande finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt Per Hollertz (M) yrkande om att återremittera ärendet för ytterligare beredning för att tas upp i samband med översynen av föreningsbidragen.

Sammanfattning

Förslag om att omfördela stödet för 2022 så att alla sökande föreningar kan få ta del av stödet då deras behov bedöms likartat. Stödet fördelas enligt bifogad tabell. Sista ansökningsdatum var 2021-09-01.

Ärendebeskrivning

Nedanstående föreningar har inkommit med bidragsansökan för verksamhetsåret 2022. Sisat ansökningsdatum flyttades fram 1 september 2021 på grund av rådande pandemi. Utbetalning sker under 2022. Stödet används till ideella insatser för att möjliggöra tillhandahållande av öppna samlingslokaler för kommunens invånare samt stöd till övriga utomstående föreningar där regelverket för föreningsstöd inte är lämpligt.

KSAU § 101

KS-SA.2021.44 805

För verksamhetsåret 2022 är det 4 sökande föreningar. Förutsättningarna för respektive förening bedöms vara likartade. Budget för driftsbidrag till övriga föreningar uppgår 2022 till 150 tkr.

Förvaltningen föreslår att en omfördelning av budget ska ske, så att alla föreningar som ansökt om medel ska tilldelas bidrag enligt följande: Förslaget innebär att bidragsnivån för Gusums Folkets Hus återigen sänks så att de nu tilldelas 85 000 kr istället för 100 000 kr, även stödet till BRIS Region öst sänkt återigen och de återgår till att få 5 000 kr. Gryts Bygdegårdsföreningen tilldelas 25 000 kr och Östra Ed Tryserum Bygdegårdsförening tilldelas 35 000 kr. Omfördelning av medel kan sen komma att ske även nästkommande år beroende på antal inkomna ansökningar samt behov.

Förening	Bidrag 2021	Sökt bidrag 2022	Förslag 2022
Gusums Folkets Hus	100 000 kr	100 000 kr	85 0000 kr
BRIS Region Öst	15 000 kr	15 000 kr	5 000 kr
Gryts Bygdegårdsförening	30 000 kr	Ja	25 000 kr
Östra Ed Tryserum Bygdegårdsförening	Ej sökt	40 000 kr	35 000 kr
Valdemarsviks Ryttarkamrater	8000 kr	Ej sökt	---
Summa:	153 000 kr	185 000 kr	150 000 kr

Beslutsunderlag

Protokoll KSAU 2021-11-10 § 85

Tjänsteskrivelse från avdelning Service och Administration 2021-10-20

Ansökan Gusum Folkets Hus

Ansökan BRIS Region Öst

Ansökan Gryts Bygdegårdsförening

Ansökan Östra Ed Tryserum Bygdegårdsförening

Ansökan Valdemarsviks Ryttarkamrater

Beslutet skickas till

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Avdelning Service och Administration
Caroline Starkås

Mottagare

Kommunstyrelsen

Tel: 0123-19100

E-post: caroline.starkas@valdemarsvik.se

Ansökan om bidrag för verksamhetsåret 2022 från föreningar utanför ramarna för kommunens regler för föreningsbidrag

Förslag till beslut

- 1. Kommunstyrelsen beslutar att utbetala stöd för verksamhetsåret 2022 enligt följande:**
  - **85 000:- till Gusums Folkets Hus**
  - **5 000:- till Bris Region Öst**
  - **25 000:- till Gryts Bygdegårdsförening**
  - **35 000:- till Östra Ed Tryserum Bygdegårdsförening**

Sammanfattning

Förslag om att omfördela stödet för 2022 så att alla sökande föreningar kan få ta del av stödet då deras behov bedöms likartat. Stödet fördelas enligt bifogad tabell.

Sista ansökningsdatum var 2021-09-01.

Ärendebeskrivning

Nedanstående föreningar har inkommit med bidragsansökan för verksamhetsåret 2022. Sista ansökningsdatum flyttades fram till 1 september 2021 på grund av rådande pandemi. Utbetalning sker under 2022. Stödet används till ideella insatser för att möjliggöra tillhandahållande av öppna samlingslokaler för kommunens invånare samt stöd till övriga utomstående föreningar där regelverket för föreningsstöd inte är lämpligt.

För verksamhetsåret 2022 är det 4 sökande föreningar.

Förutsättningarna för respektive förening bedöms vara likartade.

Budget för driftsbidrag till övriga föreningar uppgår 2022 till 150 tkr.

Förvaltningen föreslår att en omfördelning av budget ska ske, så att alla föreningar som ansökt om medel ska tilldelas bidrag enligt följande:

Förslaget innebär att bidragsnivån för Gusums Folkets Hus återigen sänks så att de nu tilldelas 85 000 kr istället för 100 000 kr, även stödet till BRIS Region öst sänkt återigen och de återgår till att få 5 000 kr.

Gryts Bygdegårdsföreningen tilldelas 25 000 kr och Östra Ed Tryserum Bygdegårdsförening tilldelas 35 000 kr. Omfördelning av medel kan sen komma att ske även nästkommande år beroende på antal inkomna ansökningar samt behov.

Ärendet återremitterades av KSAU 2021-12-08 § 101 för att tas upp i samband med översynen av föreningsstöden.

Förening	Bidrag 2021	Sökt bidrag 2022	Förslag 2022
Gusums Folkets Hus	100 000 kr	100 000 kr	85 0000 kr
BRIS Region Öst	15 000 kr	15 000 kr	5 000 kr
Gryts Bygdegårdsförening	30 000 kr	Ja	25 000 kr
Östra Ed Tryserum Bygdegårdsförening	Ej sökt	40 000 kr	35 000 kr
Valdemarsviks Ryttarkamrater	8000 kr	Ej sökt	---
Summa:	153 000 kr	185 000 kr	150 000 kr

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

VALDEMARSVIKS KOMMUN
For kännedom
2021-03-16

Ansökan senast 1 april det år som ansökan avser

Föreningsuppgifter

Förening Gryts Bygdgårdsförening	Riksorganisation Orgnr 825003-8059
Postmottagare namn Mats Edberg	Plusgiro/bankgiro 5863-4262
Adress Fyrtoorp, Trivseludden 8	Telefon arbete (även riktnummer)
Postnummer och ort 61596 Gryt	E-post ry.mads@...
Kontaktperson/uppgiftslämnare Mats Edberg	Telefon/mobilnummer

Redogör här för föregående års verksamhet vid anläggningen och bifoga även underlag/fakturor på utfört arbete

Verksamhet: Se bilaga	Ekonomi:	- Fastighetsunderhåll 24 124: -
		- Vatten, renhållning 5 335: -
		- El 40 489: -
		- Städning, förbrukart 6 919: -
		- Bredband 5 657: -
		- Försäkringar 9 610: -
		<u>Summa 92 134: -</u>

Beskriv här den verksamhet som föreningen planera att driva vid anläggningen

Verksamhet: Se bilaga	Ekonomi:	x) Fastighetsunderhåll 92 000: -
		- Vatten, renhållning 6 000: -
		- El 40 000: -
		- Städning, förbrukart 5 000: -
x) Ökade kostnader p.g.a installation av luftvärmepumpar för att få med el förbrukningen.	x) Lägenheten 45 000: -	
	- Bredband 5 500: -	
	- Försäkringar 10 000: -	
		<u>203 500</u>

Underskrift – Uppgifterna är i enlighet med gällande regler för driftstöd

Ort och datum Gryt 21-03-15	
Underskrift 	Namnförtydligande Mats Edberg

Ansökan skickas senast 1 april till
Valdemarsviks Kommun
Avdelning Service och Administration
615 80 Valdemarsvik

Till

Valdemarsviks Kommun

Att: Kommunstyrelsen

615 80 VALDEMARSVIK

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
Kommunen	
2021 -03- 16	
Di:	rw/avd/Handl
App:01	

Ansökan om driftstöd till Gryts Bygdegårdsförening

Gryts Bygdegårdsförening är en förening som bedriver verksamhet inom ramen för allmänna samlingslokaler. Detta innebär att vi hyr ut våra lokaler till enskilda, organisationer, företag eller det offentliga för genomförande av aktiviteter så som möten, kultur, utställningar, bröllop etc. Ca 150 uthyrningar genomfördes under verksamhetsåret 2019. P.g.a Corona pandemin utnyttjades lokalen 2020 endast vid 27 tillfällen, det var 34 avbokningar och uppskattningsvis nära hundratalet uteblivna bokningar. Denna situation är ett stort problem för vår ekonomi, främst vad gäller fastighetsdrift och underhåll.

Vid föreningens senaste årsmöte diskuterades frågan om ansökan om driftstöd hos kommunen och nedan angivna styrelseledamöter fick i uppdrag att tillskriva Valdemarsviks kommun i ärendet.

Gryts Bygdegårdsförening önskar härmed om ett driftstöd från Valdemarsviks kommun. Det är av största vikt för oss för att kunna bevara och utveckla vår samlingslokal i Gryt så att alla berörda parter har tillgång till ändamålsenliga och funktionella mötesutrymmen.

Vi ser fram emot att få ta del av kommunens svar i ärendet och önskar att det skickas till föreningens ordförande, Mats Edberg med adress: Fyrtorp Trivseludden8, 615 96 GRYT.

Ytterligare information och upplysning kan fås genom att ringa Mats Edberg på 0734-16 16 07.

Gryt den 9 mars 2021

Med vänliga hälsningar

För Gryts Bygdegårdsförening

Mats Edberg, ordförande

Eric Elander Duque, kassör

Gusum i september 2021

Till Kommunstyrelsen i Valdemarsviks Kommun. Ansökan om uppdragsersättning till Folkets Hus föreningen i Gusum.

Även innevarande år varit ett smärtsamt år för många både kulturutövare men även för oss som tillhandahåller lokaler för kulturutövande. Under fjolåret slog en världsomspännande pandemi till och våra myndigheter med Folkhälsomyndigheten i spetsen beslutade snart nog om begränsningar i antalet besökare på kultur och idrottsliga arrangemang.

Vi känner dock även fortsättningsvis att vårt uppdrag att tillhandahålla allmänna lokaler fyller en samhällsviktig funktion.

I god samverkan mellan oss och samhället i övrigt erbjuder vi därför möjligheter till riktade anställningar i vår verksamhet.

Vi kallar oss själva för kommunens kulturcentrum inte utan en viss stolthet.

Inte minst alla ideella krafter omfattande insatser gör att vi tror att vi även fortsättningsvis kommer att vara en aktör att räkna med i kommunen.

Förståelsen från Valdemarsviks kommun för vår roll i samhället Gusum och kommunen i övrigt känner vi finns där och vi hoppas kunna bygga vidare på detta goda samarbete.

Vi arbetar ständigt med upprustning och restaurering av våra lokaler vilket kommer att kräva mycket av oss varför vi hoppas på fortsatt god samverkan. I nuläget har vi precis inlett ett omfattande arbete med att upprustning av delar av avloppsledningsnätet i fastigheten vilket tarvar omfattande kostnader.

Folkets Hus föreningen i Gusum äskar 100 000:- för 2022

Ett flerårigt avtal om uppdragsersättning skulle förövrigt kunna ge oss ännu bättre planeringsförutsättningar att även fortsättningsvis vara ett kulturnav i Valdemarsviks kommun.

Med vänlig hälsning
Styrelsen för Gusums Folkets Hus

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2021 -10- 0 6	
Dnr	Fv/Avd/Handl
Dpl/Obj	

Till Valdemarsviks kommun

Ansökan om driftbidrag för Östra Ed Tryserum Bygdegårdsförening inför verksamhetsåret 2022

Först ett tack för de bidrag vi tidigare erhållit, senast det vi fick som hjälp till att byta värmepump.

Verksamheten har, som för de flesta Bygdegårdar, legat helt nere sedan mars 2020. Dock har fastigheten krävt en del omsorger, bl a byte av två toalettstolar samt har elräkningarna tickat på samtidigt som uthyrningen varit noll.

Nu ser vi fram emot att uthyrningarna så sakta kommer igång vilket i sig betyder fortsatt underhåll och en del nyanskaffningar till framförallt köket. Till sommaren är utomhusmålning planerad.

Vår förhoppning är att få ett driftbidrag på oförändrade 40.000:-

Långrådna oktober 2021

På uppdrag av styrelsen

Marie-Louise Botvidsson ordförande

Östra Ed Tryserums Bygdegårdsförening

Långrådna, 615 92 Valdemarsvik

Tel 070-6163582 Bankgiro 5762-1484

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kändelorn	
2021 -10- 12	
Dnr	Fv/Avd/Handl
Dpl/Obj	

Ansökan senast 1 april

Föreningsuppgifter

Förening Bnis region Öst	Riksorganisation Bnis-Barnens rätt i Samhället
Postmottagare namn Bnis region Öst	Plusgiro/bankgiro 901504-1
Adress Storgatan 24	Telefon arbete (även riktnummer) 0134734704
Postnummer och ort 58223 Linköping	E-post Bnis.ost@bnis.se
Kontaktperson/uppgiftslämnare Terese Svånström	Telefon/mobilnummer 070 221 12 21

Beskriv här hur föreningen planerar att använda bidraget och gör en kostnadsberäkning

Se kompletterande text dokument.

Underskrift – Uppgifterna är i enlighet med gällande regler för stöd till förfogande

Ort och datum Linköping 23/3-21	
Underskrift Terese Svånström	Namnförtydligande Terese Svånström

OBS! Efter särskild prövning kan stöd utbetalas till lokal organisation som inte är att betrakta som ungdomsorganisation. Utbetalning sker året efter. 70 000:- kronor avsätts i budgeten för investerings- och upprustningsstöd samt stöd till förfogande.

Ansökan skickas senast 1 april till
Valdemarsviks Kommun
Avdelning Service och Administration
615 80 Valdemarsvik

Personuppgiftshantering

Personuppgifterna i denna blankett registreras och sparas i kommunens dataregister/system enligt dataskyddsförordningen. För ytterligare information om personuppgiftshantering för denna blankett och övrig information om kommunens personuppgiftshantering, se kommunens hemsida.

Ansökan om bidrag

Bris – en samhällsbärande funktion för alla barn.

Bris region öst ansöker härmed om 15 000 kronor i bidrag för år 2022

Bris är Sveriges nationella stödlinje för barn och unga och erbjuder professionellt samtalsstöd via chatt, mejl och telefon 116 111 varje dag, året runt till alla barn upp till 18 år. Oavsett i vilken kommun barnet bor. Varje barn som kontaktar Bris får ett tryggt, anonymt och kostnadsfritt stöd av en utbildad kurator. Bris roll är här att finnas till hands för barn som saknar en vuxen att prata med.

Alla barn är olika men alla barn har exakt samma mänskliga rättigheter och värde. Sverige är på många sätt ett bra land att växa upp i men inte för alla barn och inte alltid. Bris ser tyvärr att det finns omfattande brister kring barnets rättigheter i samhället och att livsvillkoren för barn skiljer sig åt. Barn berättar i samtal med Bris att de inte blir lyssnade på, inte får det stöd de har rätt till eller inte får tillräcklig information i kontakt med det offentliga. Här fyller Bris en viktig funktion.

I kristider, som till exempel under Corona-pandemin, fyller Bris också en extra viktig samhällsfunktion för barn, särskilt för barn som känner oro. För barn som redan lever i svåra livssituationer hemma riskerar kristider att förvärra deras utsatthet ytterligare med ökad risk för familjekonflikter, våld och övergrepp. Då är det extra viktigt med ett tryggt stöd med hjälpande vuxna utanför familjen. Där finns Bris.

När barnets vardag påverkas, som till exempel vid samhällskriser och under skollov, ser vi på Bris att behovet av stöd ökar. Under det senaste året har vi sett en kraftig ökning av barn och unga som kontaktar Bris för stöd – om såväl om Corona som om andra ämnen i barns liv. Under förra året utökades öppettiderna i våra stödkanaler för att kunna ta emot fler samtal från barn och från och med mars 2021 håller vi vår stödverksamhet öppen dygnet runt. Vi erbjuder även tidsbokning på arabiska och engelska.

Under 2020 hade Bris 31 497 kurativa samtal med barn och unga i hela Sverige, vilket är fler än någonsin tidigare. Jämfört med 2019 är det en ökning med 16 procent. Psykisk ohälsa är det vanligaste ämnet i samtalen till Bris. Under 2020 har särskilt stora ökningar noterats gällande barns samtal om ångest (+ 61 procent), nedstämdhet (+ 55 procent), familje-konflikter (+ 43 procent), samhällets stödinstanser (+ 36 procent) samt samtal om psykiskt våld (+ 32 procent) och fysiskt våld (+ 28 procent).

Under året kommer Bris förutsättningar att hjälpa barn än mer konkret till förändring att öka genom en stärkt regional närvaro och erbjudande om hjälp till barn genom våra Brismottagningar. Genom ett regionalt förankrat stöd får fler barn möjlighet till samtal eller lotsning i relation till myndigheter och andra professionella. Brismottagningarna kommer att finnas på fem platser i landet, varav en i Bris region öst.

Bris erbjuder också ett riktat stöd till barn genom till exempel gruppstöd för familjer där en förälder tagit sitt liv, familjehemsplacering eller missbruk och psykisk ohälsa hos förälder.

Bris ger även ett gratis stöd till vuxna kring frågor som rör barn via Bris vuxentelefon på svenska, engelska och arabiska. Bris har även en stödlinje för idrottsledare. Bris erbjuder också ett utökat stöd till vuxna genom professionella råd och nya kunskaper på bris.se och i sociala medier.

Genom Brisakademin erbjuder Bris bokningsbara utbildningar i bland annat barnkonventionen, föräldraskapsstöd och "Expertgrupp barn" – Bris metod för barns delaktighet och inflytande.

Bris driver ett aktivt opinions- och påverkansarbete för ett bättre och mer hållbart samhälle för barn. Vi strävar efter ett nära samarbete med våra politiker som bygger på kunskapsspridning och erfarenhetsutbyte. Genom ett långsiktigt påverkansarbete och en stark opinionsbildande kraft når vi såväl politiker, beslutsfattare och allmänhet i syfte att fler vuxna förstår och agerar för att tillgodose barnets mänskliga rättigheter.

1971 föddes Bris i revolt och protest mot barnaga. Vår kamp för barnets rättigheter är lika aktuell idag. Ett viktigt uppdrag för Bris är att mobilisera samhället, sprida kunskap och få fler att ta ställning för barnets rättigheter. Vi vet att viljan att engagera sig är stor och våra medlems- och volontärsantal växer i samtliga Bris regioner. Vi rekryterar aktivt fler medlemmar och ideellt engagerade för att stärka vår mobilisering och nå ut med kunskap om barns rättigheter till både barn och vuxna. Något som bidrar till att skapa en stark folkrörelse för barnets rättigheter runt om i landet, en rörelse som inkluderar såväl vuxna som barn.

Vi på Bris driver också vårt eget nätverk "Bris nätverk" som idag är Sveriges största mötesplats för barnets rättigheter med cirka 5 700 medlemmar. Det är en bredd av professioner som är representerade i nätverket, exempelvis rektorer, kuratorer, politiker, socialsekreterare och kommunala tjänstepersoner. Men också personer inom bland annat barn- och ungdomspsykiatri, idrottsrörelsen och andra ideella organisationer. Genom nätverket möjliggör vi dialog och samverkan mellan dessa professioner och skapar därigenom en viktig arena för kunskapspåfyllnad och kunskapsspridning inom barnrätten. I och med detta erbjuds en möjlighet till gratis fortbildning för anställda som arbetar för eller med barn i er kommun.

Ert bidrag till Bris är viktigt och möjliggör vårt fortsatta arbete med att stärka barnets rättigheter och att stötta alla barn och unga som kontaktar oss från Valdemarsviks kommun, varje dag året runt. På så sätt bidrar ni också till att tillgodose barnets rättigheter enligt Barnkonventionslagen (2018:1197).

Vänliga hälsningar,

Terese Svanström
Regionombud Bris öst
bris.ost@bris.se

Bris – Barnens rätt i samhället
Storgatan 24, 582 23 Linköping
Tel: 013 – 560 38 00
www.bris.se | Org.nr: 80 20 13-3420
PG: 90 15 04-1 | BG: 901-5041

Vad är Bris?

- Bris grundades 1971 och är en **politiskt och religiöst obunden barnrättsorganisation**.
- Vår vision är att **varje barn känner till sina rättigheter** och lever i ett samhälle där barnets rättigheter tillgodoses.
- Vi arbetar för att **stärka barnets rättigheter** genom att stödja barn utifrån barnets behov, mobilisera samhället och påverka beslutsfattare genom att **göra barns röster hörda**.
- FN:s konvention om barnets rättigheter, **barnkonventionslagen**, utgör grunden för Bris arbete och Bris bidrar med sitt arbete till FN:s hållbarhetsmål i Agenda 2030.
- En viktig del av Bris verksamhet är Bris nätverk, **den största mötesplatsen för barnets rättigheter i Sverige** med ca 5 700 medlemmar. Nätverket erbjuder professionella från olika delar av samhället, det offentliga, privata och ideella, en plattform för nätverkande, kunskapsutbyte och fortbildning.
- Vår verksamhet **drivs av insamlade medel** och vår möjlighet att hjälpa barn står i direkt relation till det ekonomiska stöd vi får.
- Bris finns för alla barn och vår ambition är att **alltid möta barn och unga på deras arenor** och erbjuda tillgängligt stöd i den form de efterfrågar.
- 2020 hade Bris **31 497 kurativa kontakter** med barn via chatt, mejl och telefon.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is extremely faint and illegible.

Bilagor med ansökan från Bris region Öst 2022

1. Ansökningsbrev 2022
2. Bris årsberättelse 2019 (med bl.a. ekonomisk redovisning, verksamhetsberättelse och effektrapport)
3. Bris långsiktiga plan
4. Bris stadgar (antagna 2019-05-18)
5. Budget 2021 och prognos 2022
6. Inbjudan Bris nätverk

Notering:

Bris årsberättelse för 2020 publiceras i slutet av maj 2021

BRIS

RESULTATRÄKNING (TSEK)	Utfall 2019	Prognos 2020	Budget 2021	Prognos 2022
Medlemsavgifter	2 090	2 158	2 304	2 410
Gåvor				
Gåvor från allmänheten	26 018	24 720	24 713	26 196
Gåvor från företag och företagssamarbeten	22 013	27 690	29 983	31 782
Postkodlotteriet basstöd	9 000	10 000	11 000	9 000
Stiftelser/organisationer	1 189	2 700	4 348	3 800
Summa gåvor	58 220	65 110	70 044	70 778
Bidrag				
Verksamhetsbidrag Socialstyrelsen	4 300	4 300	5 000	5 050
Övriga statliga bidrag	3 934	6 800	2 302	2 100
Projektbidrag stiftelser och föreningar	11 570	3 300	11 930	8 752
Bidrag från kommuner/regioner	6 809	7 200	6 902	6 100
Summa bidrag	26 613	21 600	26 134	22 002
Nettoomsättning	805	1 500	903	950
Övriga intäkter	0	0	0	0
Finansiella intäkter	665	1 030	0	350
TOTALA INTÄKTER	88 393	91 398	99 385	96 490

KOSTNADER	Utfall 2019	Prognos 2020	Budget 2021	Prognos 2022
Enhetsskostnader exkl. internfördelningar				
Direkta verksamhetskostnader				
Stöd- och regional verksamhet, Kommunikation/Opinion/Påverkan	-57 117	-54 355	-58 119	-61 606
Insamling	-14 554	-16 756	-16 217	-16 866
Administration	-2 018	-2 100	-2 342	-2 412
Totala direkta verksamhetskostnader	-73 689	-73 211	-76 678	-80 884
Kostnader för fördelning till verksamheten				
Ekonomi/HR/IT/Stab	-12 806	-11 648	-16 409	-16 901
Gemensamma kostnader BRIS	-3 512	-3 265	-3 678	-3 788
Direkta verksamhetskostnader	-16 318	-14 913	-20 087	-20 690
TOTALA KOSTNADER	-90 007	-88 124	-96 765	-101 574

RESULTAT**	-1 614	3 274	2 620	-5 084
-------------------	---------------	--------------	--------------	---------------

*Bokslut publiceras i april 2021.

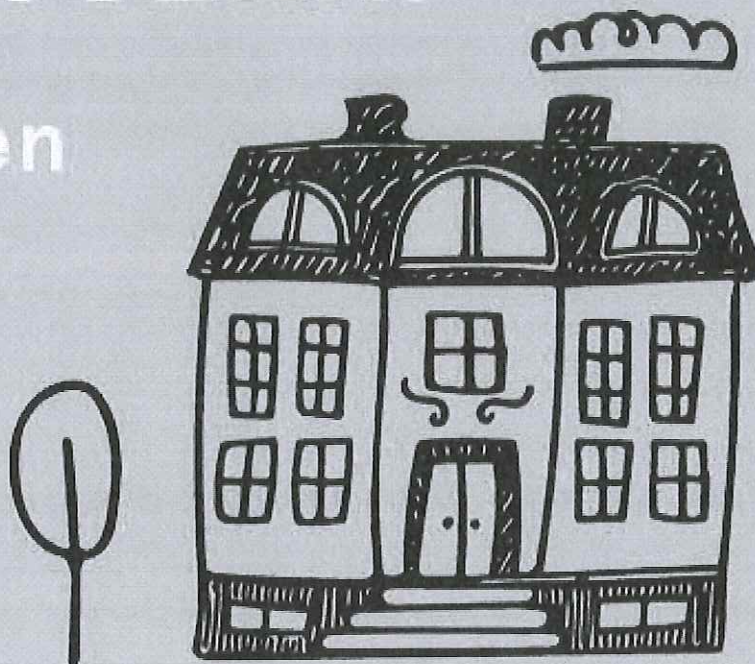

BRIS NÄTVERK.

Mötesplatsen
för barnets
rättigheter.

BRIS

Bris nätverk möjliggör möten, dialog och samverkan mellan professionella från olika delar av samhället, den ideella, privata eller offentliga sektorn.

Nätverket är en källa till inspiration, kunskapspåfyllnad och erfarenhetsutbyte. En plats där du får möjlighet att lyssna till föreläsningar, tar del av rapporter inom olika områden och där du får dela med dig av dina kunskaper och erfarenheter.

VEM KAN VARA MED?

Bris nätverk är till för dig som aktivt arbetar med och för barn. Du kan vara verksam inom den ideella, offentliga eller privata sektorn. Näringslivet är självklart också välkomna.

Nätverket vänder sig till dig, som precis som vi, anser att alla barn ska få sina rättigheter tillgodosedda.

Som deltagare i Bris nätverk bjuds du in till nätverksträffar två gånger per år. Några gånger per år får du också Bris nyhetsbrev med information om viktiga barnrättsfrågor. Allt kostandsfritt! **Vill du gå med eller har du frågor, mejla till natverk@bris.se**

BRIS STADGAR

1 § Föreningens namn

Föreningens namn är Bris – Barnens rätt i samhället.

2 § Ändamål

All verksamhet i Bris utgår från FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) och barnsynen i denna.

Bris är en barnrättsorganisation där syftet med verksamheten är att stärka barnets rättigheter och förbättra barns och ungas livssituation. Bris yttersta intressenter är barn och unga under 18 år.

Utgångspunkten för Bris arbete är efterlevnaden av varje barns mänskliga rättigheter. Bris ska vara tillgängligt för varje barn som uttrycker ett behov av hjälp och särskilt bistå barn och unga i utsatta situationer.

Bris syfte att stärka barnets rättigheter ska genomföras bl.a. genom att:

- Bris ska fungera som en länk mellan barn, vuxna och samhället.
- Bris ska stödja barn och unga individuellt under former som präglas av hög tillgänglighet. Stödet är alltid kvalificerat och utgår från det enskilda barnets behov.
- Bris ska verka för att olika samhällsinstanser efterlever FN:s konvention om barnets rättigheter.
- Bris ska påverka beslutsfattare genom att göra barns röster hörda och förmedla kunskap om barns behov, livssituation och upplevelser till omvärlden. Kunskapen om barnets livssituation kommer från Bris egna kontakter med barn, genom barns delaktighet, från barn som berättar för andra vuxna där Bris får del av kunskapen genom exempelvis omvärldsbevakning, forskning och samarbeten med andra organisationer.

Bris ska ha en närvaro i hela landet, för barn, vuxna, politiker, myndigheter, allmänheten och andra intressenter. Bris ska ha kunskap om barns livssituation i hela landet och vara tillgängligt för barn och unga i hela landet. Bris ska finnas på de arenor där barn är.

3 § Organisation

Bris är en ideell medlemsorganisation som är partipolitiskt och religiöst obunden.

Kongressen är föreningens högsta beslutande organ. Styrelsen är föreningens verkställande organ. Bris är indelat i regioner.

4 § Säte

Bris och styrelsen har sitt säte i Stockholms kommun.

5 § Medlemskap

Den som delar Bris värderingar och vill stödja Bris kan bli medlem genom att betala medlemsavgift. Medlemsavgiften fastställs av kongressen. Avgift som inkommer till föreningen under tiden januari-september avser innevarande kalenderår, om inte avgift för innevarande kalenderår redan är betald. I sådant fall ska den avse påföljande kalenderår. Avgift som inkommer till föreningen under tiden oktober-december avser påföljande kalenderår. Medlemskap gäller till och med mars månad året efter det för vilken medlemsavgiften betalats.

Endast fysiska personer kan vara medlemmar i Bris. Medlemskapet är personligt. Vårdnadshavare till barn kan teckna medlemskap för barns räkning endast med barnets samtycke. Föreningens enskilda medlemmar tillhör en av föreningens regioner.

Medlem som vill utträda ur föreningen, ska skriftligen anmäla detta till styrelsen och anses därmed omedelbart ha lämnat föreningen. Medlem som inte erlagt årsavgift anses även ha utträtt ur föreningen per utgången av mars månad året efter det kalenderår för vilken årsavgift inte har betalats.

Medlem som skadar föreningen, bryter mot föreningens stadgar eller mot beslut som föreningen fattat eller på annat sätt agerar på sätt som uppenbart strider mot föreningens mål eller intressen kan uteslutas som medlem av styrelsen. Medlem äger rätt att yttra sig före ett sådant beslut.

6 § Säkerhet

Bris ska ha rutiner för att barn skyddas och är trygga i Bris verksamhet.

Bris ska se till att utdrag ur Polismyndighetens register för arbete med barn begärs in enligt gällande lag.

7 § Kongress

Ordinarie kongress ska hållas vartannat år under andra kvartalet på tid och plats som styrelsen bestämmer.

Extra kongress ska hållas när styrelsen anser det erforderligt eller om föreningens revisorer eller minst hälften av det totala antalet kongressombud som valts vid det senaste medlemsmötet i vardera region, gör en skriftlig framställan om detta till styrelsen. Extra kongress ska hållas senast två månader därefter.

8 § Ärenden vid kongress

Vid ordinarie kongress ska följande ärenden behandlas:

1. kongressens öppnande
2. fastställande av röstlängd samt förteckning över övriga närvarande
3. val av ordförande vid kongressen
4. val av protokollförare
5. val av en eller två justeringspersoner att jämte ordföranden justera protokollet
6. val av en eller två rösträknare
7. kongressens behöriga sammankallande
8. fastställande av dagordning
9. föredragning av granskningsutskottets rapport
10. föredragning av årsredovisning, revisionsberättelse och verksamhetsberättelse för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren
11. fastställande av resultat- och balansräkning
12. fråga om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter för vart och ett av de senaste två räkenskapsåren
13. långsiktig plan (fyra år) för Bris,
14. förslag från styrelsen (propositioner) samt inkomna övriga förslag (motioner)
15. val av styrelseordförande
16. fastställande av antalet ledamöter och suppleanter i styrelsen
17. val av ordinarie ledamöter och suppleanter i styrelsen för tiden fram till och med nästkommande ordinarie kongress
18. fastställande av arvode för styrelsen
19. val av revisorer och revisorssuppleanter för tiden fram till och med nästkommande ordinarie kongress
20. val av regionernas representanter till granskningsutskottet, samt ersättare till dessa, för tiden fram till och med nästkommande ordinarie kongress
21. val av ledamöter i den nationella valberedningen för tiden fram till och med nästkommande ordinarie kongress
22. fastställande av uppdragsbeskrivning för den nationella valberedningen
23. fastställande av medlemsavgiftens storlek för nästkommande två kalenderår
24. övriga ärenden
25. kongressens avslutande.

9 § Kallelse till kongress

Kallelse till kongress utfärdas av styrelsen genom brev eller e-post till kongressombud, styrelseledamöter, valberedning, granskningsutskott, revisorer och revisorssuppleanter samt till av styrelsen utsedda arbetsgrupper.

Kallelse till ordinarie kongress ska utfärdas tidigast sex veckor och senast fyra veckor före kongressen.

Kallelse till ordinarie kongress ska innehålla uppgift om tid och plats för kongressen. Till kallelsen fogas; förslag till dagordning, årsredovisning med revisions- och verksamhetsberättelse för de två senaste räkenskapsåren, långsiktig verksamhetsinriktning för Bris, valberedningens förslag till val av styrelseledamöter och revisorer,

granskningsutskottets rapport, förslag till uppdragsbeskrivning för valberedning samt inkomna motioner och styrelsens yttrande över motionerna.

I kallelse till ordinarie kongress ska särskilt anges de ärenden som ska behandlas enligt 8 §14. Ärenden som inte upptagits i kallelsen och som inte uttryckligen enligt dessa stadgar ska behandlas vid kongressen, får inte företas till avgörande om inte samtliga kallade kongressombud eller dessas ersättare närvarar vid kongressen och medger att ärendet avgörs.

Kallelse till extra kongress ska utfärdas tidigast sex veckor och senast två veckor före kongressen.

Kallelse till extra kongress ska innehålla uppgift om tid och plats för kongressen samt det eller de ärenden som ska behandlas vid kongressen. Extra kongress får inte fatta beslut i andra ärenden än de som uppgivits i kallelsen om inte samtliga kallade kongressombud eller dessas ersättare närvarar vid kongressen och medger att ärendet avgörs.

10 § Motioner

Motionsrätt till kongressen tillkommer medlem. Motioner ska vara skriftliga och inlämnas till styrelsen senast den 25 mars samma år som kongressen ska hållas.

Styrelsen ska behandla varje motion och upprätta ett yttrande med förslag till beslut.

11 § Beslutsordning vid kongress

Beslut och omröstning vid ordinarie och extra kongress sker genom kongressombud. Totalt utses 7 kongressombud per region för två år i taget vid respektive regions ordinarie medlemsmöte enligt 22 §. Kongressombuden har yttrande-, förslags- och rösträtt vid kongressen. Varje ombud har en röst. Rösträtt kan inte utövas genom fullmakt.

Styrelseledamot har yttrande-, förslags- och rösträtt vid kongressen, dock inte i frågan om ansvarsfrihet för styrelsen (8 § p. 12), val av ordinarie ledamöter och suppleanter i styrelsen (8 § p.17), fastställande av arvode för styrelsen (8 § p. 19), val av revisorer och revisorssuppleanter (8 § p. 20) eller val av regionernas representanter till granskningsutskottet samt ersättare till dessa (8 § p. 21).

Revisorer, ledamot av granskningsutskottet samt eventuella ledamöter i av styrelsen utsedda utskott har yttrande- och förslagsrätt. Kongressen kan välja att ge gäster och experter yttrande och förslagsrätt.

Med undantag för vad som anges i 24 och 25 §§ och vid personval, fattas beslut i sakfråga med enkel majoritet, vilket innebär att ett förslag vid en omröstning måste stödjas av mer än hälften av det totala antalet avgivna röster. Vid personval anses den vald som fått flest röster (relativ majoritet). Vid lika röstetal har mötesordföranden utslagsröst, utom vid personval och frågor där styrelsen inte äger rösträtt, då lotten avgör. Beslut fattas efter öppen omröstning. Personval ska dock ske med slutna röstsedlar om någon så begär.

12 § Protokoll vid kongress

Vid kongress ska det föras protokoll. Protokollet ska undertecknas av protokollföraren. Det ska justeras av ordföranden vid kongressen om hen inte har fört protokollet, och av minst en justeringsperson som kongressen har utsett.

13 § Nationell valberedning

Den nationella valberedningen ska bestå av fem ledamöter, med personliga ersättare, och ha en bred representation från regionerna.

Valberedningens uppgift är att föreslå ledamöter till styrelsen, att föreslå val av revisorer samt val av ersättare till granskningsutskottet.

Mandatperioden motsvarar en kongressperiod. Särskild uppdragsbeskrivning för valberedningen fastställs av kongressen.

14 § Styrelsen

Styrelsen ska bestå av ordförande samt det antal ledamöter och suppleanter som kongressen beslutat om. Endast medlem kan vara ledamot eller suppleant i styrelsen. Ledamöterna och suppleanterna utses av kongressen. Mandattiden för styrelseledamöterna och suppleanterna är två år. Styrelsen sammanträder omedelbart efter kongressen för konstituering.

Styrelsen utser inom sig en vice ordförande. Styrelsen ska förordna två eller flera personer till firmatecknare. Styrelsen ska utfärda attestregler. Styrelsen kan utse en eller flera arbetsgrupper med uppgift att bereda frågor som styrelsen ansvarar för. Styrelsen upprättar förslag till uppdragsbeskrivning för valberedningen inför ordinarie kongress.

Kongressen beslutar om en långsiktig plan för Bris, styrelsen fastställer budget samt verksamhetsplaner inom ramen för denna och andra av kongressen fastställda beslut.

15 § Styrelsesammanträden

Styrelsen sammanträder minst fyra gånger per år samt då ordföranden eller en ledamot begär det.

Styrelsen är beslutför om mer än hälften av hela antalet ledamöter är närvarande. Som styrelsens beslut gäller den mening som mer än hälften av de närvarande röstar för eller, vid lika röstetal, den mening som ordföranden biträder. Vid personval gäller som styrelsens beslut det förslag som fått flest röster eller, vid lika röstetal, lotten. Röstning sker öppet. Sluten omröstning sker vid personval om ledamot så begär.

Vid styrelsens sammanträden ska föras protokoll. Det ska undertecknas av protokollförare och justeras av ordföranden, om hen inte har fört protokollet samt av ytterligare en ledamot som styrelsen därtill utsett.

16 § Firmateckning

Föreningens firma tecknas av den eller dem som styrelsen därtill utser.

17 § Kansli och generalsekreterare

Den dagliga verksamheten utövas genom föreningens kansli och ska ledas av en generalsekreterare, som utses av styrelsen. Generalsekreteraren är föredragande i styrelsen, har yttranderätt i styrelsen samt äger rätt att till protokollet föra avvikande mening. Generalsekreteraren fattar beslut i enlighet med den delegationsordning som styrelsen fastställer.

18 § Räkenskapsår

Föreningens räkenskapsår är kalenderår.

19 § Revision

För varje räkenskapsår ska styrelsen avsluta den löpande bokföringen med en årsredovisning. Styrelsen ska även för varje kalenderår upprätta en verksamhetsberättelse.

För granskning av föreningens räkenskaper och styrelsens förvaltning ska finnas två revisorer och två revisorssuppleanter. Av revisorerna ska minst en ordinarie och en suppleant vara auktoriserad revisor. Styrelsen ska till revisorerna senast den 1 mars överlämna erforderliga handlingar för att revision ska kunna fullgöras. Revisorerna ska avlämna revisionsberättelse senast en månad före kongressen.

20 § Granskningsutskott

I föreningen ska finnas ett särskilt granskningsutskott. Granskningsutskottet ska bestå av en representant från varje region samt totalt två ersättare. Ledamöterna i granskningsutskottet nomineras av medlemmötet för vardera region och utses av kongressen.

Granskningsutskottet har till uppgift att granska att Bris stadgar efterlevs, samt att beslut på kongressen genomförs av styrelsen. Granskningsutskottets rapport ska delges styrelsen och föredras vid kongressen. Ledamöter i granskningsutskottet kan inte samtidigt inneha andra förtroendeuppdrag i Bris.

21 § Regioner

Bris är indelat i regioner som varje medlem tillhör. Antalet regioner i Bris och deras geografiska verksamhetsområde fastställs av kongressen.

Vartannat år hålls ett ordinarie medlemsmöte, och däremellan då det bedöms erforderligt extra medlemsmöte, enligt 22 § inom varje region. På så sätt arbetar Bris för att ta till vara på det ideella engagemanget hos medlemmarna samt utveckla relationen mellan Bris anställda och Bris medlemmar.

Regionen har att följa de policys, riktlinjer och strategier som fastställs av styrelsen inom ramen för av kongressen fastställda beslut. Var för sig och tillsammans företräder regionerna hela Bris.

I varje region ska det finnas ett regionråd (advisory board) bestående av minst fem och högst tio personer som väljs vid regionens medlemsmöte. Styrelsen har till uppgift att fastställa en övergripande arbetsbeskrivning för regionråden. Regionrådet har till uppgift att, utifrån av styrelsen fastställd arbetsbeskrivning, mobilisera samhället regionalt för barnets rättigheter. Chefen för regionenheten sammankallar regionrådet till möten.

22 § Medlemsmöte

Ordinarie medlemsmöte ska hållas per region, senast under mars månad vartannat år, det år då ordinarie kongress ska hållas. Styrelsen kallar medlemmar samt den regionala valberedningen till ordinarie medlemsmöte skriftligt genom Bris nyhetsbrev, Bris hemsida, eller på annat sätt minst fyra veckor före medlemsmötet. I kallelsen ska anges tid och plats för mötet. Till kallelsen ska bifogas dagordning med angivande av de ärenden som ska behandlas vid mötet.

Vid ordinarie medlemsmöte ska följande ärenden behandlas:

1. medlemsmötets öppnande
2. fastställande av röstlängd
3. val av mötets ordförande
4. val av protokollförare
5. val av en eller två justeringspersoner att jämte ordföranden justera protokollet
6. val av en eller två rösträknare
7. medlemsmötets behöriga sammankallande
8. fastställande av dagordning
9. föredragning av Bris verksamhetsberättelse
10. motioner till kongressen
11. val av medlemmar i regionråd (advisory board)
12. val av ledamöter till den regionala valberedningen fram till och med nästa ordinarie medlemsmöte
13. den regionala valberedningens framläggande av förslag till val av kongressombud samt dessas ersättare
14. val av kongressombud samt ersättare för dessa att representera regionen vid föreningens kongress under nästkommande två år.
15. den regionala valberedningens framläggande av förslag till nominering av ledamot samt ersättare i den nationella valberedningen
16. nominering av en ledamot samt ersättare till den nationella valberedningen
17. den regionala valberedningens framläggande av förslag till nominering av ledamot till granskningsutskottet

18. nominering av en ledamot till granskningsutskottet
19. övriga ärenden
20. medlemsmötets avslutande.

Extra medlemsmöte ska hållas när det bedöms erforderligt. Styrelsen kallar medlemmar till extra medlemsmöte skriftligt genom Bris nyhetsbrev, Bris hemsida, eller på annat sätt minst fyra veckor före medlemsmötet. I kallelsen ska anges tid och plats för mötet. Till kallelsen ska bifogas dagordning med angivande av de ärenden som ska behandlas vid mötet.

Varje medlem har yttrande- förslags- och rösträtt vid medlemsmöten. Rösträtt kan inte utövas genom fullmakt. Beslut kan endast fattas i de frågor som upptagits på dagordningen.

23 § Protokoll vid medlemsmöte

Vid medlemsmöte ska det föras protokoll. Protokollet ska undertecknas av protokollföraren. Det ska justeras av ordföranden vid medlemsmötet om hen inte har fört protokollet, och av minst en justeringsperson som medlemsmötet har utsett.

24 § Regionala valberedningar

De regionala valberedningarna ska bestå av minst två och högst tre ledamöter samt totalt två ersättare. Ledamöterna och dessas ersättare utses av medlemsmötet i respektive region. De regionala valberedningarnas uppgift är att till medlemsmötet föreslå val av kongressombud och medlemmar i regionråd (advisory board), samt att till medlemsmötet föreslå ledamöter till granskningsutskottet samt ledamöter och ersättare till den nationella valberedningen som medlemsmötet ska nominera till kongressen för beslut.

25 § Stadgeändringar

Beslut om ändring av stadgarna fattas antingen med två tredjedels majoritet vid ordinarie kongress eller med enkel majoritet vid två på varandra följande kongresser varav en ska vara ordinarie.

26 § Föreningens upplösning

Beslut om föreningens upplösning kan fattas med fyra femtedelars majoritet vid två på varandra följande kongresser varav den första ska vara ordinarie. Vid upplösande av föreningen ska styrelsen ansvara för att föreningens tillgångar används till sådana ändamål som överensstämmer med Bris ändamål.

BRIS

ÅRSBERÄTTELSE 2019

Så har vi stöttat barn,
mobiliserat samhället
och påverkat besluts-
fattare under 2019.

BRIS 116 111
- FÖR ALLA BARN ALLTID

Bris stöttade under året fler barn än någonsin tidigare.
Nu tas de första stegen mot dygnet runt-öppet.

Ankomm: 2021-03-25 Arende: KS-SA.2021.44 Handling: 382765

BRIS

bris.se
info@bris.se
Swish: 9015041
Pg: 901504-1

Redaktör: Johanna Lagerfors, OTW
Text: Johanna Lagerfors och Bris
Formgivare: Andrea Brandin, OTW

Foto: Bris, Nicke Johansson,
Fredrik Schlyter, Unsplash, privat
Tryck: Danagård Litho

Barnen på bilderna har ingen
koppling till innehållet i texterna.
(Undantag: barnen på omslaget och
på sidorna 12, 28, 30 och 37.)

INNEHÅLL

SIDA 4

INLEDNING

Bris engagerar, 4
 Det här är Bris, 6
 Bris långsiktiga plan, 8
 Bris arbete, 9
 Barnkonventionen 30 år, 10
 Barnkonventionen till en politiker, 12
 Kommunernas beredskap skiftar, 13
 Barnagalagen fyller 40 år, 14

SIDA 16

STÖDJA

Intro, 16
 Bris stöd online, 18
 Snart stöttar Bris dygnet runt, 20
 Asmahan stöttar på arabiska, 22
 Patric om barns klimatoro, 23
 Bris gav Petra hopp, 24
 Bris gruppstöd, 26
 När du berättar blir ditt hjärta lättare, 28
 Stöd till barn via vuxna, 32

SIDA 34

MOBILISERA

Intro, 34
 300 ljus för barnkonventionen, 36
 Bris på den globala arenan, 38

SIDA 40

PÅVERKA

Intro, 40
 Brisidol 2019: Liamoo, 42
 Brisidoler 1998-2019, 46
 Bris Innovationslabb i Tynnered, 48
 Barndom utan baksmälla, 49

SIDA 50

INSAMLING

Intro, 50
 Intervju med sponsor: Trygg-Hansa, 52
 Intervju med sponsor: Fastighetsbyrån, 53
 Intervju med månadsgivare, 54
 Insamlingsåret som gått, 56

ÅRSREDOVISNING

Förvaltningsberättelse, 2
 Revisionsberättelse, 13

EFFEKTRAPPORT

BRIS ENGAGERAR

Under 2019 har Bris stöttat fler barn än någonsin. Samtidigt växer engagemanget för barns rättigheter.

Under 2019 har Bris stöttat fler barn än någonsin i telefon, chatt, mejl och i stödgrupper. Samtidigt växer engagemanget för barnets rättigheter i Sverige. Bris nätverk för professionella passerade 5000 medlemmar, och Bris medlemsorganisation

är stark och aktiv vilket visade sig både på kongressen i maj och i det faktum att antalet volontärer ökat i hela landet. Vi märker också ett stort intresse från många kommuner för frågor om barnrätt, och om hur man kan jobba med barns inflytande på riktigt. Det riktigt bubblar av aktivitet där ute nu när barnkonventionslagen börjat gälla, och Bris kunskap är efterfrågad på många håll.

Samtidigt kunde Bris konstatera, på barnkonventionens födelsedag den 20 november, att alldeles för få kommuner i Sverige är rustade för att kunna leva upp till barnkonventionen som nu är lag. Vi kommer att fortsätta kräva att barnrätten måste få kosta – i resurser, i prioriteringar, i tid och i investeringar i kunskap.

2019 var också året då vi fick beskedet att Bris kommer kunna börja rusta för att utöka öppettiderna. På sikt innebär det att Bris kommer att vara Sveriges nationella stödlinje dygnet runt för barn och unga. Redan nu försöker flera barn kontakta Bris varje natt, och att vi snart kommer att kunna finnas där för att ta emot deras samtal om ångest, oro och utsatthet känns fantastiskt. Vi kommer också att bygga ett starkt nätverk med andra samhällsaktörer som är tillgängliga på natten för att Bris ska kunna fylla i där det idag fattas maskor i samhällets skyddsnet.

För samverkan och samarbete blir aldrig omodernt i arbetet med att stärka barns rättigheter i Sverige och i världen. Under året som gått har vi på Bris fortsatt att

stärka vår internationella samverkan. Vi har ett aktivt partnerskap med vår systerorganisation C-Sema i Tanzania, och vi är en aktiv medlem i CHI, Child Helpline International.

”Samverkan och samarbete blir aldrig omodernt i arbetet med att stärka barns rättigheter i Sverige och världen.”

1979 antog Sverige världens första antiagalag, ett resultat av hårt arbete av bland andra folkrörelsen Bris. 2019, 40 år senare, räknade vi ner till en ny milstolpe, nämligen barnkonventionslagen som nu börjat gälla. Tack vare alla ni som deltar i kampen för en bättre barndom, som bidrar med er tid, ert engagemang och med gåvor och bidrag till vårt arbete, kan vi nu höja blicken och ta sikte på nya

delmål på vägen mot ett samhälle där barnets rättigheter tillgodoses, och där varje barn känner till sina rättigheter. För barns dagliga vittnesmål till oss på Bris berättar om hur mycket det finns kvar att göra.

Magnus Jägerskog

Magnus Jägerskog,
generalsekreterare Bris

Annabella Kraft

Annabella Kraft,
förbundsordförande Bris

Engagerade medlemmar möttes på Bris kongress

Bris växer på alla fronter: medlemmarna blir fler, intäkterna större och antalet stödjande samtalskontakter med barn ökar. I maj höll Bris kongress i Malmö och stakade ut inriktningen för det fortsatta arbetet. På kongressen antogs två motioner kring verksamheten framåt: en om hedersrelaterat våld och förtryck, och en om mobbning. Bris ska göra mer för barn som lever i en hederskontext och växla upp arbetet för varje barns rätt till en trygg skolgång. Det innebär bland annat att bedriva ett starkare påverkansarbete mot skolans beslutsfattare, elevhälsa och politiker. Mellan 2016 och 2018 ökade samtalen Bris tar emot om just mobbning med 48 procent.

Vid Bris kongress delades även Bris-priset ut, denna gång till organisationen Locker Room Talk. Den fick priset för sitt arbete med att engagera unga killar för ökad jämställdhet och utmana påhittade regler i samhället kring hur killar förväntas vara.

Nästa kongress hålls 2021 i Stockholm. Då fyller Bris 50 år!

6100

medlemmar stöttar Bris och är en viktig kraft för vår verksamhet.

Konventionen blir lag!

Ett stort fokus under 2019 har legat på att genom opinionsbildning och påverkan förbereda olika samhällsaktörer inför att barnkonventionen gäller som svensk lag från och med den 1 januari 2020.

Under 2019 hade våra kuratorer

27 143

kontakter med barn.

Det är fler än någonsin!

Vi hade också 2 726 kontakter med vuxna, om barn.

Ny styrelse!

Under Bris-kongressen valdes också ny styrelse. Bris styrelse har nu elva ordinarie ledamöter och inga ersättare. Annabella Kraft som varit ordförande sedan 2017 valdes om.

Omvalda ledamöter är Torbjörn Blomhage, Sofie Edberg, Rosie Linder, Anders Lindmark, Dietmar Mölk, Ann Rask Samuelsson, Carin Grundberg Sandell, Henrik Saxborn, Parul Sharma (avgick under 2019) och Helén Strömberg. Nyvald ledamot är Åsa Ekman.

DET HÄR ÄR BRIS!

Bris är en av landets ledande barnrättsorganisationer. Sedan 1971 kämpar vi för ett bättre samhälle för barn. Vi stöttar barn i utsatta situationer, mobiliserar samhället och påverkar beslutsfattare genom att göra barns röster hörda i Sverige – varje dag, året om.

HISTORIK

Bris (Barnens Rätt i Samhället) grundas den 1 september 1971. Det sker efter att en treårig flicka i en förort till Stockholm blivit ihjälslagen av sin styvpappa. Händelsen väcker starka reaktioner och barnboksförfattaren Gunnel Linde och journalisten Berit Hedeby ber engagerade vuxna om stöd för att stärka barns rättigheter.

Bris första mål är att Sverige ska få ett förbud mot barnaga. Organisationen bemannas inledningsvis av frivilliga "fallmammor" och börjar tidigt agera mellanhand gentemot sociala myndigheter och rättsväsende.

1979 får Sverige en lag mot barnaga. Den är världsunik.

1980 startar barnens hjälptelefon som ett direkt stöd till barn och unga.

1989 får Bris ett gemensamt nationellt nummer som är anonymt och gratis för barn att ringa till.

1989 börjar också FN:s barnkonvention att gälla, den 20 november.

Bris vision är att varje barn känner till sina rättigheter och lever i ett samhälle där barnets rättigheter tillgodoses. Vi lovar varje barn:

Att stödja, lyssna och ta varje barns upplevelse på allvar.
Att den som kontaktar Bris får vara anonym om hen vill det.

Att alla är välkomna.

Att arbeta för att fler barn ska kunna få stöd av Bris.

Att föra fram rättigheterna i barnkonventionen till politiker, beslutsfattare och andra vuxna.

Att vi berättar när barns rättigheter kränks för att det inte ska hända igen.

2001 börjar allt fler barn mejla Bris kansli – Brismejlen startar för att möta behovet.

2004, efter flodvägskatastrofen, startar Bris stödgrupper för barn och unga som drabbats. Det blir startskottet för utvecklingen av Bris gruppstöd till barn i särskilt utsatta situationer.

2007 startar Brischatten.

2003 är Bris en av grundarna till CHI, Child Helpline International, som är en internationell paraplyorganisation för stödlinjer runtom i världen.

2016 startar Bris nätverk – mötesplatsen för barnets rättigheter. Det samlar professionella som jobbar med barn och ger möjlighet till kunskapsspridning och erfarenhetsutbyte.

2010 döps Barnens hjälptelefon om till Bris 116 111. Europakommissionen reserverar numref för organisationer med kunskap och resurser att ge barn professionellt stöd.

Sedan starten 1971 har Bris gått ifrån att bestå av en liten grupp eldsjälar till att bli en nationell organisation som varje år har omkring 30 000 stödjande kontakter.

2018 röstar riksdagen igenom barnkonventionen som lag.

BRIS LÅNGSIKTIGA PLAN 2017-2021

På Bris kongress i Norrköping 2017 antogs Bris långsiktiga plan: *10 steg mot ett samhälle där barnets rättigheter respekteras.* Planen är vägledande för hur vi bedriver vår verksamhet under denna period.

Bris ska **bredda stödverksamheten** och göra den mer attraktiv för en större mångfald av barn.

Bris ska **arbeta förebyggande genom stöd till vuxna** som ett indirekt stöd till barn. Vuxna som ser och agerar för barnets bästa är en skyddsfaktor.

Genom kommunikation, opinionsbildning och påverkansarbete ska Bris **påvisa samhällets brister när det gäller att tillgodose barnets rättigheter**. Bris ska kräva åtgärder från beslutfattare på nationell och regional nivå för att stärka barnets rättigheter.

Bris ska **aktivt bidra till måluppfyllelse av målen i agenda 2030**,

lokalt, regionalt, nationellt och globalt.

En stark medlemsorganisation ger kraft och engagemang för barnets rättigheter. Det är prioriterat att **öka antalet medlemmar och att stärka medlemsinflytandet** i Bris. Kopplat till principen om delaktighet i Agenda 2030 och artikel 12 i barnkonventionen ska Bris stärka barns möjlighet till inflytande i Bris.

Bris ska särskilt **fokusera på att bryta trenden med den ökande psykiska ohälsan** hos barn och unga, stödja barn som flytt och arbeta för varje barns rätt att slippa våld.

Bris ska genom Bris nätverk öka kunskapen om barns livsvillkor, stärka samverkan nationellt och regionalt för att **mobilisera samhället i arbetet med att stärka barnets rättigheter**.

En förutsättning för Bris verksamhet är finansiering genom insamling från privatpersoner, företag, stiftelser, kommuner, landsting och andra organisationer. Bris ska tydligt **fokusera på insamling från privatpersoner**.

Bris ska **stärka sin internationella samverkan**. Genom samarbete med omvärlden ökar förutsättningarna för att stärka barnets rättigheter i Sverige, såväl som i andra länder.

Bris ska **eftersträva hög medvetenhet kring den skillnad varje insamlad krona gör** för verksamheten.

BRIS ARBETE

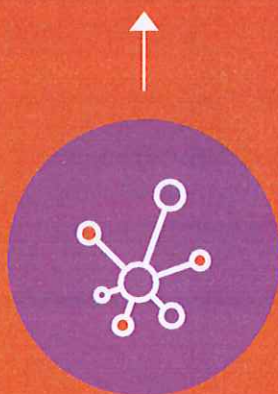
STÄRKA BARNETS RÄTTIGHETER

Vi stödjer

Alla barn kan vända sig till Bris kuratorer, som har lång erfarenhet och kunskap av att stötta barn. Det gäller barn som mår dåligt, är ensamma, mobbade, rädda, utsatta för övergrepp eller barn som bara behöver prata med en vuxen.

Bris stöttar barn på många olika sätt, till exempel genom telefon, chatt, mejl och webbforum, samt genom olika gruppverksamheter. Genom vår vuxentelefon ger vi också stöd till vuxna – till exempel föräldrar, idrottsledare och professionella – i frågor som rör barn.

Vi mobiliserar

Bris nätverk är Sveriges största mötesplats för barnrättsfrågor och möjliggör dialog, erfarenhetsutbyte och samverkan mellan professionella från olika delar av samhället. I slutet av 2019 samlade nätverket över 5000 personer, som deltar i två nätverksträffar årligen ute i våra fem regioner.

6100 medlemmar, nästan 200 volontärer och fem förtroendevalda regionråd hjälper oss att driva vårt arbete.

Vi påverkar

Bris påverkar samhället! Alla barn har rätt att få sina röster hörda. Så säger barnkonventionen som också är lag i Sverige. En av Bris viktigaste uppgifter är att lyssna på varje barn och förmedla barns åsikter till politiker och beslutsfattare, för att de ska kunna fatta beslut för ett bättre samhälle för barn.

Vi fungerar också som remissinstans för lagförslag som påverkar barn och unga, och ingår i nätverk tillsammans med andra barnrättsorganisationer.

INSAMLING

För att kunna bedriva vår verksamhet och vårt arbete för varje barn är vi beroende av ekonomiskt stöd. Bris är en politiskt oberoende, ideell organisation som finansieras genom insamling från företag och privatpersoner.

BARNKONVENTIONEN 30 ÅR

Få internationella överenskommelser har haft ett så stort internationellt genomslag som FN:s barnkonvention. Under de 30 år som gått sedan den antogs har världens barn fått det avsevärt bättre. Men än finns mycket kvar att göra.

Bara veckor efter Berlinmurens fall 1989, några månader före frigivningen av Nelson Mandela, antogs barnkonventionen i FN. Under de tre decennier som gått sedan dess har barns situation i världen förbättrats enormt mycket. Barn mår bättre, fler går i skolan och lever ett säkrare liv idag. Barnadödligheten har minskat – varje dag överlever 17 000 barn som skulle ha dött 1989. De antal barn som går miste om grundläggande utbildning har minskat med nästan hälften, från 120 till 64 miljoner.

Fler barn har idag också en större medvetenhet om sitt värde och sina rättigheter. Barns röster hörs – Greta Thunbergs skolstrejker inom massrörelsen Fridays For

Future är ett exempel på hur barn blivit medvetna om sina rättigheter, organiserar sig och ställer krav.

Men samtidigt som det finns stora framgångar att fira är barnkonventionen fortfarande svidande aktuell. Mycket arbete återstår. Fem miljoner barn dör varje år av orsaker som skulle gå att förhindra med rätt insatser. 150 miljoner barn är så undernärda att de hämmas i sin fysiska och mentala utveckling.

Barnkonventionen, som också gäller som lag i Sverige från och med januari 2020, säkerställer rättigheter för varje enskilt barn. Det innebär bland annat att inget barn ska dö i onödan och alla barn ska få tillgång till utbildning.

Hur kan barnkonventionslagen göra skillnad för barn i praktiken?

"Bris grundades som ett led i det strategiska påverkansarbetet för framtagandet av världens första antiaga-lagstiftning. Detta skulle bli en ny lag för att skydda barn mot alla former av vuxnas våld. Lagen gick igenom mot folkets vilja och det skulle dröja hela tio år innan nästa land följde Sveriges exempel och införde en liknande lag. I år har det gått 40 år sedan antiagalagen trädde i kraft.

Lagar är viktiga av flera anledningar. De har en starkt normerande kraft att forma vår uppfattning av vad som är rätt och fel. Över tid blev svenska folket påverkat av antiagalagen och efter några decennier var vi som land överens om att alla barn har rätt att skyddas från vuxnas våld, även det våld som sker i uppfostringssyfte. Att barnkonventionen efter 30 år

blir svensk lag är historiskt och en mycket viktig milstolpe i arbetet för att stärka barnets skydd och rättigheter.

Med barnkonventionen som lag kommer samhällets kunskap om vilka rättigheter barnet har – och vad dessa rättigheter egentligen innebär – att vinna tyngre kraft och forma vår syn på barn. Förhoppningsvis kommer vi att se tillbaka på denna tid som startskottet till att vi som land erkände och agerade för varje barns mänskliga rättigheter.

Att barnkonventionen blir lag betyder inte att Bris arbete är färdigt. Tvärtom. Det är nu det stora arbetet börjar med att påverka för barnkonventionens fulla genomslag i alla delar av samhället."

Emma Bennwik, barnrättsspecialist på Bris

Det här är barnkonventionen!

Barnkonventionen är ett internationellt avtal om särskilda mänskliga rättigheter för barn. Det antogs av FN den 20 november 1989 och innebar att världens länder för första gången enades om att barn har rättigheter.

Barnkonventionen består av 54 artiklar. Fyra av dem är grundläggande principer som är särskilt viktiga och hjälper oss att förstå och tolka vad lagen och det rättighetsbaserade arbetet egentligen innebär:

Artikel 2: Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter.

Artikel 3: Barnets bästa ska komma först i beslut som rör barnet.

Artikel 6: Alla barn har rätt till liv och utveckling.

Artikel 12: Barn har rätt att uttrycka sina åsikter i allt som handlar om hens eget liv.

Alla länder i FN, utom USA, har förbundit sig att leva upp till barnkonventionen.

Sverige ratificerade barnkonventionen 1990, vilket innebar att överenskommelsen blev juridiskt bindande för staten. Däremot kunde den inte tillämpas direkt av myndigheter och domstolar.

Sverige var ett av de sista länderna i Norden att fatta beslutet. Norge, som var först ut, gjorde det redan 2003.

2018 fattade Sveriges riksdag det historiska beslutet att göra barnkonventionen till svensk lag från och med 2020. Det medför bland annat att den ska tillämpas av myndigheter och domstolar. Barnkonventionslagen gör hela det offentliga samhället, och ytterst regeringen, ansvarigt för att varje barn får sina rättigheter tillgodosedda.

Att barnkonventionen blev lag och därmed fick en tydligare juridisk ställning var ett resultat av många års politiska påtryckningar från bland annat Bris.

SARRA OCH SAM GAV BARNKONVENTIONEN TILL EN POLITIKER

Bris firade barnkonventionens 30-årsdag på många håll. Bland annat i Göteborg, där Sarra Dhoubi och Sam Kafshi lämnade över barnkonventionen till ett av stadens kommunalråd. Det blev ett samtal om både politiska visioner och personliga erfarenheter.

Sarra Dhoubi och Sam Kafshi, båda 14 år, är väl förberedda och laddade med frågor när de väntar på kristdemokraten Elisabeth Lann i foajén i Göteborgs stadshus. När hon anländer blir de visade till hennes kontor några trappor upp – ett pampigt hörnrum med fönster som vetter ut mot Stora hamnkanalen och Gustav Adolfs torg. Sarra spiller ingen tid: *Vad gör du och dina kollegor för att sprida information om barns rättigheter?*

– Nu när barnkonventionen blir lag i Sverige måste alla verksamheter ta hänsyn till den ännu mer än tidigare. Jag kommer att bevaka mina egna områden lite extra, det vill säga frågor som rör idrott, kultur och funktionsrätt. Det är jätteviktigt att alla barn får tillgång till idrott och kultur, säger Elisabeth Lann.

Hon berättar för Sarra och Sam att hon själv skolkade från idrotten när hon var barn, för att hon inte kände sig sportig och inte ville bli vald sist.

– Jag började idrotta först när jag var 30 år, och idag springer jag maraton och brottas. Jag tycker att det är jätteroligt och det gör mig ledsen att tänka på att jag inte var en del av idrotten när jag växte upp, säger hon.

Sam och Sarra känner igen berättelsen från idrottsstjärnor som berättat att de saknat självförtroende inom idrotten som barn. Det vill de ändra på för dagens unga. *Hur kan politikerna se till att alla faktiskt lever upp till barnkonventionen?*

– Vi har antagit en budget som styr hela staden,

och där är det tydligt inskrivet att all verksamhet måste ta hänsyn till den nya lagen, säger Elisabeth Lann.

Hon lägger till att kommunerna också får stöd av Sveriges kommuner och landsting, som tar fram riktlinjer för hur man kan säkerställa att alla lever upp till barnkonventionen.

– För nya lagar som dessutom är lite komplicerade, som barnkonventionen, kommer det att ta lite tid för alla verksamheter att anpassa sig. Men det är inte frivilligt utan något alla måste göra.

Varför är det viktigt att de gör det?

– Barn har hela livet framför sig. De behöver stöd i att klara skolan och hitta sin sociala roll utan att riskera att bli utanför. Som barn formas vi som människor och där skapas förutsättningar för resten av livet.

Efter mötet är Sarra och Sam nöjda, men tycker att Elisabeth kunde ha utvecklat ännu mer vad som kommer hända om myndigheter eller andra bryter mot barnkonventionen, när den nu skrivits in i lagboken. Sarra skulle kunna tänka sig att själv bli politiker som vuxen, hon tycker om att få vara med och tycka och tänka i viktiga frågor. För Sam är det inte ett drömjobb. Han vill hellre bli astronaut eller handbollsproffs.

Att lämna över Barnkonventionen till en politiker är en symbolisk handling som representerar en viktig del av Bris verksamhet: nämligen att skapa opinion och påverka beslutsfattare i frågor som rör barn, genom att göra barns röster hörda.

KOMMUNERNAS BEREDSKAP SKIFTAR

Med barnkonventionen som lag i Sverige måste alla som arbetar med frågor som rör barn veta vilka rättigheter barn har och vad de innebär i praktiken. Trots det har inte ens hälften av landets kommuner en strategi för att implementera barnkonventionen. Det visar en undersökning från Bris.

Hösten 2019 genomförde Bris en enkätundersökning för att kartlägga hur förberedda Sveriges kommuner var på barnkonventionen som lag. Undersökningen visade mycket stora regionala skillnader och att många kommuner inte hade vidtagit åtgärder för att säkerställa att de uppfyller lagen.

67 procent av kommunerna hade kompetensutvecklat personal i barnkonventionen och barnrätt, men bara 13 procent hade tillfört resurser eller öronmärkt medel för att arbeta med barnrättsperspektivet.

– Att barnkonventionen blir lag förpliktigar. Barn lever sina liv lokalt och det ska inte spela någon roll var i landet barnet bor gällande möjligheter till stöd och skydd. Nu måste Sveriges kommuner förbereda sig för att leva upp till den nya lagen och visa allvar med det strategiska barnrättsarbetet, säger Emma Bennwik som är barnrättsspecialist på Bris.

Inte ens hälften av kommunerna svarade att de har en strategi för att implementera barnkonventionen i sina verksamheter, ett resultat som inte förvånade Bris.

– Barn som söker stöd hos Bris vittnar varje dag om hur de får sina rättigheter kränkta. Att stärka varje barns rätt är ett långsiktig arbete. Nu krävs ett kunskapslyft, nya strategier, tydliga ansvarsområden och öronmärkta medel. Detta är inte bara nödvändigt, det är också fullt möjligt, säger Emma Bennwik.

I Norge, där barnkonventionen varit lag sedan 2003, har man sett vikten av en politisk vilja som prioriterar att lyssna på barn och möjliggör det stöd som barn behöver och har rätt till.

Malmö kommun är en av de kommuner som kommit långt i arbetet med att implementera barnkonventionen. När riksdagen 2018 fattade beslut om att göra den till lag fanns redan en gedigen strategi för barnrättsarbetet i kommunen.

– Bakgrunden till den utvecklingsplan vi redan arbetade

med var dels ett direktiv om att stärka barnrättsperspektivet i Malmö stad, dels en utvärdering av en policy för ungas inflytande som funnits i staden, säger Kajsa Magnusson, utvecklingssekreterare på Stadskontoret i Malmö stad.

Barnrättsarbetet i Malmö kommun är brett: det har under 2018 och 2019 tagits fram styrdokument för barnrättsfrågor, grupper inom staden har utbildats i barnkonventionen och öronmärkta medel har avsatts. Just

nu jobbar kulturförvaltningen med att ta fram en kulturell allemansrätt för barn under skoltid, vilken ska se till att alla barn får tillgång till teater, dans, konst och musik. Det är bara ett av många konkreta exempel på kommunens arbete.

– Det finns ett stort engagemang för barnets rättigheter i staden, och vi har fått fin respons för de insatser vi gjort för att stärka barnrättsperspektivet i våra verksamheter, säger Kajsa Magnusson.

En utmaning hon lyfter är det oklara rättsläget. Det finns ännu inte svar på alla frågor om hur barnrättslagen faktiskt ska tillämpas. Kommunerna får i många fall avvakta praxis från domstolar och vägledning från myndigheter.

– Men för vår del har framgångsfaktorer bland annat varit det politiska mandatet, i och med att utvecklingsplanen är antagen av kommunfullmäktige. Dessutom har det avsatts ekonomiska medel och tjänster för att vi ska nå våra mål. Det har gjort det möjligt att arbeta strukturerat utan att vara beroende av enskilda eldsjälar i verksamheten.

Även resten av Skånes kommuner arbetar långsiktigt med barnrättsfrågor. Regionen har bland annat tillsatt en barnrättsstrateg i varje kommun, något Bris av erfarenhet vet är viktigt för att barnrättsarbetet ska bli långsiktigt förankrat.

I samband med kommunkartläggningen erbjöd Bris alla Sveriges 290 kommuner hjälp med metoder och kunskap.

”Nu krävs ett kunskapslyft, nya strategier, tydliga ansvarsområden och öronmärkta medel. Detta är inte bara nödvändigt, det är också fullt möjligt.”

BARNAGALAGEN FYLLER 40 ÅR

– ÄNDÅ HAR VI LÅNGT KVÄR TILL MÅLET

Det har gått 40 år sedan Sverige som första land i världen förbjöd våld mot barn i uppfostringsyfte. Trots att lagen fått ett enormt genomslag utsätts barn fortfarande för våld från vuxna.

Bris grundades i början av 1970-talet som en reaktion på ett uppmärksammat fall där en treårig flicka i Stockholm hade misshandlats till döds av sin styvpappa. Det allra första målet för den nystartade organisationen var att se till att Sverige skulle få ett förbud mot barnaga. Bris drev den här frågan hårt och skapade opinion kring den. 1979 blev målet uppfyllt, när våld mot barn blev kriminaliserat genom lagen som vi idag kallar antiagalagen.

Sverige var först i världen med en sådan lag och det dröjde nästan tio år innan nästa land följde efter. Lagen mötte från början stort motstånd både i Sverige och internationellt, då många menade att staten inte ska styra vad som sker i hemmet. Våld mot barn ansågs vara en privat angelägenhet. Men med tiden ändrade lagen människors attityd och idag tycker nästan ingen i Sverige, vare sig barn eller vuxna, att våld som bestraffning kan motiveras.

Ändå förekommer våld mot barn, både här och i andra länder. Våld, övergrepp och kränkningar är vanliga ämnen i Briskuratorernas samtal med barn, och en fråga som än idag ställs är: "Räknas det här som våld?". Även vuxna ställer den frågan till Bris, vilket visar att vi måste fortsätta arbeta med frågan på bred front, sprida kunskap och medvetenhet.

Den nya barnkonventionslagen som gäller sedan den 1 januari 2020 i Sverige, ger en bredare definition av våld mot barn än tidigare lagstiftning gjorde. Barn har rätt att slippa alla former av våld, såsom psykiskt våld, att bevittna våld och att bli ignorerad, försummad eller hotad. Barn som utsätts för någon typ av våld drabbas av livslånga konsekvenser.

Bris hoppas och tror att barnkonventionslagen kan hjälpa till med att öka förståelsen av vad våld kan vara, och vad varje barn har rätt att slippa se eller uppleva.

”

1979 blev målet
uppfyllt, när våld mot barn
blev kriminaliserat genom
lagen som vi idag kallar
antiagalagen.

STÖDJA

BRIS STÖTTAR BARN I UTSATTA SITUATIONER. GENOM EN BRED STÖDVERKSAMHET ERBJUDER VI PROFESSIONELLT STÖD PÅ BARNNS VILLKOR.

Att ge stöd till barn, unga och vuxna i utsatta situationer kräver kunskap och kompetens. Därför jobbar uteslutande professionella kuratorer på Bris. De bedömer vilka insatser som behövs vid sidan av myndigheternas verksamhet för att stärka barn och ungas rättigheter. Vår stödverksamhet är uppdelad i tre delar:

Stöd online till barn

Genom Bris telefonlinje 116 111, Bris-mejlen och Bris-chatten kan barn och unga upp till 18 år tryggt, anonymt och gratis mejla, chatta eller ringa till en kurator på Bris. Om kuratorn bedömer att barnet behöver vidare stöd lotsar hen barnet vidare till andra samhälleliga stödinsatser.

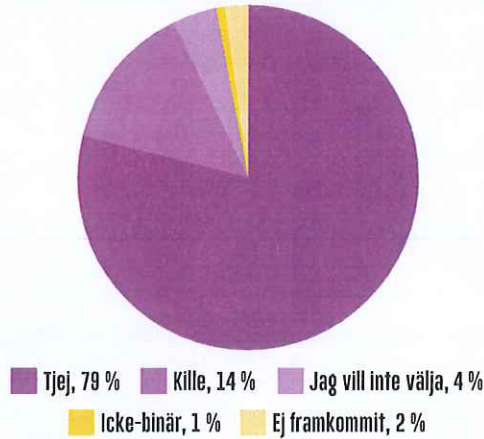
Gruppstöd till barn och familjer

Bris erbjuder barn, unga och familjer i utsatta livssituationer olika former av gruppstöd, som leds av Bris kuratorer.

Telefonstöd för vuxna och barn

Genom Bris vuxentelefon, Bris vuxentelefon på arabiska och Bris stödlinje för idrottsledare kan vuxna som har frågor, funderingar eller oro för ett barn få samtalsstöd.

Kön på barn som kontaktar Bris

De vanligaste ämnena barn tog upp i samtal med Bris 2019:

Under 2019 hade Bris kuratorer

27 143

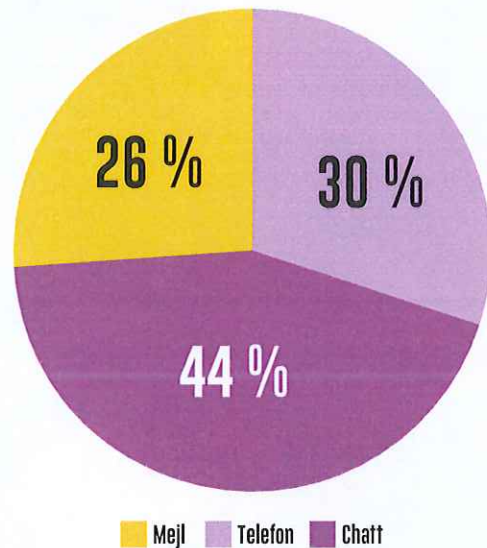
kontakter med barn och unga i chatt, mejl och telefon.

För fjärde året i rad

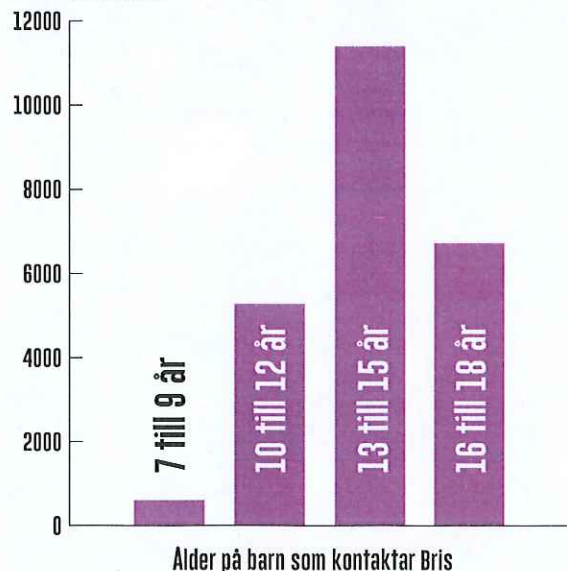
ÖKAR

barns kontakter med Bris.

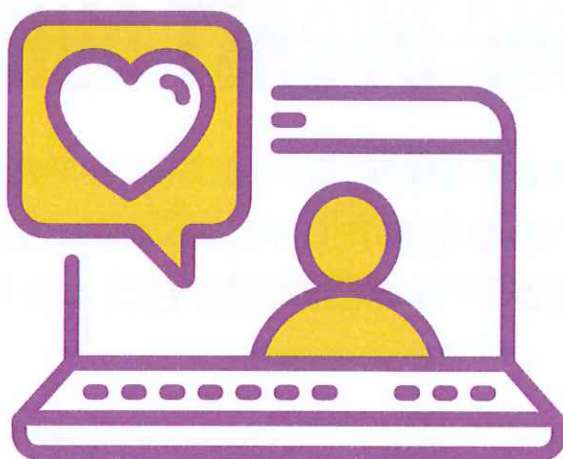
Fördelning mellan chatt, mejl och telefon

Antal samtal

BRIS STÖD ONLINE

Bris stödverksamhet online riktar sig direkt till barn och unga upp till 18 år. Det sker via telefon, chatt, mejl och online-forum. Våra heltidsanställda kuratorer har varje år tiotusentals kontakter med unga som söker stöd.

Behovet av stöd är stort hos barn och unga i Sverige. Antalet kontakter barn tar med Bris ökar för varje år. 2019 hade Bris fler kontakter än någonsin, närmare 30 000 inklusive vuxen-kontakterna.

Alla barn och unga som kontaktar Bris erbjuds professionellt stöd av våra kuratorer. Behoven hos de unga som hör av sig varierar – ofta räcker det med ett stödjande samtal och/eller guidning i regelverk och rättigheter som berör barnet. I de fall där barnet behöver fördjupat stöd fungerar kuratorn som en brygga mellan Bris och olika samhällsinstanser. Det kan till exempel handla om att upprätta anmälningar eller att företräda barnet i kontakt med olika myndigheter.

Bris håller öppet även när andra samhällsinstanser har stängt, som på helger, kvällar och lov.

Vår stora utmaning är komplex. Vi måste bibehålla ett professionellt stöderbjudande – att vara närvarande i det enskilda mötet – samtidigt som vi kontinuerligt arbetar

med att identifiera och analysera de ämnen som kontakterna med barn och unga berör. Barns kontakter till Bris onlinestöd ökade under 2019. Trycket är hårt på Bris stödkanaler, och alla barn kommer inte fram under nuvarande öppettider. Därför var det mycket glädjande att vi under året fick besked att Bris nu kan börja utöka öppettiderna i stödverksamheten.

Under året som gått har ett aktivt arbete gjorts för att fler killar ska söka stöd hos Bris via chatt, mejl och telefon. Det har både handlat om att utveckla kommunikation till målgruppen, och om kompetensutveckling internt, bland annat i normkritik, inkluderande kommunikation och bemötande.

Bris onlinestöd har också under året fortsatt att stärka sina nätverk, och bjudit in föreläsare som andra vårdgivare, myndigheter och organisationer för att stärka sitt fokus på omvärldsinformation, vilket är centralt för att kunna bedriva en professionell stödlinje för barn och unga.

SNART STÖTTAR BRIS DYGNET RUNT

Med stöd från Allmänna arvsfonden och sex stora samarbetspartners startar Bris arbetet med att utöka öppettiderna i stödkanalerna. Målet är en dygnet runt-öppen stödverksamhet för att stötta barn och unga i utsatta situationer.

Som Sveriges nationella stödlinje för barn och unga erbjuder Bris professionellt samtalsstöd varje dag, året runt. Snart kommer det även gälla dygnets alla timmar. Under 2019 stod det klart att Bris tack vare stöd från Allmänna arvsfonden och sex betydande sponsorer kommer att kunna påbörja arbetet med att bygga ut stödverksamheten och hålla stödkanalerna öppna även nattetid. Många barn och unga berättar att ångesten och oron kan vara som värst just då.

– Det är en stor satsning och det är oerhört glädjande att de här företagen gör det möjligt för fler barn att få stöd när livet känns svårt. Men vi står inför ett långsiktigt arbete och för att kunna möjliggöra en dygnet runt-öppen stödverksamhet på längre sikt kommer vi att fortsätta

söka fler samarbetspartners, säger Magnus Jägerskog, Bris generalsekreterare.

Bris räknar med att senast om tre år kunna ha stödkanalerna öppna dygnet runt. Det är en efterlängtd utveckling eftersom trycket är stort och fortsätter att öka. I dagsläget kommer inte alla barn fram under nuvarande öppettider. Dessutom ligger Sverige efter internationellt i detta avseende. Många av våra grannländer har sedan länge erbjudit stöd till barn och unga dygnet runt.

– Att stärka skyddet för barn i utsatta situationer är i förlängningen en fråga om social hållbarhet, och om hur vi tillsammans skapar hållbara samhällen, säger Magnus Jägerskog.

NYHET: STÖDLINJE PÅ ARABISKA!

Ända sedan Bris grundades 1971 har en del av verksamheten gått ut på att stötta vuxna som har frågor om barn som mår dåligt. Nu utvecklar Bris telefonstödsverksamheten för att kunna möta behovet hos vuxna som talar arabiska.

Varje dag hör vuxna av sig till Bris med frågor om hur de kan stötta barn och hur de kan samtala med barn om svåra frågor.

– För oss är det självklart att vi på Bris ska finnas tillgängliga för så många som möjligt och vi vet att det finns ett behov av stöd på olika språk, säger generalsekreterare Magnus Jägerskog.

I oktober 2019 öppnade Bris nya linje, BVT på arabiska, tack vare ett erfarenhetsutbyte med

Rädda Barnen som drivit en flerspråkig stödlinje mellan 2015 och 2019.

– I Sverige finns en stor grupp invånare som pratar arabiska och vi är oerhört glada över att kunna möta fler i deras frågor kring barns situation och mående.

Framöver kommer Bris även att erbjuda barn möjlighet att tidsboka samtal med en kurator som talar bland annat arabiska, persiska eller spanska.

ASMAHAN STÖTTAR PÅ ARABISKA

Ända sedan starten har Bris stöttat vuxna i att bemöta och hjälpa barn i utsatthet. För att nå ut till så många som möjligt vill vi kunna ta emot samtal på flera språk. Till den nyöppnade stödlinjen *BVT på arabiska* kan arabisktalande vuxna ringa för att få råd i frågor som rör barn.

Vilken kunskap har Bris kuratorer?
 – Kuratorer har hög kompetens och kunskap om barnets rättigheter och behov. Alla kuratorer på Bris är utbildade socionomer och har som uppgift att stötta barn och vuxna, inte påverka. Snarare informerar vi om barnets rättigheter utifrån barnkonventionen. Genom den nya stödlinjen för arabisktalande vuxna kan vi nå ut till fler. Vi kuratorer som svarar på linjen har flera års erfarenhet av att arbeta med barn, unga och vuxna i utsatta situationer och god kunskap om samtalsstöd.

Hur går ett samtal till?

– Alla som ringer oss är anonyma. Vi kan inte se numret de ringer från och de bestämmer själva vad samtalet ska handla om. Våra uppgifter är att lyssna och ge stöd anpassat till vad personerna berättar och frågar om. Förutom att lyssna, stötta och ge råd kan vi också ge tips om ytterligare stöd lokalt i kommunen eller genom ideella organisationer där personen bor. Vi informerar om vilka rättigheter barnen har.

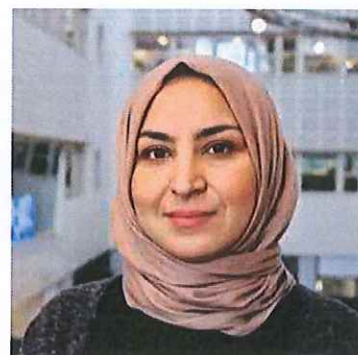
Vilka är de vanligaste problemen vuxna tar upp i samtal om barn med Bris?

– Det allra vanligaste är nog 'jag är rädd att soc ska ta vårt barn i från oss'. Vi hör hur det finns en rädsla för socialtjänsten och andra myndigheter hos många föräldrar. Ofta beror det på felaktig information som de hört eller som spridits via sociala medier. Detta skapar en oro som gör att föräldrar inte alltid söker det stöd som finns att få i samhället. Flera föräldrar beskriver hur både de själva och deras barn upplever psykisk ohälsa som följd av erfarenheter de varit med om i krig eller på flykt.

Ofta söker de inte hjälp eftersom de saknar information om vilket stöd som finns att få. Det kan till exempel bero på språkliga hinder.

En hel del frågor rör föräldraskap. Många föräldrar tycker att det är svårt att veta vad som förväntas av dem

som föräldrar i Sverige. Ofta finns en osäkerhet i förhållande till vilka regler och lagar som gäller samt hur de ska hantera konflikter med barn. Andra har frågor om skolan, mobbing och diskriminering.

Hur kan ett kort samtal till Bris hjälpa på längre sikt?

– I början av samtalet kan den som ringer vara starkt påverkad av sin oro. Då är det viktigt att vi bekräftar att vi lyssnar och inte dömer. Vi ger medmänskligt stöd, kartlägger problemet och ser om vi kan hänvisa personen vidare för ytterligare hjälp om det behövs. Vår inställning är alltid uppmuntrande, det är värdefullt för den som kämpar med något att bli bekräftad i sin känsla och få höra att hen kan jobba för en lösning på sikt. Det brukar lugna i stunden och skapa hopp för framtiden.

Asmahan Yasin

Alder: 34 år.

Familj: Gift och har två barn.

Asmahan har varit socionom i sex år och arbetat på Bris i sedan 2018. I hennes roll som kurator ingår det att bidra i löpande metodutveckling och utvärdering av BVT på arabiska, stötta barn i olika utsatta situationer och även att ge vuxna rådgivning kring barns situation. Hon samarbetar med andra enheter inom Bris verksamhet med fokus på det arabiska språkområdet, samt marknadsför Bris stödlinje på arabiska till arabisktalande utrikesfödda föräldrar.

PATRIC OM BARNNS KLIMATORO

Klimathotet diskuteras flitigt i samhällsdebatten och sedan Greta Thunberg startade sina skolstrejker har även många barn fått upp ögonen för klimatfrågorna. Som vuxen kan det vara svårt att prata med barn om abstrakta faror och rädslor. Bris kurator Patric Johansson ger råd om vad du ska tänka på.

Patric Johansson

Alder: 35 år

Familj: Sambo med Sophie.

Patric har varit socionom i sex år och arbetar på Bris sedan två år. I hans roll som kurator ingår det att stötta barn i olika utsatta situationer, och även att ge vuxna rådgivning kring barns situation. Patric har också arbetat för att Bris ska nå ut till målgrupper med bredare mångfald.

Du pratar ju med många barn som kontaktar Bris och en del av dem upplever oro över exempelvis klimatförändringarna. Vad specifikt är det många funderar över?

– De flesta som kontaktar oss har frågor om sådant som pågår här och nu, som mående, familj och vänner. Men det händer också regelbundet att barn hör av sig till oss med oro för klimatet. Då känner de ofta en rädsla inför framtiden eller en frustration över att det inte görs tillräckligt. Det verkar finnas en medvetenhet om att det här rör barns framtid och att frågan därmed känns mer avgörande för hur deras villkor kommer se ut framöver.

Hur påverkas barn av den typen av rädsla eller oro?

– Det är svårt att svara på, jag pratar ju bara med dem under ett kort ögonblick i deras liv. Men det jag ofta tycker mig höra är känslor av vanmakt, frustration och rädsla. Ibland kan de ge uttryck för känslor av hopplöshet samtidigt som andra vill veta hur de kan göra skillnad.

Vad ska vuxna som samtalar med barn om klimatet och framtiden tänka på?

– Det är viktigt att barnet eller ungdomen känner sig lyssnad på och tagen på allvar. Var nyfiken på barnets tankar och funderingar. Jag tycker också det är viktigt att försöka bidra med fler perspektiv för att bredda bilden och sätta frågan i ett större sammanhang. Det kan du göra samtidigt som du ser till att barnet känner sig bekräftat i sina tankar och känslor kring framtiden. Perspektiv som kan ingjuta hopp kan till exempel vara att vi sällan får höra om de framsteg och den positiva

utveckling som sker parallellt med den utveckling som gör oss oroliga. Jag brukar också prata om hur mänskligheten tidigare stått inför stora existentiella hot där vi genom gemensam kraftsamling och solidaritet faktiskt klarat utmaningar såsom världskrig, hot om kärnvapenkrig och hotet om hål i ozonlagret som det talades mycket om när jag växte upp.

Hur kan vuxna ta tillvara barns idéer och engagemang när det gäller klimatfrågor?

– Det är en bra och viktig fråga. Jag tror verkligen det har betydelse att barns egna idéer tas tillvara. Känslor av oro, frustration och ilska kan också användas som en positiv energi och vara en del av en förändring. Jag brukar uppmuntra de jag pratar med om att engagera sig i frågan så att känslorna får en mening. Det kan vara i det lilla, som att prata med familjen om vad man kan göra hemma, till större åtaganden som att börja organisera miljögrupper. Som vuxen tycker jag att man ska uppmuntra till engagemang och aldrig förminska barns vilja till förändring. Historiskt kan vi se vilken kraft sådant engagemang kan utgöra och vilken skillnad det kan medföra.

BRIS GAV PETRA HOPP NÄR LIVET VAR SOM MÖRKAST

Bris telefonstödslinje öppnade 1980 och har sedan dess hjälpt tiotusentals barn och unga som levt i någon form av utsatthet. En av dem är Petra, idag drygt 50 år, som flyttades runt mellan flera fosterfamiljer under uppväxten i Västsverige. För henne stod Bris för framtidshopp.

Bris stödlinje startade 1980 och bemannades i början av frivilliga. Idag är alla som svarar i telefon, chatt och mejl professionella kuratorer med erfarenhet av att stötta barn.

När Petra för första gången hörde talas om Bris, en då nystartad rörelse som arbetade för barns rättigheter, var hon sex-sju år. Då bodde hon i en fosterfamilj där hon hade blivit placerad som två-åring. Petras biologiska mamma hade missbruksproblem och övergav sin dotter innan hon hade hunnit fylla ett år.

– Min mamma klarade inte av att ta hand om mig och grannarna larmade polisen. Efter en tid på barnhem blev jag placerad hos den här familjen. Tyvärr blev det en väldigt mörk tid i mitt liv, berättar Petra.

Hon var ensam trots att hon var omgiven av andra – familjen hade ytterligare nio barn boende hos sig. Hemmet var en otrygg plats, med en pappa som förgrep sig på flera av barnen och en mamma som inte såg. Petra kunde gråta veckor i streck men ingen vuxen förstod vad som låg bakom tårarna. Hon har ägnat en stor del av sitt vuxenliv åt att bearbeta det som hon och syskonen utsattes för hos fosterhemsföräldrarna.

– Att mitt i den omöjliga tillvaron höra vuxna tala om att barn har rättigheter, det var något helt nytt i min värld. Jag såg i mig av varje ord. För mig var det omvälvande att tänka att det fanns vuxna som resonerade så, säger Petra.

Hon var fem år när Bris grundades 1971. I samhällsdebatten diskuterades agan, vuxnas våld mot barn i uppfostringsyfte, och det dröjde ännu åtta år tills det blev förbjudet enligt lag. Då och då hörde Petra om Bris på tv eller radio. Där beskrevs en utopi långt ifrån den vardag hon själv levde i, med fysiska och psykiska övergrepp.

När hennes fostermamma gick bort i cancer fortsatte resan mellan olika familjer, som pågick under hela uppväxten. Flera av de fosterföräldrar hon hamnade hos hade missbruksproblem och inget av hemmen blev den trygga punkt Petra så väl behövde, även om hon beskriver några av fosterföräldrarna som varma människor med goda avsikter.

– Det var väldigt tufft att inte kunna lita på de vuxna som fanns runt mig, och dessutom en identitetskris att gå på gång tvingas flytta. Byta syskon, kompisar, närområde och efternamn, säger hon.

Petra försökte hantera situationen genom att leva här och nu. Hon var duktig i skolan, engagerade sig politiskt och försökte att inte tänka på saker som hänt. Men det var inte förrän hon fick en egen lägenhet som 16-åring, med hjälp av de sociala myndigheterna, som hon kunde

andas ut och för första gången känna sig fri. I den lilla ettan i det brungrå hyreshuset fick hon äntligen rå om sig själv. Det var en lättnad, men friheten gjorde också att obearbetade minnen gjorde sig påmind. Petra hade svårt att veta hur hon skulle hantera dem.

Två år tidigare, 1980, hade Bris startat sin telefonstödlinje. Första gången Petra ringde den var från en telefon i huset där hon bodde. Det var långt före mobilernas tid.

– Till en början ringde jag nog för att prata om sådant som låg nära just då, som problem med kompisar och killar. Men det blev snabbt en bro till andra ämnen också, till det som var svårare att prata om, säger hon.

De som svarade på Bris stödlinje ställde många frågor till Petra och var intresserade av hennes liv.

– Det var jag inte van vid. Jag var van att höra 'det är verkligen inget speciellt med dig'. Att höra någon bry sig gjorde mig nästan skakis.

Bemötandet bidrog till att hon vågade ringa igen. Och igen. Det blev många samtal. Petra blev inspirerad av den hjälp hon fick och när hon blev äldre ville hon själv hjälpa andra. Som vuxen utbildade hon sig till traumaterapeut på universitetet.

– Jag har lärt mig vikten av att kunna ta emot hjälp, helt enkelt. Idag är jag mamma till tre vuxna barn, och när de var yngre tipsade jag dem om Bris. Livet var inte alltid en dans på rosor för dem heller, och jag vet av egen erfarenhet att Bris kan stötta både i små och stora frågor. Och att det är viktigt att våga be om hjälp.

2012 antogs en ny lag i Sverige, som gav personer som blivit omhändertagna av sociala myndigheter och utsatta för övergrepp eller försummelse rätt till ekonomisk ersättning. Petra var en av dem som beviljades ersättning från staten för det hon gått igenom som barn, i familjer som myndigheterna hade placerat henne i. Det var en seger och framför allt en upprättelse som Petra inte tror att hon hade lyckats nå om det inte vore för det stöd hon fått från Bris och andra organisationer som tonåring.

– Tanterna på Bris – det var faktiskt alltid tanter på den tiden – sa till mig många gånger att jag aldrig skulle tveka att söka hjälp. Det var så hoppfullt att höra och det sådde ett viktigt frö inom mig, säger hon.

Petra tror inte att hon hade levt idag om hon inte hade lärt sig att ta emot hjälp utifrån.

– Det låter dramatiskt, men det är sant. Ett samtal man ringer som barn kan faktiskt rädda ens liv.

”Ett samtal man ringer som barn kan faktiskt rädda ens liv.”

BRIS GRUPPSTÖD

Barn som växer upp i otrygga miljöer riskerar att utveckla problem som kan leda till utanförskap, psykisk ohälsa och svårigheter att klara skolan. Men stödet som samhället erbjuder är inte alltid tillräckligt. I glappet som uppstår träder Bris in och erbjuder hjälp i form av gruppstöd.

Bris gruppstöd vänder sig till barn som behöver ett direkt, fördjupat stöd. Det sker både genom fysiska träffar och online. Genom gruppstödsinsatserna får barn och unga som lever i någon form av utsatthet stöd, kunskap och strategier att hantera sin livssituation. Målet är bland annat att bryta ensamhet och främja en god psykisk hälsa.

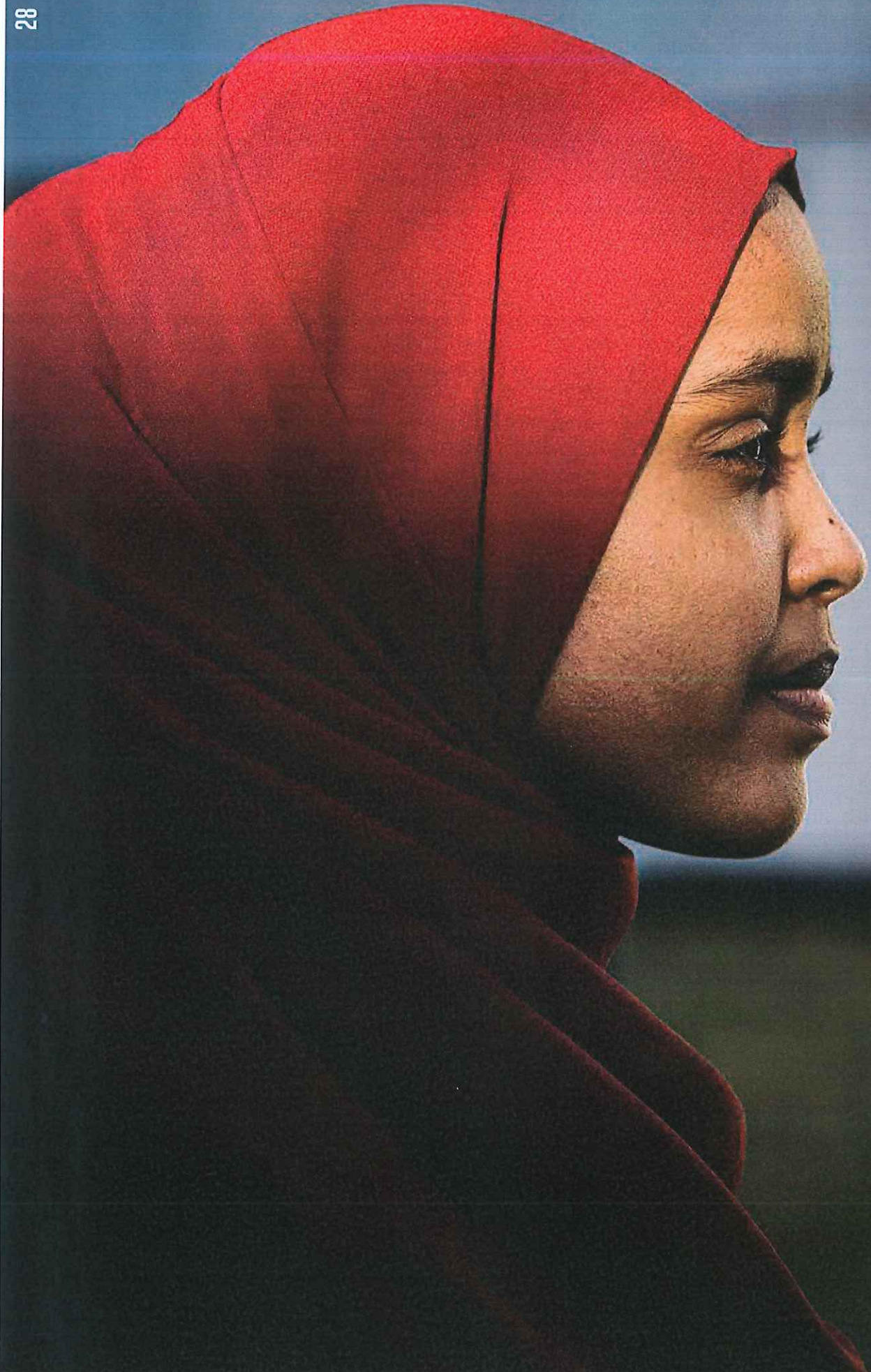
Bris gruppstöd riktas bland annat till följande grupper:

- Barn som är placerade i familjehem.
- Familjer där en förälder tagit sitt liv.
- Barn vars föräldrar har missbruk och psykisk ohälsa.
- Barn som har flytt.

Under 2019 har vi utökat våra erbjudanden inom gruppstöd till barn och familjer, och Bris har i dagsläget anställda socionomer och psykolog på våra regionkontor runtom i landet. För att kunna erbjuda stöd samarbetar vi bland annat med kommuner och landsting. Vi håller i utbildningar och föreläsningar för psykologer, kuratorer och annan elevhälsopersonal inom våra expertområden barn som flytt och barns psykiska hälsa. De senaste åren har behoven hos målgruppen barn som flytt förändrats. Sedan gruppen ensamkommande minskat har Bris ställt om verksamheten till att också inkludera barn som kommit till Sverige tillsammans med sina familjer.

Responsen har varit mycket god och vi ser att samhället i växande utsträckning efterfrågar både vår expertkunskap och vår stödverksamhet.

”NÄR DU BERÄTTAR BLIR DITT HJÄRTA LÄTTARE”

Många som flytt till Sverige lider av posttraumatisk stress, med symtom som försvårar lärande och hindrar vägen mot ett bättre liv. De gäller bland annat många av de nyanlända elever som Skäggetorpskolan i Linköping tagit emot de senaste åren. För att stötta dem utbildar Bris personalen i metoden TRT – *Teaching Recovery Techniques*.

Mitt liv i Somalia var väldigt annorlunda jämfört med här. Ibland fick vi mat, ibland inte. Den som blir sjuk i Somalia får ingen medicin, och lärarna slår den som inte gjort sin läxa. Jag gick bara fyra år i skolan.

Safiya Hagi, som berättar, fyller snart 18 år. Hon bor med sin mamma och fyra systrar i Linköping och kom till Sverige från Somalia 2017. Samma år och från samma land kom Deka Omar, hennes klasskamrat.

Tillsammans berättar de om allt det som gjorde att de tvingades bort från sitt hemland. Om kusiner som gifts bort, vänner som våldtagits, grannar som hotats av islamister och släktingar som dödats. En pappa som gick bort och en mamma som försvann.

– Det var ett annat liv, livet i Somalia. Det var krig mellan olika folkgrupper och de drabbade min stad och städerna runtomkring, säger Deka.

– Små tjejer skulle gifta sig när de var 13 eller 14 år. Många blir tvingade att göra det och jag var rädd. Men min mormor tyckte inte att vi skulle gifta oss, hon ville att vi skulle få välja. Det var därför vi flydde.

Skäggetorpskolan i Linköping har tagit emot många nyanlända elever de senaste åren. En period hade den fem förberedelseklasser, idag en. Elisabeth Wirén Dahlgren som är processtödjare på skolan ser att en del elever är

trötta och har svårt att koncentrera sig. Många sover dåligt på nätterna.

– Många gånger är symtomen tecken på att det finns ett obearbetat trauma i bakgrunden. Eleverna gör då inte de framsteg i skolarbetet som vi hade önskat, något står i vägen för dem, säger hon.

Det är där Teaching Recovery Techniques kommer in. Bris har utbildat flera av skolans anställda till gruppledare inom TRT, en metod utvecklad av Children and War Foundation i Norge just för barn som varit med om krig och flykt. Den bygger på traumafokuserad kognitiv beteendeterapi och ska inte ses som en behandling i första hand, utan som verktyg för självhjälp.

– Deltagarna får som ett första steg en kunskapsbas att stå på. De får lära sig vad trauma innebär, hur våra hjärnor fungerar och hur människor kan reagera på svåra händelser. Utöver det får de verktyg för att hantera sina reaktioner och känslor, säger Elisabeth Wirén Dahlgren.

Tanken är att TRT ska vara en slags första hjälpen för barn som mår dåligt efter trauma, innan tyngre vårdinsatser kopplas in. En studie vid Uppsala universitet har visat att metoden kan vara mycket effektiv – var femte ungdom som deltog i en TRT-grupp blev helt fri från sina symtom på posttraumatisk stress. Fler än så vittnar om att de mår bättre efter deltagandet, och har lättare att hantera exempelvis rädslor som tidigare hindrat dem i vardagen.

Deka Omar, 17 och systerarna Safiya Hagi, snart 18 och Juweyria Hagi, 16, går på Skäggetorpskolan i Linköping. De har deltagit i en TRT-grupp tillsammans.

”

**Vi gör det för vår egen skull och för livets skull.
För våra framtida livs skull.**

– Det handlar om att närma sig rädslan i små steg, och lära sig känna av vad som är vad. Vi kan inte styra våra minnen, men vi kan ta kontrollen över hur de får oss att känna och reagera, säger Elisabeth Wirén Dahlgren.

Varje utbildning består av sju träffar. En lära känna varandra-träff, en avslutningsträff, och däremellan fem träffar då själva arbetet sker. Men innan man kan komma igång krävs ett gediget förarbete, när vårdnadshavare ska informeras och eleverna göras intresserade av att delta. Många känner initialt att de bara vill glömma det de varit med om, och absolut inte prata om det med andra.

För Deka Omar och Safiya Hagi blev det lättare att berätta när de andra i gruppen gjorde det.

– När du berättar, och dina vänner också gör det, känns det att något i ditt hjärta blir lättare. Du har något jättehart där inne, men när du sätter ord på det inför någon annan blir det lättare att bära, säger Deka.

Safiya tyckte att det var svårt att berätta i början, men nödvändigt.

– Vi gör det för vår egen skull och för livets skull. För våra framtida livs skull, säger hon.

Båda berättar om den fina gemenskap som vuxit fram i gruppen under träffarna. Safiya kände alla i gruppen sedan tidigare, men visste inte vad de hade varit med om. För Deka blev det en stor förändring att förstå att hon inte var ensam om sina upplevelser.

– Det gjorde ont att höra de andra berätta. Men vi grät tillsammans, och vi kramades. Nu delar vi något väldigt speciellt, säger hon.

Anders Österhjeml, Skäggetorpskolans rektor, ser projektet som nödvändigt.

– Att jobba med de här frågorna är att skapa förutsättningar för lärande. Man kan helt enkelt inte bygga en övervåning innan man har en undervåning. Vårt mål är

Rektor Anders Österhjelm, processstödjare Elisabeth Wirén Dahlgren och kurator Cecilia Söderlund har haft avgörande roller för genomförandet av TRT-grupper på SKäggetorpskolan.

att eleverna ska bli behöriga för gymnasiet och rustade för sina fortsatta liv, och då både vill och måste vi ta tag i de här sakerna, säger han.

Som rektor går hans roll till stor del ut på att skapa utrymme i organisationen.

– Vi måste avsätta tid och resurser för att utbilda personal och hålla i gruppträffarna. Metoden är evidensbaserad och nu sitter det i väggarna att vi arbetar långsiktigt med TRT här. Det är ingen snabblösning.

Personalen på skolan märker redan av ett större lugn i elevgrupperna, enligt Safiya Hagi märker av effekten av deltagandet på ett personligt plan.

– Innan jag var med i TRT-gruppen kände jag mig ofta rädd. Inte rädd för att gå ut, men rädd för mörkret. Jag drömde ofta att någon skulle ta sig in i mitt hus och hota mig, det var vanligt i Somalia. Men nu känner jag mig tryggare och drömmer inte sådana saker längre.

Deka Omar har också slutat drömma mardrömmar.

– Tidigare gjorde jag ofta det och jag märkte det inte själv. Men min syster såg det. Vi sover i samma rum. Ibland undrade hon vad som hände med mig under natten.

Efter att ha varit med i gruppen mår Deka bättre. Hon känner sig lugnare och vet hur hon ska hantera tankar på det som fortfarande är jobbigt.

– Jag lovar att gruppen hjälper många, många, många. Mig har den gett perspektiv. Jag tänker på min framtid och på skolan, tänker att jag är en ny tjej nästan. När jag var liten var allt jag ville att gå i skolan och lära mig saker, men det hände inte. Nu finns det en chans, och den måste jag ta.

BRIS UTBILDAR OCH GER STÖD I METODEN TRT

73

Bris har sedan 2017 arbetat med att stärka den psykiska hälsan bland nyanlända och asylsökande barn under parollen *Tillsammans för barn som flytt*. Det sker bland annat genom gruppstöd enligt metoden TRT, Teaching Recovery Techniques.

Mikael Drackner, utvecklingsstrateg på Bris. Varför har ni initierat det här arbetet?

– Bakgrunden är att Sverige under åren 2014-2016 tog emot väldigt många barn som flytt till Sverige. När vi började arbeta med frågan berodde det framför allt på att landet tagit emot 35 000 ensamkommande under 2015. Men lika många barn har kommit hit med sina vårdnadshavare.

Vilka behov ser ni i den här gruppen?

– Det är svårt att säga hur stora problemen med psykisk ohälsa är generellt. Men forskningen visar att många dels har flytt från en svår situation, som krig, och dessutom upplevt otrygghet och direkt fara under flykten. Väl på plats i Sverige följer ofta en lång tid av osäkerhet innan den som flytt kan landa och få grepp om hur framtiden kan bli.

Många har upplevt potentiellt traumatiserande upplevelser vilket förstås ofta leder till olika psykiska besvär.

Vilket stöd får barn som flytt idag?

– De offentliga systemen räcker inte riktigt till idag. Eftersom tillgången till professionellt stöd är begränsad har vi valt att dels belysa den här frågan i samhällsdebatten, dels utbilda skolpersonal i TRT-metoden för att fler unga ska kunna få hjälp. Mellan 2017 och 2019 har vi utbildat 330 TRT-gruppmedlemmar, och vi har även hållit i gruppstöd själva.

STÖD TILL BARN – VIA VUXNA

En av de viktigaste skyddsfaktorerna för barn och unga är trygga vuxna. Bris erbjuder därför professionellt stöd till vuxna, som ett indirekt stöd till barn.

Bris vuxentelefon

erbjuder stöd, vägledning och information till vuxna som känner oro över ett barns livssituation. Samtalen utgår alltid från barnets perspektiv och rättigheter. De 2649 samtal vi tog emot under 2019 var något fler än föregående år.

Telefonnummer:
077-150 50 50,
vardagar 9-12

Bris vuxentelefon på arabiska

erbjuder sedan hösten 2019 arabisktalande vuxna stöd i frågor som rör barn. I Sverige finns en stor grupp invånare som pratar arabiska och tidigare har språket varit ett hinder för en del av dem i kontakten med Bris.

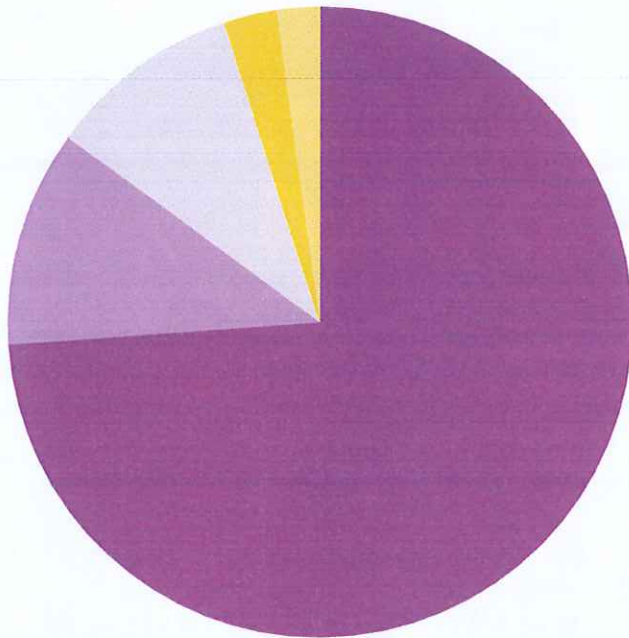
Telefonnummer:
077-44 80 900,
tisdag-forsdag 9-12

Bris stödlinje för idrottsledare

är en stödlinje för tränare, ungdomsledare och andra vuxna som är engagerade inom idrotten. Den startade 2017 som en del i ett gemensamt projekt mellan Riksidrottsförbundet och Bris, finansierat av Allmänna arvsfonden.

Telefonnummer:
077-440 00 42,
vardagar 9-12

Vuxnas relation till barnet som samtalet berör:

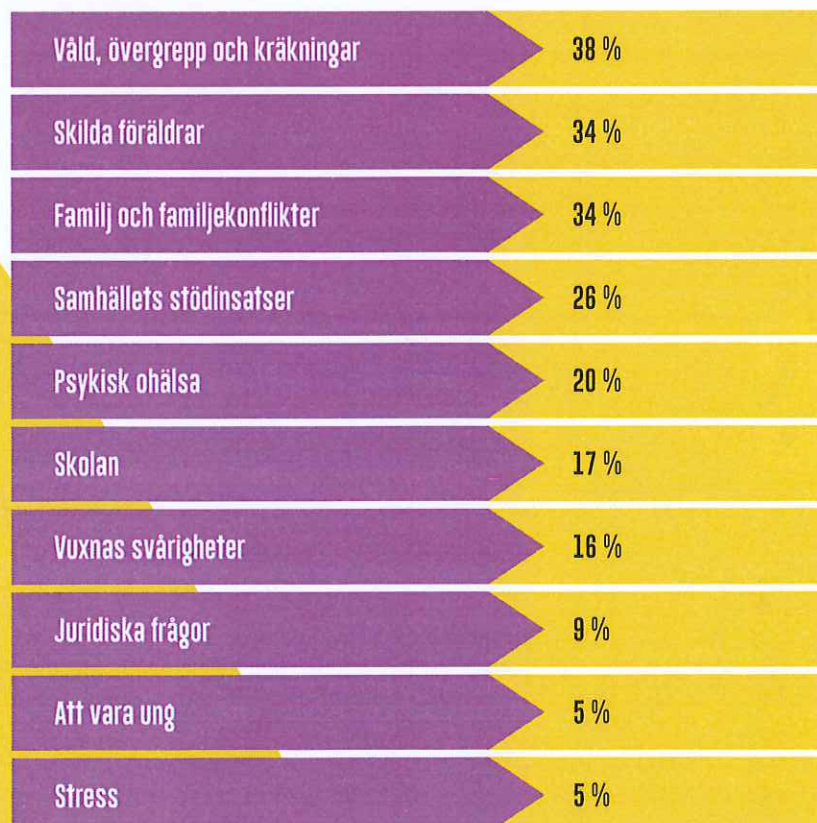
Förälder, 74 %   Mor- och farförälder, 11 %   Annan, 10 %
 Bonusförälder, 3 %   Professionell, 2 %

Under 2019 hade
Bris kuratorer

2726

kontakter med vuxna om barn

De vanligaste ämnena vuxna tog upp i samtal med Bris 2019:

MOBILISERA

**BRIS MOBILISERAR SAMHÄLLET.
VI SAMLAR KUNSKAP, KOMPETENS OCH
ENGAGEMANG FÖR ATT GÖRA VÄRLDEN
TILL EN TRYGGARE PLATS.**

Sverige var först i världen med en lag mot barnaga och räknas som ett av de ledande länderna när det kommer till att leva upp till barns rättigheter. Ändå berättar barn ständigt för Bris att deras rättigheter kränks på olika sätt. Kunskapen om barns rättigheter varierar kraftigt bland beslutsfattare och professionella i Sverige. Situationen för barn kan också se väldigt olika ut i olika områden.

Därför finns Bris i hela landet. Från våra fem regionkontor (i Stockholm, Göteborg, Malmö, Linköping och Umeå) utbildar vi, sprider kunskap och påverkar beslutsfattare att stifta lagar och skapa trygga sammanhang och säkrare rättsprocesser för barn. En del av Bris arbete handlar om att se till att barnrättsfrågorna får det utrymme de

förtjänar på alla nivåer i samhället. I Bris nätverk samlar vi tusentals professionella som inom ramen för Bris kan samverka och utbyta erfarenheter. Vi anordnar lokala nätverksträffar för människor som arbetar med barn och frågor som rör barn, som idrottsledare och kommunanställda.

Under 2019 har Bris fokuserat extra mycket på att öka volontärenagengemanget. Vi har idag närmare 200 volontärer, fördelade på våra fem regioner, som gör ett ovärderligt arbete. Och vi vill gärna växa ännu mer! Ju fler vi är som mobiliserar för barns rättigheter, vare sig det är som förtroendevalda, medlemmar eller volontärer, desto mer kan vi påverka allmänhet och beslutsfattare och driva folkrörelsen framåt i den takt som krävs.

5000

medlemmar – drygt! – ingår nu i Bris nätverk, mötesplatsen för barnets rättigheter. Det är Sveriges största barnrättsnätverk som samlar professionella från hela landet. Nätverket möjliggör möten, dialog och samverkan mellan personer som arbetar för och med barn.

Under 2019 bjöds medlemmarna in till två nätverks-träffar i var och en av Bris fem regioner. Vårens nätverks-träffar handlade om psykisk ohälsa och skolans roll: *Hur får vi en skola som främjar psykisk hälsa bland barn och unga, och vilket ansvar har skolan för barn och unga som mår dåligt idag?*

Temat för höstens träffar var delaktighet och inflytande: *Hur ger man barn och unga inflytande i praktiken?* Dessutom har Bris under året bjudit in till mindre träffar och frukostföreläsningar på Bris regionkontor. Nätverks-träffarna är alltid välbesökta och en källa till inspiration, kunskapspåfyllnad och erfarenhetsutbyte i frågor som rör barns rättigheter.

120 500

exemplar av *Handbok för nätföräldrar* skickades till föräldrar vars barn fyllde tio år under 2019. Boken ger stöd i föräldraskap på nätet och har tagits fram av Bris i samarbete med Prins Carl Philips och Prinsessan Sofias Stiftelse.

Vi syntes på mässor och evenemang under 2019

Under 2019 har Bris anställda och volontärer medverkat vid flera mässor och evenemang, till exempel under **SM-veckan** i Malmö där Brisvolontärer mötte uppskattningsvis 10 000 barn och unga och informerade om Bris verksamhet. Ett annat exempel är **Bokmässan** i Göteborg där Bris hade en monter med temat inflytande och delaktighet.

Årets **Mänskliga Rättighetsdagar** i Linköping hade temat Rätten till hälsa, och där medverkade Bris som en av huvudarrangörerna, med monter och flera egna seminarier.

Det ideella engagemanget ökar!

177

volontärer, utspridda över landets regioner, sprider kunskap om Bris arbete.

300 LJUS FÖR BARNKONVENTIONEN

Volontärverksamheten är en viktig del av Bris arbete. Under 2019 har vi satsat extra på att utveckla den. När barnkonventionen fyllde 30 år i november jobbade sju av våra volontärer med en ljusmanifestation för förskolebarn och deras familjer i Tynnered i Göteborg.

Det är årets mörkaste tid och eftermiddagen ser redan ut som natt. Kylan gör utandningsluften till rök men trots det är gångbanorna i Tynnered den här onsdagen fulla av barn i overaller, deras syskon och föräldrar.

För att uppmärksamma barnkonventionens födelsedag och sprida kunskap har Bris anordnat en ljusmanifestation här. Volontären Alexandra Nordström som är initiativtagare står vid en liten vagn och hjälper de anländande förskolebarnen hitta sina ljuslyktor. De har fått göra varsin i förskolan tillsammans med sina vårdnadshavare och har pyntat medhavda glasburkar med färg, glitter, fjädrar och pärlor.

– Idéen uppstod när jag och mina kollegor pratade om hur man skulle undersöka och visa på vikten av att

ta tillvara barnens roll i samhället. För mig som varit Bris-volontär länge var det naturligt att utgå ifrån barnkonventionen, och det blev upprinnelsen till ljusmanifestationen som hölls första gången förra året, säger Alexandra.

Hon har varit Brisvolontär i mer än ett decennium och är också anställd som föräldraresurs i stadsdelen, av polisen betraktad som ett av landets särskilt utsatta områden. Alexandra håller i föräldrakurser och stöttar föräldrar i kontakter med myndigheter, handleder förskolepedagoger och är barnombud med uppgift att representera barnperspektivet inom enhetens olika områden. Många barn och vuxna i Tynnered känner inte till vilka rättigheter barn har.

– När vi föreläst om barnkonventionen har det hänt att

Vill du också bli volontär för Bris?

Volontäruppdragen utgår från våra fem regionkontor. Anmäl intresse till din region så berättar vi mer!

Alexandra Nordström.

föräldrar frågat om det handlar om någon sjukdom som drabbat området. Därför känns det extra fint att sprida kunskap här om vad rättigheter innebär, och visa för barnen att de

inte själva är ansvariga för att ha det bra utan blir burna och stöttade i det av vuxenvärlden. Det är inte självklart för alla vad det innebär att ha rättigheter.

Barnen på grusplanen vid Smaragd gatans förskola ställer sina lyktor på ett snöre på marken. Snart bildar de en stor spiral av glittrande ljus i mörkret. Femåriga Ararat Haji är här med sin mamma och syster, han har gjort en blå lykta som är lätt att känna igen. Nyfiket tar han emot en reflex av Hillevi Nyström som nyligen blivit Brisvolontär.

– Jag är lärare i Angered, ett annat av Göteborgs socioekonomiskt utsatta områden, och har länge funderat över hur jag kan engagera mig utöver jobbet, säger hon.

En flicka knacker henne på axeln och ber om en till reflex, hennes lillasyster har inte fått någon ännu. För Hillevi berättar flickan att hon nyligen lärt sig om barnkonventionen: att hon har rätt att alltid få äta sig mätt och gå i skolan.

Innan manifestationen är slut har Umar Abbas från Bris berättat om barnkonventionen och barnen har framfört några sånger. Fler än 300 barn från förskolorna i området har kommit hit med sina föräldrar. Nästa år hoppas Alexandra Nordström kunna inkludera den närliggande skolan också, och ser gärna att polisen och kanske fler organisationer vill vara med.

Bris har i dagsläget omkring 200 volontärer och deras insatser är ovärderliga för organisationen. En del hjälper till med mobiliseringsuppdraget, att skapa opinion om viktiga frågor som rör barn. Andra stöttar Bris administrativt eller fungerar som BRIS-inspiratörer, vilket innebär att de informerar på skolor och arbetsplatser utifrån Bris studiematerial *Ärdumed?*, som tar avstamp i barnkonventionen.

Alexandra Nordström lockades till Bris eftersom hon upplevde organisationen som välutvecklad och strukturerad, och är utöver sitt uppdrag som volontär också engagerad i regionrådet för Bris Väst. Det innebär att hon är med och påverkar hur Bris ska lägga upp sitt arbete, vilka målgrupper de vill nå fram till och hur man bäst kan arbeta för att göra det.

– Just nu jobbar vi med en kompetenskartläggning för att se vilka kunskaper vi besitter internt inom Bris Väst, och hur vi kan använda den på ett klokt sätt i verksamheten. Vi har alltid varit många volontärer här och tillsammans kan vi utträtta mycket!

Camilla Gyså har varit Brisvolontär i flera omgångar. När de egna barnen flyttade hemifrån fick hon tid över, och ville göra något viktigt och bra av den.

BRIS PÅ DEN GLOBALA ARENAN

Bris har i snart 50 år stöttat barn i utsatta situationer i Sverige, men verkar också för att stärka barns rättigheter globalt. 2019 har vi intensifierat vårt internationella arbete och stöttar våra systemorganisationer inom Child Helpline International, CHI.

I en alltmer globaliserad och digitaliserad värld får landgränser mindre betydelse samtidigt som vikten av samverkan ökar. Det gäller inte minst barnrättsfrågor. En stor del av lagstiftningen som rör barns rättigheter sker idag inte i Sverige, utan i EU.

Bris är en av grundarna till paraplyorganisationen CHI som finns för att skapa samverkan mellan 183 hjälplinjer i 142 länder. Hjälplinjerna som ingår i nätverket är sinsemellan olika, men syftar alla till att stötta barn och unga. Varje år sker över 20 miljoner kontakter med barn som behöver stöd och skydd.

Under CHI:s senaste världsmöte, som hölls i Toronto 2018, skapades en vision om samverkan mellan länder när det gäller integrerade tekniska system för mejl, chatt och telefon. Bris ligger långt fram i denna utveckling och har ett gemensamt callcenter för alla kontakter med barn. Där dokumenteras all data från samtal med barn, som sedan kan användas för statistik och forskning.

– Det är väldigt stora skillnader i hur hjälplinjer i olika länder arbetar. En del består av två personer, en mobiltelefon och ett excelark, medan andra har enorma stödsystem som hanterar hundratusentals kontakter årligen, säger Mikael Drackner som är utvecklingsstrateg på Bris.

De olika förutsättningarna har tidigare omöjliggjort gemensamma tekniska lösningar, men nu undersöks det hur man kan sätta ihop komponenter som kan anpassas utifrån varje verksamhets individuella behov.

Under 2019 stod Bris som värd för uppstartsmötet av projektet. 30 representanter från olika delar av världen deltog.

– Vi demonstrerade hur vi arbetar och vilka tankegångar som ligger bakom. Det blev många efterföljande diskussioner och Bris blev ett exempel, en vision för den kommande gemensamma lösningen, säger Mikael Drackner.

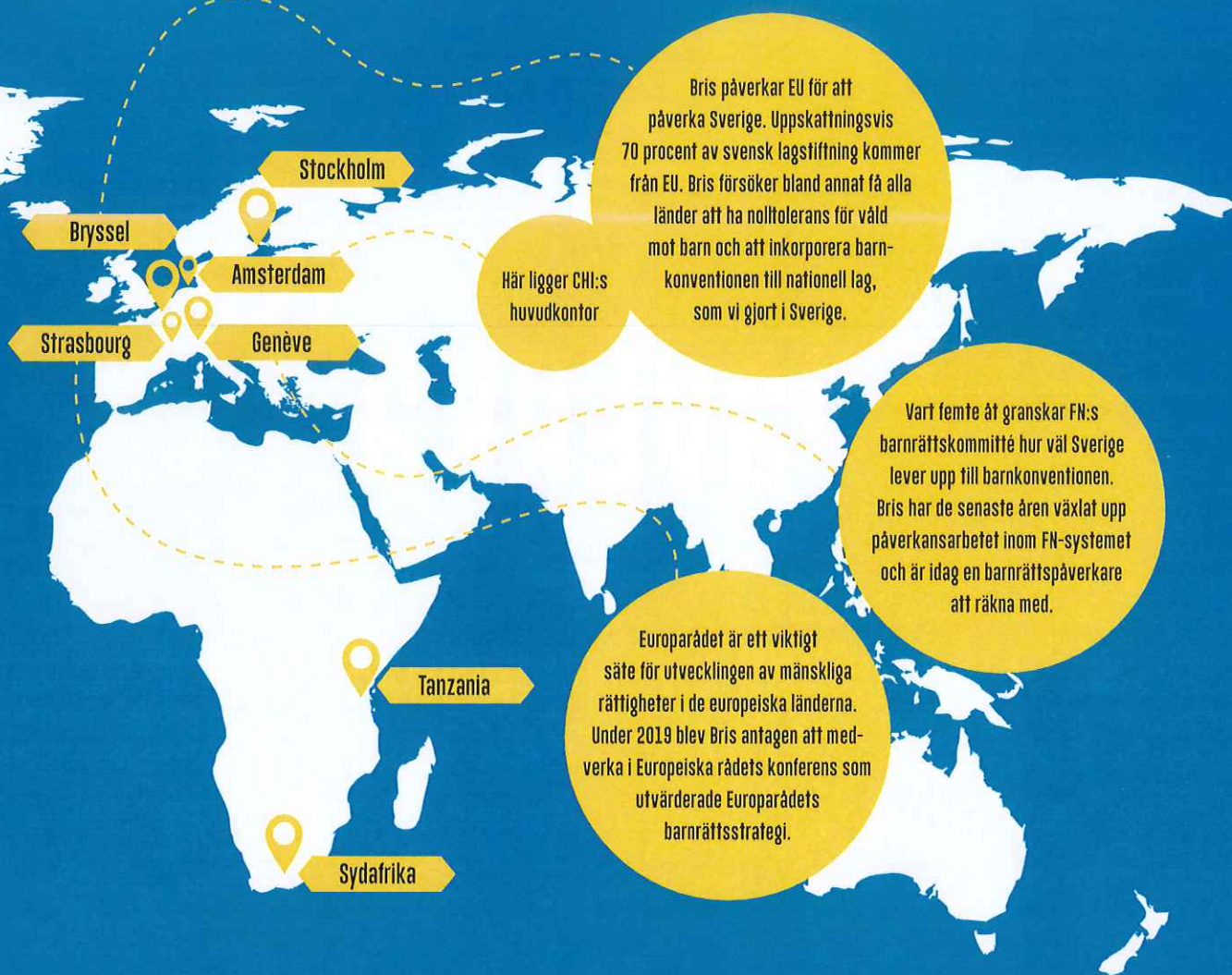
Att amerikanskt techbolag arbetar för att ta fram den nya typen av integrerat stödssystem i samarbete med CHI. En första prototyp ska lanseras på CHI:s nästa världsmöte, som hålls i Stockholm 2020 med Bris som värdorganisation. Men först ska den testas av ett antal hjälplinjer, bland annat av Bris.

– Projektet är banbrytande och den tekniska lösningen kommer att bli något vi kollektivt utvecklar och förvaltar. Bris har rollen som en aktiv nyckelspelare i det här nätverket och vi vill gärna engagera oss och stötta lite extra genom kunskapsspridning och ekonomiska resurser.

Det internationella engagemanget innebär också att Bris tar emot internationella delegationer som vill se hur vi arbetar. Under våren 2019 fick vi exempelvis besök av en stor delegation från Sydafrika. Representanter från parlamentet, svenska ambassaden och civilrättsorganisationer gjorde studiebesök som en del av arbetet med att ta fram en nationell sydafrikansk handlingsplan för barn.

Genom att verka globalt bidrar Bris till att fler barn kan få hjälp och stöttning, världen över. Telefonnumret 116 111 ett idag ett etablerat europeiskt hjälppnummer och Bris är den enda organisation i Sverige som får använda numret. Med vår långa erfarenhet av att utveckla stöd för barn kan vi bidra med kunskap till fler länder. Det är också en del av Bris långsiktiga strategi.

mobilisera

NYTT SAMARBETE MED TANZANIA

Ett av spåren för att öka det internationella engagemanget för barns rättigheter är ett erfarenhetsutbyte med C-Sema, stödlinjen för barn och unga i Tanzania. Under 2019 har Bris och C-Sema samarbetat kring en förstudie som ska hjälpa flickor i utsatthet.

Een av flera viktiga frågor C-Sema arbetar med handlar om barn som arbetar som hemhjälp hos släktingar eller okända familjer i större städer. Det är en form av intern barntrafficking.

– En del familjer skickar sina döttrar till släkt och vänner i städerna som ett sätt att hantera fattigdom. Andra barn som flytt våld i hemmet eller påtvingade äktenskap rekryteras som hemhjälp av kriminella ligor. Det är inte ovanligt att de utnyttjas på olika sätt, inte får betalt eller hålls instängda, säger Mikael Drackner, Bris utvecklingsstrateg.

Han besökte Singida-regionen i Tanzania under våren 2019, då Bris beviljats medel för att genomföra en förstudie tillsammans med C-Sema.

– Frågan är komplex. Många vet inte att den här företeelsen är olaglig och föräldrarna upplever ofta att det är bäst för alla att skicka iväg döttrarna. Generellt betraktas det inte som ett stort problem i samhället, säger Mikael Drackner.

Förstudien har lagt grunden för ett projekt som kommer att genomföras under 2020 och framåt. Samarbetet består av ett gemensamt erfarenhetsutbyte och det är C-Sema som bestämmer vad de vill göra tillsammans med Bris. De väljer en plan utifrån vilka frågor som är mest angelägna och vad som är praktiskt genomförbart i landet. Vissa frågor som rör barns rättigheter är svåra att arbeta med på grund av Tanzanias politiska klimat.

PåVERKA

**BRIS GÖR BARNNS RÖSTER HÖRDA GENOM ATT
PåVERKA BESLUTFATTARE SÅ ATT BARNNS
RÄTTIGHETER STÄRKS OCH PRIORITERAS.**

Alla barn har rätt att få sina röster hörda. Så säger barnkonventionen som också är lag i Sverige. En av Bris viktigaste uppgifter är att lyssna på varje barn och förmedla barns åsikter till politiker och beslutsfattare, så att de får effekt för beslut som rör barns liv. Vi jobbar intensivt med att sprida kunskap och väcka opinion och engagemang kring barnrättsfrågor, både hos vuxna och barn. Målet är att förändra strukturer och beteenden som påverkar barns situation i samhället, nu och i framtiden.

Att regeringen fattade det historiska beslutet att göra barnkonventionen till lag är ett exempel på vårt mångåriga påverkansarbete. 2019 välkomnade vi en ytterligare seger när regeringen tillsatte en särskild utredare för en sammanhållen och god nära vård för barn och unga. Bris

har sedan länge uppmärksammat och påtalat behovet av en reformerad, sammanhållen värdkedja för barn och unga, för att de ska kunna få ett lättillgängligt och effektivt stöd utifrån sina individuella behov. Att minska den psykiska ohälsan hos barn och unga är en prioriterad fråga. Medan självmorden minskar i samhället i stort finns det grupper av unga där de ökar. Många unga har ångest eller känner sig deprimerade.

Bris bidrar med kunskap till allmänheten och till professionella, för att barns rättigheter bättre ska mötas och tillgodoses. Vi deltar i referensgrupper och bidrar med expertis i många olika sammanhang. Genom att göra barns röster hörda, samt bidra med analys och åtgärdsförslag, arbetar Bris för att stärka barnets rättigheter på alla samhällets arenor.

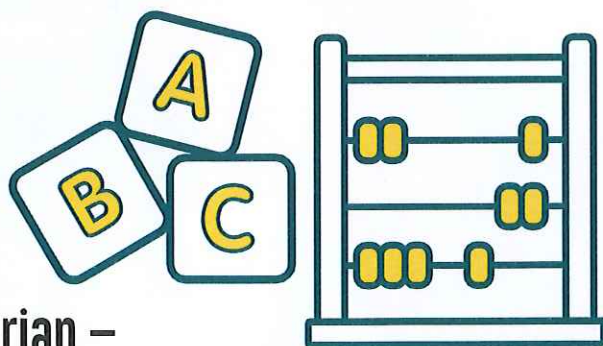
Var är ministern för barnets rättigheter?

När statsminister Stefan Löfven presenterade landets nya ministrar efter 131 dagars regeringsförhandling stod det klart att Sverige stod utan barnminister. Det fick Bris att reagera, tillsammans med Rädda barnen och UNICEF. I en debattartikel i Dagens samhälle uttryckte vi stor oro för att barns rättigheter riskerade att hamna i skymundan.

Åsa Lindhagen, jämställdhetsminister som också har särskilt ansvar för barnrättsfrågor, svarade med en tydlig programförklaring för regeringens fokus för barnrättspolitiken, en agenda som barnrättsorganisationerna nu kan följa upp och hålla regeringen ansvarig för.

3300

Så många gånger (drygt!) omnämndes
Bris i svenska medier under 2019.

Bra från början – rapport lyfter förskolans roll

Förskolan är tillsammans med hemmet den viktigaste miljön för nära en halv miljon barn i utsatta situationer. Trots det talas det alldeles för lite om förskolans roll i barns liv. Bris rapport *Bra från början – förskolans betydelse för barn som flytt* är en sammanställning av forskning och röster från barn, föräldrar och professionella som ger en aktuell bild av vad tillgång till förskola i ett nytt land betyder.

Den viktigaste slutsatsen i rapporten är att förutsättningarna för svensk förskola skiljer sig alldeles för mycket i olika delar av landet, mellan olika kommuner och mellan områden och stadsdelar inom kommuner.

Bris möter makten

Bris arbetar strategiskt för att nå beslutsfattare och åstadkomma samhällsförändring. Under 2019 har vi träffat fyra partiledare, samt barnministern, vice statsministern, utbildningsministern och socialministern.

Vår expertis efterfrågas: Vi har till exempel varit remissinstans till en utredning om ökad skydd mot hedersrelaterad brottslighet, skydd för barn som bevittnar brott mot närstående, och skydd mot uppmaning att begå självmord. Dessutom har Bris deltagit i referensgruppen för utredningen om att stärka barnrättsperspektivet i socialtjänstlagen, samt träffat transformeringsutredningen som ser över all lagstiftning i ljuset av att barnkonventionen blir svensk lag. Och så har vi ett förordnande och en permanent plats i regeringens barnrättsdelegation!

Utöver vårt engagemang i Sverige arbetar vi också med politisk påverkan på EU- och FN-nivå.

Hur har barn det?

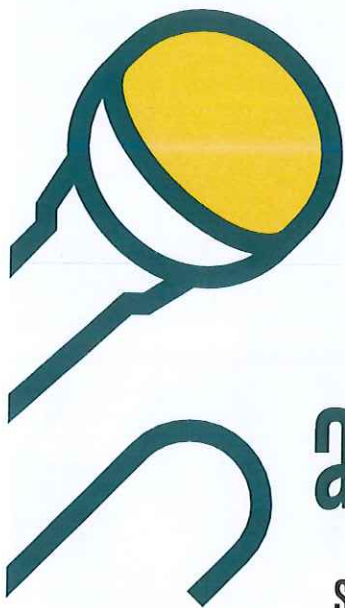
Bris årsrapport 2018 lanserades våren 2019 och redogjorde för de tio vanligaste ämnena i 77 500 kontakter från barn till Bris under åren 2016–2018. Den är ett vittnesmål om hur det är att vara barn i Sverige idag. Rapporten – visar en oroande utveckling:

- Ökade vittnesmål om våld.
- Barns utsatthet i vardagen ökar.
- Den psykiska ohälsan är utbredd, allvarsgraden i samtalen ökar.
- Tilltagande brister i samhällets stöd.

”

”Kids ska aldrig känna att de är ensamma, de ska veta att det finns äldre som varit där de är nu och vet vad de pratar om.”

”JAG GÖR MUSIK FÖR ATT FÖRMEDLA NÅGOT”

Sedan 1998 har kända svenska profiler delat med sig av svårigheter från sin barndom, för att stärka barn som har det svårt just nu och för att informera om att Bris stöd finns. Liamoo är en av 2019 års idoler.

Hej jag heter Axel. Jag är 14 år och jobbar i Bris barnredaktion! Du är ju en av Brisidolerna 2019. Berätta lite om dig själv! Vem är du?

– Jag heter Liam och kallas för Liamoo, är 22 år och kommer från Göteborg. Jag håller på med musik, var med i Idol 2016 och i Melodifestivalen 2018 och 2019. Jag sysslar med musik varje dag.

Hur var det för dig att vara barn? Hur såg din uppväxt ut?

– Uppväxten var bra, men inte helt felfri. De gånger det var jobbigt räddade musiken mig. Det blev ett sätt att tänka på annat. Musiken var en egen liten värld där man fick styra och ställa själv och vara kreativ.

Minns du något särskilt som var tufft kopplat till din barndom?

– Något tråkigt var när mina föräldrar separerade. Det är ju någonting många kids går igenom tyvärr. Men det som är viktigt då är att inte låta det dra ner en för mycket, att ändå försöka stå stark. Att titta och tänka framåt.

När började du med musiken?

– Jag var 15 när jag började med musiken. Gjorde min första inspelning när jag var 11, men det lät inte så bra då. Testade igen vid 13 och det blev inte heller bra, men jag fortsatte ändå. Vid 15 började jag på riktigt och sen har det bara gått uppåt. Och nu är jag 22.

Har du någon gång velat sluta?

– Man kommer alltid att stöta på en sådan känsla, det spelar ingen roll vilket yrke du har. Du kommer alltid att

stöta på motgångar som kommer att få dig att vilja lägga av och syssla med annat istället. Det blir mycket tid till att tänka på när man håller på med musik, många gånger jag känt att jag varit på topp och tänkt att det här ska jag syssla med resten av mitt liv. Och så finns det gånger jag har dippat och tänkt att jag vill sluta för att det är påfrestande och tar mycket energi.

Vad gör du då?

– Ibland kan man få negativa tankar av att omge sig av negativa personer. Men känner du att du har hittat rätt ska du inte låta dig stoppas av något eller någon. Så känner jag, jag kommer alltid att fortsätta för det är det här jag brinner för. Så kan det vara för ett barn i skolan också. Man kanske inte alltid känner att man vill gå dit. Men det är bara att försöka fortsätta ändå.

Varför tackade du ja till att vara Brisidol?

– Jag är ju äldre än alla dessa barn som Bris finns för. Jag tänker mycket och har en livserfarenhet att dela med mig av, kan tipsa de som är barn nu om vad som är smart och osmart göra. Jag vill vara som en hjälpande hand. Kids ska aldrig känna att de är ensamma, de ska veta att det finns äldre som varit där de är nu och vet vad de pratar om. Jag vill att barn ska få veta att man förstår fast man är äldre nu.

Hade du någon erfarenhet av Bris innan du var Brisidol?

– Jag har alltid vetat vad Bris är även om jag aldrig själv har ringt dem. Jag har alltid tyckt att det är bra

Artisterna Liamoo och Cherrie, komikern Filip Dikmen, influencern Felicia Bergström och gamern Jonas "Sp4zie" Ring är alla Brisidoler 2019.

Ankom: 2021-03-25; Atende: KS-SA.2021.44; Handling: 382765

att de finns. Det är därför jag gör min musik också. Man når ut till så mycket folk när man gör musik. Det är ett smart sätt. Om man är barn och vuxna försöker nå en genom att prata kanske man inte alltid orkar lyssna, känner att det bara är en massa babbel. Men alla gillar att lyssna på musik, så genom musiken kan man meddela någonting. Det är en av de starkaste anledningarna till att jag sysslar med musik: att jag kan förmedla något.

Har du några bra tips till barn idag?

– Sluta aldrig tro på dig själv! Låt dig aldrig bli påverkad av andra människor. Visst, du ska kunna ta kritik, men låt inte någon trycka ner dig. Du ska lita på dig själv, aldrig ge upp på dig själv. Lita på din magkänsla och stå upp för det du brinner för.

Vad har du fått göra under månaderna som Brisidol?

– Jag har varit på Nyhetsmorgon och gjort intervjuer.

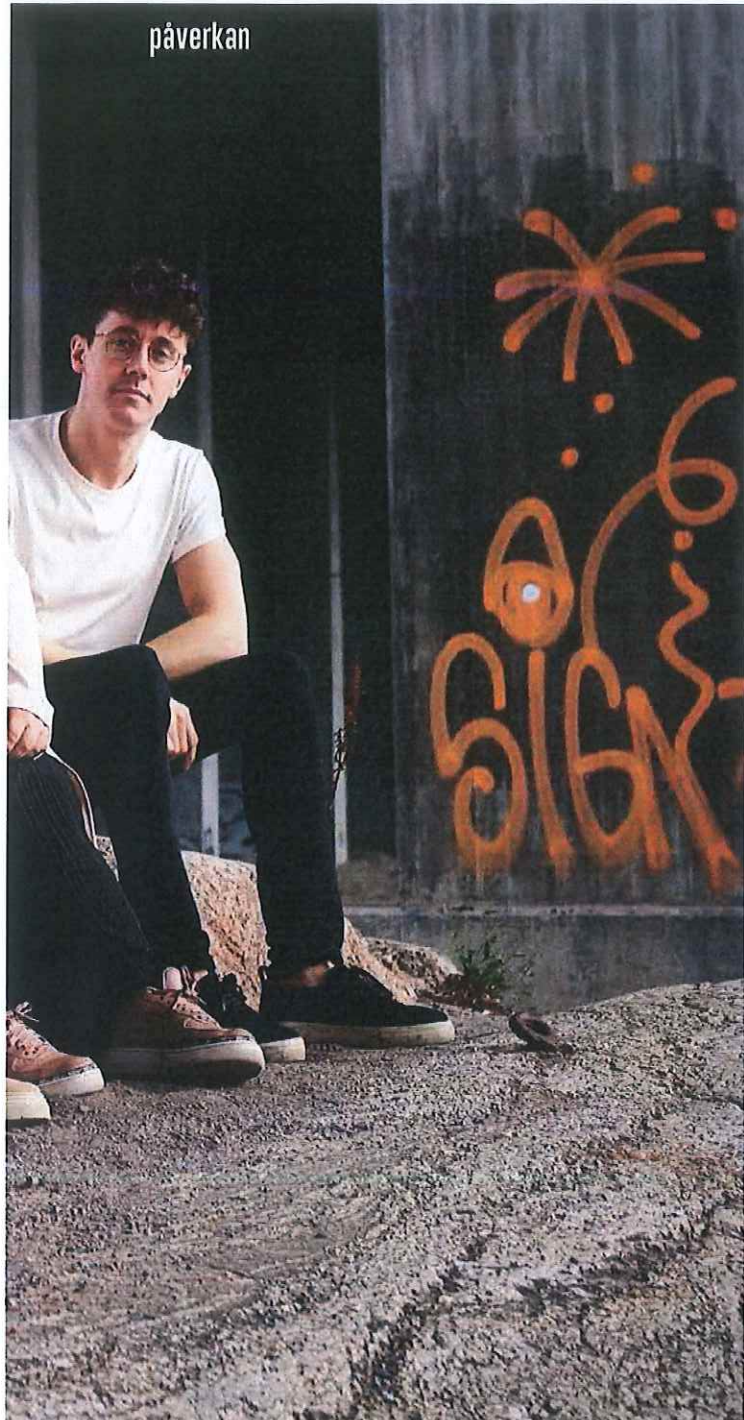
Har ju fått se mig själv på bio (i Brisreklam), det är lite kul. Och så har jag fått många positiva meddelanden från både barn och vuxna om att det är viktigt det jag gör. Så Bris, det är en bra grej!

Du gjorde en bra lanseringsvideo till kampanjen!

– Tycker du? Tack! Jag har gjort den själv, redigerat och gjort bakgrundsmusik.

Wow! Var har du lärt dig redigera?

– Jag har alltid varit kreativ, gillar att hålla på. De kallade mig pysselkungen på dagis, jag gillade att bygga och komma på grejer. Det är också en sak andra kan tänka på om de känner att de inte har något, att man kan göra mycket saker själv. Man måste inse sin egen kraft och hur mäktig man själv kan vara. Det är också något jag försöker visa genom att göra allt själv. Jag producerar själv, skriver musiken, framför den, redigerar och gör mina

videos. Jag vill kunna göra allt på egen hand. Men jag är fett imponerad av dig! Vilka är dina drömmar då?

Tack! Jag brinner för dans, dansar fem dagar i veckan. Så jag hoppas få fortsätta med det. Och kanske jobba på Bris någon gång också...

– Då kanske jag får se dig uppträda vid något tillfälle!

Ok, vad ska du göra nu?

– Nu har jag nyss kommit till studion. Ska försöka hitta på lite saker, göra lite ny musik.

Tack för att vi fick intervju dig!

– Tack, det känns bra.

Axel Adlén, Bris barnredaktion

FLER BRISIDOLER 2019!

Att drabbas av panikångestattacker på stan, växa upp i ett land där du ses som "den andre", känna brännande blickar i skolkorridoren, vara ensam och sakna vänner. Att behöva flytta runt och aldrig hinna landa, se människor i din närhet bli skjutna och dö av våld, genomleva trauman och lämnas ensam med ditt dåliga psykiska mående. Det är alla teman och livserfarenheter som årets Brisidoler bär med sig.

Årets idoler är artisten Cherrie, artisten Liamoo, influencern Felicia Bergström, komikern och influencern Filip Dikmen och gamern Jonas "Sp4zie" Ring.

Känner du som vuxen inte igen en enda? Vilken tur. Brisidolerna har valts ut i syfte att nå så många olika målgrupper av unga som möjligt. Det är kända profiler som i första hand barn och unga har koll på.

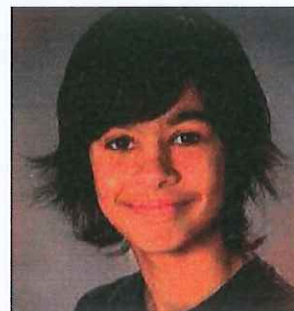
Genom att berätta om vad de själva upplevt uppmuntrar årets idoler barn att också våga berätta om sitt eget mående och att våga söka hjälp. För varje enskilt barn har rätt att må bra här och nu – inte senare i framtiden.

– På Bris ser vi varje dag vad det betyder för ett barn att få möjlighet att berätta om det som är svårt i livet. Vi vet vilken skillnad det kan göra och vi är otroligt stolta över årets Brisidolkampanj som bidrar till att fler barn får veta att stöd och hjälp finns, säger Magnus Jägerskog, generalsekreterare på Bris.

Ta del av idolernas berättelser i filmerna på bris.se och möt dem i deras egna sociala mediekkanaler! Tidigare år har fysiska idolkort skickats ut till alla barn i årskurs 6 men i år sker kampanjen helt digitalt där barn befinner sig, på nätet.

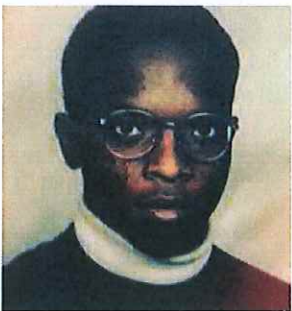

BRISIDOLER 1998 - 2019

Miriam Bryant, Filip Hammar, Petra Marklund, William Spetz, Bill Skarsgård, Nour El Refai, Alhaji Jeng, Tilde de Paula, Zlatan Ibrahimovic, Zara Larsson, Per Lernström, Oscar Zia, Sofia Olsson, Darin Zanyar, Sarah Dawn Finer, Lotta Schelin, Laleh Pourkarim, Jason "Timbuktu" Diakité, Kristina "Keyyo" Petrushina, Danny Saucedo.

Du hittar
samtliga
Bris-idoler på
brisisdoler.se

Mostafa Mohamed, Alexandra Pascaliou, Robin "Robbyn" Carlsson, Tobias "Tobbe Trollkart" Blom, Viktor Frisk, Alice Bah Kuhnke, Peter Siepen, Susanna Kallur, Maria Montazami, Anna Book, Henrik Dorsin, Linda Bengtzing, Fredrik Wikingsson, Linnea Claesson, Seimab Sey, Anton Hysén, Sanna Nielsen, Kojko Akolor, Linnea Henriksson, Thomas Sekelius.

OMRÅDESUTVECKLING UR ETT BARNRÄTTSPERSPEKTIV

Under 2018 och 2019 har Bris drivit Bris Innovationslabb i Tynnered, en socioekonomiskt utsatt stadsdel i Göteborg. Syftet har varit att skapa innanförskap och bryta trenden med ökad psykisk ohälsa hos barn och unga.

I nom ramen för projektet skapade Bris två innovationslabb, ett med barn och unga från Vättnedalskolan, ett med sakkunniga och beslutsfattare i området. Projektets syfte är att olika samhällsaktörer och berörda barn tillsammans hittar lösningar och modeller för att stärka barnets rättigheter. Att säkerställa att varje barn får sina rättigheter tillgodosedda är ett avgörande arbete för minskad segregation.

– Innovationslabbens syfte var att lyfta Tynnered med gemensamma krafter. Där finns mycket som är bra, men också sådant som kan förbättras genom samverkan och med hjälp av barnens synpunkter. Det är när vi vuxna verkligen lyssnar på barnen, och ger dem tid att tänka, som de talar om vad de känner och upplever, säger projektledare Lisa Bragée.

Projektet har gett ringar på vattnet. I Tynnered har skolan öppnat för aktiviteter utanför skoltid och den samverkansgrupp för aktörer i området som startade inom ramen för projektet fortsätter nu sitt arbete. Erfarenheterna från projektet har också spridits till beslutsfattare i Göteborg där en politikerpanel arrangerades, och tre av barnen som deltog träffade barnminister Åsa Lindhagen på barnkonventionens födelsedag för att berätta om vilka förändringar de vill se.

Bris håller dessutom i utbildningar för att sprida

kunskap om Expertgrupp Barn: metoden för inflytande och delaktighet som användes i projektet.

Att ge barn verkligt inflytande ställer stora krav på oss som vuxna, och förutsätter både att vi gör det möjligt för barn att medverka i beslutsprocesser och att vi på riktigt är beredda att anpassa oss efter det barnet säger. Det är inte detsamma som att barnet får bestämma, barnets åsikt är en av flera faktorer som påverkar ett beslut. Men barnet har alltid rätt att förstå på vilket sätt vi tagit hänsyn till hens synpunkter.

Bris Innovationslabb drevs med stöd från Sveriges Innovationsmyndighet Vinnova, i samverkan med Göteborgs stad. Erfarenheterna från projektet och information om metoden finns samlad i publikationen *Bris innovationslabb – områdesutveckling ur ett barnrättsperspektiv* som finns på bris.se

Lisa Bragée, projektledare
Bris Innovationslabb.

BARNDOM UTAN BAKSMÄLLA

Alla barn har rätt till en trygg uppväxt. Ändå far 320 000 barn illa i Sverige på grund av sina föräldrars alkoholkonsumtion. Det vill Bris ändra på, genom initiativet Barndom utan baksmälla.

Initiativet är ett samarbete mellan Systembolaget, IQ och barnrättsorganisationerna Bris, Maskrosbarn, Trygga barnen och Childhood foundation. Det finns för att göra skillnad för alla barn som far illa av vuxnas drickande.

Under 2019 ringde nästan tusen barn till Bris för att prata om vuxnas missbruk eller riskbruk.

– För att en vuxens drickande aldrig ska bli ett barns problem måste fler göra mer. Det är bakgrunden till det här initiativet, säger Sofia Grönkvist som

är enhetschef för Stöd och utbildning på Bris.

Förhoppningen är att initiativet och den informationskampanj som tagits fram ska få fler vuxna att se och uppmärksamma barn som är drabbade. Och inte minst att veta vad de kan göra för att stötta ett barn i den situationen.

– Att hjälpa är ofta enklare än du tror. Råden vi tagit fram utgår från barns berättelser om vad de önskat att andra vuxna hade gjort, säger Sofia Grönkvist.

Så kan DU stötta ett barn som har en förälder som dricker

- Utgå inte från att någon med närmare relation till barnet redan agerat. Det är ingen nackdel om ni är flera som reagerar och visar omsorg.
- Du behöver inte lösa allt för barnet – att du stannar upp och lyssnar är ofta det som gör störst skillnad. Börja med ett enkelt hej.
- Våga fråga hur barnet har det. Om du inte får svar direkt, våga fråga igen.
- Diskutera ihop med barnet hur hen till ha det och vilken sorts hjälp som behövs.
- Len vardag med stor oförutsägbarhet gör du stor skillnad för barnet bara genom att vara en vuxen hen kan lita på. Behåll ditt lugn även om eller när barnet väljer att berätta för dig om sin situation.
- Många barn till föräldrar som dricker tvingas ta för mycket ansvar. Stötta gärna med praktiska insatser. Bjud ett barn du känner på mellis eller middag, erbjud skjuts hem från träningen, köp några extra tandborstar hemma för spontanövernattning vid behov. Lägg fram rena lånekläder till den som sovit över.
- Även om du inte märker skillnad hos barnet direkt: håll ut och stanna kvar. Det är ditt viktigaste uppdrag.
- Prata om din oro med vänner för att själv få stöd. Att prata om oron kan ge dig mod att våga fråga barnet hur hen har det.
- Det finns professionellt stöd att få. Du kan vända dig till socialtjänsten och organisationer som stöttar barn i utsatta situationer, som Bris. Du kan själv få vägledning om du känner oro för ett barn, och du kan tipsa barnet du oroar dig för om att organisationerna finns.
- Är det akut, ring 112.
- Om du är orolig för ett barn far illa ska du göra en orosanmälan (anonymt om du vill) till socialtjänsten i din kommun. Du anmäler inte vårdnadshavaren utan din oro för hur barnet har det. Det är sedan upp till socialtjänsten att utreda och avgöra om barnet eller familjen behöver stöd. Berätta för barnet att du överväger att göra en orosanmälan och vad som kommer hända så att det inte känns som att du agerar över hens huvud. Fortsätt att finnas där för barnet även efter anmälan.
- För att få mer vägledning kontakta gärna Bris vuxentelefon!

INSAMLING

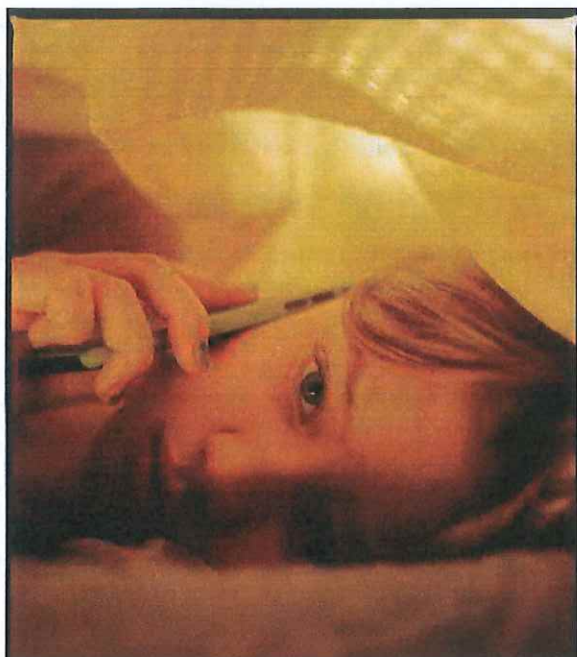
FÖR ATT KUNNA ERBJUDA BARN STÖD OCH PÅVERKA BESLUTSFATTARE ÄR BRIS BEROENDE AV EKONOMISKT STÖD.

Hur mycket stöd till barn Bris kan erbjuda, och hur hårt vi kan driva barnrättsfrågor, står i direkt relation till det ekonomiska stöd vi får. Vår verksamhet bygger till största delen på intäkter från företag, privatpersoner, fonder och stiftelser. På grund av vår roll som väletablerad organisation tror många att vi är en statlig myndighet, men endast en sjättedel av vår finansiering kommer från staten.

En stor del av insamlingsarbetet handlar om att berätta om allt vi gör för att få människor att förstå att vi behöver pengar för att kunna bibehålla vår bredd i stödet till barn och unga – alltifrån onlinestöd via telefon, chatt och mejl till gruppstöd och telefonstöd till vuxna. Även påverkansarbetet, allt vi gör för att påverka politikerna som fattar beslut, kostar pengar. Genom att skapa engagemang kan vi få in resurser att utveckla verksamheten med. Vi söker därför alltid efter nya givare och samarbetspartners som vill ta socialt ansvar och som delar Bris värderingar.

Företag har en kärnroll i att skapa hållbar social samhällsnytta. Bris genererar samhällsnytta på riktigt. Genom strategiska samarbeten med Bris bidrar näringslivet med att skapa nyttoeffekter som gynnar barn, inte bara på kort sikt utan även på lång sikt, vilket i sin tur ökar kundlojaliteten och bidrar till ökad intern stolthet. Det vinner alla på.

Antalet månadsgivare har också fortsatt att öka under 2019. Året innan hade vi ett stort fokus på att attrahera fler månadsgivare vilket lyckades med råge: månadsgivarantalet ökade med 76 procent. Den fina trenden fortsatte under 2019, då antalet ökade med ytterligare 12,5 procent. Målet är att kunna bygga en större och tryggare plattform – ju fler månadsgivare vi har desto mindre sårbara blir vi för plötsliga förändringar i andra givargrupper. Satsningen ligger i linje med Bris långsiktiga mål om att huvuddelen av intäkterna ska komma från privatpersoner 2021.

”När barn berättar finns det hopp”

I maj lanserade vi en kampanj för att nå fler potentiella månadsgivare och samla in pengar för att ge fler barn möjlighet att prata med en kurator och berätta om det som är svårt.

Att berätta är första steget mot förändring, hur hemsk och jävlig situationen än är. Att berätta är att göra motstånd, att vägra skam och skuld. Det är att vägra knäckas under tyngden av en hemlighet.

Runda Upp!

Under 2019 genomförde KappAhl flera kampanjer under temat Runda Upp. Kunderna fick möjlighet att skänka pengar till Bris genom att runda upp till närmsta 10-tal. Det genererade nästan 600 000 kr.

94 298

Bristvättar såldes av Bris samarbetspartner Circle K. Det var nytt rekord och genererade 2 357 450 kr till Bris. Totalt samlade Circle K in 3 337 759 kronor under 2019, när Brisparten och Briskaffet räknas in.

1 627 728

kronor fick Bris in från insamlingar på Facebook. En ökning med drygt 60 procent jämfört med 2018 då funktionen var ny.

Lott med dubbel vinst

Postkodlotteriets bidrag på 9 miljoner kronor gör stor skillnad för Bris. I år har vi bland annat spridit kunskap om barnkonventionen som lag och tagit fram metoder för att arbeta med barns inflytande. Pengarna har också möjliggjort ett arbete för att motverka segregation och utanförskap.

600

personer blev månadsgivare hos Bris under 2019.

Bak med god eftersmak

För andra året i rad har svenska skolbarn bakat, sålt sina bakverk och skänkt pengarna till en god sak – nämligen till Bris. Under 2019 deltog 176 skolor och förskolor i kampanjen Baka för en god sak.

”GÖR SKILLNAD OCH SKAPA SAMTIDIGT TROVÄRDIGHET”

Trygg-Hansa är en av Bris huvudsponsorer och har stöttat verksamheten sedan 2018. Alexandra Gahnström är Barnens försäkringsexpert på Trygg-Hansa.

Varför väljer ni att samarbeta just med Bris?
 – Vi försäkrar väldigt många barn och unga och de är en särskilt viktig målgrupp i vårt förebyggande arbete. Idag är den psykiska ohälsan en av våra största samhällsutmaningar och här både vill och behöver vi ta ansvar. Vi hoppas och tror att vårt långsiktiga och nära samarbete med Bris kan medföra att fler barn och unga får möjlighet att leva sina liv fullt ut.

Hur har samarbetet sett ut under 2019 och hur vill ni utveckla det framåt?

– Sedan starten har vi sponsrat en kurator hos Bris och under 2019 beslutade vi oss också för att bidra till Bris ambition att utöka sina öppettider till att omfatta hela dygnet. Vår ambition har också varit att höja den interna kompetensen och Bris har vid flertalet tillfällen besökt oss för att utbilda vår personal, bland annat i hur man pratar med barn och kring barnkonventionen. Framöver kommer vårt samarbete att stärkas ännu mer då vi gemensamt håller på att utveckla ett verktyg som ska underlätta för föräldrar och andra vuxna att stötta barn och unga.

Vilken respons får ni från era kunder?

– Bris är en välkänd organisation både bland barn och vuxna. Det stöd Bris ger till barn och unga samt de frågor de driver berör väldigt många av oss, inklusive våra kunder. Vi får väldigt fin respons från flera håll, inte minst från våra anställda som känner sig stolta över vårt samarbete.

Vad vill du förmedla till andra företag som funderar på att öka sitt samhällsengagemang?

– Att engagera sig i Bris är att engagera sig i våra barns framtid. Vi behöver alla ta ansvar för att minska och förebygga den psykiska ohälsan bland barn och unga. Genom samarbetet med Bris ser vi att vi kan fokusera på de frågor som berör oss allra mest. Där kan vi göra stor skillnad och samtidigt skapa en trovärdighet i vårt engagemang.

”

”Att engagera sig i Bris är att engagera sig i våra barns framtid.”

”VI ÄR GLADA OCH STOLTA ÖVER SAMARBETET MED BRIS”

Johan Vesterberg är PR- och kommunikationschef för Fastighetsbyrån, som sponsrat Bris sedan början av 2018.

Hur ser ert samarbete med Bris ut?
 – Fastighetsbyrån vill bidra till att fler får ett tryggt hem och avsätter 100 kronor från varje affär för att bidra till det. Våra kunder, bostads-säljarna, får välja mellan att ge pengarna till Bris, SOS Barnbyar eller Sveriges Stadsmissioner. Vi förmedlar cirka 45 000 bostäder om året så företaget som helhet har möjlighet att göra skillnad. 2019 kunde vi bidra med 1,56 miljoner till Bris vilket vi är väldigt glada och stolta över.

Vad vinner ni som företag på att vara sponsorer?

– Väldigt mycket, främst tre saker. Ett: Vi får möjlighet att bidra till något som är väldigt viktigt för samhället och gör verklig nytta för barn och unga i Sverige. Två: Det skapar en stolthet hos våra medarbetare, vilket bidrar till att behålla och attrahera personal. Tre: Kunder och potentiella kunder ser att vi är engagerade i viktiga frågor.

Vad får ni för reaktioner från era kunder?

– Vi får en väldigt positiv respons. Det är tacksamt att arbeta med en organisation som Bris som de flesta känner till och har positiva associationer till. Vi behöver inte förklara Bris verksamhet så mycket och kopplingen till trygghet i hemmet känns relevant.

Hur ser ni på samarbetet med Bris inför framtiden?

– Det är ett långsiktigt samarbete som vi kommer fortsätta med. Vi skulle gärna vilja utveckla samarbetet och hitta möjligheter att aktivera oss tillsammans på olika sätt.

”

”Vi får möjlighet att bidra till något som är väldigt viktigt för samhället och gör verklig nytta för barn och unga i Sverige.”

”DET KÄNNES VIKTIGT ATT VARA MED OCH BIDRA”

Anette Fahlström, 45 år, från byn Namn utanför Östersund, har varit månadsgivare hos Bris i mer än tjugo år. Hon drivs av möjligheten att vara med och stötta barn som lever i olika former av utsatthet.

Du har varit månadsgivare för Bris i mer än två decennier! Hur kom det sig från början att du ville engagera dig för att stödja barn?
 – Jag tycker att det är jätteviktigt att barn har någonstans att vända sig när de behöver prata med någon. Att det finns någon som lyssnar på dem och tar dem på allvar. Alla barn har inte en sådan vuxen i sin närhet, en del kanske inte har någon alls som lyssnar. Bland annat därför är Bris arbete jätteviktigt tycker jag.

Det finns ju många organisationer att stödja, varför valde du just Bris?

– Det var den organisation som var mest känd och väletablerad, upplevde jag då, och så är det nog fortfarande. Det var lätt att gå med och det känns självklart att bidra på det lilla sätt jag kan. Som månadsgivare får jag också hem information som gör att jag kan ta del av Bris viktiga arbete.

Varför behövs en organisation som Bris i samhället?

– Med tanke på att resurser till barn och unga minskar hela tiden, och fritidsgårdar stänger, tror jag att Bris får en extra betydelsefull funktion. Utan någonstans att vända sig skulle en del barn förlora sin möjlighet till meningsfull vuxenkontakt, vilket förstås kan leda till psykisk ohälsa och andra problem längre fram i livet. Det förlorar alla på.

Vad får du personligen ut av ditt engagemang?

– Det känns bra för egen del att veta att jag bidrar genom att göra vad jag kan. Att vara månadsgivare är ett sätt att göra det. Jag har också funderat på att utöka mitt engagemang genom att bli volontär hos Bris.

”

”Det var lätt att gå med och det känns självklart att bidra på det lilla sätt jag kan.”

47,3 mkr
insamlade 2019

INSAMLINGSÅRET SOM GÅTT

Fler och fler väljer att stötta Bris, vilket gör att vi kan utveckla och förbättra vår verksamhet. Under 2019 ökade gåvorna både från privatpersoner och företag jämfört med året innan.

	2018	2019
Insamling från allmänheten	16,7 mkr	19,1 mkr
Varav: spontana gåvor	4,2 mkr	4,6 mkr
minnes- /högtidsgåvor	1,1 mkr	1,0 mkr
stora gåvor	2 mkr	1,5 mkr
Arv	14,9 mkr	6,2 mkr
Insamling från företag	20,3 mkr	22,0 mkr

Svensk insamlingskontroll

kontrollerar Bris PlusGiro för att säkerställa att insamlade medel används på rätt sätt och att minst 75 procent av intäkterna går till ändamålet. Övriga 25 procent går till administration och till det insamlingsarbete som syftar till att Bris ska kunna hjälpa ännu fler barn.

BRIS ÅRSREDOVISNING 2019

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Organisationsnummer 802013-3420

Styrelsen och generalsekreteraren för Bris - Barnens rätt i samhället
avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2019.

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Bris vision är att varje barn känner till sina rättigheter och lever i ett samhälle där rättigheterna tillgodoses.

Vårt syfte

Barnens rätt i samhället (Bris) är en barnrättsorganisation som syftar till att stärka barnets rättigheter och förbättra barns och ungas livssituation. Bris främsta målgrupp är barn och unga under 18 år. Utgångspunkten för Bris arbete är efterlevnaden av varje barns mänskliga rättigheter. Bris ska vara tillgängligt för varje barn som uttrycker ett behov av hjälp och särskilt bistå barn och unga i utsatta situationer.

Bris är en ideell medlemsorganisation som är partipolitiskt och religiöst obunden. All verksamhet utgår ifrån FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) och barnsynen i denna.

Vår verksamhet och verksamhetsidé

Sedan 1971 har Bris outtröttligt kämpat för varje barns rätt att må bra. Vi gör det genom att ge stöd till barn och unga, mobilisera samhället samt påverka politiker och beslutsfattare genom att göra barns röster hörda.

Bris kuratorer erbjuder stödsamtal till barn under 18 år, varje dag året runt, utifrån barnets behov. Vi ger råd och stöd via digitala kanaler. Bris har också kuratorer som arbetar med stöd för barn i särskilt utsatta situationer, exempelvis barn som bor i familjehem, barn som drabbats av självmord i familjen och barn som nyss har kommit till Sverige och bär med sig traumatiska upplevelser. Vi stödjer viktiga vuxna runt barn genom Bris vuxentelefon, samt genom föreläsningar och material om vad du som vuxen kan göra för att vara ett stöd för barn.

För att stärka barnets rättigheter krävs att civilsamhället, kommuner och myndigheter arbetar tillsammans. Hösten 2016 startade Bris nätverk, en mötesplats där professionella vuxna runt barn utbyter erfarenheter och tar del av ny forskning och kunskap. Nätverket samlar nu 5 000 medlemmar.

Bris bedriver förändring och gör barndomen och samhället bättre för alla. Bris påverkansarbete handlar om att stärka barnets rättigheter juridiskt och i praktiken. Vi lyfter barns röster till politiker och beslutsfattare. Fyra av tio samtal till Bris handlar om psykisk ohälsa. Att bryta

trenden med den ökande psykiska ohälsan är därför en av Bris viktigaste påverkansfrågor.

Bris är en medlemsorganisation. Antalet medlemmar är nu 6 100. Kongressen är Bris högsta beslutande organ som bland annat fattar beslut om Bris långsiktiga plan och utser styrelse. Bris verksamhet möjliggörs genom medlemskap och gåvor och bidrag från privatpersoner, företag och andra organisationer, samt av bidrag från stat, kommuner och regioner.

Genom att arbeta för en förbättrad hälsa för barn och unga bidrar Bris också till FN:s mål om en hållbar och fredlig utveckling, Agenda 2030.

116 111 & CHI

Numret till Bris är 116 111, vilket är ett internationellt stödnummer inom Europa för barn som behöver stöd och skydd. Numret ska gå till en organisation i varje land som har resurser och kunskap att hjälpa barn. Numret ska vara gratis och barnet ska kunna få vara anonymt om hen vill. Bris är Sveriges officiella 116 111-linje.

Bris är medlem i CHI (Child Helpline International), som är ett globalt nätverk med stödlinjer över hela världen som omfattar 173 hjälplinjer för barn i 142 länder. Tillsammans tar nätverkets hjälplinjer emot över 20 miljoner samtal från barn och unga som är i behov av vård och skydd varje år. Bris var med och startade nätverket 2003 och är den enda svenska barnrättsorganisationen med medlemskap i CHI.

MÅL- OCH ÄNDAMÅLSUPPFYLLELSE

Bris förbättrar barndomen och skapar ett bättre samhälle genom att stödja barn, mobilisera samhället och påverka beslutsfattare genom att göra barns röster hörda.

Stödja – så skapar det ett bättre samhälle

Att våga ta första steget mot ett bättre mående kan för många vara ett övermäktigt kliv. Varje gång ett barn kontaktar Bris finns våra kuratorer som lyssnar, stöttar och stärker barnet, och hjälper dem vidare när det behövs. Under 2019 hade Bris 27 143 (26 746, 2018) kurativa kontakter med barn och unga. Samtalen till Bris har ökat under flera år i rad, under 2019 var ökningen 1,5 procent jämfört med året innan.

Samtalen syftar till att ge barnet möjlighet att hantera och förstå sin situation. Ett annat syfte är att ge barnet en positiv erfarenhet av att söka stöd hos en vuxen, vilket ofta saknas. När barnet befinner sig i en utsatt situation kan Bris kuratorer hjälpa vidare till andra stödfunktioner i samhället. Under 2019 har Bris hänvisat barn till vidare hjälp i drygt en fjärdedel av de kurativa kontakterna. I några av samtalen får Bris kuratorer uppdrag av barnet att företräda barnet i kontakt med olika myndigheter (oftast socialtjänsten). På detta sätt kan ett samtal till Bris vara början på en långsiktig förändring av ett barns livssituation.

Bris når även många barn med information och råd i digitala kanaler. På bris.se och i Bris sociala medier kan barn och unga läsa, kolla in filmer och lyssna på poddar om viktiga ämnen.

Trygga vuxna är det viktigaste skyddsnetet för barn som har det svårt. Bris vuxentelefon – om barn finns för att ge råd och stötta vuxna i barns närhet. Under 2019 besvarades nästan tre tusen samtal. I Bris digitala kanaler finns även information och råd till vuxna. Bris har i samarbete med Prinsparets stiftelse i februari 2019 skickat ut *Handbok för nätföräldrar* till alla föräldrar i Sverige som har ett barn som fyller tio år under året.

Ett samtal gör skillnad

Varje samtal gör skillnad för det enskilda barnet. Bris kuratorer använder samtalsmetodik som bygger på forskning och beprövad erfarenhet. Syftet med samtalen är hjälpa barnet att kunna förstå och hantera sin situation, samt att informera om barnets rättigheter. Samtalen syftar till att öka barnets känsla för sitt sammanhang (KASAM) genom att bidra till begriplighet, hanterbarhet och meningsfullhet.¹ Den yttersta konsekvensen av psykisk ohälsa är självmord. Internationella studier har visat att krislinjer, som Bris 116 111, reducerar risken för självmord.

Bris stöd för barn i utsatta situationer innebär att barnet får möjlighet att dela och ta emot stöd från andra barn med liknande erfarenheter under trygga omständigheter. Fokus i arbetet är att barnen som deltar ska få ökad kunskap och förståelse för sin livssituation samt verktyg för att hantera sitt liv på kort och lång sikt. Det är ett sätt att långsiktigt tillgodose varje barns rätt till psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa över tid.

Varje barn har rätt till en vuxen som ser, förstår och agerar för barnets bästa. Bris arbetar därför för att vuxna runt barn får kunskap om angelägna frågor för att kunna

agera för barnets bästa. Vi föreläser för vuxna i miljöer där barn vistas, som lärare, skolkuratorer, socialsekreterare och andra professionella i hur man kan samtala med barn och unga. Under 2019 har Bris tillsammans med Stockholm stad och Länsstyrelsen i Stockholms län tagit fram programmet Föräldraskap i Sverige och utbildar nu gruppleddare i verksamheter som möter nyanlända och utrikesfödda föräldrar.

Mobilisera – så förändrar det samhället

Bris är en rörelse för barnets rättigheter. Vi arbetar ständigt för att förändra samhället så att barn kan växa upp i frihet och trygghet. Bris nätverk är en samlingsplats för professionella om barnets rättigheter som idag samlar 5 000 personer. Under året har nätverket haft tio nätverksträffar runt om i landet med föreläsningar, diskussioner och erfarenhetsutbyte.

Nätverksträffarna hålls en gång på våren och en gång på hösten. Vårens nätverksträff tog avstamp i Bris årsrapport, *Hur har barn det? Om barns livssituation och samhällets ansvar*. Höstens nätverksträff fokuserade på barn och ungas delaktighet och inflytande. Där lyftes bland annat Bris Innovationslabb och Expertgrupp Barn.

Den långsiktiga målsättningen är att genom nätverket sprida kunskap om barnrätt och vuxnas handlingsberedskap när ett barn far illa eller på annat sätt behöver stöd.

Bris volontärer har under året fokuserat en stor del av sitt arbete med att berätta om Bris och om barns rättigheter för barn och vuxna. Bland mycket annat uppmärksammades att barnkonventionen fyllde 30 år och volontärer deltog på bokmässan.

Påverka – så stärker det barnets rättigheter

1971 föddes Bris i revolt och protest mot barnaga. Tack vare att en grupp människor slöt upp bakom kampen för barns rättigheter, blev Sverige först i världen med ett förbud åtta år senare. Vi är lika outtröttliga, då som nu. Vi arbetar varje dag för ett bättre samhälle genom att förmedla barns röster till politiker och andra beslutsfattare som har möjlighet att förbättra barns livsvillkor. Genom att vara en stark röst och genom långsiktigt påverkansarbete säkerställer vi barnets rättigheter i praktiken.

Bris är mer synligt i den politiska debatten än någonsin. Under 2019 omnämndes Bris 3 336 gånger i svenska medier. Kännedomen om Bris var fortsatt hög, 94 procent. Vi släppte två rapporter som bygger på barns röster och aktuell forskning, om förskolans betydelse

¹ "Samtal med barn och ungdomar", Iwarsson Gothia förlag 2007. "Samtal i skolan", Iwarsson Gothia förlag 2014, "Du behövs som vuxen" Iwarsson Gothia förlag 2016.

för barn som flytt och om barns livssituation och samhällets ansvar. Bris har under året även släppt rapport om Bris Innovationslabb i Tynnered.

Den 13:e juni 2018 röstade riksdagen ja till barnkonventionen som lag. Bris har varit rådgivande i expertgruppen till utredningen och sitter även med i regeringens barnrättsdelegation. Vi har en kontinuerlig dialog med både ministrar och parlamentariker i aktuella barnrättsfrågor. Under 2019 har Bris gjort en kartläggning som visar att nästan varannan svensk kommun saknar en strategi för hur de ska implementera barnkonventionen när den nu är lag.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER RÄKENSKAPSÅRET

På Bris kongress i Malmö i maj beslutades om några justeringar och klargöranden kring stadgarna. Justeringarna rörde antal ledamöter och ersättare i de regionala och den nationella valberedningen samt granskningsutskottet. Vidare klargjordes vilka ärenden som ska behandlas vid kongress och medlemsmöten. Kongressen beslutade även kring två motioner rörande hedersrelaterat våld och förtryck samt mobbning. Kongressprotokollet finns i sin helhet publicerad på Bris hemsida.

Bris verksamhetsutveckling drivs i stor utsträckning i projektform. Under hösten 2019 beviljade Allmänna arvsfonden 11,8 mkr för projektet *Trygg på natten* som syftar till att metodutveckla och öppna upp Bris stödkanaler för barn på natten. Projektet är treårigt.

Under 2019 har Bris fortsatt att driva fyra fleråriga projekt. Postkodlotteriet finansierar ett projekt där Sveriges stadsmisioner och Bris tillsammans ska utveckla skyddade boenden med barnperspektiv. Projektet löper till maj 2021. Familjen Erling-Perssons stiftelse finansierar projektet *Tillsammans för barn som flytt* som innebär att Bris driver stödgrupper för barn i migration, och sprider metoderna till kommuner i Sverige. Projektet löper till juni 2020. Allmänna Arvsfonden finansierar ett projekt om inkludering av barn i migration inom idrotten. Vinnova finansierar ett projekt om att bryta utanförskap och segregation. Bris skapar i samverkan med Göteborgs stad två så kallade "innovationslabb", ett med barn och ett med vuxna, för att hitta lösningar för att öka tryggheten och bryta utanförskapet bland unga i Tynnered i Göteborg. Kunskapen ska sedan spridas till andra kommuner i Sverige. De två sistnämnda projekten har avslutats under 2019.

Bris har även under 2019 drivit projektet *Bryta tystnaden* för att förändra attityden hos killar om att söka samtalsstöd. Projektet är finansierat av Jämställdhetsmyndigheten.

Som en del i att öka den internationella samverkan har Bris under året genomfört ett projekt tillsammans med organisationen C-SEMA som driver en nationell hjälptelefon för barn i Tanzania. Projektet har finansierats dels med egna insamlade medel, dels med medel från Forum Syd.

Företagssamarbeten

Svenska Postkodlotteriet är en av Bris viktiga samarbetspartners. Postkodlotteriet har sedan 2007 gett ett stöd till verksamheten på över 183 miljoner kronor. Bris har också flera samarbeten med företag som stödjer verksamheten, som Circle K, Fastighetsbyrå, KappAhl och Volkswagen. Bris företagssamarbeten tillsammans med Svenska Postkodlotteriet står för drygt hälften av insamlade medel.

Tack vare projekt, företagssamarbeten, gåvor samt bidrag som Bris har fått under 2019 har Bris kunnat nå fler barn och utbildat viktiga vuxna runt barn. Varje gåva och bidrag är viktiga för det fortsatta arbetet med att stödja, mobilisera och påverka för att stärka barnets rättigheter.

MEDLEMMAR

Allt fler privatpersoner väljer att stödja Bris genom att gå med som medlemmar eller bli månadsgivare. Bris har sedan 2017 ökat sitt medlemsantal med 39 procent och hade 6 100 medlemmar den sista december 2019. Drygt 6400 (cirka 4800, 2018) personer valde att stödja Bris med en gåva varje månad.

Medlemsavgiften är 360 kronor per år. För barn kan medlemskap tecknas mot en engångsavgift på 100 kronor som gäller till och med det året som barnet fyller 18 år.

HÅLLBARHETSUPPLYSNINGAR

Bris är en barnrättsorganisation vars grundläggande syfte är att stärka barnets rättigheter och förbättra barn och ungas livssituation. Bris verksamhet handlar om social hållbarhet. Bris arbetar för att barnets rättigheter ska tillgodoses, att varje barn ska få må bra och få så bra förutsättningar som möjligt inför vuxenlivet. Vårt bidrag till hållbar utveckling handlar främst om att stödja barn utifrån barnets behov, mobilisera samhället och påverka beslutsfattare genom att göra barns röster hörda. På så sätt skapas ett hållbart samhälle för alla.

Bris hållbarhetsstrategi innehåller tre delar; Bris tar socialt ansvar genom att stärka barnets rättigheter. Bris tar ekonomiskt ansvar genom att varje krona används effektivt för att göra skillnad för barn. Bris tar miljömässigt ansvar genom att ständigt värdera det vi gör utifrån dess klimat- och miljöpåverkan.

Medarbetare

På Bris arbetar cirka 80 personer. De flesta är kvinnor och arbetar på kansliet i Stockholm. Bris är medlem i arbetsgivarorganisationen IDEA och tecknar kollektivavtal för samtliga anställda. Bris arbetar aktivt med att skapa en hållbar arbetsmiljö och följer löpande upp arbetsmiljön på individ-, team- och organisationsnivå. Det sker genom dialog med medarbetarna och genom löpande frågor som ställs till organisationen. Bris arbetar även aktivt med att kompetensutveckla våra medarbetare och gör årligen en kompetensutvecklingsplan i samband med vår verksamhetsplanering. Nyckeltal kopplade till personalfrågor analyseras löpande under året.

FÖRVALTNING, STYRNING OCH LEDNING

Organisation

Kongressen som hålls vartannat år är Bris högsta beslutande organ. Styrelsen är organisationens verkställande organ mellan kongresserna. Den dagliga verksamheten leds av en generalsekreterare som utses av styrelsen. Sedan den 9 mars 2016 är Magnus Jägerskog Bris generalsekreterare.

Bris är indelat i regioner. Det år som Bris har kongress hålls ett medlemsmöte i varje region. På medlemsmötet väljs bland annat kongressombud som närvarar och har rösträtt på kongressen. På medlemsmötet väljs även representant till Bris nationella valberedning vars uppgift är att föreslå ledamöter till styrelsen samt att föreslå val av revisorer och representant till Bris granskningsutskott (nedan). Varje region har även ett regionråd som vars uppgift är att stötta regionchefen med kunskap om regionen. Representanter till regionrådet väljs också vid medlemsmötet. Totalt finns det ungefär 80 förtroendeposter i Bris.

Bris kansli är förlagt till Stockholm och fem regionala kontor, i Göteborg, Malmö, Linköping, Umeå samt Stockholm. Bris och styrelsen har sitt säte i Stockholms kommun.

Granskning

Kongressen utser två revisorer för att granska Bris räkenskaper och förvaltning. Valda revisorer för innevarande kongressperiod är Ulrika Granholm Dahl och Therese Hedberg, auktoriserade revisorer från PwC.

Kongressen utser även representanter till Bris granskningsutskott som har till uppgift att granska att Bris stadgar efterlevs samt att beslut som fattas på kongressen genomförs av styrelsen. Granskningsutskottet består av en representant från varje region.

BRIS STYRANDE ORGAN:

- Kongress
- Styrelse
- Generalsekreterare

BRIS KONTROLLERANDE ORGAN:

- Auktoriserade revisorer
- Granskningsutskott

BRIS STYRELSE

Sedan maj 2019 består Bris styrelse av nedanstående ledamöter:

Ordförande:

Annabella Kraft (tidigare seniorchef och ledarskapsutvecklare Södertälje kommun)

Ledamöter:

Anders Lindmark (Utvecklingssamordnare på Grundskoleförvaltningen i Malmö).

Ann Rask Samuelsson (Jurist), vice ordförande

Carin Grundberg Sandel (Grundare av scouternas Trygga Möten)

Dietmar Molk (Entreprenör, Universitetsadjunkt Linköpings universitet).

Helén Strömberg (Fil dr och universitetslektor Umeå universitet)

Henrik Saxborn (VD Castellum)

Rosie Linder (Grundare av Peppy Pals)

Sofie Edberg (Koordinator i nationellt nätverk för ledning och styrning av hälso- och sjukvård).

Torbjörn Blomhage (Egenföretagare inom personlig utveckling, stress och krishantering).

Åsa Ekman (Konsult inom barnets rättigheter).

Giva Sveriges kvalitetskod

Bris är medlem i Giva Sverige (branschförening som arbetar för tryggt givande) och tillämpar dess etiska kvalitetskod där nyckelorden är respekt, öppenhet, trovärdighet och kvalitet. Vartannat år ska en extern revisor granska och intyga att organisationen efterlever koden. Bris följer Giva Sveriges uppdaterade kvalitetskod och Bris auktoriserade revisor har i september 2018 granskat och intygat att Bris efterlever koden. Bris senaste effektrapport finns publicerad på Bris hemsida.

Svensk Insamlingskontroll

Bris plusgiro 901504-1 och Swish 901504I kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll vars syfte är att övervaka så att insamlingar från allmänhet sker under betryggande kontroll och att insamlingar inte belastas med oskäligen kostnader samt att goda marknadsföringsmetoder används.

ANVÄNDNING AV FINANSIELLA INSTRUMENT

Det övergripande målet i Bris kapitalförvaltningspolicy är att Bris ska placera sina tillgångar på ett etiskt försvarbart sätt med möjlighet till en god avkastning på lång sikt och till en så låg kostnad som möjligt. Bris ska placera sina tillgångar i värdepapper och fonder med låg risk, policyn tillåter endast placeringar i aktiefonder och räntebärande värdepapper. Aktier eller andelar som erhålls genom testamente eller gåva och som inte uppfyller kraven på placering enligt policyn ska avyttras inom tolv månader.

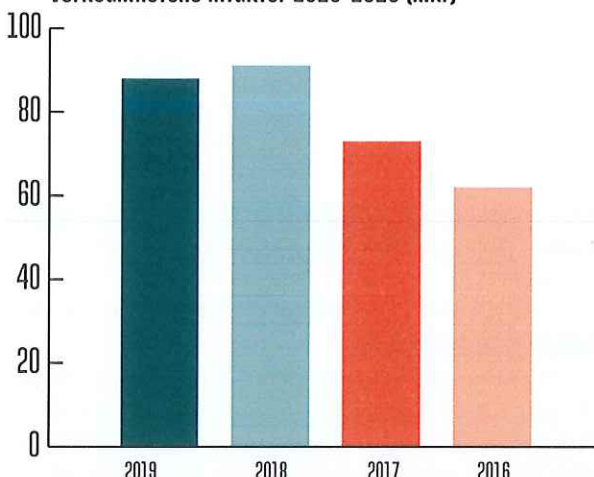
Kapitalförvaltningspolicyn i sin helhet finns publicerad på bris.se.

För närvarande hanterar Bris sina placeringar i egen regi. Bris riktlinje för eget kapital är att kapitalet ska motsvara minst sex månaders fasta kostnader och som mest ett års fasta kostnader.

RESULTAT OCH STÄLLNING

Årets verksamhetsintäkter uppgår till 87,7 mkr (90,9 mkr, 2018). Minskningen beror främst på att Bris erhöll ett stort arv 2018.

Verksamhetens intäkter 2016-2019 (mkr)

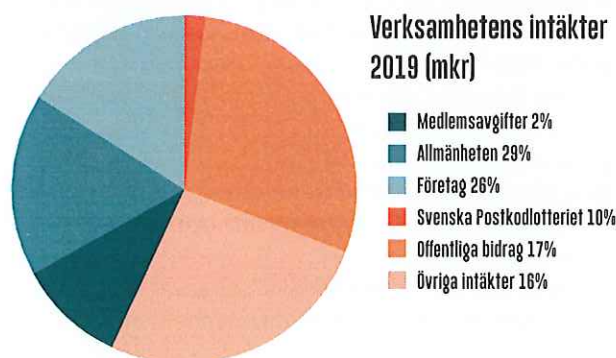

Basstödet från Postkodlotteriet har minskat med 4 mkr mellan 2016 och 2017. Samtidigt har bidragsintäkterna ökat mellan 2016 och 2017. Ökningen mellan 2017 och 2018 och sedan minskningen mellan 2018 och 2019 förklaras främst av arv (6,2 mkr 2019, 14,9 mkr 2018 och 0,8 mkr 2017).

Insamling från allmänheten är 25,3 mkr (31,6 mkr 2018). Minskningen beror främst på arv som var 6,2 mkr 2019 och 14,9 mkr 2018. Spontana gåvor och månadsgivandet från privatpersoner har haft en positiv utveckling. Företagsgåvor och företagssamarbeten uppgår till 22,0 mkr (20,3 mkr 2018). Svenska Postkodlotteriets basstöd är 9,0 mkr år 2019, vilket är en minskning med 1 mkr jämfört med 2018.

Bidrag uppgår till 26,6 mkr (24,2 mkr 2018) och avser främst offentliga bidrag i form av kommunala verksamhetsbidrag, statsbidrag via Socialstyrelsen och bidrag från Folkhälsomyndigheten. Posten avser även projekt, som till exempel *Tillsammans för barn som flytt* som finansieras av Familjen Erling-Perssons stiftelse.

Verksamhetens intäkter 2019 (mkr)

Ändamålskostnaderna ökade med 8,6 miljoner kronor jämfört med föregående år och uppgick till 69,8 miljoner kronor vilket är 78 procent (77 procent 2018) av den totala kostnadsmassan. Det största verksamhetsområdet är Bris stödverksamhet, följt av Kommunikation, Opinion och Påverkan.

Årets administrations- och insamlingskostnader i relation till de totala kostnaderna uppgick till 22 procent (23 procent, 2018).

Årets underskott uppgår till -1,6 mkr. I och med det överskott som uppstod 2018 när Bris erhöll ett stort arv,

budgeterades för ett underskott på -3,4 mkr 2019. Utfallet är bättre tack vare högre bidrag samt finansnetto än beräknat.

Förändring av eget kapital

Eget kapital uppgår vid årets slut till 36,1 miljoner kronor (37,7 mkr 2018). Målet med det balanserade kapitalet är att det ska motsvara cirka sex månaders fasta kostnader, vilket på ett normalår motsvarar cirka 25-30 miljoner kronor. I och med stora arv 2018 gjorde Bris ett överskott vilket ökade eget kapital.

Tkr	Balanserat eget kapital	Totalt eget kapital
Ingående balans 2019	37 674	37 674
Årets resultat	- 1 614	- 1 614
Utgående balans 2019	36 059	36 059

FÖRVÄNTAD FRAMTIDA UTVECKLING

Psykisk ohälsa är fortsatt det vanligaste skälet till att barn kontaktar Bris. Samtalen till Bris handlar om alltifrån nedstämdhet till självskadebeteende och tankar om att ta sitt liv. Ett övergripande mål för Bris åren 2017–2021 är bidra till att trenden med den växande psykiska ohälsan bland barn och unga bryts.

Bris behöver kontinuerligt metodutveckla stöderbjudandet och arbeta för en breddning av målgrupper för att kunna stödja fler barn. Under 2019 har Bris tagit de första stegen mot utökade öppettider, ett arbete som fortsätter under 2020 med mål att ha öppet dygnet runt. Omvärlden förändras och Bris behöver fortsätta utvecklas för att kunna finnas på de olika arenor som våra målgrupper befinner sig på, vilket stöd de behöver och hur man på bästa sätt kommunicerar med dem. För att nå målet behöver vi bygga fler relationer och hitta strategiska samarbetspartners.

Bris verksamhet är helt beroende av gåvor från privatpersoner, företaget och andra organisationer. Det

är tack vare dessa gåvor som Bris kan erbjuda barn och unga stöd varje dag, året runt, och bedriva ett starkt opinions- och påverkansarbete.

Bris ska fortsätta vara rörelsen för ett hållbart samhälle som lever upp till barnets rättigheter.

Resultaträkning, tkr

	Not	2019	2018
Verksamhetsintäkter			
Medlemsavgifter		2 090	2 164
Gåvor	3	58 220	63 715
Bidrag	3	26 613	24 193
Nettoomsättning		805	843
Övriga intäkter		0	30
Summa verksamhetsintäkter		87 728	90 944
Verksamhetskostnader	4,5		
Ändamålskostnader		-69 781	-61 200
Insamlingskostnader		-14 929	-13 374
Administrationskostnader		-5 291	-4 945
Summa verksamhetskostnader		-90 000	-79 519
Verksamhetsresultat		-2 271	11 425
Resultat från finansiella investeringar			
Övriga räntintäkter och liknande resultatposter	6	665	33
Räntekostnader och liknande resultatposter	7	-8	-60
Summa resultat från finansiella investeringar		657	-26
Årets resultat		-1 614	11 399

Flerårsöversikt

	2019	2018	2017	2016
Antal medlemmar	6 100	6 229	5 868	4 865
Antal stödjande kontakter inkl Bris Vuxentelefon	29 869	29 072	28 415	26 996
Verksamhetens intäkter (tkr)	87 728	90 944	72 984	62 173
Årets resultat efter fördelning till/från ändamålsbestämda medel (tkr)	-1 614	11 399	1 820	2 047
Balanserat eget kapital (tkr)	36 059	37 674	26 275	24 455
Medelantal anställda	68	67	60	57

Balansräkning, tkr

	Not	2019-12-31	2018-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter	8	1 041	1 506
Summa imm anläggningstillgångar		1 041	1 506
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	9	101	317
Summa materiella anläggningstillgångar		101	317
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga fordringar	10	51	51
Summa fin anläggningstillgångar		51	51
Summa anläggningstillgångar		1 193	1 874
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		413	81
Övriga fordringar	11	1 585	2 401
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	12	2 430	2 286
Summa kortfristiga fordringar		4 428	4 768
Kortfristiga placeringar	13	25 655	24 057
Kassa och bank		17 314	21 268
Summa omsättningstillgångar		47 397	50 093
Summa tillgångar		48 590	51 967
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Balanserat resultat		36 059	37 674
Summa eget kapital		36 059	37 674
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		3 120	4 758
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	14	3 473	4 382
Övriga skulder		762	743
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	15	5 174	4 400
Summa kortfristiga skulder		12 529	14 283
Summa eget kapital och skulder		48 590	51 967

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

Bris redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen, BFAR 2012:1 (K3) och Giva Sveriges styrande riktlinjer för årsredovisning. Redovisningsprinciperna är oförändrade mot föregående år.

RESULTATRÄKNINGEN

Verksamhetsintäkter

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls. Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls. Bidrag som erhållits för att täcka vissa kostnader redovisas samma räkenskapsår som den kostnad bidraget är avsett att täcka.

När Bris tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är det en gåva eller ett erhållt bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att Bris uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och om Bris har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls är det ett erhållt bidrag. Är det inget bidrag är det en gåva.

Gåvor som utgörs av annat än kontanta medel värderas till marknadsvärdet vid gåvotillfället. Erhållna gåvor redovisas netto, det vill säga efter avdrag för de direkta kostnader som kan uppkomma vid försäljning av en tillgång.

Medlemsintäkter avser inbetalning av medlemsavgift från organisationens medlemmar. Avgiften periodiseras inte, utan intäktsförs vid inbetalning. Medlemsavgiften bestäms av kongressen. Intäkter under rubriken "Nettoomsättning" avser i första hand kurs- och konferensavgifter vid utbildningar som organisationen anordnar, som är en del av ändamålet med verksamheten att sprida kunskap och information.

Verksamhetskostnader

Kostnaderna för verksamheten har delats upp i enlighet med Giva Sveriges styrande riktlinjer för årsredovisning i ändamåls-, insamlings- och administrationskostnader.

Ändamålskostnader avser kostnader som har direkt samband med att uppfylla Bris ändamål enligt dess stadgar. Det omfattar kostnader för stödverksamheten, projekt, kommunikation/opinion/påverkan samt kunskapsspridning.

Insamlingskostnader är sådana kostnader vars syfte är att generera externa intäkter i form av insamlade medel och gåvor från privatpersoner och företag.

Administrationskostnader omfattar revision, samt kostnader förknippade med förtroendemannaorganisationen, till exempel kongressen samt central administration och ledning för hela organisationen. Arbete med bidrags- och projektansökningar ingår också i administrationskostnaderna.

Gemensamma kostnader för bland annat data, telefoni och viss administration har fördelats ut på de olika delarna i förhållande till antalet anställda inom respektive verksamhetsområde samt resursutnyttjande.

Alla organisationens leasingavtal redovisas som operationella, det vill säga leasingavgiften redovisas linjärt över leasingperioden.

Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster.

BALANSRÄKNINGEN

Eget kapital

I de fall när givare eller donator bestämt att medel ska användas till särskilda ändamål, eller styrelsen beslutat att medel ska användas på ett särskilt sätt, klassificeras dessa som ändamålsbestämda medel. Dessa redovisas som en del av eget kapital i balansräkningen. När organisationen belastas med kostnader för ändamålet redovisas dessa i resultaträkningen. Upplösning sker därefter av för ändamålet avsatta medel under eget kapital med motsvarande belopp.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar

Materiella och immateriella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar enligt plan. Bidrag som hänför sig till en anskaffning av en anläggningstillgång minskar anskaffningsvärdet. Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Balanserade utgifter för programvara och hemsida, samt inventarier, skrivs av under fem år. Inköp av datorer kostnadsförs direkt.

Omsättningstillgångar

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Kortfristiga innehav i aktier och andelar redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet eller marknadsvärdet vid balansdagen. Vid värderingen tillämpas portföljmetoden (kollektiv värdering).

Övrigt

Om inte annat anges är alla belopp angivna i tusentals kronor.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Det finns inga bedömningar som har betydande effekt på de redovisade beloppen i årsredovisningen. Det finns heller ingen osäkerhet i uppskattningarna som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar av värden i balansräkningen under nästa år.

Not 3 Insamlade medel

Gåvor som redovisats i resultaträkningen	2019	2018
Insamlade medel		
Allmänheten	25 288	31 579
Företag*	22 013	20 263
Postkodlotteriet	9 000	10 000
Andra organisationer	5	0
Externa stiftelser och fonder	1 914	1 873
Summa	58 220	63 715
* I erhållna tjänster från Comviq/Tele2 har redovisats som en intäkt i i resultaträkningen till ett värde om totalt 1 634 tkr (1 988 tkr)		

Gåvor som inte redovisats i resultaträkningen

Det är svårt att värdera vissa gåvor. Det gäller till exempel annonsutrymme och konsulttjänster. Nedan har vi uppskattat värdet av gåvor som inte redovisats i resultaträkningen.

	2019	2018
Insamlade medel (uppskattade belopp)		
Annonser och byråarvoden	3 390	2 250
Övrigt	530	560
Summa insamlade medel	3 920	2 810

Bidrag som redovisats som intäkt	2019	2018
Insamlade medel		
Allmänna Arvsfonden	766	1 827
Familjen Erling-Perssons stiftelse	6187	5 357
Projektbidrag från Postkodlotteriet	1053	394
Andra organisationer	3564	1 554
Summa insamlade medel	11 570	9 131
Offentliga bidrag		
Socialstyrelsen	4 300	4 250
Folkhälsomyndigheten	1 245	2 040
Övriga statliga bidrag	2 689	1 623
Kommuner	5 457	5 740
Landsting/regioner/länsstyrelser	1 352	1 342
Lönebidrag	0	67
Summa offentliga bidrag	15 043	15 062
Summa bidrag	26 613	24 193

Totala insamlade medel består av följande:	2019	2018
Gåvor som redovisats i resultaträkningen	58 220	63 715
Gåvor som inte redovisats i resultaträkningen	3 920	2 810
Bidrag som redovisats som intäkt	11 570	9 131
Summa insamlade medel	73 709	75 656

Not 4 Medelantalet anställda, personalkostnader och arvoden till styrelsen

Medelantalet anställda	2019		2018	
	Totalt	Varav män	Totalt	Varav män
Antal anställda	68	14	67	13

Könsfördelning bland styrelseledamöter och ledande befattningshavare	2019		2018	
	Antal på balansdagen	Varav män	Antal på balansdagen	Varav män
Styrelseledamöter	11	4	13	5
Generalsekreterare och ledningsgrupp	8	1	8	1

Uppgift om styrelsens deltagande på styrelsemöten under året	Antal möten		
	Närvarande	Ej närvarande	Totalt
Styrelsen fr.o.m kongressen 2019			
Annabella Kraff (ordförande)	7	0	7
Anders Lindmark	4	3	7
Ann Rask Samuelsson	6	1	7
Carin Grundberg Sandell	7	0	7
Dietmar Molk	6	1	7
Helén Strömberg	3	4	7
Henrik Saxborn	3	4	7
Rosie Linder	5	2	7
Sofie Edberg	5	2	7
Torbjörn Blomhage	5	2	7
Åsa Ekman (nyval maj 2019)	3	2	5

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader	2019	2018
Löner och andra ersättningar:		
Styrelse	26	26
Generalsekreterare	1 001	943
Övriga anställda och uppdragstagare	33 026	30 318
Totala löner och ersättningar	34 053	31 287
Sociala kostnader	14 354	12 583
Varav pensionskostnader generalsekreteraren	241	161
Varav pensionskostnader övriga anställda	2 885	2 864

Ideellt arbete

Bris har under 2019 haft 80 förtroendeposter, bland annat styrelseledamot, suppleanter, revisor, valberedning och regionråd. Utöver dessa förtroendeposter har ca 180 volontärer (ca 150, 2018) tillsammans med regionråden ideellt bidragit med informationsspridning vid olika events runt om i landet, administrativa volontäruppdrag samt uppdrag med insamlings syfte. Arvode och ersättning för förlorad arbetsinkomst har utbetalts till styrelsen om totalt 26 tkr (26 tkr, 2018). Värdet av övriga ideella insatser har inte redovisats i resultaträkningen.

Avtal om avgångsvederlag

Generalsekreteraren omfattas inte av lagen om anställningsskydd. Bris har träffat ett avtal med nuvarande generalsekreterare om en uppsägningstid på 6 månader vid uppsägning från arbetsgivarens sida.

Not 5 Leasing

Bris leasar framförallt fem stycken kontorslokaler samt kontorsmaskiner. Kostnadsförda leasingavgifter uppgår till 3 880 tkr (3 637 tkr, 2018).

Framtida leasingavgifter förfaller enligt följande:

	2019	2018
Inom 1 år	3817	3768
1-5 år	947	4631
Senare än 5 år	0	0
Summa	4 763	8 400

Avtalen om lokalhyror har olika slutdatum och sträcker sig som längst till 2021.

Not 6 Ränteintäkter och liknande resultatposter

	2019	2018
Utdelningar	1	0
Räntor	32	33
Realisationsresultat vid försäljningar av kortfristiga placeringar	574	0
Återföringar av nedskrivningar	58	0
Summa	665	33

Not 7 Räntekostnader och liknande resultatposter

	2019	2018
Räntekostnader	-3	-2
Realisationsresultat vid försäljningar	-5	0
Nedskrivning av kortfristiga placeringar	0	-58
Summa	-8	-60

Not 8 Immateriella anläggningstillgångar

	2019	2018
Balanserade utgifter för webb och medlemsregister		
	2 690	2 690
Ingående anskaffningsvärde	2 690	2 690
Årets aktiverade utgifter	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 690	2 690
Ingående bidrag	-368	-368
Årets bidrag	0	0
Utgående ackumulerade bidrag	-368	-368
Netto anskaffningsvärde	2 322	2 322
Ingående avskrivningar	-816	-352
Årets avskrivning	-464	-464
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1280	-816
Utgående redovisat värde	1 041	1 506

Not 9 Materiella anläggningstillgångar

	2019	2018
Inventarier och installationer		
	1 116	1 003
Ingående anskaffningsvärde	1 116	1 003
Inköp	0	113
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 116	1 116
Ingående avskrivningar	-799	-593
Årets avskrivning	-216	-206
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1015	-799
Utgående redovisat värde	101	317

Not 10 Övriga långfristiga fordringar

	2019	2018
Depositioner för hyreskontrakt		
	51	-
Ingående anskaffningsvärde	51	-
Inbetalt	0	51
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	51	51
Utgående redovisat värde	51	51

Not 11 Övriga fordringar

	2019	2018
Övriga kortfristiga fordringar		
	0	1 200
Andel i brf erhållen via arv för försäljning	0	1 200
Arv	1 500	800
Nedlagda projektkostnader	0	394
Övriga fordringar	65	7
Summa	1 565	2 401

Not 12 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2019	2018
Förutbetalda hyror	967	943
Upplupna intäkter	717	624
Övriga poster	747	718
Summa	2 430	2 286

Not 13 Kortfristiga placeringar

	2019	2019	2018	2018
	Bokfört värde	Markn.värde	Bokfört värde	Markn.värde
Nordea Global Stars	2 655	3 943	2 645	2 807
Nordea Emerging Stars	928	1 192	925	875
Nordea Bostadsobl.fond	1 897	1 901	1 890	1 890
Nordea Nordic Fund	-	-	910	899
Nordea Strategia ränta	6 243	6 474	6 219	6 226
Nordea Swedish Stars	913	1 067	910	825
KPA Etisk Blandfond	-	-	1 851	1 775
SPP Grön Obligationsfond	4 535	4 503	2 864	2 856
SPP Obligationsfond	4 535	4 503	-	-
Swedbank Robur Realräntefond	-	-	2 864	2 858
Cicero Avkastningsfond	-	-	2 864	2 851
Swedbank Robur Ethica obl.fond	3 629	3 638	-	-
Swedbank Robur Räntefond kort	1 587	1 587	-	-
SPP Emerging markets	688	716	-	-
Swedbank Robur Access Europa	625	630	-	-
Swedbank Robur Access Japan	188	185	-	-
Swedbank Robur Access Sverige	438	449	-	-
Swedbank Robur Access USA	375	376	-	-
Swedbank Robur global Impact	188	185	-	-
Swedbank Robur Transition Global	250	251	-	-
Swedbank Robur Transition Sweden	500	515	-	-
Handelsbanken A aktie*	-	-	115	115
Handelsbanken Asien Tema*	8	8	-	-
Handelsbanken Latinamerika Tema*	5	6	-	-
Handelsbanken Multi A*	4	4	-	-
Summa	25 655	27 629	24 057	24 057
*Aktier/fonder erhållna via arv.				

Not 14 Skuld erhållna ej utnyttjade bidrag

	2019	2018
Familjen Erling-Perssons stiftelse, projektbidrag	1 060	1 862
Allmänna Arvsfonden, projektbidrag	394	783
Erhållna ej utnyttjade ställiga bidrag	1 209	1 747
Övriga	811	0
Summa	3 473	4 392

Not 15 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2019	2018
Semesterlöner	983	1 033
Upplupna sociala avgifter	1 219	1 161
Förutbetalda kommun- och regionbidrag	344	944
Övriga poster	2 627	1 262
Summa	5 174	4 400

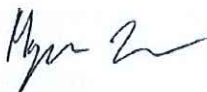
Not 16 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Vi har särskilt beaktat hur effekterna av COVID-19-utbrottet kan komma att påverka Bris framtida utveckling och risker som kan påverka den finansiella rapporteringen framåt. I denna bedömning har vi kommit fram till att vi i dagsläget inte kan bedöma effekterna.

Stockholm den 20 april 2020

Annabella Kraft
Ordförande

Magnus Jägerskog
Generalsekreterare

Anders Lindmark

Ann Rask Samuelsson
Vice ordförande

Carin Grundberg Sandell

Dietmar Molk

Helén Strömberg

Henrik Saxborn

Rosie Linder

Sofie Edberg

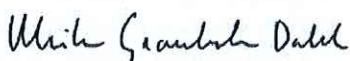

Torbjörn Blomhage

Asa Ekman

Vår revisionsberättelse har avgivits den 12/5 2020

Ulrika Granholm Dahl
Auktoriserad revisor

Therese Hedberg
Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till kongressen i Bris - Barnens rätt i samhället, org.nr 802013-3420

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Bris - Barnens rätt i samhället för år 2019.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att kongressen fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar.

Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av separat avgiven Verksamhetsberättelse för 2019.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och generalsekreterarens ansvar

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och generalsekreteraren ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och generalsekreteraren för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och generalsekreteraren avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för

en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och generalsekreterarens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och generalsekreteraren använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Bris - Barnens rätt i samhället för år 2019.

Vi tillstyrker att kongressen beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättnings-skyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättnings-skyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 12 maj 2020

Ulrika Granholm Dahl
Auktoriserad revisor

Ulrika Granholm Dahl

Therese Hedberg
Auktoriserad revisor

Therese Hedberg

BRIS EFFEKTRÄPPORT 2019

HIT GÅR PENGARNA
VI SAMLAR IN

Barnens rätt i samhället (Bris) är en växande rörelse för barnets rättigheter. I snart 50 år har vi kämpat för varje barns rätt att må bra. Genom att stödja barn och unga, mobilisera samhället och påverka beslutsfattare arbetar vi för att stärka barnets rättigheter i praktiken.

Bris har under 2019 stöttat fler barn än någonsin i chatt, mejl och telefon, och i stödgrupper för barn och familjer.

Bris verksamhet är helt beroende av gåvor från privatpersoner, företag, stiftelser och myndigheter. Bris möjlighet att stötta barn och att arbeta för att stärka barnets rättigheter står i direkt relation till de insamlade medlen och varje krona gör skillnad i verksamheten. Bris är politiskt och religiöst obunden. All vår verksamhet utgår från FN:s konvention om barnets rättigheter.

Alla organisationer som samlar in pengar från allmänheten ska öppet redovisa vad pengarna används till. Därför gör Bris varje år en effektrapport som visar vilken nytta Bris gör. Bris följer de kvalitetskrav som Frivilligorganisationernas insamlingsråd (FRII) sätter upp. Enligt FRII ska effektrapporten vara tydlig, tillgänglig och öppen. Alla uppgifter ska vara verifierbara och kunna styrkas. Detta är Bris effektrapport för 2019.

Om du har frågor om något i rapporten kan du kontakta Bris via mejl: info@bris.se eller telefon: 08-598 888 00.

Om du är 18 år eller yngre och behöver någon att prata med kan du kontakta Bris på telefon 116 111 eller mejla och chatta via [bris.se](https://www.bris.se).

Bris finns också på Facebook, Twitter, Instagram, LinkedIn och på Youtube. Följ oss gärna där!

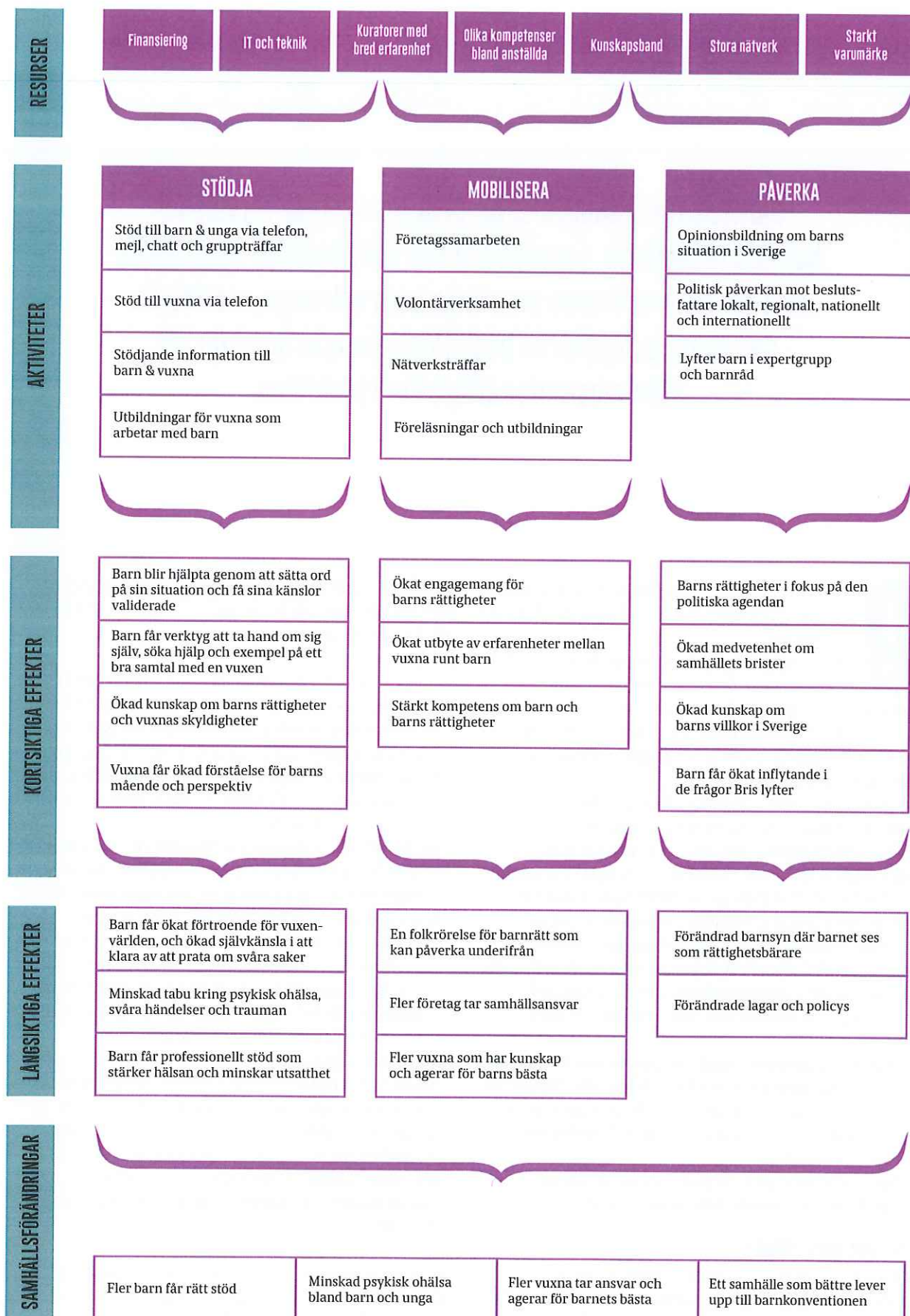
VAD VILL BRIS UPPNÅ?

Bris syfte är att stärka barnets rättigheter genom att stödja barn utifrån barnets behov, mobilisera samhället och påverka beslutsfattare genom att göra barns röster

hörda. På så sätt skapas ett bättre samhälle för alla, där barn får rätt stöd och vuxna agerar för barnets bästa. Bris gör det genom att:

- Stödja barn och unga via chatt, mejl, telefon och i grupp. Samtalen kan lindra ensamhet, oro och ångest här och nu, och ge dem verktyg att ta hand om sig själva och söka vidare hjälp. Många gånger är det första gången barnen sätter ord på sin situation och har ett bra samtal med en vuxen om sina känslor, vilket i längden kan öka tilliten till vuxenvärlden.
- Stödja, utbilda och ge information till vuxna i barns närhet. På så sätt får vuxna en större förståelse för barnets mående och perspektiv och kunskapen om barns rättigheter och vuxnas skyldigheter ökar.
- Skapa en stark rörelse för barns rättigheter genom nätverksträffar och volontärverksamhet där kunskap och erfarenheter utbyts. Även företagssamarbeten ökar engagemanget för barns rättigheter bland anställda och driver företagen att ta sitt samhällsansvar.
- Vara en modig och outtröttlig röst för att försvara och stärka barns rättigheter. Bris närmare 50 år långa erfarenhet av att lyssna på barn gör oss till en trovärdig budskapsbärare. Genom att sprida kunskap till beslutsfattare och skapa opinion kan vi på lång sikt skapa attitydförändringar i samhället, där barnet ses som en rättighetsbärare och lagar formas därefter.

All Bris verksamhet arbetar för att Bris vision är ett samhälle där barnets rättigheter tillgodoses (och att varje barn känner till sina rättigheter).

I VILKET ORGANISATORISKT SAMMANHANG VERKAR BRIS?

Bris är den ledande folkrörelsen för barns rättigheter i Sverige. I snart 50 år har vi kämpat för att förändra barns livssituation och förbättra samhället.

Bris historia börjar i mars 1971 när en treårig flicka dödas av sin styvpappa. Flickans död leder till starka reaktioner, bland annat görs en utställning på Kulturhuset i Stockholm med svartvita bilder på barn som utsatts för vuxnas våld. Barnboksförfattaren Gunnel Linde och journalisten Berit Hedeby, som tillsammans arrangerar utställningen, ber engagerade vuxna om stöd för att stärka barnets rättigheter. I september 1971 bildas så organisationen Bris (Barnens Rätt i Samhället). Resultatet blir en rörelse som plogar väg för det första förbudet mot barnaga i världen. Idag har 52 länder följt efter och infört ett totalförbud mot aga. 1980 startar Barnens hjälptelefon som ett direkt stöd till barn och unga som är ensamma eller upplever våld. Idag sker stödet framförallt via digitala kanaler, som chatt och mejl samt via digitala medier. Målet för organisationen är detsamma som vid starten 1971, att stärka barnets rättigheter.

STÖDJA

Bris är till för de barn som är mest utsatta i vårt samhälle. Vi arbetar för att varje barn ska kunna känna hopp inför framtiden och en tro på positiv förändring. Bris erbjuder professionellt stöd till alla barn under 18 år utifrån barnets behov, direkt via chatt, mejl, telefon och i stödgrupper för barn i särskilt utsatta situationer. Bris ger också indirekt stöd till barn genom att stötta vuxna i frågor om barn och unga och föräldraskap.

116 111 – ETT EUROPEISKT HJÄLPNUMMER

Bris är Sveriges nationella stödlinje för barn och unga, och erbjuder professionellt samtalsstöd via chatt, mejl och telefon varje dag, året runt. 116 111 är ett europeiskt hjälpnummer som går till den organisation i varje land med kunskap och resurser att hjälpa barn som behöver

stöd. I Sverige är Bris den officiella 116 111-linjen. Bris erbjuder kurativa samtal via chatt, mejl och telefon. Barn som kontaktar Bris är anonyma om de vill och samtalet syns inte på telefonräkningen. Alla som svarar på samtal är utbildade kuratorer med erfarenhet av stödsamtal med barn och unga i kris.

Under 2019 hade Bris 29 869 kurativa samtal med barn och vuxna. 9 av 10 samtal kom från barn, de flesta från barn mellan 13 och 15 år. Det vanligaste ämnet var psykisk ohälsa, 36 procent av samtalen handlade om det. Mer statistik finns i Bris årsrapport, som hittas på Bris.se.

Bris ingår i CHI (Child Helpline International), ett globalt nätverk med 173 hjälplinjer för barn i 142 länder. Tillsammans tar nätverkets medlemmar emot mer än 20 miljoner kontakter per år från barn som är i behov av stöd och skydd. Bris är den enda svenska organisationen med medlemskap i CHI.

Stödgrupper – för barn och familjer i utsatta situationer

Bris arbetar nära och stödjer barn och familjer i särskilt utsatta situationer genom gruppstöd. Att arbeta i stödgrupper innebär att barnet, tillsammans med andra i en liknande situation, kan dela erfarenheter och få stöd under trygga förhållanden. Stödgrupper är ett sätt att förebygga psykisk ohälsa på kort och på lång sikt. Bris använder metoder som är beprövade, som bygger på forskning och som fungerar. Till gruppstödet kopplas också individuellt stöd utifrån det enskilda barnets behov.

Idag erbjuder Bris gruppstöd till barn och familjer där en förälder begått självmord, till familjehemsplacerade barn, barn med erfarenhet av flykt, och barn till föräldrar med psykisk ohälsa eller aktivt missbruk. Under 2019 har Bris även erbjudit stödgrupper online för familjehemsplacerade barn och barn med vuxna som dricker för mycket eller mår psykiskt dåligt (Grubbel).

Bris gruppstöd arbetar även för att stärka nätverken runt barnen, genom exempelvis familjeinriktade insatser där även föräldrar ges stöd, och genom information och föreläsningar till vuxna runt barnen i gruppstödet.

MOBILISERA

Bris är en rörelse för barnets rättigheter. Vi arbetar ständigt för att förändra samhället så att barn kan växa upp i frihet och trygghet. 2019 har Bris hörts och synts och hörts i allt från internationella sammanhang till lokala möten på stan.

Folkrörelsen för ett bättre samhälle för barn

Bris är en växande medlemsorganisation med 6 100 medlemmar (december 2019). Medlemmarna är en viktig kraft för att sprida kunskap om Bris. Bris medlemmar och volontärer sprider information och kunskap om barns rättigheter i hela Sverige. Vartannat år hålls en kongress, som är Bris högsta beslutande organ där de viktigaste besluten tas. Kongressen väljer Bris styrelse som är ytterst ansvarig för verksamheten. Att vara medlem i Bris kostar bara 360 kronor och är ett sätt att stödja Bris verksamhet och ställa sig bakom arbetet att stärka barnets rättigheter.

Bris nätverk – mötesplatsen för barnets rättigheter

Bris nätverk är en samlingsplats för yrkesverksamma som idag samlar över 5000 personer. Under 2019 hölls tio nätverksträffar runt om i landet med föreläsningar och erfarenhetsutbyte. Målsättningen är att genom nätverket sprida kunskap om barnrätt och vuxnas handlingsberedskap när ett barn far illa eller på annat sätt behöver stöd. Utöver de ordinarie nätverksträffarna hölls en särskild kunskapsdag för förskolans roll för barn som flytt, med över 350 besökare.

Utbildning för professionella

Via Brisakademin ger Bris utbildningar och föreläsningar till professionella om barnrätt och om metoder för att stödja barn och familjer, såväl öppna utbildningar som uppdragsutbildningar i hela landet. Bris erbjuder till exempel grundutbildningar om barnkonventionen, metodutbildning och workshops om barns delaktighet. Dessutom har Bris en rad metodutbildningar och gruppleddarutbildningar.

Under 2019 har Bris hållit en rad utbildningar runtom i Sverige för gruppleddare, både gruppleddare till gruppstöd för barn med skilda föräldrar och gruppleddare i metoden TRT, Teaching Recovery Techniques, metoden för stödgrupper för barn som flytt till Sverige. Under 2019 blev Bris nationell förvaltare av Föräldraskap i Sverige, ett samhällsorienterat gruppprogram för nyanlända och utrikesfödda föräldrar med barn upp till 18 år som tagits fram av Stockholms stad och Länsstyrelsen i Stockholms län. Bris erbjuder utbildningar i programmet för professionella i hela Sverige.

PÅVERKA

Bris verksamhet handlar också om att påverka beslutsfattare för att på så sätt bidra till att stärka barnets

rättigheter. Bris bedriver ett strategiskt opinions- och påverkansarbete med fokus på beslutsfattare och myndigheter, och arbetar också för att nå ut till allmänheten för att hela samhället ska ha bättre kunskap om barnets rättigheter och kunna bidra till att de tillgodoses. Bris deltar i referensgrupper och politikermöten, skriver remisser och bidrar med expertis. Genom att göra barns röster hörda, samt bidra med analys och åtgärdsförslag, arbetar Bris för att stärka barnets rättigheter på alla samhällets arenor. Ett stort fokus under 2019 har legat på att genom opinionsbildning och påverkan förbereda aktörer i samhället inför att barnkonventionen blir svensk lag.

Bris långsiktiga plan – så vi vil nå våra mål

Tio steg mot ett samhälle där barnets rättigheter respekteras är Bris långsiktiga plan för åren 2017-2021.

De tio stegen är:

- Bris ska bredda stödverksamheten och göra den mer attraktivt för en större mångfald av barn.
- Bris ska arbeta förebyggande genom stöd till vuxna som ett indirekt stöd till barn. Vuxna som ser och agerar för barnets bästa är en skyddsfaktor.
- Genom kommunikation, opinionsbildning och påverkansarbete ska Bris påvisa samhällets brister när det gäller att tillgodose barnets rättigheter. Bris ska kräva åtgärder från beslutsfattare på nationell och regional nivå för en förbättring av barnets rättigheter.
- En stark medlemsorganisation ger kraft och engagemang för barnets rättigheter. Det är prioriterat att öka antalet medlemmar och att stärka medlemsinflytandet i Bris. Kopplat till principen om delaktighet i Agenda 2030 och artikel 12 i barnkonventionen ska Bris stärka barns möjlighet till inflytande i Bris.
- Bris ska aktivt bidra till måloppfyllelsen av målen i Agenda 2030, lokalt, regionalt, nationellt och globalt.
- Bris ska särskilt fokusera på att bryta trenden med den ökande psykiska ohälsan hos barn och unga, att stödja barn som flytt och att arbeta för varje barns rätt att slippa våld.
- Bris ska genom Bris nätverk öka kunskapen om barns livsvillkor, stärka samverkan nationellt och regionalt för att mobilisera samhället i arbetet med att stärka barnets rättigheter.
- Bris ska stärka sin internationella samverkan. Genom samverkan med omvärlden ökar förutsättningarna att stärka barnets rättigheter i Sverige, såväl som i andra länder.
- En förutsättning för Bris verksamhet, att stärka barnets rättigheter, är finansiering genom insamling från privatpersoner, företag, stiftelser, kommuner, landsting och andra organisationer. Bris ska tydligt fokusera på insamling från privatpersoner.
- Bris ska eftersträva hög medvetenhet kring den skillnad varje insamlad krona gör för verksamheten.

Den långsiktiga planen bryts ner i årliga verksamhetsplaner som beskriver hur målen för året ska uppnås. Uppföljning sker varje månad. Barn, medlemmar, förtroendevalda och anställda på Bris har varit delaktiga i arbetet. Det är kongressen som fattar beslut om Bris långsiktiga plan.

VILKEN KAPACITET OCH VILKET KUNNANDE HAR BRIS FÖR ATT UPPNÅ VÅRA MÅL?

Bris är Sveriges främsta barnrättsorganisation med resurser att stödja barn, mobilisera samhället och påverka genom att göra barns röster hörda.

Högt kunnande

På Bris arbetar sakkunniga, stödgruppsledare, barnrättsjurist, kuratorer och andra med hög kompetens och stort kunnande om barns livssituation. Barn är experter på sina egna liv. Bris arbetar därför med barns delaktighet och inflytande i verksamheten och i Bris påverkansarbete, bland annat så kallade "expertgrupper" med barn och unga.

Bris stödverksamhet bygger på beprövade samtalsmetoder och forskning. Samtliga kuratorer är sociologer eller psykologer och särskilt utbildade i samtalsmetodik via chatt, mejl och telefon. Bris har också samarbeten med Uppsala universitet, Gävle högskola och Karolinska Institutet, kopplat till Bris stödgruppsverksamhet. Bland annat utvärderas den metod, Teaching Recovery Techniques (TRT), som används i stödgrupper för barn som flytt till Sverige.

Bris styrelse består av ledamöter med stor erfarenhet från såväl internationellt människorättsarbete som ledarskap inom näringsliv och forskning. Ordförande för Bris styrelse är Annabella Kraft och generalsekreterare för organisationen är Magnus Jägerskog.

Ekonomiska resurser

Bris verksamhet finansieras av gåvor från privatpersoner och företag, samt från stiftelser och organisationer. Det är tack vare detta stöd som Bris kan fortsätta att erbjuda stöd varje dag till barn som inte har någon annan vuxen att vända sig till, och arbeta för samhällsförändring.

Intäkter från företag är den enskilt största delen av Bris intäkter (36 procent). Svenska Postkodlotteriet är Bris största finansör, som stöttat med 164 miljoner kronor de senaste tio åren. Andra huvudsponsorer är Volkswagen, Circle K, Comviq och KappAhl.

Cirka 5500 personer skänker pengar till Bris varje

månad. Snittgåvan ligger på ungefär 100 kronor. Under året har antalet månadsgivare ökat med 13 procent. Bidrag från allmänheten och medlemmar står tillsammans för 31 procent av den totala omsättningen. Stödet från stat, kommuner och landsting motsvarar 17 procent.

Julen är en tid för medmänsklighet och den period som flest människor stödjer Bris. 2019 gick julkampanjen under konceptet "För många barn handlar julen bara om hårda klappar", som gick ut på att visa upp de tuffa situationer som många barn och unga lever i under julen, men även visa på det ljus som Bris kan sprida till de som behöver en vuxen att prata med. Över 5,5 miljoner kronor samlades sammanlagt in från privatpersoner och företag.

Hit går pengarna

Målet är att varje insamlad krona ska göra så stor skillnad som möjligt. Av hundra kronor som skänks till Bris går nästan åttio kronor direkt till ändamålet med att stärka barnets rättigheter genom att stödja, mobilisera och påverka. Femton kronor går till insamling för att kunna fortsätta finansiera verksamheten långsiktigt, endast 6 kronor går till administration.

Bris är medlem i Svensk insamlingskontroll och har ett 90-konto, vilket säkerställer att insamlade pengar går till ändamålet.

Mer om Bris ekonomi finns beskrivet i Bris årsredovisning som hittas på Bris.se.

VAD HAR VI ÅSTADKOMMIT SÅ HÄR LÅNGT?

Bris vision är ett samhälle där varje barn känner till sina rättigheter och lever i ett samhälle där rättigheterna tillgodoses. Fortfarande är det fler barn som inte känner till barnkonventionen, än som gör det. Sverige var ett av de första länderna i världen som skrev under (ratificerade) barnkonventionen, och från den 1 januari 2020 är den svensk lag. Trots det lever inte Sverige upp till konventionens alla åtaganden. Det kan handla om att barn inte lyssnas till i beslut som rör dem, att vården inte är tillgänglig och ser olika ut för barn beroende på var barnet bor samt att skolan leder till en press och utslagning för många barn, vilket inte är förenligt med barnets bästa. Mest allvarligt är att barn som befinner sig i de mest utsatta situationerna är den gruppen barn som får sina rättigheter kränkta allra oftast.

Stödja barn – vad gör det för skillnad?

Bris gör skillnad för det enskilda barnet varje dag. Att våga ta steget mot ett bättre mående kan för många

vara ett övermäktigt kliv. Bris kuratorer tar emot ungefär 75 samtal från barn och unga, varje dag, året runt. Deras uppgift är att lyssna, stötta och stärka barnet, och hjälpa barnet vidare när det behövs.

Den psykiska ohälsan bland unga är utbredd bland barn och unga. Det syns även i samtalen till Bris där psykisk ohälsa är den vanligaste orsaken till att barnet tar kontakt. Varje samtal utgår från barnets behov och sker på barnets villkor. Samtalen syftar till att barnet ska kunna hantera sin situation och få hopp om att en positiv förändring är möjlig. Bris vill också ge en positiv erfarenhet av att prata med en vuxen, då det är något som många barn som kontaktar Bris saknar. För en del barn är det första gången som barnet blir lyssnat på och taget på allvar.

I närmare var fjärde samtal har Bris hänvisat barn vidare till hjälp av andra stödinstitutioner. I några fall har Bris kuratorer också företrätt barnet i kontakt med myndigheter i det Bris kallar uppdrag. Det kan exempelvis handla om att ta kontakt med socialtjänsten på uppdrag av barn som behöver stöd och skydd. På så sätt kan vårt arbete vara början på en långsiktig förändring av ett barns livssituation.

Bris når allt fler barn. Samtalen har ökat under fyra år i rad. 2019 var ökningen knappt 2 procent jämfört med året innan. Bris har också utökat antalet stödgrupper och når fler och nya grupper av barn. De flesta barn väljer att kontakta Bris via mejl och chatt. En anledning är att både mejl och chatt är kanaler som många barn är vana vid. Vissa frågor är också enklare att formulera i text än att prata om. Mejlen och chatten innebär också att barn kan skriva till Bris utan att det hörs. Bris har öppet när många andra stödfunktioner i samhället, som exempelvis ungdomsmottagning och elevhälsa, har stängt.

Bris ger också stöd och råd om vanliga ämnen via sociala medier. Under 2018 har Bris bland annat skrivit om ångest, stress, våld och kränkningar på Bris116111 på Instagram. Livechattarna som lanserades år 2017 har under året fortsatt ta upp vanliga ämnen som relationer, bråk och oro för någon i sin närhet.

Vuxna som känner oro för ett barn i sin närhet kan kontakta Bris vuxentelefon – om barn. Under 2019 startades en stödlinje för arabisktalande vuxna som har frågor om barn och föräldraskap. Sedan tidigare finns också en särskild stödlinje för idrottsledare. Flera av

Bris gruppstödserbjödanden ger också riktat stöd till föräldrar och andra vuxna runt barn, till exempel till familjer där en förälder har tagit sitt liv, och till nyanlända föräldrar. På Bris.se är sidorna om vad du som vuxen kan göra för att stötta ett barn bland de mest välbesökta.

Mobilisera samhället – vad gör det för skillnad?

Bris startade som en protest mot våld mot barn. Idag är Bris en hel rörelse som varje dag för en outtröttlig kamp för att skapa ett bättre samhälle för barn och unga. Medlemsrörelsen är grunden för folkrörelsen Bris, och Bris medlemmar och volontärer sprider engagemang och information om barnets rättigheter i hela landet.

Bris nätverk är Sveriges största barnrättsnätverk för professionella som jobbar med barn. Genom att mobilisera vuxna som arbetar i barns vardag sprider Bris kunskap om barnets rättigheter, aktuell forskning och minskar avståndet mellan myndigheter, kommuner, organisationer och andra viktiga aktörer runt barn. Nätverket startade hösten 2016 och har idag över 5000 medlemmar (sista december 2019). Grunden i nätverket är tio nätverksträffar som genomförs årligen. Arbetet utgår från Bris regioner.

Nästan samtliga vuxna i Sverige, 97 procent, känner till Bris. Det är en unik siffra och resultatet av ett långsiktigt arbete med att lyfta frågor om barn och ungas livsvillkor. Genom att bli månadsgivare eller medlem i Bris kan vem som helst stötta verksamheten och göra en viktig skillnad för barn. Allt fler gör det. Under 2019 ökade antalet månadsgivare med 13 procent. Sedan 2016 har antalet medlemmar ökat med 25 procent. Genom att mobilisera fler som arbetar tillsammans för barnets rättigheter kan vi göra barndomen och samhället bättre för alla.

Bris tror att bättre samhälle för barn är möjligt. Gå med i kampen för en bättre barndom!

Göra barns röster hörda – vad gör det för skillnad?

Bris är örat mot marken. Vi lyssnar på varje barn. Vi tar berättelserna vidare och förvandlar dem till nya lagar, bättre utbildad barn- och ungdomspersonal, tryggare miljöer och säkrare rättsprocesser.

I nästan fyra decennier har allt fler barn rapporterat att de mår sämre, är mer oroliga, har svårare att sova, oftare ont i magen. Vi har berättat om att allt fler unga

skadar sig, har ångest och känner sig deprimerade. Medan självmorden minskar i samhället i stort minskar statistiken inte bland unga, tvärtom finns det grupper där antalet självmord ökar. Att bryta trenden med den psykiska ohälsan är en av Bris viktigaste frågor, och Bris har publicerat ett antal rapporter i ämnet. Under 2019 kom beskedet att regeringen tillsätter en särskild utredare för en sammanhållen god och nära vård för barn och unga. Direktiven går i linje med det behov Bris ser och länge påtalat: behovet av en reformerad, sammanhållen vårdkedja för barn och unga för ett lättillgängligt, effektivt stöd utifrån varje barns behov.

Under 2019 har ett stort fokus för Bris varit opinionsbildning och påverkan inför att den nya barnkonventionslagen träder i kraft den 1 januari år 2020. I en kartläggning som Bris gjorde svarade nästan varannan kommun, 45 procent, att den saknar en strategi för att implementera barnkonventionen i samband med att den blir svensk lag.

I samband med kartläggningen skickade Bris också ut brev till Sveriges alla kommuner och erbjöd hjälp med metoder och kunskap inför att barnkonventionen blir lag.

Bris har också under 2019 avslutat projektet "Bris innovationslabb – områdesutveckling ur ett barnrättsperspektiv" där barn i stadsdelen Tynnered utanför Göteborg arbetat enligt Bris modell Expertgrupp barn för att komma med analys och förslag för hur Tynnered ska bli bättre och tryggare för barn. Projektet har gett ringar på vattnet både i stadsdelen där bland annat skolan i området öppnat för aktiviteter utanför skoltid och där den samverkansgrupp för aktörer i området som startat inom ramen för projektet nu fortsätter. Erfarenheterna från projektet har spridits till beslutsfattare både i Göteborg där en politikerpanel arrangerades, och tre av barnen som deltog träffade barnminister Åsa Lindhagen på barnkonventionens födelsedag och berättade om vilka förändringar de vill se.

EFFEKTRAPPORT AVSLUTNING

Antalet kontakter till Bris ökar för varje år. Det vanligaste ämnet är psykisk ohälsa, men många samtal handlar också om våld, övergrepp och kränkningar, och om

barnets vardag i familjen och skolan. Barns utsatthet i skolan ökar och många barn upplever att vuxna inte ser, lyssnar eller förmår stötta.

Bris har under 2019 bidragit till flera viktiga steg mot ett samhälle där fler barn känner till sina rättigheter och där rättigheterna tillgodoses:

- Bris har under 2019 stöttat fler barn, vuxna och familjer än någonsin i chatt, mejl, telefon, och i stödgrupper.
- Bris har utökat sitt stöderbjudande för att kunna ge mer stöd till nyanlända och utrikesfödda föräldrar i frågor om barn och föräldraskap, både genom stödlinjen för arabisktalande vuxna och genom föräldraskapsstödsprogrammet "Föräldraskap i Sverige".
- Bris har mobiliserat, opinionsbildat och påverkat inför att barnkonventionen blir lag.
- Bris nätverk har utökats med över 1 000 personer. Nätverket är därmed, med över 5000 medlemmar, Sveriges största mötesplats för barnrättsfrågor där vuxna som arbetar med barn stärks både nationellt och regionalt.
- Bris som folkrörelse har fortsatt stärkts med flera engagerade volontärer stärkts som tillsammans med oss kan sprida kunskapen om barns livsvillkor i Sverige.
- Tillsammans med Prinsparets stiftelse släppte Bris "Handbok för nätföräldrar", en bok som skickades ut till alla föräldrar i Sverige vars barn fyllde tio år under 2019.
- Tillsammans med Systembolaget, IQ och barnrättsorganisationerna Childhood, Maskrosbarn och Trygga barnen, lanserade Bris intiativet "Barndom utan baksmälla" med målet att färre barn ska fara illa av vuxnas alkoholkonsumtion. Under 2019 togs en guide fram för hur alla vuxna kan göra skillnad för barn som har vuxna i sin närhet som dricker för mycket. Och mycket mer.

Bris är helt beroende av gåvor från privatpersoner, företag och andra organisationer. Utan dessa bidrag kan vi inte bedriva den verksamhet vi gör idag. Vi lovar att göra största möjliga skillnad för varje insamlad krona. Det är vår förhoppning att den här rapporten ska ge en bild av vad de pengar som skänks till Bris gör för skillnad.

Det är tack vare er vi kan göra den skillnad vi gör!

BRIS

bris.se
givar-service@bris.se
08-59 88 88 00
Swish: 9015041
Pg: 901504-1
Facebook: facebook.se/BRIS
Twitter: @BRISpress
#bris

BRIS VILL TACKA SINA HUVUDSPONSORER

KappAhl

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 40

KS-KcS.2022.21

Strategi för suicidprevention

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen antar Strategi för suicidprevention i Valdemarsviks kommun 2022-2024

Kommunstyrelsen uppdrar styrgrupp folkhälsa att utse en samordnande funktion för det preventiva arbetet

Kommunstyrelsen uppdrar styrgrupp folkhälsa att tillsätta en tvärssektoriell arbetsgrupp med uppdraget att göra en nulägesbild av det suicidpreventiva arbetet samt förslag på en åtgärdsplan för det suicidpreventiva arbetet, senast 31 augusti.

Ärendebeskrivning

Varje år tar cirka 1500 personer sitt liv i Sverige. Ungefär 50 av dessa personer är hemmahörande i Östergötland. Mellan åren 2010-2019 tog 13 personer i Valdemarsviks kommun sitt liv. Suicidhandlingar är den yttersta konsekvensen av ett svårt lidande. Lidandet kan ha orsakats av svår sjukdom (psykisk eller somatisk), eller av olika trauman och svårt drabbande livshändelser (arbetslöshet, ekonomiska svårigheter, social isolering eller förlust av närstående).

På uppdrag av LGVO i Östergötland (Ledningsgrupp vård och omsorg) togs en strategi för suicidprevention i Östergötland fram under 2021 i samverkan mellan länets kommuner och flera andra aktörer i länet. Samtliga kommuner i Östergötland ställde sig bakom strategin under 2021.

Syftet med den regionala strategin är att vägleda berörda aktörer i det preventiva arbetet, med möjlighet att anpassa arbetet efter de behov och förutsättningar som finns inom respektive organisation. Strategin gäller till och med 2025 och utgår från de nio nationella åtgärds-områdena för att minska suicid (självmod*).

* Här samt i strategin används orden självmord och suicid synonymt.

KSAU § 40

KS-KcS.2022.21

På uppdrag av styrgruppen för folkhälsoarbetet i Valdemarsviks kommun har kommunens preventionsgrupp i samverkan med enheten för psykisk hälsa inom Stöd och omsorg tagit fram ett förslag på strategi för suicidprevention i Valdemarsviks kommun.

Syftet med Valdemarsviks strategi för suicidprevention är att:

- skapa ett systematiskt och samordnat suicidpreventivt arbete inom Valdemarsviks verksamheter
- förbättra samverkan i det preventiva arbetet (såväl internt som med externa aktörer)

Det suicidpreventiva arbetet ska utgå från följande mål:

1. Öka kunskapen om suicid, suicidprevention, psykisk ohälsa och kännedomen om befintliga stödinsatser. Målgrupp: kommunens medarbetare, chefer och politiker
2. Sprida kunskap om lokalsamhällets stödinsatser till personer som mår psykiskt dåligt samt till anhöriga som har någon i sin närhet som mår dåligt eller som tagit sitt liv
3. Systematisera det preventiva arbetet kring suicid och psykisk ohälsa inom kommunens verksamheter

Strategins ovanstående mål behöver brytas ner till konkreta aktiviteter. Dels inom kommunens olika verksamheter, dels i form av gemensamma sektorsövergripande aktiviteter (inklusive samhällsbyggnad, personalkontor m.fl.). Aktiviteterna ska vara behovsstyrda vilket kräver en nulägesbild av redan pågående insatser, förbättringsområden samt ett beslut kring vilka aktiviteter som bör prioriteras på kort sikt respektive lång sikt.

För att få ett helhetsgrepp om det suicidpreventiva arbetet behöver aktiviteterna projektledas av en utsedd samordningsfunktion. En samordnare är även viktig för att mobilisera samverkan med externa aktörer, driva de samhällsriktade insatserna, omvärldsbevaka suicidfrågan (delta i nätverk, seminarium samt i uppföljningsarbetet).

Styrgruppen för kommunens folkhälsoarbete (kommundirektör och sektorchefer) ansvarar för att strategins mål bryts ner till aktiviteter, genomförs och följs upp. Resultat och genomförda insatser ska rapporteras i Kommunstyrelsen årligen.

Justerare

.....

.....

KSAU § 40

KS-KcS.2022.21

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Staben 2022-03-15

Strategi för suicidprevention i Valdemarsviks kommun 2022-2024

Strategi för suicidprevention i Östergötland 2021-2025

Strategi för en god och jämlik folkhälsa i Valdemarsviks kommun 2018-2022

Preventionsstrategi för Valdemarsviks kommun 2021-2022

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Staben

Emelie Nisu

Folkhälsoutvecklare

Tel: 0123-192 31

E-post: emelie.nisu@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Strategi för suicidprevention

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar Strategi för suicidprevention i Valdemarsviks kommun 2022-2024

Kommunstyrelsen uppdrar styrgrupp folkhälsa att utse en samordnande funktion för det preventiva arbetet

Kommunstyrelsen uppdrar styrgrupp folkhälsa att tillsätta en tvärspektoriell arbetsgrupp med uppdraget att göra en nulägesbild av det suicidpreventiva arbetet samt förslag på en åtgärdsplan för det suicidpreventiva arbetet, senast 31 augusti.

Ärendebeskrivning

Varje år tar cirka 1500 personer sitt liv i Sverige. Ungefär 50 av dessa personer är hemmahörande i Östergötland. Mellan åren 2010-2019 tog 13 personer i Valdemarsviks kommun sitt liv. Suicidhandlingar är den yttersta konsekvensen av ett svårt lidande. Lidandet kan ha orsakats av svår sjukdom (psykisk eller somatisk), eller av olika trauman och svårt drabbande livshändelser (arbetslöshet, ekonomiska svårigheter, social isolering eller förlust av närstående).

På uppdrag av LGVO i Östergötland (Ledningsgrupp vård och omsorg) togs en strategi för suicidprevention i Östergötland fram under 2021 i samverkan mellan länets kommuner och flera andra aktörer i länet. Samtliga kommuner i Östergötland ställde sig bakom strategin under 2021.

Syftet med den regionala strategin är att vägleda berörda aktörer i det preventiva arbetet, med möjlighet att anpassa arbetet efter de behov och förutsättningar som finns inom respektive organisation. Strategin gäller till och med 2025 och utgår från de nio nationella åtgärds-områdena för att minska suicid (självmod*).

* Här samt i strategin används orden självmord och suicid synonymt.

På uppdrag av styrgruppen för folkhälsoarbetet i Valdemarsviks kommun har kommunens preventionsgrupp i samverkan med enheten för psykisk hälsa inom Stöd och omsorg tagit fram ett förslag på strategi för suicidprevention i Valdemarsviks kommun.

Syftet med Valdemarsviks strategi för suicidprevention är att:

- skapa ett systematiskt och samordnat suicidpreventivt arbete inom Valdemarsviks verksamheter
- förbättra samverkan i det preventiva arbetet (såväl internt som med externa aktörer)

Det suicidpreventiva arbetet ska utgå från följande mål:

1. Öka kunskapen om suicid, suicidprevention, psykisk ohälsa och kännedomen om befintliga stödinsatser. Målgrupp: kommunens medarbetare, chefer och politiker
2. Sprida kunskap om lokalsamhällets stödinsatser till personer som mår psykiskt dåligt samt till anhöriga som har någon i sin närhet som mår dåligt eller som tagit sitt liv
3. Systematisera det preventiva arbetet kring suicid och psykisk ohälsa inom kommunens verksamheter

Strategins ovanstående mål behöver brytas ner till konkreta aktiviteter. Dels inom kommunens olika verksamheter, dels i form av gemensamma sektorsövergripande aktiviteter (inklusive samhällsbyggnad, personalkontor mfl). Aktiviteterna ska vara behovsstyrda vilket kräver en nulägesbild av redan pågående insatser, förbättringsområden samt ett beslut kring vilka aktiviteter som bör prioriteras på kort sikt respektive lång sikt.

För att få ett helhetsgrepp om det suicidpreventiva arbetet behöver aktiviteterna projektledas av en utsedd samordningsfunktion. En samordnare är även viktig för att mobilisera samverkan med externa aktörer, driva de samhällsriktade insatserna, omvärldsbevaka suicidfrågan (delta i nätverk, seminarium samt i uppföljningsarbetet).

Styrgruppen för kommunens folkhälsoarbete (kommundirektör och sektorchefer) ansvarar för att strategins mål bryts ner till aktiviteter, genomförs och följs upp. Resultat och genomförda insatser ska rapporteras i Kommunstyrelsen årligen.

Beslutsunderlag

Strategi för suicidprevention i Valdemarsviks kommun 2022-2024

Strategi för suicidprevention i Östergötland 2021-2025

Strategi för en god och jämlik folkhälsa i Valdemarsviks kommun 2018-2022

Preventionsstrategi för Valdemarsviks kommun 2021-2022

Beslutet skickas till
Folkhälsoutvecklaren
Styrgrupp folkhälsa
Projektledare för psykisk hälsa
Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Strategi för suicidprevention i Valdemarsviks kommun 2022-2024

Antagen i Kommunstyrelsen XXXX

VALDEMARSVIKS
KOMMUN

Inledning

Varje år tar cirka 1500 personer sitt liv i Sverige. Ungefär 50 av dessa personer är hemmahörande i Östergötland. Mellan åren 2010-2019 tog 13 personer i Valdemarsviks kommun sitt liv. Suicidhandlingar är den yttersta konsekvensen av ett svårt lidande. Lidandet kan ha orsakats av svår sjukdom (psykisk eller somatisk), eller av olika trauman och svårt drabbande livshändelser (arbetslöshet, ekonomiska svårigheter, social isolering eller förlust av närstående).

Varje suicid innebär en tragedi utifrån flera perspektiv. Suicid medför stort lidande i första hand för varje enskild person som inte ser någon annan utväg än att ta sitt liv men även för närstående och övrigt socialt nätverk. Utöver sorgen finns det många gånger också känslor av skam och skuld bland närstående. Ur ett samhällsperspektiv är suicid ett allvarligt folkhälsoproblem då det mänskliga lidandet även medför samhällsekonomiska konsekvenser. Många olika aktörer berörs, och en bred samverkan kring preventiva och stödjande åtgärder krävs därför.

Begreppsdefinition av självmord och suicid

Socialstyrelsen definierar ordet självmord som: "En medveten, avsiktlig, självförvållad, livshotande handling som leder till döden. Termen suicid är synonym med termen självmord, men har en annan klang då begreppet *mord* inte ingår i ordet. Många självmord är oplanerade och inträffar i kaotiska situationer som ett utslag av impulsmässiga reaktioner, varför man kan ha anledning att undvika uttrycket *mord* som leder tanken till en överlagd, uppsåtlig handling". I följande strategi används orden självmord och suicid synonymt.

Nationella åtgärdsområden

År 2008 antog Regeringen en nollvision för suicid, vilken innebär en övertygelse om att suicid kan förebyggas. Regeringen har enats om nio åtgärdsområden för att minska suicid¹:

1. Insatser som främjar goda livschanser för mindre gynnade grupper.
2. Insatser som minskar alkoholkonsumtionen i befolkningen och i högriskgrupper för självmord.
3. Minskad tillgänglighet till medel och metoder för självmord.
4. Självmordsprevention som hantering av psykologiska misstag.
5. Medicinska, psykologiska och psykosociala insatser.
6. Spridning av kunskap om evidensbaserade metoder för att minska självmord.
7. Kompetenshöjning hos personal och andra nyckelpersoner i vård och omhändertagande av personer med självmordsproblematik.
8. Händelseanalyser av lex Maria-anmälningar.
9. Stöd till frivilligorganisationer.

---

¹ Ett nationellt handlingsprogram för suicidprevention, Folkhälsomyndigheten.

Regional Strategi för suicidprevention

På uppdrag av LGVO i Östergötland (Ledningsgrupp vård och omsorg) togs en strategi för suicidprevention i Östergötland fram under 2021. Samtliga kommuner i Östergötland har ställt sig bakom strategin. Strategin gäller till och med 2025 och utgår från de nio nationella åtgärdsområdena ovan. Strategin är framtagen i samverkan och dialog mellan regionala och lokala parter i Östergötland. Strategin är tänkt att utgöra en gemensam vägvisare för det suicidpreventiva arbetet i Östergötlands län genom att ange insatsområden som långsiktigt kan bidra till att utveckla arbetet hos parterna. Samtidigt ska den ge möjlighet och utrymme för anpassning till parternas lokala lägesbilder och behov i planeringen av aktiviteter.

Suicidprevention i Valdemarsvik

I Valdemarsviks kommun finns en politisk enighet kring att det finns behov av en särskild strategi för suicidprevention, samtidigt som de preventiva insatserna sker och följs upp inom ramen för det övergripande folkhälsoarbetet. Syftet med Valdemarsviks strategi för suicidprevention är att:

- skapa ett systematiskt och samordnat suicidpreventivt arbete inom Valdemarsviks verksamheter
- förbättra samverkan i det preventiva arbetet (såväl internt som med externa aktörer)

Mål i det suicidpreventiva arbetet

Det övergripande målet i Valdemarsviks folkhälsoarbete är att skapa en god och jämlik folkhälsa i Valdemarsvik. I kommunens Folkhälsostrategi 2018-2022 är *Psykisk hälsa och suicid* ett av fem prioriterade områden, med följande övergripande mål:

- Invånarna i Valdemarsvik ska ha en god psykisk och självupplevd hälsa och välbefinnande
- Ingen individ ska behöva lida av självskadande beteende, göra försök till suicid eller ta sitt liv

Det suicidpreventiva arbetet ska utgå från följande mål:

1. Öka kunskapen om suicid, suicidprevention, psykisk ohälsa och kännedomen om befintliga stödinsatser. Målgrupp: kommunens medarbetare, chefer och politiker
2. Sprida kunskap om lokalsamhällets stödinsatser till personer som mår psykiskt dåligt samt till anhöriga som har någon i sin närhet som mår dåligt eller som tagit sitt liv
3. Systematisera det preventiva arbetet kring suicid och psykisk ohälsa inom kommunens verksamheter

Genomförande

Strategins mål behöver brytas ner till konkreta aktiviteter. Dels inom kommunens olika verksamheter, dels till gemensamma sektorsövergripande aktiviteter. Suicidpreventiva insatser skall även ske samhällsinriktat och i samverkan med externa aktörer (Region Östergötland, Polisen, Räddningstjänsten osv). För att få ett helhetsgrepp om det suicidpreventiva arbetet bör aktiviteterna samordnas och drivas i en gemensam process.

Styrgruppen för kommunens folkhälsoarbete (kommundirektör och sektorchefer) ansvarar för att strategins mål bryts ner till aktiviteter, genomförs och följs upp.

Uppföljning

Styrgruppen för kommunens folkhälsoarbete ansvarar för att insatser och delmål årligen följs upp och redovisas för Kommunstyrelsen. Uppföljningen sker via kommunens samtliga ledningsgrupper samt rapporteras i ordinarie styrsystem (Stratsys). Insatser riktade till barn och unga följs upp via kommunens *Preventionsstrategi för barn och unga*.

Strategins mål följs upp med nyckeltal från exempelvis:

- Socialstyrelsens dödsorsaksregister
- Befolkningsenkäten Hälsa på lika villkor
- Elevhälsoenkäten "Om mig"
- Elevhälsans hälsosamtal

Strategi för suicidprevention 2021-2025

Östergötlands län

Version 2021-06-22

Innehållsförteckning

1 Inledning	2
1.1 Bakgrund	2
1.2 Agenda 2030.....	3
1.3 Nationellt handlingsprogram.....	3
2 Uppdrag om suicidpreventivt arbete i Östergötland	4
2.1 Vision för det suicidpreventiva arbetet	5
2.2 Syfte.....	5
2.3 Mål	5
2.4 Insatsområden	6
2.5 Tillämpning	6
3 Prevention	6
3.1 Hälsans bestämningsfaktorer utifrån suicidprevention	6
3.2 Bred ansats utifrån universell, selektiv och indikerad prevention	7
3.3 Suicid som psykologiskt olycksfall	9
3.4 Kunskapsunderlag för suicidpreventiva insatser	10
4 Lägesbeskrivning	10
4.1 Nationell	10
4.2 Regional.....	12
5 Östergötlands prioriterade insatsområden och åtgärder	13
6 Aktörer på regional och lokal nivå	17
7 Implementering och uppföljning av strategin.....	20
8 Kommunikationsplan	21
Bilaga 1 Kunskapsunderlag	25
Risk- och skyddsfaktorer för suicid och suicidhandlingar	25
Definitioner och begrepp.....	26

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Varje år tar cirka 1500 personer sitt liv i Sverige. Ungefär 50 av dessa personer är hemmahörande i Östergötland.

Suicidhandlingar är den yttersta konsekvensen av ett svårt lidande. Lidandet kan ha orsakats av svår sjukdom (psykisk eller somatisk), eller av olika trauman och svårt drabbande livshändelser, som exempelvis arbetslöshet, ekonomiska svårigheter, social isolering eller förlust av närstående.

Varje suicid innebär en tragedi utifrån flera perspektiv. Det medför stort lidande i första hand för varje enskild person som inte ser någon annan utväg än att ta sitt liv, men även för den krets av närstående och övrigt socialt nätverk som berörs av dödsfallet. Sorgen för de närstående kompliceras ofta av känslor av skam och skuld och av de tabun när det gäller suicid som finns i samhället.

Suicid är ett allvarligt folkhälsoproblem och medför även stora samhällsekonomiska konsekvenser. Suicidprevention är därför ett angeläget utvecklingsområde, såväl utifrån det individuella perspektivet som ur ett folkhälsoperspektiv.

Forskning visar att det är möjligt att förebygga suicidhandlingar. Såväl Nationellt Centrum för Suicidforskning och Prevention (NASP), Statens beredning för medicinsk utvärdering (SBU) och Folkhälsomyndigheten har i genomgångar av vetenskaplig litteratur visat att olika typer av insatser minskar utfall av suicid, suicidförsök och/eller suicidtankar. Eftersom en komplex problematik och ett brett spektrum av riskfaktorer ligger bakom suicidhandlingar, kräver suicidprevention en bred ansats där många samhällsaktörer samverkar och samordnar sina insatser.

Riksdagen antog redan 2008 en vision att ingen ska behöva ta sitt liv, det vill säga att ingen bör hamna i en så utsatt situation att den enda utvägen upplevs vara suicid. Visionen återfinns i [Prop 2007/08:110, En förnyad folkhälsopolitik](#).

Ett nationellt handlingsprogram för suicidprevention <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/e/ett-nationellt-handlingsprogram-for-suicidprevention/togs> fram. Programmet består av nio åtgärdsområden som omfattar insatser på såväl individ- som befolkningsnivå. Dessa betraktas som utgångspunkten för det suicidförebyggande arbetet i landet och är viktiga för att få generell och övergripande vägledning.

Strategi för suicidprevention i Östergötland har tagits fram med utgångspunkt från det nationella handlingsprogrammet och förankrats i samverkan och dialog mellan regionala och lokala parter i Östergötland. Strategin är tänkt att utgöra en gemensam vägvisare för det suicidpreventiva arbetet i Östergötlands län genom att ange insatsområden som långsiktigt kan bidra till att utveckla arbetet hos parterna. Samtidigt ska den ge möjlighet och utrymme för anpassning till parternas lokala lägesbilder och behov i planeringen av aktiviteter.

Strategin för suicidprevention i Östergötland gäller till och med år 2025. Anledningen är att regeringen har fattat beslut om att ta fram en ny nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention. Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen samordnar arbetet och ytterligare 22 myndigheter och andra samhällsaktörer medverkar. Ett förslag till strategi med mål, prioriteringar och indikatorer för uppföljning ska slutredovisas senast 1 september 2023 till regeringen. Detta bör efter beslut utgöra underlag för fortsatt regionalt och lokalt utvecklingsarbete inom området psykisk hälsa och suicidprevention.

1.2 Agenda 2030

Suicidprevention är en del i arbetet för en hållbar värld inom ramen för Agenda 2030. Flera av målen har direkt påverkan tex mål 10 minskad ojämlikhet. Alla målen påverkar hälsan direkt eller indirekt och påverkar alltså i sin tur även suicid.

1.3 Nationellt handlingsprogram

Ett nationellt handlingsprogram för suicidprevention antogs av riksdagen 2008 och utgör utgångspunkten för det suicidförebyggande arbetet i landet. Det utgår från den tydliga visionen att ingen människa ska behöva hamna i en sådan situation att självmord ses som den enda utvägen. Detta brukar beskrivas som "nollvisionen" och syftar till att samla olika krafter i samhället åt ett gemensamt håll.

Det nationella handlingsprogrammet innehåller nio strategiska åtgärdsområden för att minska suicid. De utgår från dels ett individperspektiv, dels ett befolkningsperspektiv. Perspektiven kompletterar varandra, och båda är nödvändiga för att det förebyggande arbetet ska ha effekt. Det individinriktade arbetet syftar till att på bästa sätt stödja personer med risk för suicid. Det befolkningsinriktade arbetet syftar till att skapa stödjande och mindre riskutsatta miljöer.

De strategiska åtgärdsområdena för att minska suicid:

1. Insatser som främjar goda livschanser för mindre gynnade grupper.
2. Insatser som minskar alkoholkonsumtionen i befolkningen och i högriskgrupper för självmord.
3. Minskad tillgänglighet till medel och metoder för självmord.
4. Självmordsprevention som hantering av psykologiska misstag.
5. Medicinska, psykologiska och psykosociala insatser.
6. Spridning av kunskap om evidensbaserade metoder för att minska självmord.
7. Kompetenshöjning hos personal och andra nyckelpersoner i vård och omhändertagande av personer med självmordsproblematik.
8. Händelseanalyser av lex Maria-anmälningar.
9. Stöd till frivilligorganisationer.

2 Uppdrag om suicidpreventivt arbete i Östergötland

Uppdraget att ta fram en länsgemensam strategi för att minska suicid och suicidförsök och kommer från Ledningsgrupp vård och omsorg (LGVO) och återfinns i [LGVO:s arbetsplan 2020-2021](#):

Ta fram en länsgemensam och långsiktig strategi för att minska suicid och suicidförsök och stödja den lokala utvecklingen av ett befolkningsinriktat och kunskapsbaserat suicidpreventivt arbete. Denna aktivitet sker i samverkan med representanter från olika huvudmän, myndigheter och berörda intresseorganisationer.

LGVO utgör tjänstemannaledning och gemensamt organ för ledning och styrning av utvecklingsarbeten och aktiviteter inom området vård och omsorg i Östergötland och tar fram underlag för gemensamma politiska beslut i samråd vård och omsorg (SVO).

I Region Östergötlands [Treårsbudget 2021-2023 med fokusområden 2021 och strategiprogram](#) ingår även ett uppdrag om att ta fram en plan för suicidprevention.

Arbetet med strategin har involverat flera samhällsaktörer vars uppdrag, direkt och indirekt, inbegriper suicidpreventiva insatser och där samtliga har sett behov av att utveckla samsyn och gemensamma utgångspunkter för det suicidpreventiva arbetet i Östergötland. Alla parter som medverkat vid framtagandet av strategin deltar utifrån egna uppdrag och mandat.

Följande parter har deltagit i framtagandet av strategin:

- Kommunerna i Östergötland med representation från Motala, Norrköpings och Åtvidabergs kommuner
- Länsstyrelsen Östergötland
- Polismyndigheten, polisområde Östergötland
- Region Östergötland
- Räddningstjänsterna i Östergötland med representation från Räddningstjänsten Östra Götaland
- SOS Alarm Sverige AB i Östergötland
- SPES i Östergötlands län (SuicidPrevention och Efterlevandes Stöd)
- Svenska kyrkan, Linköpings stift

2.1 Vision för det suicidpreventiva arbetet

Visionen för det suicidpreventiva arbetet är att ingen person ska behöva hamna i en sådan utsatt situation att suicid upplevs som den enda utvägen.

Det innebär att det finns ett gemensamt samhällsansvar för att förebygga suicid och visar på vikten av att samordna insatserna och rikta kraften åt ett gemensamt håll.

2.2 Syfte

Strategin för suicidprevention syftar till att stärka det suicidpreventiva arbetet i Östergötlands län. Genom en bred ansats utifrån universell, selektiv och indikerad prevention ska strategin ge förutsättningar för ett strukturerat och samordnat suicidpreventivt arbete mellan huvudmän, myndigheter och andra samhällsaktörer, vars uppdrag och verksamhet har betydelse för att förebygga suicid.

Syftet med strategin är också att omsätta de nationella mål- och insatsområdena till regional och lokal nivå utifrån behov och lägesbild i Östergötland samt låta effektiva och kunskapsbaserade insatser vara vägledande vid valet av aktiviteter och insatser.

2.3 Mål

Övergripande målsättning för det suicidpreventiva arbetet i Östergötland är att minska förekomst av suicid och suicidförsök i alla åldersgrupper.

Strategins delmål är att:

- Stödja framtagandet av lokala handlingsplaner/styrdokument för suicidprevention, inom och mellan huvudmän, myndigheter och organisationer i länet.

- Säkerställa strukturer för långsiktig samverkan och samordning av berörda aktörers suicidpreventiva insatser.
- Öka medvetenhet och kunskap om riskgrupper och bakgrundsfaktorer till suicid för att bättre kunna uppmärksamma personer som kan befinna sig i risk, och planera insatser på individ- och befolkningsnivå .
- Genomföra kompetenshöjande aktiviteter för att förbättra omhändertagandet av personer med risk för suicid och suicidnära personer.

2.4 Insatsområden

Fyra insatsområden har identifierats som centrala för det fortsatta utvecklingsarbetet med suicidprevention i länet:

- Lokalt arbete med handlingsplaner/styrande dokument för suicidprevention.
- Samverkan och samordning.
- Utbildning och kompetenshöjande insatser - ökad kunskap.
- Minimera risker för suicid och suicidförsök.

2.5 Tillämpning

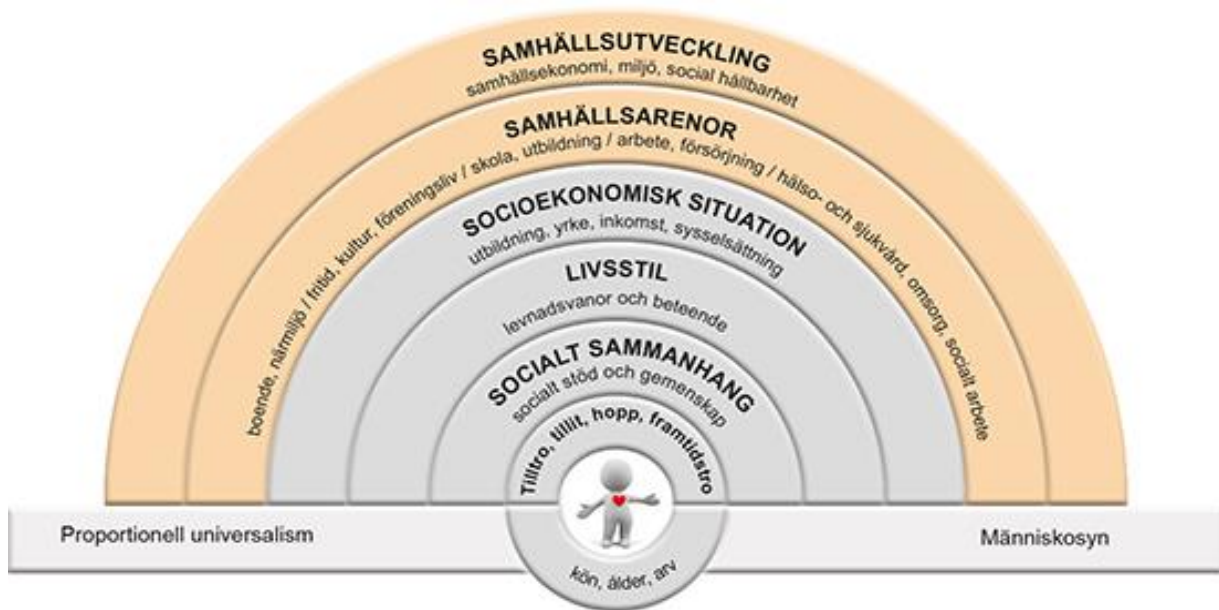
Strategin för suicidprevention riktar sig till Region Östergötland och länets kommuner, myndigheter med regionala och lokala uppdrag samt andra samhällsaktörer och ideella organisationer.

Varje huvudman, myndighet och annan berörd aktör beslutar i den egna verksamheten om insatsområden och aktiviteter som presenteras i strategin. I tillämpliga delar kan strategin över tid ge genomslag i avtal med verksamheter som utförs på uppdrag av huvudmännen.

3 Prevention

3.1 Hälsans bestämningsfaktorer utifrån suicidprevention

Hälsan i en befolkning beror på många olika faktorer och kan ses som resultatet av ett samspel mellan individ och samhälle. För att uppnå en god och jämlik hälsa krävs att människor ges likvärdiga villkor och förutsättningar. Hälsans bestämningsfaktorer illustreras i nedanstående modell. De kan fungera som utgångspunkt för ett sektorövergripande samarbete för suicidprevention där alla samhällsarenor berörs; Boende och närområde, kultur och fritid, skola och utbildning, arbete och försörjning samt omsorg samt hälso- och sjukvård.

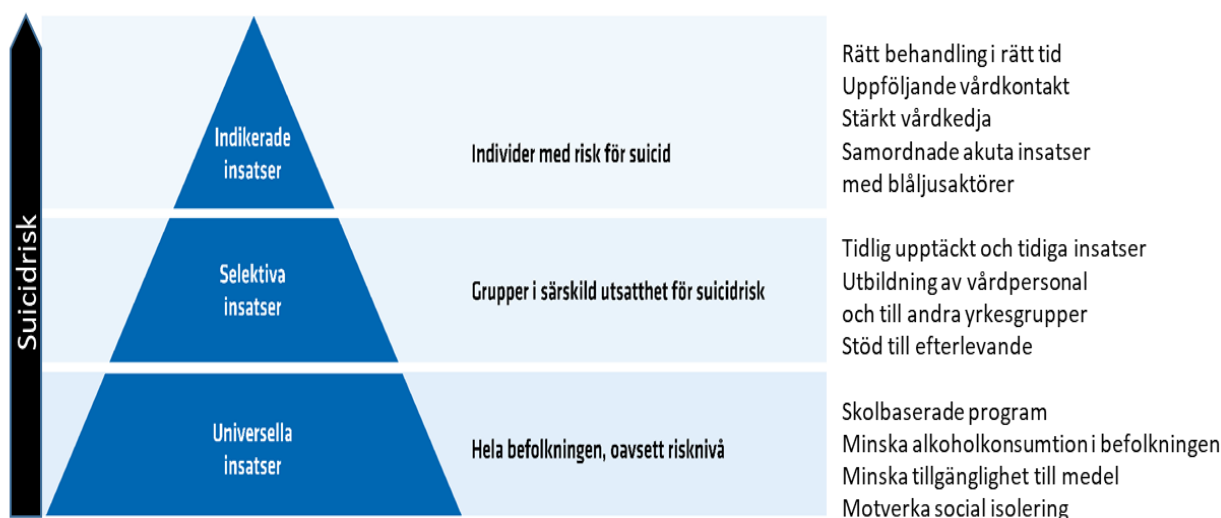

”Östgötamodellen för jämlik hälsa – ett samspel mellan individ, miljö och samhälle”, baserad på hälsans bestämningsfaktorer av Dahlgren och Whitehead, 1991. Östgötakommissionens slutrapport 2014

Hälsofrämjande insatser och prevention ger effekter inom flera områden än på det område som insatsen riktar sig till. Insatser för ökad fysisk aktivitet främjar psykisk hälsa, insatser mot riskbruk av alkohol kan vara suicidförebyggande genom att minska risken för impulsiva suicidhandlingar. I [Östgötakommissionen för folkhälsa slutrapport](#) finns rekommendationer för att motverka den ojämlika hälsan.

3.2 Bred ansats utifrån universell, selektiv och indikerad prevention

Det suicidpreventiva arbetet i Östergötlands län ska utgå från en bred ansats utifrån universell, selektiv och indikerad prevention (se figur 2 nedan). Det innebär att insatserna har olika fokus beroende på risknivå och riktar sig till olika målgrupper i befolkningen. Vidare innebär det att huvudmän, myndigheter och andra samhällsaktörer utifrån sina uppdrag har olika fokus relaterat till preventionsnivåerna.

Från folkhälsomyndigheten och Strategi för suicidprevention, Region Stockholm, 2020.

Nivå 1 – universella insatser

Universell suicidprevention riktar sig till hela befolkningen oavsett risknivå, med fokus på människors livsvillkor och på att främja goda livschanser för mindre gynnade grupper. Universella insatser når fler personer och ger därmed större effekt än insatser riktade till enbart riskgrupper. Universella suicidpreventiva insatser handlar inte bara om att förebygga psykisk ohälsa, utan även om att förebygga andra orsaker till lidande såsom kränkande särbehandling, trakasserier och diskriminering, social isolering och andra typer av utsatthet. Barn och ungdomar är viktiga målgrupper för de universella insatserna som i bästa fall även ger skyddande effekter livet ut.

Exempel på insatser riktade till hela eller delar av befolkningen är exempelvis skolbaserade program för att förstärka skyddande faktorer och minska riskfaktorer, insatser för att minska alkoholkonsumtionen i befolkningen, informationskampanjer riktade till invånarna om att det är möjligt att få hjälp vid lidande och suicidalitet.

Insatser för att göra förändringar i den fysiska miljön för att hindra självmordshandlingar, samt begränsa tillgången till suicidmedel inkluderas också i denna preventionsnivå. Utgångspunkten för dessa insatser är att, ju längre det tar och ju svårare det är för en person att anskaffa ett dödligt medel (t.ex. klättra över ett broräcke, eller få i sig läkemedel) desto mer tid finns det för personen att bli kvitt sina mest intensiva suicidtankar eller bli omhändertagen av andra. Mer finns att läsa i skriften från Sveriges kommuner och regioner SKR med namnet [Förebygga suicid i fysisk miljö, 2019](#).

Nivå 2 - selektiva insatser

Selektiv suicidprevention riktar sig till grupper i särskild utsatthet för suicidrisk, det vill säga de som på gruppnivå har en känd förhöjd risk, men därmed inte säkert har förhöjd risk som individer. Äldre och i synnerhet äldre män är exempel på en riskgrupp där ensamhetsproblematik kan spela en avgörande roll. Anhöriga till personer som har

dött i suicid utgör också en riskgrupp. Risk- eller missbruk av alkohol, droger och spel innebär förhöjd risk för suicid.

Andra grupper med hög risk för suicid är HBTQI-personer, ensamkommande och asylsökande som riskerar avslagsbeslut, personer som utsatts för mobbing eller är våldsutsatta samt förövare, liksom personer i socioekonomisk utsatthet.

Insatserna vad gäller selektiv suicidprevention syftar till att fånga upp de personer som är i behov av hjälp, stöd och vård för sjukdom, beroende och/eller livsproblem, samt att stärka personernas förmåga att hantera livskriser. Ju tidigare insatser sätts in desto större chans finns att förebygga suicid.

Det finns inte alltid behov av särskilda insatser som är anpassade för en specifik grupp. Inom strategin ryms dock även vidareutveckling och utvärdering av insatser för olika riskgrupper där det idag finns initiativ men där det saknas evidens vad gäller minskning av suicidhandlingar. Insatser att utveckla är exempelvis sådana som syftar till att minska social isolering hos äldre och utveckla krisomhändertagande för efterlevande.

Nivå 3 - indikerade insatser

Indikerad prevention riktar sig till personer med individuell risk för suicid. En betydande andel av de personer som försökt ta sina liv har i olika studier konstaterats lida av depression, ångesttillstånd, schizofreni eller annan psykisk sjukdom. Därutöver finns det somatiska tillstånd som för med sig ett betydande lidande och som kan resultera i suicidhandlingar såsom maligna tumörsjukdomar, diabetes, KOL, epilepsi och kronisk smärta. Vid nydiagnostiserade sjukdomstillstånd som medför svåra konsekvenser för individen finns också en risk för suicid.

Samsjuklighet av alla slag är viktigt att identifiera och behandla för att förebygga suicidhandlingar. Patienter med förhöjd risk att ta sitt liv förekommer därmed inom alla delar av hälso- och sjukvården. För att minska risken för suicid behöver verksamheter inom hälso- och sjukvården arbeta systematiskt, med evidensbaserade behandlingsmetoder och med god samverkan mellan olika instanser. Tidig upptäckt, diagnosticering, behandling och uppföljning är centralt, liksom åtgärder för att minska eventuell social problematik.

3.3 Suicid som psykologiskt olycksfall

Det blir allt mer vanligt att betrakta suicid som psykologiska olycksfall till följd av psykiska och fysiska påfrestningar där flera omständigheter och situationer påverkar händelseförloppet. Utgångspunkt för detta synsätt är en förklaringsmodell som bygger på samma principer som uppkomsten av fysiska olyckshändelser och tillbud.

Det innebär att ett systemperspektiv behövs för att förstå bakomliggande orsaker och därmed kunna verka för effektiva och robusta förebyggande åtgärder. Det kan också bidra till att tydliggöra att insatser på olika preventionsnivå behöver genomföras parallellt.

Att betrakta suicid som psykologiska olycksfall innebär att suicidprevention kan vara en integrerad del i det trygghets- och olycksförebyggande arbete i kommunen och även integreras inom ramen för samhällsplanering och arbetet med social hållbarhet. Ett exempel är Jönköpings kommun där suicidprevention ingår som en del i det kommunala handlingsprogrammet för trygghet och säkerhet. Det beskrivs i en rapport med titeln [Suicidpreventivt arbete i Jönköping](#).

3.4 Kunskapsunderlag för suicidpreventiva insatser

Ambitionen är att strategin och det fortsatta arbetet med lokala handlingsplaner/styrdokument för suicid-prevention så långt möjligt ska bygga på metoder som utvärderats vetenskapligt med suicid och/eller suicidförsök som utfallsmått. Det finns dock aktiviteter och strukturer som inte har studerats i ett vetenskapligt sammanhang, men som utifrån kunskapsbaserad praktik bedöms vara nödvändiga som förutsättningar för ett lyckat suicidpreventivt arbete.

Nationellt Centrum för Suicidforskning och Prevention (NASP) har genomfört omfattande litteraturstudier av evidensbaserade metoder för att förebygga suicid och sammanställt ett kunskapsunderlag med rekommendationer för suicidpreventiva åtgärder som finns tillgängliga på sidan www.respi.se Plattformens innehåll är tänkt att uppdateras kontinuerligt i takt med att ny forskning och ”best practice” tas fram och kan med fördel användas som kunskapsstöd i det fortsatta lokala arbetet.

Det finns även ett utarbetat stödmaterial för att ta fram lokala handlingsplaner/styrdokument på sidan. Materialet innehåller en mall som i första hand är framtagen som stöd till kommuner men som kan vara användbart för mera verksamhetsspecifika handlingsplaner.

4 Lägesbeskrivning

4.1 Nationell

Varje år dör cirka 1500 personer i Sverige genom suicid, vilket innebär att ungefär fyra personer tar sitt liv varje vecka. Förutom att liv går förlorade medför det stort lidande för anhöriga, närstående och andra som berörs av dödsfallet. Suicid innebär även samhällsekonomiska konsekvenser i form av förlorade levnadsår, men även direkta och indirekta kostnader i anslutning till suicidhändelsen. Detta beskrivs av Myndigheten för samhällsberedskap i en rapport med titeln [Samhällsekonomiska konsekvenser av fullbordade suicid, MSB, 2015](#).

Enligt den internationella klassifikationen av dödsorsaker och sjukdomar är säkra suicid de fall där inget tvivel råder om att avsikten har varit att ta sitt liv (avsiktligt självdestruktiv handling). Osäkra suicid (skadehandling med oklar avsikt) används när man är osäker på uppsåtet bakom dödsfallet, d.v.s. om det var en avsiktlig handling eller ett olycksfall.

I Sverige är andelen osäkra suicid relativt hög, ca 20 % av det sammantagna antalet. De flesta osäkra fall är förgiftningar. Det innebär troligen en underrapportering av antalet suicid om man väljer att enbart dödsfall där man med säkerhet vet att avsikten var suicid tas med.

Nationell statistik visar att majoriteten av de som tar sitt liv är män, men kvinnor utgör den största andelen av de som gör suicidförsök. Män 65+ år är fortfarande den grupp som har de högsta suicidtalerna (antal suicid per 100 000 invånare), följt av män i åldrarna 45-64 år.

Nationella trender som avspeglar utvecklingen över tid visar dock en långsam minskning av suicid bland personer i åldersgrupperna 45-64 och 65+, där män bidrar med en större del av minskningen. Däremot finns en oroande ökning av suicid bland kvinnor i åldersgruppen 25-44 år och även bland unga personer 15-24 år. Dessutom gör unga personer som identifierar sig som homo-bi-transsexuella och queer fler självmordsförsök än unga som identifierar sig som heterosexuella. Ytterligare statistik om suicid finns på Nationellt Centrum för Suicidforskning och Prevention, [NASP](https://nasp.se) och på www.respi.se

Folkhälsomyndigheten har sedan i maj 2015 i uppdrag av regeringen att samordna arbetet med suicidprevention på nationell nivå. Arbetet utgår från det Nationella handlingsprogrammet för suicidprevention. Den nationella samordningen syftar till att stödja den sektorsövergripande samverkan mellan myndigheter och andra aktörer vars uppdrag och verksamhet har betydelse för att förebygga suicid. I uppdraget ingår också att stärka framtagande av ny kunskap och kunskapsuppbyggnad samt att följa upp det nationella suicidpreventiva arbetet. www.suicidprevention.se

I den **nationella samordningsgruppen för myndigheter** som Folkhälsomyndigheten samlar ingår representanter från: Inspektionen för vård och omsorg (IVO), Kriminalvården, Läkemiddelsverket, Migrationsverket, Myndigheten för delaktighet (MFD), Polismyndigheten, Skolverket, Socialstyrelsen, SOS Alarm, Statens institutionsstyrelse (SIS) och Trafikverket.

Även en nationell **samordningsgrupp för intresseorganisationer** har etablerats med en rad aktörer som med olika inriktningar och typer av verksamheter bidrar med sina perspektiv och kompletterar myndigheternas insatser genom t.ex. kunskapspridning, opinionsbildning och olika former av stödande arbete.

Socialstyrelsen är Sveriges kunskapsmyndighet för hälso-och sjukvården och socialtjänsten och tar fram föreskrifter, kunskapsstöd och statistik samt gör uppföljningar och utvärderingar. Suicid är ett område som Socialstyrelsen uppmärksammar även när det gäller patientsäkerhet och risker i vården. Statistik om suicid finns tillgängligt i [Socialstyrelsens dödsorsaksregister](#).

Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen har ett [gemensamt regeringsuppdrag](#) att ta fram underlag till en kommande strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention. Syftet är att ge regeringen underlag och skapa förutsättningar för att utveckla insatserna inom området. Målsättningen är att stärka den statliga styrningen, att skapa bättre förutsättningar för samordning och samverkan samt att öka kvaliteten, effektiviteten och långsiktigheten i de insatser som genomförs av myndigheter, regioner, kommuner och andra aktörer.

Uppdraget ska genomföras i nära samverkan med 22 andra nationella myndigheter som också har i uppdrag att medverka utifrån sina respektive uppdrag.

4.2 Regional

I Östergötland tar cirka 50 personer sitt liv varje år. Det så kallade suicidtalet som anger antal dödsfall per 100 000 invånare är för länet något lägre än för riket som helhet. Män från Östergötland har lägre självmordstal jämfört med riket som helhet, medan kvinnor från Östergötland ligger högre än riket som helhet.

Suicid båda könen i alla åldrar, per 100 000 invånare. Källa: Socialstyrelsen

	2016	2017	2018	2019
Östergötlands län	10,69	11,21	10,88	11,87
Riket	11,51	11,87	12,51	12,35

Suicid kvinnor i alla åldrar, per 100 000 invånare. Källa: Socialstyrelsen

	2016	2017	2018	2019
Östergötlands län	7,64	8,00	8,37	8,31
Riket	7,15	6,99	7,57	7,75

Suicid män i alla åldrar, per 100 000 invånare. Källa: Socialstyrelsen

	2016	2017	2018	2019
Östergötlands län	13,70	14,37	13,34	15,33
Riket	15,85	16,72	17,41	16,89

Att förhålla sig till statistik vid suicid kräver eftertanke. Det kan vara vanskligt att i någon större utsträckning göra jämförelser mellan enskilda år och mellan olika grupper. När data bryts ner på regional eller kommunal nivå är det svårt att uttala sig om huruvida statistiken avspeglar trender, eller om det handlar om avvikelser år från år.

Risken för spårbarhet till person ökar också när statistik bryts ner på lokal nivå, vilket bör undvikas. Att anta att de nationella uppgifterna i stort avspeglar förhållandena i Östergötland kan vara ett rimligt sätt att förhålla sig. Att studera ett tidsspänn, ex 5-års medelvärde kan vara ett annat möjligt sätt att uttala sig om förändringar i trender. På Folkhälsmyndighetens hemsida finns mera [statistik om suicid och regionala skillnader](#).

5 Östergötlands prioriterade insatsområden och åtgärder

Nedanstående fyra insatsområden har identifierats som centrala för den fortsatta utvecklingen av suicidprevention i länet:

- Lokalt arbete med styrande dokument/handlingsplaner för suicidprevention
- Samverkan och samordning
- Utbildning och kompetenshöjande insatser - ökad kunskap
- Minimera risker för suicid och suicidförsök

Delmål:

- Stödja framtagandet av lokala handlingsplaner/styrdokument för suicidprevention

Insatsområde 1. Lokalt arbete med styrande dokument /handlingsplaner för suicidprevention

Strategisk nivå	Genomförande	Uppföljning
<p>Besluta att ta fram ett specifik styrande dokument/handlingsplan för suicidprevention, med generella och riktade åtgärder. Sektorövergripande inom kommuner och inom Region Östergötland.</p> <p>Säkerställa resurser för framtagande av dokumenten/handlingsplanerna.</p> <p>Beakta suicidpreventiva åtgärder i andra avtal/ överenskommelser, länsgemensamt och lokalt samt inom olika verksamheter.</p>	<p>Ta fram styrande dokument /handlingsplan med utgångspunkt från lokala förutsättningar.</p> <p>Komplettera med verksamhetsspecifika planer.</p> <p>Implementera och göra styrande dokument /handlingsplanerna kända.</p>	<p>Antal framtagna styrande dokument/lokala planer som specifikt avser suicidpreventiva insatser.</p> <p>Indikatorer för uppföljning konkretiseras.</p> <p>I de lokala styrandedokument/planerna kan egna indikatorer för uppföljning anges för den utveckling man vill se.</p>
<p>Säkerställa resurser för genomförande av åtgärder.</p>	<p>Omsätta handlingsplanens åtgärder till konkreta och tidsatta aktiviteter i olika verksamheter.</p> <p>Genomföra aktiviteter enligt beslutad tidsplan.</p>	<p>Årlig redovisning av genomförda aktiviteter.</p>

Ansvariga

- Befintliga beslutsforum i länets kommuner, Region Östergötlands verksamheter och hos andra samhällsaktörer, var för sig och/eller gemensamt.
- Civilsamhällets organisationer kan med fördel medverka i arbetet.
- Utsedda resurspersoner i respektive verksamhet med uppdrag för åtgärder enligt planen.
- Regional samordnare för suicidprevention.

Delmål

- Säkerställa strukturer för långsiktig samverkan och samordning av berörda aktörers suicidpreventiva insatser

Insatsområde 2. Samverkan och samordning

Strategisk nivå	Genomförande	Uppföljning
Besluta om strategisk samverkan på länsnivå, med uttalat mål att samordna suicidpreventiva insatser.	Fortsatt uppdrag för en aktörsgemensam samverkansgrupp för suicidprevention från Region Östergötland, länets kommuner och andra berörda samhällsaktörer.	Årlig sammanställning av aktiviteter inom strategins insatsområden och aktiviteter. Årlig sammanställning av statistik om suicid i Östergötland.
Tydliggöra ansvarsfördelning och roller mellan huvudmännen.	Tydliggöra ansvar och roller mellan aktörer. Genomföra gemensamma aktiviteter.	Årlig sammanställning av pågående utvecklingsarbete.
Identifiera behov av nya samverkansinsatser och initiera genomförande.	Utveckla samverkan i akut skede med utgångspunkt från blåljusaktörernas samverkanslarm och akut psykiatrisk mobilitet.	Uppföljning av genomförda händelseanalyser. Uppföljning av vårdkontakter bland personer som vårdas för suicidförsök.
Fortsatt utveckla samverkan på individnivå	Samverka på individnivå genom Samordnad individuell plan (SIP)	Antal genomförda SIP

Ansvariga

- Beslutsfattare, chefer och ledare hos berörda samhällsaktörer.
- Regional samordnare är sammankallande för den aktörsgemensamma samverkansgruppen.
- Länets kommuner och Region Östergötlands verksamheter samt andra samhällsaktörer, var för sig och/eller gemensamt.
- Även civilsamhällets organisationer kan med fördel medverka i arbetet.

Delmål

- Genomföra kompetenshöjande aktiviteter för att förbättra omhändertagandet av personer med risk för suicid och suicidnära personer.
- Öka medvetenhet och kunskap om riskgrupper och bakgrundsfaktorer till suicid för att bättre kunna uppmärksamma personer som kan befinna sig i risk, och planera insatser på individ- och befolkningsnivå .

Insatsområde 3. Utbildning och kompetenshöjande insatser - ökad kunskap

Strategisk nivå	Genomförande	Uppföljning
Fortsatt omvärldsbevakning inom området. Följa aktuell forskning och nationella kunskaps- underlag om suicidpreventiva insatser.	Sprida kännedom om kunskapsbaserade metoder för att minska suicid och suicidförsök.	Genomförda utbildnings- och fortbildningsinsatser.
Ta ställning till och besluta om länsövergripande utbildningsinsatser.	Planera och genomföra utbildningsinsatser för personal och andra nyckelpersoner som kan komma i kontakt med suicidnära personer. Planera och genomföra yrkesspecifik fortbildning, ex. om suicidriskbedömning.	Genomförda länsgemensamma utbildningsinsatser. Antal deltagare i olika utbildningsinsatser. Utvärdering av utbildningsinsatser.
Minska fördomar och stigmatisering kring suicid och suicidförsök genom informations- och utbildningsinsatser.	Ta fram och sprida informationsmaterial till olika målgrupper och länets invånare. Genomföra offentliga aktiviteter, exempelvis under suicidpreventiva dagen den 10/9.	Genomförda informations- och fortbildnings-insatser till länets invånare.

Ansvariga

- Länets kommuner och Region Östergötlands verksamheter samt andra samhällsaktörer, var för sig och/eller gemensamt.
- Även civilsamhällets organisationer kan med fördel medverka i arbetet.
- Varje aktör ansvarar inom egen verksamhet och deltar på eget mandat i länsgemensamma aktiviteter.
- Regional samordnare för suicidprevention.

Delmål

- Öka medvetenhet och kunskap om riskgrupper och bakgrundsfaktorer till suicid för att bättre kunna uppmärksamma personer som kan befinna sig i risk, och planera insatser på individ- och befolkningsnivå .

Insatsområde 4. Minimera risker för suicid och suicidförsök

Strategisk nivå	Genomförande	Uppföljning
I övergripande strategiska dokument beakta minskad tillgänglighet till medel och metoder för suicid.	Identifiera riskområden och verka för minskad tillgänglighet till medel och metoder för suicid utifrån den egna verksamhetens uppdrag. Aktiv ANDTS prevention.	Genomförd inventering av platser och miljöer med särskild risk för suicid. Identifierade riskområden. Uppföljning enligt ANDTS strategin.
Beakta suicidförebyggande åtgärder i yttre miljö, samhällsplanering och infrastruktur.	Genomföra riskanalyser. Kartlägga särskilt riskabla platser.	Uppföljning enligt kommunal plan för trygghet och säkerhet.
Minimera risk för suicid och suicidförsök på individnivå.	Säkerställa rutiner och riktlinjer för omhändertagande av suicidnära personer. Erbjuda stödinsatser till anhöriga till suicidnära personer. Säkerställa krisomhändertagande till efterlevande Säkerställa rutiner för krisstöd till medarbetare vid suicidhändelser.	Uppföljning av händelseanalyser Kvalitetsgranskning av insatser. Redovisning av möjligheter för anhörigstöd. Framtagna rutiner för akut och uppföljande stöd till efterlevande. Uppföljning av befintliga rutiner.

Ansvariga

- Länets kommuner och Region Östergötlands verksamheter samt andra samhällsaktörer, var för sig och/eller gemensamt.
- Även civilsamhällets organisationer kan med fördel medverka i arbetet.
- HR-organisationer hos aktörerna.
- Regional samordnare för suicidprevention.

6 Aktörer på regional och lokal nivå

I Folkhälsomyndighetens förslag till [struktur för kunskapsbaserad suicidprevention](#) från 2015, föreslogs att en samordningsfunktion skulle inrättas i varje region (landsting) med uppdraget att stödja införandet av det nationella handlingsprogrammet för suicidprevention.

En **samordnande funktion för suicidprevention** från Region Östergötland har sedan 2015 funnits med uppdrag att fungera som en länk mellan nationell och lokal nivå och utgöra ett samordnande stöd för såväl regionala som lokala aktörer i utvecklingen och samordningen av det suicidpreventiva arbetet i Östergötland. Ytterligare uppgifter skulle vara att stödja utvecklingen av långsiktigt tvärsektorieellt kunskapsbaserat regionalt och lokalt arbete samt att stödja utbildning och kompetensutveckling i länet.

Ansvar för det praktiska suicidförebyggande arbetet ligger huvudsakligen hos regionala och lokala aktörer. Samordning på regional nivå är därför viktig för att operativa parter från olika verksamheter lättare ska kunna dela kunskap och erfarenheter med varandra, diskutera insatser och ansvarsfördelning, samt samverka bland annat genom att ta fram regions- eller länsövergripande handlingsprogram för suicidförebyggande åtgärder. Samverkansgruppen ser gärna fler samverkansaktörer i arbetet.

Region Östergötland

Suicidprevention berör alla regionens delar även om fokus utifrån de tre preventionsnivåerna ser olika ut beroende på om det gäller hälso- och sjukvård, regional utveckling eller kollektivtrafik. Det innebär att alla nämnder hanterar områden där suicidprevention berörs, oftast utan att det är uttalat. Arbetet för en jämlik hälsa med utgångspunkt från hälsans bestämningsfaktorer är nära kopplat till och ofta synkroniserat med det suicidpreventiva arbetet.

Hälso- och sjukvårdens ansvarsområde berör alla tre preventionsnivåerna. Primärvård, barn- och ungdomshälsa, specialiserade psykiatri, prehospital vård och akutmottagningar utgör verksamheter där samordning kring strategins insatsområden är extra angeläget och där kliniska behandlingsmetoder, gemensamma riktlinjer och rutiner är viktiga för en fungerande vårdkedja för personer med risk för suicid. Arbetet innefattar även samverkan med externa aktörer och samverkan samt stöd till anhöriga.

Specialistpsykiatrin i Östergötland bedriver hälso- och sjukvård inom barn- och ungdoms- psykiatri, beroendesjukvård samt rättspsykiatri och flyktingmedicin. Det suicidpreventiva arbetet inom Regionens Psykiatricentrum innebär förutom att bedriva psykiatrisk specialistvård, med utredning, behandling och rehabilitering även att utveckla, utbilda och bedriva forskning inom detta kompetensområde.

De barntraumateam som finns i respektive länsdel utgör ett gott exempel på hur barn som anhöriga kan få såväl akuta som uppföljande insatser efter suicid och där det finns en upparbetad samverkan med externa aktörer. Motsvarande insatser för vuxna saknas.

Länsstyrelsen Östergötland

Länsstyrelsen ska verka för att nationella mål får genomslag i länet, och samordnar den statliga verksamheten. Länsstyrelsens huvudsakliga uppdrag och uppgifter styrs av förordningen med länsstyrelseinstruktion och regeringens årliga regleringsbrev. Idag har Länsstyrelsen inget uttalat uppdrag gällande suicidprevention däremot finns det klara samband med flera av de områden som man har uppdrag inom, så som: Förebyggande arbete mot alkohol-, narkotika-, doping, tobak och spel, alkohol- och tobakstillsyn, brottsförebyggande arbete, tidiga insatser under asyltiden, mottagande av nyanlända och ensamkommande barn, jämställdhet, våld i nära relationer, människohandel och prostitution, hedersrelaterat våld och förtryck, mänskliga rättigheter, barnrätt, funktionshinder, nationella minoriteter, personligt ombud, föräldraskapsstöd, friluftsliv och samhällsplanering.

Polismyndigheten i Östergötland

Nationellt, regionalt och lokalt samverkar polisen med andra myndigheter och aktörer i arbetet med psykisk ohälsa och suicidprevention. Antalet ärenden kopplat till psykisk ohälsa och suicid har ökat de senaste åren och som en del i ett regeringsuppdrag utbildas polisanställda i bemötande av självmordsnära personer i akuta situationer.

Polismyndigheten kommer i kontakt med suicidproblematiken i huvudsak kopplat till följande områden; direkta suicidlarm, överlämnande av dödsbud efter suicid och dödsfallsutredning vid konstaterade suicid eller vid oklar dödsorsak. Vidare samverkar Polismyndigheten med Räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor.

Enligt Lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård 47 § får Polismyndigheten tillfälligt omhänderta en person om det finns skälig anledning att anta att denne lider av allvarlig psykisk störning. Omhändertagandet syftar endast till att snarast ge personen adekvat hjälp från hälso- och sjukvården. Enligt samma lagrum ska polisen efter begäran från sjukvården lämna handräckning.

Räddningstjänsten

I Räddningstjänstens uppdrag ingår bland annat att förhindra olyckor, rädda liv och medverka i samhällets krishantering enligt Lagen om skydd mot olyckor. I det suicidpreventiva arbetet medverkar Räddningstjänsten tillsammans med Polismyndigheten, ambulans och SOS Alarm i modellen med samverkanslarm.

I och med räddningstjänstens geografiska spridning är den uttryckande personalen ofta först på plats vid situationer där hot om suicid förekommer. Med hjälp av unika resurser samverkar räddningstjänsten med polis och ambulans under insatsen. Vid situationer med självmordsnära personer i svår belägenhet som t.ex. hög höjd eller intill vatten blir räddningstjänstens uttryckande personal många gånger först att ta kontakt med personen. All uttryckande personal utbildas därför kontinuerligt i bemötande av självmordsnära personer i akuta situationer.

SOS Alarm Sverige AB

SOS Alarm arbetar utifrån den regionala larmplan som är framtagen tillsammans av Räddningstjänsten i Östergötland, Region Östergötland, SOS Alarm Norrköping och Polismyndigheten. Larmplanen förvaltas av SOS Alarm.

Uppdraget består i att vid ett samtal till 112 identifiera hot om eller pågående suicidal handling för att sedan aktivera en eller flera aktörer för att ärendet ska kunna hanteras på ett optimalt sätt. Hanteringen genererar ett samverkanslarm. SOS operatören får en grundläggande utbildning i samtalsmetodik och i hanteringen en självmordsbenägen person i ett akut skede. Utbildningen är anpassad för omhändertagande via samtal som sker telefonledes.

Uppföljning och utvärdering av Hot om Suicid/samverkansärenden och gemensamma rutiner sker kontinuerligt internt men även i externa forum tillsammans med alla aktörer. SOS Alarm senaste beräkningar visar på en gradvis fortsatt ökning av 112 samtal med individer med psykisk ohälsa och suicidsamtal.

Riksförbundet för SuicidPrevention och Efterlevandes Stöd (SPES)

SPES är en ideell organisation som skapat ett nätverk för efterlevande vid suicid, med stödande verksamhet från en efterlevande till en annan. Efterlevande vid självmord är en högriskgrupp för egen psykisk ohälsa och suicidalitet. I en svensk studie uppgav 24 % av de efterlevande att de planerat att ta sitt eget liv efter sin förlust. Att erbjuda riktat stöd till efterlevande är därför angeläget.

Vid sidan av den stödande verksamheten arbetar SPES på egen hand och tillsammans med andra aktörer i samhället för att uppmärksamma suicid och dess konsekvenser som folkhälso- och samhällsproblem. SPES bedriver förändringsarbete genom att delta i vårdens brukarråd och olika nätverk, samarbeten och projekt.

SPES nationella telefonjour är öppen varje kväll året om och i Östergötland hålls samtalsträffar varje månad både i Linköping och i Norrköping. SPES har både en länsvis krets i Östergötland och en lokalförening i Norrköping. Kontaktpersoner finns i olika delar av länet.

Svenska kyrkan

Svenska kyrkan har en omfattande själavårdande verksamhet vars övergripande uppdrag är att utifrån kristen tro vara med och skapa ett gott samhälle. Samtliga församlingar erbjuder samtalsstöd för den som behöver någon att prata med.

Genom Sjukhuskyrkan finns Svenska kyrkan representerad på alla tre sjukhusen i Östergötland. Präster och/eller diakoner från Svenska kyrkan Linköpings stift bedriver även Universitetskyrka, erbjuder militärsjälavård och finns närvarande på häkten och fängelser.

Genom Jourhavande präst erbjuder Svenska kyrkan akut samtals- och krisstöd. Det är gratis att kontakta Jourhavande präst. De som bemannar Jourhavande präst är präster inom Svenska kyrkan och de har absolut tystnadsplikt.

Jouren är öppen för alla – både troende och icke troende, medlem och icke medlem. Jourhavande präst nås via tre kanaler: telefon (via larmnumret 112), chatt eller digitalt brev.

För den som behöver samtala om sin livssituation på finska erbjuder Svenska kyrkan finskspråkig själavård via Sverigefinska telefonjouren och en nationell bildtelefonjour på teckenspråk finns så att döva personer i hela landet kan samtala direkt med teckenspråkiga präster eller diakoner.

Östergötlands kommuner

Kommunerna arbetar med suicidprevention på flera arenor exempelvis inom förskola/skola, arbetsmarknad, vård, omsorg, samhällsplanering, kultur och fritid. Arbetet riktar in sig på universell, grupp- och individnivå och är både åtgärdande, förebyggande och hälsofrämjande

Kommunerna arbetar med socialt hållbara samhällen utan fysiska och psykologiska barriärer. Prioriterat är bland annat att motverka att bostadsområden har en lägre socioekonomi och skapa förutsättningar för en blandad bebyggelse och olika upplåtelseformer. Trygghet i boende och närmiljö är viktigt, till exempel genom att identifiera platser som kan vara riskplats för suicid och skapa hinder. Kommunen arbetar vidare med kultur- och fritidsaktiviteter till alla medborgare.

Det finns möjlighet till stöd vid psykisk ohälsa på skolor men även inom andra arenor. Förskolan har en roll att fånga upp barn som mår dåligt via tidiga insatser men även att fånga upp föräldrar som mår dåligt via föräldrastöd. Samverkan med andra myndigheter såsom Region Östergötland, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan sker genom att aktivt arbete med personer i försörjningsstöd för att nå egen försörjning och känna sig som en del av samhället.

För att fånga upp personal inom kommunorganisationen som mår dåligt pågår samarbete med företagshälsovård. Hälsofrämjande insatser finns mot äldre i ordinarie boende och personer med funktionsnedsättning. Kommunerna erbjuder även med anhörigstöd för alla åldrar. Genom bland annat socialtjänst och överförmyndare stöttas personer i utsatt situation och/eller psykiskt ohälsa.

7 Implementering och uppföljning av strategin

Genom att upprätta sektorövergripande handlingsplaner för suicidprevention inom kommunerna och inom Region Östergötland konkretiseras det strategiska och operativa suicidpreventiva arbetet. Lokala handlingsplaner för olika aktörer kompletterar det förebyggande arbetet och möjliggör samordning och samverkan.

Varje huvudman, myndighet och annan berörd aktör beslutar med utgångspunkt från det egna uppdraget om vilka suicidpreventiva insatser som behöver prioriteras i den egna verksamheten. Att ta fram en nulägesbeskrivning utifrån de insatsområden som anges i strategin bidrar till att identifiera utvecklingsbehov.

Det är lämpligt att knyta uppföljningen av det fortsatta suicidpreventiva arbetet till befintliga samverkansstrukturer på strategisk nivå. Det gäller särskilt syfte och övergripande målsättning med strategin samt målet att ta fram lokala handlingsplaner för suicidprevention.

En samverkansgrupp från de samhällsaktörer som tagit fram strategin bör ha uppdraget att fortlöpande följa arbetet med suicidpreventiva insatser i länet och sammanställa statistik och tillgänglig data som är relevant för området. Den regionala samordnaren för suicidprevention i länet utgör resursperson i arbetet och sammankallande för gruppen. Respektive huvudman, myndighet eller verksamhet ansvarar för att ta fram och följa upp operativa mål och indikatorer som är relevanta utifrån det egna uppdraget, men med koppling till de prioriterade insatsområden och åtgärdsförlag som anges i denna strategi.

Uppföljning av det konkreta arbetet integreras i ordinarie system för uppföljning hos de huvudmän, myndigheter och samhällsaktörer som ingår i arbetet med strategin.

8 Kommunikationsplan

Syfte

Strategin syftar till att utgöra en grund för det suicidpreventiva arbetet i Östergötlands län och förväntas leda till en minskning av antalet suicid i länet samt bidra till den övergripande målsättningen nedan.

Strategin syftar vidare till att ge förutsättningar för ett strukturerat och samordnat suicidpreventivt arbete mellan huvudmän, myndigheter och andra samhällsaktörer, vars uppdrag och verksamhet har betydelse för att förebygga suicid.

Mål för kommunikationen

Kommunikationsplanen ska fungera som ett stöd för berörda samhällsaktörer att fatta beslut om att ställa sig bakom strategin och i nästa steg att implementera strategin.

Kunskapsmål

Beslutsfattare i berörda verksamheter ska:

- känna till att suicid är ett folkhälsoproblem och att det går att förebygga suicid och suicidförsök.
- känna till att en länsgemensam strategi för suicidprevention finns.
- ha tillräcklig kunskap om strategins innehåll för att kunna fatta beslut om att ställa sig bakom den.

- känna till att det finns effektiva och kunskapsbaserade insatser för att förebygga suicid
- att strategin kan ge viss vägledning för valet av insatser och aktiviteter.

Medarbetare ska:

- känna till att suicid är ett folkhälsoproblem och att det går att förebygga suicid och suicidförsök.
- känna till att en läns gemensam strategi för suicidprevention finns.
- känna till att det finns effektiva och kunskapsbaserade insatser för att förebygga suicid och att strategin kan ge vägledning för valet av insatser och aktiviteter.

Länsinvånarna ska:

- känna till att suicid är ett folkhälsoproblem och att det går att förebygga suicid och suicidförsök
- känna till att det finns en länsövergripande samverkan gällande insatser vid suicid eller suicidförsök

Attitydmål

Se suicid som en psykologisk olycka som i en samhällskontext kan förebyggas på samma sätt som andra olyckor. Verka för att det stigma som finns kring suicid kan brytas.

Förstå det gemensamma samhällsansvaret och vikten av att samordna insatser för att kunna förebygga suicid.

Beteendemål

Aktivt verka för att strategins intentioner får genomslag i respektive organisation. Uppdatera andra styrande dokument med avseende på suicidprevention.

Besluta om en struktur för sektorövergripande samverkan för suicidprevention i länet, kopplat till befintliga arenor för läns samverkan.

Besluta om att ta fram lokala handlingsplaner.

Genomföra suicidpreventiva insatser på individ- och befolkningsnivå med utgångspunkt från det egna uppdraget och ansvarsområdet.

Övergripande budskap

Vi i Östergötland ska tillsammans ta oss an utmaningen att minska suicid och suicidförsök och verka för att människor ska kunna hantera livshändelser så att suicid inte upplevs som den enda utvägen.

Den läns gemensamma strategin för suicidprevention utgör en gemensam viljeinriktning för det suicidpreventiva arbetet i Östergötlands län. Det fokuserar på insatsområden där det finns kunskapsbaserade och effektiva åtgärder för olika samhällsaktörer.

Så många aktörer som möjligt uppmanas att samverka kring att ta fram egna suicidförebyggande handlingsplaner/åtgärder och genomföra insatser för att

tillsammans minska antalet suicid i Östergötlands län. Som invånare har vi alla något att bidra med, inte minst i rollen som medmänniskor.

Målgrupper/intressenter

Olika samhällsaktörer och målgrupper utgör intressenter för framtida kommunikationsinsatser.

Primär målgrupp är de aktörer som medverkat i framtagandet av strategin och har ett behov av kommunikation för att kunna anta och ställa sig bakom strategins intentioner inför ett fortsatt suicidpreventivt arbete.

Dessa är:

- Kommunerna i Östergötland
- Länsstyrelsen Östergötland
- Polismyndigheten, polisområde Östergötland
- Region Östergötland
- Räddningstjänsterna i Östergötland
- SOS Alarm Sverige AB i Östergötland
- SPES i Östergötlands län (SuicidPrevention och Efterlevandes Stöd)
- Svenska kyrkan, Linköpings stift

Prioriterade grupper för kommunikationen hos dessa aktörer är beslutsfattare på olika nivå och medarbetare.

När strategin har beslutats är målgruppen för kommunikation:

- alla verksamheter som deltagit i arbetet med att ta fram strategin. Den ska vara känd i hela verksamheten tex inom ledning och styrning samt HR.
- länets invånare via media.
- ideell sektor.

Fortsatta kommunikationsinsatser om strategin och dess insatsområden är en aktivitet som behöver finnas med i de lokala handlingsplanerna.

Övergripande kommunikationsstrategi

Förankring och beslut behövs i de organisationer som medverkat vid framtagningen. Utkast av strategin och tidsplan för förankringsprocessen utgör underlag.

Deltagarna i arbetsgruppen ansvarar för förankringen inom sina verksamheter.

Den interna kommunikationen ska föregå den externa eftersom de berörda aktörerna behöver tid för förankring och beslut ska fattas om att ställa sig bakom strategin.

Arbetsgruppens deltagare är ambassadörer i respektive verksamhet.

Material för kommunikation

Dokument

Information på webb/intranät

Media (pressträff)

Kanaler

Det är angeläget att det fortsatt arbetet med strategi för suicidprevention samt uppföljning av insatser kopplas till en länsövergripande strategisk samverkansarena.

Det faller på varje aktör att var för sig välja rätt kanal för att kommunicera budskap och kommunikationsmål. Innehåll och budskap i de olika kanalerna bör koordineras för att nå fram till aktörerna/målgrupperna på bästa sätt.

Ordinarie kanaler för beslut, media, nätverk, olika personalmöten, via hemsidor, sociala medier kan användas samtidigt för att förstärka budskapen och ökar möjligheterna att nå de mål som finns med kommunikationen.

Information om hur det samordnade arbetet fortlöper kommuniceras till LGVO/ansvarsområde Mitt i livet, interna forum hos respektive aktör.

Material som behöver produceras

Tydlig Power point presentation men tillhörande textunderlag, förinspelad intervju, kort webanpassad film som kan läggas upp och länkas vidare. Nyhetsnotis, pressmeddelande.

Aktivitet	Tid	Ansvarig	Status
Power point presentation med textmanus		Regionen	
Förinspelad intervju,		Regionen i samverkan	
Kort webanpassad presentationstext/ film som kan läggas upp och länkas vidare		Regionen i samverkan	
Nyhetsnotis, pressmeddelande		Regionen i samverkan	

Bilaga 1 Kunskapsunderlag

Risk- och skyddsfaktorer för suicid och suicidhandlingar

Risk- och skyddsfaktorer för suicid kan åskådliggöras på olika sätt. På sidan RESPI Rekommendationer för suicidpreventiva insatser, <https://respi.se/om-suicid/> finns en beskrivning av risk- och skyddsfaktorer framtagen 2019 av Nationellt Centrum för Suicidforskning och Prevention (NASP)

Nedan följer en beskrivning av risk- och skyddsfaktorer från Folkhälsmyndighetens sida [Suicidprevention.se](https://www.folkhalsmyndigheten.se/Suicidprevention.se)

Riskfaktorer

På samhällsnivå kan tillgång till medel för suicid, olämplig mediebevakning och stigma kopplat till hjälpsökande beteende utgöra risk för suicid. Likaså hinder för tillgänglighet till hälso- och sjukvård.

Vissa grupper har högre risk för suicid än andra. Exempel på dessa är pojkar/män, HBTQ-personer, äldre, ensamkommande barn, asylsökande med avslagsbeslut, personer utsatta för mobbning, personer med beroendesjukdom (exempelvis alkohol, narkotika och spel), våldsutsatta och våldsutövare liksom människor som förlorat en närstående i suicid.

På individnivå finns ett brett spektrum av riskfaktorer som tillsammans gör att en person hamnar i risk för suicid. De enskilt starkaste riskfaktorerna är tidigare självmordsförsök och psykisk sjukdom.

Exempel på riskfaktorer för suicid:

- Psykiatriska faktorer som allvarlig depression, ångesttillstånd eller användning av alkohol och andra droger.
- Biologisk sårbarhet eller familjehistorik med suicid.
- Ogyvnnsamma livshändelser som förlust av en närstående, en relation, arbete, status eller pengar; en större besvikelse som utebliven befordran; mobbning eller kränkning.
- Psykologiska faktorer som konflikter med andra personer, våld eller erfarenheter av fysisk misshandel eller sexuellt utnyttjande i barndomen samt känslor av hopplöshet.
- Sociala faktorer och miljöfaktorer som tillgång till medel och metoder för suicid (skjutvapen, giftiga gaser, bekämpningsmedel, mediciner).
- Social isolering och ekonomiska svårigheter.
- Spel om pengar.

Skyddsfaktorer

Riskfaktorer kan i vissa fall kompenseras av skyddsfaktorer, hos både individen själv och omgivningen.

Faktorer som tycks kunna skydda mot självmord är bland annat att ha goda, stabila relationer och stödjande sociala nätverk. Det är också skyddande att ha en god självkänsla och tilltro till sig själv och till möjligheterna att kunna påverka och förändra den egna situationen. Personer som aktivt söker hjälp eller har en god problemlösningsförmåga och strategier för att hantera sin psykiska smärta är mindre benägna att ta sitt liv. På samma sätt är det viktigt att kunna uppleva mening och sammanhang i livssituationen.

Det är också skyddande att ha hälsosamma levnadsvanor såsom regelbunden fysisk aktivitet, allsidig kost och goda sömnvanor.

Definitioner och begrepp

Suicid	en medveten, uppsåtlig, självförvållad, livshotande handling som leder till döden. Ordet suicid allt mer kommit att ersätta ordet självmord
Suicidförsök	en avsiktlig självdestruktiv handling med intentionen att dö, men som inte leder till döden
Suicidhandling	Suicid eller suicidförsök.
Suicidtal	antalet suicid per 100 000 personer för hela eller del av populationen under ett år.
Osäkra suicid	benämningen osäkra suicid används när man är osäker på uppsåtet bakom dödsfallet, d.v.s. om det var en avsiktlig handling eller ett olycksfall. I Sverige är andelen osäkra suicid relativt hög, ca 20 % av det sammantagna antalet. Det innebär troligen en underrapportering av antalet suicid om man väljer att enbart dödsfall där man med säkerhet vet att avsikten var suicid tas med.
Suicidnära	Används för personer som 1.) Nyligen (inom senaste året) har gjort ett suicidförsök. 2.) Har allvarliga suicidtankar och där suicidrisk bedöms föreligga under den närmaste tiden framöver. 3) Utan att ha allvarliga suicidtankar ändå bedöms vara i riskzonen för suicid på grund av omständigheterna i övrigt, t.ex. att utsättas för starkt negativa livshändelser. Synonym till suicidal.
Självskadebeteende	I dagsläget finns det inte någon allmänt accepterad definition men en i Europa vanlig definition är att en person har förgiftat eller skadat sig själv oavsett om personen har haft som avsikt att dö eller inte.

Psykologisk olycka	en suicidal handling kan ses som ett sätt att undvika outhärdlig smärta och innebär att dödsfallet betraktas som följden av psykiska och fysiska påfrestningar på liknande sätt som en fysisk olycka.
Samverkanslarm	För att skapa klarhet i ansvarsfördelningen mellan polismyndigheten, Räddningstjänsten, Ambulanssjukvård och SOS Alarm har en modell för samverkanslarm tagits fram. Grunden är att var och en rent praktiskt bedriver var sina uppgifter men att de utförs parallella till varandra och samordnade.
Stigma	en oönskad social stämpling med negativa föreställningar från omgivningen som även kan leda till att individen identifierar sig med den bild som omgivningen ger. Kan ta sig uttryck i skuld, skam, hopplöshet, självanklagelser, självförakt och nedvärdering av sig själv och kan leda till att man undviker sociala sammanhang eller att söka stöd och hjälp.
Prevention	Åtgärd/insats för att förhindra uppkomst av eller påverka förlopp av sjukdomar, skador, fysiska, psykiska eller sociala problem.
Suicidprevention	Åtgärder för att förebygga suicidhandlingar: <i>Universell</i> Riktade till hela befolkningen. <i>Selektiv</i> Riktade till grupper i särskild utsatthet för suicidrisk. <i>Indikerad</i> Riktade till individer med risk för suicid.
Psykisk ohälsa	Ett sammanfattande begrepp som inkluderar både mindre allvarliga psykiska problem som oro och nedstämdhet och mer allvarliga symptom som uppfyller kriterierna för psykiatrisk diagnos. SKR, Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen har arbetat fram en gemensam bild över hur begrepp inom området psykisk hälsa och ohälsa förhåller sig till varandra. https://skr.se/halsasjukvard/psykiskhalsa/begrepppsykiskhalsa.36535.html

PREVENTIONSSTRATEGI FÖR VALDEMARSVIKS KOMMUN 2021-2022

Inledning

Inom ramen för kommunens folkhälsoarbete har preventiva insatser för barn och unga lyfts fram som ett särskilt prioriterat område. Ett av inriktningsmålen i Mål & budget 2020-2022 är *Den hälsosamma kommunen*, vilket konkretiserats i ett uppdrag till sektorerna. Uppdraget innefattar bland annat att ta fram respektive implementera en plan för det preventiva arbetet för barn och unga. Följande Preventionsstrategi är en del i uppdraget och ska implementeras i kommunens verksamheter under 2021-2022. Styrgruppen för kommunens folkhälsoarbete (kommunchef och sektorchefer) har tillsatt preventionsgrupp med ansvar och uppdrag för att implementera strategin inom sektorerna. Preventionsgruppen tar årligen fram en handlingsplan med aktiviteter som konkretiserar preventionsstrategins prioriterade områden.

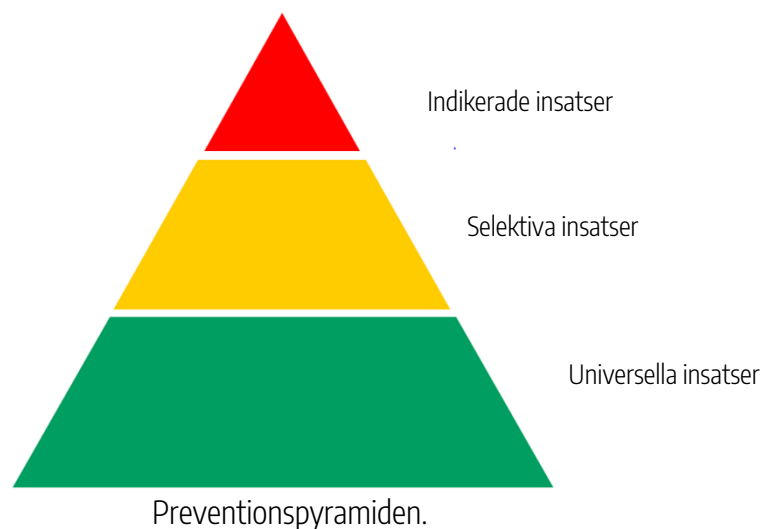
Vad är preventiva insatser?

Att förebygga ohälsa eller problem av något slag kallas för prevention. Det kan handla om olika former av stöd, insatser, program och arbetssätt, så kallade preventions-strategier. Det finns i huvudsak tre olika preventionsnivåer:

Universella insatser (kallas ibland för generella insatser) riktar sig till alla i samhället, eller alla i en viss grupp (tex alla småbarnsföräldrar). Insatserna kan vara främjande eller förebyggande, dvs insatser för att förebygga ohälsa (tex rökning).

Selektiva insatser erbjuds en identifierad målgrupp. Tex föräldrar med barn som har en diagnos, hög skolfrånvaro, använder tobak eller har fetma.

Indikerade insatser är oftast individanpassade insatser till exempelvis föräldrar som har barn med tydliga problem och symtom på ohälsa.

Risk och skyddsfaktorer

Risikfaktorer

Risikfaktorer är faktorer som ökar risken för att ett problembeteende/situation uppstår (lågt skolresultat, kriminalitet, droganvändning, psykisk ohälsa osv). Risikfaktorer kan identifieras i närmiljön/samhället, i skolan, bland kompisar, inom familjen samt hos individen själv (kön, diagnos osv). Några exempel på risikfaktorer är:

- God tillgänglighet på droger i samhället
- Hög kriminalitet och droganvändning i samhället
- Frånvaro av trygga vuxna
- Otrygghet i skolan/dåligt skolklimat
- Skolfrånvaro
- Låga skolbetyg
- Att växa upp med föräldrar med beroendeproblematik, psykisk ohälsa

- En familjesituation med ekonomiska svårigheter, våld i hemmet osv
- Frånvaro av kompisar
- Kriminalitet och droganvändning bland kompisar

Skyddsfaktorer

Skyddsfaktorer är faktorer som skyddar barn från att må psykiskt dåligt, utveckla ett missbruk, kriminellt beteende osv. En god relation och anknytning till sina föräldrar* har enligt forskning visat sig vara den allra viktigaste skyddsfaktorn för barns och ungas psykiska hälsa och välbefinnande. Insatser för att stärka föräldrar i sitt föräldraskap är därför en mycket viktig preventiv insats. En annan avgörande skyddsfaktor för ungas hälsa, välmående och framtid är att klara av skolan. Här spelar lärare, rektorer och barn- och elevhälsan en viktig roll.

Några exempel på skyddsfaktorer:

- Trygga och kärleksfulla föräldrar
- En god känslomässig kontakt med andra vuxna än föräldrarna
- Upplevd trygghet i skola och förskola
- Goda relationer till kompisar
- Sen alkoholdebut
- Ingen tobaksanvändning
- En meningsfull fritid

*Med föräldrar menas här en vuxen person som har ett långsiktigt omvårdnadsansvar för ett barn. Det kan vara barnets biologiska förälder eller andra viktiga vuxna.

Organisation och struktur för det preventiva arbetet

Politisk styrgrupp

- Kommunstyrelsen

Ansvar:

- Besluta om Preventionsstrategin
- Uppdra sektorerna att implementera strategin i ordinarie arbetsplaner och budgetprocess
- Tilldela eventuella resurser
- Årligen följa arbetet med Preventionsstrategin (följs upp i bokslut)

Styrgrupp folkhälsa

- Kommunchef
- Sektorchefer
- Vårdcentralchef
- Folkhälsoutvecklare

Ansvar:

- Följa arbetet med Preventionsstrategin
- Besluta om den årliga handlingsplanen
- Årligen följa upp arbetet med Preventionsstrategin i Stratsys (ordinarie bokslut)
- Säkerställa att förutsättningar finns för att genomföra aktiviteter (arbetstid, mandat eller budget)
- Rapportera insatser och resultat till Kommunstyrelsen och nämnder

Preventionsgruppen (styrgrupp för det preventiva arbetet)

- Rektor grundskola
- Rektor förskola
- Samordnare för barn- och elevhälsa
- Chef Individ- och familjeomsorgen
- Samordnare för fritid, trygghet och ANDT (alkohol, narkotika, dopning och tobak)
- Folkhälsoutvecklare

Ansvar:

- Ta fram förslag till konkret handlingsplan för beslut i styrgrupp folkhälsa
- Uppdra arbets-/projektgrupper att genomföra handlingsplanens aktiviteter
- Fördela eventuell budget till aktiviteter/projekt kopplade till preventionsstrategin
- Följa arbetet löpande (rapportering från samordnare/arbetsgrupper)

Samordning av arbetet

Lämplig samordnare för arbetet är en tjänsteperson med ett kommunövergripande uppdrag inom folkhälsa, prevention, föräldraskapsstöd och/eller ANDT-frågor (alkohol, narkotika, dopning och tobak).

Ansvar:

- Koppla uppdraget till det lokala folkhälsoarbetet i stort
- Stödja (och ibland samordna) arbetsgruppernas uppdrag
- Sammankalla preventionsgruppen
- Rapportera arbetet med preventionsstrategin till kommunstyrelsen och styrgruppen för folkhälsoarbetet
- Mobilisera samverka externa aktörer som tex civilsamhället, Polisen och Region Östergötland.

Prioriterade områden

För att stärka barn och ungas fysiska och psykiska hälsa och sociala utveckling är följande fem områden prioriterade inom det preventiva arbetet i Valdemarsvik 2021-2022:

1. Meningsfull fritid för barn och unga
2. Hälsosamma levnadsvanor
3. God psykisk hälsa
4. Föräldraskapsstödjande insatser
5. En hållbar organisation och en god samverkan i det preventiva arbetet

1. Hållbar organisation och samverkan för det preventiva arbetet

För ett långsiktigt och hållbart preventivt arbete är en tydlig organisation, tvärssektoriell samverkan och en systematisk arbetsprocess framgångsfaktorer. För att detta ska fungera behöver det vara tydligt vem som gör vad och hur uppdraget ser ut. Det behövs också en god kunskap inom organisationen om vad folkhälsoarbete och preventiva insatser innebär och vilka vinster ett framgångsrikt arbete resulterar i. Samverkan för barn och ungas bästa är viktig på flera nivåer: mellan nämnder, sektorer samt mellan kommunen och externa aktörer som tex Polisen och Region Östergötland.

Preventiva insatser 2021-2022:

- Att tydliggöra uppdrag, roller och ansvar för det preventiva arbetet inom sektorernas verksamheter.
- Utveckla samverkan mellan utskott/nämnd kring det preventiva arbetet för barn och unga, med fokus på tidiga insatser.
- Öka kunskapen hos politiker kring folkhälsa och preventiva insatser för barn och unga.

2. Meningsfull fritid för barn och unga

Att ha en meningsfull fritid är betydelsefullt för barn och ungas uppväxt, utveckling och välbefinnande. Att delta i en organiserad regelbunden aktivitet skapar rutiner i vardagen och ett eget ansvar att närvara och prestera. Barnet ingår då i ett socialt sammanhang med kompisar, det får en ökad kunskap, känner sig uppskattad och behövd mm. När det gäller idrott eller annan fysisk aktivitet har det inte enbart positiva effekter på den fysiska hälsan. Forskning visar att fysisk aktivitet även ger en god sömn (vilket är viktigt för återhämtning) och ökar prestationen och koncentrationen i skolan.

Att delta i föreningsliv eller att hänga på fritidsgården innebär att barnet har ett vuxenstöd utanför familjen vilket kan vara mycket betydelsefullt för barn som exempelvis har en orolig familjesituation, svårt att prata med sina vårdnadshavare, känner sig utanför eller inte trivs i skolan. Chansen att fånga upp ett barn som inte mår så bra blir större. Även natur och friluftsliv är en viktig del i barns fritid. Uteliv påverkar dels den fysiska och mentala hälsan positivt, men det kan också bidra till sociala kontakter och ett aktivitet lärande.

Preventiva insatser under 2021-2022:

- Genomföra informationsinsatser om vilket utbud av föreningsliv, friluftsliv och övriga fritidsaktiviteter som finns för barn, unga och familjer. Målgrupper för insatserna: barn respektive vårdnadshavare.
- Delta i regionala och nationella friluftskampanjer. Arenor: förskola, skola samt offentliga evenemang som riktar sig till barnfamiljer.
- Uppmuntra föreningar att genomföra riktade insatser för att locka fler unga medlemmar, med möjlighet att erhålla extra föreningsbidrag.

3. Hälsosamma levnadsvanor

Våra levnadsvanor har stor betydelse för hälsan och vårt välmående. Både fysiskt och psykiskt. Exempel på levnadsvanor är matvanor, fysisk aktivitet, sömn, stress, tobaksbruk och alkoholvanor. Barn och ungas levnadsvanor grundläggs tidigt. Exempel på faktorer som påverkar barn och ungas levnadsvanor är: föräldrarnas kunskap, förhållningssätt och egna vanor, förskola och skolas förebyggande och stödjande arbete, samhällsplanering (gång/cykelvägar, grönområden mm), fritidsaktiviteter, utbud och tillgänglighet av godis, läsk, tobak mm. Kommunens verksamheter har via sitt ordinarie uppdrag och ansvar, stora möjligheter att skapa förutsättningar för att barn och unga ska utveckla sunda levnadsvanor.

Preventiva insatser under 2021-2022:

- Genomföra organiserade rörelseaktiviteter dagligen på raster i skolan och förskolans utevistelser.
- Förbättrade insatser inom elevhälsan för att fånga upp respektive stödja barn med övervikt/undervikt.
- Förebyggande insatser för att motverka användning av tobak, alkohol, narkotika och spelberoende bland unga. Även brottsprevention kopplas till detta utvecklingsområde.

4. God psykisk hälsa

Psykisk ohälsa hos barn och unga påverkar deras personliga utveckling, relationer till andra, levnadsvanorna, skolgång och framtida möjligheter till egenförsörjning och etablering i samhället. För att bryta den negativa utvecklingen av barn och ungas psykiska hälsa och fånga upp barnen innan det gått för långt kräver både tidiga insatser och hälsofrämjande arbete genom att stärka skyddsfaktorerna kring barnet. Kunskap hos personal som arbetar nära barn och unga är viktigt. Det kan handla om kännedom om tecken på att ett barn mår dåligt, och kunskap om hur man bemöter dessa barn. Former och rutiner för samverkan mellan olika aktörer kan vara avgörande för att fånga upp och stötta barnet och familjen.

Preventiva insatser under 2021-2022:

- Erbjudna tidiga familjestödande insatser för barn, unga och deras familjer
- Åtgärder för att minska antalet barn med hög skolfrånvaro
- Genomföra kompetenshöjande insatser om psykisk ohälsa bland barn och unga.
Målgrupp för insatserna: barn samt medarbetare inom förskola och skola.
- Genomföra insatser för att formalisera samverkan mellan skola och socialtjänst samt samarbetet med Region Östergötland.
- Informationsinsatser till föräldrar och övriga invånarna om vilket stöd som finns att tillgå för den som lider av psykisk ohälsa eller som är anhörig till någon som drabbats av psykisk ohälsa och/eller självmordstankar. Målgrupper för insatserna: medarbetare inom förskola och skola, barn samt övriga invånare (offentliga insatser)

5. Föräldraskapsstöd

Föräldrar* har stor inverkan på barnets sociala, fysiska och psykiska hälsa, skolgång, framtida levnadsvanor osv. Ett gott och förtroendefullt förhållande mellan föräldrar och barn fungerar som en skyddsfaktor för barnen, medan brister i hemmiljön är en riskfaktor. Att erbjuda stöd till föräldrar i deras föräldraskap är därför ett prioriterat område i Valdemarsviks kommun. Stödet ska vara en obruten kedja, där föräldrar återkommande erbjuds stöd under barnens hela uppväxt. Föräldraskapsstödet ska bygga på föräldrars behov och efterfrågan. För att skapa ett långsiktigt och hållbart arbete med föräldraskapsstöd krävs ett tydlig struktur med en systematisk process. Det är viktigt att roller och ansvar blir tydligt inom och mellan de verksamheter som arbetar med föräldraskapsstöd.

Preventiva insatser under 2021-2022:

- Erbjudna forum, mötesplatser och aktiviteter för föräldrar med barn i åldern 0-18 år
- Erbjudna organiserade föräldrakurser och utbildningar till föräldrar med barn i åldern 0-18 år
- Utveckla arbetet med att informera och hålla dialog med föräldrar via digitala kanaler.
- Utveckla samverkan mellan kommunen och Region Östergötland.

Strategi för en god och jämlig folkhälsa i Valdemarsvik 2018-2022

Antagen av Kommunfullmäktige:2018-09-03
Senast reviderad: XXXX-XX-XX
Giltig från och med: 2018-10-01
Dokumentansvarig: Kommunchef Monika Hallberg

Inledning

Under 2017 startade Valdemarsviks kommun och Region Östergötland, genom den lokala vårdcentralen, en satsning för att förbättra folkhälsan bland invånarna i Valdemarsvik. En samfinansierad resurs som folkhälsoutvecklare har tillsatts med uppdraget att dels stödja arbetet med att forma en hållbar struktur för det gemensamma folkhälsoarbetet dels för att driva och samordna de områden kommunen och Regionen enas om att prioritera framåt. För att identifiera dessa utvecklingsområden har en kartläggning av folkhälsan gjorts.

Folkhälsostrategins syfte och innehåll

Syftet med folkhälsostrategin är att peka ut vilka områden som behöver prioriteras för att uppnå kommunens folkhälsomål *"En god och jämlik folkhälsa i Valdemarsvik*. Strategin beskriver också hur arbetet ska genomföras och organiseras för att bli hållbart över tid. Strategin ska vara kommunövergripande och gälla för samtliga nämnder, utskott och sektorer. Strategin är samtidigt vägledande för Region Östergötlands lokala verksamheter i Valdemarsvik.

Folkhälsostrategin finns att ladda ner på kommunens hemsida:
www.valdemarsvik.se/folkhalsa

Bakgrund till folkhälsostrategin

Den nationella folkhälsopolitiken

Folkhälsostrategin utgår från det nationella målet för folkhälsopolitiken: *"Att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen"*. Att uppnå en jämlik hälsa är den största utmaningen i folkhälsoarbetet. Ambitionen är att förbättra hela befolkningens hälsa och samtidigt minska skillnaderna.

Folkhälsodeklaration för Östergötlands län

Under 2013-2014 tillsattes "Östgöta-kommissionen för jämlik hälsa" på uppdrag av dåvarande Regionförbundet Östsam. Kommissionens uppdrag var att analysera hälsoläget utifrån socioekonomi, miljö, genus, ålder och etnisk bakgrund. Östergötlands gemensamma mål för folkhälsan finns formulerade i form av rekommendationer i kommissionens slutrapport. Rekommendationerna har under 2017 konkretiserats i en deklaration för folkhälsan, innehållandes 10 insatsområden (se bilaga). Kommunernas och Regionens politiker har skrivit under deklarationen och ett implementeringsarbete har tagit vid. Valdemarsviks kommun och den lokala vårdcentralen tar sig an folkhälsodeklarationen via denna folkhälsostrategi, där jämlikhetsperspektivet genomsyrar hela dokumentet.

Kommunens fokusområde och inriktningsmål

Inom Valdemarsviks kommuns organisation är folkhälsa ett prioriterat område som tillsammans med arbetsmarknads- och utbildningsfrågor är grundläggande för kommunens utveckling.

Kommunfullmäktige har, i det övergripande styrdokumentet "Mål och Budget 2018-2020" fastställt två fokusområden, varav ett gäller "Arbetsmarknad för alla". Ett fokusområde ska genomsyra alla verksamheter. Utgångspunkten ligger i att se allas rätt till egen försörjning samt att se alla som resurser på arbetsmarknaden och för kommunens egen organisation.

Forskning visar att det finns ett tydligt samband mellan individens koppling till arbetsmarknaden och den egna hälsan. Det innebär att arbetsfrämjande åtgärder också är en viktig del i uppdraget att skapa en god och jämlik folkhälsa i Valdemarsviks kommun.

I Mål och budget 2018- 2020 är ett av inriktningsmålen är *"En kommun med god och jämlik folkhälsa"*.

Folkhälsoutmaningar i Valdemarsvik

Ur ett nationellt perspektiv förbättras folkhälsan i flera avseenden. Medellivslängden ökar, spädbarnsdödligheten minskar och alkohol- och tobakskonsumtionen minskar. Samtidigt finns det negativa utfall och trender som till exempel att allt fler blir överviktiga och den psykiska ohälsan ökar. Mest oroväckande är att hälsan är ojämnt fördelad mellan olika grupper samt att skillnaden ökar. Det krävs därför riktade insatser för att utjämna skillnaderna i hälsan. Även i Valdemarsvik utvecklas folkhälsan positivt. Kartläggningen visar att ohälsotalet minskar, färre elever i årskurs 8 röker och dödligheten i lungcancer minskar. Dessutom ökar andelen elever med gymnasiebehörighet vilket är mycket positivt, då utbildningsnivån har en tydlig koppling till folkhälsa. Trenden är samtidigt att intensivkonsumtionen av alkohol ökar bland både unga och vuxna, att andelen rökande gravida är fortsatt relativt hög och att den upplevda otryggheten ökar. Psykisk ohälsa, diabetes typ 2, hjärt- och kärlsjukdomar och övervikt är andra exempel på folkhälsoutmaningar i Valdemarsvik.

Ur ett socioekonomiskt perspektiv är arbetslösheten högre och inkomsten lägre bland invånare med låg utbildningsnivå i Valdemarsvik. Familjer där föräldrarna har en utländsk bakgrund är mest ekonomiskt utsatta. Ur ett könsperspektiv har kvinnor fler ohälsodagar än män, en mer stillasittande fritid och ett högre tobaksbruk. Dödligheten i lungcancer samt diabetes typ 2 är dock högre bland män, och män begår självmord (suicid) i högre utsträckning än kvinnor. Vad gäller skillnader i hälsa bland unga är den psykiska ohälsan högre bland flickor och andelen gymnasieelever som röker och dricker sig berusade av alkohol ökar, enligt de enkäter som genomförts via Region Östergötland (*Om mig – ungdomars perspektiv på hälsa och livsstil, 2017*).

Prioriterade områden

En grundläggande förutsättning för att utveckla hälsa och välmående samt för att minska utanförskap är möjligheten till egenförsörjning och arbetsmarknadsåtgärder är därför alltid högt prioriterade. Det övergripande målet i folkhälsostrategin är *"en god och jämlik folkhälsa i Valdemarsvik"*. De identifierade utmaningarna för att skapa en god och jämlik folkhälsa i Valdemarsvik har resulterat i följande områden, vilka kommunen och vårdcentralen enats om att prioritera under 2018-2022:

- Psykisk ohälsa
- Kost, kultur och fysisk aktivitet
- Trygghet
- Alkohol, narkotika och tobak
- Föräldraskapsstöd

För att folkhälsan ska bli så jämlik som möjligt är en kombination mellan hälsofrämjande insatser som riktar sig till hela befolkningen och riktade insatser till vissa målgrupper viktig.

Organisation, roller och ansvar

För att arbetet med folkhälsostategin ska bli framgångsrikt krävs en hållbar struktur. Roller, ansvar och genomförandeprocess behöver vara tydligt. Ett tvärsektorielt styrdokument med gemensamma mål kräver gränsöverskridande samverkan. Detta skapas via en tvärsektoriel styvgrupp, en gemensam utvecklingsgrupp samt arbetsgrupper med representanter från olika verksamheter inom kommun och vårdcentral. Det förebyggande sker i en gemensam arbetsprocess med målet att uppfylla folkhälsostategin. Arbetet med planering, genomförande och uppföljning av folkhälsostategin följer de ordinarie budget- och uppföljningsprocesserna.

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige fastställer folkhälsostategin, och kommunstyrelsen ansvarar för att sektorerna via utskott och nämnder verkställer strategin samt att åtgärder och resultat årligen följs upp. Kommunstyrelsen ansvarar för att fördela budgetramar till sektorerna för genomförande av folkhälsorelaterade åtgärder.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Folkhälsoarbetet följs upp av kommunstyrelsens arbetsutskott, som också bereder ärenden för behandling och ställningstaganden i kommunstyrelsen. Utskottet följer löpande arbetet med strategin och dess handlingsplaner.

Styvgrupp för folkhälsostategin

Styvgrupp för arbetet med folkhälsostategin är kommunens gemensamma ledningsgrupp och vårdcentralens chef (Region Östergötland). Ordförande och sammankallande är kommunchefen. Styvgruppens uppdrag är att:

- Uppdra till utvecklingsgruppen att ta fram förslag på hur arbetet med de prioriterade fokusområdena ska organiseras och genomföras samt vilka åtgärder som ska vidtas.
- Implementera folkhälsostategin och det förebyggande folkhälsoarbetet i den egna organisationen.
- Följa upp arbetet utifrån givna uppdrag och fastställda handlingsplaner löpande under året.

Styvgruppen ansvarar för att utvecklingsgruppen har de förutsättningar som krävs för uppdraget (avsatt arbetstid, mandat, ekonomiska resurser för utvecklingsinsatser osv).

Utvecklingsgrupp

Utvecklingsgruppens huvuduppdrag är att förverkliga folkhälsostategin genom att planera och verkställa åtgärder för de prioriterade fokusområdena. Utvecklingsgruppen har också ett ansvar för att se över hur de förebyggande frågorna kan organiseras på bästa sätt, med hänsyn till befintliga samverkansgrupper, pågående förebyggande insatser samt grunduppdragen inom kommun och regionen.

Ordförande och sammankallande är folkhälsoutvecklaren. Övriga representanter i utvecklingsgruppen är de funktioner som verksamheterna utser. Gruppen har av en grundbemanning och representationen kan över tid variera beroende på de uppdrag som gruppen har att hantera. Utvecklingsgruppen ansvarar för att:

- Ta fram förslag på hur arbetet med de prioriterade fokusområdena i folkhälsostategin ska organiseras och genomföras, för beslut i styrgrupp
- Verkställa åtgärderna
- Löpande följa upp åtgärderna och föreslå hur arbetet ska fortsätta framåt
- Mobilisera samverkan civilsamhället (samt mellan kommun och Region)
- Löpande rapportera arbetet till styrgruppen
- Delta i aktiviteter som bidrar till inspiration och kunskap inom ämnet samt sprida vidare relevant och aktuell information inom sin egen verksamhet
- Initiera och samordna kompetenshöjande aktiviteter och information inom och utanför organisationen
- Kommunicera arbetet med åtgärderna inom och utanför organisationen
- Omvärldsbevaka frågorna via deltagande i regionala och nationella nätverk samt relevanta konferenser, utbildningar med mera.
- Ta fram förslag till utbildningsplaner kopplat de åtgärder som ska genomföras/införas.

Folkhälsoutvecklare

Folkhälsoutvecklaren är organisatoriskt placerad i kommunchefens stab och underställd kommunchefen. Huvuduppdraget är att driva och samordna arbetet med folkhälsostategin genom att:

- Leda arbetet i utvecklingsgruppen
- Bevaka folkhälsoarbete i omvärlden och forskningsresultat.
- Vara stödfunktion vid implementering av åtgärder, utveckling av metoder och arbetssätt samt i kommunikationsarbetet
- Hålla dialog med invånarna och civilsamhället
- Regelbundet rapportera arbetet med folkhälsostategin till styrgrupp.
- Årligen sammanställa arbetet med folkhälsostategin i ett folkhälsobokslut eller motsvarande
- Representera Valdemarsviks kommun i det *regionala* folkhälsonätverket med tjänstemän

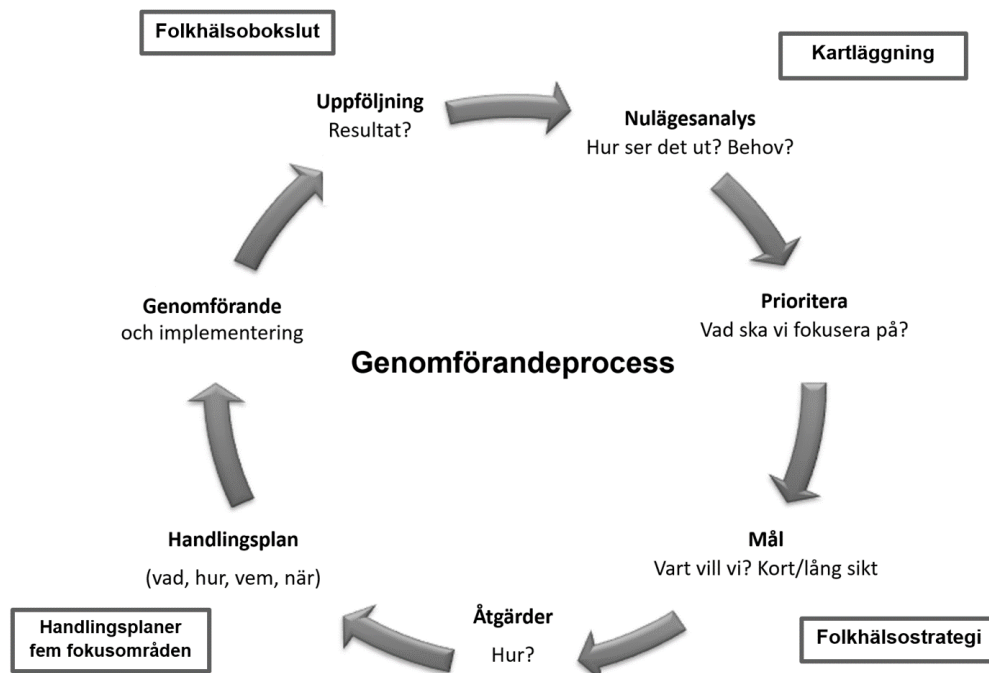
Utbildning och forskning

Parallellt med att arbetet med att fullgöra intentionerna i folkhälsostategin ska utbildningsinsatser genomföras för både politiker och tjänstemän. Det är angeläget att arbetet vilar på tillgängliga forskningsresultat och beprövade metoder, vilket också innebär att utbildningsaktiviteter måste följa av de ställningstaganden som görs gällande olika typer av metoder och modeller som ska anammas för att uppnå de målsättningar som är fastställda.

Genomförandeprocess

Folkhälsostategin innehåller fem fokusområden med mål och delmål. För att förverkliga strategin ska handlingsplaner med åtgärder fram respektive fokusområde. Handlingsplanerna följs årligen upp av utvecklingsgruppen och redovisas för styrgruppen (samt för andra relevanta ledningsgrupper och verksamheter inom kommunen och Regionen). Styrgruppen ansvarar för att årligen rapportera genomförda åtgärder och resultat till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige i årsredovisningen. Detta via ett separat folkhälsobokslut eller motsvarande.

FOKUSOMRÅDE 1

Psykisk ohälsa

Den psykiska ohälsan ökar både nationellt sett och i Valdemarsvik, särskilt bland unga flickor. Psykisk ohälsa hos barn och unga kan vara ett stort hinder i barns och ungas personliga utveckling och deras möjligheter till etablering i samhället. Undersökningar visar att även äldres psykiska hälsa har försämrats, vilket behöver uppmärksammas i arbete på både regional och kommunal nivå. Exempel på andra grupper i samhället som står i riskzonen för psykisk ohälsa är nyanlända, HBTQ-personer, personer med funktionsvariation samt personer med missbruk. Vad gäller genomförda självmord (suicid) är genomförda självmord vanligare bland män. Antalet självmord i Valdemarsvik har enligt Socialstyrelsens dödsorsaksregister minskat sett över en längre tidsperiod, men ökat bland män sedan 2010.

Mål

- Invånarna i Valdemarsvik ska ha en god psykisk och självupplevd hälsa och välbefinnande
- Ingen individ ska behöva lida av självskadande beteende, göra försök till suicid eller ta sitt liv

Delmål

- Öka kunskapen kring psykisk ohälsa och suicid bland medarbetare inom Valdemarsviks kommun och den lokala vårdcentralen
- Öka tillgängligheten samt förbättra informationen kring det stöd som finns att tillgå för drabbade, professionella och närstående personer vad gäller psykisk ohälsa och suicid

FOKUSOMRÅDE 2

Kost, kultur och fysisk aktivitet

Goda matvanor kan förebygga sjukdomar som exempelvis hjärt-och kärlsjukdomar, typ 2-diabetes, sjukdomar i rörelseorganen och vissa cancerformer. Framför allt i kombination med fysisk aktivitet. Då många människor idag har stillasittande arbeten, och då barn och unga tillbringar mycket tid vid tv och dator blir fysisk aktivitet på fritiden allt viktigare. Möjlighet till deltagande i olika typer av kulturella och fysiska aktiviteter har positiva effekter för hälsan och ger känsla av samvaro och sammanhang, som visat sig vara central för en god hälsa. Enligt kartläggningen av folkhälsan i Valdemarsvik är övervikt, stillasittande fritid, karies och diabetes typ 2 några av de största ohälsoproblemen.

Mål

- I Valdemarsvik ska det vara lätt att leva ett aktivt liv vad gäller kultur respektive fysisk aktivitet, oavsett kön, ålder, etnicitet, inkomst och funktionsvariation
- Invånarna ska ha goda möjligheter till att öka sin kunskap om matvanornas betydelse för hälsan och enkelt kunna välja en sund kost och nyttiga alternativ

Delmål

- Förbättra informationen till invånarna om det utbud som finns inom Valdemarsviks kommun vad gäller kultur respektive fysisk aktivitet
- Öka utbudet och tillgängligheten på bra livsmedel och mat inom kommunens och vårdcentralens verksamheter samt i lokalsamhället i övrigt
- Stärka samverkan med civilsamhället kring frågorna kost, kultur och fysisk aktivitet

FOKUSOMRÅDE 3

Trygghet

Invånarna i Valdemarsviks kommun ska känna sig trygga och säkra på offentliga platser, på sin arbetsplats, i skolan, hemmet och boendet. För att kunna leva ett socialt och aktivt liv även när det är mörkt är den fysiska samhällsplaneringen är mycket viktig ur ett folkhälsoperspektiv. Vad gäller trygghet i Valdemarsvik finns det invånare som upplever en otrygghet att vistas ute på kvällar och som känner en oro att utsättas för hot eller misshandel. Unga flickor känner sig mer otrygga i skolan och i sin hemmiljö, jämfört med pojkar.

Mål

- Alla invånare ska känna sig trygga i hemmet, på förskolan och skolan samt i det offentliga rummet

Delmål

- Öka barn och ungas upplevelse av trygghet hemma och på skolan
- Skapa trivsammare och tryggare utemiljöer och mötesplatser

FOKUSOMRÅDE 4

Alkohol, narkotika och tobak

Enligt många och omfattande forskningsstudier finns det starka samband mellan alkohol, narkotika, rökning och många negativa konsekvenser för individ, anhöriga och samhälle. Alkohol är den största orsaken till olyckor, sjukskrivningar, sjukhusvård, förtidspensioneringar samt våld i såväl hemmet som den offentliga miljön. För den enskilde individen är tobak är den allra största hälsorisken. Rökning kan bland annat orsaka hjärt- och kärlsjukdomar, olika former av cancer och kroniskt obstruktiv lungsjukdom (KOL). Användning av tobak under graviditet kan leda till dålig fostertillväxt och förtidig förlossning vilket ökar risken för dödföddhet, neonatal död och plötslig spädbarnsdöd.

Cannabisbruket i Valdemarsvik är högst i länet enligt upprepade mätningar i avloppsvattnet. Undersökningar visar samtidigt en ökning av intensivkonsumtionen av alkohol bland gymnasieelever och vuxna över 40 år. Rökning bland gravida och äldre tonåringar är ett annat ohälsoproblem som utmanar det lokala folkhälsoarbetet.

Mål

- Valdemarsviks kommun ska vara fri från narkotika och dopning, med minskade skador orakade av alkohol och med ett minskat tobaksbruk
- Barn och unga ska ha en hälsosam livsstil, fri från alkohol, narkotika, dopning och tobak

Delmål

- Minska rökningen bland ungdomar, gravida och småbarnsföräldrar
- Minska cannabisbruket
- Minska intensivkonsumtionen av alkohol

FOKUSOMRÅDE 5

Föräldraskapsstöd

Föräldrar är de viktigaste personerna i barns liv. Föräldraskapet påverkar förutsättningarna för barnets fysiska och psykiska hälsa och utveckling i stort. En nära anknytning och ett fortsatt bra samspel mellan barn och föräldrar under hela uppväxten ger barnet ett tryggt liv. Föräldrar som ger barnet kärlek och uppmuntran och samtidigt är tydliga med sitt budskap och sätter gränser i uppfostran, ger barnet bra förutsättningar för hälsa och välmående. Ett tydligt föräldraskap och en bra relation med barnet kan hämma normbrytande beteenden som exempelvis olovlig skolfrånvaro, rökning, brottsliga handlingar med mera. Verksamheter i Valdemarsvik som arbetar med barn och som möter föräldrar behöver kunna erbjuda föräldrarna anpassat stöd under barnets hela uppväxt, 0-18 år. Stöd i form av mötesplatser, information och kunskap, föräldrautbildningar, gruppverksamheter och vid behov enskilt stöd via socialtjänsten. För att arbetet ska vara heltäckande och nå alla föräldrar krävs det att insatser och stöd sker i samverkan mellan kommunens och vårdcentralens verksamheter.

Mål

- I Valdemarsvik ska alla föräldrar med barn i åldern 0-18 år känna sig trygga i sitt föräldraskap
- Alla föräldrar ska ha kännedom om vilket stöd som finns att tillgå samt vart det finns information som syftar till att stärka och stötta föräldrar i föräldraskapet

Delmål

- Ta fram en lokal strategi för hur Valdemarsviks kommun och Region Östergötland ska bedriva föräldraskapsstöd
- Utveckla samverkan mellan kommunens och vårdcentralens verksamheter
- Förbättra informationen till föräldrar kring vilket stöd som finns att tillgå
- Utveckla det riktade föräldraskapsstödet (till exempel föräldrar med utländsk härkomst och föräldrar till barn med särskilda behov)

I begreppet föräldrar inkluderas barnets vårdnadshavare, god man och övriga betydelsefulla vuxna i barnets hem- och uppväxtmiljö.

Föräldraskapsstöd kan beskrivas som en aktivitet som ger föräldrar kunskap om barns hälsa, emotionella, kognitiva och sociala utveckling, som stärker föräldrars sociala nätverk eller relation till varandra.

Bilaga

Insatsområden i länets gemensamma deklARATION för folkhälsoarbetet

Insatsområde 1

- Ge jämlikhet i hälsa hög prioritet och integrera detta i alla politikområden. Skapa förutsättningar för ökad samverkan.

Insatsområde 2

- Öka kunskap och medvetenhet om bestämningsfaktorer betydelse för hälsa och skillnader i hälsa, och vidareutveckla kompetens om hur olika förhållnings- och arbetssätt kan påverka tilltro, tillit, framtidstro och jämlik hälsa.

Insatsområde 3

- Arbeta utifrån ett långsiktigt socialt investeringsperspektiv.

Insatsområde 4

- Motverka segregation inom alla olika samhällsområden. T.ex. genom att främja blandad bostadsbebyggelse samt att rikta särskilda resurser för att skapa förutsättningar för skolan att uppfylla sin kompenserande funktion och bli en jämlik skola för alla.

Insatsområde 5

- Organisera efter behov genom att planera och erbjuda offentlig service nära människor för att på så sätt främja jämlik hälsa.

Insatsområde 6

- Bryt isolering – utveckla mötesplatser där människor möts över olika gränser samt stimulera frivilligarbete. Erbjud fritidsaktiviteter av olika slag med god räckvidd.

Insatsområde 7

- Arbeta aktivt för att främja trygghet i såväl hemmet som i förskola/skola, på arbetsplatsen och i det offentliga rummet. Involvera boendes delaktighet, även i det trygghetsskapande arbetet.

Insatsområde 8

- Utforma uppdrag och uppföljning som stimulerar till jämlik vård och omsorg utifrån de behov människor upplever. Förebygg psykisk ohälsa genom samverkan och kunskapsutbyte mellan olika aktörer.

Insatsområde 9

- Arbeta aktivt för att fler ska komma i egen försörjning genom att stärka lokal företagsamhet, ställa krav i upphandling och värna en tillgänglig vuxenutbildning och kraftfulla arbetsmarknadsinsatser.

Insatsområde 10

- Skapa utbyggda gång- och cykelvägar samt kollektivtrafik som är väl tillgängligt.

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 44

KS-KcS.2022.19 VALDEMARSVIK 7:1

Försäljningsuppdrag - del av Valdemarsvik 7:1

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att genomföra försäljningar av delar av fastigheten Valdemarsvik Valdemarsvik 7:1.

Försäljning av kommunens fastigheter ska ske till marknadspris och ska bygga på ett anbudsförfarande där villkoren är tydliga och transparenta. Detta kan ske genom mäklare eller genom att kommunen själv annonserar i egna kanaler.

Ärendebeskrivning

Fastigheten Valdemarsvik 7:1, känt som Vammar industriområde, är planlagd för handel, industri och småindustri. De delar av fastigheten som fortfarande är obebyggd och i kommunens ägor är planlagd som industri och småindustri. Idag utarrenderas marken och brukas som jordbruksmark. På fastigheten finns en ledningsrätt i form av en högspänningsledning. Ytan är totalt ca 5ha varav den ena tillåter småindustri med maximal byggnadshöjd 5 meter och den andre tillåter industri med maximal byggnadshöjd 5 meter.

Till förvaltningen kommer flera förfrågningar i månaden om mark för etablering av nya verksamheter eller expanderings av befintliga. Med hänvisning till det behöver kommunen tillgängliggöra mark för detta ändamål, i synnerhet redan planlagd mark.

Justerare

.....

.....

KSAU § 44

KS-KcS.2022.19

VALDEMARSVIK 7:1

Detaljplan för Vammar industriområde

Flygfoto över Vammar industriområde. Försäljningsuppdraget avser markerad del av fastighet Valdemarsvik 7:1.

Justerare

.....

.....

KSAU § 44

KS-KcS.2022.19 VALDEMARSVIK 7:1

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Staben 2022-03-09

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Staben

Sarah Åkerblom

Näringslivsutvecklare

Tel: 0123-191 55

E-post: sarah.akerblom@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Försäljningsuppdrag - del av Valdemarsvik 7:1

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att genomföra försäljningar av delar av fastigheten Valdemarsvik Valdemarsvik 7:1.

Försäljning av kommunens fastigheter ska ske till marknadspris och ska bygga på ett anbudsförfarande där villkoren är tydliga och transparenta. Detta kan ske genom mäklare eller genom att kommunen själv annonserar i egna kanaler.

Ärendebeskrivning

Fastigheten Valdemarsvik 7:1, känt som Vammar industriområde, är planlagd för handel, industri och småindustri. De delar av fastigheten som fortfarande är obebyggd och i kommunens ägor är planlagd som industri och småindustri. Idag utarrenderas marken och brukas som jordbruksmark. På fastigheten finns en ledningsrätt i form av en högspänningsledning. Ytan är totalt ca 5ha varav den ena tillåter småindustri med byggnadshöjd 5 meter och den andre tillåter industri med byggnadshöjd 5 meter.

Till förvaltningen kommer flera förfrågningar i månaden om mark för etablering av nya verksamheter eller expanderings av befintliga. Med hänvisning till det behöver kommunen tillgängliggöra mark för detta ändamål, i synnerhet redan planlagd mark.

Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 45

KS-KcS.2021.47

Försäljningsuppdrag - del av Valdemarsvik 4:3

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att genomföra försäljningar av delar av fastigheten Valdemarsvik Valdemarsvik 4:3.

Försäljning av kommunens fastigheter ska ske till marknadspris och ska bygga på ett anbudsförfarande där villkoren är tydliga och transparenta. Detta kan ske genom mäklare eller genom att kommunen själv annonserar i egna kanaler.

Yrkanden

Jenny Elander Ek (C) yrkar att arbetsutskottet överlämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Beslutsgång

Ordförande finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt Jenny Elander Eks (C) yrkande om att överlämna ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Ärendebeskrivning

Fastigheten Valdemarsvik 4:3, lokalt känt som Mossebo, är planlagd för handel, industri och kontor. Idag utarrenderas marken och brukas som jordbruksmark. Ytan på kommunens kvarvarande mark i Mossebo är totalt ca 2,5 ha och tillåter en byggnadshöjd på 8 meter. I området finns befintliga kommunala vägar.

Till förvaltningen kommer flera förfrågningar i månaden om mark för etablering av nya verksamheter eller expanderings av befintliga. Med hänvisning till det behöver kommunen tillgängliggöra mark för detta ändamål, i synnerhet redan planlagd mark.

Justerare

.....

.....

KSAU § 45

KS-KcS.2021.47

*Detaljplan över Mossebo
Flygfoto över Mossebo. Försäljningsuppdraget avser markerad del av fastighet Valdemarsvik 4:3.*

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Staben 2022-03-09

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Staben

Sarah Åkerblom

Näringslivsutvecklare

Tel: 0123-191 55

E-post: sarah.akerblom@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Försäljningsuppdrag - delar av Valdemarsvik 4:3

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att genomföra försäljningar av delar av fastigheten Valdemarsvik Valdemarsvik 4:3.

Försäljning av kommunens fastigheter ska ske till marknadspris och ska bygga på ett anbudsförfarande där villkoren är tydliga och transparenta. Detta kan ske genom mäklare eller genom att kommunen själv annonserar i egna kanaler.

Ärendebeskrivning

Fastigheten Valdemarsvik 4:3, lokalt känt som Mossebo, är planlagd för handel, industri och kontor. Idag utarrenderas marken och brukas som jordbruksmark. Ytan på kommunens kvarvarande mark i Mossebo är totalt ca 2,5ha och tillåter en byggnadshöjd på 8 meter. I området finns befintliga kommunala vägar.

Till förvaltningen kommer flera förfrågningar i månaden om mark för etablering av nya verksamheter eller expanderings av befintliga. Med hänvisning till det behöver kommunen tillgängliggöra mark för detta ändamål, i synnerhet redan planlagd mark.

Detaljplan över Mossebo

Flygfoto över Mossebo. Försäljningsuppdraget avser markerad del av fastighet Valdemarsvik 4:3.

Beslutet skickas till
Kommundirektören
Näringslivsutvecklaren
Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 43

KS-KcS.2022.17

Evenemangsstöd 2022

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen avsätter 400 000 kr från kommunstyrelsens medel för oförutsedda händelser, till stöd till evenemang i Valdemarsviks kommun 2022.

Stödet fördelas enligt förvaltningens förslag, men förutsättning för utbetalning är ansökan om evenemangsstöd från respektive arrangerande förening.

Förvaltningen får i uppdrag att utarbeta ett förslag till riktlinjer för stöd till evenemang. Riktlinjen ska gälla från 1 januari 2023 och beslut ska tas under hösten 2022 i samband med beslut om nya riktlinjer för föreningsstöd.

Sammanfattning

I Valdemarsviks kommun finns en stark tradition av att bedriva evenemang för besökare och invånare. Evenemangen har genomförts i alla kommunens orter och har varit spridda över hela året, men med en majoritet av arrangemangen under sommaren.

Efter de senaste årens restriktioner rörande publika allmänna arrangemang har intresset för att driva olika evenemang under 2022 visat sig vara stort. Ett antal arrangörer har redan lämnat in ansökningar. För att finansiera kommunens insats i arrangemang under 2022 förslår förvaltningen att 400 000 kr avsätts från kommunstyrelsen medel för oförutsedda händelser.

Ärendebeskrivning

I Valdemarsviks kommun finns en stark tradition av att bedriva evenemang för besökare och invånare. Evenemangen har genomförts i alla kommunens orter och har varit spridda över hela året, men med en majoritet av arrangemangen under sommaren.

Pandemin och de restriktioner som gällt under de senaste åren har inneburit att de flesta arrangemang ställts in de senaste två åren. Effekterna av detta har varit stora för en del av de föreningar som tidigare år arrangerat och det är även sannolikt att besöksnäringen och handeln tappat inkomster.

KSAU § 43

KS-KcS.2022.17

Efter de senaste årens restriktioner rörande publika allmänna arrangemang har intresset för att driva olika evenemang under 2022 visat sig vara stort. Ett antal arrangörer har redan lämnat in ansökningar.

De evenemang och arrangemang som aviserat intresse för 2022 är:

- Allsångsmåndagarna, uppskattat kommunalt stöd 70 000 kr
- Karnebåt, uppskattat kommunalt stöd 50 000 kr
- Klassikerfestivalen, uppskattat kommunalt stöd 80 000 kr
- Skördefest, uppskattat kommunalt stöd 75 000 kr
- Jul i Viken, uppskattat kommunalt stöd 15 000 kr.

Utöver dessa evenemang behöver också medel avsättas för övriga arrangemang med 110 000 kr.

För att finansiera kommunens insats i dessa arrangemang förslår förvaltningen därför att 400 000 kr avsätts från kommunstyrelsens medel för oförutsedda händelser.

Stödet förslås fördelas enligt de intresseanmälningar som inkommit och med komplettering av förvaltningens förslag. En förutsättning för utbetalning är ansökan om evenemangsstöd från respektive arrangerande förening. Det är därmed tydligt att för att få del av detta stöd ska den sökande vara en förening.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommundirektören 2022-03-07

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Kommunchef och Stab

Karl Öhlander

Kommundirektör

Tel: 0123-192 29

E-post: karl.ohlander@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Evenemangsstöd 2022

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

1. Kommunstyrelsen avsätter 400 000 kr från kommunstyrelsens medel för oförutsedda händelser, till stöd till evenemang i Valdemarsviks kommun 2022.
2. Stödet fördelas enligt förvaltningens förslag, men förutsättning för utbetalning är ansökan om evenemangsstöd från respektive arrangerande förening.
3. Förvaltningen får i uppdrag att utarbeta ett förslag till riktlinjer för stöd till evenemang. Riktlinjen ska gälla från 1 januari 2023 och beslut ska tas under hösten 2022 i samband med beslut om nya riktlinjer för föreningsstöd.

Sammanfattning

I Valdemarsviks kommun finns en stark tradition av att bedriva evenemang för besökare och invånare. Evenemangen har genomförts i alla kommunens orter och har varit spridda över hela året, men med en majoritet av arrangemangen under sommaren.

Efter de senaste årens restriktioner rörande publika allmänna arrangemang har intresset för att driva olika evenemang under 2022 visat sig vara stort. Ett antal arrangörer har redan lämnat in ansökningar. För att finansiera kommunens insats i arrangemang under 2022 förslår förvaltningen att 350 000 kr avsätts från kommunstyrelsen medel för oförutsedda händelser.

Ärendebeskrivning

I Valdemarsviks kommun finns en stark tradition av att bedriva evenemang för besökare och invånare. Evenemangen har genomförts i alla kommunens orter och har varit spridda över hela året, men med en majoritet av arrangemangen under sommaren.

Pandemin och de restriktioner som gällt under de senaste åren har inneburit att de flesta arrangemang ställts in de senaste två åren. Effekterna av detta har varit stora för en del av de föreningar som tidigare år arrangerat och det är även sannolikt att besöksnäringen och handeln tappat inkomster.

Efter de senaste årens restriktioner rörande publika allmänna arrangemang har intresset för att driva olika evenemang under 2022 visat sig vara stort. Ett antal arrangörer har redan lämnat in ansökningar.

De evenemang och arrangemang som aviserat intresse för 2022 är:

- Allsångsmåndagarna, uppskattat kommunalt stöd 70 000 kr
- Karnebåt, uppskattat kommunalt stöd 50 000 kr
- Klassikerfestivalen, uppskattat kommunalt stöd 80 000 kr
- Skördefest, uppskattat kommunalt stöd 75 000 kr
- Jul i Viken, uppskattat kommunalt stöd 15 000 kr.

Utöver dessa evenemang behöver också medel avsättas för övriga arrangemang med 110 000 kr.

För att finansiera kommunens insats i dessa arrangemang förslår förvaltningen därför att 400 000 kr avsätts från kommunstyrelsens medel för oförutsedda händelser.

Stödet förslås fördelas enligt de intresseanmälningar som inkommit och med komplettering av förvaltningens förslag. En förutsättning för utbetalning är ansökan om evenemangsstöd från respektive arrangerande förening. Det är därmed tydligt att för att få del av detta stöd ska den sökande vara en förening.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteskrivelse den 7 mars 2022

Beslutet skickas till

Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 46

KS-KcS.2022.16

Swedish League 2023

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommundirektören får i uppdrag att underteckna samarbetsavtal med Swedish League i Valdemarsvik om att genomföra Swedish League i Valdemarsvik den 15–16 april 2023.

Sammanfattning

Förvaltningen föreslår att Valdemarsviks kommun och Swedish League i Valdemarsvik tecknar samarbetsavtal om att genomföra Swedish League på Grännäs fritidsområde den 15–16 april 2023. Swedish League är en orienteringsliga för Sveriges bästa seniorer och juniorer. Arrangemanget beräknas locka ca 4 000 deltagare från uppskattningsvis 2 - 3 nationer. Med familjemedlemmar, press, funktionärer, publik och övriga beräknas arrangemanget omfatta 3 000 gästnätter.

Ärendebeskrivning

Swedish League i Valdemarsvik har uppvaktat kommunen för att teckna samarbetsavtal med syfte att genomföra Swedish League på Grännäs fritidsområde den 15–16 april 2023. Syftet med avtalet är att genomföra en välarrangerad tävling som skapar goodwill för såväl Valdemarsviks kommun som för medverkande föreningar och orienteringssporten.

Swedish League är en orienteringsliga för Sveriges bästa seniorer och juniorer. Swedish League ska i första hand sätta deltagarna i fokus, men ska också användas som ett verktyg för att synliggöra orienteringen i media och utveckla arrangörer.

Tidigare hette tävlingen Silva League och innan dess Elitserien för seniorerna och Silva Junior Cup för juniorerna. Ännu tidigare hette tävlingen Skogssport Junior Cup för juniorerna.

Till Grännäs beräknas ca 4 000 deltagare komma från uppskattningsvis 2 - 3 nationer. Med familjemedlemmar, press, funktionärer, publik och övriga beräknas arrangemanget omfatta 3 000 gästnätter.

KSAU § 46

KS-KcS.2022.16

Arrangemanget ska ha en stark miljöprofil. Sophanteringen ska hanteras strikt miljömässigt. Sopkärl ska placeras lättillgängliga inom campingområdet och tävlingsarenan. Biltrafiken ska minimeras.

Båda parter förbinder sig att i positiv samarbetsanda genomföra olika aktiviteter och marknadsföringsåtgärder och att medverka till att erforderliga tillstånd erhålls för tävlingens genomförande.

Den ekonomiska grunden för tävlingens genomförande förutsätter att de direkta kostnaderna begränsas eftersom tävlingens avgifter och intäkter styrs av orienteringssportens avgiftsregler.

Båda parter ska gemensamt verka för stöd från näringslivet i kommunen. Samarbetspartner är Valdemarsviks kommun och arrangörsföreningen Swedish League i Valdemarsvik, bestående av Björkfors Gymnastik och Idrottsförening, Gamleby Orienteringsklubb, Hammarkinds Orienteringsklubb, OK Denseln, Söderköpings Orienteringsklubb och Västerviks Orienteringsklubb.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommundirektören 2022-03-08

Förslag till samarbetsavtal med Swedish League

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Kommunchef och Stab

Karl Öhlander

Kommundirektör

Tel: 0123-192 29

E-post: karl.ohlander@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Swedish League 2023

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommundirektören får i uppdrag att underteckna samarbetsavtal med Swedish League i Valdemarsvik om att genomföra Swedish League i Valdemarsvik den 15–16 april 2023.

Sammanfattning

Förvaltningen föreslår att Valdemarsviks kommun och Swedish League i Valdemarsvik tecknar samarbetsavtal om att genomföra Swedish League på Grännäs fritidsområde den 15–16 april 2023. Swedish League är en orienteringsliga för Sveriges bästa seniorer och juniorer. Arrangemanget beräknas locka ca 4 000 deltagare från uppskattningsvis 2 - 3 nationer. Med familjemedlemmar, press, funktionärer, publik och övriga beräknas arrangemanget omfatta 3 000 gästnätter.

Ärendebeskrivning

Swedish League i Valdemarsvik har uppvaktat kommunen för att teckna samarbetsavtal med syfte att genomföra Swedish League på Grännäs fritidsområde den 15–16 april 2023. Syftet med avtalet är att genomföra en välarrangerad tävling som skapar goodwill för såväl Valdemarsviks kommun som för medverkande föreningar och orienteringssporten.

Swedish League är en orienteringsliga för Sveriges bästa seniorer och juniorer. Swedish League ska i första hand sätta deltagarna i fokus, men ska också användas som ett verktyg för att synliggöra orienteringen i media och utveckla arrangörer.

Tidigare hette tävlingen Silva League och innan dess Elitserien för seniorerna och Silva Junior Cup för juniorerna. Ännu tidigare hette tävlingen Skogssport Junior Cup för juniorerna.

Till Grännäs beräknas ca 4 000 deltagare komma från uppskattningsvis 2 - 3 nationer. Med familjemedlemmar, press, funktionärer, publik och övriga beräknas arrangemanget omfatta 3 000 gästnätter.

Arrangemanget ska ha en stark miljöprofil. Sophanteringen ska hanteras strikt miljömässigt. Sopkärl ska placeras lättillgängliga inom campingområdet och tävlingsarenan. Biltrafiken ska minimeras.

Båda parter förbinder sig att i positivt samarbetsanda genomföra olika aktiviteter och marknadsföringsåtgärder och att medverka till att erforderliga tillstånd erhålls för tävlingens genomförande.

Den ekonomiska grunden för tävlingens genomförande förutsätter att de direkta kostnaderna begränsas eftersom tävlingens avgifter och intäkter styrs av orienteringssportens avgiftsregler.

Båda parter ska gemensamt verka för stöd från näringslivet i kommunen. Samarbetspartner är Valdemarsviks kommun och arrangörsföreningen Swedish League i Valdemarsvik, bestående av Björkfors Gymnastik och Idrottsförening, Gamleby Orienteringsklubb, Hammarkinds Orienteringsklubb, OK Denseln, Söderköpings Orienteringsklubb och Västerviks Orienteringsklubb.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteskrivelse den 8 mars 2022
Förslag till samarbetsavtal

Beslutet skickas till

Swedish League i Valdemarsvik
Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Avtal mellan Valdemarsviks kommun (Org.nr 212000-0431) och arrangörsalliansen för Swedish League 2023 (Org. Nr. ej klart) avseende genomförandet av Swedish League 15–16 april 2023.

Valdemarsviks kommun och Swedish League i Valdemarsvik är överens om att genomföra Swedish League på Grännäs fritidsområde den 15–16 april 2023 i syfte att genomföra en välarrangerad tävling som skapar goodwill för såväl Valdemarsviks kommun som för medverkande föreningar och orienteringssporten.

Till Grännäs beräknas ca 4 000 deltagare komma från uppskattningsvis 2 - 3 nationer. Med familjemedlemmar, press, funktionärer, publik och övriga beräknas arrangemanget omfatta 3 000 gästnätter.

Arrangemanget skall ha en stark miljöprofil. Sophanteringen skall hanteras strikt miljömässigt. Sopkärl skall placeras lättillgängliga inom campingområdet och tävlingsarenan. Biltrafiken skall minimeras. En väl genomtänkt och utförd trafikreglering skall borga för att några större olägenheter inte uppstår för utomstående och närboende (planering/tillstånd i samarbete med Kommunen, Polis och Vägverket).

Båda parter förbinder sig att i positiv samarbetsanda genomföra olika aktiviteter och marknadsföringsåtgärder och att medverka till att erforderliga tillstånd erhålls för tävlingens genomförande.

Den ekonomiska grunden för tävlingens genomförande förutsätter att de direkta kostnaderna begränsas eftersom tävlingens avgifter och intäkter styrs av orienteringssportens avgiftsregler.

Båda parter ska gemensamt verka för stöd från näringslivet i kommunen. Samarbetspartner är Valdemarsviks kommun och arrangörsföreningen Swedish League i Valdemarsvik, bestående av Björkfors Gymnastik och Idrottsförening, Gamleby Orienteringsklubb, Hammarkinds Orienteringsklubb, OK Denseln, Söderköpings Orienteringsklubb och Västerviks Orienteringsklubb.

I samarbetet ingår att kommunen erbjuds:

- ✓ exponering i olika sociala medier, tävlingsprogram, tävlingskartan.
- ✓ reklamplats vid måltribun och på nummerlappar för elitklasserna.
- ✓ centralt placerat tält för kommunens exponering.

Kommunen:

- ✓ upplåter Grännäs fritidsområde kostnadsfritt och utan krav på eventuella kostnader på grund av återställning/reparationer orsakade av väder,
- ✓ tillhandahåller dricksvatten kostnadsfritt löpande under tävlingarna samt bistår med utrustning för vatten och avlopp,

- ✓ tillhandahåller anslutning till befintligt elnät för elförbrukning samt tillhandahållande av behörig el-ansvarig,
- ✓ Är behjälplig vid kontakter med nätoperatören (fiberkabel)
- ✓ upplåter kostnadsfritt skollokaler och motsvarande inklusive städning under tiden 14/4 kl. 12.00 – 16/4 kl.18.00. Dessutom bereds arrangören tillgång till lokalerna för iordningställande och återställande från 13/4 kl. 16.00 – 16/4 kl. 21.00.
- ✓ tillhandahåller ett AME-arbetslag om fem personer för arbete under tre veckor (ej helger) innan tävlingen och en vecka efter tävlingen,
- ✓ medverkar avseende avfallshantering med inriktning på återvinning och källsortering samt tömning av containrar och avfallskärl, vilka kommunen tillhandahåller,
- ✓ tillhandahåller tömning av latriner under lördag e.m. och måndagen,
- ✓ tillhandahåller 25 bord och 100 stolar,
- ✓ Utplacerar 25 sittbänkar med bord (tillverkades inför Tiomila),
- ✓ tillhandahåller viss tryckning/kopiering av arrangörsmaterial,
- ✓ medverkar till att erforderliga tillstånd erhålls från kommunens berörda förvaltningar såsom Brandskydd, Miljö och hälsa mm,
- ✓ Utser en "kommunal samordnare" under cirka ett år före arrangemanget,
- ✓ Bekostar tryckning av elitklassernas nummerlappar samt tillhandahåller egna banderoller,
- ✓ Bistår med fordon och förare före (under) och efter arrangemanget

Arrangören har rätt att uppföra erforderliga tävlingsanordningar som målfallor, måltribun, expeditions-, sjukvårds-, marketenteri-, press- och sponsortält, toaletter, högtalarmaster, samt diverse avspärningar inom området under tiden 13–17 april. Arrangören har rätt till reklamplatser inom området i samråd med samarbetspartner.

Twist eller tolkning av detta avtal avgörs genom skiljemän.

Detta avtal har upprättats i 2 exemplar varav parterna tagit var sitt.

Valdemarsvik 2022-xx-XX

Swedish League i Valdemarsvik

XXXXXX XXXXXXXX

Ordförande

Valdemarsviks kommun

Karl Öhlander

Kommunchef

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 42

KS-SA.2022.24

Sammanträdestider 2023

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att anta förslag till sammanträdesplan med följande sammanträdestider för kommunfullmäktige år 2023:

- 2023-02-06
- 2023-04-03
- 2023-05-02
- 2023-06-07
- 2023-09-25
- 2023-11-13
- 2023-12-11

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar att anta förslag till sammanträdesplan med följande sammanträdestider för kommunstyrelsen år 2023:

- 2023-01-16
- 2023-02-13
- 2023-03-13
- 2023-04-11
- 2023-05-08
- 2023-06-12
- 2023-09-04
- 2023-10-02
- 2023-10-30
- 2023-11-20

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har 2020-03-30 § 27 beslutat att sammanträdestider för kommande år ska antas av kommunfullmäktige vid sammanträdet innan sommaruppehållet.

KSAU § 42

KS-SA.2022.24

Kansliet har tagit fram förslag till sammanträdestider 2023 för kommunfullmäktige och kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och kommunstyrelsens utskott antar sina egna sammanträdestider. Utskotten beslutar om sina sammanträdestider efter att tiderna har antagits för kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-03-03
Förslag till sammanträdestider 2023

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad
Matilda Carlström
Kommunsekreterare
Tel: 0123-191 13
E-post: matilda.carlstrom@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Sammanträdestider 2023

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att anta förslag till sammanträdesplan med följande sammanträdestider för kommunfullmäktige år 2023:

- 2023-02-06
- 2023-04-03
- 2023-05-02
- 2023-06-07
- 2023-09-25
- 2023-11-13
- 2023-12-11

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar att anta förslag till sammanträdesplan med följande sammanträdestider för kommunstyrelsen år 2023:

- 2023-01-16
- 2023-02-13
- 2023-03-13
- 2023-04-11
- 2023-05-08
- 2023-06-12
- 2023-09-04
- 2023-10-02
- 2023-10-30
- 2023-11-20

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har 2020-03-30 § 27 beslutat att sammanträdestider för kommande år ska antas av kommunfullmäktige vid sammanträdet innan sommaruppehållet.

Kansliet har tagit fram förslag till sammanträdestider 2023 för kommunfullmäktige och kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och kommunstyrelsens utskott antar sina egna sammanträdestider. Utskotten beslutar om sina sammanträdestider efter att tiderna har antagits för kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Förslag till sammanträdestider 2023

Beslutet skickas till

Akten

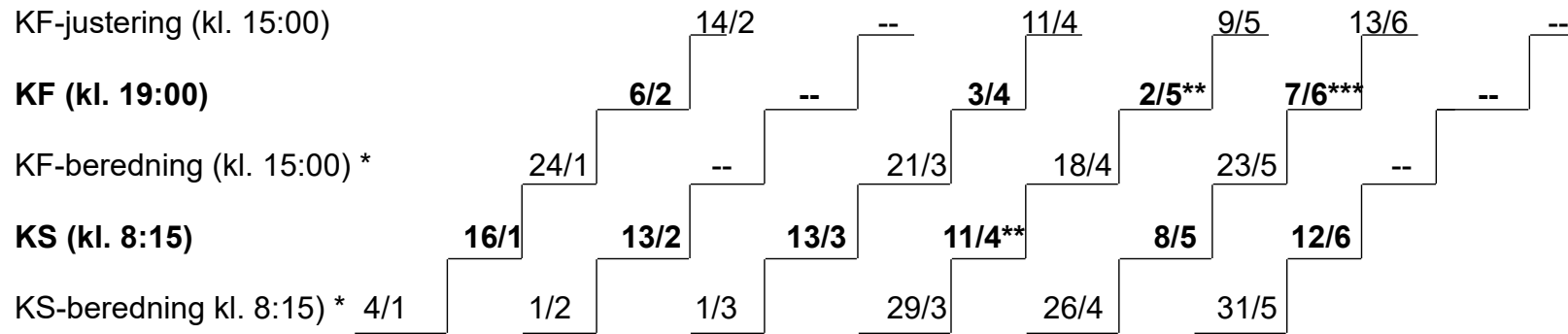
VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

TIDPLAN FÖR ÄRENDEBEREDNING INOM KF, KS OCH UTSKOTTEN VÅREN 2023

Datumen för beredningarna samt kallelserna är ungefärliga och kan ändras vid behov.

KS-AU (kl. 8:15)	25/1	22/2	22/3	19/4	17/5	
Kallelse AU	18/1	15/2	15/3	12/4	10/5	
Beredning AU (kl. 8:15)	11/1	8/2	8/3	5/4	3/5	
KS-BUU (kl. 8:15)	6/12	24/1	21/2	21/3	18/4	16/5
Kallelse BUU	16/1	13/2	13/3	10/4	8/5	
Beredning BUU (kl. 9:00)	11/1	8/2	8/3	5/4	3/5	
KS-SOU (kl. 8:15)	5/12	23/1	20/2	20/3	17/4	15/5
Kallelse SOU	16/1	13/2	13/3	10/4	8/5	
Beredning SOU (kl. 10:00)	11/1	8/2	8/3	5/4	3/5	

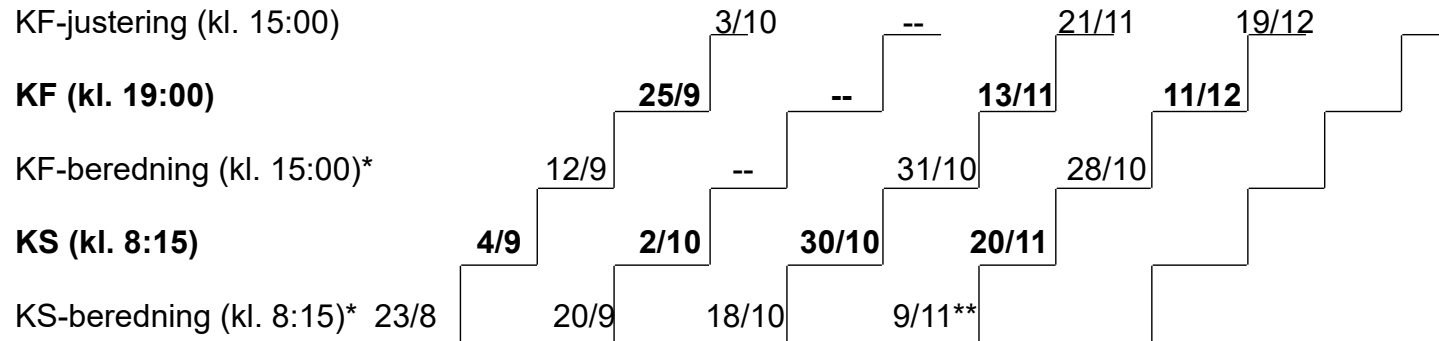
* utskick/kallelse fredag samma vecka

** tisdag (måndagen röd dag)

*** onsdag (måndagen mellan två röda dagar)

TIDPLAN FÖR ÄRENDEBEREDNING INOM KF, KS OCH UTSKOTTEN HÖSTEN 2023

KS-AU (kl. 8:15)	13/9	11/10	8/11	6/12
Kallelse AU	6/9	4/10	1/11	29/11
Beredning AU (kl. 8:15)	30/8	27/9	25/10	22/11
KS-BUU (kl. 8:15)	12/9	10/10	7/11	5/12
Kallelse BUU	4/9	2/10	30/10	27/11
Beredning BUU (kl. 9:00)	30/8	27/9	25/10	22/11
KS-SOU (kl. 8:15)	11/9	9/10	6/11	4/12
Kallelse SOU	4/9	2/10	30/10	27/11
Beredning SOU (kl. 10:00)	30/8	27/9	25/10	22/11

* utskick/kallelse fredag samma vecka

** beredning på torsdag

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 47

KS-SA.2022.11

Motion - Tillgänglighet till Funkishuset

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunfullmäktige bifaller motionen.

Ärendebeskrivning

Carina Thuresson (M) lämnade in en motion till kommunfullmäktige 2022-02-07 om tillgängligheten till Funkishuset. Motionären yrkar "att Kommunstyrelsen får i uppdrag att säkerställa att åtgärder genomförs snarast av CVAB för att uppnå tillgänglighetskraven vid ingången till Funkishuset via Garvaregatan" samt "att Kommunstyrelsen följer upp att åtgärderna genomförs".

Motionären påpekar att dörröppnarens placering vid Funkishusets entré från Garvaregatan är placerad på ett sätt som inte uppfyller kraven på tillgänglighet. Förvaltningen instämmer i att dörröppnaren är olämpligt placerad ur ett tillgänglighetsperspektiv. Förvaltningen föreslår därför att kommunfullmäktige bifaller motionen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-03-01
Motion från Carina Thuresson (M) inlämnad 2022-02-07

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad
Matilda Carlström
Kommunsekreterare
Tel: 0123-191 13
E-post: matilda.carlstrom@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Motion - Tillgänglighet till Funkishuset

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige bifaller motionen.

Ärendebeskrivning

Carina Thuresson (M) lämnade in en motion till kommunfullmäktige 2022-02-07 om tillgängligheten till Funkishuset. Motionären yrkar "att Kommunstyrelsen får i uppdrag att säkerställa att åtgärder genomförs snarast av CVAB för att uppnå tillgänglighetskraven vid ingången till Funkishuset via Garvaregatan" samt "att Kommunstyrelsen följer upp att åtgärderna genomförs".

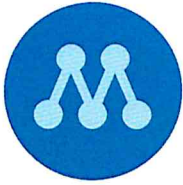
Motionären påpekar att dörröppnarens placering vid Funkishusets entré från Garvaregatan är placerad på ett sätt som inte uppfyller kraven på tillgänglighet. Förvaltningen instämmer i att dörröppnaren är olämpligt placerad ur ett tillgänglighetsperspektiv. Förvaltningen föreslår därför att kommunfullmäktige bifaller motionen.

Beslutsunderlag

Motion från Carina Thuresson (M) inlämnad 2022-02-07

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Tillgänglighet till Funkishuset

Jag har tidigare påtalat om att tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning till Funkishuset är inte acceptabel. Då det inte har gjorts några åtgärder så skriver jag denna motion.

På utsidan vid entré dörren till Funkishuset från Garvaregatan är dörröppnaren placerad på väggen vid vänster sida om dörren. Om någon med funktionsnedsättning öppnar dörren är det i princip omöjligt att förflytta sig innan dörren går upp. Det är stor risk att personen får dörren på sig och att personen ramlar eller att dörren slår i till exempel en rullstol.

På insidan vid entrédörren sitter dörröppnaren på vänster sida bakom bokinkastet till biblioteket. Det är omöjligt för personer som har svårt att röra på sig, går med rullator, sitter i rullstol eller har annat hjälpmedel att använda dörröppnaren.

Detta uppfyller inte kraven på tillgänglighet och bör åtgärdas omgående.

Kommunstyrelsen och förvaltningen är väldigt stora offentliga hyresgäster i Funkishuset och ska kräva av CVAB att tillgängligheten förbättras i Funkishuset.

Utifrån ovanstående yrkar Moderaterna att fullmäktige beslutar:

- att Kommunstyrelsen får i uppdrag att säkerställa att åtgärder genomförs snarast av CVAB för att uppnå tillgänglighetskraven vid ingången till Funkishuset via Garvaregatan.**
- att Kommunstyrelsen följer upp att åtgärderna genomförts.**

Moderaterna i Valdemarsvik 2022-02-07

Carina Thuresson

(9)

Nämnd.2022.5

Anmälan till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx
Akten

Justerare

.....

.....

Innehållsförteckning

Paragrafer	Ärendemening	Sidnr
KSAU § 33	Månadsuppföljningar 2022	3 - 5
KSAU § 34	Årsredovisning 2021	6 - 7
KSAU § 35	Internkontroll 2021, Redovisning	8
KSAU § 36	Lönerevision 2022 - Engångsbelopp vård och omsorg	9
KSAU § 37	Personalfråga - Lön kommundirektör 2022	10
KSAU § 38	Omdisponering investeringsbudget	11 - 12
KSAU § 39	Åtgärd kulvert Funkishuset	13
KSAU § 40	Strategi för suicidprevention	14 - 16
KSAU § 41	Stöd till övriga föreningar 2022	17 - 19
KSAU § 42	Sammanträdestider 2023	20 - 21
KSAU § 43	Evenemangsstöd 2022	22 - 23
KSAU § 44	Försäljningsuppdrag - del av Valdemarsvik 7:1	24 - 26
KSAU § 45	Försäljningsuppdrag - del av Valdemarsvik 4:3	27 - 28
KSAU § 46	Swedish League 2023	29 - 30
KSAU § 47	Motion - Tillgänglighet till Funkishuset	31
KSAU § 48	Information KS-AU	32 - 33

KSAU § 33

KS-SA.2022.38 042

Månadsuppföljningar 2022

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Månadsuppföljningen per 2022-02-28 godkänns.

Sammanfattning

Årets första prognos visar på ett mindre totalt budgetöverskott för kommunen. Resultatet prognostiseras till +12,2 mnkr jämfört med budgeterat +10,2 mnkr. Detta beror på ett underskott i verksamheterna med -8,6 mnkr och ett överskott på finansieringen med +10,6 mnkr. Verksamheternas underskott är helt kopplat till sektor Service och samhällsbyggnad där avvikelserna framförallt återfinns inom verksamheterna gata och fastighet.

Prognos driftbudget, Mnkr

Tkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Verksamheterna	-494,3	-502,9	-8,6
Finansiering	504,5	515,1	+10,6
Summa (årets resultat)	10,2	12,2	+2,2

Prognos investeringsbudget, tkr

Tkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Investeringar	82,0	64,0	+18,0

Investeringsbudgeten innehåller två större projekt, Ringgården och Vattenverk. Båda projekten är försenade jämfört med antaganden i budgeten och ett överskott på ca +18,0 mnkr kan prognostiseras.

 Justerare

.....

.....

KSAU § 33

KS-SA.2022.38 042

Ärendebeskrivning

Mnkr, netto	Budget	Utfall 28/2	Prognos avvikelse
Service och samhällsbyggnad	70,2	21,2	-8,6
Stöd och omsorg	226,9	32,0	0,0
Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur	184,7	26,4	0,0
Räddningstjänst Östra Götaland	7,4	1,6	0,0
Politisk organisation	5,1	0,9	0,0
Summa verksamheterna	494,3	82,1	-8,6

Service och samhällsbyggnad

Prognosen pekar mot ett kraftigt underskott. Detta är kopplat till verksamheterna gata och fastighet. Även renhållningsverksamheten signalerar ett mindre underskott. Av gatuavdelningens underskott avser ca -1,1 mnkr ishallen. Resterande underskott beror på för hög kostnadsvolym jämfört med budget. På fastighetskontoret beror underskottet på Ringgården och Strömsvik samt övriga outhyrda lokaler. Kostnaderna för vattenskadan i Vammarskolan är inte färdigutredda.

Stöd och omsorg

Sektorn prognostiserar ett noll resultat, d.v.s. ingen avvikelse mot budget. Äldreomsorgen beräknar ett underskott på -1,0 mnkr medan Stöd vid funktionsnedsättning beräknar ett lika stort överskott. Äldreomsorgens avvikelse beror på ökade timlöner och sjuklönekostnader då det varit en hög arbetsbelastning med dels hög sjukfrånvaro samt tyngre ärende.

Barn, utbildning, arbetsmarknad och kultur

Ingen total avvikelse redovisas efter årets första två månader. Däremot prognostiserar gymnasieskolan ett underskott på närmare -3,0 mnkr kopplat till boende- och assistanskostnader på RH-gymnasiet. Detta underskott möts av ett lika stort planerat överskott på ledning och administration.

Övrigt

Inga övriga avvikelser finns att rapportera.

Justerare

.....

.....

KSAU § 33

KS-SA.2022.38 042

Finansiering

Enligt senaste prognos har den ekonomiska återhämtningen i samhället gått fortare än vad som antogs när budgeten lades. Detta har lett till ökat skatteunderlag. Finansieringen prognostiserar ett överskott med 10,6 mnkr. Det något bättre resultatet i prognosen och den lägre investeringstakten gör att årets nyupplåningsbehov förskjuts framåt i tiden. Nyupplåningsbehovet i budgeten uppgår till 50,0 mnkr. Prognosen är i dagsläget 25,0 mnkr.

Rullande månadsuppföljning

Då bokslutsarbetet för 2021 fortfarande pågår under februari blir den rullande månadsuppföljningen till vissa delar svårtolkat. Däremot kan det konstateras att personalkostnaderna nu ligger på samma nivå som förra tolv månadersperioden. För någon månad sedan var dessa kostnader betydligt lägre för den senast redovisade perioden jämfört med den tidigare. Detta betyder att minskningen avstannat.

Sammanfattning och slutsatser

Uppföljningen per den sista februari 2022 indikerar att åtgärder behöver vidtas för verksamheterna gata och fastighet för att nå en budget i balans. Avvikelserna finns även i 2021 års bokslut. Därutöver är det positiva signaler från verksamheterna och finansiering så här långt.

I slutet av februari förstärktes den finansiella oron och Ryssland påbörjade ett krig i Europa. Detta kommer att leda till konsekvenser för kommunen men de är svåröverblickbara för tillfället. Det som redan nu kan ses är en flyktingvåg och ökade priser inom många varugrupper, I prognosen är inget av detta medräknat.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-03-08
Rullande månadsuppföljning februari 2022

Beslutet skickas till

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 34

KS-SA.2022.31 042

Årsredovisning 2021

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Årsredovisning för 2021 avseende Valdemarsviks kommun och koncernen godkänns och fastställs.

Ärendebeskrivning

Årsredovisningen är kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige över det gångna året.

Valdemarsviks kommuns årsredovisning innehåller en uppföljning av inriktningsmål och resultatmål, en ekonomisk redovisning och en personalredovisning samt verksamhetsberättelser från respektive sektor. Det ingår även en sammanställd redovisning där kommunens bolag är medräknade samt en särredovisning för VA-verksamheten.

Det ekonomiska resultatet för året är positivt (+26,6 mnkr) och så är även balanskravsresultatet (+23,6 mnkr). Detta inklusive en jämförelsestörande post på 15,0 mnkr som avser kommunens egna insats i saneringsprojektet.

Kommunen klarar sina mål för god ekonomisk hushållning. Soliditeten ökar kraftigt. Dels på grund av resultatet men även för att tvisten kopplad till saneringsprojektet är avslutad vilket innebär att balansomslutningen minskar med 70,4 mnkr.

Måluppfyllelsen är i övrigt god. En stor del av målen och åtaganden är uppfyllda. Pandemin som kom i början på 2020 förändrade förutsättningarna för flertalet verksamheter i kommunen och påverkade även 2021 märkbart. Det är den enskilt största och helt dominerande förklaringen till att flera resultatmål inte uppnåtts.

Justerare

.....

.....

KSAU § 34

KS-SA.2022.31 042

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-03-04
Årsredovisning 2021

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 35

KS-SA.2022.32 042

Internkontroll 2021, Redovisning

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Redovisningen av internkontrollen 2021 godkänns.

Ärendebeskrivning

Internkontrollarbetet har genomförts under året enligt den kommungemensamma planen som gällde för åren 2021 – 2022 (KS 2021-10-04, § 122)

Internkontrollen är relativt omfattande och bedöms väl uppfylla sitt syfte. Vissa avvikelser har identifierats och dessa ligger till grund för att rutiner och processer har eller kommer att förbättras. Därtill har kontrollen identifierat behov av att uppdatera attestreglementet. Detta kommer att ske under året.

Sektorsspecifika rapporter redovisas på respektive utskott och ingår i sammanfattande form i denna rapport.

Resultatet framgår av bifogad rapport.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-03-04
Internkontrollrapport 2021

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 36

KS-SA.2021.110

Lönerevision 2022 - Engångsbelopp vård och omsorg

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen beslutar att avsätta 184 506 kr från kommunstyrelsens oförutsedda för att uppmärksamma vårdbiträden, undersköterskor, personliga assistenter, stödpedagoger och äldrepedagoger samt sjuksköterskor inom vård och omsorg med ett engångsbelopp motsvarande 2000 kr per heltids- och tillsvidareanställd medarbetare.

Ärendebeskrivning

Under två senaste åren med pandemi har det varit mycket ansträngt inom vård och omsorg. Personalen har haft en tuff arbetsmiljö med skyddsutrustning för att undvika smitta, har varit väldigt lojal och arbetat mycket övertid och ställt upp i ur och skur för att klara verksamheten.

Detta har varit som mest ansträngande i yrkesgrupperna undersköterska, vårdbiträde, vårdare, skötare, personliga assistenter, stödpedagoger och äldrepedagoger samt sjuksköterskor. Vi vill uppmärksamma detta med en symbolisk summa om 2000 kr som engångsbelopp i relation till sysselsättningsgrad för tillsvidareanställd personal inom vård och omsorg.

Kostnad

Kostnaden för engångsbelopp motsvarande 2000 kr per heltidsanställda personer blir 506 000 kr + po. Finansieringen av detta föreslås genom att tillföra 184 506 kr från kommunstyrelsens oförutsedda budgetpost och resterande kostnad tas från ordinarie löneökningstrymme.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-03-04

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Akten

 Justerare

.....

.....

KSAU § 37

KS-SA.2022.35

Personalfråga - Lön kommundirektör 2022

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommundirektörens lön fastställs till 92 000 kr per månad från och med 2022-04-01.

Yrkanden

Lars Beckman (S) yrkar att kommundirektörens lön fastställs till 92 000 kr per månad från och med 2022-04-01.

Beslutsgång

Ordföranden finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt Lars Beckmans (S) yrkande.

Ärendebeskrivning

Enligt kommunstyrelsens delegationsordning har kommunstyrelsens arbetsutskott delegation på att fastställa lönen för kommundirektören.

Kommundirektören lämnar sammanträdet under denna paragraf.

Beslutet skickas till
Personalchefen
Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 38

KS-SA.2021.53 041

Omdisponering investeringsbudget

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunfullmäktige godkänner omdisponering av medel från post angående kulvert i investeringsbudgeten 2022.

Medel om 3 miljoner kronor omdisponeras från beslutade 5 miljoner kronor till kulvertåtgärder, att användas till förebyggande åtgärd mot översvämning i hamnen i centralorten Valdemarsvik enligt bilaga 2 och 3.

Omdisponerade medel ska tas i beaktande i budgetarbetet inför kulvertåtgärder 2023 – 2025.

Ärendebeskrivning

I mål- och budgetdokumentet 2022 – 2024 finns 5 miljoner kronor avsatt till kulvertåtgärder i Fifallaåns sträckning för år 2022. Gatu- & Fastighetskontoret bedömer att dessa medel ej hinner nyttjas för produktion och åtgärder under 2022, på grund av att det blir mer omfattande och komplicerade utredningar än som tidigare antagits.

Då Valdemarsviks centrum vid ett flertal tillfällen under åren översvämmats på grund av höga vattenstånd har Gatu- & Fastighetskontoret jobbat med åtgärdsförslag mot detta parallellt med kulvertutredningen.

Denna utredning har visat på 2 stycken möjligheter, där åtgärd enligt bilaga 2 och 3 anses vara den mest långsiktiga och fördelaktiga lösningen.

Alternativ för åtgärder

Bilaga 1: Att bygga en mer permanent invallning liknande den akutinvallning som RTÖG tillfälligt byggt upp vid översvämningsrisk. Denna åtgärd kan ses som en budgetvariant, och bidrar inte till försköning av centrum. Här tillkommer också senare reparation av de befintliga sponter som är i dåligt skick. Kostnadsuppskattning: 1500 tkr.

Bilaga 2 och 3: Att renovera och gjuta in befintliga sponter samt gjuta en invallning i befintlig bryggdel ända ned till botten. Detta hindrar då vatten att rinna igenom bryggkonstruktionen, och vidare ut på centralplanen. I förslaget pålas också konstruktionen för bryggdelen, vilket säkrar att befintlig bryggdel inte kollapsar. Kostnadsuppskattning: 3000 tkr.

Justerare

.....

.....

KSAU § 38

KS-SA.2021.53 041

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-03-09

Situationsplan

Bilaga 1: Alternativ 1 för åtgärd mot översvämning i hamnen i centralorten i Valdemarsvik

Bilaga 2: Alternativ 2 för åtgärd mot översvämning i hamnen i centralorten i Valdemarsvik

Bilaga 3: Alternativ 2 för åtgärd mot översvämning i hamnen i centralorten i Valdemarsvik

-----

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 39

KS-TEK.2021.91

Åtgärd kulvert Funkishuset

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen beslutar att Gatu- och Fastighetskontoret fortsätter att projektera och kalkylera för alternativ 3 och 4 enligt bilagor.

Medel tas från post angående kulvert i 2022 – 2024 års Mål- och budgetdokument.

Ärendebeskrivning

En översiktlig utredning av Fifallaåns sträckning, utlopp och avrinningsområde har genomförts under 2021 och 2022. Avrinningsområdet i Valdemarsviks centrala delar går under våra stora byggnader Funkishuset samt Sjöhuset.

I kulvert under byggnaderna bedöms byggnadskonstruktionens och anläggningens tekniska livslängd vara passerad. Projektgruppen har därför titta på 5 olika förslag på sträckning (se bilagor), där alternativ 3 och 4 anses vara de mest fördelaktiga alternativen att utreda vidare inför eventuell detaljprojektering och kalkylering.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-03-15
PM Åtgärdsförslag – Kulvert Fifallaån, Valdemarsviks kommun
Bilaga 1 Alternativa kulvertdragningar Fifallaån, Valdemarsvik

-----

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 40

KS-KcS.2022.21

Strategi för suicidprevention

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen antar Strategi för suicidprevention i Valdemarsviks kommun 2022-2024

Kommunstyrelsen uppdrar styrgrupp folkhälsa att utse en samordnande funktion för det preventiva arbetet

Kommunstyrelsen uppdrar styrgrupp folkhälsa att tillsätta en tvärssektoriell arbetsgrupp med uppdraget att göra en nulägesbild av det suicidpreventiva arbetet samt förslag på en åtgärdsplan för det suicidpreventiva arbetet, senast 31 augusti.

Ärendebeskrivning

Varje år tar cirka 1500 personer sitt liv i Sverige. Ungefär 50 av dessa personer är hemmahörande i Östergötland. Mellan åren 2010-2019 tog 13 personer i Valdemarsviks kommun sitt liv. Suicidhandlingar är den yttersta konsekvensen av ett svårt lidande. Lidandet kan ha orsakats av svår sjukdom (psykisk eller somatisk), eller av olika trauman och svårt drabbande livshändelser (arbetslöshet, ekonomiska svårigheter, social isolering eller förlust av närstående).

På uppdrag av LGVO i Östergötland (Ledningsgrupp vård och omsorg) togs en strategi för suicidprevention i Östergötland fram under 2021 i samverkan mellan länets kommuner och flera andra aktörer i länet. Samtliga kommuner i Östergötland ställde sig bakom strategin under 2021.

Syftet med den regionala strategin är att vägleda berörda aktörer i det preventiva arbetet, med möjlighet att anpassa arbetet efter de behov och förutsättningar som finns inom respektive organisation. Strategin gäller till och med 2025 och utgår från de nio nationella åtgärds-områdena för att minska suicid (självmod*).

* Här samt i strategin används orden självmord och suicid synonymt.

Justerare

.....

.....

KSAU § 40

KS-KcS.2022.21

På uppdrag av styrgruppen för folkhälsoarbetet i Valdemarsviks kommun har kommunens preventionsgrupp i samverkan med enheten för psykisk hälsa inom Stöd och omsorg tagit fram ett förslag på strategi för suicidprevention i Valdemarsviks kommun.

Syftet med Valdemarsviks strategi för suicidprevention är att:

- skapa ett systematiskt och samordnat suicidpreventivt arbete inom Valdemarsviks verksamheter
- förbättra samverkan i det preventiva arbetet (såväl internt som med externa aktörer)

Det suicidpreventiva arbetet ska utgå från följande mål:

1. Öka kunskapen om suicid, suicidprevention, psykisk ohälsa och kännedomen om befintliga stödinsatser. Målgrupp: kommunens medarbetare, chefer och politiker
2. Sprida kunskap om lokalsamhällets stödinsatser till personer som mår psykiskt dåligt samt till anhöriga som har någon i sin närhet som mår dåligt eller som tagit sitt liv
3. Systematisera det preventiva arbetet kring suicid och psykisk ohälsa inom kommunens verksamheter

Strategins ovanstående mål behöver brytas ner till konkreta aktiviteter. Dels inom kommunens olika verksamheter, dels i form av gemensamma sektorsövergripande aktiviteter (inklusive samhällsbyggnad, personalkontor m.fl.). Aktiviteterna ska vara behovsstyrda vilket kräver en nulägesbild av redan pågående insatser, förbättringsområden samt ett beslut kring vilka aktiviteter som bör prioriteras på kort sikt respektive lång sikt.

För att få ett helhetsgrepp om det suicidpreventiva arbetet behöver aktiviteterna projektledas av en utsedd samordningsfunktion. En samordnare är även viktig för att mobilisera samverkan med externa aktörer, driva de samhällsriktade insatserna, omvärldsbevaka suicidfrågan (delta i nätverk, seminarium samt i uppföljningsarbetet).

Styrgruppen för kommunens folkhälsoarbete (kommundirektör och sektorchefer) ansvarar för att strategins mål bryts ner till aktiviteter, genomförs och följs upp. Resultat och genomförda insatser ska rapporteras i Kommunstyrelsen årligen.

Justerare

.....

.....

KSAU § 40

KS-KcS.2022.21

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Staben 2022-03-15

Strategi för suicidprevention i Valdemarsviks kommun 2022-2024

Strategi för suicidprevention i Östergötland 2021-2025

Strategi för en god och jämlik folkhälsa i Valdemarsviks kommun 2018-2022

Preventionsstrategi för Valdemarsviks kommun 2021-2022

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 41

KS-SA.2021.44 805

Stöd till övriga föreningar 2022

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen beslutar att utbetala stöd för verksamhetsåret 2022 enligt följande:

- 85 000 kr till Gusums Folkets Hus
- 15 000 kr till Bris Region Öst
- 25 000 kr till Gryts Bygdegårdsförening
- 35 000 kr till Östra Ed Tryserym Bygdegårdsförening

Budget för stödet överskrids med 10 000 kr vilket finansieras med medel från KSO oförutsedda.

Jäv

Lars Beckman (S) och Jenny Elander Ek (C) anmäler jäv. Ulla Wallering Fall (S) och Anders Carlsson (C) går in som tjänstgörande ersättare.

Eftersom ordförande Lars Beckman (S) och vice ordförande Jenny Elander Ek (C) anmäler jäv leder Anders Carlsson (C) sammanträdet under denna paragraf.

Yrkanden

Per Hollertz (M) med instämmande från Göran Hargestam (SD) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Ulla Wallering Fall (S) med instämmande från Nhela Ali (S) yrkar att 10 000 kr tas från KSO oförutsedda så att 15 000 kr utbetalas till Bris.

Beslutsgång

Kommunstyrelsens arbetsutskott godkänner att Per Hollertz (M) med fleras yrkande om bifall och Ulla Wallering Fall (S) med fleras yrkande ställs under proposition. Efter ställda propositioner finner ordförande att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt Ulla Wallering Fall (S) med fleras yrkande om att 10 000 kr tas från KSO oförutsedda så att 15 000 kr utbetalas till Bris.

Justerare

.....

.....

KSAU § 41

KS-SA.2021.44 805

Sammanfattning

Förslag om att omfördela stödet för 2022 så att alla sökande föreningar kan få ta del av stödet då deras behov bedöms likartat. Stödet fördelas enligt bifogad tabell. Sista ansökningsdatum var 2021-09-01.

Ärendebeskrivning

Nedanstående föreningar har inkommit med bidragsansökan för verksamhetsåret 2022. Sista ansökningsdatum flyttades fram till 1 september 2021 på grund av rådande pandemi. Utbetalning sker under 2022. Stödet används till ideella insatser för att möjliggöra tillhandahållande av öppna samlingslokaler för kommunens invånare samt stöd till övriga utomstående föreningar där regelverket för föreningsstöd inte är lämpligt.

För verksamhetsåret 2022 är det 4 sökande föreningar. Förutsättningarna för respektive förening bedöms vara likartade. Budget för driftsbidrag till övriga föreningar uppgår 2022 till 150 tkr.

Förvaltningen föreslår att en omfördelning av budget ska ske, så att alla föreningar som ansökt om medel ska tilldelas bidrag enligt följande: Förslaget innebär att bidragsnivån för Gusums Folkets Hus återigen sänks så att de nu tilldelas 85 000 kr istället för 100 000 kr, även stödet till BRIS Region öst sänkt återigen och de återgår till att få 5 000 kr. Gryts Bygdegårdsföreningen tilldelas 25 000 kr och Östra Ed Tryserum Bygdegårdsförening tilldelas 35 000 kr. Omfördelning av medel kan sen komma att ske även nästkommande år beroende på antal inkomna ansökningar samt behov.

Ärendet återremitterades av KSAU 2021-12-08 § 101 för att tas upp i samband med översynen av föreningsstöden.

Förening	Bidrag 2021	Sökt bidrag 2022	Förslag 2022
Gusums Folkets Hus	100 000 kr	100 000 kr	85 0000 kr
BRIS Region Öst	15 000 kr	15 000 kr	5 000 kr
Gryts Bygdegårdsförening	30 000 kr	Ja	25 000 kr
Östra Ed Tryserum Bygdegårdsförening	Ej sökt	40 000 kr	35 000 kr
Valdemarsviks Ryttarkamrater	8000 kr	Ej sökt	---
Summa:	153 000 kr	185 000 kr	150 000 kr

Justerare

.....

.....

KSAU § 41

KS-SA.2021.44 805

Beslutsunderlag

Protokoll KSAU 2021-12-08 § 101

Tjänsteskrivelse från avdelning Service och Administration 2021-10-20

Ansökan Gusum Folkets Hus

Ansökan BRIS Region Öst

Ansökan Gryts Bygdegårdsförening

Ansökan Östra Ed Tryserum Bygdegårdsförening

Ansökan Valdemarsviks Ryttarkamrater

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 42

KS-SA.2022.24

Sammanträdestider 2023

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att anta förslag till sammanträdesplan med följande sammanträdestider för kommunfullmäktige år 2023:

- 2023-02-06
- 2023-04-03
- 2023-05-02
- 2023-06-07
- 2023-09-25
- 2023-11-13
- 2023-12-11

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar att anta förslag till sammanträdesplan med följande sammanträdestider för kommunstyrelsen år 2023:

- 2023-01-16
- 2023-02-13
- 2023-03-13
- 2023-04-11
- 2023-05-08
- 2023-06-12
- 2023-09-04
- 2023-10-02
- 2023-10-30
- 2023-11-20

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har 2020-03-30 § 27 beslutat att sammanträdestider för kommande år ska antas av kommunfullmäktige vid sammanträdet innan sommaruppehållet.

Justerare

.....

.....

KSAU § 42

KS-SA.2022.24

Kansliet har tagit fram förslag till sammanträdestider 2023 för kommunfullmäktige och kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och kommunstyrelsens utskott antar sina egna sammanträdestider. Utskotten beslutar om sina sammanträdestider efter att tiderna har antagits för kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-03-03
Förslag till sammanträdestider 2023

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 43

KS-KcS.2022.17

Evenemangsstöd 2022

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen avsätter 400 000 kr från kommunstyrelsens medel för oförutsedda händelser, till stöd till evenemang i Valdemarsviks kommun 2022.

Stödet fördelas enligt förvaltningens förslag, men förutsättning för utbetalning är ansökan om evenemangsstöd från respektive arrangerande förening.

Förvaltningen får i uppdrag att utarbeta ett förslag till riktlinjer för stöd till evenemang. Riktlinjen ska gälla från 1 januari 2023 och beslut ska tas under hösten 2022 i samband med beslut om nya riktlinjer för föreningsstöd.

Sammanfattning

I Valdemarsviks kommun finns en stark tradition av att bedriva evenemang för besökare och invånare. Evenemangen har genomförts i alla kommunens orter och har varit spridda över hela året, men med en majoritet av arrangemangen under sommaren.

Efter de senaste årens restriktioner rörande publika allmänna arrangemang har intresset för att driva olika evenemang under 2022 visat sig vara stort. Ett antal arrangörer har redan lämnat in ansökningar. För att finansiera kommunens insats i arrangemang under 2022 förslår förvaltningen att 400 000 kr avsätts från kommunstyrelsen medel för oförutsedda händelser.

Ärendebeskrivning

I Valdemarsviks kommun finns en stark tradition av att bedriva evenemang för besökare och invånare. Evenemangen har genomförts i alla kommunens orter och har varit spridda över hela året, men med en majoritet av arrangemangen under sommaren.

Pandemin och de restriktioner som gällt under de senaste åren har inneburit att de flesta arrangemang ställts in de senaste två åren. Effekterna av detta har varit stora för en del av de föreningar som tidigare år arrangerat och det är även sannolikt att besöksnäringen och handeln tappat inkomster.

KSAU § 43

KS-KcS.2022.17

Efter de senaste årens restriktioner rörande publika allmänna arrangemang har intresset för att driva olika evenemang under 2022 visat sig vara stort. Ett antal arrangörer har redan lämnat in ansökningar.

De evenemang och arrangemang som aviserat intresse för 2022 är:

- Allsångsmåndagarna, uppskattat kommunalt stöd 70 000 kr
- Karneboat, uppskattat kommunalt stöd 50 000 kr
- Klassikerfestivalen, uppskattat kommunalt stöd 80 000 kr
- Skördefest, uppskattat kommunalt stöd 75 000 kr
- Jul i Viken, uppskattat kommunalt stöd 15 000 kr.

Utöver dessa evenemang behöver också medel avsättas för övriga arrangemang med 110 000 kr.

För att finansiera kommunens insats i dessa arrangemang förslår förvaltningen därför att 400 000 kr avsätts från kommunstyrelsens medel för oförutsedda händelser.

Stödet förslås fördelas enligt de intresseanmälningar som inkommit och med komplettering av förvaltningens förslag. En förutsättning för utbetalning är ansökan om evenemangsstöd från respektive arrangerande förening. Det är därmed tydligt att för att få del av detta stöd ska den sökande vara en förening.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommundirektören 2022-03-07

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 44

KS-KcS.2022.19 VALDEMARSVIK 7:1

Försäljningsuppdrag - del av Valdemarsvik 7:1

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att genomföra försäljningar av delar av fastigheten Valdemarsvik Valdemarsvik 7:1.

Försäljning av kommunens fastigheter ska ske till marknadspris och ska bygga på ett anbudsförfarande där villkoren är tydliga och transparenta. Detta kan ske genom mäklare eller genom att kommunen själv annonserar i egna kanaler.

Ärendebeskrivning

Fastigheten Valdemarsvik 7:1, känt som Vammar industriområde, är planlagd för handel, industri och småindustri. De delar av fastigheten som fortfarande är obebyggd och i kommunens ägor är planlagd som industri och småindustri. Idag utarrenderas marken och brukas som jordbruksmark. På fastigheten finns en ledningsrätt i form av en högspänningsledning. Ytan är totalt ca 5ha varav den ena tillåter småindustri med maximal byggnadshöjd 5 meter och den andre tillåter industri med maximal byggnadshöjd 5 meter.

Till förvaltningen kommer flera förfrågningar i månaden om mark för etablering av nya verksamheter eller expanderings av befintliga. Med hänvisning till det behöver kommunen tillgängliggöra mark för detta ändamål, i synnerhet redan planlagd mark.

Justerare

.....

.....

KSAU § 44

KS-KcS.2022.19 VALDEMARSVIK 7:1

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Staben 2022-03-09

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 45

KS-KcS.2021.47

Försäljningsuppdrag - del av Valdemarsvik 4:3

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att genomföra försäljningar av delar av fastigheten Valdemarsvik Valdemarsvik 4:3.

Försäljning av kommunens fastigheter ska ske till marknadspris och ska bygga på ett anbudsförfarande där villkoren är tydliga och transparenta. Detta kan ske genom mäklare eller genom att kommunen själv annonserar i egna kanaler.

Yrkanden

Jenny Elander Ek (C) yrkar att arbetsutskottet överlämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Beslutsgång

Ordförande finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt Jenny Elander Eks (C) yrkande om att överlämna ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Ärendebeskrivning

Fastigheten Valdemarsvik 4:3, lokalt känt som Mossebo, är planlagd för handel, industri och kontor. Idag utarrenderas marken och brukas som jordbruksmark. Ytan på kommunens kvarvarande mark i Mossebo är totalt ca 2,5 ha och tillåter en byggnadshöjd på 8 meter. I området finns befintliga kommunala vägar.

Till förvaltningen kommer flera förfrågningar i månaden om mark för etablering av nya verksamheter eller expanderings av befintliga. Med hänvisning till det behöver kommunen tillgängliggöra mark för detta ändamål, i synnerhet redan planlagd mark.

Justerare

.....

.....

KSAU § 45

KS-KcS.2021.47

*Detaljplan över Mossebo
Flygfoto över Mossebo. Försäljningsuppdraget avser markerad del av fastighet Valdemarsvik
4:3.*

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Staben 2022-03-09

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 46

KS-KcS.2022.16

Swedish League 2023

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommundirektören får i uppdrag att underteckna samarbetsavtal med Swedish League i Valdemarsvik om att genomföra Swedish League i Valdemarsvik den 15–16 april 2023.

Sammanfattning

Förvaltningen föreslår att Valdemarsviks kommun och Swedish League i Valdemarsvik tecknar samarbetsavtal om att genomföra Swedish League på Grännäs fritidsområde den 15–16 april 2023. Swedish League är en orienteringsliga för Sveriges bästa seniorer och juniorer. Arrangemanget beräknas locka ca 4 000 deltagare från uppskattningsvis 2 - 3 nationer. Med familjemedlemmar, press, funktionärer, publik och övriga beräknas arrangemanget omfatta 3 000 gästnätter.

Ärendebeskrivning

Swedish League i Valdemarsvik har uppvaktat kommunen för att teckna samarbetsavtal med syfte att genomföra Swedish League på Grännäs fritidsområde den 15–16 april 2023. Syftet med avtalet är att genomföra en välarrangerad tävling som skapar goodwill för såväl Valdemarsviks kommun som för medverkande föreningar och orienteringssporten.

Swedish League är en orienteringsliga för Sveriges bästa seniorer och juniorer. Swedish League ska i första hand sätta deltagarna i fokus, men ska också användas som ett verktyg för att synliggöra orienteringen i media och utveckla arrangörer.

Tidigare hette tävlingen Silva League och innan dess Elitserien för seniorerna och Silva Junior Cup för juniorerna. Ännu tidigare hette tävlingen Skogssport Junior Cup för juniorerna.

Till Grännäs beräknas ca 4 000 deltagare komma från uppskattningsvis 2 - 3 nationer. Med familjemedlemmar, press, funktionärer, publik och övriga beräknas arrangemanget omfatta 3 000 gästnätter.

 Justerare

.....

.....

KSAU § 46

KS-KcS.2022.16

Arrangemanget ska ha en stark miljöprofil. Sophanteringen ska hanteras strikt miljömässigt. Sopkärl ska placeras lättillgängliga inom campingområdet och tävlingsarenan. Biltrafiken ska minimeras.

Båda parter förbinder sig att i positiv samarbetsanda genomföra olika aktiviteter och marknadsföringsåtgärder och att medverka till att erforderliga tillstånd erhålls för tävlingens genomförande.

Den ekonomiska grunden för tävlingens genomförande förutsätter att de direkta kostnaderna begränsas eftersom tävlingens avgifter och intäkter styrs av orienteringssportens avgiftsregler.

Båda parter ska gemensamt verka för stöd från näringslivet i kommunen. Samarbetspartner är Valdemarsviks kommun och arrangörsföreningen Swedish League i Valdemarsvik, bestående av Björkfors Gymnastik och Idrottsförening, Gamleby Orienteringsklubb, Hammarkinds Orienteringsklubb, OK Denseln, Söderköpings Orienteringsklubb och Västerviks Orienteringsklubb.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommundirektören 2022-03-08
Förslag till samarbetsavtal med Swedish League

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 47

KS-SA.2022.11

Motion - Tillgänglighet till Funkishuset

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

Kommunfullmäktige bifaller motionen.

Ärendebeskrivning

Carina Thuresson (M) lämnade in en motion till kommunfullmäktige 2022-02-07 om tillgängligheten till Funkishuset. Motionären yrkar "att Kommunstyrelsen får i uppdrag att säkerställa att åtgärder genomförs snarast av CVAB för att uppnå tillgänglighetskraven vid ingången till Funkishuset via Garvaregatan" samt "att Kommunstyrelsen följer upp att åtgärderna genomförs".

Motionären påpekar att dörröppnarens placering vid Funkishusets entré från Garvaregatan är placerad på ett sätt som inte uppfyller kraven på tillgänglighet. Förvaltningen instämmer i att dörröppnaren är olämpligt placerad ur ett tillgänglighetsperspektiv. Förvaltningen föreslår därför att kommunfullmäktige bifaller motionen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Service och Samhällsbyggnad 2022-03-01
Motion från Carina Thuresson (M) inlämnad 2022-02-07

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 48

Nämnd.2022.3

Information KS-AU

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Informationen läggs till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Personalfrågor

Personalchefen informerar bland annat om följande under dagens sammanträde:

- Ett försäkringserbjudande kommer erbjudas alla anställda som är månadsavlönade som varit anställda i mer än 6 månader. Erbjudandet innebär gratis försäkring under juni och juli samt en premieavi.
- Kommunen måste ha en visselblåsarfunktion på plats till den 17 juli 2022. Ett ärende med förslag på riktlinjer kommer till nästa KSAU.

Näringslivsfrågor

Näringslivsutvecklaren informerar bland annat om följande under dagens sammanträde:

- Situationen i olika branscher. Problem som branscherna möter och vad som är på gång.
- Centrumträff och Vammarträff som ägt rum.
- Walk and talks planerade i Ringarum, Tryserum och Östra Ed framöver.
- Näringslivsråd 1 april.

Markanvisning Sörby, Ringarum

Planarkitekten och mark- och exploateringsingenjören informerar om markanvisning på Sörby 2:10. De informerar om planeringsförutsättningar för området och hur markanvisning kan genomföras.

Kustlandet

Jenny Elander Ek (C) informerar om Valdemarsviks andel av medfinansiering för Kustlandet. Kommunerna har möjlighet att besluta om att öka medfinansieringen för perioden 2023-2027 jämfört med tidigare period 2014-2022. Valdemarsviks andel av kommunernas medfinansiering minskar under den nya perioden.

KSAU § 48

Nämnd.2022.3

Kommundirektörens information

Kommundirektören informerar bland annat om följande under dagens sammanträde:

- Flyktingmottagande med anledning av kriget i Ukraina. Trycket är störst på storstadsregionerna. Kommunen tog emot de 3 första flyktingarna igår 2022-03-22. Kommunen har idag beredskap att ta emot 52 personer.
- Eköns camping. Det ramavtal som tecknades om uppförande av sanitetshus och reception/restaurang på Eköns camping 2008 gäller till och med 2022-06-30. De byggnader som arrendatorn uppfört ska kommunen då ersätta upp till 7 miljoner kr mot uppvisande av underlag.
- RTÖG och tillgången till höjdfordon. I kommunen finns en byggnad (gamla Karbasen) som är så hög att höjdfordon behövs, en kostnad som kommunen får ta utanför ordinarie avtal. En gammal stegbil har tidigare kunnat användas. En ny stegbil behövs eller åtgärder i fastigheten. En tillfällig lösning är att RTÖG ställer ner en annan äldre stegbil.

Beslutet skickas till
Akten

Justerare

.....

.....

Plats och tid	Stora studion, 2022-03-22, 08:15-11:30		
Beslutande	Jenny Elander Ek (C), ordf. Lars Beckman (S), v. ordf. Maud Carlsson (S) Anders Sjölander (M) Hans Andersson (M)	Närvarande ersättare	Jonas Andersson (V) Marianne Svensson (KD)
Övriga närvarande	Caroline Hedvall, sektorchef Ann-Catrin Stening, Intendent §1b,d,e Birgitta Modig, rektor §1g Angelica Johansson, IT-pedagog §1f	Monica Magnusson, sekreterare Mathias Axelsson, rektor §1a,b Victoria Ackemo, rektor §1a Nadezda Kartushina, ekonom §1c Ulf Larsson, revisor	
Utses att justera	Anders Sjölander (M)		
Justeringens plats och tid	Avdelning Service och Administration, Strömsvik 2022-03-31 kl 07:30		
Underskrift	Sekreterare	Paragrafer 12 - 13	
	Monica Magnusson		
	Ordförande		
	Jenny Elander Ek (C)		
	Justerande		
	Anders Sjölander (M)		

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ	Kommunstyrelsens Barn och Utbildningsutskott		
Sammanträdesdatum	2022-03-22		
Datum för anslagsuppsättande	2022-03-31	Datum för anslags nedtagande	2022-04-25
Förvaringsplats för protokollet	Avdelning Service & Administration, kommunkontoret Strömsvik		
Underskrift	..... Monica Magnusson		

Innehållsförteckning

Paragrafer	Ärendemening	Sidnr
KS-BUU §12	Information KS-BUAK	3 - 6
	a) Grundskolans utvecklingsarbete	
	b) Vammarskolans återflytt samt upprustning av skolgård	
	c) Ekonomi -Genomlysning av Kultur och bibliotekets budget -Prognos grundskola/förskola	
	d) Skolplikt	
	e) Internkontrolluppföljning	
	f) Kvalitetsarbete grundskola "Årshjul"	
	g) Beredskap i händelse av kris	
	h) Rapportering av genomförda besök av kontaktpolitiker	
KS-BUU §13	Frågor	7

KS-BUU §12

Nämnd.2022.1

Information KS-BUU

Kommunstyrelsens barn- och utbildningsutskotts beslut

Informationen godkänns och läggs till handlingarna.

1. Barn- och utbildningsutskottet uppdrar till sektorchef att återkomma med uppföljande kompletteringar i internkontrolluppföljningen till juni månads utskott.
2. Barn- och utbildningsutskottet uppdrar till sektorchef att återkomma med en fördjupad redovisning gällande underskottet i gymnasieskolans budget. Den ska innehålla en genomlysning och förslag på att minska underskottet.

Ärendebeskrivning

A) Grundskolans utvecklingsarbete

Rektorer Victoria Ackemo och Mathias Axelsson redogör för grundskolans utvecklingsarbete. Övergripande utvecklingsområden som nämns är följande;

- Styrning och ledning av verksamhet
- Undervisning och lärande
- Utveckling av skolbibliotek
- Trygghet, studiero och åtgärder av kränkande behandling

Övriga utvecklingsområden som nämns är likvärdighet, främja närvaro, digitalisering, LGR 22 (implementering av ny läroplan) samt systematiskt kvalitetsarbete.

B) Vammarskolans återflytt samt upprustning av skolgård

Rektor Mathias Axelsson redogör för återflytten till Vammarskolan efter renoveringen av de omfattande vattenskadorna. Renoveringarna var slutförda vecka 7. Efter det har berörda klasser i olika steg flyttat tillbaka. Det finns fortfarande magasinerat material som ska packas upp. Hans Andersson (M) frågar hur det säkerställts att inte samma sak händer igen. Rektor Mathias Axelsson redogör för olika åtgärder som utvecklats och tillkommit.

Rektor Mathias Axelsson samt Intendent Ann-Catrin Stening redogör för processen runt upprustningen av Vammarskolans skolgård. Inhämtning av

Justerare

.....

.....

KS-BUU §12

Nämnd.2022.1

förslag från eleverna är klart. Nästa grupp man processar med är socialkoordinator, pedagoger m.fl. Frågor som diskuteras är hur man kan hitta fler användningsområden och vid olika tidpunkter på dygnet. Diskussioner med fastigheter måste ske om vad som är praktiskt genomförbart.

Jonas Andersson (V) påpekar att det vore bra om skolgården är ett bilfritt område dag som kväll.

C) Ekonomi

Ekonom Nadezda Kartushina redogör för att man i nuläget ser att prognosen för sektor BUAK totalt pekar på ett nollresultat. Dock så finns det frågetecken runt vissa verksamhetsområden där resultatet är svårtytt. Ett av dessa områden är Gymnasieskolan som ser ut att gå med ett stort underskott.

Jenny Elander Ek (C) föreslår att barn- och utbildningsutskottet uppdrar till sektorchef att återkomma med en fördjupad redovisning gällande gymnasieskolans underskott samt förslag på hur underskottet kan minskas. Utskottet bifaller detta.

Sektorchef Caroline Hedvall redogör för genomfört arbete med Kultur och Biblioteks budget som inkluderar även kultur- och studieförbundsbidrag. Enhetschef Gun Töllefsen samt ekonom Nadezda Kartushina har nu arbetat fram en budget i balans.

Sektorchef Caroline Hedvall påpekar också att Vammarskolans budget har ett underskott. Här behöver det ske justeringar i bland annat elevpengen. Detta utifrån att det finns kostnadskrävande poster såsom praktiska och estetiska ämnen. Rektor Mathias Axelsson har aktivt arbetat med att få en budget i balans.

D) Skolplikt

Intendent Ann-Catrin Stening redogör för skolplikten i Valdemarsviks kommun. Samtliga barn som är skrivna i kommunen har en skolplacering.

E) Internkontrolluppföljning

Intendent Ann-Catrin Stening redogör för 2021 års internkontrolluppföljning. Innehållet bygger på resultat från Stratsys.

En del arbete återstår att genomföra under vissa områden.

Justerare

.....

.....

KS-BUU §12

Nämnd.2022.1

Jenny Elander Ek (C) föreslår att barn- och utbildningsutskottet uppdrar till sektorchef att återkomma innan sommaren med uppdateringar runt de punkter som inte är färdigställda. Utskottet bifaller detta.

Intendent Ann-Catrin Stening redogör även för aktuella lokalfrågor som pågår inom sektorns verksamheter. Här lyfts Ringarums matsal och Sörbyskolans matsal och kök som ska renoveras under sommaren.

F) Kvalitetsarbete grundskola "Årshjul"

IT-pedagog Angelica Johansson redogör för arbetet med att ta fram ett övergripanden styrdokument som ska vara transparent, tydligt och skapa struktur i det systematiska kvalitetsarbetet. Det är ett så kallat årshjul där man lägger in när? var? och hur? olika uppföljningar, styrdokument och målformuleringar etc ska genomföras. Det systematiska kvalitetsarbetet inkluderar alla i sektor BUAK såväl stora som små. Arbetet är under process och en redovisning av det färdiga resultatet kommer efterhand.

G) Beredskap i händelse av kris

Rutiner gällande kris och beredskap ses över på samtliga sektorer.

Arena Arbetsmarknad och enhetschef Birgitta Modig som ansvarar för integrationsområdet, organiserar mottagandet av flyktingar. De har en pågående dialog med Migrationsverket.

Några bostäder finns att tillgå i centralorten samt 50 akutboenden är ordnade. Akutboenden är menade för att bo på under en kort period om ca 3 veckor. Många frivilliga krafter har hjälpt till att färdigställa platserna. I nuläget är det osäkert hur många personer Valdemarsviks kommun kommer ta emot. Ett samarbete pågår med Röda Korset och Svenska kyrkan där man ser över möjligheter att utverka ännu fler platser. Akutboenden kommer ordnas parallellt med permanenta boenden som är Migrationsverkets ansvar. Kommunens ansvar är att ordna tillfälliga trygga boenden samt fritidsaktiviteter.

Vid flyktingmottagande gäller det att vara noggrann med att det är rättssäkra boenden om man tar hjälp av privatpersoner. Det är också av största vikt att privatpersoner som erbjuder boenden är införstådda med att det kan vara över lång tid.

Justerare

.....

.....

KS-BUU §12

Nämnd.2022.1

H) Rapportering av genomförda besök av kontaktpolitiker

Inget att rapportera under denna punkt.

Beslutet skickas till

Sektorchef

Akten

Justerare

.....

.....

KS-BUU §13

Nämnd.2022.8

Frågor

Marianne Svensson (KD) ställer fråga gällande föräldrastött program. Ett projekt som kommer pågå under 2022 tom 2024. Hon undrar över vilken sektor projektet kommer ordnas under. Sektorchef Caroline Hedvall uppdras att undersöka och återkomma med svar.

Revisionens ordförande Ulf Larsson tackar för att han fått delta som åhörare.

Beslutet skickas till
Akten

Justerare

.....

.....

Innehållsförteckning

<u>Paragrafer</u>	<u>Ärendemening</u>	<u>Sidnr</u>
KS-SOU §9	Information KS-SOU	3 - 5
	a) Verksamhetsbesök MAS & MAR	
	b) Ekonomi; -Månadsuppföljning -Statistik	
	c) Tillsyner, inspektioner och yttranden	
	d) Aktuellt i sektorn	
	e) Covid -19, lägesrapport	
KS-SOU §10	Riktlinjer för äldreomsorg	6
KS-SOU §11	Arbetsplan 2022 sektor Stöd och Omsorg	7
KS-SOU §12	Frågor	8

KS-SOU §9

Nämnd.2022.2

Information KS-SOU

Kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskotts beslut

Informationen läggs till handlingarna.

Ärendebeskrivning

A) Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) Lena Borgman Fred samt medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) Sofia Johansson informerar om verksamheten. Carina Thuresson (M) och Nhela Ali (S) är kontaktpolitiker för verksamheterna.

De beskriver sina verksamheter utifrån ansvar, digitala system, teamsamverkan, avvikelshantering, systematiskt patientsäkerhetsarbete och vad som är på gång.

- Ansvar bygger på säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård av god kvalitet. Här gör Lena Borgman Fred (MAS) en historisk tillbakablick i reformer, lagar och införande av hemsjukvården. Hon berör också Coronakommissionens resultat. De har tryckt på vikten av att lagstadga MAR-rollen. Det är en viktig kompetens när vi vårdar fler och fler äldre i hemmet.

- Verksamheterna fortsätter att utveckla digitala kompetenser i det dagliga arbetet. Samverkan mellan Valdemarsviks kommun och Söderköpings kommun pågår för att utveckla och upprätthålla program och system. Regionbaserade system används även i verksamheterna.

- Samverkan sker i flera olika sammansättningar och nivåer. Som exempel kan nämnas Patientsäkerhet, MALG där medicinskt ansvariga i Östergötland träffas. Det finns fler samarbetsrum hos SKR i olika sammansättningar av nätverk samt länsgemensamt MAR nätverk. På lokal nivå ingår MAS och MAR i staben samt deltar i möt en med enhetschefer.

- Sofia Johansson (MAR) beskriver utskrivningsprocess från slutenvård. Lag om Samverkan vid utskrivning från slutenvård reglerar denna process. Här utformar man ett länsgemensamt dokument. Hon beskriver också avvikelshanteringen vilket ska leda till kvalitativa förbättringar i verksamheterna.

Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet 2020-2024 lyfts efterhand i samtliga verksamheter. Arbetet med att implementera planen, analysverktyg, utbildningar mm har fördröjts pga pandemin.

- På gång just nu är vaccinationer med fjärde sprutan mot covid -19, influensa och pneumokockvaccinationer. Det sistnämnda vaccinet har

---

Justerare

.....

.....

KS-SOU §9 Nämnd.2022.2
nyligen beslutats att bli gratis för äldre personer. Arbete med ramverk för uppföljning av kommunal hälso- och sjukvård är också pågående.

B) Ekonomi

-Månadsuppföljning

Månadsuppföljning redogörs av Eva Martinson ny verksamhetsekonom. Prognosen i nuläget tyder på ett nollresultat i samtliga verksamheter. Det är fortfarande hög sjukfrånvaro bland personalen. Det är något högre än normala siffror som brukar råda i februari. Dessa kostnader kommer att täckas av statsbidrag vilket gör att man bedömer att budgeten som hållbar.

-Statistik

Sektorschef Marie Schmid redogör för februari månads utfall.

C) Tillsyner, inspektioner och yttranden

Inget nytt att rapportera under denna punkt.

D) Aktuellt i sektorn

Sektorchef Marie Schmid informerar om att sommarplaneringen är under utarbetning. Sommarvikarier rekryteras och ett antal om 80-90 stycken personer är klara. Det faktiska behovet är ca 120 stycken. Efterhand kommer en eventuell fråga ut till ordinarie personal om man kan tänka sig att förlägga en vecka under sommarsemestern vid tillfälle efter vecka 33. Detta i utbyte mot kompensation. Möjligheten att även ge kompensation till vikarier som kan tänka sig att arbeta hela semesterperioden diskuteras.

Sektorn har nu kommit igång med utbildningar som varit tvunget att skjutas på utifrån pandemin. En riktad utbildning runt demens samt rehabilitering är pågående samt 3 områden som är prioriterade gällande värdegrund, dokumentation samt avvikelsemodul.

Två stycken aktivitetsledare är i full gång med att arbeta på vård- och omsorgsboenden. Deras arbete riktas mot att motverka ensamhet som varit ett stort behovet som har blivit större under pandemin.

Grundläggande datautbildningar kommer att genomföras utifrån önskemål för att höja baskunskapen hos de anställda. Systemansvarig kommer genomföra dessa utbildningar.

Utifrån rådande flyktingsituation så har verksamheter och anställda inom sektor stöd och omsorg varit inkopplade för att hjälpa till att färdigställa

KS-SOU §9

Nämnd.2022.2

platser till behövande. Det finns många perspektiv att tänka på och ta hänsyn till. Än så länge finns inga klarar direktiv så man får göra det bästa tills nationella beslut utarbetats.

E) Covid -19, lägesbeskrivning

Sektorchef Marie Schmid informerar om att i nuläget finns det covidsmitta på ett av kommunens vård och omsorgsboenden. Enstaka fall uppkommer då och då även i hemtjänsten som det har gjort under hela pandemin. Frånvaro hos personalen börjar avta något. Dock så är frånvarotalen något över det normala fortfarande.

Utifrån rådande läge så har verksamheterna tagit hem större andel skyddsutrustning som ligger i lager. Detta utifrån att sektorn behöver klara sig i 3 månader med eget material.

Arbetet med covidvaccinering fortlöper. De flesta i kommunens vård och omsorgsboenden har fått sin fjärde spruta.

Beslutet skickas till

Akten

Justerare

.....

.....

KS-SOU §10

KS-SO.2019.88

Riktlinjer för äldreomsorg

Kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskotts förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen antar den reviderade versionen "Riktlinjer för handläggning och insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen"

Ärendebeskrivning

Revidering av "Riktlinjer för handläggning och insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen". Aktuella förändringar är markerade med gul färg.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor stöd och omsorg 2022-03-11.
Riktlinjer för handläggning och insatser till äldre personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen. Senast reviderad 2020-01-07.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Sektorchef
Akten

Justerare

.....

.....

KS-SOU §11

KS-SO.2022.12

Arbetsplan 2022 sektor Stöd och Omsorg

Kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskotts förslag till beslut.

1. Kommunstyrelsen noterar information om arbetsplan för sektor Stöd och Omsorg 2022 och lägger den till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Sektor Stöd och Omsorg ska arbeta fram en arbetsplan utifrån Kommunfullmäktiges beslut 2020-05-25 §51 Styrmodell för Valdemarsviks kommun. Med grund i resultatmål och resultatindikationer sammanställs en arbetsplan för sektorsövergripande mål och indikationer. Kommunstyrelsen delges de sektorsspecifika arbetsplanerna som information. Arbetsplanerna ligger sedan till grund för den styrning och ledning sektorcheferna utövar över verksamheten och omsätts först i respektive enhets lokala arbetsplan för att därefter möta medarbetaren i den individuella utvecklingsplanen.

Arbetsplanen för sektor Stöd och Omsorg beskriver sektorns arbetsområden för 2022 utifrån Mål- och budgetdokument som Kommunfullmäktige antog 2020-11-23 §117.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Stöd och Omsorg 2022-03-14.
Arbetsplan 2022 sektor Stöd och Omsorg 2022-03-14.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Sektorchef
Akten

Justerare

.....

.....

KS-SOU §12

Nämnd.2022.8

Frågor

Kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskotts beslut

Informationen läggs till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Jessica Ek (S) ställer fråga runt hur det går att utveckla korttidsboende för barn. Sektorchef Marie Schmid informerar om att uppdraget är påbörjat. Projektet är nu i ett skede där man gör en omvärldsanalys och inhämtar uppgifter på olika sätt. Det kommer också genomföras studiebesök.

Beslutet skickas till

Akten

Justerare

.....

.....

Delegationslista kommunstyrelsen

2022-04-14

Datumperiod: 2022-03-05--2022-04-01

Ärende: KS-SA.2021.79   **Fastställt:** 2022-03-11   **Handläggare:** Caroline Starkås

Handling: Lokalt aktivitetsstöd (LOK-stöd) HT 2021

Dokumenttyp: Delegationsbeslut

Riktning: IN

Ärende: KS-TEK.2021.87   **Fastställt:** 2022-03-15   **Handläggare:** Lars Beckman

Handling: Yttrande till förvaltningsrätten i Linköping angående överklagan enligt laglighetsprövning av undertecknade av nyttjanderättsavtal 2022-03-15

Dokumenttyp: Delegationsbeslut

Riktning: UT

---

(10)

Nämnd.2022.4

Information kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx
Akten

Justerare

.....

.....

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....